

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W2KG207567	ImageGroup:	I2KG207996
LCCN:	n/a	ISBN:	n/a

Title:	བོད་ནང་གི་འགྲོ་བ་མིའི་སློབ་ཐང་གསུང་སྒྲུང་། 2013 ལོའི་ལོ་འཁོར་སྟུང་ཐོ། bod nang gi 'gro ba mi'i thob thang gnas stangs/ 2013 lo'i lo 'khor snyan tho/
Author:	n/a
Descriptor:	scan made available from the library of tibetan works and archives; ltwa acc. no. D33445
Original Publication:	n/a;n/a
Place:	dharamsala, h.p.
Publisher:	bod kyi 'gro ba mi'i thob thang dang mang gtso 'phel rgyas lte gnas khang /
Date:	2013
Volume:	1
Total Volumes:	1
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at M/S Satluj Infotech Images, E-45, Sector 27 Noida, District Gautam Buddha Nagar, U.P. 201301 via New Delhi, IN for the Tibetan Buddhist Resource Center, 150 17th st., New York, NY 10011, U.S.A 2006. Comments: 7/2019

༡༩ བོད་ཁྱིམ་མཚན་ཁང་།

D33445

བོད་ནང་གི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གནས་སྐབས། ༢༠༡༩ ལོའི་ལོ་འཁོར་སྟུང་ཐོ།

བོད་ཁྱིམ་མཚན་ཁང་དང་མང་གཅོད་འཕེལ་བྱས་ཆེ་གནས་ཁང་།
Tibetan Centre for Human Rights and Democracy

བོད་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་མང་གཙོ་འཕེལ་རྒྱས་ལྟེ་གནས་ཁང་འདི་ནི་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་དེབ་
 གྲུལ་བྱས་པའི་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་པ་ཞིག་ཡིན། ལས་ཁུངས་འདི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ལོའི་ཟླ་
 ༡ ར་དང་ཕྱུ་རྟེན་ཏེ་བོད་ནང་གི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་སྐབས་ལ་ཁུས་ཐོན་གྱིས་ཉམས་ཞིབ་
 དང་དོ་འཕྲུལ་བྱེད་གྱི་ཡོད་ཅིང་། དེ་བཞིན་བཅོན་ཕྱོད་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་མང་གཙོ་དང་། འགྲོ་
 བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཐོག་ལས་གཞི་སྤེལ་གྱི་ཡོད།

བོད་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་མང་གཙོ་འཕེལ་རྒྱས་ལྟེ་གནས་ཁང་གིས་བོད་ནང་གི་འགྲོ་བ་མིའི་
 ཐོབ་ཐང་གི་གནས་སྐབས་སྐོར་ལ་ཟླ་འདིའི་གསར་ཤོག་དང་། ལོ་རེར་བོད་ནང་གི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་
 གི་སྐོར་གྱི་སྟན་ཐོ། གསར་འགོད་གསལ་བསྒྲགས། དམིགས་བསལ་སྟན་ཐོ་སོགས་དབྱིན་བོད་གཉིས་
 ཀྱི་ཐོག་ནས་འདོན་སྤེལ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཟད། འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་འབྲེལ་པའི་གནད་དོན་
 འདྲ་མིན་ལ་ཉམས་ཞིབ་བྱེད་གྱི་ཡོད། དེ་བཞིན་བོད་ནང་གི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་ཚུལ་ཇ་
 དྲག་ཅན་ནམས་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལས་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་སོགས་སུ་ཞུ་འབོད་བྱེད་
 བཞིན་ཡོད།

བཅོན་ཕྱོད་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་། མང་གཙོ་སྐོར་ལ་ཟབ་སྦྱང་། བཟོ་
 གྲུང་ཚོགས་འདུ་སོགས་གོ་སྒྲིག་ཁུ་བ་མ་ཟད། ལོ་མང་རིང་རྒྱའི་བཅོན་ཁང་ནང་སྟག་སྦྱང་སྦྱང་བཞིན་
 པའི་བོད་མི་ཆབ་སྲིད་བཅོན་པ་ནམས་སྦྲུང་དུ་སྦྱོད་གྲོལ་ཆེད་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལས་འགུལ་འདྲ་མིན་
 གྲུལ་བཞིན་ཡོད།

For copies of any report and/or more information, please contact:
 Tibetan Centre for Human Rights and Democracy
 Top Floor, Narthang Building, Gangchen Kyishong
 Dharamsala 176215, H.P. India
 Telfax: +91-1892-223363/225874
 www.tchrd.org, e-mail: office@tchrd.org

17-1

Class No:

Ag. No. 2: D33445

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

1992-1993, 1993-1994, 1994-1995, 1995-1996, 1996-1997, 1997-1998, 1998-1999, 1999-2000, 2000-2001, 2001-2002, 2002-2003, 2003-2004, 2004-2005, 2005-2006, 2006-2007, 2007-2008, 2008-2009, 2009-2010, 2010-2011, 2011-2012, 2012-2013, 2013-2014, 2014-2015, 2015-2016, 2016-2017, 2017-2018, 2018-2019, 2019-2020, 2020-2021, 2021-2022, 2022-2023, 2023-2024, 2024-2025, 2025-2026, 2026-2027, 2027-2028, 2028-2029, 2029-2030, 2030-2031, 2031-2032, 2032-2033, 2033-2034, 2034-2035, 2035-2036, 2036-2037, 2037-2038, 2038-2039, 2039-2040, 2040-2041, 2041-2042, 2042-2043, 2043-2044, 2044-2045, 2045-2046, 2046-2047, 2047-2048, 2048-2049, 2049-2050, 2050-2051, 2051-2052, 2052-2053, 2053-2054, 2054-2055, 2055-2056, 2056-2057, 2057-2058, 2058-2059, 2059-2060, 2060-2061, 2061-2062, 2062-2063, 2063-2064, 2064-2065, 2065-2066, 2066-2067, 2067-2068, 2068-2069, 2069-2070, 2070-2071, 2071-2072, 2072-2073, 2073-2074, 2074-2075, 2075-2076, 2076-2077, 2077-2078, 2078-2079, 2079-2080, 2080-2081, 2081-2082, 2082-2083, 2083-2084, 2084-2085, 2085-2086, 2086-2087, 2087-2088, 2088-2089, 2089-2090, 2090-2091, 2091-2092, 2092-2093, 2093-2094, 2094-2095, 2095-2096, 2096-2097, 2097-2098, 2098-2099, 2099-2100, 2100-2101, 2101-2102, 2102-2103, 2103-2104, 2104-2105, 2105-2106, 2106-2107, 2107-2108, 2108-2109, 2109-2110, 2110-2111, 2111-2112, 2112-2113, 2113-2114, 2114-2115, 2115-2116, 2116-2117, 2117-2118, 2118-2119, 2119-2120, 2120-2121, 2121-2122, 2122-2123, 2123-2124, 2124-2125, 2125-2126, 2126-2127, 2127-2128, 2128-2129, 2129-2130, 2130-2131, 2131-2132, 2132-2133, 2133-2134, 2134-2135, 2135-2136, 2136-2137, 2137-2138, 2138-2139, 2139-2140, 2140-2141, 2141-2142, 2142-2143, 2143-2144, 2144-2145, 2145-2146, 2146-2147, 2147-2148, 2148-2149, 2149-2150, 2150-2151, 2151-2152, 2152-2153, 2153-2154, 2154-2155, 2155-2156, 2156-2157, 2157-2158, 2158-2159, 2159-2160, 2160-2161, 2161-2162, 2162-2163, 2163-2164, 2164-2165, 2165-2166, 2166-2167, 2167-2168, 2168-2169, 2169-2170, 2170-2171, 2171-2172, 2172-2173, 2173-2174, 2174-2175, 2175-2176, 2176-2177, 2177-2178, 2178-2179, 2179-2180, 2180-2181, 2181-2182, 2182-2183, 2183-2184, 2184-2185, 2185-2186, 2186-2187, 2187-2188, 2188-2189, 2189-2190, 2190-2191, 2191-2192, 2192-2193, 2193-2194, 2194-2195, 2195-2196, 2196-2197, 2197-2198, 2198-2199, 2199-2200, 2200-2201, 2201-2202, 2202-2203, 2203-2204, 2204-2205, 2205-2206, 2206-2207, 2207-2208, 2208-2209, 2209-2210, 2210-2211, 2211-2212, 2212-2213, 2213-2214, 2214-2215, 2215-2216, 2216-2217, 2217-2218, 2218-2219, 2219-2220, 2220-2221, 2221-2222, 2222-2223, 2223-2224, 2224-2225, 2225-2226, 2226-2227, 2227-2228, 2228-2229, 2229-2230, 2230-2231, 2231-2232, 2232-2233, 2233-2234, 2234-2235, 2235-2236, 2236-2237, 2237-2238, 2238-2239, 2239-2240, 2240-2241, 2241-2242, 2242-2243, 2243-2244, 2244-2245, 2245-2246, 2246-2247, 2247-2248, 2248-2249, 2249-2250, 2250-2251, 2251-2252, 2252-2253, 2253-2254, 2254-2255, 2255-2256, 2256-2257, 2257-2258, 2258-2259, 2259-2260, 2260-2261, 2261-2262, 2262-2263, 2263-2264, 2264-2265, 2265-2266, 2266-2267, 2267-2268, 2268-2269, 2269-2270, 2270-2271, 2271-2272, 2272-2273, 2273-2274, 2274-2275, 2275-2276, 2276-2277, 2277-2278, 2278-2279, 2279-2280, 2280-2281, 2281-2282, 2282-2283, 2283-2284, 2284-2285, 2285-2286, 2286-2287, 2287-2288, 2288-2289, 2289-2290, 2290-2291, 2291-2292, 2292-2293, 2293-2294, 2294-2295, 2295-2296, 2296-2297, 2297-2298, 2298-2299, 2299-2300, 2300-2301, 2301-2302, 2302-2303, 2303-2304, 2304-2305, 2305-2306, 2306-2307, 2307-2308, 2308-2309, 2309-2310, 2310-2311, 2311-2312, 2312-2313, 2313-2314, 2314-2315, 2315-2316, 2316-2317, 2317-2318, 2318-2319, 2319-2320, 2320-2321, 2321-2322, 2322-2323, 2323-2324, 2324-2325, 2325-2326, 2326-2327, 2327-2328, 2328-2329, 2329-2330, 2330-2331, 2331-2332, 2332-2333, 2333-2334, 2334-2335, 2335-2336, 2336-2337, 2337-2338, 2338-2339, 2339-2340, 2340-2341, 2341-2342, 2342-2343, 2343-2344, 2344-2345, 2345-2346, 2346-2347, 2347-2348, 2348-2349, 2349-2350, 2350-2351, 2351-2352, 2352-2353, 2353-2354, 2354-2355, 2355-2356, 2356-2357, 2357-2358, 2358-2359, 2359-2360, 2360-2361, 2361-2362, 2362-2363, 2363-2364, 23

བོད་ནང་གི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་སྟངས།

༢༠༡༣ ལོའི་ལོ་འཁོར་སྟུན་ཐོ།

ཐོད་ཀྱི་འཕྲོ་བ་མིའི་སྒོ་བ་སྐར་དང་མང་གཙོ་འཕེལ་རྒྱས་ལྟེ་གནས་ཁང་།

དཀར་ཆག

རྒྱ་བཞུགས་པའི་ཆོས་ལུགས་ལྟ་བུ་ ༡-༡
Class No:
Acc. No. D: D33446
LTWA (Manuscript)
DHARAMSALA, H.P.

སྒྲིལ་བའི་ཆོས་ལུགས་ལྟ་བུ་ ༡

སྒྲིལ་བའི་ཆོས་ལུགས་ལྟ་བུ་ ༡

ཆོས་ལུགས་དང་ཆོས་ལུགས་སྒྲིལ་བའི་ཆོས་ལུགས་ ༤༡

མེ་རྩ་ལའང་མེ་རྩ་ལའང་ཆུ་གཞུང་གི་འགྲོ་བཞུགས་དང་

མེ་རྩ་ལའང་ཆུ་གཞུང་གི་འགྲོ་བཞུགས་ ༤༤

མེ་རྩ་ལའང་ཆུ་གཞུང་གི་འགྲོ་བཞུགས་ ༡༡༤

ཆུ་གཞུང་ལའང་ཆུ་གཞུང་ལའང་ཆུ་གཞུང་གི་འགྲོ་བཞུགས་ ༡༤༤

ཆུ་གཞུང་ལའང་ཆུ་གཞུང་གི་འགྲོ་བཞུགས་ ༡༤༤

སྒྲིལ་བའི་ཆོས་ལུགས་ལྟ་བུ་ ༡༤༤

དཔལ་ལའང་ཆུ་གཞུང་གི་འགྲོ་བཞུགས་ཆུ་གཞུང་གི་འགྲོ་བཞུགས་

དཔལ་ལའང་ཆུ་གཞུང་གི་འགྲོ་བཞུགས་ ༡༤༤

ཕྱིན་ཐེང་།

ཕྱི་ལོ་ ༡༠༡༣ ཉི་ཤུ་དམར་མགོ་ཁྲིད་གསར་རྟེན་བཞེ་བོ་བརྒྱབ་ཆེས་ཀྱི་ལོ་དང་
 མོ་དེ་ཆགས་ཡོད་སྟབས། གི་ཅེན་མེན་གྱིས་མགོ་ཁྲིད་བའི་ཤུ་དམར་མགོ་ཁྲིད་
 གསར་བའི་དུས་ལུན་ནང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་ཐོད་ཐོག་འཛིན་བའི་མི་མེར་སྲེལ་བའི་
 འག་གཞོན་དབང་སྐུར་གྱི་སྲིད་རྒྱས་གཙུག་པོད་ནང་གི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་
 གནས་སྐྱདས་ཐད་འགྱུར་བ་ག་འདྲ་ཞིག་ཐེབས་མིན་ཐད་ཆོད་བགམ་དོགས་སྒྲོང་
 སྒྲ་ཆོགས་ཤིག་གནང་གི་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་། འདས་བའི་ལོ་གཅིག་རིང་ཐོད་
 བྱང་གི་གནས་སྐྱདས་ལ་བཟང་ཕྱོགས་ཀྱི་འགྱུར་བ་གང་མ་ཕྱིན་མེད་པ་མ་ཟད། དེ་
 ལས་ཐོག་སྟེ་ཐོད་ནང་དམག་མི་དང་ལས་དོན་རྒྱ་ཁག་འཁོར་ཆེན་འགྲེམས་འཛིག་
 ཐོག་རྒྱལ་གཅེས་ཆོས་གཅེས་དང་དམར་ཤོག་མང་ཆོགས་ལ་མ་ཕྱོགས་སྒྲོབ་གསོ་
 ཟེར་བ་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱབས་རྒྱས་སྲེལ་ཕྱགས་ཆེ་རྒྱ་བཏང་ཡོད་སྟབས། འདི་ལོ་
 གཅིག་ལྷན་ཐོད་ནང་དུ་རང་ལུས་མེར་བསྲེགས་ཀྱིས་རྒྱ་གཞུང་ལ་ངོ་རྒོལ་གནང་
 མཁན་ ༡༧ ལྷན་ཡོད་པ་དང་། ཐོད་མི་བརྒྱ་ལྷག་མང་པོ་རྒྱ་གཞུང་གི་འཇུག་རྒྱུང་
 བཀག་ཉར་དང་བཙོན་འཇུག་མནར་གཅོད་འོག་རྒྱུད་ཡོད། དེ་བཞིན། རྒྱ་གཞུང་གི་
 འག་གཞོན་སྲིད་རྒྱས་འོག་བསྐྱོད་བསྐྱོད་མ་ཐུབ་པར་རྒྱ་གར་ནང་བཙོན་བྱལ་དུ་
 ཡོངས་མཁན་ ༡༥༧ བཅས་ལྷན་ཡོད་པ་རེད།

སྤྱིར་བཏང་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྐར་འགྲོ་མིའི་རིགས་ཀྱི་གཞི་རྩའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་ཚད་ཀྱི་
 གཞི་འཛིན་ས་ནི། རྒྱལ་ཁབ་གང་དེའི་སྤྱི་དམངས་དང་ཆབ་སྲིད་ཐོབ་ཐང་བཅས་
 ཀྱི་གནས་སྐྱདས་ལ་རག་ལས་ཀྱིན་ཡོད་སྟབས། འདི་ག་ལྟེ་གནས་ཁང་གི་ངོས་
 བས་ཐོད་ནང་གི་དངོས་ཡོད་གནས་སྐྱདས་ཐད་ལ་ཉམས་ཞིབ་གནང་སྟེ། ཐོད་ནང་
 གི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གནས་སྐྱདས་ཐད་ཀྱི་སྒྲན་ཐོ་འདི་བཞིན་འདོན་སྲེལ་བྱས་
 ཡོད་ལ། ལོ་འཁོར་སྒྲན་ཐོ་འདིའི་ཐོད་ནང་གི་རང་ལུས་མེར་བསྲེགས་ཀྱི་འགྱུར་

རྒྱུན་དང་དགོན་མེ་ཁག་ལ་དཔ་བྲག་གི་གནས་སྤངས། དེ་བཞིན། རྒྱ་གཞུང་གི་
 དབང་སྐྱོར་ལོག་པོད་ནང་གི་པོད་མིའི་དབལ་འཕྱོར་དང་རིག་གཞུང་། སྤྱི་ཚོགས་
 རོབ་ཐང་གནས་སྤངས་སྒྲོར་གསལ་འདོན་བྱས་ཡོད་པས། སྤྱན་ཐོ་འདེ་བརྒྱད་ནས་
 རྒྱལ་མྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་པོད་ནང་གི་དངོས་ཡོད་གནས་སྤངས་མཁྱེན་རྟོགས་དང་།
 རྒྱ་གཞུང་གིས་པོད་ནང་འགྲོ་བ་མིའི་རོབ་ཐང་རྫོག་རོལ་གཏོང་བཞིན་པར། དངོས་
 བྱགས་བརྒྱད་གསུམ་ནས་རྒྱ་གཞུང་ལ་གཞོན་བྱགས་དང་སྤུལ་འདེད་ཡོང་བའི་རེ་
 བ་གནང་བཞིན་ཡོད།

སྤྱི་མང་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་།

“འོད་ཀྱི་དཀར་ལྗེ་ལོད་ཚད་ཆེན་ཁ་གས་སྒྲིག་གིས་བརྗོད་ག་ལ་ཐུབ།”

ཆེ་རིང་འོད་ཟེར་གྱིས།

ངོ་སྤྲོད།

འཕྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ནི་འཕྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་རྒྱུན་མོང་གི་ཆེ་མཐོང་ས་གཅིག་ས་
སུ་བཀྲར་བ་ཞིག་ཡིན་པས། དེ་ནི་མི་ཞིག་ལ་ལྷན་པའི་ཐོབ་ཐང་དང་རང་དབང་
གཙོ་བོ་དེ་ཡིན། འཕྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ནི་མིའི་རིགས་སྤྱི་ལ་ཁུབ་བ་དང་། མི་དང་
ཁ་འབྲལ་ཐབས་མེད་པ། གཙོ་ལལ་གྱི་དབྱེ་བ་མེད་པ། ཕན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་
བརྟེན་གྱི་རང་བཞིན་ཆེས་ཆེར་ལྷན་བཞུགས་ཡིན། ལྷ་མོའི་དུས་ནས་དེ་ནི་སྤྱི་མང་
དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་བཅས་ཚན་བཞུགས་དང་། དཔལ་འཕྱོར་དང་། སྤྱི་
ཆོག་ས། རིགས་གཞུང་གི་ཐོབ་ཐང་བཅས་ཚན་བཞུགས་ཏུ་སྒྲེས་ཡོད། འོན་ཀྱང་
འདིར་སྤྱི་མང་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་གཙོ་བོར་བརྒྱུད་ལྟེ་བརྗོད་རྒྱུ་ཡིན། སྤྱི་མང་
དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ནི་ཁྲིམས་ཀྱི་དབང་སྒྲུར་གཞི་ཅར་འཛིན་པའི་དྲང་བདེན་
དང་མང་གཙོ་ལྷན་པའི་སྤྱི་ཆོག་ས་སྒྲིག་བསྐྱུན་པར་དགོས་མཁོ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་
ལ། དྲང་བདེན་དང་མང་གཙོ་ཡིས་མི་རྣམས་སྤྱི་ཆོག་ས་སྒྲིག་གི་ནང་རྒྱུན་མོང་གི་
ཁེ་བན་ཆེད་མཉམ་ཞུགས་དང་། བསྐྱེད་སྤེལ་དང་། ཡར་རྒྱས་བཅས་ཡོང་བར་གཞིགས་
འདེགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

སྤྱི་མང་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཁོངས་སུ་མི་ཆེ་སྐྱེལ་པའི་རང་དབང་དང་། ལྷན་
སྐྱོང་མཉམ་གཅོད་ཀྱི་སྤྱི་བར་འགོག་ཚོལ་བྱེད་པའི་ཐོབ་ཐང་། རང་དབང་དང་
བདེ་འཇགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་། ཁྲིམས་ཁང་དང་དམིགས་བསལ་ཁྲིམས་དོན་ཐད་འབྲེ་

མཉམ། ལས་འགུལ་སྒྲེལ་བའི་རང་དབང་། སྒྲིང་དོན་གཉེར་བའི་ཐོབ་ཐང་། བསམ་
སྒྲོ་དང་འདྲ་ཤེས་ཆོས་ལུགས་བཅས་ཀྱི་རང་དབང་། སྒྲིང་རྒྱུ་དང་རང་དབང་། གནས་
རྒྱུ་མཐོ་སྒྲིབ་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་། ཆོག་སྒྲིང་འཛུགས་བའི་རང་དབང་བཅས་ཚུད་ཀྱི་
ཡོད།

དེ་ལྟར་ན་འང་འཕྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཆང་མ་ཡོངས་སུ་སྒྲོད་ཀྱི་དེ་ལན་ཚུན་གཅིག་ལ་
གཅིག་བརྟེན་གྱི་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དེས་བར་དུ་ཤེས་དགོས།
ལེ་ཆན་འདིའི་ནང་ནས་ང་ཆོས་ཤེས་ཐུབ་པ་ལྟར། སྒྲི་མང་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོབ་
ཐང་དོན་གཞི་ལ་བཏང་ཆེ། དཔལ་འབྱོར་དང་ཆབ་སྲིད། རིགས་གཞུང་བཅས་ཀྱི་ཐོབ་
ཐང་ཡང་དོན་གཞི་ལ་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད། (དཔེར་ན་མི་ཞིག་བཅོན་དབང་གིས་བཀག་
སྒྲིལ་དང་། དགོས་དེས་སྒྲན་བཅས་ཀྱི་མ་ཐུན་ཁྱེན་མི་སྒྲོར་བ་ལྟ་བུ་རེད།) དེ་བཞིན་
སྒྲི་མང་ཐོབ་ཐང་ནང་གི་དོན་ཆན་གཅིག་དོན་གཞི་ལ་བཏང་ཆེ། དོན་ཆན་གཞན་དག་
ལ་འང་དོ་སྟོན་འཕྲོ་བ་ཞིན་ཡོད། (དཔེར་ན་ མི་ཞིག་བཅོན་དབང་གིས་བཀག་
སྒྲིལ་བྱས་ལུན་རིང་། སྒྲི་སྒྲོང་མནར་གཅོད་གཏོང་བ་ལྟ་བུ་རེད།) དེར་བརྟེན་
ཆབ་སྲིད་དང་། སྒྲི་མང་། དཔལ་འབྱོར། སྒྲི་ཆོག་ས། རིགས་གཞུང་བཅས་འཕྲོ་
བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གང་ཡིན་ཡང་གལ་ཆེ་ཚུང་གཅིག་མ་ཚུངས་ཡིན། སྒྲིར་བཏང་།
སྒྲི་མང་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་དང་། ༡)དཔལ་འབྱོར་དང་། སྒྲི་ཆོག་ས། རིགས་
གཞུང་གི་ཐོབ་ཐང་བཅས་སྒྲི་ཆན་གཉིས་སུ་བྲེས་ཡོད་ན་འང་དེ་ནི་དབྲེ་བ་བྲེས་པ་
ཅིས་དང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དགོས་མཐོ་²འབའ་ཞིག་ལས་མ་འདས།

འཕྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ནི་རྒྱལ་སྒྲི་དང་རྒྱལ་ཁབ་མོ་མོའི་ཁྲིམས་ལུགས་ནང་དུ་གཏན་
འབེབས་དང་ཆིངས་ཡིག་སོགས་རྩ་འཛིན་ཡིག་ཆ་ཁག་གི་ནང་འགོད་སྒྲིལ་ཆགས་
ཡོད། རྒྱལ་སྒྲིའི་ཐོག་ནས་བཤད་ན། འཕྲོ་བ་མིའི་གཞི་རྩའི་ཐོབ་ཐང་གཅོ་ལོ་ཁག་
ནི་ “འཕྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱལ་སྒྲིའི་ཁྲིམས་འཆར” ཆགས་ཡོད་པ་
དང་། དེའི་ཁོངས་སུ་འཕྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཡོངས་བྱུང་གསལ་བསྒྲགས་³དང་། སྒྲི་
མང་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཐོག་བཞག་བའི་རྒྱལ་སྒྲིའི་དམ་ཡིག་དང་དེའི་ལྟན་

ཐབས་། དེ་བཞིན་དཔལ་འབྱོར་དང་། སྤྱི་ཚོགས། རིགས་གཞུང་བཅས་ཀྱི་ཐོག་
བཞག་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་དམ་ཡིག་བཅས་ཚུད་ཡོད།

ལོ་ངོ་རིམ་སོང་བཞིན། འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་འབྲེལ་བའི་ཆེད་སྡེ་ཡིག་བསྟན་
མར་བཞག་སྟེ། རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོའི་སྤྱི་དོན་ཚོགས་པ་ཁག་གིས་བཅི་སྤྱད་དགོས་
པའི་འགན་ཁུར་དང་ཁས་ལེན་གཏན་འབེབས་ཀྱིས། འཛམ་གླིང་ཁྱོད་ཡོངས་སུ་
རྒྱལ་སྤྱིའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་ཁྲིམས་འཛིན་ཆན་པ་རྒྱ་བསྐྱེད་དང་གོང་འཕེལ་
དུ་བཀྲང་ཡོད། རྒྱལ་སྤྱིའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གཏན་ཁྲིམས་ཡིག་ཆའི་སྤྱི་དོན་
དུ། འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་འཆར་རྒྱན་འབྲུངས་
ཡོང་ཐབས་ཀྱི་ཅ་འཛིན་ཁག་དང་། གཞན་ཡང་མི་རིགས་དབྱེ་འབྱེད་མེད་པར་བཟོ་
བའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་ཡིག་ མོ་མཆོག་མོ་དམན་གྱི་ལྷ་བ་མེད་པར་བཟོ་བའི་ཁྲིམས་
ཡིག་ མི་སྤྱོད་ལས་འདས་པའི་སྤྱུག་སྤྱོད་མནར་གཅོད་གཏོང་སྟོལ་འགོག་པའི་
ཁྲིམས་ཡིག་ མི་ཆང་མ་གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་འཛིན་བཟུང་བཀག་ཉར་བྱེད་པ་ལས་
སྤྱོད་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་ཡིག་བཅས་འཁོད་ཡོད།

འདིར་བྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལོའི་མོད་ནང་གི་སྤྱི་མང་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་གནས་
བབས་ལ་དབྱེ་ཞིབ་བྱ་རྒྱ། གྲུང་ཏུ་མི་མང་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་(རྗེས་སུ་རྒྱ་ནག་ཅེས་
འབྲི་རྒྱ) ཀྱིས་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དོག་རྩལ་བཀྲང་བའི་ཆབས་ཆའི་ནག་ཉེས་
ར་སྤྱོད་ཀྱི་ཐེན་ཐོ་འཁོད་ཡོད^༩ལ། སྤྱི་མང་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཏུ་ཅང་ཞན་
པའི་གནས་སྤངས་ལ་འགྱུར་བ་གང་ཡང་བཀྲང་མེད།^{༡༠} བྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལོར་རྒྱ་ནག་
གིས་ “མོད་ཡུལ་ཡར་རྒྱས་གོང་འཕེལ་”¹⁰ དང་ “བྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལོའི་རྒྱ་ནག་ནང་
གི་འགྲོ་བ་མིའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཡར་རྒྱས་”¹¹ ཞེས་པའི་རྒྱལ་གྲངས་པོའི་
དེབ་གཉིས་འདོན་སྟེལ་བྱས་ཤིང་། དེས་ང་ཚོར་རྒྱ་ནག་གིས་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་
ལ་འཛིན་པའི་ལྷ་རྩལ་དང་། མོད་ཐོག་འཛིན་པའི་སྤྱི་རྒྱས་ཀྱི་ནོར་འཛེལ་བཅས་
ཀྱི་ཐང་བསམ་སྒྲོ་འཁོར་བཅུག་བྱུང་། རྒྱ་ནག་གིས་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དེ། དཔལ་
འབྱོར་འཕེལ་རྒྱས་དང་ཆོད་བགས་གཉིས་གོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་ཐབས་ལ་སྤྱར་

ཡོད། ཚོད་བགམ་གཉིས་ནི། ༡)དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་རྒྱས་ནི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་
ལེགས་ལམ་དུ་འཁྱོལ་བའི་ཐབས་ལམ་ཡག་ཤོས་ཡིན་པས། དཔལ་འབྱོར་དང་སྤྱི་
ཚོགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་དང་། སྤྱི་མང་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་དབར་དཔྱེ་བ་འབྱེད་
དགོས་ཀྱི་ཡོད། ༢) སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ནི་རྒྱ་ནག་ནང་སྤྱི་མང་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་
ཐོབ་ཐང་ཁག་ཐེག་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་ཉག་གཅིག་དེ་ཡིན།

ཚོད་བགམ་དང་པོ་ལྟར་ན། རྒྱ་ནག་གིས་ “བོད་ཡུལ་ཡར་རྒྱས་གོང་འཕེལ་གྱིས་
བོད་རིགས་མི་མང་གི་གཞི་ཅིའི་དགོས་འདུན་སྤོང་གི་ཡོད་ལ། བོད་ཡུལ་ཡར་རྒྱས་
གོང་འཕེལ་ནི་བོད་མི་མང་གི་གནད་དོན་ཡིན་(.....)། དཔལ་འབྱོར་ཡར་རྒྱས་སུ་
གཏོང་བ་ནི། འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་བརྩེ་འཛིག་དང་ཁག་ཐེག་བྱེད་པའི་ལག་ལེན་
འགངས་ཆེན་ཞིག་ཡིན་” ཞེས་རྒྱན་འབྱོངས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། གཤམ་དུ་ལེའུ་ཆོན་
འདྲིའི་ནང་ཞིབ་རྒྱས་འགོད་རྒྱ་ཡིན་པ་ལྟར། དཔལ་འབྱོར་གོང་འཕེལ་དང་མཁོ་
རྩས་ཉི་ལའི་རྒྱས་པ་ཆེ་རུ་བྱིན་པ་ཡིས་སྤྱི་མང་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནས་སྡངས་ཡར་
རྒྱས་སུ་གཏོང་བྱུང་མེད། དཔེར་ན། ཕྱི་༢༠༡༣ ལོར་བོད་མི་ཚོ་ཞི་བའི་སློན་ནས་འདུ་
འཛུགས་གྱིས། ཚས་དང་རང་དབང་འཛོལ་བར་རང་ཉིད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ལག་བསྟར་
གྱིས་སྲིད་གཞུང་ལ་ངོ་ཚྏ་བ་བྱས་པར། རྒྱ་ནག་གིས་བོད་ཡུལ་གྱི་ས་ཁུལ་མང་
པོར་རིམ་བཞུགས་གཞིན་བྱས་ཡོད། འོན་ཀྱང་གོང་འཕེལ་ཡིག་ཆ་དེའི་ནང་
དུ། རྒྱ་ནག་གིས་ “དབུས་གཞུང་དང་བོད་རང་སྲོལ་སྡེ་དང་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་
གིས་ཆབ་འབངས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་དང་མོས་རང་དབང་ལ་བརྩེ་འཛིག་ཆད་མེད་
བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་བཞིན་ཆོས་ལུགས་དང་ཆོས་བརྒྱད་ཁག་ཆང་མར་བརྩེ་འཛིག་
དང་སྤྱང་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་ལ། ཁྱིམ་དོན་བཞིན་ཆོས་ལུགས་དང་མོས་ཀྱི་རྒྱན་
གཏན་བྱེད་སློལ་ལ་འགན་ལེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།”ཅེས་ཆོས་དང་རང་དབང་ལ་བརྩེ་
བཀུར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པར་བརྗོད་དེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་ལ་བརྟེན་བསྐྱབས་བྱས་
ཡོད། འོན་ཀྱང་ཆོས་ལུགས་རང་དབང་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་འདྲིའི་ཐད་དུས་
མཚམས་གཞན་ཞིག་གི་ནང་དུའང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འགལ་བྱུང་ཡོད། རྒྱ་ནག་གིས་ཆོས་
ལུགས་ལས་དོན་ཐད་འཛིན་སྲོང་ངོས་ནས་བྱེད་སྤྱངས་གང་ལེགས་བྱུང་ཡོད་ཚུལ་

གྲི་དག་འབྲུད་བྱས་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། རྒྱ་ནག་གིས་ “ འབངས་མི་མེར་གྱི་ཚོས་
 ལུགས་དད་མོས་རང་དབང་ལ་སྤྱང་སློབ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། རྒྱ་ནག་ངོས་ནས་ཚོས་
 ལུགས་དད་མོས་རང་དབང་གི་སྲིད་རྒྱུས་རྒྱ་ནག་འཁྲོངས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ལ། ཚོས་
 ལུགས་དད་མོས་རང་དབང་ནི་མང་ཆོགས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མེད་ཐོབ་ཐང་དང་འབྲེལ་བའི་
 གནད་དོན་གལ་ཆེན་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། རྒྱ་ནག་སྲིད་གཞུང་ངོས་
 ནས་ཁྱིམ་ས་ལུགས་ལྟར་ཚོས་ལུགས་ལས་དོན་ལག་བསྟར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ལ། ཚོས་
 ལུགས་ཚན་བ་མེད་དགོས་འདུན་དང་ཁྱིམ་ས་ལུགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་སྤྱང་སློབ་བྱེད་ཀྱི་
 ཡོད། ” ཅེས་བཤད་བ་ལྟ་བུ་རེད། རྒྱ་ནག་ངོས་ནས་ཚོས་ལུགས་དད་མོས་དང་
 ཉམས་ལེན་ལ་སྤངས་འཛིན་བྱེད་པ་དེ། རྒྱ་ནག་གིས་ཚོས་ལུགས་དད་མོས་ཀྱི་རང་
 དབང་ལ་སྤྱང་སློབ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཅེས་དག་འབྲུལ་བྱེད་པ་དང་ནང་འགལ་ཆགས་
 ཡོད།

ཆོད་བགས་གཉིས་པ་ལྟར་ནའང་། གོང་བཞིན་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འགལ་གྱིས་སློ་འདོགས་
 བྱས་ཡོད་དེ། རྒྱ་ནག་གཅིག་ནས་ “ གྲུང་གོའི་ཁྲད་ཚོས་ལྟན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་
 ལུགས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་འབེལ་རྒྱས་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་ནང་སྤྱི་མང་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོབ་
 ཐང་དོན་འཁྲོལ་ཡོང་བར་ཁག་ཐེག་བྱེད་ངེས། ” ཞེས་དང་། “ ...རྒྱ་ནག་རྒྱལ་
 ཁབ་ཀྱི་མངའ་ཁུལ་དུ། སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལམ་དུ་བསྐྱོད་པར་འབད་བཅོན་
 བྱས་ཏེ། བོད་རིགས་མི་མང་ཆང་མ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཕ་ཡུལ་དང་། སྤྱི་ཚོགས། ལས་
 དབང་བཅས་ལ་དབང་བྱེད་མཁན་དུ་གྱུར་ཡོད། ” ཟེར་བ་དང་། ཡང་ཕྱོགས་གཞན་
 ཞིག་ནས། བོད་མི་ཆོའི་རྣམ་འགྱུར་ཡོད་ཆད་ “སྤྱི་ཚོགས་བཅན་མིང་ལ་གཞི་ད་
 གཞི་” འཕེལ་ “ཁ་བྱལ་བ་” ལ་སྤྱད་དེ་སྤྱིང་རྩེ་སྤྱི་ཅམ་མེད་པར་བཅོན་གཞོན་བྱེད་ཀྱི་
 ཡོད་པ་དང་། བཅོན་གཞོན་བྱེད་པ་དེར་ཁག་འདོགས་ས་ནི། ཡགོང་ས་ཡུལ་ས་
 མགོན་པོ་ཉེ་མོ་ཆེ་མཆོག་དང་བཅོན་བྱོལ་བོད་མི་ཆོ་ཡིན་ལ། ཡགོང་ས་མཆོག་དང་
 བཅོན་བྱོལ་བོད་མི་ཆོས་ས་རྒྱ་ནག་གི་ཅ་ཁྱིམ་ས་དང་ཁྱིམ་ས་ལུགས་ཆང་མ་བཟུལ་
 བཞིག་གཏོང་གི་ཡོད་པར་ཁག་གཞིགས་ཀྱི་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། “ ཡུལ་དབང་སྤྱི་
 མེད་བཅུ་བཞི་བ་དང་བཅོན་བྱོལ་ནང་གི་ཁོང་གི་ཕྱོགས་གཏོགས་ཆོས། དུས་ལུན་

འིང་མོར་ཁ་བལ་གྱི་ལས་འགུལ་སྒྲ་ཆོགས་སྒེལ་ཏེ། བོད་ཀྱི་ཡར་རྒྱས་དང་བརྟན་
 ལྡན་ལ་འགོག་རྒྱུ་སྤྲུང་ཡོད་.....། ཉེ་བའི་ལོ་ཤས་ནང་དུ། ཁོ་ཆོས་ “བོད་ཆེན་པོ་”
 དང་ “ཆོད་མཐོང་རང་སྦྱོང་” ཞེས་པའི་དགོས་འདུན་བཏོན་ཡོད། རོན་དངོས་སུ་
 དེས་ནི་རྒྱ་ནག་གི་རོན་དངོས་གནས་སྤངས་ལ་དགག་པ་རྒྱག་གི་ཡོད་ལ། རྒྱ་ནག་
 གི་ཅ་ཁྲིམས་དང་དེ་འབྲེལ་གྱི་ཁྲིམས་ལུགས་ཁག་དྲིལ་གཏོང་གི་ཡོད། ”

བོད་ཀྱི་འཕྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་མང་གཙོ་འཕེལ་རྒྱས་ལྟེ་གནས་ཁང་གིས། རྒྱ་
 རྒྱག་གིས་བཏོན་པའི་རྒྱབ་ཤ་དཀར་པོའི་དེབ་ “ཕྱི་ལོ་༢༠༡༢ ལོའི་རྒྱ་ནག་ནང་གི་
 འཕྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཡར་རྒྱས་” ཞེས་པར་ལན་འདེབས་བྱས་པའི་ནང་། “.....རྒྱ་
 རྒྱག་གིས་བཏོན་པའི་རྒྱབ་ཤ་དཀར་པོའི་དེབ་དེས་ནང་། འཕྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་
 ཅ་བའི་རང་བཞིན་ཏེ་གཙོ་བོ་ལྱེད་པའི་ཕྱི་དབྱེ་བ་མེད་པ་དང་། མིའི་རིགས་སྤྱི་ལ་བྱལ་བ་
 སོགས་སྤང་མེད་དུ་རོར་ཡོད་པ་དང་། འཕྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དོན་འཁྲེལ་ཁག་ཐེག་
 ཡོང་བར་ལག་ལེག་ཏུ་འགེལ་དགོས་པ་ལས། བསྐྱུགས་གཏམ་སྤྱོད་པ་སྒེལ་ནས་
 བན་འབྲས་མི་འབྱུང་བ་བཅས་” རྒྱ་ནག་གིས་འཕྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་སྐོར་ལ་སྒྲོ་
 འདོགས་ཏམ་བཤད་བྱེད་པའི་ཕུགས་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་གསལ་འདོན་བྱས་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་༢༠༡༢-༢༠༡༥ བར་གྱི་རྒྱ་ནག་གི་འཕྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལག་བསྟར་འཆར་
 གཞི་དབྱུང་གཞིར་བྱངས་ན། འཆར་གཞི་འདིར་གཞིགས་ཏེ་རྒྱ་ནག་གིས་འཕྲོ་བ་
 མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་འཛིན་པའི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་སྤྱོད་དོན་རྒྱ་རེའི་དུས་དེབ་ཅིག་གི་
 སྤྱིང་བཀོད་ཡོད། འཆར་གཞི་དེས་རྒྱ་ནག་གིས་སྤྱི་མང་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་
 ལས་དཔལ་འབྱོར་དང་། སྤྱི་ཆོགས། རིགས་གཞུང་བཅས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་གལ་ཆེར་
 འཛིན་རྒྱ་ཡིན་པ་ནན་གྱིས་བསྟན་ཡོད། དཔེར་ན། (“རྒྱ་ནག་སྲིད་གཞུང་གིས་
 མི་མང་གི་འཆོ་བའི་ཆ་རྒྱུན་འདེད་ཅེས་ཡོང་བ་དང་དཔལ་འབྱོར་ཡར་གཏོང་བའི་
 མི་མང་གི་ཐོབ་ཐང་ལ་འགན་ལེན་དང་གཅིགས་འཛིན་བྱེད་པའི་སྲིད་རྒྱས་རྒྱ་ནག་
 འཁྲོངས་བྱ་རྒྱ།”.....) ལྟ་བུ་རེད། འོན་ཀྱང་སྤྱི་མང་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ལ་
 འཛིན་པའི་དམིགས་ཡུལ་ཐད་གསལ་ཁ་དེ་ཅམ་བྱེས་མེད། དཔེར་ན། (“འཆར་

གཞི་ལག་བསྟར་བྱེད་པའི་དམིགས་ལུལ་ཁག་གཤམ་གསལ་.....ཁྱིམ་ས་དོན་ལྟར་
 ཆབ་འབངས་ཀྱི་སྤྱི་མང་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ལ་ནུས་པ་ལྡན་པའི་སྤངས་སྤྱོད་
 ཡོང་ཐབས་བྱ་རྒྱ།”.....) ལྟ་བུ་རེད། གཞན་ཡང་ བྱི་ལོ་༢༠༡༣-༢༠༡༥ བར་གྱི་རྒྱ་
 རག་གི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལག་བསྟར་འཆར་གཞི་དེས། མནར་གཅོད་གཏོང་བ་
 ལྟ་བུ། མངོན་གསལ་མེན་པའི་སྒྲོ་ནས་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་བཅུ་ལ་བཞག་ཆབས་
 ཆེན་གཏོང་གི་ཡོད་པ་བསྟན་ཡོད། ཡང་བའི་བྱ་སྤྱོད་དེ་རིགས་ལེགས་བཅས་ཡོང་
 ཐབས་སུ་ (“ མནར་གཅོད་བཏང་སྟེ་ཉེས་སྒྲོན་ཁས་ལེན་བྱེད་དུ་འཇུག་པའམ།
 ཁྱིམ་ས་འགལ་གྱི་བྱེད་ཐབས་སྤྱད་ནས་བདེན་དབང་འཛོལ་བ་སོགས་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་
 ལེགས་བཅས་དང་འགྲོག་ཐབས་ལ་ཤུགས་སྒྲོན་དང་། སྤྱིས་བྱ་ཤོ་མོ་སུ་ལའང་
 ཉེས་སྒྲོན་ཁས་ལེན་པར་མནར་གཅོད་གཏོང་བའི་བྱེད་ཐབས་སྤྱོད་མི་ཆོག”) ཅས་
 གསལ་ཡོད། ཆབས་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ལ། རྒྱ་རག་གིས་སྤྱི་བརྗོད་རང་དབང་དང་།
 ཆོགས་སྟེ་འཇུགས་པའི་རང་དབང་། ཞི་བའི་རང་དབང་འཛོམས་བྱེད་པའི་ཐོབ་ཐང་
 ལྟ་བུའི་སྤྱི་མང་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་མང་པོ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་དང་སྤྱི་བརྗོད་
 གང་ཡང་བྱས་མེད་པ་མ་ཟད། འཆར་གཞི་དེར་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་དམིགས་ལུལ་
 མངོན་འགྱུར་དང་ལག་ལེན་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་ཁོད་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པར་ངེས་གཏན་གྱི་
 དམིགས་འཕེན་དང་། ཆོད་གཞི། མཆོན་རྟགས་སོགས་ཀྱང་མེད།

མདོར་ན། རྒྱ་རག་ནང་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་བརྩེ་འཛོག་དང་། སྤངས་སྤྱོད། ལག་
 ལེན་དོན་འཁྲུལ་ཡོང་བ་བཅས་ཀྱི་གནད་དོན་མཐོ་འཆབ་སྟེ་དགོས་པའི་གནས་
 ཚུལ་ཞིག་ཡིན། རྒྱ་རག་གིས་རྒྱ་ཆད་མེད་པར་ཡང་ནས་བསྟར་དུ་སྤྱི་མང་དང་
 ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་རྟོག་རྩལ་བཏང་བཞིན་ཡོད་ལ། ལེའུ་ཆོན་འདྲིའི་ནང་གསལ་
 འདོན་བྱ་རྒྱ་ཡིན་པ་ལྟར། བོད་ལུལ་གྱི་ཆབ་སྲིད་ཐོབ་ཐང་དང་སྤྱི་མང་རང་དབང་
 གི་གནས་བབས་ཏ་རང་ཞན་ལ། དེས་འགྲོ་བ་མིའི་གཞི་རྩའི་རང་དབང་མང་པོ་
 ཞིག་བཅུ་ལ་བཞག་ཆབ་ཆེན་གཏོང་གི་ཡོད་པའི་གནས་སྤངས་མཆོན་གྱི་ཡོད།

མནར་གཅོད་མི་སྤྱོད་པའི་རང་དབང་།

མི་སྤྱོད་པའང་མནར་གཅོད་དང་སྤྱུག་སྤྱོད་གཏོང་མི་ཚོགས། དཔལ་འབྲེལ་གྱི་མི་
ཚོགས། མི་སྤྱོད་པས་འདས་པའི་ཉེས་ཁྲིམས་གཅོད་མི་ཚོགས། (འགྲོ་བ་མའི་ཐོབ་ཐང་གི་
ཡོངས་ཁྲུབ་གསལ་བསྐྲགས་དོན་ཚན་ལ།)

མི་སྤྱོད་པའང་མནར་གཅོད་དང་སྤྱུག་སྤྱོད་གཏོང་མི་ཚོགས། དཔལ་འབྲེལ་གྱི་མི་ཚོགས།
མི་སྤྱོད་པས་འདས་པའི་ཉེས་ཁྲིམས་གཅོད་མི་ཚོགས། སྤྱུག་པར་དུ་མི་སྤྱོད་པའང་རང་
ངོས་ནས་མོས་མཐུན་མེད་པར་སྤྲོད་བཅོས་སམ་ཚན་རིག་གི་གྱིད་ཐབས་སྤྱད་ནས་
བརྟག་དབྱེད་བྱ་མི་ཚོགས། (སྤྱི་མང་དང་ཆབ་སྲིད་ཐོབ་ཐང་སྐོར་གྱི་ཁྲུལ་སྤྱིའི་དམ་
ཡིག་དོན་ཚན་བདུན་པ།)

“ (....) ‘མནར་གཅོད་’ཅེས་པ་ནི། ཐད་ཀར་རམ་བརྒྱུད་དེ་གནས་ཚུལ་རག་ཐབས་
གྱི་དཔལ་འབྲེལ་ལེན་གྱི་འཕྲུག་ཐབས་སུ། བསམ་བཞིན་དུ་མི་ཞིག་གི་ལུས་
སེམས་གང་རུང་ལ་བཟོད་སྒྲགས་མེད་པའི་ན་རྒྱག་དང་སྤྱུག་བསྐྱེད་སྤྱོད་པའི་ལས་
ཅི་རིགས་ཚུལ་པ་ལ་གོ། དེ་ནི་མི་ཞིག་ལ་རང་ཉིད་དམ་ཡང་ན་གཞན་ཞིག་བརྒྱུད་
ནས་ནག་ཉེས་གང་རུང་ཞིག་བསྐྱབས་པའམ། ནག་ཉེས་གང་རུང་ཞིག་བསྐྱབས་པ་
ལ་དོགས་གཞི་ཅན་དུ་ཁས་ལེན་པར་བཅའ་སྤྱོད་གྱི་དང་། གནད་དོན་གང་རུང་
ཞིག་གི་ཆེད་དཔྱེ་འབྱེད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཟུང་སྟེ། མི་ཞིག་ལ་ཐད་ཀར་རམ་བརྒྱུད་
ནས་འཛིགས་སྤྱུལ་ལམ་བཅའ་སྤྱོད་པ། དེ་བཞིན་སྲིད་གཞུང་གི་རིགས་དཔོན་
རིགས་ཤིག་གིས་ཚོགས་མཆན་བཏོད་པའམ། ཡང་ན། གཞུང་གི་དབང་ཆེད་སྤྱད་
དེ་མི་ཞིག་གི་ལུས་སེམས་གང་རུང་ལ་བཟོད་སྒྲགས་མེད་པའི་ན་རྒྱག་དང་སྤྱུག་
བསྐྱེད་སྤྱོད་པའི་ལས་དེ་རིགས་དངོས་ཀྱི་གསལ་བརྒྱུད་གསུམ་ནས་ཚུལ་པར་གོ་བ་
ཡིན། ” (མནར་གཅོད་དང་སྤྱུག་སྤྱོད་གཏོང་བ། དཔལ་འབྲེལ་གྱི་མི་སྤྱོད་
པས་འདས་པའི་ཉེས་ཁྲིམས་གཅོད་པ་བཅས་འགོག་པའི་ཁྲིམས་ཡིག་དོན་ཚན་
དང་པོ།)

མནར་གཅོད་མི་སྤྱང་བའི་རང་དབང་ནི། འཕྲོ་བ་མིའི་གཞི་ཅའི་ཐོབ་ཐང་ཞིག་ཡིན་
ལ་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་སྡེ་ཞིག་དུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེའི་དོན་ནི་མནར་གཅོད་མི་
སྤྱང་བའི་རང་དབང་ལ་ཐུན་མོང་གིས་སྤང་སྡོམ་ཡོད་པ་དང་འཛམ་གླིང་རྒྱལ་ཁབ་
ཆང་མས་དེ་དོན་ལ་འགན་འཁུར་དགོས་པ་དེ་ཡིན། མནར་གཅོད་ནི་མི་གཅིག་
གམ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་དཔོན་གནས་སམ་ཐག་གཅོད་ཀྱི་དབང་ཆ་སྤྱད་དེ། འཕྲོ་བ་མིའི་
ལྷན་སྤྱེས་ཀྱི་ཆེ་མཐོངས་དང་མི་སྤྱིར་ཀྱི་བཅི་མཐོང་བརྟལ་བཞིག་གཏོང་བའི་ནག་
ཉེས་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་ཆབས་ཆེ་ཤོས་དེ་ཡིན།

མནར་གཅོད་འགོག་ཆེད་བཞག་བའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་འཕྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་ཆིངས་
ཡིག་སྟེ། མནར་གཅོད་འགོག་བའི་ཁྲིམས་ཡིག་ལ་རྒྱ་ནག་གིས་མོས་མཐུན་གྱིས་
ས་རྟགས་འཁོད་ཡོད། དེ་བཞིན་བྱེད་ཡོད་ཀྱི་ལོ་༡༩༤༩ ལོར། རྒྱ་ནག་གིས་སྤྱི་མང་དང་ཆབ་
སྲིད་ཐོབ་ཐང་སྐོར་གྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་དམ་ཡིག་ལ་འང་ས་རྟགས་འཁོད་ཡོད། འོན་ཀྱང་
ད་དུང་ ཁས་ལེན་བྱས་མེད། སྤྱི་མང་དང་ཆབ་སྲིད་ཐོབ་ཐང་སྐོར་གྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་དམ་
ཡིག་ལ་ངེ་སྲིད་ཁས་ལེན་མ་བྱས་དེ་སྲིད་དུ་ཁྲིམས་ཀྱི་ངོ་ཐོར་བསྐྱར་དུ་མེད་མོད།
རྒྱ་ནག་གིས་ས་རྟགས་འཁོད་པ་ཙམ་གྱིས་སྤྱི་མང་དང་ཆབ་སྲིད་ཐོབ་ཐང་སྐོར་གྱི་
རྒྱལ་སྤྱིའི་དམ་ཡིག་གི་དགོས་དམིགས་ཁག་ཤོག་ཤོལ་གཏོང་གི་མེད་པར་ངོས་
འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

མནར་གཅོད་འགོག་བའི་ཁྲིམས་ཡིག་གི་དོན་ཚན་གཉིས་པ་དང་། མཉམ་འབྲེལ་
རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་འཕྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལྷན་ཚོགས་ངོས་ནས་སྤྱི་མང་དང་ཆབ་སྲིད་
ཐོབ་ཐང་སྐོར་གྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་དམ་ཡིག་གི་དོན་ཚན་བདུན་པར་གསལ་བཤད་བྱས་
པར་གཞིགས་ན། རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གིས་མནར་གཅོད་ཀྱི་ལས་འགོག་པ་ཙམ་གྱིས་
མི་ཆོག་པར། ལུས་པ་ལྷན་བའི་སྤང་སྡོམ་ཡོང་ཐབས་དང་། སྤངས་འཛིན་བྱེད་
ཐབས། འགན་འཁུར་སྤངས་བཅས་ལ་ངེས་བར་དུ་ཁག་ཐེག་བྱ་དགོས། ཉེས་ཅན་
ཡན་པར་མི་གཏོང་བའི་ཁྲིམས་ཆད་གཅོད་དགོས་ལ། གནོད་འཚེ་ཐོག་མཁན་ལ་
གནས་བབས་ལེགས་བཅོས་ཡོང་ཐབས་དང་གྲུན་གསལ་འཛོལ་རེ་བྱེད་པའི་ཐོབ་

ཐང་ཡོད་དགོས། འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་སྒྲན་ཆོག་ས་ངོས་ནས། གཙང་ཉེ་ཉེས་ཆད་
 གཙོད་པ་དང་། གཅིག་ཕྱར་བཅོན་འཇུག་གེད་པ། སྤྱ་ལ་འད་ཐུག་འཕྲད་མི་ཆོག་
 བར་བཀག་ཉར་གེད་རིགས་དང་། དེ་བཞིན་མི་ཞིག་གིས་ཤོ་དབང་སྤྱོད་པ་འཇུག་
 གཞུང་གི་དབང་ཆ་དེ་གི་རྒྱ་ལས་བཞུགས་པ། ཡང་ན་སྒྲིལ་གྱི་རྣམས་པ་སྤྱད་དེ་ལས་
 འདི་རིགས་བཅུམས་པ་གང་ཡིན་ཡང་ཁྱིམས་དོན་གྱི་བྱུང་ཁོངས་སུ་གཏོགས་ཡོད་
 བར་བརྟུན་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལོར་བོད་ནང་དུ་སྤྱུག་སྤྱོད་དང་མནར་གཙོད་མི་སྤྱོད་བའི་རང་དབང་
 གི་ཐོབ་ཐང་དེ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྟོག་རྟེན་བཏང་ཡོད་པའི་ར་འཕྲོད་ཡོད། འགྲོ་བ་
 མིའི་ཐོབ་ཐང་ལྟ་ཞིབ་ཆོན་པས་གསལ་འདོན་བྱས་པ་ལྟར་ན། བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་མང་
 ཆེ་བར་བོད་མི་མང་པོ་བཀག་སྡོམ་གྱིས་སྤྱུག་སྤྱོད་དང་མནར་གཙོད་བཏང་བ།
 བཅོན་སྒྲུབ་བྱས་པ་བཅས་ཀྱི་བདེན་དབང་ཡང་དག་རག་ཡོད་ལ། གནད་དོན་ཁ་
 བས་གྱིས་བཀག་སྡོམ་བྱས་པ་ཆོར་ཁས་ལེན་ཆེད་མནར་གཙོད་བཏང་བ་གསལ་
 འདོན་བྱས་ཡོད། དཔེར་ན། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ཟླ་༡ ཚེས་༣༡ ཉིན། རང་སྤྱི་བོད་
 རྒྱལ་གྱི་ལས་འགུལ་ནང་མི་སྣ་འཕྲོག་པར་བརྒྱུད་སྤྱུལ་གྱི་ཉེས་མིང་
 འོག་ ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཅིག་ཅན་གྱི་ཀིརྟི་དགོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་རྣོ་བཟང་དགོན་
 མཆོག་ལ་ལོ་གཉིས་ཕྱི་འགྲངས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱིམས་ཉེས་ཆད་བཅད་པ་དང་། ལོ་ན་
 སུམ་ཅུ་མོ་གཅིག་ལ་སོན་པའི་ཁོང་གི་ཆ་ཕོ་རྒྱོ་བཟང་ཆེ་རིང་ལ་ལོ་བཅུ་འཛུལ་
 ཐག་བཅད། ཁྱིམས་ཆད་དེ་ནི། མནར་གཙོད་གཏོང་བ་རྒྱུན་གཏན་དུ་གྱུར་པའི་
 བཀག་སྡོམ་ཁང་དུ་སྒྲུབ་པ་བཀག་སྡོམ་བྱས་པའི་ཁས་བླངས་པའི་གནས་ཚུལ་
 གཞི་དུ་བརྒྱུད་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་རེད།

བཅོན་ཁང་དུ་བཟོད་སྐྱབས་བྱལ་བའི་མནར་གཙོད་གཏོང་སྤྱོལ་ཕྱགས་ཆེན་དར་
 བས། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལོར་བཅོན་ནས་སྤོང་བཤོལ་ཐོབ་སྐབས་བོད་མི་མང་པོ་ཞིག་
 གི་སྤྱིས་ཀྱི་འཕྲོད་བསྐྱེད་གནས་བབས་ཏེ་ཅང་ཉམ་ཐག་པའི་གནས་སུ་གྱུར་ཡོད།
 དཔེར་ན།

༡) གྱི་ལོ་༢༠༡༢ ལོར། ལོ་ན་ཉེར་དྲུག་ཅན་གྱི་ཉ་མཚོ་དགོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་
 ཚུལ་ཁྱིམ་ས་སྐལ་བཟང་ལགས་དགེ་འདུན་པ་གཞན་བཞི་དང་ལྷན་དུ་རྒྱ་ནག་གི་
 བདེ་སྤང་དམག་གིས་འཛིན་བཟུང་བཀག་སྒྲིལ་བྱས་ཤིང་། བཀག་སྒྲིལ་ཁང་དུ་
 ཁོང་ལ་ཉེས་རྒྱུ་མཛད་གཅོད་ཆད་མེད་བཏང་བའི་ཉེར་ལེན་གྱིས། གྱི་ལོ་༢༠༡༣
 ལོར། རྒྱ་བ་མང་པོའི་རིང་སྐྱོན་བཅས་བྱ་དགོས་བྱུང་ཡོད།

༢) ལོ་ན་སུམ་ཅུ་ལོ་བཞི་ཅན་གྱི་དགེ་འདུན་པ་ཚོ་བཟང་དངོས་གྲུབ་དང་། ལོ་ན་
 སུམ་ཅུ་ལོ་ལྔ་ཅན་གྱི་དགེ་འདུན་པ་བཟོད་པ་གཉིས་གྱི་ལོ་༢༠༡༣ རྒྱ་༣ ཆེས་༡༠
 ཉིན་བཅོན་ནས་སློང་བཀོལ་བྱས་ཡོད་མོད། དགེ་འདུན་པ་ཚོ་བཟང་དངོས་གྲུབ་
 བཅོན་ཁང་ནས་སློང་བཀོལ་སྐོབ་མ་ཐག་ནས་སྐྱོན་ཁང་དུ་བསྐྱལ་དགོས་བྱུག་ཡོད་
 ལ། དགེ་འདུན་པ་བཟོད་ལ་བཅོན་ཁང་དུ་མཛད་གཅོད་ཆད་ལས་བཞུལ་བ་བཏང་
 རྒྱུ། ད་ལྟ་ཁོང་བསམ་བ་གནད་དུ་མི་གནས་པའི་ལྷན་སློན་ཅན་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད།

༣) འཛིགས་མེད་རྒྱ་མཚོས་ལོ་ངོ་བཅུ་བདུན་གྱི་བཅོན་འདུག་ཁྱིམ་ས་ཆད་སྤངས་
 རེས། གྱི་ལོ་༢༠༡༣ རྒྱ་༥ ཆེས་༣ ཉིན་སློག་བཀོལ་སྐོབ་ཡོད། འོན་ཀྱང་བཅོན་
 ཁང་དུ་བཅུག་རིང་ཁོང་ལ་སློག་དབྱུག་སྤྱད་དེ་ཉེས་རྒྱུ་ཆད་མེད་བཏང་རྒྱུ། ཁོང་
 བཅོན་ཁང་ལས་སློང་བཀོལ་སྐོབ་ཀྱང་། མིག་ཤེས་ཉམས་བ་དང་། སྤྱིང་ཁམས་མི་
 བདེ་བ། མཁལ་མ་ན་བ། ཀྱང་ཐང་དུ་འགྲོ་དཀའ་བ་བཅས་ཀྱི་གནས་ལ་སྤྱུང་ཡོད།

༤) གྱི་ལོ་༢༠༡༣ རྒྱ་༥ ཆེས་༢༡ ཉིན་ཡོན་ཏན་བཟང་པོ་བཅོན་ནས་སློང་བཀོལ་
 བཏང་ཡོད། འོན་ཀྱང་བཀག་སྒྲིལ་ཁང་དུ་བཀག་ཉར་བྱས་རིང་། གྱི་བདེ་མི་སྣ་
 ཚོས་ཁོང་ལ་མཛད་གཅོད་ཆད་མེད་བཏང་རྒྱུ་ལམས་བདེ་ཐང་གི་གནས་
 བབས་ཡང་བར་གྱུར་ཡོད། ཁོང་གི་འགྲམ་པར་མེ་མདའ་བརྒྱབ་སྟེ་སྤྱོད་ཡོད་པས་
 སྐད་ཆ་བཤད་རྒྱུ་དཀའ་ངལ་ཡོད་བ་དང་། དེ་བཞིན་ཉེས་རྒྱུ་བཏང་སྟེ་སྐལ་
 ཏུས་ལའང་སྐས་སློན་བཏང་ཡོད་པས་ལུས་ཀྱི་འགྲལ་སློང་རང་དབང་ན་མེད་པའི་
 གནས་སུ་སྤྱུར་ཡོད། ཁོང་གྱི་ལོ་༢༠༡༢ རྒྱ་༩ པའི་ནང་འཛིན་བཟུང་བཀག་སྒྲིལ་
 བྱས་ཡོད་བ་དང་། ཁོང་གྱི་ལོ་༢༠༡༣ རྒྱ་༡ པའི་ནང་བདེ་སྤང་མི་སྣ་ཚོས་བྲག་མགོ་

དུ་བོད་མིས་རྒྱ་གཞུང་ལ་ངོ་ཚྀལ་བྱས་པའི་འགོ་ཁྱིད་ཅན་གཙོད་ཆེད་དག་གཞོན་
བྱེད་སྐབས་འཛིན་བཟུང་བྱས་ཤིང་། སྐབས་དེའི་དག་གཞོན་གྱི་གདུག་རྩལ་ཁྱོད་དུ་
ཁོང་གི་ཕུ་བོ་གཉིས་ཀྱང་སྤྱོད་བཟོངས་ཡོད།

༥) ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལྷ་༥ ཆེས་༣ ཉིན། རྫོང་གིས་རྒྱ་མཚོས་སྤྱོད་པའི་ཉེ་འདབས་གྱི་རྩ་
ཕུལ་བཙོན་ཁང་དུ་མི་ལོ་ཉེར་གཅིག་གི་བཙོན་འདུག་ཁྲིམས་ཆད་ཁུར་རྩེས་སློད་
བཟོལ་བཏང་ཡོད། འོན་ཀྱང་བཙོན་ཁང་དུ་བཅུག་རིང་ཁོང་ལ་མནར་གཙོད་ཆད་
མེད་བཏང་བས་ལུས་ཁམས་བདེ་ཐང་གི་གནས་བབས་ཏེ་ཅང་ཞན་པོ་ཡིན།

༦) བསོད་ནམས་ཟིན་ཆེན་ནི་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལྷ་༩ པའི་ནང་བྲག་མགོ་ས་ཁུལ་དུ་
བོད་མི་ཚོས་བདེ་སྤང་མི་སྤེའི་ཁྲིམས་འགལ་གྱི་བྱ་སྤྱོད་ལ་ངོ་ཚྀལ་བྱེད་སྐབས།
གར་མོང་ཆ་མེད་དུ་གྱུར་ཅིང་ཕྱིས་སྤྱོད་འཛིན་བཟུང་བཀག་སྒྲིལ་བྱས་ཡོད་ཤིང་།
རྟོག་བྱུང་བཞིག་ཡིན། ཁོང་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལྷ་༡ ཆེས་༢༧ ཉིན་སློད་བཟོལ་བཏང་
ཡོད། འོན་ཀྱང་བཀག་སྒྲིལ་བྱས་རིང་མནར་གཙོད་ཆད་མེད་བཏང་རྒྱུ་ལུས་
ཁམས་བདེ་ཐང་གི་གནས་བབས་ཏེ་ཅང་ཞན་པོ་ཡིན།

༧) རྟ་མགྱོན་ཆེ་རིང་ནི་མཚོ་སྒོན་ཞིང་ཆེན་མ་གྲོ་ཁུལ་ཅེ་ཁོག་རྫོང་ནས་ཡིན་པ་
དང་། ཁོང་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལྷ་༡༩ པའི་ནང་སྒོ་བ་མ་ཞིག་གིས་རང་བསྐྱེགས་གྱིས་རྒྱ་
ནག་གཞུང་ལ་ངོ་ཚྀལ་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་དོགས་གཞིའི་
འོག་འཛིན་བཟུང་བཀག་སྒྲིལ་བྱས་ཤིང་། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལྷ་༡ ཆེས་༢༩ ཉིན་
བཙོན་ནས་སློད་བཟོལ་བཏང་། འོན་ཀྱང་བཙོན་ཁང་དུ་སྤྱུག་སྤྱོད་དང་མནར་གཙོད་
ཆད་མེད་བཏང་བས། ཁོང་ཟས་བཅུད་གྱིས་མ་འདདས་པའི་དཀའ་ངལ་སོགས་
ལུས་ཁམས་བདེ་ཐང་མིན་པའི་གནས་བབས་ཁོད་ལུས་ཡོད།

༨) དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཅན་གྱི་དགའ་ལྷན་ཚོས་སྤྱིང་དགོལ་པའི་བཅུ་མ་ཤིས་རབ་
ལྷ་མོ་ཡང་བཀག་སྒྲིལ་ཁང་དུ་མནར་གཙོད་ཆད་མེད་བཏང་མཐར། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣
ལྷ་༩ ཆེས་༢༧ ཉིན་བཙོན་ནས་སློད་བཟོལ་བཏང་ཡོད།

རྒྱ་ནག་གིས་མནར་གཅོད་འགོ་བཤམས་པའི་ཁྱིམ་མེས་ཡིག་ལག་བསྟར་བྱེད་པ་དེ་ཕྱི་ཚུལ་
 ཅུམ་ལས། རྒྱ་ནག་གིས་མནར་གཅོད་གྱི་ལས་འགོ་བཤམས་པར་བྱེད་ཐབས་
 དང་ཁྱིམ་མེས་ལུགས་ལྟར་ལྟོག་མེད་པ་གསལ་འདོན་བྱས་ཡོད། གཞན་ཡང་རྒྱ་
 རྒྱ་ནག་གིས་མནར་གཅོད་འགོ་བཤམས་པའི་ཁྱིམ་མེས་ལག་བསྟར་གྱིས་དེའི་ལྟར་ཐབས་ཡིག་
 ཆ་ལ་ངོས་ལེན་བྱས་མེད་པས། མནར་གཅོད་གཏོང་བའི་གྱི་ལས་འགོ་བཤམས་
 ཟུ། ཁྱིམ་མེས་དབང་ལྡན་པའི་ཡན་ལག་ལྟར་ཆོག་པའི་གཞི་བཟུགས་ཏེ། འཕྲུལ་མེད་
 རྒྱལ་ཁབ་དེ་དེ་བཞིན་སྒྲོལ་སྒྲོལ་གྱིས་གནས་སྡོད་པ་ཞིབ་འཇུག་དང་གནས་སྡོད་
 གསལ་བཞིན་བྱ་རྒྱུ་བྱས་པ་དེ། བསྐྱུགས་གཏམ་དེའི་ནང་ད་དུང་ཤོད་མི་རྣམས་
 བཀག་སྒྲིལ་གྱིས་འདི་དཔྱད་བྱེད་སྐབས། མེ་མདའ་དང་མོག་དབྱུག་གིས་ཉེས་རྒྱུ་
 གཏོང་བ་དང་། “ཁྱེད་ཀྱི་ལ་སྒྲོལ་བ།” “ཉལ་ཁྱིམ་རྒྱུ་ལག་བཞི་བརྒྱུད་ཀྱིས་
 འཕྲིག་བ།” རྒྱ་བ་མང་པོར་གཅིག་ལྟར་བཅོན་ལ་འཇུག་པ་སོགས་ཤོད་མི་ཆོར་
 བཅོད་ཐུགས་བྱལ་བའི་ན་བྱུག་དང་སྐྱུག་བསྐྱུག་སྟེར་བའི་ཚུལ་མིན་ཁྱིམ་མེས་འགལ་
 གྱི་བྱེད་ཐབས་སྒྲོལ་རྒྱུ་དེ་རྒྱུ་གཏམ་གྱི་སྒྲུབ་ཚུལ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད་པ་བསྟན་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལྷ་༡༡ པའི་ནང་རྒྱ་ནག་གི་ཆེས་མཐོའི་ཁྱིམ་མེས་ཁང་ནས། བོ་ལ་
 བོར་ཁས་ལེན་དུ་འཇུག་ཐབས་སུ་མནར་གཅོད་གཏོང་མི་ཆོག་པའི་བཀག་སྒྲིལ་
 བསྐྱུགས་ཡོད་ལ། དེའི་ནང་ “ འཇུག་གང་དང་། བཀག་སྒྲོལ། ཆ་གཏུང་བཅས་
 གྱིས་གཅིར་འཇུག་པ་དང་། ལུས་སེམས་གཉིས་ཀ་ངལ་དུ་བ་ལ་སྒྲོར་བ་ ” སོགས་
 གྱི་བྱེད་ཐབས་སྒྲུབ་དེ་པ་རོལ་བར་ཁས་ལེན་དུ་འཇུག་པ་ནི་མནར་གཅོད་གཏོང་
 བ་ལ་ངོས་འཛིན་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་པར་བརྟེན་དེ་རིགས་ཁྱིམ་མེས་འགལ་ཡིན་ཅེས་གསལ་
 འདོན་བྱས་ཡོད། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལྷ་༡༡ པའི་ནང་འཛོགས་པའི་ཤུང་ཤུང་སྐབས་
 བཅོ་བརྒྱུད་པའི་ཤུང་ཤུང་ཆང་འཛོམས་གྲོས་ཆོག་སྤེལ་གསུམ་པའི་ཐོག་པ་རོལ་
 བོར་ཁས་ལེན་འཇུག་ཐབས་སུ་མནར་གཅོད་གཏོང་བ་འགོ་བཤམས་ཆེད་དང་། དེ་བཞིན་
 དམའ་འབེབས་བྱེད་པ་དང་ལུས་ལ་སྐྱུག་སྒྲོལ་བཏང་སྟེ་ཉེས་ཆད་གཅོད་པ་བཅས་
 འགོ་བཤམས་ཆོག་ཆོད་ཅིག་བཞག་ཡོད། རྒྱ་བ་བསྐྱུགས་འདི་རིགས་ཡག་པོ་ཡིན་
 པར་ངོས་འཛིན་བྱ་རྒྱུ་ཆོག་ བོན་ཤུང་གྲོས་ཆོད་དེ་གྲུབ་འབྲས་སོན་པ་ཞིག་ཡོད་མིན་

ད་དུང་བཟོ་རྒྱུ་བསྐྱད་ཡོད།

རང་དབང་དང་བདེ་འཇགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་།

“སྤྱི་ཐོ་སྤྱ་ཡང་གང་གྱུར་གིས་འཛིན་བཟུང་དང་། བཀག་ཉར་བྱེད་པའམ། རྒྱང་
འབྲུད་གཏོང་བ་བཅས་ཀྱི་རིགས་མི་ཆོག” (འགྲོ་བ་མིའི་སྐོབ་ཐང་གི་ཡོངས་ཁྲབ་
གསལ་བསྐྱབས་དོན་ཆོན་དགུ་བ།)

“སྤྱི་སྤྱ་བྱ་ཆར་མར་རང་དབང་དང་བདེ་འཇགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཡོད། སྤྱི་སྤྱ་སྤྱར་
ཡང་གང་གི་གྱུར་འཛིན་བཟུང་དང་བཅོན་འཇུག་བྱེད་མི་ཆོག ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱིས་
གཏན་ལ་ཐབ་ཐིན་པའི་འགྲོ་སྤྱ་གསལ་དང་བསྐྱུན་བ་མ་གཏོགས་དེ་མིན་སྤྱར་ཡང་
རང་དབང་འགྲོགས་མི་ཆོག སྤྱི་སྤྱ་གང་ཞིག་འཛིན་བཟུང་བྱེད་སྐབས་རྒྱ་མཚན་
གང་ལ་བརྟེན་ནས་འཛིན་བཟུང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། གཞན་ཡང་ནག་ཉེས་གང་
ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་དེ་དག་ལ་འབྲལ་དུ་བཞུགས་སྤྱོད་དགོས་པ་ཡིན། སྤྱི་སྤྱ་གང་
ཞིག་ནག་ཉེས་ལ་བརྟེན་ནས་འཛིན་བཟུང་ངམ་བཅོན་འཇུག་བྱེད་སྐབས་འབྲལ་
དུ་ཁྲིམས་དཔོན་ནམ་ཡང་ན་ཁྲིམས་ཀྱིས་དབང་ཆ་སྤྱིན་པའི་དཔོན་རིགས་ཀྱི་
མདུན་དུ་འཁྲིད་དགོས་པ་མ་ཟད། དུས་ཚོད་འོས་འཚམས་ནང་གཞུགས་བཤེར་
བྱེད་དགོས་པ་དང་ཡང་ན་སྤྱོད་སྤྱོལ་གཏོང་དགོས་པ་ཡིན། གཞུགས་བཤེར་གྱི་
དུས་ཚོད་སྤྱི་གཤམ་པའི་སྤྱི་སྤྱ་ལ་སྤྱིར་བཏང་བཅོན་འཇུག་བྱ་རྒྱུ་མེད་པ་དགོས། འོན་
ཀྱང་སྤྱོད་སྤྱོལ་བཏང་སྐབས་ཁྲིམས་ཀྱི་མདུན་དུ་གཞུགས་བཤེར་རྒྱུ་ལ་བཞིན་འོང་
པའི་སྤྱོད་དུ་དེ་དག་ལས་འགན་སྦྱང་ལེན་དགོས་ཤིང་། དགོས་ངེས་སྐབས་ཁྲིམས་
ཀྱི་འགྲོ་སྤྱ་གསལ་ལྟར་ཁྲིམས་ཁང་དུ་ཁྲིམས་གཅོད་ཉན་ཞིབ་བྱེད་པར་སྤྱོད་དགོས།
སྤྱི་སྤྱ་གང་ཞིག་འཛིན་བཟུང་ངམ་བཅོན་འཇུག་གིས་རྒྱུན་པས་རང་གི་རང་དབང་
བལ་བར་གྱུར་སྐབས་སྤྱི་སྤྱ་དེ་ཁྲིམས་ཁང་གི་མདུན་དུ་ཁྲིམས་གཞུགས་བྱེད་
ཆོག་པའི་ལམ་ལུགས་དགོས་པ་དང་། ཁྲིམས་ཁང་ནང་འགོར་ཡུན་མེད་པའི་སྤྱོད་
འཛིན་བཟུང་ངམ་བཅོན་འཇུག་དེ་རི་ཅམ་འོས་མིན་ཐག་གཅོད་དང་གལ་ཏེ་ཁྲིམས་
མཐུན་མིན་ན་སྤྱོད་སྤྱོལ་གཏོང་དགོས། སྤྱི་སྤྱ་སྤྱ་ཞིག་ཁྲིམས་དང་མི་མཐུན་པའི་

ཐོག་ནས་འཛིན་བརྒྱུད་ངམ་བཅོན་འཇུག་བྱས་སྐབས་སྤྱི་ཕྱི་དེར་གྲུབ་གསལ་གྱི་
 ཐོབ་ཐང་ཡོད།” (སྤྱི་མང་དང་ཆབ་སྲིད་ཐོབ་ཐང་སྒྲིབ་གྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་དམ་ཡིག་གི་
 དོན་ཚན་དགུ་བ།)

ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལོར་བོད་ནང་དུ་བོད་མི་མང་པོ་ཞིག་གང་འདོད་དུ་འཛིན་བརྒྱུད་དང་
 བཀག་སྒྲིལ་བྱས་པའི་གངས་འཕོར་མང་དུ་འཕར་ཡོད་པ་ར་སློབ་བྱུང་ཡོད་ལ། དེ་
 ལས་མང་ཆེ་བ་ཞི་བའི་སློ་ནས་“མི་མང་ལམ་ཕྱགས་” གཙོ་ས་རྒྱ་ནག་གི་སྲིད་བྱས་
 ཁག་ལ་རོ་རྒྱུ་ཤེད་སྐབས་འཛིན་བརྒྱུད་བྱས་པ་ཡིན། སྲིད་རྒྱས་དེ་རིགས་ནི་མང་
 ཚོགས་ལ་གསར་བའི་སློ་ནས་ལྟ་རྟོག་དང་བོད་མི་ཚོར་སྤངས་འཛིན་ཤེད་ཆེད་
 ལག་བསྟར་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་མངོན་གསལ་དུ་གྱུར་ཡོད། བོད་རང་སློབ་སློང་ས་
 རྒྱ་རྒྱ་ས་ཁུལ་གྱི་འབྲི་དུ་རྒྱུ་ཞི་བོད་མི་དང་རྒྱ་གཞུང་གི་བདེ་སྤྱི་དཔག་གཉིས་
 འཁྲུག་འཛིང་ཤོར་ས་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་ལ། ཟེང་འཁྲུག་དེ་ནི་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ཟླ་༩
 ཚེས་༢༩ ཉིན། མོ་བ་ཕྱོད་བཅའ་གྱི་བོད་མི་ཚོས་རྒྱ་ནག་གི་ “གྲང་བྱ་དགུ” གིས་
 བསྐྱུགས་བྱས་པའི་ནང་སྤྱར་དང་དཔར་ཁང་ཁྲིམ་གྱི་ཡང་སྤེད་དུ་བསྐྱོད་རྒྱུར་མོས་
 མཐུན་མ་བྱས་པ་ནས་འགོ་བརྒྱུ་མས་ཡོད། ཉིན་མོ་དེར་རོ་རྒྱུ་ལས་འགུལ་ཁུབ་
 བཅའ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་བསྐྱུན་ནས། མོ་བ་ཕྱོད་བཅའ་གྱི་ཁྲིམ་མཆོས་ཕྱོད་བཅའ་
 (སྤྱི་ལྟ་སྤྱོད་བཅའ་དང་། འབའ་རོ་ཕྱོད་བཅའ་། གནས་ཤོད་ཕྱོད་བཅའ་། རྟ་རང་
 ཕྱོད་བཅའ་)དག་གི་ནང་ནས་ཀྱང་བོད་མི་བཞི་བརྒྱ་ལ་གཙར་རྒྱུ་བཏང་སྟེ་འཛིན་
 བརྒྱུད་བྱས་ཡོད། ཕྱི་རྒྱ་བརྒྱ་གཅིག་པ་དང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ནང་དུ་གཞོན་ལྷགས་
 ཆེ་དུ་བཏང་སྟེ། བོད་མི་མང་པོ་ཞིག་ “རྒྱལ་ཁབ་གྱི་གསར་བ་ཕྱིར་བསྐྱུགས་བྱས་
 པའམ། ཡལོར་ས་མཆོག་གི་སྤྱི་པར་དང་རྒྱལ་ཞེན་གྱི་གཞས་སྤྱི་རིགས་ཁ་པར་ནང་
 ཉར་” བའི་ཉེས་མིང་འོག་འཛིན་བརྒྱུད་དང་བཀག་སྒྲིལ་བྱས་ཡོད།

བཀག་སྒྲིལ་བྱས་པ་ཚང་མར་ཁྲིམས་མཐུན་གྱིས་འགན་འཁུར་དགོས་པའི་བརྒྱུད་
 རིམ་གཅིག་ཀྱང་བརྒྱུད་མེད་ལ། གར་མོང་ཆ་མེད་དང་སྤྱི་ལའང་སྤྱགས་འབྲུང་
 མི་ཚོགས་པར་བཀག་ཉར་བྱས་ཡོད། དེའི་དཔེ་མཆོན་གཅིག་ནི་རྟོ་རྟོ་དུག་ཅུལ་གྱི་

གནད་དོན་ལྟ་བུ་རེད། ཁོང་གི་ལོ་༡༠༡༣ ལྷ་༡༠ ཚེས་༣ ཉིན་ནག་ཚུ་ས་ཁུལ་
 ནས་གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་གྱུར་ཡོད་ལ། གསང་བའི་སློན་སྐྱོན་བཀག་ཉར་བྱས་ཡོད་
 བར་དོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། རྫོང་རྒྱལ་ཅལ་ནི་དེ་སྟོན་རྒྱ་གཞུང་གིས་འབྲི་རུ་
 རྫོང་ཁོངས་སུ་གཏོན་སྟོད་དམག་དབུང་འབྲེམ་ས་འཛིན་བྱེད་པའི་ཐག་གཅོད་ལ་དོ་
 རྒོལ་བྱེད་པའི་ལས་འགུལ་ཁོང་ཞུགས་ཡོད་ལ། ལྷ་ཐང་གྲོང་བརྒྱལ་གྱི་མང་ཚོགས་
 གྲིས་ཁོང་གར་མ་གྲུགས་སྟོང་གྲོལ་དགོས་པའི་དགོས་འདུན་བཏོན་ཏེ་རྒྱ་གཞུང་ལ་
 དོ་རྒོལ་བྱས་སྐབས། བདེ་སྤྱང་དམག་གིས་མེ་མདའ་དང་། ལྷགས་དབྱུག་སོགས་
 སྤྱད་དེ་མང་ཚོགས་ལ་དག་གཅོན་བྱས་ཡོད་པ་དང་། བརྒྱད་ལམ་ཁ་གསུམ་གྱིས་
 གནས་ཚུལ་སྟེལ་བར་གཞིགས་ན། དོ་རྒོལ་བྱེད་མཁན་ཚོའི་སྤེང་དུ་དུག་རྒྱངས་
 གྲང་སྤྱད་ཡོད་འདུག།

སྐབས་དེར་གར་འདོད་དུ་བཀག་སྒྲིལ་བྱས་པའི་དུས་རིང་། བཀག་སྒྲིལ་བྱས་པའི་གསལ་ལ་
 མནར་གཅོད་ཆད་མེད་གཏོང་གི་ཡོད་པ་དང་། དགོས་དེས་ཀྱི་སྒྲན་བཅོས་མཐུན་
 རྒྱུ་སོགས་གར་ཡང་སྤྱོད་ཀྱི་མེད། ལོ་ཉིར་ལྷ་ཅན་གྱི་ཆེ་རིང་རྒྱལ་མཚན་ནི། ཕྱི་
 ལོ་༡༠༡༣ ལྷ་༩ ཚེས་༡༩ ཉིན་མོ་བ་གྲོང་བརྒྱལ་ལ་དག་གཅོན་བྱེད་སྐབས་གཅར་
 རྒྱང་འཛིན་བརྒྱང་བྱས་པའི་མོད་མི་བཞི་བརྒྱའི་གསུམ་གྱི་གཅིག་ཡིན། སྐབས་དེར་
 ཁོང་ལ་སྐས་སྟོན་ཆབས་ཆེན་སོག་ཡོད་ནའང་བདུན་པ་གཅིག་ཅུ་མ་རིང་སྒྲན་
 བཅོས་བྱེད་བརྒྱག་མེད། ཁོང་ལ་སྒྲན་བཅོས་བྱེད་རྒྱ་དེའང་གར་འདོད་དུ་མི་གཞན་
 འཛིན་བརྒྱང་བྱ་ཐབས་སུ་སྤྱད་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། ཁོང་གི་སྟོགས་པོ་ཆོས་འཛིན་
 ཟེར་བ་ཞིག་སྒྲན་ཁང་དུ་ཁོང་ལ་འཆམ་འཕྲིར་བསྟོད་སྐབས་གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་
 གྱུར་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་རེད།

ཕྱི་ལོ་༡༠༡༣ ལྷ་༡༠ ཚེས་༡༡ ཉིན། མིང་གཞུང་མི་མང་བདེ་སྤྱང་མི་སྣས་ལོ་ཉིར་
 བདུན་ཡིན་པའི་གཞོན་སྟེས་ཅོམ་པ་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཚན་ཁྲིམ་ནས་འཛིན་
 བརྒྱང་གིས་གར་ཡོད་དེས་མེད་དུ་གྱུར་ཡོད། ཁོང་ལ་ཉེ་ཆར་འབྲི་རུ་རྫོང་ཁོངས་
 སུ་ཟེར་འཁྲུག་ལངས་སྐབས་ “ཁ་བྲལ་གྱི་ལས་འགུལ་ནང་ཞུགས་པ་དང་། འཆལ་

གཏམ་སྤེལ་ནས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་བདེ་འཇགས་ལ་གནོད་བསྐྱེལ་བའི་” ཉེས་མིང་
བཀལ་ཡོད། དེ་བཞིན་ཁོང་གི་ཕྱོགས་སོ་གཡུ་རྒྱལ་ལ་ཡང་དེ་མཚུངས་ཀྱི་ཉེས་
མིང་གཡོགས་ཡོད། ཁོང་གཉིས་འཛིན་བཟུང་གིས་གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་སྒྱུར་བ་དེ།
འཕྱི་རུ་རྫོང་ཁོངས་སུ་རོ་ཚློལ་བྱེད་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་གསར་བ་ཞིག་དུ་སྒྱུར་ཡོད་ལ། རྒྱ་
ནག་གིས་ཐག་གཅོད་དང་འཛིན་བཟུང་བྱེད་ཤུགས་སྤར་བས་ཆེ་དུ་བཟང་ཡོད།

དེ་བཞིན་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ཟླ་༡༠ ཚེས་༡༩ ཉིན་ལོ་སྤུམ་ཅུ་སོ་བཞི་ཡིན་བའི་བསྟན་
འཛིན་རང་གྲོལ་འཕྱི་རུ་རྫོང་འགག་རྒྱ་རྫོང་བཅའ་དུ་འཛིན་བཟུང་གིས་གར་སོང་ཆ་
མེད་དུ་སྒྱུར་ཡོད། ཁོང་འཛིན་བཟུང་བྱས་མ་ཐག་ མང་ཚོགས་ཀྱིས་འགག་རྒྱ་རྫོང་
བཅའ་གྲོལ་གནས་སྤོད་གཞུང་ལ་རོ་ཚློལ་བྱས་ཤིང་། ཕྱི་ཉིན་དེར་རོ་ཚློལ་བྱེད་
མ་ཐག་མང་ཚོགས་བཅུ་ལྷག་འཛིན་བཟུང་བྱས་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ཟླ་༡༡ ཚེས་༡༧ ཉིན་ནག་རྒྱ་རྒྱལ་འཕྱི་རུ་རྫོང་གི་ཉེ་འགམ་གྱི་སོག་
རྫོང་དུ། ས་གནས་སྤོད་གཞུང་བདེ་སྤྱང་མི་སྣས་ལོ་ན་ཉེར་བདུན་ཡིན་བའི་སྤུམ་
བསྟན་རྒྱལ་མཚན་ནས་ཨ་ཁུ་སྤུམ་རྒྱལ་དུ་འབོད་བ་ཞིག་འཛིན་བཟུང་གིས་གར་
ཡོད་ཆ་མེད་དུ་སྒྱུར་ཡོད། གནས་རྒྱལ་དུ་འབོད་འཕྱི་བའི་སྤུམ་སུ་ཁོང་གནད་ཅི་
ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་འཛིན་བཟུང་བྱས་སྒྲོར་གསུམ་རྒྱུང་མེད་མོད། བརྒྱད་ལམ་ཁ་
གསུམ་ཚོད་དཔག་བྱས་བ་ལྟར་ན། “ཁོང་གིས་བཙན་བྱོལ་དུ་ཡོད་བའི་ཁ་བྲལ་
བ་ཚོར་འབྲེལ་བ་” བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་བའི་ཉེས་མིང་འོག་འཛིན་བཟུང་བྱས་བ་ཡིན་
འདུག ལེའུ་ཚན་འདིའི་གཤམ་དུ་གསུམ་རྒྱུང་བ་ལྟར། (“ བསམ་རྒྱལ་དང་སྤྱི་
བརྗོད་རང་དབང་གི་ཐོབ་ཐང་།” ལ་ལྟོས།) ཚུམ་བ་པོ་དང་སྤྱི་རྒྱལ་བ་མང་པོ་ཞིག་
གིས་ཀྱང་སྤྱི་བརྗོད་རང་དབང་སྤྱད་བ་ལ་བརྟེན་ནས། གང་འདོད་དུ་འཛིན་བཟུང་
དང་གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་སྒྱུར་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ཟླ་༡༡ ཚེས་༢༣ ཉིན་ལྟར་མོས་དཔོན་གྱི་དགེ་འདུན་བ་གསུམ་གང་
འདོད་དུ་འཛིན་བཟུང་བཀལ་སྤྱིལ་བྱས་ཡོད་བ་དང་། དེའི་ནང་གི་གཅིག་ནི་དགེ་
བཤེས་དག་དབང་འཇམ་དཔལ་མཚོག་ཡིན། ཁོང་བཀལ་ཉར་ཁང་དུ་སྤྱི་བློངས་

རྗེས་ལྷན་པོ་ཁྱིམ་མིར་འབྱེད་དུ་བཅུག་ཡོད་པ་དང་། ཁོང་གི་ལུས་སྤྱོད་དུ་མནར་གཅོད་བཏང་བའི་མ་ལུལ་གསལ་པོར་མཐོང་རྒྱ་ཡོད་འདུག།

གང་འདོད་དུ་འཛིན་བཟུང་བྱེད་པ་མང་པོ་ཞིག་ནི་ཁྱ་འབོད་ཀྱི་རང་དབང་སྤྱད་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་འཕྲུང་གི་ཡོད་པ་དང་། དེ་རིགས་ངལ་ཚུལ་བསྐྱར་བཀོད་ཁང་དུ་གཅིག་ཕུར་བཅོན་བཀག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཚན་པ་འདིའི་ནང་དུ་ཁྱ་འབོད་ཀྱི་རང་དབང་དང་ངལ་ཚུལ་བསྐྱར་བཀོད་ཁང་གི་སྐོར་ལ་དབྱེ་ཞིབ་མདོར་བསུས་ཤིག་བྲུ་ལྟ་ཡིན།

ཁྱ་འབོད་ཀྱི་རང་དབང་།

རྒྱ་ནག་ལ་ “ཁྱ་ཡིག་དང་ཁྱ་བཅར” (Letters & Visits)” ཟེར་བའི་ལམ་སྟོན་ཅིག་ཡོད་པ་དང་། ལམ་སྟོན་དེར་བརྟེན་ནས་ཆབ་འབངས་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་དགུང་གི་དཔོན་རིགས་དང་སྤྱི་དགུང་གི་བྱེད་ལུགས་ལ་དགག་རྒྱག་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་བདེ་སྤྱུག་རིམ་པ་གོང་མར་ཁྱ་བྱུང་གི་ཡོད། ལམ་སྟོན་དེ་ནི་རྒྱ་ནག་གོང་མའི་དུས་ནས་དར་བ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ནི་མི་སྤྱོད་ཀྱི་བདེ་སྤྱུག་དང་བདེན་གྱིས་ཐག་གཅོད་ཡོང་བར་གོང་མའི་སར་གནས་ཚུལ་ཡར་ཁྱ་ཡོང་ཐབས་ཤིག་ཡིན། རྒྱ་ནག་གོང་མའི་དུས་སྐབས་སུ་ཆབ་འབངས་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྱེད་དུ་ཁྱལ་སར་ཡོང་ནས། ཁྱལ་པོའི་སྤྱི་མདུན་ལ་ངོ་བཅར་ཁྱས་ཏེ་གནད་དོན་དང་བདེན་གྱིས་ཐག་གཅོད་ཡོང་བར་སྐབས་འདྲུག་ཁྱ་དགོས།

དུས་རབས་བར་མའི་སྐབས་ཀྱི་དང་བདེན་ཚོད་སྤངས་ཤིག་ལ་དུས་རབས་ནས་དུས་རབས་བརྒྱུད་དེ་ཏུར་བཅོན་བྱས་ཤིང་། དེར་སྐབས་རྒྱ་ནག་གྲང་ཁུན་ཏང་གི་མཐོ་རིམ་དཔོན་རིགས་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་མཐོའི་དུས་ཀྱི་ཁྱ་འབོད་བྲུ་ལུལ་རྒྱ་ནག་གོང་མའི་གོ་གནས་བཟུང་ཡོད། ཁྱ་འབོད་བྱེད་པའི་ལམ་ལུགས་དེས་ཚོད་རྒྱུག་མང་པོ་ཞིག་ཐག་གཅོད་བྱེད་པའི་དབང་ལུགས་ཡོད་ཆོད་སྤྱི་དགུང་གི་དཔོན་རིགས་ཆོའི་ལག་ཏུ་ཡོད་པ་སྟོན་གྱི་ཡོད། སྤྱི་དགུང་གི་མཐོ་རིམ་དཔོན་རིགས་ཀྱིས་

གནད་དོན་གང་ཡིགས་ཐག་གཅོད་ཡོང་རེ་བྱ་དགོས་པའི་འཛིན་སྐྱོང་དེ་ནི། གྲོང་
 རཔ་གྱི་རྒྱ་ནག་མི་སེར་རྣམས་ཀྱིས་ས་གནས་སྤྱིད་གཞུང་གི་ལག་ནས་སྤྱོད་བའི་
 དཀའ་ངལ་སེལ་ཐབས་ཉུང་ཤས་ཤིག་ཡོད་པའི་ནང་གི་གཅིག་དེ། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣
 ལོའི་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་གསར་འགྱུར་བརྒྱུད་ལམ་གྱི་སྟུང་ཐོའི་ནང་འཁོད་བ་ལྟར་ན།
 ལོ་འདིའི་ནང་ཕྱི་རྒྱ་དང་པོ་ནས་བཅུ་བའི་བར་ལ་ཁྱེད་འཛོད་བྱེད་མཁན་ས་ཡ་དྲུག་
 བྱང་ཡོད་འདུག།

དེ་ལྟར་ཡང་། སྤོན་ཆད་ཆབ་འབངས་ཀྱིས་མཐོ་རིམ་དཔོན་རིགས་རྣམས་ནས་
 དང་བདེན་གྱིས་ཐག་གཅོད་ནན་པོ་ཡོང་རེ་བྱ་བའི་བྱེད་ཐབས་དེ། དེང་སྐབས་ཁྱེད་
 འཛོད་བྱེད་མཁན་དག་ལ་སྦྱི་གཡལ་བའི་གཉའ་གཞོད་དང་ཐུབ་ཆོད་བྱེད་པའི་རུལ་
 སོངས་ཀྱི་ལས་ཐབས་ཤིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད། བེ་ཅིན་སྤྱིད་གཞུང་གིས་ཁྱེད་འཛོད་བྱེད་
 མཁན་དག་ཡོང་སའི་ས་གནས་སྤྱིད་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་རྣམས་ལ་ཉེས་ཆད་
 གཅོད་ཀྱི་ཡོད་པས། ས་གནས་དཔོན་རིགས་མང་པོ་ཞིག་གིས་མི་ངན་རིགས་
 གྲུས་ཏེ་ཁྱེད་འཛོད་བྱེད་མཁན་དག་གིས་གོང་རིམ་ལ་ཁྱེད་འཛོད་བྱེད་པ་འགོག་ཐབས་
 ཟུ། འཛིགས་བསྐྱལ་བ་དང་ཉེས་རྒྱུ་གཏོང་བ་སོགས་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་སྤེལ་གྱི་ཡོད། ཁྱེད་
 འཛོད་བྱེད་མཁན་མང་པོ་ཞིག་གང་འདོད་དུ་འཛིན་བཟུང་དང་སྟུན་ནག་གི་བཅོན་
 ཁང་དུ་ཁེར་འཇུག་སོགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ལ། སྤོན་ཆད་སྟུན་བཅོས་ཁང་དུ་བསྐྱལ་ཏེ་ཟ་
 འཐུང་འགོག་བ་དང་། སྟུན་བཅོས་མི་བྱེད་བ། ལུས་སེམས་གཉིས་ལ་མནར་གཅོད་
 གཏོང་བ་སོགས་འགྲོ་བ་མའི་ཐོབ་ཐང་རྣམས་འཁོར་བའི་བྱེད་ཐབས་སྟེ་ཆོགས་
 བཀོལ་གྱིན་ཡོད།

ཉེ་ཆར་རྒྱ་ནག་གིས་ས་གནས་སྤྱིད་གཞུང་ཁག་གི་མངའ་ཁོངས་ནས་གོང་རིམ་ལ་
 ཁྱེད་གཏུགས་བྱེད་མཁན་གྱི་གྲངས་འཛོར་ཉུང་དུ་བྲིན་པའི་རིགས་ལ་བྱ་དགའ་སྤྱོད་
 སྤེལ་ཡོད་པ་དེ་མཚམས་འཛོག་གིས་ཁྱེད་འཛོད་བྱེད་ལུགས་ལ་འགྱུར་བ་བཏང་
 ཡོད། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ཟླ་༡༡ པའི་རྒྱ་མཚུག་ཏུ་སྤྱིད་གཞུང་གི་ཁྱེད་འཛིན་དང་ཁྱེད་བཅར་
 ཁང་གི་འགན་འཛིན་ཕུལ་ཅའེ་ཡིས་ “ཉང་གི་རྩ་ཁྲིམས་དང་སྤྱིག་གཞི་ལ་འགལ་

དེ་དང་མཉམ་དུ་མེ་ཅིན་མིང་གཞུང་ལ་བདེ་སྐྱུལ་ཞུ་ཡིག་འབྲུང་ཐབས་ཤུང་བའི་
 བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་བར། སྤྱི་བདེ་མི་སྤེའི་དག་ཤུགས་ལོག་འཛིན་བཟུང་མཁར་
 གཅོད་ཀྱི་དཀའ་ངལ་སྤྱ་མཐུད་སྤྱོད་གི་ཡོད། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལོར་གནད་དོན་ཁ་
 ཤས་ཐད་ས་གནས་བོད་མི་ཚོར་ཐུབ་ཚོད་ཀྱིས་ལོག་སྐྱུལ་བཏང་ཡོད། ཕྱི་ཆུ་བཟུང་
 བའི་འགོ་སྤྱོད་དུ་བོད་མི་བཞི་བདུན་ཟུག་གཉིས་རིང་འཛིན་བཟུང་བཀག་སྐྱུལ་གྱིས་
 སྤོང་སྐྱོལ་བཏང་ཡོད། ཁོང་ཚོ་འཛིན་བཟུང་བཀག་སྐྱུལ་ཤུང་དོན་ནི་སྐྱུལ་སྤྱ་བསྐྱར་
 འཛིན་བདེ་ལེགས་མཆོག་སྤོང་སྐྱོལ་དགོས་སྒྲོར་མེ་ཅིན་མིང་གཞུང་ལ་ཞུ་འཕྲོད་
 བྱས་པས་ཡིན་འདུག། སྐྱུལ་སྤྱ་བསྐྱར་འཛིན་བདེ་ལེགས་ལ་ཁྱིན་དུ་བྱ་སྤོང་ཁྱེར་དུ་
 འགད་ཇས་བཀག་བའི་བཀོད་འདོམས་མཁུ་གྱི་ཉེས་མིང་གཡོགས་ཏེ་ཆེ་བཅོན་
 གྱི་ཁྱིམ་ས་ཆད་བཅད་ཡོད། ཁོང་སྤོང་སྐྱོལ་ཡོང་བར་ཞུ་འཕྲོད་ཤུང་མཁུ་མི་བཞི་
 བོ་དེར་ཁྱིམ་ས་དང་མི་མཐུན་བའི་སྒོ་ནས་ཉེས་ཆེད་དུལ་མང་པོ་ཞིག་སྤོང་དང་
 སྤོང་སྐྱོལ་གཏོང་ཆོག་ཅེས་བཀད་ཡོད་པ་དང་། ཁོང་ཚོས་ཁྱིམ་ས་ལགལ་གྱི་ཉེས་
 ཆད་དེ་དང་ལེན་བྱས་ཟེད།

21

བྱིས་ལག་གིས་གཏེར་ཁ་སྟོན་འདོན་བྱེད་དང་ཁོར་ལུག་ལ་བཅོག་སྟོན་བཟོ་
 བའི་གནད་དོན་དེར་འགན་འཁུར་མཁན་འབྲེལ་ཡོད་ནས་ཞིབ་འཇུག་མཐེལ་བྱིན་
 བ་བྱ་དགོས་པའི་འོད་སྟེང་ལྟུང་ལྟུང་ཡོད་ལ། གཏེར་ཁ་སྟོན་འདོན་དང་ཁོར་ལུག་
 བཅོག་སྟོན་བཟོ་བཟོ་བཞི་ལྟ་ནག་གི་ཁོར་ལུག་སྤངས་སྟོན་གྱི་བྱིས་སྟོན་དང་འགལ་གྱི་
 ཡོད།

ཕྱི་ལོ་༡༩༡༣ ཟླ་༡༠ པའི་ནང་སི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་ཆེང་ས་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་ར་བ་
 རྫོང་དུ་འོད་མི་ཀན་རབས་བ་བཅུ་བྱུག་གིས་ཟླ་གཅིག་གི་རིང་ཞི་བའི་རོ་ཚློ་བྱས་
 བ་མཆམས་འཛོག་དགོས་པའི་བཅན་བཀའ་བཏང་ཡོད། ཕྱི་ལོ་༡༩༡༤ ལོ་ནས་
 ཁོར་ཆོར་བདག་པའི་ས་ཞིང་ས་གནས་སྤྱིད་གཞུང་གིས་སྤྱད་ཡོད་བ་དང་། ཐོག་
 མའི་ཆར་ས་ཁོངས་དེར་གཏོགས་པའི་བྱིས་ཆང་རེ་རེ་བཞིན་གུན་གསལ་སྟོན་རྒྱ་
 ཡིན་ཚུལ་དང་། བྱིས་ཆང་རེ་ནས་བྱིས་མི་རེར་སྤྱིད་གཞུང་གི་ལས་ཀ་བཞོད་སྟེག་
 བྱ་ངེས་ཡིན་པའི་ཁས་ལེན་བྱས་ཡོད། འོན་ཀྱང་ད་བར་གུན་གསལ་བཅི་ཡང་མ་སྤྱད་
 བས། ཕྱི་ལོ་༡༩༡༣ ཟླ་༩ ཆེས་༡༤ ཉིན་གྲོང་གུང་ཕོག་པའི་ཐོད་མི་དེ་དག་གིས་
 གུན་གསལ་སྟོན་པའི་དགོས་འདུན་བཏོན་ཏེ་ཞི་བའི་རོ་ཚློ་བྱ་རྒྱུའི་འགོ་བཅམས་
 ཡོད། ཕྱི་ལོ་༡༩༡༣ ཟླ་༡༠ ཆེས་༡༠ ཉིན་ཐོད་མི་དེ་དག་ལ་རོ་ཚློ་ལས་འགུལ་དེ་
 མཆམས་འཛོག་མ་བྱས་ཆེ་བཅོན་འཇུག་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་པའི་འཛིགས་སྤངས་བསྟུལ་ཡོད།
 ཕྱི་ལོ་༡༩༡༤ ལོ་ནས་ཐོད་མི་དེ་དག་གིས་ས་གནས་དབང་འཛིན་བ་ཆོར་སྤྱིད་
 གཞུང་གིས་གུན་གསལ་སྟོན་རྒྱུར་ཁས་ལེན་བྱས་བ་དོན་ལ་གནས་དགོས་པའི་ཁྱེ་
 ཡིག་ཐེངས་ལྔ་བཅུ་ལྟ་བུ་ཡོད།

ངལ་ཚྭ་ལ་བསྐྱར་བཞོད་ཁང་།

ངལ་ཚྭ་ལ་བསྐྱར་བཞོད་ཁང་ནི་ཕྱི་ལོ་༡༩༥༡ ལོར་མཐོ་ཅི་རྩུང་གིས་རྒྱ་ནག་གི་འགོ་
 བྱིད་བྱེད་སྐབས་སུ་གསར་བཞེ་ལ་རོ་ཚློ་བྱེད་མཁན་ཆོར་ཉེས་བྱིས་ས་གཅོད་
 ཆེད་ལག་བསྐྱར་བྱས་པའི་ལམ་ལུགས་ཤིག་ཡིན། མི་མང་བདེ་འཇགས་དོད་མ་
 ལུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཐག་གཅོད་ཁོ་ན་ལ་གཞིགས་ཏེ། ངལ་ཚྭ་ལ་བསྐྱར་བཞོད་ཁང་

གིས་མི་རྒྱུས་འཛིན་བརྒྱུད་བཀག་སྒྲིལ་གྱིས་མང་མཐའ་ལོ་ངོ་བཞི་ཡི་རིང་ངལ་
ཚོལ་གྱི་ལས་ལ་བཅན་སྒྲུལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

ད་ལྟའི་བར་ངལ་ཚོལ་བསྐྱར་བཀོད་ཁང་ནི། བོད་དང་རྒྱ་ནག་གི་མངའ་སྡེ་ངལ་
གཞན་དུ་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་སྤར་སྒྲིབ་བྱེད་མཁན་དང་། ལུ་གུག་གས་བྱེད་མཁན།
ཤེས་ལྡན་མི་སྣ། སྤྱི་དོན་གྱི་ལྷ་ཚུལ་མི་མཐུན་མཁན་རྒྱུས་རྒྱུ་ནག་གི་ཆེག་སྒྲིལ་
དང་བདེ་འཇགས་ཀྱི་ཉེན་ཁང་ངོས་འཛིན་གྱིས་ཉེས་ཁྲིམས་གཙོ་བོ་བྱེད་དུ་རྒྱ་ཆེར་
སྤྱོད་ཀྱི་ཡོད། ངལ་ཚོལ་བསྐྱར་བཀོད་ཁང་དུ་མི་རྒྱུས་ཀྱི་ལུས་མེས་གཉིས་ལ་
མནར་གཙོད་ཆད་མེད་བཏང་སྟེ། འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་རྩོད་རྒྱུ་དེའི་གཞི་རྒྱ་
གཏན་ཞིག་ཏུ་སྒྱུར་ཡོད།

འདས་པའི་ལོ་ངོ་མང་པོའི་རིང་ནས་ངལ་ཚོལ་བསྐྱར་བཀོད་ཀྱི་ལས་ལུགས་འདིར་
སྤྱོན་བརྒྱུད་བྱེད་ལུགས་ཆེ་དུ་སོང་བས། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལོའི་འགོ་སྟོན་ནས་རྒྱ་ནག་
སྤྱི་གཞུང་ངོས་ནས་ངལ་ཚོལ་བསྐྱར་བཀོད་ཁང་སྟོ་རྒྱག་ཅིས་ཡོད་སྟོར་གསལ་
བསྐྱགས་བྱས་ཡོད། རིག་གནས་གསར་བརྒྱུད་སྐབས་སུ་སྤྱི་འཛིན་ཤི་ཅིན་མེན་
ཀྱི་ལལ་ངལ་ཚོལ་བསྐྱར་བཀོད་ཁང་ཞིག་ཏུ་བཀག་སྒྲིལ་བྱས་སྟེ་ཡོད་པས། ཤི་
ཅིན་མེན་ནི་ངལ་ཚོལ་བསྐྱར་བཀོད་ཁང་སྟོ་རྒྱག་དགོས་པར་བསམ་ཚུལ་ལུགས་
ཆེན་ཡོད་མཁན་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་བརྒྱུད་ལམ་ཁ་ཤིས་
ཀྱིས་བཤད་བ་ལྟར་ན། རྒྱ་ནག་སྤྱི་འཛིན་ཤི་ཅིན་མེན་གྱིས་ངལ་ཚོལ་བསྐྱར་
བཀོད་ཁང་མེད་པར་བཟོ་བའི་འཆར་གཞི་དེར། བྱང་ཁྱབ་ཏར་གི་ནང་ཁུལ་གྱི་
འགལ་ཁྲའི་ཤོག་ཁག་ནས་དགག་རྒྱག་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པས།

ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ཟླ་༡༡ པའི་ནང་འཆོགས་པའི་བྱང་བྱང་སྐབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་བྱང་
ཕུ་ཆང་འཛིན་ས་ཁོས་ཆོགས་ཐངས་གསུམ་པའི་སྤྱི་འཛིན་བསྐྱར་དུ་ངལ་ཚོལ་བསྐྱར་
བཀོད་ཁང་མེད་པར་བཟོ་རྒྱ་དང་དེའི་ཆབ་ལ་སྒྲིམ་ཇས་རན་གོམས་སྤྱི་བཅོས་
ཁང་འཇུགས་རྒྱའི་གསལ་བསྐྱགས་བྱས་ཡོད། འོན་ཀྱང་དུས་ནས་ཞིག་ནས་ངལ་
ཚོལ་བསྐྱར་བཀོད་ཁང་སྟོ་རྒྱག་རྒྱ་ཡིན་པའི་གསལ་ཁ་བྱེས་མེད་པ་དང་། ཁ་ཤིས་

གྱིས་རྒྱ་ནག་གི་དཔལ་ལྷན་གྱིས་ལམ་ལུགས་དེར་མིང་གཞན་ཞིག་བཏགས་པ་ལས་
 དོན་གྱིས་འགྲུར་བ་ཅི་ཡང་འཕྲོ་མི་སྲིད་པའི་ཉེན་བརྟེན་གཏོང་གི་ཡོད། རྒྱལ་སྤྱིའི་
 ཉེས་ཡང་ཆོགས་པས་ “མི་སྐྱེར་དང་། ལྷ་གཏུགས་ཀྱི་དཔལ་ལྷན། འཕྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་
 ཐང་སྐྱོར་ལ་ལས་འགུལ་སྤེལ་མཁན། རྒྱ་ལོང་གོན་གྱི་ཆོགས་མི་བཅས་ལ་ཆེད་དུ་
 དམིགས་བ་དང་ཉེས་ཆད་གཅོད་པ་སོགས་མེད་པར་བཟོ་བའི་ཡང་དག་གི་སྲིད་
 རྒྱལ་ཤིག་གཏན་འབེབས་མ་བྱུང་བར་དུ།” ཐག་གཅོད་འདི་ནི་ “ཕྱིའི་རྣམ་པ་ཅན་”
 དུ་འགྲུར་རྒྱལ་ལས་མ་འདས་པའི་སློ་འཆབ་ཡོད་ཚུལ་གསལ་པོར་བཤད་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ནང་ཐོད་མི་རྣམས་གྱིས་ཆོས་ལུགས་དད་མོས་རང་དབང་དང་། ཞི་
 བའི་སློ་ནས་འདུ་འཛོམས་ཀྱི་དང་པོའི་རང་དབང་། སྤྱི་བརྗོད་རང་དབང་བཅས་ལག་
 བསྟར་བྱས་པར་བརྟེན་སྤྱི་མཐུན་དུ་ངལ་ཚོལ་བསྐྱར་བཀོད་ཁང་ལ་བཅོན་བཀག་
 བྱས་ཡོད། གྲུང་ཁུན་ཏར་གྱི་ཆོགས་མི་ཡིན་པའི་ཐོད་རིགས་དམག་མི་ཞིག་གིས་
 དངོས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་ན། དགེ་འདུན་པ་དང་བཙན་མ་རྣམས་ནི་དམིགས་འབེན་
 གཅོ་མོ་ཞིག་ཡིན་འདུག བའི་འཇགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཐོད་རིགས་ཏར་མི་དེའི་མིང་
 འདིར་བརྗོད་རྒྱུ་མིན། ཁོང་གིས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཐོད་མི་རྣམས་ལ་བརྟེན་སྤྱི་
 བྱས་པ་སྐྱོར་ལ་དེབ་ཅིག་བཅུམས་ཡོད་པ་དང་། དེབ་དེའི་ནང་ “ (.....)ཐོ་རེར་
 དགོན་པ་ཆང་མའི་ནང་དུ་རྒྱལ་གཅེས་ཆོས་གཅེས་ཟེར་བའི་ལས་འགུལ་ཐངས་རེ་
 སྤེལ་གྱི་ཡོད། སྐབས་དེར་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་གྱིས་ལྟ་ལའི་སྒྲ་མ་དང་འབྲེལ་བ་
 རྒྱ་མི་ཆོག་པའི་ཆ་རྒྱུན་འདོན་གྱི་ཡོད་ལ། དགེ་འདུན་པ་མང་པོ་ཞིག་གནས་སྐབས་
 རིང་དགོན་པ་ནས་ཕྱིར་ཐོན་དགོས་པ་འཇམ་གཏན་དུ་དགོན་པ་དང་ཁ་འབྲལ་དགོས་
 གྱི་ཡོད། ཡང་སྒྲ་མ་ཁ་ཤས་བཅོན་འདུག་ཀྱི་དང་པོའི་བསྐྱར་བཀོད་ཁང་དུ་སྤྱེལ་གྱི་
 ཡོད། (.....)” ཅས་འཁོད་ཡོད། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལྷ་ཡ་པའི་ནང་དེ་སྤྱི་ལོ་༢༠༡༣
 ནས་མཆོ་ཐོན་ཞིང་ཆེན་ལུལ་ཤུལ་ཐོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་ངལ་ཚོལ་བསྐྱར་
 བཀོད་ཁང་དུ་བཅོན་འདུག་བཀག་སྤྱིལ་བྱས་པའི་ཉ་མཆོ་དགོན་གྱི་དགེ་འདུན་པ་
 བཞི་སྐྱོད་ཀྱིས་བཏང་ཡོད། དེ་དག་ཁོད་ཀྱི་དགེ་འདུན་པ་གསུམ་(སློ་བཟང་བསམས་
 གཏན། སློ་བཟང་ཉི་མ། བསོད་ནམས་དགེ་བ།)བཀག་སྤྱིལ་ཀྱི་ཕྱི་དོན་ནི། ཕྱི་ལོ་

༡༠༡༩ མ་། བོའི་ནང་ཁྱིའདྲུ་རྫོང་དུ་ཡགོང་ས་རྒྱ་ལའི་སྒྲ་མ་མཆོག་བོད་དུ་ཐེབས་
 འཇུག་དགོས། བཅ་ཆེན་སྒྲུ་བྱེད་བཅུ་བ་མཆོག་སྒྲོག་སྒོལ་གཏོང་དགོས། བོད་ཀྱི་
 སྐད་ཡིག་དང་རིགས་གཞུང་སྤྱང་སྒྲོབ་དར་སྒྲེལ་གཏོང་དགོས་ཞེས་ཞི་བའི་ལས་
 འགུལ་སྒྲེལ་བའི་སྒྲེ་ཁྱིད་མཁན་དུ་བསྟན་ནས་ཡིན་འདུག། ཁོང་ཆོར་བཀག་སྒྲིལ་
 བྱས་རིང་དཀའ་ཆོག་མ་ཆེ་བའི་ངལ་རྩལ་དང་དམག་སྤྱོད་བྱེད་བཅུག་ཡོད། དགེ་
 འདུན་བ་བཞི་བ་བསྟན་འཛིན་ཤེས་རབ་གྲིས་རང་ལུས་མེ་སྒྲེག་གི་ལས་འགུལ་
 སྒྲེལ་བ་ཞིག་གི་གནས་ཚུལ་ཞིབ་རྒྱས་འདོད་པའི་ཆོག་ས་པར་ཞིག་འབྲེམས་སྒྲེལ་
 བྱས་པར་བརྟེན། ལོ་གཅིག་རིང་བཅོན་འཇུག་བྱས་ཡོད་ལ། ཁོང་ལ་ངལ་རྩལ་
 བསྐྱར་བཀོད་ཁང་དུ་མཁར་གཙོད་ཆད་མེད་བཟང་ཡོད་པ་མ་ཟད། བཅོན་ཁང་གི་
 བཅོམ་ཞིག་དུ་ཉིན་རེར་རྩ་ཆོད་༡༠ རིང་ལས་ཀ་བྱེད་བཅུག་ཡོད།

འགུལ་བཞུད་ཀྱི་རང་དབང་།

“སྒྲེ་བོ་རེར་སོ་སོའི་རྒྱལ་ཁོངས་ནང་རང་དབང་ཐོག་ནས་འཁྱོ་ཡོང་དང་། གནས་
 སྤྱང་བྱེད་པའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད། སྒྲེ་བོ་རེ་རེར་རང་ལུལ་ཐེ་བའི་ལུལ་ལུང་གང་འདྲ་
 ཞིག་ནས་ཀྱང་བྱིར་ཐོན་བྱེད་པ་དང་། རང་ལུལ་དུ་བྱིར་ལོག་བྱེད་པའི་ཐོབ་ཐང་
 ཡོད།” (འཁྱོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་ཡོངས་ཁྲབ་གསལ་བསྒྲགས་ཀྱི་དོན་ཆེན་བཅུ་
 གསུམ་བཤ།)

སྒྲེ་བོ་སྤྱི་ཡོན་ཡང་ཁྱིམ་ས་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་གི་ས་མཆོམས་ན་ཁུལ་དུ་རྒྱལ་
 ཁབ་དེའི་མི་རྒྱུས་ལ་རང་དབང་གི་ཐོག་ནས་འགུལ་བསྐྱོད་བྱ་རྒྱ་དང་རང་ཉིད་
 གང་དུ་སྤྱོད་པའི་ས་གནས་འདེམས་པའི་རང་དབང་ཡོད་ཡོད་པ་ཡིན། སྒྲེ་བོ་སྤྱི་
 ཡོན་ཡང་རང་གི་རྒྱལ་ཁབ་བཅེས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་གང་ཞིག་ནས་རང་དབང་ཐོག་
 ཁ་བྲལ་ཆོག་གོང་གསལ་གྱི་ཐོབ་ཐང་རྒྱུས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྤྱང་སྒྲོབ་དང་། མང་
 ཆོག་ས་ཀྱི་བདེ་འཇགས་དང་འཕྲོད་བསྟེན་དང་ཀུན་སྤྱོད། ཡང་ན་སྒྲེས་བྲུ་གཞན་གྱི་
 ཐོབ་ཐང་དང་རང་དབང་བཅས་ལ་དགོས་ན་ལས་དེ་མིན་བཀག་འགོག་བྱ་རྒྱ་མིན།
 ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་ན་ངོས་ལེན་བྱས་པའི་ཐོབ་ཐང་གཞན་རྒྱུས་དང་མཐུན་དགོས།

སྐྱེས་བུ་སྲུང་ཡང་རང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་འཇུག་ཞུགས་བུ་རྒྱུ་མཐོང་ཐོབ་ཐང་ཡོད་ཅིང་།
 ཐོབ་ཐང་དེ་གང་བྱུང་བཅན་པེའོགས་བྱེད་མི་ཆོག། (སྤྱི་མང་དང་ཆབ་སྲིད་ཐོབ་ཐང་
 སྐོར་གྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་དམ་ཡིག་དོན་ཚན་བརྒྱ་གཉིས་ལ།)

ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལོར་རྒྱ་ནག་གིས་ཕྱི་སྐྱོད་ལག་འཁྱེར་སྐྱོད་རྒྱར་ཆོད་འཛིན་བྱས་
 ཏེ། བོད་མི་ཆོའི་འབྲུལ་བཞུད་ཀྱི་རང་དབང་བཀག་འགོག་བྱེད་པའི་སྲིད་ཁྲུལ་ཇེ་
 མཐུག་ཏུ་བཏང་ཡོད། ཨ་རིའི་ཞོ་ལུམ་མི་ཡ་གཙུག་ལག་སློབ་ཆེན་གྱི་དེང་རབས་
 བོད་རིག་པའི་ཕྱེ་ཚན་འགན་འཛིན་སྐུ་ཞབས་རོ་ཟེར་ཏུ་ཟླ་རྟེན་ (Robert Bar-
 nett) ཡི་དགོངས་ཚུལ་ལྟར་ན། དེང་སང་ཕྱི་སྐྱོད་ལག་འཁྱེར་སྐྱོད་པར་ཆོད་
 འཛིན་བྱེད་པ་དེ་ནི། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༡ ལོར་བོད་མི་མང་པོ་ཞིག་ལ་བལ་ཡུལ་ཏུ་བསྐྱོད་
 ཆོག་པའི་ལག་འཁྱེར་ལས་སྤྲད་མེད་ནའང་། ཁོང་ཆོ་རྒྱ་གར་ཏུ་ཤོར་ཕྱེ་ཡགོང་ས་
 ཏུ་ལའི་བླ་མའི་གསུང་ཆོས་ལ་ཉན་པས་ཕྱེན་གྱིས་ཡིན་འདུག། ཁོང་ཆོ་ཕྱིར་བོད་ཏུ་
 ལོག་སྐབས་མང་པོ་ཞིག་བཀག་སྐྱིལ་གྱིས་ཆབ་སྲིད་བསམ་སྒྲུབ་སློབ་སློབ་གསོ་སྤྲད་
 ཡོད་ལ། ཕྱི་བསྐྱོད་ལག་འཁྱེར་ཕྱིར་བསྐྱུ་བྱས་ཡོད་འདུག།

ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལོར་རྒྱ་ནག་སྲིད་གཞུང་གིས་སློག་རྒྱལ་གྱི་ལག་འཁྱེར་གསར་བ་
 བཅོ་བའི་ལམ་ལུགས་ཤིག་ལག་བསྟར་བྱས་བ་དང་། བོད་མི་ཆང་མས་དེ་སྤེའི་
 རང་ཉིད་ཀྱི་ལག་འཁྱེར་ཕྱིར་སྐྱོད་དགོས་ལ། དེའི་ཆབ་ཏུ་སློག་རྒྱལ་གྱི་ལག་འཁྱེར་
 གསར་བ་བཅོ་དགོས་ཞེས་བཀའ་བསྐྱབས་ཡོད། འོན་ཀྱང་ལག་འཁྱེར་གསར་བ་
 དེ་ད་ཏུང་བཅོས་མེད་ལ། དེ་ནི་བོད་མི་རྣམས་ཕྱི་བསྐྱོད་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་འགོག་
 ཆད་ཡིན་འདུག དཔེར་ན། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལྷ་བདུན་པའི་ནང་མཆོ་སྒྲོན་ཞིང་ཆེན་
 གྱི་བོད་རིགས་སློབ་མ་སྐོར་ཞིག་སྤྲངས་འབྲས་ལ་གཞིགས་ནི་ཉི་རྩེད་དང་ཨ་རིར་
 སློབ་སྦྱོང་ཏུ་འཁྱོ་བར་བདམས་པོད། ལག་འཁྱེར་མ་རག་པས་ཕྱི་རྒྱལ་ཏུ་འབྲུལ་
 བཞུད་བྱ་སྐབ་མེད་པ་ལྟ་བུ་རེད། རྒྱ་ནག་དབང་འཛིན་པ་ཆོས་ཁོང་ཆོར་ཕྱི་བསྐྱོད་
 ལག་འཁྱེར་མ་སྤྲད་པར་བརྟེན། ཟེ་ཡིང་སྲིད་གཞུང་གི་མདུན་ཏུ་སློབ་སྐྱེག་ཆོས་ཕྱི་
 རྒྱལ་ཏུ་སློབ་གཉེར་བྱ་བར་བསྐྱོད་ཆོག་པ་དགོས་པའི་འདོད་འདུན་བཏོན་ནི་རོ་ཞོལ་

བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་ཡོད།

རྒྱ་ནག་གིས་ཐོད་མི་ཆོར་ཕྱི་བསྐྱོད་ལག་འཁེར་སྐྱོད་རྒྱ་མཚམས་འཛིག་མ་བྱས་
གོང་དུའང་། ཐོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱི་བསྐྱོད་ལག་འཁེར་ཞུ་བའི་བརྒྱུད་རིམ་དུ་དུས་
ཡུན་རིང་པོ་འགོར་བ་དང་དཔྱེ་འབྱེད་བྱེད་བ་བཅས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་ལྷུངས་དགོས་
ཐུག་ཡོད། ཕྱི་བསྐྱོད་ལག་འཁེར་ཞུ་མཁན་ཐོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་ “ཁྱིམ་མེས་ལག་ལ་གྱི་
བྱ་འགྲུལ” ལམ་ “རྒྱལ་ཁབ་ལ་གནོད་པའི་” བྱ་འགྲུལ་ནང་མི་ཞུགས་པའི་ཁས་
ལེན་མིང་རྟགས་འགོད་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ཐོད་མི་སྤྱ་འབྲུ་ཞིག་ཡིན་ཡང་ཕྱི་བསྐྱོད་
ལག་འཁེར་རག་སྟེ་ཕྱི་རྒྱལ་ལ་ཁོང་ནས་ཕྱིར་སླེབས་མ་ཐག བདུན་ཕྲག་གཅིག་
གི་ནང་རྒྱ་དུ་འབྱེལ་ཡོད་རྒྱ་ནག་དབང་འཛིན་པ་ཆོར་ཕྱི་བསྐྱོད་ལག་འཁེར་ཅིས་
འབྲུལ་ཞུ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། སྤྱབས་རེར་(འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཚོད་མཁན་གྱི་རིགས་
ཡིན་ཆེ)ཁྱིམ་མེས་མཐུན་གྱི་ཕྱིར་བསྐྱོད་ལག་འཁེར་ཡོད་ཀྱང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཕྱི་ལ་འགྲོ་
ཆོག་གི་མེད། གནད་དོན་འདིའི་སྐོར་རྩིས་སྤྱ་(ཆོག་སྟེ་འཇུགས་པའི་རང་དབང་
གི་ཚན་པ་ལ་ལྟོས།)འབྲེལ་བཞིན་བྱ་རེས།

ཐོད་ལ་འགྲོ་འདོད་ཡོད་མཁན་དང་ཐོད་ཀྱི་གནས་སྐྱེད་པ་འདྲ་འདོད་ཡོད་མཁན་
གྱི་ཕྱི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱང་ཐོད་ཡུལ་དུ་འགྲུལ་བཞུད་བྱེད་རྒྱུར་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་
འབྲུད་ཀྱི་ཡོད། ཐོད་དུ་བསྐྱོད་པར་རྒྱ་ནག་གཞུང་ནས་དཔེགས་བསལ་ཆོག་མཆན་
མི་འབྲུ་བ་གཉིས་ཞུ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་ལས་གཅིག་ནི། “ཐོད་དུ་བསྐྱོད་པའི་ཆོག་
མཆན” ཡིན་པ་དང་། ཆོག་མཆན་དེ་ཐོབ་པ་ན་ཐོད་རང་སྐྱོད་རྒྱུང་ས་ཁོངས་ཀྱི་ས་
གནས་མང་ཆེ་བར་འགྲོ་ཆོག་གི་ཡོད་ལ། གཞན་དེ་ནི་ “ཕྱི་མི་འགྲུལ་བཞུད་ཆོག་
མཆན” ཡིན་པ་ཆོག་མཆན་དེ་ཐོབ་རྩིས་ཐོད་ནང་གི་ “ཆོད་འཛིན་བྱེད་པའི་ས་
ཁུལ་” ཁག་ལ་བསྐྱོད་ཆོག་གི་ཡོད། སྤྱིར་བཏང་ཆོག་མཆན་དེ་གཉིས་རྒྱ་ནག་གི་
འབྲེམ་འགྲུལ་ཁང་ཞིག་བརྒྱུད་ནས་རག་གི་ཡོད། ཐོན་ཀྱང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྤྱ་ཆབ་
དང་། གསར་འགོད་ལ། སྤིད་གཞུང་གི་མི་སྤྱའི་རིགས་ཡིན་ཆེ། ཐོད་ཀྱི་ས་གནས་
སྤིད་གཞུང་མངའ་ཁོངས་ཕྱི་སྤིད་ལས་ཁུངས་བརྒྱུད་ཞུ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ཐོད་ནས་

གནས་ཚུལ་སྒྲུབ་འདོད་ཡོད་པའི་ཕྱི་སྤྱིང་གི་གསར་འགོད་པ་ཚོའི་འགྲོ་འདུག་ལ་
 དམིགས་བསལ་གྱིས་ལྷ་རྟེན་དང་ཆོད་འཛིན་གྲགས་ཆེན་གྱི་ཡོད། ཕྱི་རྒྱལ་
 གྱི་གསར་འགྲུར་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་ཏུ་གནས་ཚུལ་མཐོ་གཏོང་ཆེད། རྒྱ་ནག་ནང་
 ལས་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཕྱི་སྤྱིང་གསར་འགོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱུང་བའི་རྒྱ་ནག་གི་ཕྱི་
 སྤྱིང་གསར་འགོད་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལོའི་ཞིབ་འཇུག་སྒྲན་མོའི་ནང་
 “རྒྱ་ནག་མངའ་ཁོངས་བོད་མི་གནས་སྡོད་བྱ་ཡུལ་ས་ཁུལ་ཁག་ཏུ་གསར་འགོད་པ་
 རྣམས་འགྲོ་སྡོད་བྱེད་པར་ཐུ་མཐུད་དུ་ཆོད་འཛིན་བྱེད་པ་” ཅེ་སྟོང་འཆབ་ཆེ་ཤོས་
 གྱི་གནད་དོན་གཅིག་ཡིན་པར་བརྟེན་ཡོད། དེ་བཞིན་ཞིབ་འཇུག་སྒྲན་མོ་དེའི་ནང་
 དུ་མཆོ་སྟོན་ས་ཁུལ་གྱི་ཕྱིང་གཞུང་གི་ལས་བྱེད་ཚོས་ཕྱི་སྤྱིང་གསར་འགོད་པ་
 ཚོར་ “རྒྱ་ནག་མངའ་ཁོངས་ཀྱི་བོད་མི་གནས་སྡོད་བྱ་ཡུལ་ས་ཁུལ་ཆང་མར་ཕྱི་
 སྤྱིང་གསར་འགོད་པ་ཚོར་ཆོད་འཛིན་ཡོད་”པའི་ཉེན་བརྒྱ་བཏང་ཡོད་ཚུལ་འཁོད་
 ཡོད། དེ་བཞིན་ཁོ་ལོ་འཛེལ་ཤོད་པའི་གཞུག་ལག་སྟོན་བྱ་ཆེན་མོའི་(The Uni-
 versity of Colorado Boulder)མིའི་རིགས་རིག་པའི་སློབ་དཔོན་བོད་རིག་པ་
 མཁས་པ་སྐུ་ཞབས་ཀ་རོ་ལེ་མེག་ལྷ་ར་ན་ཏན་(Carole McGranahan) མཆོག་གིས་
 བོད་ནང་ལས་བྱེད་ཀོ་རི་ཡའི་ནང་དུ་ཕྱི་སྤྱིང་གི་གསར་འགོད་པ་མང་བ་འདུག་
 ཅེས་གསུངས་ཡོད།

མི་ཆང་མ་ཁྲིམས་ཀྱི་མདུན་དུ་འདྲ་མཉམ་ཡིན་ཏེ། ཁྲིམས་ཞིབ་དང་ཁྲིམས་གཙོད་
 གྱི་བརྒྱུད་རིམ་དང་བདེན་ཡིན་དགོས།

སྤྱི་ལོ་འཛེལ་ཤོད་པའི་ཕྱི་སྤྱིང་གི་ཐོབ་ཐང་ལོས་འགན་སྒྲོར་དང་། རང་ལ་ཁྲིམས་འགལ་ཉེས་
 འཇུགས་བྱུང་རིགས་ཐག་གཙོད་ཆེད་སྟོགས་སྤྱང་བྱལ་བའི་རང་དབང་ཅན་གྱི་
 ཁྲིམས་ཁང་ཞིག་ནས་དང་བདེན་དང་། མང་ཚོགས་ཀྱིས་ཉན་ཞིབ་ཆོག་པའི་ཁྱེ་
 གཞུགས་ཐག་གཙོད་ཀྱི་ཆ་ཆང་བའི་ཁེ་དབང་འདྲ་མཉམ་ཡོད། (འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་
 ཐང་གི་ཡོངས་ཁྲབ་གསལ་བསྐྱགས་དོན་ཆེན་བཅུ་བཤ།)

ཁྲིམས་འགལ་ཉེས་འཇུགས་བྱས་པའི་སྤྱི་ལོ་མཐའ་དག་ལ་རང་གི་བདེན་པ་དག་

སྐྱེལ་ཆེད། དགོས་ངེས་ཀྱི་འགན་ལེན་མཐའ་དག་ཡོད་པའི་ཡོངས་གྲགས་ཁྲིམས་
 ཞིབ་ཀྱི་ཐོག་ནས། ཁྲིམས་ཐོག་ནས་ནག་ཉེས་ཡོད་པར་ར་འཛིན་མ་བྱུང་བར་དོ་
 བདག་ལ་ཉེས་མེད་དུ་ཆ་འཛིན་དགོས་པའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད། སྐྱེ་བོ་སུ་ཡིན་དུང་བྱ་
 སྟོང་སྐྱེལ་བའམ་ནོར་འཛོལ་གང་ཞིག་བྱེད་པའི་སྐྱབས་དེར་རྒྱལ་ཁབ་བས་ཡང་
 བ་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱི་འབྲུ་དོན་ལྟར་ནག་ཉེས་སུ་མི་འགོ་བའི་བྱས་ཉེས་
 གཞི་ཅར་བཟུང་སྟེ་སྐྱེ་བོ་སུ་ཡང་ནག་ཆེན་དུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་མི་ཆོག་པ་མ་ཟད།
 བྱས་ཉེས་གང་ཞིག་ལ་སྐྱབས་དེ་རང་དུ་ལག་བཟུར་ཉེས་འགེལ་འོས་པ་ལས་སྐྱེ་
 བའི་ཉེས་ཆད་ཀྱང་འགེལ་མི་ཆོག། (འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་ཡོངས་ཁྲབ་གསལ་
 བསྐྱགས་དོན་ཆོད་བཅུ་གཅིག་པ།)

མི་ཆང་མ་ཁྲིམས་ཁང་གི་མདུན་དུ་འདྲ་མཉམ་ཡིན། སྐྱེས་བུ་སུ་ཞིག་ལ་ནག་ཉེས་
 ཀྱི་སྒྲིན་འཇུགས་བྱེད་པའམ་ཡང་ན་རང་གི་ཐོབ་ཐང་དང་ལས་འགན་ཐད་ཁྲིམས་
 ཐག་གཅོད་པའི་སྐྱབས་ཁྲིམས་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་དབང་ཆ་ལྡན་དང་། རང་
 དབང་ཅན་། གཟུར་གནས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཁང་ནས་བྱང་བདེན་ཐོག་དངོས་གསལ་གྱི་
 ཉན་ཞིབ་བྱེད་དགོས་པ་དང་.....། (སྤྱི་མང་དང་ཆབ་སྲིད་རང་དབང་སྐྱོར་གྱི་རྒྱལ་
 སྤྱིའི་དམ་ཡིག་དོན་ཆོད་༡༩.༡)

གལ་ཉེ་མི་ཞིག་ལ་ཉེས་པ་ཡོད་པ་སྒྲིན་འཇུགས་བྱས་ཡོད་ན། མི་དེ་ལ་ཁྲིམས་ཐོག་
 བས་ནག་ཅན་དུ་གསལ་བཤད་མ་བྱུང་བར་ནག་ཉེས་མེད་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་
 པའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་ཡིན། (སྤྱི་མང་དང་ཆབ་སྲིད་རང་དབང་སྐྱོར་གྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་
 དམ་ཡིག་དོན་ཆོད་༡༩.༡)

མི་ཞིག་ལ་ནག་ཉེས་སྒྲིན་འཇུགས་ཀྱི་ཐ་གཅོད་བྱེད་སྐྱབས་ཉུང་མཐར་གཤམ་
 གསལ་ཉན་སྤང་ནམས་འདྲ་མཉམ་གྱི་ཐོག་ནས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན།

༡༡) ནག་ཉེས་འཇུགས་ལུལ་མི་དེར་ཁོ་པའི་སྐད་ཡིག་དེའི་ནང་དུ་ནག་ཉེས་ཀྱི་རྒྱ་
 མཆན་གང་ཡིན་འཕྲད་མར་བཤེལ་ན་སྟོང་དགོས།

ཁ) ཁོ་བར་རང་གི་སྤང་སྤྱོད་ཆེད་གྲ་སྒྲིག་དང་རང་གིས་འདེམས་བའི་ཁྲིམས་ཚད་བར་འབྲེལ་ལམ་ཆེད་དུས་ཚོད་དང་མཐུན་ཆེན་འདང་ངེས་དགོས་པ་ཡིན།

ག) ལྷ་མཆན་གང་ཡང་མེད་བར་ཁྲིམས་བཤེར་གྱི་དུས་ཚོད་ནར་འགྲངས་བྱེད་རྒྱ་མེད།

ང) རྟོ་བདག་རང་གི་མདུན་དུ་ཞིབ་གཙོད་བྱེད་དགོས་ཤིང་། རྟོ་བདག་རང་ཉིད་དམ་ཡང་ན་རང་གིས་བདམས་བའི་ཁྲིམས་རྟོགས་གཞན་བརྒྱད་རང་ཉིད་སྤང་སྤྱོད་བྱེད་དགོས། གལ་ཏེ་ཁྲིམས་རྟོགས་མེད་ཆེ་ཁོ་བར་ཁྲིམས་རྟོགས་བཅའ་རྒྱུད་ཐོབ་ཐང་སྐོར་བརྒྱུད་དགོས། གལ་ཏེ་ཁྲིམས་ཟུང་བདེན་ཡོང་བར་དགོས་མཁོ་མཆིས་བ་དང་། རྟོ་བདག་དེ་ལ་དདུལ་གྱི་མཐུན་ཆེན་ལྷང་ངེས་མེད་ཆེ་རིན་པ་སྤྱོད་མི་དགོས་པའི་ཐོག་ནས་ཁོང་ལ་ཁྲིམས་རྟོགས་བྱེད་དགོས།

ཅ) རྟོ་བདག་གི་ཁ་གཏད་དུ་དབང་པོ་ལ་བརྟག་དབྱུང་བྱས་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྟོ་བདག་ལ་ཡང་ཁ་གཏད་གྱི་དབང་པོ་འེ་ཁ་གཏད་དུ་ཁྲིམས་ཀྱི་མདུན་དུ་བཅར་བ་དང་བརྟག་དབྱུང་གི་ཆ་ཆེན་གཅིག་མཚུངས་དགོས་པ་ཡིན།

ཆ) གལ་ཏེ་རྟོ་བདག་དེས་ཁྲིམས་ཁང་དུ་སྐད་ཡིག་གང་ཞིག་མེད་སྤྱོད་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་གོ་བརྒྱུད་འཕྲོད་གྱི་མེད་ཆེ་ཁོང་ལ་རིན་མེད་ཐོག་སྐད་སྤྱར་གྱི་རྟོགས་རམ་བྱེད་དགོས།

ཇ) ཁྲིམས་ཁང་ནས་མི་སྤྱང་ཡང་བཅན་ཤིང་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཁོ་བར་གཞོད་པའི་དབང་རྟགས་བཞག་པ་དང་ནག་ཉེས་ངོས་ལེན་བྱེད་མི་བརྒྱག་པ་ཡིན། (སྤྱི་མང་དང་ཆབ་སྲིད་རང་དབང་སྐོར་གྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་དམ་ཡིག་དོན་ཚན་ ༡༩. ༣)

བན་རུས་ཐོན་པའི་ཟུང་བདེན་ཡོང་པའི་ཆ་ཆེན་གཙོ་བོ་ཞིག་ནི་རང་དབང་ལྡན་པའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ལྷན་ཚོགས་ཤིག་དགོས་རྒྱུ་དེ་ཡིན། ཉང་ཚོགས་ཀྱི་བྱས་གཏོགས་དང་རུལ་སྤངས་ཀྱི་དབང་ཆ་ཁྲིམས་ཞིབ་ལྷན་ཚོགས་ལས་ཆེ་བས། དཔལ་འབྱོར་

དང་མི་ངོར་བལྟས་ནས་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེས་རྒྱ་ནག་གི་རིམ་བ་གོང་ལོག་གི་ཁྲིམས་ཁང་ཁག་ལ་ལུགས་སྒྲིལ་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད་ལ། རང་དབང་ལྡན་པའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཀྱི་ཁུས་པ་འདོན་ཐབས་ཡོང་གི་མེད།

ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ཟླ་༡༠ པའི་ཟླ་མཇུག་ཏུ་རྒྱ་ནག་ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཁང་ངོས་ནས་གྲང་ཁུན་ཏང་གི་ཅ་འཇུགས་ལ་ “ཟློ་ཐག་ནད་ཆོད་ཀྱིས་ཅ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྤྱིང་དོན་གཞི་རྩ་བ་བྱུང་སྟེ། ཁྲིམས་ཁང་གིས་རང་དབང་ངང་ཁྲིམས་ཞིབ་ཀྱི་དབང་ཆ་ད་ལྟོ་རྒྱ་ལག་ལེན་དོན་འཁྲིལ་ཡོང་བ་དགོས་ལ། ས་གནས་དང་སྡེ་ཆ་ནི་ཀྱིས་རང་སྤྱོད་འགེལ་སྤང་བྱེད་པའི་ནམ་པ་དང་བྱ་སྤྱོད་ཡོད་ཆད་ལ་གདོང་ལེན་བྱ་དགོས་པའི” འཛིན་སྐྱལ་བྱས་ཡོད། དེ་བཞིན་དབང་ཆ་དང་། སྤྱོད་མོ། འབྲེལ་ལམ་ལོགས་སྤྱོད་པའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ལས་དོན་ལ་གཞོན་གཞིའི་རིགས་ཆང་མ་ཅ་མེད་བཟོས་ཏེ། ཕྱི་ནས་ཁྲིམས་ཁང་གི་ཐག་གཅོད་ལ་བྱུས་གཏོགས་བྱེད་ལུགས་མེད་པ་བཟོ་དགོས་ཞེས་བཤད་ཡོད། ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཁང་གིས་ཆེད་དུ་འཇུག་ལག་སློབ་ཆེན་གྱིས་འགོ་སྟོན་གཏོང་རྒྱས་པའི་ལས་འཆར་ཞིག་དང་སྐྱགས་ཏེ། སྔོ་སྤྱོད་ཁྲིམས་ཞིབ་ལས་ལུགས་ལ་འགྱུར་བ་གཏོང་བའི་ཐད་སྟོན་བསྐྱར་བྱ་སའི་བརྗོད་གཞི་གསར་བ་སྟེལ་ཡོད།

དེ་ལྟར་འཛིན་སྐྱལ་བྱས་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར། ལི་ཅིན་ལེན་དང་མང་ཡ་ཅུན་ལྷ་སྤུའི་རྒྱ་ནག་གི་ཁྲིམས་ཅོད་པ་འགའ་ཤས་ཀྱིས་འདོད་ཚུལ་དེར་དགག་རྒྱག་གིས། ཁྲིམས་ཞིབ་རང་དབང་ནི་རྒྱ་ནག་གི་ཆབ་སྲིད་ལམ་ལུགས་ལ་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་མ་བཟང་ཡང་ཡོང་ངེས་ཡིན་པར་བརྗོད་ཡོད། ཏང་ཆོགས་ཀྱི་འགོ་བཟོད་རྒྱར་བ་རྩོད་ཏེ་ནི་དེད་སྐབས་བཟང་བཅོན་དུ་བཀག་ཉར་བྱས་ཡོད་པ་དང་། ཁོང་གིས་ཤི་ཅིན་མེན་འགོ་གཙོ་རྩ་གྱུར་པའི་སྤྱིད་གཞུང་ངོས་ནས་ཁྲིམས་ཞིབ་རང་དབང་ནི་མང་ཆོགས་ལ་སྟོན་བསྐྱར་བྱ་མི་ཆོག་པ་བདུན་(ཡོངས་ཁྲབ་རིན་ཐང་། གསར་འགོད་རང་དབང་། དམངས་གཙོའི་སྤྱི་ཆོགས་། ཆབ་འབངས་ཀྱི་རང་དབང་། གྲང་ཁུན་ཏང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཁོད་ཀྱི་ནོར་འབྱུལ་།) ཀྱི་ཁོངས་སུ་བཅིས་ནས་བཀག་ཡོད་པའི་སང་བ་

ཕྱིར་བསྐྱུགས་བྱས་ཡོད། ཁྲིམས་ཞིབ་རང་དབང་དེ་མང་ཆོགས་ལ་ཕྱོས་བསྐྱར་བྱ་
 མི་ཆོག་པ་བདུན་གྱི་གས་སུ་བགང་སྟེ་བཀག་འཁོག་བྱས་པ་དེ་ཁྲིམས་ཞིབ་ལས་
 ལུགས་ལ་འགྱུར་བ་གཏོང་བར་དགག་ཀྱིས་བྱེད་པའི་ཀྱ་ནག་གི་ཁྲིམས་ཚུ་བ་ཆོའི་
 ལྷ་ཚུལ་ལ་ཀྱབ་སྐྱོར་དུ་བྱུར་ཡོད།

བོད་ཁུལ་གྱི་ཀྱ་ནག་གི་ཁྲིམས་ཁང་དག་གི་ནང་བོད་མི་ཆོར་གཞི་ཅའི་ཁྲིམས་ཞིབ་
 གྱི་འགན་ལེན་ཅམ་ཡང་མེད། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལོར་བོད་མི་ཁ་གས་ལ་ཁྲིམས་གཅོད་
 གྱི་རྣམ་པ་ཅམ་ལས་གཞི་ཅའི་ཁྲིམས་ཞིབ་གྱི་འགན་ལེན་དང་བརྒྱད་རིམ་གང་ཡང་
 མེད་པར་ཁྲིམས་ཐག་བཅད་ཡོད། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལྷ་ཡ་ ཅམ་ ༣༡ ཉིན་གནད་དོན་
 འདིའི་ཐད་དཔེ་མཆོན་འཆམ་ཤོས་གཉིས་བྱུང་ཡོད། ཀན་སུཅུ་ཞིང་ཆེན་ཀན་ལྷོ་
 བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ནས་བོད་མི་དྲུག་ལོ་སྟོན་མར་བོད་མི་ཞིག་གིས་རང་
 ལུས་མེར་བསྐྱེགས་གིས་ཀྱ་གཞུང་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱས་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པར་
 བསྟོན་འཇུགས་གིས་(ལོ་གསུམ་ནས་བཅུ་གཉིས་བར་རིམ་པ་བཞིན)བཅོན་འཇུག་
 ཁྲིམས་ཆད་བཅད་ཡོད། ཟླ་ཐོན་ཞིང་ཆེན་བོད་རིགས་ཆིངས་རིགས་རང་སྐྱོང་
 ཁུལ་གྱི་རྩ་བ་ས་གནས་སུ་ལོ་ན་བཞི་བཅུ་ཅན་གྱི་སྒོ་བཟང་དཀོན་མཆོག་དང་། ལོ་
 ལྷ་སུམ་ཅུ་ལོ་གཅིག་ཅན་གྱི་སྒོ་བཟང་ཆེ་རིང་གཉིས་ལ་བསམ་བཞིན་དུ་མི་བསད་
 པ་དང་། རང་ལུས་མེ་སྟེག་ལ་བརྒྱད་སྟུལ་བྱས་པའི་ཉེས་མིང་གཏོགས་ཏེ་འཛིན་
 བཟུང་གིས། གཅིག་ལ་ལོ་གཉིས་ཕྱི་སྐར་གྱི་སྟོག་ཁྲིམས་བཅད་པ་དང་། ཅིག་ཤོས་
 ལ་ལོ་བཅུའི་ཁྲིམས་ཐག་དང་ལོ་གསུམ་རིང་ཆབ་སྲིད་གྱི་ཐོབ་ཐང་འཕྲོག་པའི་ཉེས་
 ཆད་བཅད་ཡོད། ཁོང་གཉིས་ལ་ཉེས་ཆད་བཅད་པ་ཡོངས་སུ་མ་བསྐྱུགས་གོང་ལ།
 ལྷ་བ་གསུམ་གྱི་རིང་མི་སུམ་འང་ཐུགས་འཕྲད་བྱེད་མ་བཅུག་པར་བཀག་སྐྱུལ་བྱས་
 ཡོད་པ་དང་། སྤིང་གཞུང་གི་འདོད་མོས་ལྟར་ཁྲིམས་ཚུད་པ་བསྐྱོས་ཡོད་པ་ལས་
 རང་ཉིད་གྱི་འདོད་མོས་ལྟར་ཁྲིམས་ཚུད་པ་འདེམས་མ་བཅུག་པར། འཛིན་སྐྱོང་
 རོས་ནས་ཁྲིམས་ཁང་ལ་སྤིང་དོན་གཞིན་ལུགས་སྤྱད་དེ་ཉེས་ཆད་བཅད་བཅུག་
 ཡོད། ཀྱ་ནག་གི་ཕྱི་སྤིང་མགོན་ཆབ་པ་ཉོང་ལའེ་ཡིས་ “ ར་ཆོས་གནད་དོན་འདི་
 དག་ལ་ཁྲིམས་ཆད་བཅད་དེ། འཛམ་གླིང་མི་མང་གིས་དྲུ་ལའི་དུ་ཆོགས་གིས་རན་

རྒྱལ་འཕེན་ཏེ་རང་སྤྲེལ་དང་ཁྱིམ་ས་འགལ་གྱི་བྱ་སྤྱོད་ལ་སྒྲུབ་འདེད་བྱས་ཡོད་ཚུལ་གསལ་བོར་མཐུན་རྟགས་ཡོང་བའི་རེ་བ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།” ཅེས་ཀྱིས་བསྒྲགས་བྱས་ཡོད།

ཐོད་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་མང་གཙོ་འཕེལ་རྒྱས་ལྷ་གནས་ཁང་གི་ངོས་ནས་ཐོད་ནང་དུ་གནད་དོན་ཅི་ཡིན་གསལ་ཁ་མེད་པར་འཛིན་བརྒྱུད་བཀག་སྒྲིལ་བྱས་ཏེ། ཁྱིམ་ས་ཁྱིམ་དང་ཁྱིམ་ས་གཙོད་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་བྱང་བདེན་ཡིན་དགོས་པའི་ཐོབ་ཐང་རྟག་རྩལ་བཏང་བའི་གནས་ཚུལ་གཞན་ཁག་ཅིག་ཚུགས་བསྐྱས་བྱས་ཡོད། ཉེས་ཆད་གཙོད་ས་དག་ནི་ཤེས་ཡོན་ཅན་དང་། སྒྱུ་རྩལ་བའི་རིགས་ཡིན་པ་མ་ཟད། དགེ་འདུན་པ་དང་། བཙན་མ། སྤྱི་དོན་གྱི་ལངས་ཕྱོགས་མི་མཐུན་པའི་རིགས་ཀྱང་ཡིན། འདིའི་སྐོར་ལེའུ་ཆོན་འདིའི་ནང་གི་ཆོན་པ་ཞིག་གི་ནང་བྱེ་བྲག་དུ་བཀར་ཏེ་ང་ཆོས་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ཡོད། དཔེར་ན། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ཟླ་༣ ཆེས་༡༡ ཉིན་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙམ་ཅན་གྱི་སྤྱོད་སྒྲུབ་ས་དགོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་ཞི་ཐོད་ཁྱག་སྒྱི་བདེ་མི་སྤྱིའི་འཛིན་བརྒྱུད་བྱས་ཤིང་། ཁོང་འཛིན་བརྒྱུད་བཀག་སྒྲིལ་བྱས་པ་ནས་མི་སྤུ་ལའང་ཐུགས་འཕྲད་བྱེད་མ་བཅུག་པ་དང་། འཛིན་བརྒྱུད་བྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་འབྲེལ་བཟོད་ཅི་ཡང་བྱས་མེད་པ་ལྟ་བུ་རེད། ཁོང་འཛིན་བརྒྱུད་བྱས་དོན་གསལ་བཤད་མ་བྱས་ཀྱང་། དེ་ནི་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ཟླ་༣ པའི་ནང་ཁོང་གི་བརྩམས་ཆོས་<<བདེན་པའི་ཁ་རྒྱུད་ས།>> འདོན་སྤེལ་བྱས་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ལ། ཁོང་གི་བརྩམས་ཆོས་ནང་དུ་ཐོད་མི་ཆོས་རང་ལུས་མེར་བསྤེགས་ཀྱིས་རྒྱ་གཞུང་ལ་ངོ་ཚྏ་ལ་བྱས་སྐོར་གྱི་ཅུ་མ་ཡིག་གིས་ཡོད་འདུག ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ཟླ་༩ ཆེས་༢༩ ཉིན་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙམ་འཛིན་ཐག་བཅད་པའི་ཐོད་མི་ཆབ་སྤྱི་དབུ་བཙོན་པ་སློ་བཟང་བསྐྱན་འཛིན་སྤྱོད་སྒྲོལ་བཏང་ཡོད། ཁོང་ནི་དུས་ལུན་རིང་ཤོས་ཀྱི་བཙོན་ཐག་བཅད་པའི་ཐོད་མི་ཞིག་ཡིན་ལ། ཁོང་ལ་མ་ཉེས་ཁག་གཡོགས་ཀྱིས་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙམ་བཙོན་འཇུག་བྱས་མཐར་སྤྱོད་སྒྲོལ་བཏང་ཡོད་མོད། ད་དུང་ཡང་བཟང་བཙོན་དུ་བཀག་སྒྲིལ་གྱིས་ཁྱིམ་ས་མི་ཆོ་ལས་སྤུ་ལའང་ཐུགས་འཕྲད་མི་ཆོག་པར་གྱུར་ཡོད།

སྒྲེང་དོན་གཉེར་བའི་ཐོབ་ཐང་།

སྒྲེའོ་སྤྱི་ཡིན་རུང་རང་གི་སྒྲེང་དོན་ནམ། བྱིས་ཆང་། སྤྲོད་ཁང་། བཟ་ལན་ཡིག་
འབྲུལ་བཅས་བར་གང་བྱུང་གི་ཐེ་བྱས་བྱས་མི་ཆོག་པ་མ་ཟད། རང་གི་ཆེ་མཐོང་
དང་། མིང་གྲགས་ལའང་སྤྱི་ཡུང་བཅན་ཤེད་ཀྱིས་གཞོན་སྒྲོན་ཏོང་མི་ཆོག་ དེ་
འདྲིའི་ཐེ་བྱས་སམ་གཞོན་སྒྲོན་བྱུང་རིགས་འགོག་ཐབས་ཤེད་བར་སྒྲེ་བོ་རེ་རེ་
ཁྲིམས་ཐོག་ནས་སྤྲོད་སྒྲོབ་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཡོད། (འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་ཡོངས་ཁྲུབ་
གསལ་བསྐྲགས་དོན་ཆན་བཅུ་གཉིས་པ།)

སྒྲེས་བྱ་གང་ཞིག་ཡིན་རུང་རང་ཉིད་སྒྲེར་གྱི་འཆོ་བ་དང་། བྱིས་ཆང་། སྤྲོད་ཁང་
ངམ་ཡིག་འབྲུལ་སོགས་ལ་གང་བྱུང་དང་ཁྲིམས་འགལ་གྱི་ཐེ་བྱས་ཤེད་མི་ཆོག་པ་
མ་ཟད། སྒྲེས་བྱ་དེའི་ཆེ་མཐོངས་དང་སྤྱོད་གྲགས་ལ་ཁྲིམས་འགལ་གྱི་གཞོན་སྒྲོན་
བཅོམ་ཆོག་ སྒྲེས་བྱ་ཆང་མར་ཐེ་བྱས་དང་གཞོན་སྒྲོན་སོགས་མི་ཡོང་བར་ཁྲིམས་
ལྷགས་སྤྲོད་སྒྲོབ་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཡོད། (སྤྱི་མང་དང་ཆབ་སྲིད་ཐོབ་ཐང་སྒྲོར་གྱི་ཁྲུལ་
སྤྱིའི་དམ་ཡིག་དོན་ཆན་བཅུ་བདུན་པ།)

བྱི་ལོ་༢༠༠༩ ལོར་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་དང་། མཆོ་སྒྲོན་ཞིང་ཆེན། སི་ཁྲོན་ཞིང་
ཆེན། ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན། ཡུན་ནན་ཞིང་ཆེན་བཅས་ཞིང་ལྗོངས་ལྗེའི་ཁོངས་ནས་
ཡོངས་སྤྱི་གྲགས་བའི་བོད་མིའི་ཞི་ཆོལ་ལས་འགལ་སྤེལ་བར་དྲག་གཞོན་བྱས་
རྒྱུ་ཡིན། སྤྲོད་གཞུང་ལ་དགག་ཀྱིས་དང་ལྷ་ཚུལ་མི་མཐུན་པའི་རིགས་ཀྱིས་སྤྱི་ཆོགས་
བཅན་སྤྲོད་ལ་གཞོན་སྤེལ་བར་ངོས་འཛིན་གྱིས། བོད་ཐོག་འཛིན་པའི་སྤྲོད་རྒྱུ་གྱི་
ཁ་ཕྱོགས་ནི། དེ་རིགས་འགོག་ཐབས་དང་སྤངས་འཛིན་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཡིན།

བྱི་ལོ་༢༠༡༡ ལོ་ནས་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཁོངས་སྤྱི་བོད་མི་ཆོའི་འགྲོ་འདུག་སྤྱོད་
གསུམ་ལ་སྤངས་འཛིན་དང་ལྷ་རྟོག་ནན་པོ་བྱ་ཆེད་ལས་ལྷགས་གཙོ་བོ་གསུམ་
གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད། ༡) “ མང་གཞི་སྤྱི་བཅན་དུ་གཏོང་བ་དང་། མང་ཆོགས་
ཀྱི་ཁི་ཐན་བསྐྱབ་པ། ” བྱི་ལོ་༢༠༡༡ ཟླ་༡༠ ཆེས་༡༠ ཉིན་འགོ་བཅུགས་ཤིང་

ལག་བསྟར་བྱེད་པའི་དུས་ལུན་ལོ་གསུམ་ཡིན་པ་དུག། ༡) “ཐིམས་གཞི་དོན་ཚན་
 ཏུག་ཅན” བྱི་བྱི་ལོ་༡༠༡༡ ལྷ་༡༡ པའི་ནང་ལག་བསྟར་བྱས་ཤིང་མོད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་
 ཁག་གི་དགེ་འདུན་པ་དང་བརྩན་མ་ཚོར་སྐད་ས་འཛིན་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་
 མཁོ་བསྟུ་བྱ་ཐབས་ཤིག་ཡིན། ༢) “བྲ་འབྲེལ་ལམ་ལུགས་” བྱི་བྱི་ལོ་༡༠༡༣ ལོར་
 ལག་བསྟར་བྱས་ཤིང་བྱི་ལོ་༡༠༡༣ ལོར་བྱ་བསྐྱེད་བྱས་ཡོད།

བརྩན་སྤྱིང་གོང་འཕེལ་ཡོང་ཐབས་སུ་དམིགས་པའི་ལམ་ལུགས་འདི་དག་གིས།
 དོན་དངོས་སུ་སླེར་དོན་གཉེར་བའི་ཐོབ་ཐང་རྒྱ་ལོ་ཚད་མེད་བཏང་ཡོད་ལ། དེ་
 བཞིན་སྐྱ་བརྗོད་རང་དབང་དང་། ཚོས་ལུགས་དད་མོས་རང་དབང་། ཚོགས་སྡེ་
 འཛུགས་པའི་རང་དབང་སོགས་ལྟ་བུའི་རང་དབང་གཞན་དག་གྲང་རྒྱ་ལོ་ཚད་དུ་
 བཏང་ཡོད།

བྱ་ནག་གི་བྲིལ་བསྐྱགས་ནང་དུ་ “ མང་གཞི་སྤྱ་བརྩན་དུ་གཏོང་བ་དང་། མང་
 ཚོགས་ཀྱི་ཁེ་ཐན་བསྐྱབ་བ།” བྱི་མོང་གསེབ་དུ་གནས་སྡོད་བྱེད་པའི་མོད་རིགས་
 མི་མང་གི་འཆོ་བའི་གནས་སྐད་ས་ཡར་རྒྱས་དང་ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡོང་ཐབས་
 ཤིག་ཡིན་པའི་འབྲེལ་བརྗོད་བཞིན་ཡོད། འོན་ཀྱང་འབྲེལ་བརྗོད་དེས་བྲིལ་
 བསྐྱགས་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་དངོས་དེ་སྐྱས་སྒྲོང་བྱས་ཡོད། དེའི་དམིགས་ལུལ་
 དངོས་ནི་མོད་མི་ཚོའི་ཚོས་ལུགས་དད་མོད་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་ལ་གཞིགས་
 ཏེ། དམིགས་འབེན་དུ་འཛིན་ཐབས་དང་དབྱེ་བ་འབྱེད་ཐབས་བྱ་རྒྱ་དེ་ཡིན། ལམ་
 ལུགས་འདིའི་འོག་ལས་བྱེད་དང་སྡེ་ཚན་ཆེད་འཛུགས་ཀྱིས་མྱོང་བརྟེན་གྱི་མཐུན་
 རྒྱུན་དང་མང་གཞིའི་འཛུགས་བསྐྱར་ཡར་རྒྱས་གཏོང་ཆེན་ཡིན་པའི་རྣམ་པ་བསྟན་
 ཏེ། དམིགས་ལུལ་གཙོ་མོ་གཉིས་གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད། དང་པོ་ནི་མྱོང་བརྟེན་
 དུ་ཏར་ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་བྱེད་ལས་བྱ་བསྐྱེད་བྱ་རྒྱ། གཉིས་པ་ནི་རྒྱ་ལོ་ཚད་
 ཚོགས་ལ་དགག་རྒྱག་གི་བྱ་ལུལ་སྡེལ་གྱིན་བརྩན་སྤྱིང་ཡོང་ཐབས་བྱ་རྒྱ་དེ་ཡིན།
 བྱ་ནག་གི་གངས་རྒྱུང་མི་རིགས་དང་ཚོས་ལུགས་ལས་དོན་ཚན་པའི་དཔོན་རིགས་
 ལུ་གྲང་ཕྱིན་གྱིས་བྱི་ལོ་༡༠༡༣ ལྷ་༡ ཚེས་༡༤ ཉིན་གཏམ་བཤད་སྡེལ་བའི་ནང་དུ།

དུ་ལའི་སྒྲ་མར་རྒྱུ་སྤྱོད་བྱེད་མཁན་ནམས་ “སྒོ་ཐག་བད་ཆེད་ཀྱིས་ཐལ་བའི་དུ་ལ་
དུ་བརྒྱལས་” རྒྱ་ཡིན་པར་ནན་སྒྲུལ་བྱས་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལོར་ལག་བསྟར་བྱས་པའི་ “ད་བཟེལ་ལམ་ལུགས་” གསར་པ་
མི། གཞུང་ངོས་ནས་མང་ཆོགས་ལ་ལས་ཀ་བཀོད་སྒྲིག་དང་། ཁྱིམ་པར་སྒོ་བ་སྤྱོད་
སྤྱོད་པ། སྒྲན་བཅོས་མཐུན་སྤྱོད་བྱེད་པ་སོགས་དགོས་ངེས་ཀྱི་ཞབས་ཞུའི་མཐུན་
ཏུན་ཡར་རྒྱས་སུ་གཏོང་ཐབས་ཤིག་ཡིན་པར་ཆ་འཇིག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ནི་གོང་
རིམ་དང་གཞི་རིམ་ས་ཁུལ་དུ་བརྒྱལས་པའི་འཛིན་སྤྱོད་གི་རིམ་བ་གསར་པ་ཞིག་
ཡིན་ལ། ལས་ཁུངས་ཁག་ནང་མང་ཆོགས་དཔྱུས་མའི་རིགས་ལས་བྱེད་དུ་སྒྲོ་
འཇིག་བྱས་ཏེ་ཏང་གི་འཕུས་མི་ཞིག་གིས་ལས་དོན་བྱེད་ཚུགས་ལ་ལམ་སྟོན་བྱེད་
ཀྱི་ཡོད། དབང་འཛིན་བ་ཆོས་ལམ་ལུགས་དེས་བསྐྱུན་པའི་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་
རྒྱུ་བཅོམ་བྱེད་པ་ཅམ་མིན་པར། “ད་བཟེལ་ལམ་ལུགས་” དེ་ནི་ “སྤྱི་ཆོགས་བརྟན་
མེད་རྒྱུ་འབྱུངས་” ཀྱི་སྤྱིད་རྒྱས་དང་འཆམས་ཤིང་། བོད་རང་སྤྱོད་སྤྱོད་ཁོངས་
སུ་ “དམིགས་བསལ་ཆོན་ཁག་” གིས་ལྟ་རྟོག་དང་སྤངས་འཛིན་བྱེད་ལུགས་ཆེ་
རུ་གཏོང་ཆེད་ཡིན་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་རྒྱ་གར་ལ་སྐབས་བཅོལ་དུ་སོང་མྱེ་སྤྱིར་
སྐབས་པའི་རིགས་ལ་ལྟ་རྟོག་དང་སྤངས་འཛིན་ནན་པོ་བྱ་ཆེད་ཡིན་འདུག ད་བཟེལ་
ལམ་ལུགས་དེས་བོད་ཀྱི་མི་འཕོར་ལ་སྤངས་འཛིན་ནན་པོ་བྱེད་པའི་འཆར་གཞི་
འཐེན་བཞིན་ཡོད། དེ་ནི་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་གང་སར་ “ཉེར་མཁོའི་ལྟ་སྤང་ཁང་” རྒྱག་
བརྒྱ་ལྷག་བསྐྱུན་པ་ལྟ་བུ་སྤར་ནས་ཡོད་པའི་བྱེད་ཐབས་ཤིག་གི་སྤར་གཞིའི་ཐོག་
བརྟན་པ་བཞིག་ཡིན་ལ། དེས་ཉིན་རེའི་འཆོ་བའི་ནང་གི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་
ལ་སྤངས་འཛིན་ཆེད་སྒྲོག་སྤྱོད་དང་བརྟན་ཆས་ལེགས་གྲས་རིགས་དང་དྲང་སྤངས་
བདེ་སྤང་ལས་དོན་རུ་ཁག་བཅས་སྤྱོད་བཞིན་ཡོད། དྲང་སྤངས་བདེ་སྤང་ལས་དོན་
རུ་ཁག་གིས་བོད་མི་ཆོའི་བྱིས་དུ་ཉམ་འཇུག་དང་ཡགོང་ས་མཆོག་གི་སྐུ་པར་དང་།
ཆབ་སྤྱིད་དང་འབྲེལ་བའི་ཅ་དངོས་རིགས་འཆོལ་ཐབས་ཀྱིས་མི་སོ་སོས་སྐར་དོན་
གཉེར་བའི་རང་དབང་དང་ཆོས་ལུགས་དང་མོས་བྱེད་པའི་རང་དབང་ལ་དོག་རོལ་
ཆབས་ཆེན་གཏོང་གི་ཡོད།

སྲིད་འཛིན་ཤེ་ཅེན་མེན་གྱིས་བཏོན་པའི་ “མི་མང་ལམ་ཕྱོགས་སྲིད་རྒྱུས་” གྱི་ལོག་
 མང་ཆོགས་ཀྱི་འགྲོ་འདུག་སྲིད་གསུམ་ལ་ལྟ་རྟོག་དང་བྱུས་གཏོགས་བྱེད་ཕྱགས་
 ཆེ་རུ་བཏང་བས། ཕྱི་ལོ་༡༠༡༣ ལོར་ས་གནས་ཤོད་རིགས་མང་ཆོགས་ཀྱིས་
 རྒྱ་ནག་སྲིད་གཞུང་ལ་རོ་རྒྱལ་བྱས་ཤིང་། བདེ་སྤང་དམག་གིས་དྲག་གཞོན་ཆོད་
 མེད་བྱས་ཡོད། ཕྱི་ལོ་༡༠༡༣ ལྷ་༩ ཆེས་༡༠ ཉིན་ནས་“མི་མང་ལམ་ཕྱོགས་སྲིད་
 རྒྱུས་”ལག་བསྟར་ལ་ཕྱགས་སྟོན་ཡོང་ཆེད་འཕྲི་རུ་ས་གནས་སུ་རྒྱ་དམག་༡༡༠༠༠
 ལྷག་བཏང་བས། འཕྲི་རུ་རྒྱུང་ནི་དྲག་ཆས་ཐོག་པའི་རྒྱ་ནག་བདེ་སྤང་དམག་གི་དང་
 ཡུལ་མི་ཤོད་རིགས་མང་ཆོགས་དབར་འཁྲུག་ཆོད་དྲག་པོ་ཤོར་པའི་ལྷེ་བ་ཞིག་རུ་
 བྱུར། ཤོད་རུ་རང་དབང་དང་བདེ་འཇགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་དང་འཕྲེལ་ནས་བཤད་ཐིག་
 པ་ལྟར། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༡༣ ལྷ་ ༩ ཆེས་ ༡༩ ཉིན་ལོ་བ་ཁྱོང་བཅའ་རྒྱ་ཤོད་མི་ཆོས་
 ཁང་ཁྱིམ་གྱི་ཡང་ལྷེད་རུ་སྐར་ལྷའི་དར་དམར་བསྐྱེད་དགོས་པའི་ “ཐང་བྱ་དགུ”
 ཡི་བཀོད་ཁྲབ་ལ་རོ་རྒྱལ་བྱེད་འགོ་བཙམས་ཡོད། ཤོད་མི་ཆོར་མཆོན་ན་རུས་
 རྒྱན་རུ་ཁང་ཁྱིམ་གྱི་ཡང་ལྷེད་ནི་དར་ལྷོགས་འཕྲུགས་ས་ཡིན། མོ་བ་ཁྱོང་བཅའ་
 རྒྱ་བདེ་སྤང་དམག་གི་དང་ཤོད་མི་དབར་འཁྲུག་ཆོད་ཤོར་བའི་སྐབས་སུ་རོ་རྒྱལ་
 བྱེད་མཁན་ཤོད་མི་མང་ཤོར་སྤྱི་བདེ་མི་སྤྲོས་རྒྱུང་རྟེན་བཏང་ཞིང་འཛིན་བཟུང་བྱས་
 པ་དང་། དེ་བཞིན་མོ་བ་ཁྱོང་བཅའ་ཉེ་འགམ་གྱི་སྤྲུག་ལྷ་ཁྱོང་བཅའ་དང་། འབའ་
 རོ་ཁྱོང་བཅའ་། གནས་ཤོད་ཁྱོང་བཅའ་། ཉ་རང་ཁྱོང་བཅའ་བཙས་ཀྱི་ཤོད་མི་བཞི་
 བཅུ་སྟོར་ཞིག་གིས་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ལ་ཤོད་མིར་དྲག་གཞོན་བྱེད་མཆོས་ས་
 འཛིན་དགོས་པའི་འཕོད་སྒྲུལ་ཞུས་པར་ཡང་རྒྱུང་རྟེན་དང་འཛིན་བཟུང་བྱས་ཡོད།
 རོ་རྒྱལ་བྱེད་མཁན་གྱི་ཤོད་མི་མང་པོ་ཞིག་ལ་འཁོན་ལན་སྟོན་ཆེད། དབང་འཛིན་
 པ་ཆོས་ས་གནས་ཤོད་རིགས་ཆོའི་དཔལ་འབྱོར་དང་། སྤྱི་ཆོགས་། རིགས་གཞུང་
 བཙས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཕྱིར་བསྐྱར་བྱུ་བའི་འཛིན་སྐྱོང་བསྐྱུལ་ཡོད་ལ། ཁོ་ཆོའི་བྱིས་
 པ་རྒྱམས་སྟོབ་བྱ་ནས་འཕུད་རྒྱ་དང་། ཁྱོང་བཅའ་གྱི་ནད་པ་རྒྱམས་ལ་སྤྲོན་ཁང་
 རུ་སྐར་བཙས་མི་བྱ་རྒྱ། རུས་རྒྱན་ཁྱོང་བཅའ་གྱི་མང་ཆོགས་མང་པོ་ཞིག་གི་འཆོ་
 བའི་ཉེན་གཞིར་བྱུར་བའི་དབྱར་རྩ་དགུན་འབྱུང་འབྱོར་མི་ཆོག་པ་སོགས་ཀྱི་གསལ་

བསྐྱགས་བྱས་ཡོད། གྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ཟླ་ ༡༠ ནང་ཟླ་ ༡༡ པའི་ནང་འབྲི་རུ་ས་ཁུལ་
 དུ་དམ་བསྐྱགས་ཆེ་རུ་དང་ཐོད་མི་ཆོའི་འགྲོ་འདུག་སྟེད་གསུམ་ལ་ལྟ་རྟོག་གེད་
 རྒྱགས་ཆེ་རུ་བཏང་། གཞན་ཡང་ཐོད་མི་རྣམས་འཛིན་བརྩུང་བཀག་སྡིལ་གེད་
 རྒྱགས་ཆེ་རུ་སོང་ཡོད་ལ། བརྟག་དབྱེད་ས་རྒྱགས་གསར་བ་འཛུགས་བ་དང་
 ། འབྲེལ་གཏུགས་བརྒྱད་ལམ་འགོག་ལ། ལག་འཁྱེར་བར་སྡོག་འཕྲོག་གེད་བ་
 སོགས་རྒྱན་གཏན་དུ་གྱུར།

གྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༩ ཉིན་འབྲི་རུ་ཨོང་གི་ས་གནས་ཐོད་རིགས་ཆོར་དྲག་
 གནོད་བྱས་ཇེས། རྒྱ་ནག་གི་དབང་འཛིན་བ་ཆོས། ལྷ་ས་ཐོང་ཁྱེར་དུ་ནག་རྒྱ་ས་
 གནས་ནས་ཡོང་བའི་ཐོད་མི་ཆོའི་འགྲོ་འདུག་སྟེད་གསུམ་ལ་ལྟ་རྟོག་གིས་གནས་
 ཚུལ་དུས་ལྟར་མཁོ་སྟོད་དང་སྤངས་འཛིན་བྱ་ཆེད་ “ཉེར་མཁོའི་སྤྱི་བདེ་མི་སྤྱིའི་
 ལྷ་སྤང་ཁང་” འགའ་གས་ཆེད་འཛུགས་བྱས་ཡོད། སྤྱི་བདེ་མི་སྤྱི་ཆོར་ནག་རྒྱ་ས་
 གནས་ཀྱི་ཨོང་ཁག་མི་འདྲ་བ་ནས་ཡོང་བའི་ཐོད་མི་ཆོ་ངོས་འཛིན་གེད་བར་གསང་
 བརྒྱུད་བའི་སྡོང་བརྒྱུད་ཡོད།

གྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ལོར་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་དགེ་འདུན་བ་དང་བཙུན་མ་ཆོའི་སྤྱིར་དོན་
 གཉེར་བའི་ཐོབ་ཐང་དང་ཆོས་ལུགས་དད་མོས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཡང་དོག་རྩལ་དུ་བཏང་
 ཡོད། གྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ཟླ་ ༣ པའི་ནང་དགོན་པའི་ནང་གི་ཐོད་མི་ཆོའི་ལག་འཁྱེར་
 ཁ་བར་སྡོག་བཤེར་དང་བཅན་འཕྲོག་གེད་པའི་བྱ་འགྲུལ་ཞིག་ལག་བསྟར་བྱས་
 ཡོད། གྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༩ ཉིན་ “དམིགས་བསལ་ལག་འཁྱེར་བར་ཞིབ་
 བཤེར་ཆོགས་པ་” ཞིག་ལེ་ཅིན་ནས་ལྷ་སར་བ་དང་། དགེ་འདུན་བ་ཆོའི་ལག་
 འཁྱེར་ཁ་བར་ལ་སྤངས་འཛིན་གེད་བར་དམིགས་ཉེ་སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་དང་
 ། གཙུག་ལག་ཁང་བཅས་སུ་སྒྲོར་བསྟོད་བྱ་འགོ་བཅས་ཡོད། བྱ་འགྲུལ་འདིའི་
 རྒྱལ་སྤྱིའི་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་ནི། སུ་ཞིག་གིས་ཐོད་ནང་གི་གནས་ཚུལ་གྱི་རྒྱལ་ལ་
 གཏོར་གི་ཡོད་པ་ངོས་འཛིན་ཆེད་དང་དེ་རིགས་ལ་ཉེས་ཆད་གཙོད་ཆེད་ཡིན་འདུག་
 རྒྱ་ནག་གི་དབང་འཛིན་བ་ཆོས་ཁྲིམས་འགའ་ཀྱི་བྱ་སྟོད་སྡེལ་ཉེ་ཐོད་ནང་གི་འགྲོ་

བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་རྫོང་རྫོང་ལ་བཏང་བའི་གནས་ཚུལ་གཏོང་པའི་ཚུན་སྐར་རེས་བྱེད་པ་
སོགས་ཀྱི་ལས་གཅིག་མཚུངས་སུ་སྐྱབ་ཀྱིན་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་༡༩༩༣ ལྷ་༡༡ བའི་ནང་རྒྱ་ནག་གིས་ “རྒྱལ་ཁབ་བདེ་སྤང་ལྷན་ཁང་” ག་ནས་
བ་གསར་བ་ཞིག་གསལ་བསྒྲགས་བྱས་ཡོད་ལ། དེར་ལས་འགན་གཙོ་བོ་གཉིས་
ཡོད་པ་ནི། ༡) རྒྱལ་ནང་གི་བདེ་འཇགས་ལ་འགན་ལེན་བྱ་རྒྱུ་དང་། ༢) ཕྱི་སྤྱི་ལ་
འགན་འཁུར་རྒྱ། བེ་ཅིན་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་སློབ་དཔོན་དང་སྤྱི་གཞུང་
གི་སློབ་སློན་པ་ལི་ཡེན་ཏོང་གིས་བརྗོད་བར་གཞིགས་ན། བོད་དང་འཛིན་ཅང་ལ་
འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་ཐད་ཏུ་བའི་ལམ་ནས་ལྷ་རྟོག་བྱ་རྒྱུ་ནི་ལྷན་ཁང་
འདིའི་ལས་འགན་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་པ་རེད། དེར་བརྟེན་ལྷན་ཁང་འདིས་རྒྱ་ནག་
གི་ཆབ་འབངས་ཆོའི་འཕྲོ་འདུག་སྤྱི་གསུམ་ལ་སྤར་བས་ལྷ་རྟོག་ནན་པོ་བྱ་བར་
འགན་འཁུར་རྒྱ་ཡིན་པ་དང་། དམིགས་བསལ་བོད་དང་ཕྱ་གྲར་རིགས་ལྷ་བྱ་རྒྱ་
ནག་སྤྱི་གཞུང་གིས་ “དཀའ་ངལ་བཟོ་མཁན་” དུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་རིགས་ལ་ལྷ་
རྟོག་ནན་པོ་བྱ་ཆེད་ཡིན་འདུག།

བསམ་སྒྲོ་དང་། རྟོག་དཔྱད། ཆོས་དད་བཅས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་།

སྤྱི་བོ་རེར་བསམ་སྒྲོ་དང་། རྟོག་དཔྱད། ཆོས་དད་བཅས་ཀྱི་རང་དབང་ལ་སྤྱོད་པའི་
ཐོབ་ཐང་ཡོད། ཐོབ་ཐང་འདིའི་ཁོངས་སུ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་སམ་ཡིད་ཆེས་
བརྩེ་སྦྱར་གྱི་རང་དབང་དང་། རང་ཉིད་ཁེར་རྒྱུང་ངམ། གཞན་དང་མཉམ་ སྦྲེབས་
ཀྱིས་ཡོངས་གྲགས་སམ་ཡོངས་གྲགས་མ་ཡིན་པའི་སློན་སྤྱོད་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་དད་།
ཡིད་ཆེས་མཛོན་པར་བྱེད་པའི་སློབ་ཁྲིད་དང་། ཉམས་ལེན། གསོལ་མཚོད་བསྐྱབ་
སྤོམ་སྤང་རྒྱ་བཅས་ཀྱི་རང་དབང་གི་ཐོབ་ཐང་ཡང་འདུས་ཡོད། (འཕྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་
ཐང་གི་ཡོངས་ཁྲབ་གསལ་བསྒྲགས་དོན་ཆེན་བཙུང་བ།)

སྤྱིས་བྱ་ཆང་མར་རང་དབང་ཐོག་བསམ་སྒྲོ་དང་། འདུ་ཤེས། ཆོས་ལུགས་བཅས་
ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཡོད། ཐོབ་ཐང་འདི་ཡི་ནང་ཚུད་དུ་རང་གི་འདོད་མོས་བྱེད་པའི་ཆོས་

ལུགས་སམ་དད་བ་བརྒྱད་འཛིན་ནས་འགྱུར་བ་གཏོང་བའི་རང་དབང་ཡོད། དེ་
 བཞིན་མི་སླེར་དང་མཉམ་སྦྲེབ། མངོན་གསལ་ལམ་གསལ་བའི་ཐོག་ནས་ལུག་
 མཆོད་དང་། དད་བ་བྱེད་བ། སྒྲིམ་བ་སྤྱང་བ་དང་ཉམས་ལེན། ཆོས་བཤད་བ་
 བཅས་ཀྱི་རང་དབང་ཡོད། སྒྲིམ་བུ་སྤྱང་ཡང་བཅན་ཤེད་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཆོས་ལུགས་
 དང་ཡིད་ཆེས་གདམ་བའི་རང་དབང་བཅུ་བཤེག་བཏང་མི་ཆོག སྒྲིམ་བུ་གང་
 ཞིག་གི་ཆོས་ལུགས་དང་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རང་དབང་ཡོད་ཅིང་། འོན་ཀྱང་ཁྱིམས་
 ལུགས་ནང་གཏན་འབེབས་བྱས་བ་དང་། སྒྲི་བའི་བདེ་འཇགས་དང་སྒྲིག་སྒོལ།
 འཕྲོད་བསྟེན་དང་ཀུན་སྒྲིད། མི་གཞན་གྱི་གཞི་རྩའི་འགྲོ་བ་མའི་ཐོབ་ཐང་དང་རང་
 དབང་བཅས་ ལ་འགན་སྤྱང་ཡོང་ཆེད་ཀྱི་དགོས་མཁོ་མ་གཏོགས་རང་དབང་
 རྣམས་ཆད་འཛིན་བྱེད་མི་ཆོག དེ་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཆོགས་མའི་རྒྱལ་ཁབ་
 རྣམས་ནས་བྱ་བུ་ཆོད་ཆོས་དང་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ཐང་པ་མ་དང་ཁྱིམས་
 མཐུན་ལྟ་སྤྱོད་བྱེད་མཁན་རྣམས་ཀྱི་རང་དབང་ལ་སྤྱང་བཅི་འགན་ལེན་བྱེད་དགོས་
 བ་ཡིན། (སྒྲི་མང་དང་ཆབ་སྲིད་ཐོབ་ཐང་སྐོར་གྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་དམ་ཡིག་དོན་ཆན་བཅོ་
 བརྒྱད་བ།)

བོད་མི་ཆོར་མཆོན་ན་ཆོས་ལུགས་དད་མོས་རང་དབང་གི་ཐོབ་ཐང་ནི་ཉ་ཅང་གལ་
 ཆེན་ཞིག་ཡིན་པས། བོད་མི་ཆོད་ཆོས་དད་རང་དབང་གི་ཐོབ་ཐང་རྟོག་རྩལ་བཏང་
 སྐོར་གྱི་གནས་ཚུལ་ཞིབ་རྒྱས་སྟུན་ཐོ་འདིའི་ལེའུ་ཆན་གཞན་ཞིག་གི་ནང་འཁོད་
 ཡོད། ཆན་པ་འདིའི་ནང་དུ་ཞི་བའི་སྐོ་ནས་འདྲེ་འཛོམས་བྱེད་བའི་ཐོབ་ཐང་དང་
 འབྲེལ་བའི་ཆོས་ལུགས་དད་མོས་རང་དབང་གི་ཐོབ་ཐང་སྐོར་གཙོ་བོར་འཛིན་རྒྱ།

བོད་ནང་གི་ཆོས་དད་རང་དབང་ནི་རྒྱན་ཆད་མེད་པའི་འཇགས་སྒྲུལ་འོག་གནས་
 ཡོད། རྒྱ་ནག་གིས་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་གཙོ་བོར་གྱུར་བའི་མངའ་སྒྲུལ་ཡོངས་
 ཀྱི་ཆོས་ལུགས་དད་མོས་རང་དབང་རྟོག་རྩལ་ཆོད་མེད་བཏང་ཡོད་པས། ཨ་རིའི་
 བྱེ་ལོ་༢༠༡༣ ལོའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཆོས་དད་རང་དབང་གི་སྟུན་ཐོའི་ནང་དུ། རྒྱ་ནག་ནི་
 གནད་དོན་འདིའི་ཐད་ “སློ་འཆབ་བྱ་དགོས་སའི་རྒྱལ་ཁབ་” ཅིག་ཡིན་པར་འཁོད་

ཡོད། ལྷན་ཐོན་དེའི་ནང་དུ་ “རྒྱ་ནག་མངའ་ཁུལ་གྱི་བོད་བརྒྱད་ནང་བསྟན་དར་བའི་
ས་གནས་སོ་སོའི་ཆོས་དད་རང་དབང་གི་གནས་སྡངས་ནི་འདས་པའི་ལོ་རབས་
ནང་བྱུང་མ་གྱིང་བའི་ཉམས་རྒྱད་དུ་སོང་ཡོད” ཚུལ་ནན་གྱིས་བསྟན་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལོར་བོད་མི་ཚོའི་ཆོས་དད་རང་དབང་ལ་ཆོད་འཛིན་འཁུགས་ཆེན་
བྱས་ཡོད། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ཟླ་༡ ཚེས་༦ ཉིན་སི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་དཀར་མཛེས་བོད་
རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་རྩ་བོ་རྫོང་དུ་བོད་མི་བརྒྱ་ལྷག་མང་པོ་འདུ་འཛོམས་གྱིས་
ཡམོང་ས་མཆོག་གི་འཁྲུངས་སྐར་སྤྱང་བཅི་བྱས་པར། དྲག་ཆས་ཐོག་པའི་རྒྱ་
ནག་མི་མང་གྱི་བདེ་མི་སྤྱས་མང་ཆོགས་རྣམས་ལ་གཙར་རྒྱང་དང་ཆོད་མེད་བྱས་
ཤིང་། མང་ཆོགས་ཀྱི་ཁོད་དུ་དུག་རྒྱུངས་གཡུགས་པ་དང་། མེ་མདའ་བརྒྱུ་བ་
སོགས་བྱས་ཡོད། ལྷབས་དེར་ཉུང་མཐར་ཡང་བོད་མི་༡༤ ལ་སྤས་སྒྲིན་ཐོག་ཡོད་
པ་དང་། ཁ་ཤིས་ཀྱི་གནས་སྡངས་ཏུ་ཅང་ངོ་དྲག་ཏུ་གྱུར་ཡོད། དཔེར་ན། ཉ་མཆོ་
དཀོན་གྱི་དགོ་ཆེན་བཟ་ཤིས་བསོད་ནམས་ཀྱི་མགོ་ལ་མེ་མདའ་ཐོག་ཡོད་པ་དང་།
དགོ་བསྐྱོས་རྒྱ་མཆོ་དང་། དགོ་འདུན་པ་བྱང་རྒྱལ་རྩོ་རྩེ། རྩོ་བཟང་། བཅུན་མ་སྒྲོལ་
མ། མི་སྒྲུ་ཨོ་རྒྱུན་བཟ་ཤིས། ལྷན་གྲགས། བཟང་པོ་སོགས་གཙོས་མང་པོ་འཛིན་
བཟུང་བཀག་སྒྱིལ་བྱས་པ་ལྟ་བུ་རེད། དྲག་གཞོད་སྐབས་སྤྱོད་ཐོག་པའི་བོད་
མི་གཞན་དག་ནི། ཁོར་ཡུག་སྤང་སྒྲོལ་གྱི་ལས་དོན་སྒྲུབ་མཁན་རྒྱལ་མཆོན་དང་
། དགོ་འདུན་པ་ཆེན་པོ་ཆེ་དབང་ཆོས་འཕེལ། ཡ་མ་ཆེ་རིང་། བདེ་སྦྱིད་མགོན་
པོ། དག་དབང་། ཉམ་དགའ་ཆོས་ལྷན་བཅས་ཡིན་འདུག དྲག་གཞོན་རྩེས་སུ་ས་
གནས་བོད་མི་ཚོའི་འཁྲོ་འདུག་སྤྱིད་གསུམ་ལ་ལྟ་རྟོག་སྤར་བས་ནན་པོ་བྱས་ཤིང་
། ས་གནས་དཔོན་རིགས་དང་དམག་མི་ཚོར་ “བརྟན་མྱིང་རྒྱན་འཁྲུངས་” རྱེད་རྒྱ་
འཕུས་ཤོར་བཏང་བར་བརྫོད་དེ་ཉེས་ཆད་གཙོད་རྒྱའི་ཁུབ་བསྐྱགས་བྱས་ཡོད།

རྩོ་ཡིད་ལས་འདས་པའི་དོན་རྒྱུན་འདིའི་ཁར་ད་དུང་ཆོས་ལུགས་དད་མོས་རང་
དབང་ལ་དུས་གཏན་གྱིས་བཀག་སྒྲོམ་བྱེད་གྱི་ཡོད་དེ། ཡམོང་ས་མཆོག་གི་སྤྱི་པར་
ཉར་བ་ཁྲིམས་འགལ་དུ་ཅི་བ་དང་། བཙོན་འཇུག་བྱས་སྤྱོད་ཡོད་པའི་དགོ་འདུན་པ་

དང་བཅུན་མ་རྣམས་ “སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་བཅོམ་བ་” ཡི་མིང་བྱང་ལོག་ཚེས་ལུགས་སྒྲོབ་
 སྤྱིང་བྱ་ཆེད་བོད་རང་སྤྱོད་ལྡངས་དང་ཁ་འབྲལ་དགོས་ཐུག་གི་ཡོད། རང་ལུས་
 མེར་བསྐྱེགས་ཀྱིས་སྤྱི་ཚོངས་བ་རྣམས་ལ་སྒྲོན་ལམ་འདེབ་མཁན་རིགས་ལའང་
 བཅོམ་ཆད་གཅོད་ཀྱི་ཡོད་ལ། ཚེས་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་མཐའ་དག་ལ་བཀག་སྡོམ་
 བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

བསམ་ཚུལ་དང་སྒྲིབ་རྒྱུ་དང་དབང་གི་ཐོབ་ཐང་།

སྤྱི་ཐོ་རེ་རེར་རང་དབང་ཐོག་ནས་བསམ་ཚུལ་འཆང་བ་དང་འདོན་བའི་ཐོབ་ཐང་
 ཡོད་ཅིང་། ཐོབ་ཐང་འདིའི་ཁོངས་སུ་ཐེ་བླུས་བྲལ་བའི་བསམ་ཚུལ་འཆང་བ་དང་།
 བར་མཆམས་ ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པར་བརྒྱད་ལམ་ཅི་རིགས་བརྒྱད་དེ་རང་དབང་
 ཐོག་ནས་བསམ་ཚུལ་དང་། གནས་ཚུལ་འཆོལ་བསྐྱེད་བ་དང་། ལེན་པ། མཁོ་
 སྤྱོད་བྱེད་བ་བཅས་ཀྱི་རང་དབང་ཡང་ཆུད་ཡོད། (འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཡོངས་ཁྲབ་
 གསལ་བསྐྱགས་དོན་ཚན་བཅུ་དགུ་པ།)

མི་ཆང་མར་རང་གི་བསམ་ཚུལ་འདིན་བའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་དང་དེར་འགོག་
 རྒྱན་བྱེད་མི་ཆོག མི་ཆང་མར་སྒྲིབ་རྒྱུ་དང་དབང་ གི་ཐོབ་ཐང་ཡོད། ཐོབ་ཐང་
 འདིའི་ནང་གནས་ཚུལ་མཁོ་སྤྱོད་དང་། ཉན་བཤད། ས་མཆམས་ལ་ལྟོས་མེད་
 ཀྱིས་བསམ་ཚུལ་སྤྱི་ཚོགས་ངག་ཐོག་ཡང་ན་ཡི་གེ་ཡང་ན་དཔར་བསྐྱོས་རི་མའི་
 ལམ་ནས་སམ་ཡང་ན་རང་གི་འདོད་བ་ཡོད་པའི་བརྒྱད་ལམ་གཞན་རྣམས་ཆུད་
 བ་ཡིན། ཐོབ་ཐང་དེ་དག་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བ་དང་མཉམ་དུ་འགན་འཁུར་ཡང་ཡོད།
 འདི་རྣམས་བཀག་བྱ་ཡོད་ཀྱང་དེ་རྣམས་ཁྲིམས་དང་བསྟུན་ནས་ལག་ལེན་བསྟར་
 དགོས་བ་ཡིན། ༡) མི་གཞན་གྱི་སྤྱོད་ཐུགས་དང་ཐོབ་ཐང་ལ་སྤྱད་བཅི་ཞུ་དགོས།
 ༢) རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདེ་འཇགས་དང་། སྤྱི་བདེ་སྤྱིག་སྒོལ། མང་ཚོགས་ཀྱི་འཕྲོད་
 བསྐྱེད་དང་ཀྱན་སྤྱོད་བཅས་སྤྱད་སྤྱོད་དགོས་བ་ཡིན། (སྤྱི་མང་དང་ཆབ་སྲིད་ཐོབ་
 ཐང་སྒྲོར་གྱི་དམ་ཡིག་དོན་ཚན་བཅུ་དགུ་པ།)

བསམ་ཚུལ་དང་སྤྲོ་བ་ཤིང་གི་མི་རྒྱུ་ཆེ་མཐོངས་ལྟན་པའི་དང་འཆོ་
 བ་སྤྲོལ་པའི་ཆ་རྒྱུན་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན། ཐོབ་ཐང་འདིའི་རིགས་མན་རྒྱན་གཅིག་
 ལ་གཅིག་སྤྲོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་ཡོད། སྤྲོ་བ་ཤིང་དང་དབང་ལ་བརྟེན་ནས་
 གནས་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། གནས་ཚུལ་བརྟེན་རེས་ཡོང་གི་ཡོད་ལ། བསམ་ཚུལ་
 དང་ཐབས་ཤེས། གནས་ཚུལ་བཅས་ཡར་རྒྱས་གོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་ཐབས་ཡོང་
 གི་ཡོད། སྤྲོ་བ་ཤིང་དང་དབང་ལ་(ཡི་གེར་འབྲི་བ་དང་། དག་ནས་བརྟེན་བ། སྤྲོ་
 བརྟེན་བྱུང་འབྲེལ། རྒྱུ་ཆས་དང་། སྤྲོ་ཆུལ། ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་སོགས་)རྣམ་པ་
 མི་འདྲ་བ་དང་བརྟེན་ལམ་མི་འདྲ་བ་སྤྲོ་ཆོགས་ཡོད། འཕྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་རྣམས་
 ལ་གཙོ་ཕལ་གྱི་དབྱེ་བ་འབྱེད་རྒྱ་མེད་པའི་ཅ་དོན་ལྟར། བསམ་ཚུལ་དང་སྤྲོ་བ་
 དང་དབང་གི་ཐོབ་ཐང་ཡང་། བསམ་སྤྲོ་དང་ཆོག་དཔྱོད། ཆོས་ལུགས་བཅས་ཀྱི་
 དང་དབང་དང་། ཞི་བའི་སྤྲོ་ནས་འདུ་འཛིན་སྤྲོད་པའི་དང་དབང་། ཆོགས་སྤྲོ་
 འཇུགས་པའི་དང་དབང་། སྤྲོ་དོན་གཉེར་བའི་དང་དབང་སོགས་འཕྲོ་བ་མིའི་གཞི་
 ཅའི་ཐོབ་ཐང་གཞན་དག་ཡོངས་སུ་སྤྲོད་པ་ལ་གལ་ཆེན་པོ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་ཞིག་
 ཡིན། གནས་སྤངས་མང་ཆེ་བའི་ཁྲོད་དུ་བསམ་ཚུལ་དང་སྤྲོ་བ་ཤིང་དང་དབང་རྟོག་
 རོལ་དུ་བཏང་ཆེ། ཉུང་མཐར་ཡང་གོང་གི་འཕྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གང་རུང་གཅིག་ལ་
 རོ་ཐོག་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད་པེས།

བསམ་ཚུལ་གྱི་དང་དབང་ལ་བྱེད་ཐབས་གང་རུང་སྤྲད་དེ་ཆོད་འཛིན་བྱ་མི་ཆོག
 བསམ་ཚུལ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་ “ སྤྲོ་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་བསམ་ཚུལ་དང་
 ། ཆོད་རིག་དང་འབྲེལ་བའི་བསམ་ཚུལ། ལྷུང་རབས་དང་འབྲེལ་བའི་བསམ་ཚུལ།
 ཀྱུན་སྤྲད་དམ་ཆོས་ལུགས་དང་འབྲེལ་བའི་བསམ་ཚུལ་” བཅས་ཀྱི་ཁྲོད་སྤྲོ་
 གཏོགས་ཀྱི་ཡོད། དེར་བརྟེན། “མི་ཞིག་གིས་བསམ་ཚུལ་བརྟེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
 འཛིན་བརྒྱུད་དང་། བཀག་སྤྲིལ། བཅོམ་འཇུག་སོགས་བྱས་ཏེ། མི་དེར་སྤྲོ་བོ་བཟོ་
 བ་དང་། འཛིགས་སྤངས་སྤྲུལ་བ། བསྤོམ་འཇུགས་པ་” སོགས་ནི་ཐོབ་ཐང་འདི་རྟོག་
 རོལ་གཏོང་བའི་བྱ་སྤྲོད་དུ་འགྱུར་གྱིན་ཡོད།

སྐྱ་བེད་རང་དབང་གི་ཁོངས་སུ་སྤྱོད་དོན་སྐོར་གྱི་བསྐྱེད་དང་། མི་སྐྱེར་དང་
 སྤྱོད་གཞུང་གི་ལས་དོན་སྐོར་ལ་བསམ་ཚུལ་བེད་པ། འོས་ཤོག་ལ་འཕེན་པར་
 སྐྱུལ་བ། འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་སྐོར་ལ་གྲོས་བསྟར་བྱེད་པ། གསར་འགོད། རིགས་
 གཞུང་དང་སྐྱ་ཆལ་གྱི་རྣམ་པ་སྤྱད་ནས་བེད་པ། ཆོས་ལུགས་འཆད་ཁྲིད་ཐད་བསྐྱོ་
 སྤྱོད་བྱེད་པ། དབལ་འབྱོར་གྱི་ཁེ་ཕན་ལ་དམིགས་པའི་བྱུང་བསྐྱགས་སོགས་རྒྱ་ཆེ་
 བའི་དོན་གནད་མང་པོ་ཚུད་གྱི་ཡོད།

ཐོབ་ཐང་འདིའི་རིགས་ཡང་དག་པའི་སྐོ་ནས་ཁོངས་སུ་སྤྱོད་སྐབ་པ་ཡོང་ཆེད་
 གསར་འགོད་ལས་དོན་ལ་ཞིབ་བཤེར་དང་སྒྲངས་འཛིན་མི་བྱེད་པར་རང་དབང་
 སྤྱོད་རྒྱ་ནི་ཉ་ཅང་གལ་ཆེ། གསར་འགོད་དང་གསར་འགོད་བརྒྱུད་ལམ་གྱི་རང་
 དབང་གིས་ “ སྒྲངས་འཛིན་དང་ཞིབ་བཤེར་མེད་པར་མང་ཆོགས་གྱི་གནད་དོན་
 སྤྱོད་སྐབ་པ་དང་། མང་ཆོགས་གྱི་བསམ་ཚུལ་སྐྱེལ་སྐབ་པ་” མཆོན་གྱི་ཡོད།

ད་ཀྱིའི་བརྒྱུད་ལམ་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་པར་བརྟེན་ནས་བསམ་ཚུལ་དང་སྐྱ་བེད་རང་
 དབང་གི་བྱུང་ཆད་སྤར་བས་ཆེ་རུ་སོང་ཡོད། ད་ཀྱི་ནི་རང་དབང་འདི་དག་སྤྱོད་
 པའི་སྤངས་ཆ་གཅི་པོ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཞིང་། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཆོགས་འགྲོ་བ་མིའི་
 ཐོབ་ཐང་ལྷན་ཆོགས་ངོས་ནས་བྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལོར་སྤར་བྱུང་མ་ཆོང་བའི་གྲོས་ཆོད་
 གལ་ཆེན་ཞིག་གི་ནང་གཏན་འབེབས་བྱས་པ་དང་རྒྱ་ནག་གིས་ཀྱང་དེ་ལ་མོས་
 མཐུན་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱས་ཡོད། “ད་ཐོག་ཏུ་མེད་པའི་མི་རྣམས་གྱི་བསམ་
 ཚུལ་དང་སྐྱ་བེད་རང་དབང་གི་ཐོབ་ཐང་ཀྱང་ད་ཐོག་ནས་སྤང་སྐྱོབ་བྱེད་དགོས།
 བྱེད་པར་དུ་སྐྱ་བེད་རང་དབང་ནི་ཆད་བཀག་ཡོད་མེད་ལ་མ་ཉྩོས་པར། མི་ཞིག་
 གི་རང་ཉིད་ཀྱི་འདོད་མོས་ལྟར་བརྒྱུད་ལམ་གང་རུང་དུ་སྤྱོད་ཆོག ”

རང་དབང་གི་ཐོབ་ཐང་འདི་དག་གལ་ཆེན་ཡིན་པ་མ་ཟད། རྒྱལ་ཁབ་མང་ཆེ་བས་
 རང་དབང་གི་ཐོབ་ཐང་འདི་དག་ཅ་ཁྲིམས་དང་ཁྲིམས་ལུགས་ནང་གཏན་ལ་ཐབ་
 ཡོད། རྒྱ་ནག་ནང་བསམ་ཚུལ་དང་སྐྱ་བེད་རང་དབང་གི་ཐོབ་ཐང་དེ་དག་སྤང་
 མེད་དུ་བཏང་སྟེ། ཆབ་འབངས་རྣམས་ལ་ཐོབ་ཐང་དེ་རིགས་ཡང་དག་ཅིག་ཁོངས་

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ལོར་རྒྱ་ནག་གིས་ཞིབ་བཤེར་བྱེད་པའི་ཁྲིམས་དང་འགྲུར་སྐད་ས་
བྱེད་པའི་རྒྱུག་གཞི་རྩེ་མང་དུ་བཏང་བ་དང་། གསར་འགོད་པར་ཚོད་པོ་ནི་བྱས་
ཤིང་། འོད་མི་ཤེས་ལྡན་པ་དང་སྤྱི་ཚུལ་བ་ཚོས་ཁྲིམས་མཐུན་གྱིས་རང་དབང་གི་
ཐོབ་ཐང་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་དཔྱད་དཔྱད་ཀྱིས་བཤེར་དུ་བཟུང་སྟེ། གསར་འགོད་པར་
དབང་དང་སྤྱོད་པ་འོད་པར་དབང་ལ་དཔེ་བསྟན་གསུགས་སྤྱུགས་ཆེན་བྱས་ཡོད།

གླེང་ཤོམ་རྟེན་མེ་ (Freedom House) ཡིས་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་མཐེ་རང་དབང་གི་ཆེད་གཞིའི་ཕྱོད་ལ་སྒྲུབ་ཐོག་གསུམ་ཅན་ཞིག་བརྟེན་པ་དེའི་ནང་། རྒྱ་ནག་གིས་གསལ་འགྲོག་རང་དབང་ལ་བརྩེ་འཛིག་བྱས་པའི་ཆེད་གཞི་ནི་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་མཐེ་ནང་ནས་དམའ་ཤོས་ཡིན་ཚུལ་འཁོད་ཡོད། གཞན་ལང་གླེང་ཤོམ་རྟེན་མེ་ཡིས་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལོར་ཤོད་ནང་གི་འབྲེ་བ་མེད་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་སྡོད་ཆེན་ཏུ་ཤོང་ཡོད་པར་ངོས་འཛིན་བྱས་ཡོད། རྒྱ་ནག་གུང་སྐབ་དང་གིས་གསལ་འགྲོག་རང་དབང་ལ་བརྩེ་འཛིག་བྱས་ཡོད། རྒྱ་ནག་གུང་སྐབ་དང་གིས་གསལ་འགྲོག་རང་དབང་ལ་བརྩེ་འཛིག་བྱས་ཡོད།

ལམ་ཁག་ལ་སྐྱེས་འཛིན་དང་བྱ་ལམ་ལ་ཞིབ་བཤེར་ནན་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། བོད་
 རིགས་ལྟ་བུའི་ཆོས་ལུགས་གངས་ཉུང་མི་རིགས་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཉེན་ཁར་བྱག་ཡོད་དེ།
 བོད་མི་ཆོས་ “ སྤེད་གཞུང་གིས་བཀག་པའི་གནས་ཚུལ་རིགས་ཤེས་ཐབས་དང་
 ། བརྒྱད་སྐར་བྱེད་པ། ཉར་བ་སོགས་བྱས་ཆེ” བཅོམ་འཇུག་བཀག་སྒྲིལ་བྱེད་ཀྱི་
 ཡོད། ལྷག་པར་དུ་སི་ཁྲོན་དང་ཀན་སུཅུ་ལྟ་བུ་རང་ལུས་མེ་སླེག་གི་གནས་ཚུལ་
 བྱང་ལུལ་ས་ཁུལ་དུ། རྒྱལ་ནང་ངམ་སྤྱི་རྒྱལ་གང་དུང་ནས་གནས་ཚུལ་བསྐྱར་རེས་
 བྱེད་པར་ཆོད་འཛིན་དང་ཞིབ་བཤེར་ནན་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

གསར་འགོད་དང་གསར་འགྱུར་བརྒྱུད་ལམ་གྱི་རང་དབང་ཐད་བྱ་གཞག་སྐྱེ་བ་
 མཁན་གཞུང་འབྲེལ་མིན་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཆོག་པ་བྲགས་ཆེན་རྒྱལ་མཆོམས་མེད་
 པའི་གསར་འགོད་ཆོག་པ་པའི་ངོས་ནས། རྒྱ་ནག་གསར་འགྱུར་བརྒྱུད་ལམ་གྱི་
 རང་དབང་ཞན་པོས་དང་རང་དབང་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བའི་མངོན་རྟགས་མེད་པའི་
 འཛམ་གླིང་རྒྱལ་ཁབ་བཅའི་གས་སུ་བཞག་ཡོད། (རྒྱ་ནག་ནི་བྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལོའི་
 འཛམ་གླིང་གསར་འགྱུར་རང་དབང་ཐད་ཉམས་ཞིབ་བྱས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་༡༢༤ ཡི་
 རྣམ་གྱི་ཨང་རིམ་༡༢༣ ཡིན་འདུག) ལྷན་ཐོ་དེའི་ནང་དུ་ “རྒྱ་ནག་གི་བཅོམ་ཁང་
 དག་གི་ནང་དུ་དུང་ཡང་གསར་འགོད་པ་དང་བྱ་གྲགས་ཆེན་སྤྱི་མཁན་མང་
 པོ་ཞིག་བཅུག་ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་ནག་གིས་མི་མངོན་པའི་ཚུལ་དུ་བྱ་ལམ་ལ་ཞིབ་
 བཤེར་གྱིས་གནས་ཚུལ་སླེལ་ཐབས་དང་རྒྱ་ཐབས་ལ་ཆོད་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།”
 ཅེས་འཁོད་ཡོད། བོད་ནང་གི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་སྐྱེས་སྐོར་བཤད་
 པར་བཅོན་གཞོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ལ། ས་གནས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་
 སྐྱེས་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་ཚུལ་སླེལ་མཁན་གྱི་དགེ་འདུན་རྒྱལ་ཁྲིམས་འཛིན་བརྒྱུད་
 དང་གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་གྱུར་ཡོད།

རྒྱལ་སྤྱིའི་ཆོས་པ་པའི་མཐུན་ཆོག་གི་བྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལོའི་ལྷན་ཐོའི་ནང་དུ་འབང་
 བོད་ནང་གི་སྤྱི་བརྗོད་རང་དབང་དང་གསར་འགོད་རང་དབང་གི་གནས་སྐྱེས་
 ཡང་བཞིག་ཡིན་ཚུལ་གསལ་འདོན་བྱས་ཡོད། ལྷན་ཐོ་དེའི་ནང་ཡི་གེ་གིས་པའི་

འཕྲིན་ཐུང་རིགས་འགོག་པ་དང་། གྲ་ལམ་འགོག་པ། བོད་རང་སྤྱོད་ཐོངས་ཀྱི་ས་
 ཁུལ་ཁ་ཤས་སུ་ལག་འཁྱར་ཁ་བར་གྱི་བརྒྱད་ལམ་འགོག་པ་སོགས་ཞིབ་བཤེར་
 ཀྱི་ལམ་ནས། རྒྱ་ནག་གིས་བོད་མི་ཚོའི་རིགས་གཞུང་གི་ཐོབ་ཐང་དོན་ལོན་ལ་གཏོང་
 བའི་སྲིད་ཁྲིམ་འཛིན་གྱི་ཡོད་སྒྲིབ་བཤད་ཡོད། བསམ་ཚུལ་དང་སྤྱི་བཟོད་རང་
 དབང་བཀག་སྡོམ་བྱེད་པའི་ཆད་གཞི་དེས་ཅན་ཞིག་ཏུ་སྒྲིབས་ཡོད་དེ། དཔེར་ན།
 “ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུང་འཕྲིན་དང་བརྒྱུན་འཕྲིན་ལ་ཉན་ལྟ་བྱེད་པ་ལམ། སྲིད་གཞུང་གིས་
 བཀག་ཐེན་པའི་བོད་གཞས་རིགས་ལ་བ་ལེན་བྱེད་པའི་” བོད་མི་རྣམས་འཛིན་
 བཟུང་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་རེད། བཅན་གཞོན་བྱེད་ཐབས་འདི་རིགས་ཀྱིས་བོད་མི་ཚོར་
 ཚོད་འཛིན་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་མེད་དེ། ཁོ་ཚོས་སྤྱི་མཐུད་དུ་གྲ་ལམ་ནས་སྤྱི་བཟོད་རང་
 དབང་གི་ཐོབ་ཐང་སྤྱི་བཟུང་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད།

ཁྲིམས་འགལ་གྱི་ཉེས་སྒྲོན་བཟང་བའི་སྤྱན་ཐོ་འདི་དག་གིས་རྒྱ་ནག་གིས་(རྒྱལ་
 ཁབ་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་)ཁྲིམས་ཀྱི་འགན་འཁུར་མ་འགྲུབ་པ་སྤྱོད་གྱི་ཡོད་ནའང་། རྒྱ་
 རག་གི་དཔོན་རིགས་ཚོས་རྒྱ་ནག་ནང་སྤྱི་བཟོད་རང་དབང་ཡོད་ཚུལ་བཤད་ཀྱི་
 ཡོད། དོན་དངོས་སུ་རྒྱ་ནག་གི་དཔོན་རིགས་ཁ་ཤས་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་ནང་སྤྱི་བཟོད་
 རང་དབང་ལྷགས་ཆེ་བྱས་འདུག་སྤྱི་བཟོད་ལ། ཁོ་ཚོས་ཕྱི་ ༢༠༡༣ ལོ་ནིལ་
 མོར་གསར་འགྱུར་དང་གསར་འགྱུར་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་ལ་སྤངས་འཛིན་བྱེད་ལྷགས་
 ཆེ་ཏུ་གཏོང་དགོས་པའི་འཛོད་སྒྲུལ་ཡང་ནས་བསྐྱར་དུ་ཞུས་ཡོད། དཔེར་ན། ཕྱི་
 ལོ་ ༢༠༡༣ ཟླ་ ༩ པའི་ནང་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཡོངས་གསར་འགོད་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་འགན་
 འཛིན་གཞོན་པ་དང་ཉན་ཤིའི་ཞིང་ཆེན་གྲང་གྲང་རིལ་བསྐྱགས་ལས་ཁུངས་ཀྱི་
 འགན་འཛིན་གཞོན་པ་རིན་ཤེས་ལེང་གིས་དར་དམར་དུས་དེབ་(སྤྱི་ཚོགས་ནང་
 ལྷགས་རྒྱུ་ཆེ་བའི་ཉང་གི་དུས་དེབ་ཅིག)ཉིང་ཚུམ་ཡིག་ཞིག་སྤེལ་བ་དང་། དེའི་
 ནང་ཉང་གི་འགོ་བྱིད་སྤྱི་བཟོད་ཡོང་སྤྱད་གསར་འགྱུར་བརྒྱུད་ལམ་ལ་དོ་དམ་བྱ་
 དགོས་པ་དང་ “ཁྲིམས་དང་སྤྱིག་གཞི་བརྟུན་བཤེགས་” གཏོང་བའི་བྱ་རྒྱུ་དང་ལྟ་
 མོག་རིགས་འགོག་དགོས་པའི་འཛོད་སྒྲུལ་ཞུས་ཡོད། “ཉང་གིས་གསར་འགྱུར་
 བརྒྱུད་ལམ་ལ་དོ་དམ་བྱེད་པ་དང་མང་ཚོགས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་ལ་དོ་དམ་བྱེད་

བ་བཅས་ནི་རང་གིས་དཔག་དབང་དང་མེ་མདའ་ལ་དོ་དམ་བྱེད་པ་དང་གཅིག་
 མཚུངས་ཡིན། དེ་ནི་རང་གི་འགོ་ཁྲིད་རྒྱུ་འཁྲོངས་བྱེད་པའི་གཞི་ཅ་དང་འགྱུར་
 མེད་ཀྱི་ལངས་སྤྱོད་ཡིན། ལྷག་པར་དུ་དེར་སང་གི་གནས་བབས་ལོག་ལངས་
 སྤྱོད་ལ་དེ་སྔ་བརྟན་དུ་གཏོང་བ་ལས་སྡོད་ཡང་དུ་གཏོང་མི་རུང་། དེར་སྐབས་
 ཅ་ཐོག་ཏུ་ཞུགས་པའི་མི་ཁ་ཤས་ཀྱིས་སྡེར་གྱི་སྤྱིང་ནད་སངས་ཆེད་དང་། འཆལ་
 གཏམ་སྡོག་བའམ་མང་ཆོགས་མགོ་སྐྱོར་གཏོང་ཐབས་སུ་ཅ་པའི་བརྒྱུད་ལམ་འདི་
 སྡོད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཆོས་ད་དུང་མི་གཞན་གྱི་སྤྱིང་དོན་ལ་ཐོག་ཐུག་གཏོང་བ་
 སོགས་ཅ་ཐོག་ནས་ཁྲིམས་འགལ་གྱི་བྱ་སྡོད་སྡེལ་གྱི་ཡོད། དེ་བཞིན་ཅ་རྒྱ་སྡོད་
 མཁན་ཅེ་སྤུང་དུ་གྲགས་པ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་གནད་འགག་ཆེ་བའི་བྱེད་ཐབས་སྡོད་དེ་
 དེར་སང་གི་རང་དེའི་ལམ་ལུགས་ལ་འཇུག་ཆོལ་གྱིས་རང་དང་སྤྱིང་གཞུང་ལ་བར་
 ཆད་བྱེད་བའམ་ནག་ཉེས་གཏོག་གི་ཡོད། ཐ་ན་རང་གི་འགོ་ཁྲིད་དང་སྤྱིང་གཞུང་
 གི་འཛིན་སྡོང་མགོ་ཉིང་སྡོག་ཐབས་སུ་མང་ཆོགས་ལ་སྐུལ་སྐྱོར་ཡང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།
 གསར་འགྱུར་བརྒྱུད་ལམ་སྤྱིང་པའི་ལས་གཉེར་པ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་བྱའི་ནམ་པར་སྡོ་
 དོན་དང་དོན་དམ་པར་སྤེར་དོན་གཉེར་གྱི་ཡོད། ཁོ་ཆོས་རང་ཉིད་ཀྱིས་གཉེར་བའི་
 གསར་འགྱུར་བརྒྱུད་ལམ་གྱི་ཅ་པའི་སྤྱིང་ཐད་གར་འགོད་མི་སྟབ་པའི་ཐེན་ཐེས་
 རིགས་མིང་མི་འདྲ་བ་སྡོད་དེ་སྡེལ་གྱིན་ཡོད་ལ། ཐ་ན་ཅ་རྒྱ་ཁ་ཤས་ལ་བཙོང་ནས་
 དདུལ་རག་ཐབས་ཀྱང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཅ་ལམ་ནི་ཁྲིམས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ན་མེད་པ་
 ཞིག་གཏན་ནས་མིན་པས། དེ་ཁྲིམས་དོན་ལྟར་འཕེས་པར་དུ་དོ་དམ་བྱེད་དགོས།
 གལ་ཏེ་དེ་ཆོས་གནད་དོན་འདི་ལ་གཞུང་ངོས་ནས་ཐེ་གཏོགས་མི་བྱེད་པའི་ལྷ་ཚུལ་
 བརྒྱུད་སྡེ་སྡོང་མེད་དུ་བཞག་ཆེ། དེས་ཅ་ཐོག་ཏུ་མང་ཆོགས་ཀྱིས་སྡེལ་བའི་བསམ་
 ཚུལ་གྱི་ཐིང་ཆ་ཉེན་ཁར་བསྐྱར་ཏེ་ཆག་སྡོ་བསྡེད་འཕེས། དོན་དངོས་སུ་དེ་ཆོས་སྤྱིང་
 སྟོབས་ཆེར་བསྡེད་ཀྱིས་འུགས་སྡེན་ཆེ་བའི་གསར་འགྱུར་བརྒྱུད་ལམ་དང་། མིང་
 དུ་གྲགས་པའི་ཅ་རྒྱ་ཁག་ ཅ་ཐོག་ཅོམ་ཡིག་སྡེལ་མཁན་གྲགས་ཅན། ཐེ་ཚོ་སྡོད་
 མཁན་སོགས་ལ་དོ་དམ་བྱེད་པའི་མིང་འོག་ནས་ཁ་གཏད་གཅོག་སྟབ་པ་དགོས།
 ཉེན་བརྟེན་གཏོང་དགོས་སང་འཕེས་པར་དུ་ཉེན་བརྟེན་གཏོང་དགོས་ལ། སྡོ་རྒྱུ་དགོས་

པའི་རིགས་རྣམས་ངེས་པར་དུ་སྒྲིུག་དགོས། ཁ་འགོག་དགོས་པའི་རིགས་ཀྱི་ཁ་
ངེས་པར་དུ་འགོག་དགོས།

ཟླ་བ་དེའི་ནང་ཉང་ནང་ཁུལ་གྱི་ཡིག་ཆ་(ཡིག་ཆ་ཨང་༤ ཟེར)ཞིག་གི་ཐོག་ཉང་སྤྱི་
ཁུལ་ཡིག་ཆ་ང་གིས་འཕྲད་བཞིན་པའི་དཀའ་ངལ་དང་དེར་གཤོང་ལེན་བྱེད་ཐབས་
ཀྱི་ཐོ་གཞུང་ཞིག་བཏོན་ཡོད། དཀའ་ངལ་གྱི་ཐོ་གཞུང་ནང་དུ་ “ཁུལ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷ་
ཚུལ་འཛིན་པའི་གསར་འགོད་” འགོད་ཡོད་ལ། གསར་འགོད་ཀྱིས་གསར་འགྱུར་
བརྒྱད་ལམ་དེ་ཉང་གི་འགོ་ཁྲིད་ཀྱི་དོན་མ་ལས་ཐར་འདོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པར་བརྟེན་
ཉང་དང་སྤྱི་ཚོགས་ལ་ཟིང་ཆ་སྤོང་གི་ཡོད་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དཀའ་
ངལ་ལ་གཤོང་ལེན་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་འཆར་གཞི་ལྟར་ན། གསར་འགྱུར་བརྒྱད་ལམ་
ལ་དོན་མ་བྱེད་པའི་ཉང་གི་འགོ་ཁྲིད་ཀྱི་རྒྱལ་བ་གོང་མཐོར་གཏོང་རྒྱ་དང་འབྲེལ་
ཡོད་ཆ་ང་མར་ལྷ་ཞིབ་ནན་པོ་བྱ་རྒྱ་ཡིན་འདུག ཉེ་ཆར་བྱི་ལོ་༢༠༡༣ ཟླ་༡༡ པའི་
ནང་ཉང་གི་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་གསུམ་པ་འགོ་མ་བཅུགས་པའི་སྡོན་ལ། ཤེ་ཅིན་
ཤོང་ཁྲིད་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་ཟུར་བ་དང་ཤེ་ཅིན་ཉང་གི་འགོ་གཙོ་གོ་ཅིན་ལོང་གིས་མང་
ཚོགས་ལ་གཏམ་བཤད་བྱས་པ་ཞིག་གི་ནང་དུ་ “ ན་ལམ་ལ་སྤངས་འཛིན་བྱེད་
ཐབས་མེད་པར་འདོད་པའི་ནོར་འཁྲུལ་གྱི་བསམ་སྒྲུབ་རྒྱ་ལས་བཞུགས་” རྒྱ་གལ་
ཆེན་ཡིན་པ་དང་། འགོ་ཁྲིད་ཆོར་ “མང་ཚོགས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་” ལ་སྤངས་འཛིན་
བྱ་ཆེད་ “ དཔལ་འཕྲོར་དང་། འཛིན་སྦྱོང་། ཁྲིམས། ཤེས་ཡོན་བཅས་ཀྱི་ཐབས་
ལམ་” སྦྱོང་པར་སྤུལ་མ་གཏོང་དགོས་ཞེས་ནན་བཤད་བྱས་ཡོད།

༡) ཞིབ་བཤེར་གྱི་སྤྱི་གཞི།

རྒྱ་ནག་ནང་སྤྱིད་གཞུང་ལ་སྡོན་འཇུགས་བྱེད་པ་ནི་སྤྱིད་གཞུང་གི་དབང་ཆ་མགོ་
ཉིང་སློག་པར་མང་ཚོགས་ལ་སྤུལ་མ་གཏོང་ཐབས་སུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།
སྤུལ་སྦྱོང་བྱེད་པ་ནི་ “ འཆལ་གཏམ་བསྒྲགས་པ་དང་། སྤྱར་བ་འདེབས་པ། གཞུང་
གི་སྤྱིད་དབང་མགོ་ཉིང་སློག་པའི་བྱེད་ཐབས་སྦྱོང་པ། སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་
ལམ་ལུགས་མགོ་ཉིང་སློག་ཐབས་” བཅས་དང་འབྲེལ་པའི་འབྲེལ་བ་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་

ཡོད། དེར་བརྟེན། ལྷ་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མི་མཐུན་པའི་རིགས་གང་འདྲ་ཞིག་
 ཡིན་ཡང་ཡུང་རྩ་མི་མང་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གཞི་རྩའི་ལམ་ལུགས་ལ་གནོད་
 གྲུབ་བར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ལྟར་ན་འབྲུལ་ཆས་ཀྱི་བརྒྱུད་ལམ་ནས་སྤེལ་
 པའི་གནས་ཚུལ་དང་། རྒྱུད་པར་དུ་བློ་གཏམ་པ་ལམ་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཐོག་རྒྱ་ཁྱབ་
 ཏུ་སྤྱོད་པའི་བརྒྱུད་ལམ། ལྷ་ལོག་ལོགས་སུ་གནས་ཚུལ་སྤེལ་བར་རྒྱ་ནག་དབང་
 འཛིན་བ་ཆོས་འཆལ་གཏམ་སྤེལ་པའི་གཞི་མ་ལ་ངོས་འཛིན་གྱིས་སྤངས་འཛིན་
 དང་ཞིབ་བཤེར་ནན་པོ་བྱེད་པ་ནི་རྒྱ་ནག་གཏམ་ཞིག་ལས་མ་འདས། འོན་ཏེ་ངོས་སུ་
 རི་རེར་དང་རོ་དེབ་ནི་སྤྱི་ལོ་༢༠༠༩ ལོར་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་དང་རྒྱ་ལྷན་ལས་ཁུངས་ཆེན་
 བྱས་བ་ནས་བཀག་སྡོམ་བྱས་ཡོད། དེར་སྐབས་རྒྱ་ནག་ཏུ་ལྷ་ལོག་ཞབས་ཞུའི་
 མཐུན་ཁྱེན་སྤྱོར་མཁན་ནམས་ལ་ནང་ཁུལ་ནས་ཞིབ་བཤེར་བྱེད་པའི་སྤྱེ་ཁག་ཆེད་
 འཇུགས་བྱས་ཡོད་པ་དང་། སྤྱེ་ཁག་དེར་སྤྱོད་གཞུང་གིས་ཐད་གར་བཞོད་འདོམས་
 གྱིས་ཆབ་སྤྱོད་ཀྱི་གནད་དོན་ཅན་གྱི་གནས་ཚུལ་བློ་གཏམ་ཏུ་སྤེལ་པའི་རིགས་དེ་
 གསེས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེས་ཞིབ་བཤེར་བྱེད་ཆད་ཏུ་ཅང་མཁྱོགས་པོ་ཡོད་དེ།
 གནས་ཚུལ་སྤེལ་མ་ཐག་གི་རྗེས་ཀྱི་སྐར་མ་ཁ་ཤས་ནང་མང་ཆེ་བ་སུབ་བཞེན་
 ཡོད།

བློ་གཏམ་ཏུ་ཞིབ་བཤེར་བྱེད་པ་དེས་ཆབ་སྤྱོད་ཀྱི་གནད་དོན་ཅན་གྱི་བརྒྱུད་པར་
 བརྒྱུད་ཆོག་རིགས་མང་ཆེ་བ་སུབ་ཀྱིན་ཡོད། ཁར་ནི་ལྷེ་མེ་ལོན་གཙུག་ལག་སློབ་
 ཆེན་ (Carnegie Mellon University) གྱིས་རྒྱ་ནག་གི་སི་ཁྱོ་མེ་ཆོ་ནང་གི་
 འཕྲིན་ཁུངས་ལ་༡༩ ལ་དབྱེ་ཞིབ་བྱས་པའི་སྒྲན་ཐོ་ལྟར་ན། རྒྱ་ནག་ནང་གི་ས་
 ཁུལ་གཞན་དང་བསྐྱར་ན་བོད་དང་འབྲེལ་པའི་གནས་ཚུལ་བསྐབས་པའི་ཆད་གཞི་
 མཐོ་ཤོས་ཆགས་ཡོད་འདུག (རོ་བ་ཅིས་བྱས་ན་བོད་ལྗོངས་དང་མཆོ་སྤྱོད་ནས་
 ཆབ་སྤྱོད་ཀྱི་གནད་དོན་ཅན་གྱི་མ་སྤྱད་སྤྱོད་པའི་གནས་ཚུལ་སྤེལ་བ་བརྒྱ་ཆ་ལྷ་
 བརྒྱ་བསྐབས་ཡོད་པ་དང་། ཤེ་ཅིན་དང་ཅང་ཉེ་ནས་སྤེལ་པའི་ལྷ་ལོག་དག་ལས་
 བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་གཉིས་བསྐབས་ཡོད་འདུག) བོད་ནང་དུ་ཞིབ་བཤེར་བྱ་སའི་བརྒྱུད་
 གཙོ་བོ་དག་ནི་ “ལྷ་ས” དང་། “བཙོན་ཁང་།” “མ་རུངས་པ།” “རྩ་ལའི་བྲ་མ།”

“སྤྱག་སྦྱོར་གཏོང་བ།” སོགས་ཡིན་འདུག གཞན་ཡང་ཉར་མ་ཏ་གཙུག་ལག་སྦྱོར་
 ཆེན་གྱི་ཞིབ་འཇུག་ལ་ཁ་གས་གྱིས་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པ་ལྟར་ན། སྐབས་དེར་མི་
 ཞིག་འཛིན་བརྒྱུད་མ་བྱས་གོང་ནས་མི་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་བརྒྱུད་རིགས་སྤྱབ་
 ཆད་མཁྱོགས་སུ་འགོ་བར་གཞིགས་ཏེ་འཛིན་བརྒྱུད་བྱེད་ཉེན་ཆེ་བ་ཆོད་དཔག་བྱ་
 སྤྱབ་གྱི་ཡོད་འདུག་ལ། ཞིབ་བཤེར་བྱེད་པའི་མཐར་ཐུག་གི་དམིགས་ལུལ་ནི་སྤྱི་
 ཆོགས་ལ་བྱགས་རྒྱུན་མི་ཐེབ་ཆེད་བྱ་སྦྱོར་ཆོང་མར་བཀག་སྡོམ་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཡིན།

ཕྱི་མོ་༡༠༡༣ མོར་རྒྱ་ནག་གི་དབང་འཛིན་བ་ཆོས་པོད་ནང་དུ་གནས་ཚུལ་སྤྱད་
 འབྲེལ་བྱེད་པའི་ཐོབ་ཐང་ལ་ཆོད་འཛིན་ཆེད་བྱེད་ཐབས་གཞན་ཞིག་སྤྱད་པ་ནི།
 བོད་རང་སྦྱོར་སྡོངས་ཁོངས་སུ་བོད་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་ཚུལ་རྒྱུད་འཕྲིན་ལེ་ཆོན་
 དང་གསར་འཛུར་བརྒྱུད་དུ་རྒྱ་ནག་གི་ཕྱི་ལོག་ནས་ཡོང་རིགས་འགོག་ཆེད་འཁོར་
 སྤེར་སྦྱོར་པར་བཀག་སྡོམ་བྱས་པ་དེ་ཡིན། ཕྱི་མོ་༡༠༡༣ ཟླ་༡ ཆོས་༡༧ འཁོར་
 བའི་བརྒྱུད་ཅིག་གི་ནང་དུ། འཁོར་སྤེར་དང་ཡོ་བྱད་གཞན་གང་རུང་སྤྱད་དེ་ཕྱི་འི་
 བརྒྱུད་ལམ་ནས་གཏོང་བའི་ལེ་ཆོན་ལ་བསྐྱས་ཆོ། རྒྱ་ནག་དངུལ་སློར་ལྔ་སྟོང་གི་
 ཉེས་ཆད་གཅོད་རྒྱ་དང་མཇུག་འབྲས་གཞན་པའང་འབྱུང་དེས་ཡིན་པའི་གསལ་
 བསྐྲགས་བྱས་ཡོད།

ཉེ་བའི་འབྱུང་འཁྱུར་ནང་ཞིབ་བཤེར་བྱེད་པའི་སྤྱིད་རྒྱས་ལ་འབྱུར་སྟོག་གཏོང་
 བའི་རེ་བ་ཏ་ཅང་ལྷ་སྟེ། འོན་ཏེ་དམ་དུ་བློ་སྟོན་གི་རང་དབང་ལ་སྤར་བས་ཆོད་འཛིན་
 བྱས་ཡོད། ཉེ་བའི་ཆར་རྒྱ་གཞུང་གིས་འབྲེལ་བ་ཆོད་བྱས་པའི་ཁྲིམས་འོག་ཞིག
 ཕྱི་མོ་༡༠༡༣ ཟླ་༤ ཆོས་༡༠ ཉེན་ནས་ལག་བསྐྱར་བྱས་ཡོད་ལ། དེ་དོན་བཞིན་
 “སྤྱར་འདེབས་” དང་ “བར་ཆད་གཏོང་བ་” “ཁྲིམས་འགལ་གྱི་ཆོང་ལས་གཉེར་
 བ་” “འཕྲོག་བཅོམ།” བཅས་བྱ་ལམ་དུ་སྟེལ་བའི་ཁྲིམས་འགལ་གྱི་ལས་རིགས་
 ལ་ཁ་གཏད་གཅོག་ཆེད་ “བློ་སྟོན་གི་འཆལ་གཏམ་” ལ་ཉེས་ཁྲིམས་གཅོད་རྒྱུའི་
 ཐག་བཅད་ཡོད། ལྷག་པར་དུ་བོད་རང་སྦྱོར་སྡོངས་ཏང་ཨུའི་ཆོགས་གཅོ་ཁྲིན་ཆེན་
 གོ་ཡིས་བོད་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་ལ་ཁ་གཏད་གཅོག་དགོས་པའི་བསྐྲགས་གཏམ་གསར་

དུས་ལྔའུ་བ་ནས། ལོ་ཁོང་ས་མཆོག་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་ཚུལ་ལ་སྤྱི་མཐུན་དུ་
 ཞིབ་བཤེར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ཟླ་༡༡ རང་སྤྱི་ལོ་ཚུལ་ཡིག་ཞིག་དུ་
 རང་སྤྱི་ལོ་དང་ཉང་ལུང་འགོ་ཁྲིད་ཀྱིས་དཔག་མི་དང་ལས་བྱེད་ཚོར་ “ཁ་བྲལ་
 རིང་ལུགས་བས་སྤེལ་བའི་ལོག་སྤྱོད་ཀྱི་སྤེལ་བསྐྱགས་བོད་དུ་སྤེལ་ས་བར་བཀག་
 འགོག་ནན་པོ་བྱ་དགོས་ལ། ཉང་གི་སྤྱོད་ཆ་དང་སྤྱོད་བརྟན་བོད་ཁུལ་ཡོངས་ལ་
 ཁུབ་ཁུབ་བར་འབད་བཅོན་དང་། དཔྱ་པོ་དང་རྩ་ལའི་རུ་ཁག་གི་སྤྱོད་ཆ་དང་སྤྱོད་
 བརྟན་མཐོང་མོས་མེད་པ་བཟོ་དགོས་པའི་” བར་སྤྱི་ལོ་འདྲེད་བྱས་པ་དང་། ཁོང་
 གིས་དཔག་ས་ལུལ་འདི་མངོན་འགྱུར་ཡོང་བར་སྤྱིད་གཞུང་གིས་ཁྲིམས་འགལ་གྱི་
 འཁོར་སྤར་རིགས་གཞུང་བཞེས་དང་། འཛོག་གི་གནས་ཚུལ་སྤངས་འཛིན་བྱེད་
 བྱུགས་ཆེ་རུ་གཏོང་བ། འུ་རྒྱ་དང་ཁ་བར་སྤྱོད་མཁན་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་དངོས་མིང་
 སྤྱོད་དེ་མོ་འགོད་བྱ་འཇུག་དགོས་ཚུལ་བཤད་ཡོད།

༣) དཔག་ས་འཁོར་གཅོ་པོ་དག་ནི། བོད་ཀྱི་གསར་འགོད་པ་དང་། ཚུལ་པ་པོ།
 ཤེས་ལྡན་མི་སྤྱི། སྤྱི་ཅལ་བ། ལས་འགལ་སྤེལ་མཁན་བཅས་ཡིན།

ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལོ་ནི་བསམ་ཚུལ་དང་སྤྱི་བཟོད་རང་དབང་གི་ཐོབ་ཐང་ལ་རེ་བ་ཐད་
 པའི་ལོ་ཞིག་ཡིན་པ་ར་འཛོད་བྱུང་ཡོད། སྤྱིད་གཞུང་གི་བྱ་བྱེད་ལ་དགག་ཀྱིག་
 བྱེད་རིགས་མཐའ་དག་ལ་ཆོད་འཛིན་བྱ་བྱེད་དཔག་ས་ལུལ་གཅིག་ཡིན་པས། རྒྱ་
 གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་ཚོས་བོད་མི་གསར་འགོད་པ་དང་། ཚུལ་པ་པོ། སྤྱི་ཅལ་བ་
 བཅས་ལ་ཆོད་འཛིན་ནན་པོ་བྱེད་ཐབས་སྤྱད་ཡོད། བོད་ནང་གི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་
 ཐང་གི་གནས་སྤངས་དང་ཕྱི་ལ་སྤེལ་བ་དང་། རང་ལུས་མེར་བསྐྱེད་སྤྱོད་པ་དེ་བ་
 འདོན་པ། བོད་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་གཞན་གྱི་དང་། བོད་ཁུལ་དུ་འཛིན་པའི་
 རྒྱ་ནག་གི་སྤྱིད་རྒྱས་ལ་སྤྱོད་བཟོད་བྱེད་པ། ཐན་བོད་ཀྱི་སྤོལ་རྒྱུན་གྱི་སྤྱི་གཞས་
 བཏང་བ་སོགས་ཀྱིས་བོད་མི་གསར་འགོད་པ་དང་། ཚུལ་པ་པོ། སྤྱི་ཅལ་བ་མང་
 པོ་ཞིག་འཛིན་བརྒྱུད་དང་། བཀག་སྤྱིལ། བཅོན་འཇུག་སོགས་བྱས་ཡོད། རྒྱ་ནག་
 དབང་འཛིན་པ་ཚོས་དུས་རྒྱུན་བོད་མི་ཚོར་ “སྤྱི་ཚོགས་བརྟན་སྤོང་དང་རྒྱལ་ཁབ་

ཁ་འཛོར་དུ་གཏོང་བར་དམིགས་པའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་འགུལ་སྒེལ་རྒྱུ་” ཉེས་འགུལ་གྱིས་ཐག་གཅོད་བྱེད་བཞིན་ཡོད། འོན་ཀྱང་མང་པོ་ཞིག་གནད་དོན་ཅི་ཞིག་གི་ཆེད་ཡིན་གསལ་ཁ་མེད་བར་འཛིན་བཟུང་བཀག་སྦྱིལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

གཤམ་གྱི་འདི་དག་ནི་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལོར་རྒྱ་གཞུང་གིས་སྤངས་འཛིན་བྱས་པའི་ཐོད་མི་གསར་འཛོད་པ་དང་། ཚུམ་པ་པོ། ལྷ་རྩལ་བ། ཤེས་ལྡན་བ། ལས་འགུལ་བ་བཅས་ཀྱི་དཔེ་མཆོན་བཟང་བ་ཡིན།

༡) ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལྷ་༣ པའི་ནང་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༢ ལོའི་རྒྱ་ལྷ་པའི་རྒྱ་དཀྱིལ་ནས་གསར་ཐབས་གྱིས་བཀག་སྦྱིལ་བྱས་ཏེ་གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་སྒྱུར་བའི་ལོ་ན་ཉེར་དྲུག་ཅན་གྱི་སྤྲན་ངག་པ་སློ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ་ལམ་གསར་མིན་དུ་གྲགས་པའི་སློར་གྱི་གནས་རྒྱལ་གསར་དུ་ཐོན། དེར་སྐབས་ཁོང་ཞིན་ཏུ་ཏུ་བཀག་སྦྱིལ་ཁང་ཞིག་ཏུ་བཀག་ཉར་བྱས་ཡོད་འདུག ཞིམས་ཀྱི་འགྲོ་ལུགས་སྤར་ཁོང་ལ་ཐག་གཅོད་ཅི་ཡང་བྱས་མེད་པ་དང་། བརྒྱད་ལམ་ཁ་ཤམ་གྱིས་སློ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ་འཛིན་བཟུང་བྱ་དོན་ནི། ཡལོང་ས་མཆོག་གི་བཀའ་སློབ་དང་ཆབ་སྲིད་སློར་གྱི་གནས་རྒྱལ་དཔར་འབྲམས་བྱས་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་རྒྱལ་བཤད་ཀྱི་ཡོད།

༢) ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལྷ་༣ ཆེས་༢༣ ཉིན་གཞས་པ་ལོ་ལོ་ཡིས་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༢ ལོར་ “ཐོད་ཀྱི་དར་ཆ་སྤྱངས་དང་། གངས་རིའི་བྱ་ལྷག་རྣམ་པ།” ཞེས་པའི་གཞས་ཆོག་གྲགས་ཅན་གཙོས་པའི་སྤྱ་གཞས་ཕྱོགས་བསྡེགས་སྒེལ་བས་ལོ་དྲུག་གི་བཙོན་ཐག་བཅད།

༣) ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལྷ་༣ ཆེས་༥ ཉིན་ཐོད་ཀྱི་ཚུམ་པ་པོ་དང་། རྩ་ལོག་ཐོག་ཏུ་གནས་རྒྱལ་སྒེལ་མཁན་ཆེ་རིང་འོད་ཟེར་པེ་ཅིན་ཁྲོང་ཁྲེར་དུ་བཟང་བཙོན་ལ་ཉར་ཏེ། ཨ་རིའི་ཕྱི་སྲིད་ལས་ཁུངས་ནས་ལུལ་པའི་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལོའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་བྱད་མེད་ཏུར་བཙོན་ཅན་གྱི་བྱ་དགའ་ལེན་དུ་ཨ་རི་ལ་འགྲོ་བཅུག་མེད། བྱ་དགའ་དེ་ལོ་མོར་སློད་རྒྱུའི་གསལ་བསྐྲགས་བྱས་པ་ནས། ཆེ་རིང་འོད་ཟེར་གྱི་འགྲོ་འདུག་སློད་

གསུམ་ལ་སྒྲར་བས་སྤངས་འཛིན་བྱས་ཡོད།

༤) ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ཟླ་༥ ཆེས་༡༤ ཉིན་ལོ་ན་སུམ་ཅུ་ལོ་བྱུག་ཅན་གྱི་དགེ་འདུན་
བ་རྩེ་བ་ལོ་མགར་ཅེ་འཛིགས་མེད་ཀྱིས་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་སྒྲོར་ཚུད་པའི་
ཐོད་ཀྱི་གནད་དོན་ཁ་ཤས་སྒྲོར་ལ་དེབ་ཅིག་བཅུམས་པར་བརྟེན། མཆོ་སྤྲོན་ཞིང་
ཆེན་མ་ལྷོ་ཐོད་རིགས་རང་སྒྱུར་ཁུལ་དུ་ལོ་ལྔའི་བཙོན་ཐག་བཅད།

༥) ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ཟླ་༦ པའི་ནང་ལོ་སུམ་ཅུ་ལོ་གཉིས་ཅན་གྱི་གཞས་པ་བརྒྱ་འཕྲིན་
ལས་དང་། ལོ་སུམ་ཅུ་ལོ་གཉིས་ཅན་གྱི་གཞས་པ་བྱུག་དོར་གཉིས་ལ་སི་ཁྲོན་ཞིང་
ཆེན་རྫོང་བ་ཐོད་རིགས་ཆེངས་རིགས་རང་སྒྱུར་ཁུལ་རྫོང་དུ་གསར་བའི་སྒྲོ་ནས་
ལོ་གཉིས་ཀྱི་བཙོན་ཐག་བཅད་ཡོད། ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་གཞས་སྒྲུ་ཆེད་བསྐྱིགས་
བྱས་པའི་ནང་དུ་ཐོད་ཀྱི་ད་ལྟའི་གནས་སྤངས་སྒྲོར་དང་། ལ་གོང་ས་མཆོག་དང་
བཀ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དེ་བཞིན་བཙོན་ཁྲིལ་ནང་གི་ཆབ་སྲིད་འགོ་ཁྲིད་ཁག་ཅིག་ལ་
བསྟོད་བྲུ་བཅས་ཡོད། ཁོང་གཉིས་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལོ་ནས་འཛིན་བཟུང་བྱས་ཏེ་གར་
ཡོད་ཆ་མེད་ཀྱི་གནས་སུ་སྤྱར་ཡོད།

༦) ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ཟླ་༧ ཆེས་༡༤ ཉིན་ལོ་སུམ་ཅུ་ལོ་བཞི་ཅན་གྱི་གཞས་པ་
སྐལ་བཟང་ཡར་འཕེལ་གྱིས་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ཟླ་༡༡ པའི་ནང་བསྐྱོངས་པའི་དགོང་
འཆོགས་ཤིག་གི་སྤྱིང་ “ཐོད་པ་ཆོ” ཞེས་པའི་གཞས་ཤིག་བཏང་བར་ཆབ་སྲིད་
དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པར་དོགས་གཞི་བྱས་ཏེ་སྒྲུ་ས་རུ་འཛིན་བཟུང་བྱས་ཡོད་ལ།
དགོང་འཆོགས་དེའི་ཐོག་གི་གཞས་སྒྲུ་ཕྱོགས་བསྐྱིགས་བྱས་པ་ཐོད་ཁམས་ཡོངས་
ལ་འགྲེམས་སྤེལ་རྒྱ་ཆེར་བྱས་ཡོད་པ་དང་རྒྱ་ནག་གི་དབང་འཛིན་པ་ཆོས་གཞས་
སྒྲུ་ཕྱོགས་བསྐྱིགས་དེ་བཀག་འགོག་དང་ཕྱིར་བསྐྱུ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་འདུག

༧) ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ཟླ་༨ པའི་ནང་གཞས་པ་ཤ་ལོ་བཟ་ཤིས་ལ་ “ རང་ལུས་མེར་
བསྐྱེགས་ཀྱིས་རྒྱ་གཞུང་ལ་ངོ་རྒྱུ་བྱེད་མཁན་ཆོའི་འདྲ་བར་བཟུམས་པ་དང་།
རང་ལུས་མེ་སྤྲེག་བྱེད་མཁན་ཆོར་ཁ་ཆེམས་འབྲི་རོགས་བྱས་པ། རྒྱ་གཞུང་ལ་ངོ་

ཚོལ་བྱེད་པའི་ལས་འགུལ་ནང་ཞུགས་པ། རྒྱལ་ཞེན་གྱི་གཞས་བཏང་བ་” བཅས་
གྱི་ཉེས་མིང་གཡོགས་ཏེ་གསང་བའི་སྒོ་ནས་ལོ་ལྔའི་བཙོན་ཐག་བཅད་ཡོད། འཛིན་
བཟུང་བཀག་སྒྲིལ་བྱས་པའི་བོད་མི་གཞན་དག་ལྟར། འ་པོ་བཟ་གིས་ཀྱང་བཙོན་
ཐག་མ་བཅད་གོང་དུ་རྒྱ་བ་ཁ་གས་རིང་མཆོ་སྒྲིན་ཞིང་ཆེན་མ་སྒྲོ་བོད་རིགས་རང་
སྤྱིང་ཞུལ་རེབ་གོང་མདོ་བ་མྱོང་བཅའ་དུ་བཀག་སྒྲིལ་བྱས་ཡོད།

༡) ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ཟླ་༩ པའི་ནང་ཚེས་བ་པོ་གངས་སྤྱིས་འབྲུག་པ་སྤྱབས་སེ་ཁོན་
ཞིང་ཆེན་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྤྱིང་ཞུལ་ཉག་ཆུ་རྫོང་དུ་ཆབ་སྲིད་ལས་
འགུལ་ནང་ཞུགས་པར་བསྐྱད་དེ་ལོ་ལྔ་དང་བྱེད་གྱི་བཙོན་ཐག་བཅད་ཡོད། ཁོང་ཕྱི་
ལོ་༢༠༡༢ ལོར་གང་འདོད་དུ་བཀག་སྒྲིལ་བྱས་པ་ནས་མི་སྤྱ་ལའང་ཐུགས་འཕྲད་
བྱ་བཅུག་མེད། དེ་བཞིན་བོད་མི་གཞན་བཞིའང་ “གྲང་ཏང་གི་ཁ་གཏད་ཆོགས་
པ་” ཞེས་པའི་གསང་བའི་ཆོགས་སྡེ་ཞིག་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པར་བསྐྱད་དེ་བཙོན་
འཇུག་ཁྲིམས་ཆད་བཅད་ཡོད།

༢) ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ཟླ་༡༠ ཚེས་༢༩ ཉིན་བོད་རང་སྤྱིང་ལྗོངས་ནག་ཆུ་ཞུལ་འབྲི་རུ་
རྫོང་གཤམ་ཆུ་གོང་བཅའ་དུ་ཚེས་བ་པོ་སྤྱབས་ལྷན་ནས་འབྲོག་གངས་དགའ་ཐེར་བ་
བོད་མི་གཞན་བཟུང་དང་མཉམ་དུ་འཛིན་བཟུང་བྱས་ཡོད། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ཟླ་༡༡
ཚེས་༣༠ ཉིན་ཁོང་ལ་ “རྒྱ་ལའི་རུ་ཆོགས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་
ཁ་གྲུལ་དུ་གཏོང་བའི་ལས་འགུལ་སྡེལ་ཚུལ་” གྱི་ཉེས་མིང་གཡོགས་ཏེ་ལོ་ལྔའི་
བཙོན་ཐག་བཅད་ཡོད། ཁོང་ལ་བཙོན་འཇུག་ཁྲིམས་ཆད་གཙོད་དོན་ནི། ཁོང་གིས་
འབྲི་རུ་རྫོང་དུ་རྒྱ་གཞུང་གིས་དག་གཞོན་བྱེད་པར་དགག་པ་བརྒྱབ་པའི་སྐྱོན་དག་
“འབྲི་རུའི་སྒྲི་སྒྲ” ཞེས་བ་བྲིས་བས་ཡིན་པ་འདྲ།

༣) ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ཟླ་༡༡ པའི་ཟླ་མཇུག་དུ་ལོ་ཉེར་གཉིས་ཙན་གྱི་གཞས་བ་འཛིན་
ལས་ཆེ་སྐར་དང་། ལོ་ཉེར་ལྔ་ཙན་གྱི་གཞས་བ་མགོན་པོ་བསྐྱར་འཛིན་གཉིས་
འབྲི་རུ་རྫོང་དུ་འཛིན་བཟུང་བྱས་ཡོད། ཁྲིམས་ཐོག་ནས་ཁོང་གཉིས་འཛིན་བཟུང་
བྱས་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་གང་ཡང་གསལ་ཁ་བྱེས་མེད་མོད། བརྒྱད་ལམ་དག་གིས་ཁོང་

གཉིས་ཀྱི་གཞས་ཆོག་གི་ནང་དོན་དུ་བོད་ཀྱི་དོ་བོ་དང་རིགས་གཞུང་སྤྱང་སྤྱོད་བྱ་
 དགོས་པའི་འཕོད་སྒྲུབ་བྱས་ཡོད་པས་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཕྱི་མོ་
 ༡༠༡༣ ཟླ་༡༢ ཚེས་༡༩ ཉིན་འབྲི་རུ་རྫོང་མི་མང་ཁྲིམས་ཁང་གིས་ “ཁ་བྲལ་གྱི་
 ལས་འགུལ་” དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པར་བསྟུན་དེ་འཕྲིན་ལས་ཆེ་སྐར་ལ་ལོ་དགུའི་
 བཅོམ་ཐག་བཅད་པ་དང་། གཞན་ཡང་ཁོང་དང་མཉམ་དུ་ཆོས་སྒྲུབས་ཐེར་བ་ཞིག་
 ལ་ལོ་བརྩ་གསུམ་གྱི་བཅོམ་ཐག་བཅད་ཡོད་ལ། ཆེ་སྐར་ཐེར་བ་ཞིག་ལ་ལོ་གསུམ་
 གྱི་བཅོམ་ཐག་བཅད་ཡོད་འདུག སྟུན་ཐོ་འདི་འབྲི་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་མགོན་པོ་
 བསྟན་འཛིན་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་སྤངས་ཤེས་རྟོགས་མ་བྱུང་།

ཆོགས་སྡེ་འཇུགས་པའི་རང་དབང་གི་ཐོབ་ཐང་།

སྤྱི་མོ་རེ་རེར་ཞི་འཇམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་འདུ་འཛོམས་བྱེད་པ་དང་། ཆོགས་པ་འཇུགས་
 པའི་རང་དབང་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་པའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད། སྤྱི་མོ་སུ་ཡིན་ཡང་ཆོགས་པ་
 ཞིག་གི་ཁོངས་སུ་བཅུན་ཤིང་གྱིས་འཇུག་ཐབས་བྱེད་མི་ཆོག། (འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་
 ཐང་གི་ཡོངས་ཁྲབ་གསལ་བསྐྱགས་དོན་ཆེན་ཉི་ཤུ་བ།)

སྤྱི་བུ་ཆང་མར་གཞན་དང་མཉམ་དུ་ཆོས་པའི་རང་དབང་གི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་ཡིན།
 འདིའི་ནང་རང་ཉིད་ཀྱི་འདོད་པ་སྤྱང་སྤྱོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཆོང་གི་མཐུན་སྦྲིལ་ཆོགས་སྡེ་
 གསར་འཇུགས་དང་དེར་འཇུག་ཞུགས་བྱེད་པའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་ཡིན། (སྤྱི་མང་
 དང་ཆབ་སྲིད་ཐོབ་ཐང་སྐྱར་གྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་དམ་ཡིག་དོན་ཆེན་ཉི་ཤེར་གཉིས་པའི་ནང་
 གསལ་དང་བོ།)

རྒྱ་ནག་དུ་གཞུང་འབྲེལ་མིན་པའི་ཆོགས་པ་འཇུགས་པ་ལྟ་བུ། ཆོགས་སྡེ་འཇུགས་
 པའི་རང་དབང་གི་ཐོབ་ཐང་ལག་བསྟར་བྱེད་པར་གཞུང་འཛིན་དཔོན་རིགས་ཆོའི་
 བཀག་རྒྱ་མང་པོ་བརྒྱད་དགོས། ཆོགས་སྡེ་གང་རུང་ཞིག་འཇུགས་པར་རྒྱ་གཞུང་
 གིས་སྒྲོག་པའི་ཕྱར་གཏམ་ལ་གཞིགས་ཏེ་“དམངས་པན་ཆོགས་པ་” ཡི་དོ་བོར་
 ཐོ་འགོད་བྱ་དགོས་ལ། དེ་རུ་ཐོ་འགོད་བྱ་བར་ཡིག་ཆ་དང་ཆ་རྒྱུན་མང་པོ་ཞིག་

ཚང་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དགོས་ཤེས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་མང་པོ་ཞིག་ཚང་ཟེས་ཀྱང་། ཁྱིམ་ས་
 གཏུག་དང་། ཁྱིམ་ས་ཀྱི་མཐུན་འགྲུལ། ངལ་རྩོལ། ཆོས་ལུགས། གྲངས་ཉུང་མི་
 རིགས་ཀྱི་ལས་དོན་བཅས་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་རིགས་མང་པོ་ཞིག་བསྐྱབ་མི་ཆོག
 དེ་རིགས་བསྐྱབས་ཆེ་ཁྱིམ་ས་མཐུན་ཀྱི་ཐོ་འགོད་བྱེད་ཀྱི་མེད། བོད་ཀྱི་ཆོགས་པ་
 ཁག་ལ་དམིགས་བསལ་གྱིས་ལྷ་ཞིབ་དང་སྤང་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དཔེར་ན། ཕྱི་ལོ་
 ༡༠༡༡ ཟླ་༥ པའི་ནང་རྒྱ་ནག་དབང་འཛིན་པ་ཆོས་དཀར་མཛེས་ས་ཁུལ་དུ་གཞུང་
 འབྲེལ་མིན་པའི་ཆོགས་པ་ཚང་མས་གཏན་འཁེབས་བྱས་པའི་ཆད་གཞི་ལྟར་ཐོ་
 འགོད་བྱ་དགོས་པའི་བཀོད་ཁུབ་ཞིག་བཏང་ཡོད་པ་དང་། བཀོད་ཁུབ་དེ་དང་ལེན་
 མ་བྱས་པའི་རིགས་ “ཁྱིམ་ས་འགལ་” དུ་བཅི་རྒྱ་ཡིན་པར་བསྐྱགས་ཡོད། འགྲོ་བ་
 མིའི་ཐོབ་ཐང་སྤྱད་སྟོབ་པར་འགན་ལེན་བྱེད་པའི་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གིས་བརྗོད་པར་
 གཞིགས་ན། དེར་སང་རྒྱ་ནག་དུ་གཞུང་ལ་དེ་བསྐྱེལ་བྱས་པའི་གཞུང་འབྲེལ་མིན་
 པའི་ཆོགས་པ་ཁག་ལ་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཐང་དང་མེད་པར་གྱུར་ཡོད།

ཆོགས་སྡེ་ཞིག་འཇུགས་པར་འགོག་རྒྱུན་མང་པོ་ཡོད་པར་མ་ལྟོས་པར། འདས་
 པའི་ལོ་ངོ་དག་གི་ནང་རྒྱ་ནག་དུ་གཞུང་འབྲེལ་མིན་པའི་ཆོགས་པའི་གྲངས་འཕོར་
 མང་དུ་འཕར་ཡོད། ཕྱི་ལོ་༡༠༡༣ ཟླ་༦ པའི་ནང་རྒྱ་ནག་དུ་དེ་བསྐྱེལ་བྱས་པའི་
 ཆོགས་པ་༥༠༠,༠༠༠ལྷག་ཡོད་འདུག འོན་ཀྱང་དེ་བསྐྱེལ་བྱ་བར་དཀའ་ངལ་ཡོད་
 པར་བརྟེན་གཞུང་འབྲེལ་མིན་པའི་ཆོགས་པ་གཞན་མང་པོ་ཞིག་ཆོང་དོན་གཉེར་
 པའི་ངོ་ཐོའི་ཐོག་དེ་བསྐྱེལ་བྱས་པའམ་ཡང་ན་དེ་བསྐྱེལ་མ་བྱས་པའི་ངོ་ཐོར་ལུས་
 ཡོད། རྒྱ་ནག་གི་ཉམས་ཞིབ་པ་ཆོས་རོབ་ཅིས་བྱས་པ་ལྟར་ན་རྒྱ་ནག་དུ་དེ་བསྐྱེལ་
 བྱས་མེད་པའི་ཆོགས་པའི་གྲངས་ཆད་ས་ཡ་གསུམ་ནས་བརྒྱའི་དཔར་ཡིན་འདུག

ཕྱི་ལོ་༡༠༡༣ ཟླ་༣ པའི་ནང་རྒྱལ་ནག་རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་འཕུས་ཆོགས་
 ཀྱིས་ “དམངས་པན་ཆོགས་པ” དེ་བསྐྱེལ་བྱེད་པའི་ཆ་རྒྱུན་ཉུང་དུ་དང་བརྒྱད་རིམ་
 ལྷན་བཞེད་དུ་གཏོང་རྒྱ་ཡིན་པའི་གསལ་བསྐྱགས་སྤེལ་ཡོད་ལ། ཆོང་འབྲེལ་ལྷན་
 ཆོགས་དང་། ཆོང་དོན་མཐུན་ཆོགས། དེ་བཞིན་ཆོང་དོན་དང་། ཆན་རིག་བདེ་

ཅ་སོགས་དང་འབྲེལ་བའི་ཚོགས་པ་ཁག་ཅིག་ལ་ཐད་ཀར་དེབ་སྐྱེལ་བྱེད་པའི་
ཚོག་མཆན་སྤྲད་ཡོད། འོན་ཀྱང་འཛིན་སྐྱོང་གསར་པའི་ངོས་“དཀའ་ཚུགས་” གི་རང་
བཞིན་ལྷན་པར་བསྐྱད་དེ། ཆབ་སྲིད་དང་། བྱིས་ལུགས། ཚེས་ལུགས་བཅས་
དང་འབྲེལ་བའི་ཚོགས་པའི་རིགས་དེ་ཁོངས་ནས་བྱད་ཡོད།

སྲིད་གཞུང་གིས་ཡོངས་བསྐྱགས་ཀྱིས་སྤྱི་ཚོགས་ཞབས་ཞུའི་ཚོགས་པ་འཛུགས་
པར་བྱའོན་ཀྱང་ཡོད་ཚུལ་བཤད་ཡོད་ནའང་། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལྷ་༤ པའི་ཉང་གི་
ཡིག་ཆ་(གོང་དུ་ཚོས་ལུགས་དང་སྤྱི་བརྒྱུད་རང་དབང་གི་ཐོབ་ཐང་དང་འབྲེལ་ནས་
བཤད་པའི་ཡིག་ཆ་ཨང་༤ ཡིན་འདུག)ཞིག་གི་ནང་དོན་གྱི་ལྷ་༩ ནང་གི་ལ་ཤོར་
ཡོད་པ་དང་། དེའི་ནང་ “དམངས་པན་” ཅེ་སྲིད་གཞུང་ལ་འཕྲད་པའི་ཉེན་ཁ་
གཅིག་ཡིན་ཞིང་སྤར་བས་བསམ་སྒྲུབ་འབྱེད་པའི་སྤྱད་པ་སྤྱངས་འཛིན་བྱ་དགོས་པའི་
དམིགས་ལུལ་བསྐྱགས་ཡོད། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལྷ་༤ ཚེས་༡༤ ཉིན་མཉམ་འབྲེལ་
ཀྲུལ་ཚོགས་ཀྱི་ཆེད་ལས་ཚོགས་སྡེ་ཞིག་གིས་བྱ་ལྷག་ངོས་ནས་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་
ཐང་སྤར་སྐྱོབ་བྱེད་མཁན་རྣམས་ལ་སྤྱངས་འཛིན་བྱེད་པར་ཉེན་བརྒྱུད་པས་སྤྱགས་
གཏམ་སྐྱེལ་ཏེ། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལྷ་༡༠ ཚེས་༢༢ ཉིན་སྤྱི་མི་ཀྲུལ་ཁབ་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་
སྤུ་མེ་ཙ་ཏུ་འཚོགས་གཏན་འཁེལ་བའི་བྱ་ལྷག་གི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་བསྐྱར་ཞིབ་
ཚོགས་འདུའི་ཐོག་ཁོང་ཚོ་ཞུགས་འདུག་དགོས་པའི་རེ་འདུན་བཏོན་ཡོད། བྱ་ལྷག་
གིས་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་སྤར་སྐྱོབ་བྱེད་མཁན་རྣམས་ཐེང་འདོན་གྱིས་འཛིགས་
སྐྱེལ་དང་འཛིན་བཟུང་བཀག་སྡོམ་བྱས་ཡོད། བྱ་ལྷག་ངོས་ནས་མཉམ་འབྲེལ་ཀྲུལ་
ཚོགས་ཀྱི་ཆེད་ལས་པ་དེ་དག་ལ་བྱ་ལྷག་སྲིད་གཞུང་གིས་གཞུང་འབྲེལ་མིན་པའི་
ཚོགས་པ་རྣམས་ལ་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་བསྐྱར་ཞིབ་ཚོགས་འདུའི་ནང་དོན་ལྷན་
ལས་སྟོན་བྱས་ཡོད་ལ། བསམ་ཚུལ་གྱི་ཆེད་ཀྱིས་ཁབ་ཀྱི་སྤྱན་ཐོའི་ཐོན་གྱིས་བ་
ཐོག་ཏུ་བཀོད་ཡོད་ཚུལ་བརྒྱུད་ཡོད།

བསམ་ཚུལ་དང་སྤྱི་བརྒྱུད་རང་དབང་སྐྱོར་ལ་མཉམ་འབྲེལ་ཀྲུལ་ཚོགས་ཀྱི་
དམིགས་བསལ་ཞིབ་འདུག་པ་ཆ་རན་ཀ་ལ་ཏུ་ (Frank La Rue) མཚོག་གིས་

“འདིགས་སྐྱལ་ལོག་ཁྱིམ་ས་མཐུན་གྱི་སྐད་ཆ་བཤད་ས་མེད་པར་གནད་དོན་གང་
 ཐག་གཅོད་བྱ་ཐབས་མེད།” “གནས་ཚུལ་གཤམ་རྟོགས་དང་། རང་དབང་དང་
 བསམ་ཚུལ་དང་ལྟ་ཚུལ་བཟེ་རེས་བྱ་རྒྱུ་ནི། རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་གི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་
 ཐང་སྐོར་ལ་བསྐྱར་ཞིབ་ཆད་ལྟན་ཡོད་པར་ཁག་ཐེག་བྱེད་པའི་གནད་དོན་གལ་
 ཆེན་ཞིག་ཡིན།” ཅེས་བསྐྱགས་ཡོད། རྒྱལ་སྤྱིའི་བོད་དོན་ལས་འགུལ་ཁང་གིས་
 གྲང་རྒྱ་ནག་གིས་མི་སྒྲེར་དང་གཞུང་འབྲེལ་མིན་པའི་ཆོག་གས་པ་ཁག་གི་འཕྲུས་མི་
 རྣམས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་བསྐྱར་ཞིབ་ཀྱི་སྒྲ་ཐོབ་ནང་འཁོད་མ་
 བཅུག་པར་དགག་པ་བརྒྱབ་ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་ནག་གིས་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་སྐྱར་
 སྐྱོབ་ཀྱི་ལས་འགུལ་སྒྲེལ་མཁན་ཁ་ཤས་ཐོང་བྱེད་ཀྱི་མུ་མཐུད་ཆོག་གས་པའི་འགྲོ་བ་
 མིའི་ཐོབ་ཐང་བསྐྱར་ཞིབ་ཀྱི་ཆོག་གས་འདྲར་ཁྲུགས་པར་བསྐྱོད་པའི་ཆོག་མཆན་སྤྲད་
 མེད་པར་བརྟེན་ཡོད།

གནད་དོན་འདི་དག་གིས་རྒྱ་ནག་གིས་མི་སྒྲེར་དང་གཞུང་འབྲེལ་མིན་པའི་ཆོག་གས་
 པ་ཁག་གི་འཕྲུས་མི་མཉམ་ཞུགས་ཡོད་ཐབས་ལ་ཤུགས་སྒྲོན་རྒྱག་གི་མེད་པ་
 གསལ་བོར་སྟོན་གྱི་ཡོད། ཕྱི་ལོ་༢༠༠༩ ལོར་རྒྱ་ནག་གི་འགྲོ་བ་མིའི་
 ཐོབ་ཐང་བསྐྱར་ཞིབ་ཆོག་གས་འདྲུ་ཐེངས་དང་པོའི་སྐབས་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལྟན་
 ཆོག་གས་ཀྱིས་འབོད་སྐྱལ་ཞུས་དོན་ལྟར་རྒྱ་ནག་གིས་ངོས་ལན་བྱས་པའི་དོན་ཆེན་
 གཅིག་ནི། འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་སྐྱར་སྐྱོབ་དང་གོང་འཕེལ་ཡོད་ཐབས་སུ་སྤྲད་
 གཞུང་དང་མང་ཆོག་གས་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་ཇི་མཇུག་དུ་གཏོང་རྒྱ་དེ་ཡིན་འདུག

མཇུག་སྒྲུལ།

ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལོར་བོད་ནང་དུ་སྤྱི་མང་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་དོན་རྒྱུ་ཆ་བས་
 ཆེན་བཏང་ཡོད་ལ། བོད་ནང་གི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་སྐབས་ཉམས་རྒྱུད་
 དུ་འགྲོ་བ་ཞིན་ཡོད།

རྒྱལ་ནང་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཆོག་གས་ཆེན་དག་གི་ཐོག་སྒྲོང་སྤོང་ཅི་ཙམ་བྱས་ཀྱང་། ཆབ་

སྲིད་ཀྱི་ལྷ་ཚུལ་མི་མཐུན་པའི་རིགས་དང་རྒྱ་ནག་སྲིད་གཞུང་ལ་སློན་བརྗོད་བྱེད་
 མཁན་ཆོར་མནར་གཅོད་གཏོང་བ་དང་གང་འདོད་དུ་བཀག་སྦྱིལ་བྱེད་བཞི་ཆེས་
 རྒྱུན་གཏན་གྱི་ཉེས་ཆད་གཅོད་སྤངས་ཤིག་གྱུར་ཡོད། རང་དབང་ལྡན་པའི་ཁྲིམས་
 ཞིབ་ལྷན་ཆོག་ཤིང་ཤིག་དང་འགན་འཁུར་བའི་བྱེད་ཐབས་ལྟུང་ལྡན་ཞིག་མེད་པས།
 བོད་མི་མང་པོ་ཞིག་ལ་རང་བདེན་གྱི་ཁྲིམས་ཞིབ་དང་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་
 སོགས་གང་ཡང་མེད་པར། ལུ་འཁོད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཅིས་མེད་ཀྱིས་ཉེས་ཆད་བཅད་
 ཡོད།

རྒྱ་ནག་གིས་བོད་མི་ཆོར་བྱེད་བསྐྱོད་ལག་འཁུར་མ་སྤྲད་པ་དེས་བོད་མི་ཆོའི་འགྲུལ་
 བཞུད་ཀྱི་རང་དབང་ལ་ཆད་ལས་བརྒལ་བའི་རྣལ་འབྱོར་ཐོབ་ཐང་ཡོད།

བོད་ནང་དུ་བོད་མི་ཆོའི་འགྲོ་འདུག་སྤྱོད་གསུམ་ལ་ལྷ་རྟོག་དང་སྤངས་འཛིན་བྱེད་
 བའི་བཅན་དབང་གྱི་བྱེད་ཐབས་སྤྲད་ཡོད་ལ། སྤངས་འཛིན་སྤར་བས་དོན་ཅན་དུ་
 གཏོང་ཆེད་བྱེད་ཐབས་མང་པོ་ཞིག་སྤྱོད་ལུགས་ཆེ་དུ་བཏང་ཡོད་པ་དེས། བོད་
 མི་ཆོའི་སྐར་དོན་གཉེར་བའི་ཐོབ་ཐང་རྣལ་འབྱོར་བཞིན་ཡོད་པ་གསལ་པོར་
 བཤམ་བྱུང།

བོད་ནང་དུ་བསམ་སྒྲོ་དང་། རྟོག་དཔྱད། ཆོས་ལུགས་བཅས་ཀྱི་རང་དབང་ལ་
 དཀའ་ངལ་ཐམ་མི་ཆད་པར་འབྱུང་བཞིན་ཡོད། ཨ་ཁྱིལ་པོ་འདིའི་ནང་དུ་བོད་མི་
 ཆོའི་ཆོས་ལུགས་དང་མོས་རང་དབང་ལ་དཀའ་གཞོན་ལན་མང་བྱས་ཡོད།

སྤྱི་བརྗོད་རང་དབང་གི་ཐོབ་ཐང་དང་གསར་འགོད་རང་དབང་རྣམས་ཤིག་བྱའི་སྤྱིང་
 དུ་འཁོད་ཡོད་ནའང་ལག་ལེན་ལ་འགལ་གྱིན་མེད། དེ་ཐོག་དུ་ཞིབ་བཤེར་བྱེད་
 ལུགས་ཆེ་དུ་བཏང་བ་དེས་བོད་མི་ཆོའི་གནས་ཚུལ་སྤྱད་འགྲེམ་བྱེད་པའི་ཐོབ་ཐང་
 ལ་ཆོད་འཛིན་ཐོབ་ཐང་ཡོད། བོད་ཀྱི་གསར་འགོད་པ་དང་། ཆོས་པ་པོ། སྤྱི་ཚུལ་གྱི་
 ལས་འགལ་སྤེལ་མཁན་བཅས་ཆང་མར་རིམ་བཞིན་དཀའ་གཞོན་ཆད་མེད་བྱས་
 པ་དེས། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལོ་འདི་སྤྱི་བརྗོད་རང་དབང་བྲལ་བའི་ཕྱི་ནག་གི་ལོ་རྒྱུ་

ཞིག་ཏུ་བསྐྱར་ཡོད།

དམངས་པན་ཚོགས་པ་ཁག་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ལས་དོན་བསྐྱབ་པར་བར་ཆད་
གངས་མེད་ཅེག་ལ་གདོང་ལེན་བྱ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ལ། བོད་ཀྱི་ཚོགས་པ་ཁག་ནི་
ཆེད་དུ་དམིགས་འབེན་དུ་བསྐྱར་ཡོད། འཕྲོ་བ་མིའི་ཚོལ་ཐང་སྐོར་གྱི་ལས་འགུལ་
སྤེལ་མཁན་རྣམས་ལ་སུན་སྐྱར་བ་དང་། འཛིགས་སྐྱལ་བ། འཛིན་བཟུང་བྱེད་བ་
སོགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལོར་རྒྱ་ནག་བསྐྱར་དུ་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་འཕྲོ་བ་མིའི་ཚོལ་
ཐང་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་འཕུས་མིར་འདེམས་ཐོན་བྱུང་ཡོད། རྒྱ་མམ་སྤྱི་གནས་སུ་གྱུར་
བའི་རྒྱ་ནག་གི་འཕྲོ་བ་མིའི་ཚོལ་ཐང་གི་ཟིན་ཐོ་དང་། འཕྲོ་བ་མིའི་ཚོལ་ཐང་ལྷན་
ཚོགས་ཀྱི་འཕུས་མི་ཞིག་ཡིན་ཟིན་ “འཕྲོ་བ་མིའི་ཚོལ་ཐང་སྐྱར་སྐྱོབ་དང་གོང་
འཕེལ་གཏོང་རྒྱ་གཅིགས་སུ་འཛིན་བར་……” རོས་འཛིན་བྱེད་བའི་དོན་དངོས་
གནས་ཚུལ་གྱིས་ཐངས་འདིའི་རོས་འདེམས་དེ་ཆེས་ཚད་གཞི་ཅན་ཞིག་ཏུ་གྱུར།
འོན་ཀྱང་བོད་ཀྱི་འཕྲོ་བ་མིའི་ཚོལ་ཐང་དང་མང་གཙོ་འཕེལ་རྒྱས་ལྟེ་གནས་ཁང་
གིས། རྒྱ་ནག་འཕྲོ་བ་མིའི་ཚོལ་ཐང་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་འཕུས་མིར་འདེམས་ཐོན་བྱུང་
སྐབས། རྒྱ་ནག་འཕྲོ་བ་མིའི་ཚོལ་ཐང་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་འཕུས་མིར་གྱུར་བ་དེས། རྒྱ་
ནག་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་གཉིས་ཀའི་སྐག་ལ་འགན་འཁུར་ནན་པོ་ཞིག་བབས་
བའི་རོས་འཛིན་བྱས་བ་ཡིན། རྒྱ་ནག་གིས་དེས་བར་དུ་འཕྲོ་བ་མིའི་ཚོལ་ཐང་གི་
ཡིག་ཆ་རྣམས་ལག་བསྟར་དང་། འཕྲོ་བ་མིའི་ཚོལ་ཐང་ལག་ལེན་དང་སྐྱར་སྐྱོབ།
བརྩི་འཛིག་བཅས་བྱེད་བའི་སྤྱིད་རྒྱས་ལག་བསྟར་གྱིས་འཕྲོ་བ་མིའི་ཚོལ་ཐང་གི་
ཟིན་ཐོ་ཡར་རྒྱས་སུ་གཏོང་དགོས་ལ། རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་འཕྲོ་བ་
མིའི་ཚོལ་ཐང་དང་མཐུན་བའི་ལམ་ལྗོན་གས་སུ་སྐྱོད་ཀྱིན་ཡོད་མེད་ལ་ལྟོགས་བྱ་
དགོས། དེ་བཞིན་རྒྱ་ནག་གིས་བོད་ནང་གི་འཕྲོ་བ་མིའི་ཚོལ་ཐང་བཟུང་བའི་གཞི་
ཆད་མེད་བཏང་བ་ལེགས་བཅས་ཡོང་བར་འགན་འཁུར་དགོས།

དཀའ་ངལ་ལ་གདོང་ལེན་གྱིས་བྱལ་འབྲས་སོན་པ་ཞིག་ཡོང་ཆེད་བོད་ཀྱི་འཕྲོ་བ་

མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་མང་གཙོ་འཕེལ་རྒྱས་ལྟེ་གནས་ཁང་གིས་རྒྱ་ནག་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་
སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་གཉིས་ལ་འབོད་སྐུལ་དོན་ཚན་འགའ་རེ་ཞུས་ཡོད།

༡) རྒྱ་ནག་ལ་ཞུས་པའི་འབོད་སྐུལ།

ཕྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་རྒྱ་ནག་གིས་མིང་རྟགས་འབོད་སྤྱོད་པའི་སྤྱི་མང་དང་ཆབ་སྲིད་
ཐབ་ཐང་སྐོར་གྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་དམ་ཡིག་ལ་ངེས་པར་དུ་མོས་མཐུན་བྱ་དགོས།

སྤྱི་མང་དང་ཆབ་སྲིད་ཐབ་ཐང་སྐོར་གྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་དམ་ཡིག་གི་ལྷན་ཐབས་ཡིག་ཆ་
གཉིས་ལ་མོས་མཐུན་གྱིས་མིང་རྟགས་འབོད་དགོས། ལྷན་ཐབས་ཡིག་ཆ་དང་
པོས་སྤྱི་མང་དང་ཆབ་སྲིད་ཐབ་ཐང་སྐོར་གྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་དམ་ཡིག་ནང་གཏན་ལ་ཐབ་
ཡོད་པའི་ཐོབ་ཐང་གང་རུང་ཞིག་མ་རག་པར་བརྗོད་མཐུན་གྱི་མི་སྡེར་དང་གཞུང་
འཛིན་ཚོགས་པ་གཉིས་གྱིས་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལྷན་ཁང་ལ་ཞུ་ཆོག་པའི་ཆ་
རྒྱུན་བརྟན་ཡོད། ལྷན་ཐབས་ཡིག་ཆ་གཉིས་པས་གཞུང་འཛིན་ཚོགས་པའི་མངའ་
ཁུལ་ནས་སྒྲིག་བྲིམས་གཙོད་ལུགས་མེད་པར་བཟོ་དགོས་པ་བསྟན་ཡོད།

མནར་གཙོད་དང་སྤྱུག་སྤྱོད་གཏོང་བ། དམའ་འབེབས་བྱེད་བ། མི་སྤྱོད་ལས་འདས་
པའི་ཉེས་བྲིམས་གཙོད་པ་བཅས་འགོག་པའི་བྲིམས་ཡིག་དང་དེའི་ལྷན་ཐབས་ལ་
མོས་མཐུན་གྱིས་མིང་རྟགས་འབོད་དགོས། དེས་མི་སྡེར་གྱི་རང་དབང་འཕྲོག་པའི་
ཡུལ་དུ་རང་དབང་ཅན་གྱི་ལྷན་ཚོགས་རྒྱུང་བ་ཞིག་དུས་ནས་དུས་སུ་ལྷ་ཞིབ་བྱེད་
དུ་ཡོང་སྟེ་མི་རྣམས་མནར་གཙོད་སྤྱོད་པ་ལས་སྤྱོད་ཐབས་ཡོང་གི་ཡོད།

མི་རྣམས་བཅན་དབང་ལོག་གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་འགྱུར་བ་ལས་སྤྱོད་སྤྱོད་བྱེད་པའི་
རྒྱལ་སྤྱིའི་བྲིམས་ཡིག་ལ་མོས་མཐུན་གྱིས་མིང་རྟགས་འབོད་དགོས།

ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལོར་༢༠༡༥ ལོར་གྱི་རྒྱ་ནག་གི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལག་བསྟར་
འཆར་གཞིའི་ནང་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་དམིགས་འདུན་དག་མངོན་འགྱུར་ཡོང་རྒྱུར་
ཁག་ཐེག་བྱེད་པའི་ངེས་གཏན་གྱི་འཆར་གཞི་དང་། དཔེ་མཚོན། ཆད་གཞི་བཅས་

ལག་ལེན་དུ་འགལ་དགོས།

ངལ་རྩལ་བསྐྱར་བཞོད་ཁང་མེད་པར་བཞོས་ཏེ་དེའི་ཆབ་ལ་ “ལེགས་བཅས་” བྱེད་
ཐབས་གཞན་ཞིག་བསྐྱར་འཇུགས་མི་ཡོང་བ་དགོས།

ཞུ་འཕོད་བྱེད་པའི་ལམ་ལུགས་ལ་བསྐྱར་ཞིབ་དང་འགྱུར་བ་གཏོང་དགོས། ཅུས་པ་
ལྷན་པའི་བྱེད་ཐབས་གཏན་འབེབས་གྱིས་ཆབ་འབངས་ཀྱི་ཞུ་འཕོད་བྱེད་པའི་ཐོབ་
ཐང་ལ་ཁག་ཐེག་དང་དུས་ལྡར་ལེགས་བཅས་ཡོང་དགོས། ཞུ་འཕོད་ཀྱི་ཐེན་ཐོ་ཅུང་
བར་གཞིགས་ཏེ་འགོ་བྱེད་ཆོའི་གོ་གནས་སྟོར་བའི་སྲིད་ཅུས་མཆམས་འཛུགས་
དགོས། དཀར་ཆ་ཡེ་ནས་མེད་པའི་ལྷན་ནག་གི་བཅོན་དོང་སྟེན་མཆམས་འཛུགས་
དགོས། ཞུ་འཕོད་བྱེད་མཁན་ནམས་ལ་བརྟམ་བཅས་དང་ཚུལ་མིན་གྱི་སྟོར་བ་རྩལ་
མཁན་ས་གནས་དཔོན་རིགས་ཆོས་ཉམས་ཆད་གཅོད་དགོས།

ཁྲིམས་ཞིབ་ལྷན་ཆོགས་ཀྱི་རང་དབང་ལ་ཁག་ཐེག་བྱས་ཏེ། ཆབ་འབངས་ཆང་མ་
ཁྲིམས་མཐུན་གྱིས་བཀག་སྒྲིལ་དང་། འཛིན་བཟུང་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་དུས་ཐོག་
ཏུ་གསལ་བཤད། རང་ཉིད་ཀྱི་འདོད་མོས་ལྡར་ཁྲིམས་རྩོད་པ་འདེམས་པ། ཐག་
གཅོད་འགོར་འགྱུར་མ་ཡོང་བ་བཅས་དགོས།

ངོ་རྒྱལ་བྱེད་མཁན་དང་། དགེ་འདུན་པ། བཅུན་མ། སྲིད་དོན་ཐད་ལྟ་ཚུལ་མི་མཐུན་
མཁན། གསར་འགོད་པ། རྩམ་པ་པོ། སྐྱུ་རྩལ་པ། ལས་འགལ་བ་བཅས་རྩོད་པའི་
བཀག་སྒྲིལ་བྱས་པའི་མི་ཆང་མ་གང་མཐོགས་སྒོ་སྒོལ་གཏོང་དགོས་ལ། ཁོ་ཆོའི་
ཁྲིམ་མི་ནམས་ལ་ཁོ་ཆོ་གང་དུ་བཀག་སྒྲིལ་བྱས་ཡོད་ཤེས་སུ་བཅུག་ཏེ་ཐུག་
འཕྲད་བྱ་འཇུག་དགོས།

བཀག་སྒྲིལ་བྱེད་རིང་འགྲོ་བ་མའི་ཐོབ་ཐང་ལ་བརྩི་འཛིག་བྱེད་པའི་འགན་འཁུར་
དགོས། དོགས་གཞི་ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས་སྐྱག་སྟེན་དང་མནར་ཅོད་གཏོང་བ་མཆམས་
འཛུགས་དགོས། སྤྱི་བདེ་མི་སྣ་དང་དཔོན་རིགས་ཆོས་འགྲོ་བ་མའི་ཐོབ་ཐང་བཟུལ་
བཤིག་གཏོང་བར་འགན་འཁུར་འཇུག་དགོས། བཅོན་བ་ནམས་ཀྱི་གནས་སྟངས་

འཚམ་པོ་ཡོང་བར་ཁག་ཐེག་དང་བྱུང་བར་དུ་ཟ་འཁུང་དང་འཕྲོད་བསྟེན་ཐང་ལྟ་
སྦྱོང་འདེང་ངེས་དགོས།

ཐོད་ནང་དུ་སྒྲིལ་དོན་གཉེར་བའི་ཐོབ་ཐང་དང་། ཚེས་ལུགས་དད་མོས་རང་དབང་།
སྤྱོད་རང་དབང་བཅས་ཡོད་པར་བྱ་བའི་འགན་ཡོངས་སུ་འཁུར་དགོས། ཐོད་
གྱི་ས་ཁུལ་གང་སར་ཐོད་མི་ཚོའི་འགྲོ་འདུག་སྦྱོང་གསུམ་ལ་ལྟ་རྟོག་བྱེད་པའི་བྱ་
འགུལ་མཚམས་འཛིག་དགོས་ལ། སྤྱིད་གཞུང་གི་བྱ་སྤྲོད་གཏོགས་མེད་པར་ཐོད་མི་
ཚང་མས་ཚེས་དད་རང་དབང་གི་ཐོབ་ཐང་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་ཆོག་པ་དགོས། བྱིས་ས་
འགལ་གྱི་ཉེས་བྱིས་ས་མི་གཙོད་པར་ཐོད་མི་ཚང་མས་གནས་ཚུལ་སྤྱད་འབྲེལ་གྱི་
ཐོབ་ཐང་ལ་རང་དབང་རང་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་ཆོག་པ་དགོས།

དམངས་པན་ཚོགས་པ་རྣམས་ལ་དོན་སྦྱིང་ལྡན་པའི་ལམ་སྟོན་དང་། ཁོང་ཚོ་འགྲོ་
བ་མའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནད་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་རིགས་ནང་རང་དབང་རང་
མཉམ་ཞུགས་ཆོག་པ་དགོས།

ཐོད་མི་ཚང་མར་འགོར་འགྱུར་མེད་པར་བྱི་བསྦྱོང་ལག་འཁྱེར་ཆད་ལྡན་སྦྱོང་
དགོས།

རྒྱལ་ནང་དང་བྱི་རྒྱལ་གྱི་གསར་འགྱུར་བརྒྱད་ལམ་ཁག་ཐོད་རང་སྦྱོང་སྦྱོང་ས་
དང་ཐོད་གྱི་ས་ཁུལ་གཞན་དག་ལ་བསྦྱོང་ཆོག་པ་དགོས། གསར་འགོད་པ་ཚོས་
བྱིས་ས་མཐུན་གྱིས་གནས་ཚུལ་སྤྱད་འབྲེལ་གྱི་རང་དབང་སྦྱོང་བར་སྤྲོད་སྤྲོད་བ་
དང་སྤངས་འཛིན་བྱེད་པ་མཚམས་འཛིག་གིས་སྤྱོད་རང་དབང་དོན་འཁྱོལ་
ཡོང་བའི་གནས་སྤངས་བསྐྱུན་དགོས།

མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མའི་ཐོབ་ཐང་གི་འགན་འཛིན་གཙོས་ཐོད་
དུ་བསྦྱོང་བའི་རེ་བ་ཞུ་མཁན་རང་དབང་ཅན་གྱི་ཆེད་ལས་པ་དང་མཉམ་འབྲེལ་
རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་བཅས་ལ་ལེགས་པ་བསྟུ་དགོས་ལ། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་
ཚོགས་དང་འབྲེལ་བའི་དམིགས་བསལ་བརྒྱུད་རིམ་ཁག་དང་རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོར་ལྟ་

སྒོར་ཡོང་བར་སྒྲེ་ལེན་ཆད་ལྷན་བྱ་བར་ཁས་སྒྲུངས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་༡༠༩ གི་ནང་
མཉམ་ཞུགས་བྱས་པར་གདེངས་འཛོག་བྱ་དགོས།

༡) རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་ལ་འབོད་སྐུལ།

རྒྱ་ནག་རང་དོས་ནས་མོས་མཐུན་བྱས་ཡོད་པའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་ཆེང་ས་
ཡིག་ཁག་ལ་བརྩི་བཀྱར་ཞུ་དགོས་པ་དང་། མོས་མཐུན་བྱས་མེད་རིགས་ལ་མོས་
མཐུན་དང་མིང་རྟགས་འགོད་དགོས་ཞེས། རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་
གི་དོ་ཐོ་དང་ཆེ་མཐོངས་ལ་བརྩི་བཀྱར་བྱ་དགོས་པའི་སྐུལ་མ་གཏོང་དགོས།

རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལོར་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གནས་སྐྱབས་ལ་བསྐྱར་
ཞིབ་བྱེད་སྐབས་དང་ལེན་བྱས་པའི་འགན་འཁུར་འབྲུབ་པ་དགོས་པའི་སྐུལ་མ་
གཏོང་དགོས། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་རྟོག་རྩལ་ཆད་མེད་གཏོང་
དང་གཏོང་བཞིན་པའི་གནས་ཚུལ་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལྷན་ཚོགས་ལ་ཞུ་དགོས།
དེ་ནི་རྒྱ་ནག་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་ལས་འབྲུང་པའི་ཁྲིམས་
མཐུན་གྱི་བྱེད་ཐབས་སེག་ཡིན།

རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་མནར་གཅོད་དང་། གང་འདོད་འཛིན་བཟུང་། བཅན་དབང་འོག་
གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་གཏོང་ཁུགས་སོགས་ཀྱི་བྱེད་ཐབས་མཆོམས་འཛོག་པའི་རེ་
སྐུལ་ཞུ་དགོས།

རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་ངལ་ཚོལ་བསྐྱར་བཞོད་ཁང་དང་། དཀར་ཆ་སྒྲུ་མོ་ཙམ་ཡང་
མེད་པའི་ཐུན་རྒྱག་གི་བཅོན་ཁང་། ཁྲིམས་འགལ་གྱི་བཀག་སྐྱེལ་ཁང་གཞན་དག་
བཅས་མེད་པར་བཟོ་དགོས་པའི་འབོད་སྐུལ་ཞུ་དགོས།

རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གིས་མནར་འབྲེལ་གྱིས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་སྲིད་དོན་གྱི་ལྟ་ཚུལ་མི་
མཐུན་མཁན་དང་། ཚུམ་པ་པོ། གསར་འགོད་བ། སྐྱ་ཆལ་བ། ལས་འགལ་སྒྲེལ་
མཁན་བཅས་ཀྱིས་སྤྱི་བརྒྱུད་རང་དབང་དང་གནས་ཚུལ་སྤྱད་འབྲེམ་གྱི་ཐོབ་ཐང་

སྤྲད་པའི་ཉེར་ལེན་གྱིས་བཀག་སྒྲིལ་བྱས་པའི་གས་གང་མཚོགས་སྤོང་བྲལ་གཏོང་
དགོས་པའི་རེ་སྒྲུལ་ཞུ་དགོས།

གཞུང་འབྲེལ་གྱིས་རྒྱ་ནག་ལ་ཐར་འགོ་རྩེད་ཡོང་བྱེད་སྐབས། རྒྱ་ནག་གི་འགོ་བ་
མིའི་ཚོབ་ཐང་གི་གནས་སྡངས་དང་བོད་ནང་དུ་འགོ་བ་མིའི་ཚོབ་ཐང་བརྒྱལ་བཞིག་
གཏོང་བཞིན་པའི་སྒྲིབ་སྡེད་དགོས།

འགོ་བ་མིའི་ཚོབ་ཐང་རྒྱ་རྩལ་གྱི་དཀའ་ཉེན་འབྱུང་པའི་བོད་མི་ཚོར་སྒྲུབས་
བཅོལ་གྱི་ཚོབ་ཐང་སྤོང་དགོས་ལ། བོད་མི་ལས་འགྲུལ་སྡེལ་མཁན་ཚོར་རྒྱ་ནག་
ནང་དང་ཡང་ན་འཛམ་སྐྱིད་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གང་དུ་ཡིན་ཡང་བོད་དང་འབྲེལ་
པའི་ལས་རིགས་ནང་ཞུགས་སྐབས་སུ་འགོར་འགྲུང་མེད་པར་སྤྱི་བསྡོད་ལག་
འཁྲེར་སྤོང་དགོས།

རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ནང་གི་འགོ་བ་མིའི་ཚོབ་ཐང་གི་གནས་སྡངས་སྒྲོར་གསལ་
བཤད་མ་བྱས་ཆེ། ཚོང་དོན་གྲོས་མཐུན་ལ་མིང་རྟགས་འཁོད་རྒྱ་ཕྱིར་འཐེན་བྱ་
དགོས། རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་བོད་ནང་གི་འགོ་བ་མིའི་ཚོབ་ཐང་གི་གནས་སྡངས་
གསལ་བཤད་དགོས་པའི་རེ་འདུན་མ་བཏོན་པར། རྒྱ་ནག་གཞུང་དང་མཉམ་དུ་
ཚོང་དོན་འབྲེལ་ལམ་ཉར་ཐབས་བྱས་ཆེ། དེས་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗངས་དང་བོད་ཀྱི་
ས་ཁུལ་གཞན་དག་དུ་གཏོར་ཁ་སྡོག་འདོན་གྱི་ལས་གཞི་སྡེལ་བ་ལྟ་བུ་བོད་མི་
ཚོའི་ཚོབ་ཐང་བརྒྱལ་བཞིག་ཆེ་དུ་གཏོང་བར་ཤུགས་སྒྲིབ་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད།

རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་འགོ་བ་མིའི་ཚོབ་ཐང་གི་འགན་འཛིན་
གཙོས་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་རྣམས་དང་། འགོ་བ་མིའི་ཚོབ་ཐང་
སྤྱན་རྒྱལ་གྱི་དམིགས་བསལ་ལྟ་ཞིབ་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་དག་ལ་དང་ལེན་བྱ་དགོས་
པའི་སྒྲུལ་མ་གཏོང་དགོས།

བཅོན་ཁྲོལ་བོད་མིའི་སྤྱིགས་འཛུགས་དང་མཉམ་དུ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ཚོག་
འཛིན་པའི་སྤྱི་ཚུས་ལ་འགྱུར་བ་ཐེབས་པར་འབད་བཅོན་གྱིས། བོད་ཀྱི་གནས་

སྐྱེས་ཤིང་མེད་ཀྱི་ལམ་ནས་ཐག་གཅོད་ཡོང་རེ་བྱ་དགོས།

ཆོས་ལུགས་དང་མོས་བཀག་སྒྲིམ།

ཁོད་ནང་ཆོས་དང་རང་དབང་རྟོག་ཅོལ་གཏོང་བཞིན་པའི་སྲིད་རྒྱུས་དེའི་རྒྱུ་
ལྡོངས་ནི། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་ཞིག་འབྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་རེད། །

.....རང་ལྟེན་གྱི་སྒྲིམ་ཁར་རྒྱུ།

གཅིག་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱུ་ལྡོངས།

རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་བཅོན་བཟུང་བྱས་པ་ནས་བཟུང་། བོད་ཀྱི་ནང་ཆོས་དང་རིག་
གནས་ལ་དག་པོའི་ལྟ་ཚུལ་བཟུང་ཡོད། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཐུན་
མིང་མ་ཡིན་པའི་རོ་བོ་དེ་ནང་དོན་རིག་གནས་དང་འབྲེལ་བ་གཏོང་ཐབ་ཡོད་པ་དེ་
རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཤེས་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། དེར་བརྟེན། ༡༩༥༥ ལོར་མའོ་ཅི་ཏུང་
གིས་རྒྱ་ལའི་ཁྲ་མ་མཚོག་ལ་ རྒྱུ་ཆོས་ནི་མི་དམངས་ཀྱི་དུག་རེད་ཅེས་བརྗོད་ཡོད་
ལ། ལྷག་པར་དུ་ ༡༩༥༩ ལོའི་ལྷ་སར་མི་དམངས་ཡར་ལངས་རོ་རྒྱལ་བྱུང་བ་དང་
། རྒྱ་ལའི་ཁྲ་མ་དང་བོད་མི་འབྲུམ་ ༡ ལྷག་རྒྱ་གར་ནང་བཅོན་ཁྱེལ་དུ་ཕེབས་པའི་
རྒྱུ་སྟ། རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་ནང་དགོན་པ་སྟོང་ལྔ་ག ༤ ལྷག་གཏོར་བཞིག་བཏང་
ཡོད། བསམ་བརྗོད་ལས་འདས་པའི་གཏོར་བཞིག་དང་ཕྱག་གཞོན་དཀའ་སྤྲུག་དེ་
དག་ནི། ཡིག་ཐོག་ནས་རི་མ་རི་བཞིན་གསལ་འདོན་བྱ་རྒྱུ་བྱས་པ་ཞིག་རེད། རྒྱུ་
བོད་པའི་དགོན་སྡེ་དང་སྤྱི་བ་གནས་ཁག་ནི། རང་པའི་ཆོས་ཀྱི་གཙོ་བོ་བོད་པའི་
ཆོས་དང་རིག་གནས་སྒྲིབ་གསོའི་ལྟེ་གནས་ཆགས་ཡོད་པ་ཅུ་མ་ཟད། ལོ་རྒྱུ་
སྟོང་ལྔ་ག་རིང་ནས་བརྒྱུད་འོངས་པའི་བོད་ཀྱི་ཅ་ཆའི་དཔེ་རྒྱུ་དང་ཐང་ག་ རྒྱ་འབྲུ་
ཕྱིན་རྟེན་སོགས་གཅེས་ཉར་བྱ་སའི་དཔེ་མཛོད་ཁང་དང་འབྲེམས་སྟོན་ཁང་ལྟ་བུ་
ཆགས་ཡོད།

བོད་ཀྱི་ནང་པའི་རིག་གནས་ལ་རྒྱ་དམར་གྲང་ཐུན་ཏང་གིས་འཁོན་འཛིན་བྱས་
 བོ་ཡོད་པ་དེ། རིག་གནས་གསར་མཛེད་སྐབས་སུ་གསལ་བོར་བྱིར་མཛོན་ཡོད་
 པ་རེད། སྐབས་དེར། བོད་པའི་གྲ་བཅུན་བརྒྱ་ཆ་ ༩༩ ཅམ་བཅོན་འཇུག་མནར་
 གཙོད་དང་དམར་གསོད་སོགས་བྱས་ཏེ། ཆོས་ལུགས་རྒྱན་འཛིན་དང་དར་
 སྤེལ་གྱི་བསམ་སྒྲུབ་རང་དབང་ཡོངས་ཆོགས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཅ་མེད་བཏང་ཡོད་
 སྟབས། སྲིད་དོན་རིག་པའི་ཆེད་མཁས་པ་རྒྱ་བཙོར་བྱ་ལགས་ཀྱིས་ཀྱང་། རིག་
 གསར་སྐབས་སུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཆབ་ཏུ་མའོ་སྟོན་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་
 བཅུག་པ་རེད། །ཅེས་བཞིན་ཡོད།

དེ་བཞིན། རྒྱ་དམར་གྱིས་བོད་ཀྱི་ཕྱོད་རྒྱུན་དང་གོམས་གཤིས་མཐའ་དག་གི་མས་
 འགལ་བྱ་བཅིས་ཤིང་། ལྷག་པར་བྱ་ཆོས་ལུགས་དང་ལོ་རྒྱུས། རྣམ་ཐར་སོགས་
 ཀྱིས་མཚོན་པའི་ཅ་ཆའི་དཔེ་དཔ་བརྒྱ་ཆ་ ༩༠ ལྷག་མེད་བསྟེན་བཏང་བ་དེ་
 བློ། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་དང་སོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཅ་གཏོར་ཅམ་བྱ་མ་
 ཟད། བོད་ཀྱི་ནང་བསྟན་དཔེ་དཔ་དེ་དག་ནི་དཔལ་ཁ་ལན་ཁ་ནས་བརྒྱད་པའི་ནང་
 པའི་རིག་གནས་ལྟ་བུ་བཞིག་ཆགས་ཡོད་སྟབས། འཛམ་གླིང་མི་དམངས་ཀྱི་རིག་
 གནས་དཔལ་ཡོན་ལའང་དོ་ཤིག་དང་གོད་ཆགས་ཆེན་པོ་ཐེབས་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ ལོར་རིག་གསར་མཇུག་སྒྲིལ་བའི་རྗེས་སུ། རྒྱ་གཞུང་གིས་གྲ་
 ཡངས་ཀྱི་སྲིད་ཁྲིམ་ཞེས་པ་ལག་བསྟར་གྱིས། བོད་ནང་ཐུན་བྱ་སྲིད་ཁྲིམ་སྟོད་
 ཡངས་བྱིན་པར་བརྟེན། བོད་པའི་ཆོས་ལུགས་དད་མོས་ལ་རང་དབང་ཐུན་བྱ་བྱུང་
 ཡོད་པ་རེད།

དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་ནང་བྱ་བོད་མི་རང་ངོས་ནས་ཆོས་ལུགས་བསྐྱར་དར་གྱི་
 ལས་དོན་མགོ་བཅུགས་ཏེ། བོད་མི་སྐྱ་མེར་མང་ཆོགས་ཀྱིས་མ་སྐྱལ་དང་བྲངས་
 གི་སྟོན་པ་སོ་སོའི་བྱིས་དུ་མཚོད་གཤོམ་གསར་བཅོད་དང་། དགོན་པ་གཏོར་
 བཞིག་བཏང་ཐིན་པ་རྣམས་བསྐྱར་བྱ་སྐྱར་གསོ་བྱས་ཡོད་ལ། བོད་རིགས་གཞོན་
 སྤྱིམ་མི་རབས་གསར་པ་རྣམས་དགོན་པར་འཇུག་ཞུགས་ཀྱིས་གྲ་བཅུན་གྱི་ཕྱོད་

བ་བཞེས་ཏེ། དགོན་ཐེ་ཁག་གི་བྱེད་སྒོ་རྣམ་གསུམ་གྱི་དབུ་རྒྱ་དང་མགོ་ཚུགས་
ཡོད།

ཡིན་ནའང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༡ ནང་ ༡༩༤༤ ལོར། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ལྷ་སར་བོད་རང་
བཙན་གྱི་སྐད་འཛིན་ངོ་ཚྀལ་བྱེད་མགོ་ཚུགས་ཡོད་ལ། ངོ་ཚྀལ་ལས་འགྲུལ་དེ་དག་
ཐོག་མར་གྲུ་བཙན་གྱིས་དབུ་ཁྲིད་བ་དང་རིམ་བཤ་བོད་རིགས་གཞོན་སྐྱེས་མང་པོ་
མཉམ་ཞུགས་བྱས་ཐོག་ གཞི་རིམ་མཆོག་བོད་ལ་གདན་འདྲན་དགོས་བ་དང་
བོད་རང་དབང་དགོས་པའི་སྐད་འཛིན་བྱས་ཡོད། དེ་རྗེས་རྒྱ་གཞུང་གིས་བསྐྱར་
དུ་གྲུ་བཙན་མང་པོ་འཇུག་བཟུང་བཙན་འཇུག་དང་། བོད་ནང་ཆོས་ལུགས་དད་མོས་
རང་དབང་ཐད་བསྐྱར་དུ་བཀག་སྡོམ་སྤངས་འཛིན་བྱེད་ཀྱིས་ཆེ་རུ་བྱིན་ཡོད་ལ།
སྐབས་དེའི་རྒྱ་གཞུང་འགོ་ཁྲིད་ཆོའི་ཁྲོད་ནས། བོད་ནང་ཆོས་ལུགས་རང་དབང་
ཐོན་ཅམ་ལྷག་གཏོང་བྱས་པའི་རྒྱུ་ཡིན། བོད་མའི་རྒྱལ་ཁེན་ལ་སྐུལ་འདེད་ཀྱི་
ཀྱིས་རྒྱུ་ཐེབས་ཏེ། བོད་འདི་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་དབང་ལོག་ཏུ་འཇུག་རྒྱར་འགོག་
རྒྱུ་བཅོས་པར་སྒྲིག་མཁན་དམར་ཤོག་ལྷ་བ་མཁེགས་འཛིན་འགོ་ཁྲིད་ཆོས་བོད་
ནང་མུ་མཐུད་བཀག་སྡོམ་བྱེད་དགོས་པའི་བསམ་སྒྲུར་ལ་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་ཡོད་བ་རེད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༤ ལོ་ ༦ པའི་ནང་པེ་ཅིན་དུ་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་སྐོར་གྱི་བཞུགས་མོལ་
ཆོགས་འདུ་ཐེངས་གསུམ་བ་ཞེས་བ་སྐོར་ཆོགས་བྱས་ཏེ། མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཆོས་
ལུགས་དད་མོས་ལ་དམ་བྱག་སྤངས་འཛིན་བྱ་རྒྱུའི་ཕྱིད་རྒྱས་བསྐྱར་དུ་གཏན་
འཁེབས་བྱས་ཐོག་ སྐབས་དེར། རྒྱ་གཞུང་གིས་རྒྱལ་གཅེས་ཆོས་གཅེས་ཞེས་
པའི་ཆབ་སྲིད་ལས་འགྲུལ་ལ་བརྟེན་ནས། རྒྱ་ལའི་སྐྱ་མ་དང་རྒྱ་ལའི་རུ་ཆོགས་
བཙན་པར་ཚོལ་རྒྱུ་དང་རྒྱུའི་ཕྱིད་རྒྱས་དེ་ཐག་གཅོད་བྱུང་བ་རེད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༤
ལོ་ནས་བཟུང་རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་ཀྱི་དགོན་ཐེ་ཁག་ནང་ཕྱིད་རྒྱས་དེ་བཙན་དབང་
གིས་ལག་བསྟར་བྱེད་མགོ་བཙུགས་ནས། རྒྱ་ལའི་སྐྱ་མའི་སྐྱ་པར་སྒྲིག་བཤམས་
མི་ཆོག་བ་དང་། དགོན་ཐེ་ཁག་ནང་ལས་དོན་རུ་ཁག་ཆེད་གཏོང་བྱས་ཏེ། གྲུ་
བཙན་ཆོར་རྒྱ་ལའི་སྐྱ་མར་མཆོན་སྤྲད་བཙུག་བ་དང་། དམར་ཤོག་གྲུང་ཁོར་

ཏང་ལ་དགའ་ཞེན་དགོས་པའི་དག་རྒྱུད་སྲིད་རྒྱུས་རིམ་པར་སྤེལ་ཡོད་པ་རེད། དེ་
 ལྟར་ད་ལྟའི་བར་དུ་བོད་དོན་སྐྱོས་མོལ་ཆོག་པའི་ཐེངས་གསུམ་པའི་ཐོག་ཐག་
 གཅོད་བྱས་པའི་སྲིད་རྒྱུས་དེ་བོད་ནང་སྤྱི་མཐུན་ལག་བསྟར་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་ལ།
 རྒྱ་གཞུང་གི་སྲིད་རྒྱུས་དེས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་རོ་བོ་མཆོན་པའི་ནང་པའི་ཆོས་དང་
 རྒྱ་ལའི་སྤྱི་མཐའ་བར་འབྲེལ་བ་དམ་ཐབ་ཡོད་པ་དང་། བོད་པའི་ནང་བསྟན་ཆོས་
 ལུགས་ནི་རྒྱ་དམར་གུང་ཁབ་ཏང་གི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་། རྒྱ་དམར་
 གཞུང་གིས་བོད་ཐོག་འཛིན་པའི་སྲིད་རྒྱུས་ལ་རྒྱབ་འགལ་དུ་གྱུར་ཡོད་སྟེ་རོ་བོ་
 འཛིན་བྱས་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ནང་ ༥༠༠༠ ལོའི་ནང་། བོད་ནང་ཆོས་ལུགས་དད་མོས་རང་དབང་
 ལ་སྤངས་འཛིན་དམ་པའི་ལུགས་ཆེན་བྱུང་ཡོད། ཡིན་ནའང་། ད་ལྟའི་ཆར་བོད་
 པའི་དགོན་སྡེ་ཁག་ནང་སྤར་ལས་ལྷག་པའི་ཡ་ང་པའི་དག་ལོན་དམ་པའི་བྱེད་
 བཞིན་པའི་སྲིད་རྒྱུས་ཁག་ནི། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༠༤ ལོར་བོད་ས་ཡོངས་སུ་ཞི་བའི་རོ་
 ཆོལ་བྱུང་བའི་རྗེས་སུ་གཏན་འབེབས་བྱས་པ་ཞིག་རེད། རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་ནང་
 གི་ཞི་བའི་རོ་ཆོལ་སྐྱད་འབོད་ཀྱི་ལས་འགུལ་དེ་དག་ནང་གྲ་བཅོམ་མང་པོས་མཉམ་
 བྱས་བྱས་ཡོད་པ་དེ་ནི། དགོན་སྡེ་ཁག་གི་ཆོས་ལུགས་སློབ་གསོའི་ལུགས་
 རྒྱུན་གྱི་དབང་གིས་ཡིན་པ་དང་། བོད་ཀྱི་དགོན་སྡེའི་སློབ་གསོ་ནི་རྒྱ་གཞུང་གིས་
 བོད་དབང་སྐྱུར་གྱི་འཆར་གཞིར་འཇོག་རྒྱུ་བཟོ་བའི་གཞི་ཅ་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་
 རོས་འཛིན་བྱས་ཡོད། དེར་བརྟེན། ད་ལྟའི་ཆར་རྒྱ་གཞུང་གིས་བྱང་ཀོ་རི་ཡ་ནང་
 བཞིན། བོད་མིའི་གཞི་རིམ་སྤྱི་ཆོག་པའི་བྱིས་ཆང་བཅས་སུ་ཆོས་ལུགས་བྱ་
 འགུལ་བཀག་སྟོམ་བྱས་ཏེ། ཆོས་ལུགས་དང་འབྲེལ་བའི་བོད་མིའི་རྒྱུན་གཏན་
 འཆོ་བ་སྤེལ་སྤངས་ཡོངས་རྫོགས་ལ་མཐའ་གཅིག་དོ་ཤོག་བཟོ་བཞིན་ཡོད། སྤྱིར་
 བོད་མིའི་རིག་གནས་དང་སྤྱི་ཆོག་པའི་ཆོས་དང་རིག་གནས་ལ་ཅ་གཏོར་ཆོལ་རྒྱུ་
 ཐེབས་བཞིན་ཡོད་སྟབས། བོད་རིགས་མང་ཆོག་ཀྱིས་རྒྱ་གཞུང་གི་རིག་གནས་

སྐབས་ཀྱི་དག་གཞོན་ཅ་གཏོར་སྤང་ཁུས་བསྐྱར་དུ་རོ་ལངས་ཀྱག་བཞིན་པར་ངོས་
འཛིན་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

ཨ་རིའི་གཞུང་གི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཆོས་ལུགས་རང་དབང་ཆོག་མཁན་རྒྱུ་གིས། རྒྱ་ནག་
ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༩ ལོར་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་དམིགས་བསལ་གྱིས་དོ་སྤང་བྱེད་དགོས་
པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཀྱི་དུ་ངོས་འཛིན་ཐོག་འཛིན་སྤྱིང་ནང་ཆོས་ལུགས་དང་མོས་རང་
དབང་རྟོག་རོལ་གཏོར་མཁན་ཉེན་ཆབས་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་གསུ་ངོས་འཛིན་
བྱས་ཡོད། ༡༩༥༣ ལོར་ཆོག་མཁན་རྒྱུད་དེའི་བཏོན་པའི་སྒྲན་ཐོའི་ནང་། རྒྱ་གཞུང་
གི་དབང་སྐྱར་འོག་ཡོད་པའི་ཐོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཁག་ནང་། ཆོས་ལུགས་དང་མོས་རང་
དབང་གི་གནས་བབ་ནི། འདས་པའི་ལོ་རོ་བརྒྱ་ལྷག་རིང་ཉེན་ཆབས་ཆེས་ཆེ་བའི་
དུས་རིམ་ཁག་ཏུ་སྒྲེབས་ཡོད། རྟེན་པ་གོད་ཡོད།

ཐོད་ཐོག་འཛིན་བཞིན་པའི་རྒྱ་གཞུང་གི་ད་ལྟའི་སྤང་ཁུས་དེ་དག་གི་དམིགས་ལུལ་
ནི། ཐོད་ཀྱི་ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་དེ་ཐད་ཀར་རྒྱ་གཞུང་གི་བཀོད་བྱས་དབང་སྐྱར་
འོག་སྐྱེད་སྲུང་འཛིན་བྱ་རྒྱུའི་འཆར་གཞི་ཡིན་པ་གསལ་བོར་བསྟན་ཡོད། རྒྱ་གཞུང་
གིས་འཆར་གཞི་ལྟན་པའི་ཐོག་ནས་རིམ་བར་ལག་བསྟར་བྱེད་བཞིན་པའི་སྤང་
ཁུས་དེ་དག་གིས། ལོ་རོ་སྤྱིར་ལྷག་རིང་ནས་བརྒྱུད་འོངས་པའི་ཐོད་ཀྱི་ནང་པའི་
ཆོས་ཀྱི་བྱེད་སྒྲོ་དང་ལུགས་སྒྲིལ་དག་ཅ་མེད་གཏོར་བཞིན་ཡོད་ལ། མ་འོངས་པར་
ཐོད་ཀྱི་སྒྲན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ནང་པའི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་། ལུལ་གོ་མས་གཤིས་
ལུགས་མཐའ་དག་ཅ་མེད་དུ་བཟོ་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བཞིན་ཡོད།

གཉིས་པ། རང་ལུས་མེར་བསྐྱེད་ལ།

གཅིག་རང་བསྐྱེད་ལས་གནང་མཁན་རྣམས་ཀྱི་འཕྲོད་སྤྱ།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ ལོར་ད་བར་ཐོད་ནང་མི་ ༡༢༥རང་ལུས་མེར་བསྐྱེད་ལས་བཟང་ཡོད།
ཐོད་ནང་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེད་ལས་ཐོག་མར་གནང་མཁན་ནི། ༥་བ་ཀི་ཏི་དགོན་པའི་
བླ་བཟ་ཆེ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་ཏ་ཅང་གནད་འགག་ཅིག་ཆགས་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ ལོ་

༡ ཆེས་ ༡༧ ཉིན། ཁོང་གིས་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་ཡོད་ལ། དེ་ནི་ལོ་གསར་
 ཉིན་མོར་རྒྱ་གཞུང་གིས་དགོན་པའི་ནང་བོད་མིའི་སྤྱི་ལ་རྒྱན་གྱི་ཆོས་ལུགས་བྱེད་
 སློ་སྤེལ་རྒྱུར་བཀག་འཁོག་བྱས་པར་བརྟེན་ནས་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་བཏང་བ་
 ཞིག་ཆགས་ཡོད།

སྐབས་དེར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་བཅན་བཀའ་བཏང་བར་མ་འཛེམས་པར། ར་བ་ཀིརྟི་
 དགོན་པའི་བྱ་བརྒྱ་ཐག་མང་པོ་ཆོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་ནང་འཛེམས་ཏེ་སྒྲོན་ལམ་
 འདོན་མགོ་རྩལ་ཡོད། ཡིན་ནའང་། དགོན་པའི་བྱ་བ་རྒན་པ་དང་ས་གནས་ལས་
 བྱེད་ཆོས་ལྷ་འཕོད་ཡང་ཡང་བྱས་པར་བརྟེན། རེས་སུ་སྒྲོན་ལམ་འཆོགས་རྒྱ་ཕྱིར་
 འཕེན་བྱ་དགོས་བྱུང་སྟེ། བྱ་མང་རྣམས་ཆོགས་སྒྲོལ་ནས་ཕྱིར་རང་ཤག་ཏུ་ལོག་
 རེས། བྱ་བཟ་མྱེ་ལགས་ས་གནས་ར་བ་རྫོང་གི་ཁྲིམ་གཞུང་གསུམ་མདོ་ཞིག་ཏུ་
 ཕྱིན་ཏེ། སོ་སོའི་སྤྱ་ལུས་ལ་མེ་སྒྲོན་ནས་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་ཀྱིས་ངོ་རྒྱལ་
 གནང་ཡོད། ཁོང་གིས་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་གནང་སྐབས། སོ་སོས་བཅོས་
 པའི་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་དར་དཀྱིལ་དུ་ཡགོང་ས་མཆོག་གི་སྤྱ་པར་ཡོད་པ་ཞིག་ལག་ཏུ་
 བསྐྱེངས་ཏེ། རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་ཐོག་འཛིན་པའི་མི་སེར་སྤེལ་བའི་བྲག་གཞོན་
 དབང་རྒྱུར་གྱི་སྤྱིད་རུས་ལ་ངོ་རྒྱལ་བྱས་ཡོད་ལ། དེ་དུས་རྒྱ་གཞུང་བྲག་ཆས་ཉིན་
 རྟོག་པས་བསམ་བཞིན་དུ་ཁོང་གི་ལུས་སྤྱིང་ལ་མེ་མདས་བརྒྱབ་ཡོད་པ་རེད།

དེ་ནས་ལོ་གཉིས་འདས་པའི་རེས་སུ། བསྐྱར་དུ་ར་བ་ཀིརྟི་དགོན་པའི་བྱ་ཕུན་
 ཆོགས་ལགས་ཀྱིས་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་གནང་ཡོད། ཁོང་གིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩
 ཟླ་ ༣ ཆེས་ ༡༦ ཉིན་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་ཀྱིས་ཞི་བའི་ངོ་རྒྱལ་གནང་ཡོད།
 བྱ་ཕུན་ཆོགས་ལགས་ཀྱིས་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་གནང་བའི་ཉིན་མོ་དེ་ནི།
 ༡༩༩༩ ལོར་ར་བ་ཀིརྟི་དགོན་པར་ཞི་བའི་སྐད་འབོད་བྱུང་སྐབས། རྒྱ་གཞུང་གིས་
 བོད་མི་མང་ཆོགས་ཐོག་མེ་མདའ་བརྒྱབ་ནས་སྤྱི་གཡའ་བའི་བྲག་གཞོན་བྱས་ཐོག་
 བོད་མི་ ༡༠ ལྷག་མེ་མདའི་སོ་ཁ་ནས་དམར་གསོད་བཏང་སྟེ། ལོ་རྒྱལ་སོ་གསུམ་
 འཁོར་བའི་དུས་བྲན་གྱི་ཉིན་མོར་འཁལ་ཡོད། སྐབས་དེར་རྒྱ་གཞུང་གི་ཉིན་རྟོག་

བ་ཚོས་ཁོང་གི་ལུས་སྤྱང་གི་མེ་བསད་ཐེས། ཡང་བའི་གཙང་རྩུང་དྲག་པོ་བཏང་
 སྤྱོད་མར་གསོད་བཏང་ཡོད། དེ་དུས་གྲ་ལུན་ཚོགས་ལགས་ཀྱིས་རང་ལུས་མེར་
 བསྐྱེགས་གནང་བ་དངོས་སུ་མཐོང་མཁན་ས་གནས་ལུལ་མིས་བརྗོད་བ་ལྟར་ན།
 གྲ་ལུན་ཚོགས་ལགས་ཀྱིས་༼༡༽རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་ཆེ་ཁྱིམ་པ་རྟན་པར་ཤོག༽
 ཅེས་བའི་འཕོད་ཆོག་བསྐྱེགས་ཡོད་པ་རེད།

དེའི་ཐེས་སུ་བྱུང་བའི་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་གནང་མཁན་བོད་མི་བདུན་གྱི་ནང་
 ནས། བཞེ་ནི་རྩ་བ་ཀྱི་རྟེན་དགོན་པའི་གྲ་བ་ཡིན་པ་དང་། གཞན་གསུམ་ནི་རྩ་བ་ཀྱི་རྟེན་
 དགོན་པའི་གྲ་རྒྱར་ཡིན་པ་རེད། གྲ་རྒྱར་དེ་གསུམ་ནི་རྒྱ་གཞུང་གིས་བཙན་བྱུགས་
 འོག་དགོན་པ་ནས་སྤྱིར་སྤྱང་བཏང་བའམ། ཡང་ན་སོ་སོ་རང་འགྲུལ་ཐོག་དགོན་
 བ་ནས་སྤྱིར་ཐོན་པ་གང་ཡིན་མེན་གསལ་བོ་ཤེས་ཀྱི་མི་འདུག དེ་བཞིན། བོད་
 ནང་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་གནང་མཁན་དང་བོ་ནས་ཉེར་གཉིས་བར་གྱི་མི་ཆང་
 མ་གྲ་བ་དང་གྲ་རྒྱར་ཆགས་ཡོད། རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་གནང་མཁན་མང་ཆེ་
 བས་བོད་ནང་རང་དབང་དང་༡༽ཤོང་ས་མཆོག་བོད་ནང་གདན་འདྲེན་བྱ་དགོས་པའི་
 འཕོད་ཆོག་བསྐྱེགས་ཡོད།

ཉེ་ཆར་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་ཀྱི་རྩ་ཚྲིལ་གནས་རྒྱལ་ལ་འགྱུར་བ་སྤྱིན་འདུག
 མང་ཆེ་བ་གྲ་བ་དང་གྲ་རྒྱར་མ་ཡིན་པར། བོད་རིགས་མི་སྤྱོད་རྒྱུས་མ་རྣམས་
 ཆགས་ཡོད། ཡིན་ནའང་། ཁོ་ཆོ་ཆང་མས་ཆོས་ལུགས་རང་དབང་དང་༡༽ཤོང་ས་
 མཆོག་བོད་དུ་གདན་འདྲེན་དགོས་པའི་མངོན་འདོད་འཕོད་ཆོག་བསྐྱེགས་ཡོད་པ་
 གཅིག་གྱུར་ཆགས་ཡོད། ད་དུང་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་གནང་མཁན་མང་པོ་
 ཞིག་གིས། རྒྱལ་བ་གཟམ་པ་བོད་ནང་གདན་འདྲེན་དགོས་པ་དང་བཅའ་ཆེན་ཡང་སྤྱིར་
 སྤྱོད་བཀོལ་དགོས་པའི་འཕོད་ཆོག་གྱུར་བསྐྱེགས་ཡོད་པ་རེད། བོད་མི་འགའ་
 ཤས་ཀྱིས་ལག་གཉིས་ཐལ་མོར་སྤྱར་ཉེ་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་གནང་ཡོད་པ་
 དང་། ཐལ་ཆེ་བའི་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་གནང་སའི་ས་ཆ་ནི། དགོན་པ་དང་
 བཙུན་དགོན། མཆོད་རྟེན་སོགས་ཀྱི་གཡས་གཡོན་ཉེ་འགྲམ་སོགས་ཆགས་ཡོད་

ལ། ལྷག་པར་དུ་གལ་ཆེའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དུས་ལྷོན་སྐབས་དང་། དུས་འགྱུར་ཉེ་མོ་
ལ་ཉེ་བའི་དུས་སྐབས་བཅས་སུ་མེད་བསྐྱེགས་བཏང་ཡོད་པ་རེད།

ཕྱི་མོ་ ༢༠༡༠ ལོར། ཡལོང་ས་རྒྱ་ལའི་ཁྲ་མ་ས་སྤྱི་ཚབ་དང་པེ་ཅིན་བར་གྲོས་མོལ་
བརྒྱད་རིམ་མཆོམས་འཛིག་བྱས་པ་ནས་བཟུང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་དྲ་རམ་ས་ལའི་
མིང་གཞུང་མཉམ་དུ་གྲོས་མོལ་གྱི་འདུན་པ་ཅ་ནས་བསྟན་མེད་པར་བརྟེན། ད་ཆ་
བོད་ནང་གི་བོད་མི་ཆོས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིག་ལྷན་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་ཁྲ་ན་མེད་
པའི་དབུ་ཁྲིད་དང་མཇལ་ཐབས་མེད་པའི་སེམས་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱལ་དེ་ཆེ་རུ་བྱེན་
ཡོད།

རྒྱ་གཞུང་གིས་ཡལོང་ས་རྒྱ་ལའི་ཁྲ་མ་ས་ཆོག་ལ་མཆོན་སྟེད་བྱགས་ཆེ་རུ་
བཏང་བ་དེས། ཡལོང་ས་ཆོག་བོད་ནང་ཐེབས་རྒྱའི་བོད་མིའི་སེམས་ནང་གི་རེ་
བ་དེ་ཐག་རེ་རིང་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པར་བརྟེན། བོད་མིའི་སེམས་ཁོང་གི་ན་རྒྱག་
ཀྱང་རེ་བྲག་དུ་གཏོང་བཞིན་ཡོད།

མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཆོགས་དང་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཆོགས་སྡེ་ཁག་གིས་ཀྱང་། རྒྱ་
གཞུང་ལ་བོད་ནང་གི་རང་ལུས་མེད་བསྐྱེགས་ཀྱི་གཞི་ཅའི་འབྱུང་རྒྱུན་ནམས་སེལ་
དགོས་པའི་འཛིན་སྒྲུལ་སྤྲུལ་རིམ་པར་བྱས་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་
ནང་དཀའ་ངལ་དེ་དག་སེལ་རྒྱུ་ལས་ཕྱོག་ཉེ། སྤར་ལས་ལྷག་པར་བོད་མིའི་ཐོག་
བྲག་གཞོན་མིང་རྒྱས་བྱགས་ཆེ་རུ་བཏང་ཉེ། རང་ལུས་མེད་བསྐྱེགས་ཀྱི་གནས་
སྟངས་དེ་སྤར་བའི་རྩ་བྲག་དུ་གཏོང་བཞིན་ཡོད།

རྩ་བ་ས་ཁུལ་ནས་བོད་མི་ཞིག་གིས་གསང་བའི་ཐོག་བྲིས་པའི་ཡི་གེ་ཞིག་གི་ནང་
། བོད་མི་ཆོས་རང་ལུས་མེད་བསྐྱེགས་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་ལེ། ད་ལྟའི་
རྒྱ་གཞུང་གི་གཞུག་རྒྱུ་མནར་གཅོད་ཀྱི་མིང་རྒྱས་འོག་ བོད་མི་ཆོའི་སྤྱིང་གསོན་
པོ་གཙབ་རལ་གཏོང་བཞིན་ཡོད་སྐབས། བོད་མི་ནམས་སུ་མཐུང་འཆོ་གནས་བྱ་
ཐབས་བྲལ་བའི་གནས་སུ་སྤྱུང་ཡོད། །ཅེས་བཀོད་འདུག

རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་གནང་མཁན་པོ་དེ་མི་རྣམས་ཀྱིས། ཡགོང་ས་ཏཱ་ལའི་
 རྒྱ་མ་མཚོ་ག་པོ་དེ་དུ་གདན་འདྲེན་དགོས་པ་དང་། པོ་དེ་ནང་ཆོས་དད་རང་མོས་
 དགོས་པའི་མངོན་འདོད་གཉིས་མཚམས་མ་ཆད་པར་སྤུ་མཐུད་འདོན་བཞིན་པའི་
 གནས་ཚུལ་དེ་ཡིས། ད་ལྟའི་ཆར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་པོ་དེ་ནང་ཆོས་ལུགས་རང་
 དབང་དོག་རལ་གཏོང་བཞིན་པའི་སྲིད་རྒྱས་དང་། པོ་དེ་ནང་འབྱུང་བཞིན་པའི་རང་
 བསྐྱེགས་འོ་རྒྱལ་བར་འབྲེལ་བ་ཟབ་མོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་གསལ་བོ་རྟོགས་ཐུབ།

གཉིས། འདས་པོར་མཆོད་འབུལ་བཟོ་སྦྲོན་བྱ་རྒྱ་བཀག་འགོག

པོ་དེ་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་དང་སྤོལ་རྒྱུན་རིག་གཞུང་ནང་དུ། མི་འདས་གྲོངས་ཕྱིན་
 རྒྱབས་ཀྱི་དུས་ཆོད་དེ་ནི། མཆོད་འབུལ་བཟོ་སྦྲོན་གྱི་དུས་ཆོད་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་
 ཏུ་བཅི་བཞིན་ཡོད། དེའི་རྒྱ་མཚོ་ནི་འདས་པོའི་རྣམ་ཤེས་སྤྱར་ཡང་མི་ལུས་
 བཟང་པོ་ཞིག་ལེན་ཐུབ་ཆེད་སོགས། ཆེ་ཕྱི་མའི་ལས་དོན་དང་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བ་
 ཟབ་མོ་ཆགས་ཡོད་པའི་རྒྱུན་གྱིས་རེད། དེར་བརྟེན་མི་ཞིག་འདས་གྲོངས་ཕྱིན་པའི་
 རེས་སུ། ཁོང་གི་ནང་མའི་རོས་ནས་རྒྱ་སྤྱལ་དང་བྲ་བཅུན་གདན་འདྲེན་གནང་སོགས་
 བཟོ་སྦྲོན་མཆོད་འབུལ་སྐྱབ་སྟེ་འདས་པོ་གང་ཉིད་སྟེ་བ་ཕྱི་མར་བདེ་བ་ཅན་དུ་
 རྒྱུས་རྒྱུར་སྦྲོན་ལམ་དང་དགོ་སྐྱབ་ཆོགས་བསགས་གནང་གི་ཡོད་ལ། པོ་དེ་མའི་
 སྤོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཁོད་འདས་མཆོད་དེ་རིགས་སྐྱབ་རྒྱ་ནི། འདས་པོའི་ནང་མི་
 དང་ས་གནས་དགོན་སྟེ་ཁག་གི་ལས་འགན་གལ་ཆེན་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།

ཁྱེ་ལོ་ ༢༠༠༩ མོར་པོ་དེ་ནང་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་བྱུང་བ་
 ཅས་བཟུང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་འཆར་གཞི་དང་ལྡན་པའི་ཐོག་ནས་རང་ལུས་མེར་
 བསྐྱེགས་ཀྱིས་འདས་གྲོངས་ཕྱིན་མཁན་རྣམས་ལ་པོ་དེ་མི་རྣམས་ཀྱིས་འདས་
 མཆོད་སྐྱབ་རྒྱའི་ཐད་ཐེ་རྒྱས་དང་འགོག་རྒྱུན་བཅོས་ཡོད།

ས་གནས་གང་དུ་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་ཀྱི་འོ་རྒྱལ་བྱུང་མ་ཐག རྒྱ་གཞུང་གི་
 དྲལ་ཆས་ཉེན་རྟོག་དཔག་མི་མཚུགས་སྤྱར་རང་ཡོང་སྟེ། འདས་པོའི་སྤྱུ་ལུང་བཅོན་

འཕྲོག་བྱས་པར་བརྟེན་ནས། ས་གནས་བོད་མི་དང་འག་ཆས་ཉེན་རྟོག་པའི་བར་
 ཐད་ཀར་གཏོང་ཐུག་གནས་ཚུལ་བྱང་ཡོད། སྐབས་རེར་རང་ལུས་མེར་བསྐྱབས་
 གནང་མཁན་དག་གི་ནང་མི་རྣམས་ཀྱིས། འདས་པོའི་སྐུ་ཕྱང་སོ་སོའི་ཁྱིམ་དུ་
 གདན་འདེན་བྱེད་ཐུབ་པ་བྱང་ཡོད་ནའང་། རྒྱ་གཞུང་དབང་འཛིན་མི་སྣས་སྐུ་ཕྱང་
 མཁྱོགས་སྤར་ཞུགས་འབྲུལ་དགོས་པའི་བཅན་བཀའ་དང་འཛིགས་སྐུལ་བྱས་ཏེ།
 འདས་པོར་མཆོད་འབྲུལ་བསྟོ་སྟོན་སོགས་སྐྱབ་འཇུག་གི་ཡོད་པ་མ་རེད།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༢ ཕྱི་ཟླ་ ༡༠ པ་ནས་ ༡༡ པར་དུ། རང་ལུས་མེར་བསྐྱབས་ཀྱི་དོན་
 རྒྱུ་མང་པོ་ཞིག་བྱང་ཡོད་ལྟ་བུས། རྒྱ་གཞུང་གིས་ཕྱི་ཟླ་ ༡༢ པའི་ནང་ཁོད་ཀྱི་
 ས་ཁུལ་ནང་ཁྱིམ་ས་ལུགས་གཞིར་བཟུང་རང་བསྐྱབས་དོན་རྒྱུན་ཐག་གཅོད་ཐད་
 ཀྱི་བསམ་ཚུལ་ཤེཞེས་པ་ཞིག་འདོན་སྤེལ་བྱས་ཡོད། རྒྱ་གཞུང་གི་ཡིག་ཆ་དེའི་
 ལྷིང་དོན་གཙོ་བོ་ནི། རང་ལུས་མེར་བསྐྱབས་ཀྱི་ཞི་མོལ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་
 གནས་ཚུལ་དང་མི་སྣ་ཡོངས་ཚྩེགས། ཁྱིམ་ས་འགལ་ཉེས་ཅན་དུ་ངོས་འཛིན་གྱིས་
 ཁྱིམ་ས་ཆད་ནན་མོ་གཅོད་དགོས་པ་དེ་རེད།

དཔེར་ན། རང་ལུས་མེར་བསྐྱབས་གནང་མཁན་རྣམས་ལ་བསྟོ་སྟོན་མཆོད་
 འབྲུལ་བྱེད་པ་དང་། གཤུང་སེམས་མཉམ་སྦྱེད་ཆེད་འདས་པོའི་ཁྱིམ་དུ་བསྐྱོད་
 མཁན། འདས་པོའི་ནང་མེར་བསྟོ་སྟོན་མཆོད་འབྲུལ་གྱི་རོགས་དབུལ་བསྐྱ་རུབ་
 བྱེད་མཁན་ཆང་མ་ཁྱིམ་ས་འགལ་ཉེས་ཅན་དུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་རྒྱུར་གཏན་འབེབས་
 བྱས་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༩ ཉིན། བོད་མདོ་སྐད་མཆོ་སྟོན་ལ་རྩི་རྩོད་མི་དཔངས་
 ཁྱིམ་ས་ཁང་ཟེར་བས། བོད་གསལ་གྱི་ཁྱིམ་ས་བསྐྱབས་ཡིག་ཆ་གཞིར་བཟུང་སྟེ།
 བེའུ་མདོ་དགོན་པའི་གྲུ་བ་གཉིས་ལ་ལོ་གསུམ་གྱི་དུས་བཀག་བཅོན་འཇུག་ཁྱིམ་ས་
 ཐག་བཅད་ཡོད། ཁོད་གཉིས་ལ་རྒྱ་གཞུང་གིས་བཅུགས་པའི་ནག་ཉེས་ནི། ཕྱི་ལོ་
 ༢༠༡༣ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༡༩ ཉིན། རང་ལོ་ ༢༥ ཡིན་པའི་བོད་མི་དབང་ཆེན་ཨོར་
 བུ་ལགས་ཀྱིས་རང་ལུས་མེར་བསྐྱབས་ཀྱིས་འདས་པོར་སྤྱིར་སྐྱབས། འདས་པོ་

ཁོང་ལ་མཆོད་འབུལ་བསྟོ་སྟོན་སྐྱབ་བ་དེ་ནག་ཉེས་སུ་བགང་ཡོད་པ་རེད། རང་ལོ་
 ༡༧ ཡིན་པའི་བྱ་བ་བཅོམ་འབྲས་ལགས་ཀྱིས། བེའུ་མདོ་དགོན་པར་འདས་པོ་དེར་
 མཆོད་འབུལ་གོ་སྒྲིག་བྱས་པ་དང་། རང་ལོ་ ༣༠ ཡིན་པའི་དགེ་འདུན་ཚུལ་ཁྲིམས་
 ལགས་ཀྱིས། འདས་པོའི་ནང་མེར་གཏུང་སེམས་མཉམ་སྦྱེད་ཆེད་རོགས་དངུལ་
 བསྐྱུ་བྱས་དང་། ས་གནས་མི་མང་རྣམས་འདས་པོ་ཁྲིམ་བྱ་བསྦྱོར་བར་རྒྱུ་
 འཁོར་གོ་སྒྲིག་བྱས་པ་བཅས་ཀྱི་ཉེས་འཛུགས་བྱས་ཡོད།

བྱ་བ་དེ་གཉིས་ལ་བཅོམ་འབྲས་ཁྲིམས་ཐག་མ་བཅད་པའི་སྟོན་ལ། ཟླ་བ་ ༥ ཟླ་ག་
 རིང་གསང་བའི་ཐོག་བཀག་ཉར་གཙང་དུང་བྱས་ཐོག རང་མི་ཆོར་ཁོང་གཉིས་
 ཀྱི་གནས་ཚུལ་གཤམ་རྟོགས་བྱེད་མ་བཅུག་པར་བཀག་འགོག་བྱས་ཡོད་པ་རེད།
 སྐབས་དེར། རང་མི་ཉེ་འབྲེལ་རྣམས་ཀྱིས་ས་གནས་འབྲེལ་ཡོད་སྤྱི་གཞུང་གི་
 མི་སྣར། བྱ་བ་ཁོང་གཉིས་ཀྱི་གནས་སྤངས་སྒྲོར་སྤྱིར་ཐེངས་ ༥ ལ་འབྲེལ་བཅད་
 བྱས་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་ནང་མིར་ཁོང་གཉིས་གར་ཁྲིད་གང་ཡོད་སྒྲོར་ཀྱི་
 གནས་ཚུལ་ཅི་ཡང་འབྲེལ་བཞེད་བྱས་མེད་པ་རེད།

དེ་བཞིན། རང་ལོ་ ༡༩ ཡིན་པའི་ཆེ་རིང་བཟ་གིས་ལགས་ཀྱིས། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣
 ཟླ་ ༡ ཆེས་ ༡༩ ཉིན། ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་ཀན་སྟོ་པོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་
 བསང་རྩ་རྫོང་ཨ་མཆོག་ཞང་གི་སྤང་ལམ་གཙོ་པོ་ནས་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་
 ཀྱིས་འདས་གོངས་བྱིན་པའི་རྗེས་སུ། ས་གནས་མི་མང་གིས་འདས་པོ་ཁོང་གི་
 ཆེད་དུ་འདས་མཆོད་བསྟོ་སྟོན་སྐྱབ་རྒྱའི་རང་དབང་ཡོངས་རྫོགས་རྒྱ་གཞུང་གིས་
 བཀག་འགོག་བྱས་ཡོད་པ་རེད། ཁུངས་ལྷན་གནས་ཚུལ་འབྱོར་གསལ་ལྟར་ན།
 རྒྱ་གཞུང་གིས་འདས་མཆོད་བཀག་འགོག་བྱས་པར་བརྟེན་ནས། རང་ལུས་མེར་
 བསྐྱེགས་གནང་མཁན་ཆེ་རིང་བཟ་གིས་ལགས་ཀྱི་ཨ་མར་སྤྱིང་རྒྱུང་གི་ན་ཆས་
 མནར་ཉེ་སྒྲིབ་ཁང་ནང་འཁྱེར་དགོས་བྱུང་ཡོད་པ་རེད།

པོད་མའི་ལུལ་སྟོལ་རིག་གཞུང་ལྟར་ན། འདས་པོར་མཆོད་འབུལ་བསྟོ་སྟོན་
 རིགས་སྐྱབ་རྒྱ་ནི། དགོན་སྡེ་ཁག་གི་བྱ་བ་ཙུན་རྣམས་དང་འདས་པོའི་ནང་མི་

གཉེན་ཉེ་དག་གི་ལས་འགན་གཤམ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཆགས་ཡོད། འདས་མཆོད་དེ་
 རིགས་ཀྱིས་འདས་པོར་གང་དེར་གདུང་སེམས་མཉམ་སྦྱང་བྱ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་
 བསྐྱེད་གྱི་ཡོད་ལ། དེ་བཞིན། འདས་པོར་སྦྱེ་བ་བྱེ་མར་ལས་བཟང་པོ་ཞིག་ཐོབ་
 རྒྱུའི་ཆོག་གས་བསགས་དག་སྦྱབ་གྱི་གོ་སྐབས་གཤམ་ཆེན་ཞིག་ཀྱང་ཆགས་ཡོད།

རྒྱ་གཞུང་གི་ཁྲིམས་ཡིག་དེའི་ནང་འདས་པོར་མཆོད་འབུལ་དང་གདུང་སེམས་
 མཉམ་སྦྱང་རིགས་ཡོངས་རྫོགས་ཁྲིམས་འགལ་དུ་བཅུས་བའི་ཐོག་ནས། དགོན་
 གླེ་ཁག་ནང་དུ་འདས་མཆོད་སྦྱབ་རྒྱ་དང་འདས་པོའི་ནང་མེར་གདུང་སེམས་མཉམ་
 སྦྱང་བྱ་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང་ཡོངས་རྫོགས་བཅུན་འཕྲོག་བྱས་བ་དེས། ཆོས་ལུན་གྱི་བོད་
 མིར་མཆོད་ན་མེད་མི་ཆེ་ནང་ཆེས་ལྷན་མེད་པའི་བཅེ་གདུང་གི་སེམས་ཆོར་མཐའ་
 དག་ཀྱང་ཁྲིམས་འགལ་ཆགས་ཡོད་པ་རེད། དེ་ནི་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མེད་
 ཆེས་གཞི་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང་མཐའ་དག་ལ་རྟོག་རྩལ་བཏང་བ་ཞིག་ཆགས་ཡོད།

གསུམ་པ། དགོན་གླེ་ཁག་ལ་སྤངས་འཛིན་བཀག་སྡོམ།

གཅིག་རྒྱལ་གཅེས་ཆོས་གཅེས་དང་ཁྲིམས་ལུགས་སྒྲིབ་གསོ་ལག་བསྟར།

རྒྱལ་གཅེས་ཆོས་གཅེས་ཞེས་པའི་ལས་འགལ་དེ་ནི། ཐོག་མར་བྱེ་ལོ་ ༡༩༩༥
 ལོར་མགོ་བཙུགས་ཤིང་། བྱེ་ལོ་ ༡༩༩༦ ལོར་གཞུང་འབྲེལ་ཐོག་བོད་ཀྱི་དགོན་
 གླེ་ཁག་ནང་ལག་བསྟར་བྱས་ཡོད་པ་རེད། ལས་འགལ་དེས་སྔོན་ཆད་རྒྱ་གཞུང་
 དམར་ཤོག་གིས་རྒྱ་ལའི་སྒྲིམ་དང་། བོད་མེད་ཆོས་དད་རང་དབང་གི་དགོས་འདུན་
 ལ་ཞེ་འཁོན་འཛིན་བཞིན་པ་དེ། ད་ལྟ་ཁྲིམས་ཀྱི་རོ་བོའི་ཐོག་བསྟར་ནས་མངོན་
 གསལ་དོད་པོས་དྲག་གཞོན་ཅ་གཏོར་བྱེད་བཞིན་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། རྒྱལ་
 གཅེས་ཆོས་གཅེས་སྤྱིད་རྒྱས་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་གཙོ་བོ་ཁག་གཉིས་ཡོད་དེ། དང་
 གོ། ཆོས་ལུགས་དད་མོས་ལས་ལྷག་པར་དམར་ཤོག་རིང་ལུགས་དང་། རྒྱ་ནག་
 མེས་རྒྱལ་ཁྲིམ་ཆང་ཆེན་མོ་ཟེར་བར་དགའ་ཞེན་བསྐྱེད་རྒྱ། གཉིས་པ། རྒྱ་ལའི་རུ་
 ཆོག་གས་ལ་མཆོད་སྦྱང་དང་ཆོལ་གདུང་དག་པོ་བྱ་རྒྱུ་དེ་རེད། མིང་ལ་། རྒྱ་ནག་རྒྱལ་

ཁབ་ལ་བདག་གཅེས་དང་ཚོས་ལུགས་ལ་བདག་གཅེས་།

ཞེས་པའི་ལས་འགུལ་དེའི་གཞི་ཅའི་དམིགས་ལུལ་དང་པོ་ནི། བོད་པའི་བྱ་བཅུན་
ནམས་ཀྱི་གཞུང་གི་བཀའ་བཀོལ་དང་ལེན་བཅི་སྤྱད་ཤེད་མཁན་གྱི་བཅན་གཡོག་ཏུ་
བསྐྱར་ཐབས་དང་། གཉིས་པ་ནི་ཚོས་ལུགས་མི་སྤྱི་ནམས་པ་ཅམ་ཡོད་པའི་འབྲེལ་
སྤྱོད་རང་བཞིན་གྱི་བྱ་བཅུན་དུ་བསྐྱར་ཐབས་བྱ་རྒྱུ་དེ་རེད།

ཀྱི་གཞུང་གིས་རྒྱལ་གཅེས་ཚོས་གཅེས་ཞེས་པའི་ལས་འགུལ་དེ། བོད་པའི་
དགོན་སྡེ་ཁག་ནང་དུ་བཅན་བྲག་ལག་བསྐྱར་ཤེད་བཞིན་བཤེས། ཀྱི་གཞུང་དམར་
ཤོག་པའི་ངོས་ནས་བོད་ཀྱི་བྱ་བཅུན་ནམས་ནི་བོད་རིགས་མང་ཚོགས་ཁོང་། ཉེ་
ལོ་གྱི་བསམ་སྒྲོ་འཛིན་མཁན་ལུགས་ཆེ་ཤོས་ཞིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་ཤེད་བཞིན་
བ་མཚོན་གྲུབ་ལ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལྷ་ ༥ ཆེས་ ༢༥ ཉིན།བོད་རང་སྤྱོད་སྤྱོད་ས་
ཀྱི་དམར་ཤོག་དུང་ཆེ་ཁྱུན་ཁའི་ཡོན་གྱིས་ཀྱང་། ཉེ་གོན་སྡེ་ཁག་ནི་རྒྱ་ལའི་དུ་
ཚོགས་གྱིས་མིས་འཇུག་བྱ་ལུལ་ས་ཁུལ་ཆེས་གཙོ་བྱས་ཁག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་
རེད། །ེཅེས་བཞིན་ཡོད།

ཀྱི་ནག་གི་མགོ་བོད་ལས་ཤེད་ཚོས་ཡང་ནས་བསྐྱར་དུ། དགོན་སྡེ་ཁག་ནི་ཁ་
བྲལ་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཉེན་གཞི་གཙོ་བོར་ངོས་འཛིན་ཐོག་ཀྱི་གཞུང་དམར་ཤོག་པས་
དགོན་སྡེ་ཁག་ནང་སྡེལ་བཞིན་པའི་ཚོས་ལུགས་སྤེད་རྒྱས་ལས་ཉོག་ཅམ་ཐ་དང་
དུ་སྤྱར་བའི་དགོན་པའི་ཚོས་ལུགས་བྱ་འགུལ་རིགས་ནི་རྒྱལ་ཁབ་ཁ་བྲལ་རིང་
ལུགས་ཀྱི་ནག་ཉེས་སུ་བཅི་བཞིན་ཡོད་པ་རེད།

དགོན་སྡེ་ཁག་ནང་རྒྱལ་གཅེས་ཚོས་གཅེས་ཀྱི་སློབ་གསལའི་ལས་འགུལ་ཁོང་། བྱ་
བཅུན་ནམས་ལ་སློབ་བྱིད་ཤེད་བཞིན་བཤེས་དག་ནི། ཀྱི་ནག་གི་ཅ་བྱིས་ས་དང་དམར་
པོའི་ལྷ་གྲུབ་དེ་བཞིན། དུས་རབས་བདུན་པ་ནས་བསྐྱར་བོད་ཀྱི་ཁོངས་ཡིན་པའི་
ཀྱི་གཞུང་གི་འཁྲོག་བཞིན་ ཡོ་རྒྱས། ད་ལྟའི་ཀྱི་གཞུང་གི་སྤེད་རྒྱས། ཁ་བྲལ་ལ་ངོ་
ཚོལ་བཅས་ཀྱི་སློབ་ཡིན་པ་རེད། རྒྱལ་གཅེས་ཚོས་གཅེས་ཀྱི་སློབ་གསལའི་ལས་

འགྲུལ་དེ་དག་སྐྱེལ་བའི་རྗེས་སུ། དགོན་པའི་བྲ་བཅུན་རྣམས་ཀྱིས་ཏཱ་ལའི་སྤྱོད་པ་
 དང་བཅུན་ཁྱོལ་བོད་གཞུང་ལ་ཁ་རྒྱུང་དང་རོ་ཁྱོལ་གྱི་ཡིག་ཆའི་སྤྱིང་མཚན་རྟགས་
 རྒྱུན་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་རོས་འཛིན་བྱས་པའི་རྒྱལ་མཚན་ལོ་རྒྱུ་
 བྱ་བའི་ཆེན་རིན་པོ་ཆའི་ཡང་སྤྱིད་རོ་མར་བཀྱར་བཅི་དང་། རྒྱ་ནག་མེས་རྒྱལ་དང་
 གྲུང་ཁུན་ཏང་ལ་དགའ་ཞེན་ཡོད་པ་ཁས་ལེན་གྱིད་དགོས་པ་སོགས་རེད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོའི་ཕྱི་ཟླ་ ༩ བར་དུ། རྒྱ་གཞུང་གི་རྒྱལ་གཅེས་ཆོས་གཅེས་ཀྱི་
 ལས་འགྲུལ་ལ་བརྟེན་ནས། བྲ་བཅུན་ ༣༩༩༣ དགོན་སྡེ་ཁག་ནས་ཕྱིར་ལུང་དང་།
 བྲ་བཅུན་ ༡༩༩ འཇུ་བཟུང་བཅོན་འཇུག་བྲ་བཅུན་ ༡༩ རྒྱུན་འདས་སུ་བཏང་ཡོད་
 པ་རེད། རྒྱ་གཞུང་དམར་ཤོག་གིས་བསྐྱབས་གཏམ་སྤེལ་བར་གཞིགས་ན། བོད་
 བར་བྲ་བཅུན་ཁྱོན་བསྡེམས་ ༩༩༠༠༠ ཡོད་པ་ནས། བྲ་བཅུན་ ༣༠༠༠༠ ཅམ་ལ་
 རྒྱལ་གཅེས་ཆོས་གཅེས་ཀྱི་སློབ་གསོ་སྤེལ་ཚུལ་འཁོད་ཡོད།

རྒྱ་གཞུང་གི་རྒྱལ་གཅེས་ཆོས་གཅེས་ཀྱི་སློབ་གསོ་ཞེས་པའི་དག་གཞོན་སྤྱིད་རྒྱས་
 ལ་བརྟེན་ནས། བོད་མི་མང་པོ་སོ་སོའི་ལུང་པ་དང་ཁ་བྲལ་ཏེ་རྒྱ་གར་ནང་བཅུན་
 ཁྱོལ་དུ་བསྐྱོད་བཞིན་ཡོད་ལ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༡ ལོར་སྤེལ་བའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཆོས་ལུགས་
 རང་དབང་གི་སྒྲིབ་ཐོབ་ནང་། དེ་སྤེལ་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཆོགས་ཀྱི་སྐྱབས་བཅོལ་
 ཆོགས་རྒྱུང་གི་ཆོགས་གཙོ་སྐྱ་ཞབས་རྒྱ་ཏི་ལོ་ལྷིང་མི་ (Rudd Lubbers)
 ལགས་ཀྱིས། བོད་རིགས་སྐྱབས་བཅོལ་བའི་མི་འཛོམས་ཀྱི་གསུམ་ཆ་གཅིག་
 བློ། རྒྱལ་གཅེས་ཆོས་གཅེས་ལས་འགྲུལ་གྱི་རྒྱུན་པས་བཅུན་ཁྱོལ་དུ་ཡོང་དགོས་
 ཆགས་ཡོད་པ་བརྟེན་འདུག

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ ལོར་བོད་ས་ཡོངས་སུ་ཞི་བའི་རོ་ཁྱོལ་བྱུང་བའི་རྗེས། རྒྱ་གཞུང་
 གིས་རྒྱལ་གཅེས་ཆོས་གཅེས་ཀྱི་ལས་འགྲུལ་སྤེལ་ལུགས་ཆེ་དུ་བཏང་ཡོད་པ་
 རེད། བོད་ཡོངས་ཉིན་རེའི་ཆགས་བར་ཞེས་པའི་རྒྱ་དམར་གཞུང་འབྲེལ་གསར་
 ཤོག་ནང་། བོད་རང་སྐྱོང་ཡོངས་སུ་འཁོད་པའི་དམར་ཤོག་རྒྱུང་ཆེ་གཞོན་བཞིག་
 གིས། རྒྱ་གཞུང་གི་རྒྱས་བཀོལ་འོག་ལས་ཀ་གྱིད་མཁན་དགོན་པའི་ལས་སྡེ་བྲ་

བཅུན་ཆོར། རྒྱལ་གཅེས་ཆོས་གཅེས་ལས་འགྲལ་བྱགས་ཆེ་བྱ་གཏོང་བྱ་དེ་ནི།
 ད་ཆ་གནད་འགག་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད། ཤེའུ་བཟོད་ཡོད་ལ། རྒྱ་དམར་
 གཞུང་འབྲེལ་གསར་ཁང་གིས་ཀྱང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ་བཟུང་སེ་ར་དང་འབྲས་
 སྤངས་དགོན་པ་གཉིས་ནས། བྱ་པ་ ༡༢༠༠ སྤར་ཕྱད་བྱས་ཡོད་པ་དོས་ལེན་བྱས་
 ཡོད། སྐབས་དེ་དུས་ནས་བཟུང་སྟེ་ དགོ་ཕྱགས་པའི་གདན་ས་ཁག་གསུམ་ནས།
 བྱ་པ་བརྒྱ་ལྔ་མང་པོ་ཕྱིར་ཕྱད་དང་འདྲ་བཟུང་གི་གནས་ཚུལ་བྱུང་ཡོད་ལ།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༢ ཕྱི་ཟླ་ ༥ ལོ་བཟུང་། བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་
 དགོན་སྡེ་ཁག་ ༡༢༠༠ ཡོངས་ཤིག་ནང་། རྒྱ་གཞུང་ལས་དོན་བྱ་ཁག་གིས་
 ཁྲིམས་ཕྱགས་སློབ་གསེ་ཟེར་བ་སྤེལ་ཡོད་ཏེ། རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཀྱི་དགོན་སྡེ་
 གཅིག་ཀྱང་རྒྱ་གཞུང་གི་བཀག་སྡོམ་ཟེ་གཏོགས་ཐོག་མ་ཚུང་པར་རང་དགར་ལྷག་
 བཅུག་མེད། རྒྱ་གཞུང་གིས་གསལ་བསྐྱགས་སྤེལ་བ་ལྟར་ན། རྒྱལ་གཅེས་ཆོས་
 གཅེས་ལས་འགྲལ་ཆེད་ལས་བྱེད་མི་སྡེ་ ༢༠༠༠ ཙམ་ཆེད་གཏོང་བྱ་འཆར་ཡོད་པ་
 འཁོད་འདུག་ཡོད། ཚུམ་པ་པོ་ཡོད་ཟེར་ལགས་ཀྱིས་བཟོད་ན། དོན་དངོས་ཐོག་རྒྱ་
 གཞུང་གི་ལས་བྱེད་མི་སྡེ་ ༢༠༠༠ ལྷག་ཆེད་གཏོང་བྱས་ཡོད་འདུག

༢༠༡༣ ལོའི་ཕྱི་ཟླ་ ༡ ལོའི་ཆོས་ ༡༥ ཉིན། སེ་ར་དང་འབྲས་སྤངས་དགའ་ལྷན།
 ལྷ་སའི་ཨོ་ཁང་བཅས་ནས་བྱ་པ་ཆུན་པ་ ༡༥ རྒྱ་གཞུང་གིས་འདྲུ་བཟུང་བཅན་
 འཁྲིད་བྱས་ཏེ། ཉན་ཆུ་ས་ཁུལ་གྱི་དགོན་པ་ཁག་ནང་ཆབ་སྲིད་སློབ་གསེའི་ལས་
 འགུལ་སྤེལ་བའི་ཆེད་དུ་བཅན་དབང་གི་སློ་ནས་བཏང་ཡོད་པ་དང་། བྱ་པ་དེ་དག་
 གི་ཁྲིད་གདན་ས་ཁག་གི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་མཁའ་པོ་མོགས་ཀྱང་ཚུང་
 ཡོད་པ་རེད། སྤྱིར་བཏང་གདན་ས་ཁག་གསུམ་ནི་བོད་ནང་དུ་ནང་པའི་དགོན་སྡེ་
 ཆེ་ཤོས་དང་། འདས་པའི་ཡོ་བརྒྱ་ལྔ་མང་པོའི་རིང་བོད་དུ་ནང་ཆོས་སློབ་གཉེར་
 བྱེད་ལུལ་དགོན་སྡེ་གལ་ཆེན་ཁག་ཏུ་གྱུར་ཡོད་ལ། དེ་བཞིན། ལྷ་སའི་གཙུག་ལག་
 ཁང་ནི་དུས་རབས་བདུན་པར་བཅན་པོ་ཁྲི་སྤོང་སྟེ་བཅན་སྐབས་སུ་ཕྱག་བཏབ་
 པའི་བོད་ཀྱི་ནང་པའི་དགོན་སྡེ་སྡེ་ཤོས་ཆགས་ཡོད་ལྟམས། བོད་པའི་སྤྱི་ཆོགས་

ཁོད་ཅ་ཆེན་པོར་འཛིན་བཞིན་ཡོད་པ་རེད།

གོང་གསལ་དགོན་ཕྱེ་ཁག་གི་དགེ་བའི་བསེས་གཉིན་དང་མཁན་པོ་དེ་དག་ལ། རྒྱ་
གཞུང་གིས་འདྲ་བཟུང་བཅན་སྤྱུལ་གྱིད་བཞིན་པའི་གནས་སྤངས་དེ་ཡིས། རྒྱ་
གཞུང་གིས་པོད་མིའི་ཅ་ཆེའི་ནང་བསྟན་རིག་གནས་ལ་རྒྱལ་རྒྱུད་དག་པོ་ཅི་ཅམ་
གཏོང་གི་ཡོད་མེད་ཀྱི་གནས་སྤངས་གསལ་པོར་བསྟན་ཡོད།

རྒྱལ་གཅེས་ཆོས་གཅེས་ཟེར་བའི་ལས་འགུལ་ཅམ་དུ་མ་ཟད། རྒྱ་ནག་གཞུང་
གིས་པོད་ཀྱི་དགོན་ཕྱེ་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་དུ་མདོ་སྨད་གི་རྟེ་དགོན་པའི་ནང་དུ་ རིལ་
བསྐྱུགས་ཀྱི་ད་རྒྱུས་འདྲ་མིན་སྒྲ་ཆོགས་ལུགས་ཆེན་པོས་སྤེལ་བཞིན་ཡོད། དཔེར་
ན། ༡༠༡༡ ཕྱི་ཟླ་ ༤ ནང་། ༤་པ་གི་རྟེ་དགོན་པའི་བྲ་ཕུན་ཆོགས་ཀྱི་རང་ལུས་མེར་
བསྐྱེགས་བཏང་བའི་རྗེས། རྒྱ་གཞུང་གི་དམག་མི་བརྒྱ་ལྷག་མང་པོས་གོ་མཆོན་
བཟུང་སྟེ་གི་རྟེ་དགོན་པའི་མཐའ་སྐོར་ནས། བྲ་བ་རྣམས་ལ་དགོན་པའི་ནང་བག་ག་
ཉར་བྱས་ཏེ་ཕྱི་ལོགས་སུ་ཐོན་བཅུག་མེད་པར་བརྟེན། ཐ་ན་བྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཉིན་
རེའི་འཆོ་བ་ལའང་དགའ་ངལ་འབྱུང་དེ། ས་གནས་མང་ཆོགས་ཀྱིས་དགོན་པའི་
ནང་ཐ་མ་བསྐྱལ་དགོས་པའི་གནས་སྤངས་བྱུང་ཡོད་པ་རེད། དེར་མ་ཟད། དམར་
ཤོག་ལས་དོན་དུ་ཁག་གིས་བྲ་བ་ཆོར་མི་སྤེར་གྱི་ཆོས་ལུགས་དད་མོས་ཐད་འདྲི་
གཅོད་ནན་མོ་བྱས་པ་དང་། གོ་མཆོན་ཐོག་པའི་དམག་མི་དང་དམག་མིའི་སོ་ཁྱི་
རྣམས་ཀྱིས་ཉིན་མཆོན་དཔྱར་མེད་དུ་དགོན་པའི་གཡས་གཡོན་ནས་སྐོར་གཡོང་
བྱས་ཏེ། བྲ་བ་རྣམས་ལ་ཉེས་རྒྱུད་གཏོང་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟའི་ཆར་དགོན་པ་
སོ་སོའི་ནང་བརྟན་མིག་དང་སྤྱོད་མོགས་སོ་ལྟ་འབྲུལ་ཆས་རིགས་བཅུགས་
ཏེ། དེར་རབས་འབྲུལ་ཆས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་སྤྱད་ནས་དགོན་པར་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་ལྟ་
སྤང་བག་ག་སྒྲོམ་བྱས་ཐོག་ བྲ་བ་བརྒྱ་ལྷག་མང་པོ་གསང་བའི་ཐོག་བཅན་འཁྲིད་
ཀྱིས་བག་ག་ཉར་མནར་གཅོད་འོག་གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་འགྱུར་བཞིན་ཡོད།

པོད་ནང་གི་ཆོས་པ་སོ་སྤྱར་ལྡང་སྤྱུག་ལགས་ཀྱིས་བཙམས་པའི་ཉི་ཤུར་ས་འཆོལ་
བཤེལ་པའི་དཔེ་དེབ་ནང་། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མིག་ནང་དུ་གི་རྟེ་དགོན་པ་ནི་མཛེ་རོ་

མ་ཞིག་རེད། ་ཅེས་འཁོད་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ ལོར་གསར་དུ་ཐུག་བཟུངས་པའི་རྩ་བ་གི་རྟེན་དགོན་པ་ནི། ད་ཆ་རྒྱ་
གཞུང་གིས་དམག་ཁྲིམས་འོག་གནས་ཡོད་པ་རེད། བོད་མདོ་སྐད་སྡེ་རྒྱུགས་སུ་བོད་
ཀྱི་ནང་བསྟན་རིག་གནས་སློབ་གཉེར་དང་དར་སྤེལ་གྱི་བསྟེན་གནས་གལ་ཆེན་དེ་
འདྲ་ཞིག ད་ལྟའི་ཆར་རྒྱ་གཞུང་གི་དམག་ཁྲིམས་བཀག་སྡོམ་འོག་གནས་ཡོད་
པ་དེ་ནི། རུབ་སྡེ་གས་སྤྱི་ཚོགས་ལ་དཔེ་བཞག་ནས་བཤད་ན། གཙུག་ལག་སློབ་
གཉེར་ཁང་ཆེན་མོ་ ལྷ་ཁྲ་ཤི་(Harvard)དང་ཨོ་ཁི་སི་སློབ་ཤི་(Oxford)གཉིས་
དམར་ཤོག་གཅིག་སྤྱད་ལམ་ལུགས་ཀྱི་དམག་ཁྲིམས་བཀག་སྡོམ་འོག་ཚུད་པ་དང་
གཅིག་མཚུངས་རེད། རྩ་བ་གི་རྟེན་དགོན་པའི་ནང་རྒྱ་གཞུང་གིས་རྒྱལ་གཅེས་ཆོས་
གཅེས་ཀྱི་ལས་འགུལ་སྤེལ་བཞིན་པའི་ཐད་ལ། རྒྱ་གར་ན་སར་བཅན་གྱིས་དུ་
གནས་བཞུགས་གི་རྟེན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས། རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་ལས་བྱེད་༢༠༠
ལྷག་དགོན་པའི་ནང་བསྐྱབས་ཏེ། དགོན་པའི་གྲུ་བ་རྣམས་འཛིགས་སྤང་དང་ལུ་
ཐུག་པའི་གནས་སུ་བསྡེད་དགོས་པ་བཅོས་འདུག་ཅེས་དང་། རྩིང་ཅམ་གྱི་སློབ་
གསལ་ལས་འགུལ་ཞེས་སློབ་བཞིན་པ་མ་གཏོགས། རྟོན་དངོས་ཐོག་གྲུ་བ་རྣམས་
བཅོན་པ་ལྟར་བྱར་བསྐྱར་ཡོད། ་ཅེས་བརྗོད་ཡོད་པ་རེད།

རྩ་བ་གི་རྟེན་དགོན་པའི་རྩ་བ་གནས་བབ་དེ་ནི། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ལྷ་ ༤ ཆོས་ ༢༡
ཉིན། རྒྱ་གཞུང་གིས་ལས་དོན་མི་སྣས་རྒྱལ་གཅེས་ཆོས་གཅེས་སློབ་གསོར་ཁ་
གཡར་ཏེ། གྲུ་བ་ ༣༠༠ ཅམ་འཇུ་བཟུང་བཀག་ཉར་བྱས་པར་བཞེན་ནས་བྱང་
ཡོད་པ་རེད། སྐབས་དེར་ས་གནས་བོད་མི་ཆུན་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཉེན་རྟོག་པས་གྲུ་
བ་རྣམས་བཅོན་འཕྲིད་བྱེད་བཞིན་པ་འགོག་ཐབས་བྱས་པར། ཁོང་གཉིས་ལ་ཉེས་
རྒྱུ་དགའ་ལོ་བཏང་སྟེ་རྒྱུན་ལམ་དུ་བཏང་ཡོད་པ་རེད། མདོར་ན་རྒྱ་ནག་གཞུང་
གིས་རྒྱལ་གཅེས་ཆོས་གཅེས་སློབ་གསོར་ཁ་གཡར་ནས། རྟོན་དངོས་ཐོག་དགོན་
པའི་གྲུ་བཙུན་གྱི་གངས་འཕོར་ལུང་དུ་གཏོང་ཐབས་དང་། དགོན་སྡེ་ཁག་གི་ལམ་
ལུགས་སློབ་ལ་སྤྱོད་པའི་ཡོངས་ནས་སྤངས་འཛིན་བྱེད་ལུགས་ཆེ་དུ་གཏོང་ཐབས་

ཀྱི་འཆར་གཞི་ལག་བསྟར་བྱེད་བཞིན་ཡོད། འཆར་གཞི་དེ་རིགས་གདན་ས་སེ་
འབྲས་དགའ་གསུམ་ནང་དེ་ལྟ་ནས་ལག་བསྟར་བྱས་ཐེན་པ་ལྟར། ད་ལྟའི་ཆར་
བོད་ཁྱལ་གྱི་དགོན་སྡེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་རིམ་བཤུ་བཞིན་ལག་བསྟར་བྱེད་བཞིན་
ཡོད་པ་རེད།

རྒྱལ་གཅེས་ཆོས་གཅེས་ཞེས་པའི་རྒྱ་གཞུང་གི་ཆབ་སྲིད་ལས་འགུལ་གྱིས། བོད་
ཀྱི་ནང་པའི་ཆོས་ཀྱི་གཞི་རྩའི་ལྟ་བུ་བ་དང་ལས་སྲོལ་མཐའ་དག་གཏོར་བཤིག་
གཏོར་གི་ཡོད། ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་དུ་རང་ཉིད་ཀྱི་རྩ་བའི་སྒྲ་མ་ནི་
ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་མ་དང་། ལུངས་དང་རྫོགས་པའི་བདག་ཉིད་དང་
འབྲུང་ཁུངས་ཡིན་སྟབས། རང་ཉིད་ཀྱི་རྩ་བའི་སྒྲ་མར་མཚན་སྟེན་བྱེད་བཅུགས་
པ་དེ་ནི། སོ་སོའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་མཐའ་དག་ཉམས་བྱེད་ཀྱི་ཏ་ཅང་མི་
རུང་བའི་སྒྲ་ལས་ཤིག་ཏུ་སྒྱུར་ཡོད་ལ། ལྷག་པར་དུ་ཡོ་བརྒྱ་སྒྲ་འགའི་ཡོ་རྒྱས་
བྱུང་བ་ལྟ་བུའི་ཡལོང་ས་རྒྱ་ལའི་སྒྲ་མ་སྒྱུ་སྟེང་རིམ་བྱོན་ནི། བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་
འཇགས་པ་སྒྲུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲུལ་ལ་ངོས་འཛིན་གནང་བཞིན་ཡོད་པ་
དང་། བོད་ཀྱི་ནང་པའི་ཆོས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་གཞིར་བཟུང་བརྟེན་ནས་ཁོང་གི་
དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་ཚང་ཞིང་ལུངས་དང་རྫོགས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་བཀྱར་
བཞིན་ཡོད་སྟབས། བོད་མིར་མཚན་ན་ཁོང་གི་ནང་པའི་བསྟན་པ་དར་སྤེལ་རྒྱུ་
འཛིན་ཀྱི་སྟེན་གྱིང་ལྟ་བུར་སྒྱུར་ཡོད། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སེམས་ཁོང་དུ་ཡལོང་
ས་རྒྱ་ལའི་སྒྲ་མར་དད་འདུན་ཅི་འདུཞིག་ཡོད་མེད་དེ། བོད་མི་གཞས་པ་ལུལ་
བྱུང་གིས་སྒྲངས་པའི་གཞས་ཆིག་ལས་ཀྱང་གསལ་བོར་རྫོགས་སྒྲུབ་སྟེ། ཁོང་
གི་གཞས་ཆིག་ནང་། སྒྲ་མ་བཟང་བོ་རྒྱལ་བ་ཡིད་བཞིན་ལོར་བྱ། བཞུགས་ཡོད་
གསེར་གྱི་ཁྱི་ལ་བཞུགས་ཡོད། བོད་མིའི་སྒྲུབས་མགོན་རེད། རྒྱལ་བ་ཡིད་བཞིན་
ལོར་བྱ་མཇུག་དུ་འགྲོ། །ཞེས་བཀོད་ཡོད།

དེར་བརྟེན། རྒྱ་ལའི་སྒྲ་མར་མཚན་སྟེན་བྱེད་བཅུག་པ་དེ་ནི། བོད་པའི་ནང་པའི་
བསྟན་པའི་སྟེན་གྱིང་འཛིན་མཁན་ལ་དམའ་འབེབས་བྱས་པ་དང་གཅིག་མཛུངས་

ཆགས་ཡོད་ལྟེན་གཤིང་། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་རྒྱལ་གཅེས་ཆོས་གཅེས་སློབ་གསལ་
 སྤེན་རྒྱས་ལ་བརྟེན་ནས། བོད་མི་རིགས་ཀྱིས་རྒྱ་གཞུང་ལ་སྤང་བྱས་དང་འོ་རྒྱལ་
 གྱི་བསམ་འདུན་ལྷགས་ཆེ་རུ་བཏང་ཡོད། ཨོ་སི་ཏེ་མི་ཡའི་རྒྱལ་ཡོངས་མཐོ་རིམ་
 སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་ཉམས་ཞིབ་བརྗོན་པའི་ཕྱིར་(Dr. John Powers) ལགས་
 ཀྱིས་ཀྱང་། རྒྱལ་གཅེས་ཆོས་གཅེས་ལས་འགྲལ་ལ་བརྟེན་ནས། བོད་མིའི་ཁྱོད་
 རྒྱལ་ཞེན་ཆེག་སྒྲིལ་གྱི་འདུ་ཤེས་ལྷགས་ཆེ་རུ་འཕེལ་ཡོད། །ཅེས་བརྗོད་བ་རེད།

ཡིན་ནའང་། བོད་རང་སྲོང་རྒྱུངས་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་པད་མ་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས། རྒྱལ་
 གཅེས་ཆོས་གཅེས་ནི་རྒྱ་ལ་དང་རྒྱ་ལའི་རུ་ཆོགས་ཀྱི་བྱ་སྲོད་དང་བསམ་སྒྲེའི་སེམ་
 འཇུལ་བཀལ་སྒྲོམ་ཅ་མེད་བཟོ་བྱེད་ཀྱི་སྤེན་རྒྱས་གལ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད། །
 ཅེས་བརྗོད་ཡོད་བ་བཅས་ལས། རང་ཆོས་གསལ་བོར་རྟོགས་ཐུབ་པ་ནི་རྒྱ་ནག་
 གཞུང་གིས་བོད་ཀྱི་ནང་པའི་བསྐྱེད་པའི་སློབ་ཤིང་འཛིན་མཁན་ལ་རྒྱལ་རྒྱུ་གཏོང་
 བའི་ལོ་རྒྱུ་ཅན་གྱི་སྤེན་རྒྱས་དེར་འགྱུར་བ་གཏན་ནས་གཏོང་གི་མེད་པ་ཤེས་
 ཐུབ།

གཉིས། སྐུལ་སྐྱོད་འཛིན་ལས་ལུགས་གཏན་འཕེབས།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༧ ཟླ་ ༤ ཆེས་ ༡ ཉིན། རྒྱ་གཞུང་ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་ལྷན་ཁང་གིས་
 བོད་རྒྱུད་ནང་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐུལ་སྐྱོད་འཛིན་བྱེད་སྒྲིགས་ཐད་ཀྱི་བཀའ་རྒྱ་ཨང་ལྔ་
 པ་ཞེས་པའི་ཁྲིམས་ཡིག་ཅིག་གསལ་བསྐྱགས་བྱས་ཡོད། ཁྲིམས་ཡིག་དེའི་ནང་
 སྐུལ་སྐྱོད་ཡོངས་ཚོགས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་དོས་འཛིན་ཆོག་མཆན་ཡོད་པ་ཆགས་
 དགོས་པ་དང་། དེ་ལྟར་མ་བྱུང་ཆེ་ཁྲིམས་འགལ་དུ་བཅི་རྒྱ་ཡིན་པ་འཁོད་ཡོད།
 ཁྲིམས་ཡིག་དེས་བོད་ཀྱི་ནང་བསྐྱེད་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་འཛིན་སྲོང་ལ་ཐད་ཀར་སྐྱེད་ས་
 འཛིན་བཀལ་སྒྲོམ་བྱ་རྒྱ་ཡིན་པ་མ་ཟད། མ་འོངས་པར་བོད་ཀྱི་ནང་བསྐྱེད་ཆོས་
 ལུགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་མཐའ་དག་རྒྱ་དམར་གྱུར་ཁྲི་ཉང་གི་བཀོད་བྱས་དབང་འཛིན་
 འོག་གཏན་དུ་གནས་ཐུབ་པ་བྱ་རྒྱ་དེ་རེད།

བོད་པའི་ནང་བསྟན་རིག་གནས་ཁོད་སྐུལ་སྐྱེའི་ལམ་སྲོལ་ལ་པོ་ངོ་བརྒྱ་ལྷག་རིང་
 གི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་ལ། སྐུལ་སྐྱེ་ནམས་ནི་ལུངས་དང་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་
 བའི་སྒྲ་མ་དམ་པ་ནམས་སྐྱེ་བྱ་ངན་ལ་འདས་ཏེ་མངོན་བར་སངས་རྒྱས་རྗེས། སྒྲར་
 ཡང་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མ་རིག་པའི་སྤྱག་བསྐུལ་ལས་
 སྐྱོབ་ཆེད་སྐུལ་པའི་སྐྱེའི་ངོ་བོར་བྱོན་ཏེ་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་བཞིན་བར་ངོས་འཛིན་
 གནང་གི་ཡོད།

དེར་བརྟེན། སྐུལ་སྐྱེའི་ལམ་སྲོད་དེ་ནི་བོད་ཀྱི་ནང་བསྟན་རིག་གནས་ཀྱི་ཐུན་མོང་
 མ་ཡིན་པའི་ལམ་སྲོལ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། ལམ་སྲོལ་དེ་བརྒྱད་ནས་བོད་མི་རིགས་
 ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆེ་འདེམ་བྱེ་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་བས་གནས་ཅ་བའི་སྒྲ་མ་ཡགོང་ས་རྒྱ་ལའི་
 སྒྲ་མ་མཆོག་དང་། བོད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུད་ཆེན་པོ་ཁག་བཞིའི་དབུ་ཁྲིད་དང་། དཔོན་
 སྡེ་ཆེ་འཁྲིང་རྒྱུ་གསུམ་ཁག་གི་དཔོན་བདག་སྒྲ་མ་བཅས་ངོས་འཛིན་དང་བྲི་སར་
 འགོད་བཞིན་ཡོད་པ་རེད།

བོད་གསལ་རྒྱ་གཞུང་གིས་ཁྲིམས་ཡིག་དེ་ཡིས། ལོ་རྒྱུས་ལུན་རིང་ལྷན་པའི་བོད་
 ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐུལ་སྐྱེ་ངོས་འཛིན་ལམ་ལུགས་གཏོར་བཞིག་བཏང་ཐོག་
 བོད་ཀྱི་ནང་བའི་སྐུལ་སྐྱེ་ནམས་གྲུང་ཁྲན་ཏང་གི་ཆབ་སྲིད་ལྟ་བུར་གཞིར་བཟུང་
 འདེམས་བསྐོས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ལ། བྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ལོར་དགྲུང་ལོ་ལྷ་ལས་སོན་མེད་པའི་
 བཅ་ཆེན་རིན་པོ་ཆའི་ཡང་སྲིད་ངོ་མ་འབྱུ་བཟུང་བཅན་ཁྲིད་ཀྱིས་གར་སོང་ཆ་མེད་
 བཅོས་པ་དང་། དེའི་ཆབ་དུ་རྒྱ་གཞུང་རང་གིས་ཐག་གཅོད་བྱས་པའི་རྒྱལ་མཆོན་
 འོར་བུ་བྲི་སར་བཞག་པ་བཅས། རྒྱ་གཞུང་གིས་ཁྲིམས་ཡིག་དེ་ཁ་ལ་ཁྲེར་ནས་
 དད་ལྷན་བོད་མིའི་སྤྱི་ཆོགས་ཁོད་བཟུང་གསལ་ཆེན་པོ་བཏང་ཡོད། དེ་ལྟར་རྒྱ་
 གཞུང་གིས་བོད་པའི་སྐུལ་སྐྱེའི་ལམ་ལུགས་ཅ་གཏོར་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་དེ་དག་ཁྲིམས་
 མཐུན་ཀྱི་ངོ་བོར་བཅན་སྒྱུར་བྱས་ཐོག་ ད་ལྟའི་ཆར་བོད་ཀྱི་སྐུལ་གང་ཞིག་ལ་
 ཡང་སྲིད་ཐེབས་ཆོག་མིན་དང་། དཔོན་པ་གང་དག་ལ་སྒྲ་སྐུལ་དགོས་མིན། དེ་
 བཞིན། བྱིས་པ་གང་ཞིག་སྒྲ་མའི་སྐུལ་སྐྱེར་ངོས་འཛིན་བྱེད་དགོས་མིན་སོགས།

པོད་ཀྱི་སྐྱུ་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐུ་སྐྱའི་ལམ་ལུགས་ཀྱི་བདག་དབང་ཆ་ཆང་རྒྱ་
ནག་དམར་པོའི་གཞུང་གིས་སྤངས་འཛིན་བྱས་ཡོད་པ་རེད།

༢༠༠༩ ལོར་བཏོན་པའི་ཨ་རིའི་ཁྲིམ་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱ་ནག་ཆོགས་རྒྱུད་གི་སྐྱུ་མོང་
ནང་། རྒྱུ་རྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་སྐུ་སྐྱའི་ལམ་ལུགས་མཐའ་གཅིག་གི་བཀའ་རྒྱ་
ཨང་ལྔ་པ་ཞེས་པའི་ཁྲིམས་ཡིག་ཆན་པ་དེས། རྒྱ་གཞུང་དབང་འཛིན་མི་སྣ་ཆོར་
པོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་གཙོས་པོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཡོངས་དང་། རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཡོངས་ནང་
ཡང་སྤྱི་ཐོག་སྐུ་སྐྱའི་ཡོངས་རྒྱུགས་རིམ་བས་ཅམ་མེད་བཟོ་རྒྱུའི་ཐོབ་དབང་སྤྱད་ཡོད་པ་
རེད། །ཅེས་བརྗོད་ཡོད།

དེར་བརྟེན། འབྲུང་འབྲུང་རྒྱ་གཞུང་གིས་ཁྲིམས་ཡིག་དེ་མེད་སྤྱོད་ནས། ལྷ་ས་
གཙོས་པོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཡོངས་རྒྱུགས་ནང་། སྐུ་སྐྱའི་ལམ་ལུགས་མཐའ་གཅིག་གི་
ཅམ་མེད་བཟང་སྟེ། ལོ་རྒྱུ་ཐུག་རིང་རྒྱུ་འཛིན་བྱུང་པའི་ཅམ་མེད་སྐུ་སྐྱའི་འཆོལ་
ཐབས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་མཐུག་སྐྱེལ་བར་བྱེད་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་བསྐྱེད་སྤྱད་པ་རེད།

པོད་རྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་སྐུ་སྐྱའི་ལམ་ལུགས་མཐའ་གཅིག་གི་བཀའ་རྒྱ་ཨང་ལྔ་པ་
ཞེས་པ་དེ་ནི། ༢༠༡༡ལོར་རྒྱ་གཞུང་གིས་བཏོན་པའི་རྒྱལ་ཤ་དཀར་པོའི་ཡིག་ཆའི་
ནང་། རྒྱུ་རྒྱུད་ནང་བསྟན་པོལ་རྒྱུ་ཆོད་ཀྱི་སྐུ་སྐྱའི་ཡང་སྤྱི་ལམ་ལུགས་ལ་
གཤེད་འཛིན་ཞུ་རྒྱ། །ཞེས་པའི་ཁས་ལེན་བསྐྱགས་གཏམ་དང་ཡོངས་སུ་འགལ་
ཡོད།

རྒྱ་གཞུང་གིས་སྐུ་སྐྱའི་ལམ་ལུགས་མཐའ་གཅིག་གི་སྤྱི་ཐོག་དེ་ལག་བསྟར་བྱས་
པར་བརྟེན་ནས། པོད་ནང་སྤར་མེད་ཀྱི་དཀའ་ཚུགས་དང་འོག་ལ་སྣ་ཆོགས་འབྲུང་རྒྱ་
ཡིན་པ་མཛོན་གསལ་དོད་པོ་རེད། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ལོ་ ༩ པའི་ནང་དུ། རྒྱ་གཞུང་
གིས་ཁྲིམས་ཡིག་དེ་རྒྱལ་པོར་བཏང་པའི་ཉེས་མིང་ལོག་ལོ་རྒྱུ་བརྒྱུ་ཅམ་གྱི་ལོ་
རྒྱུས་ལྟན་པའི་ཤར་འོང་པོ་དགའ་ལྟན་དར་རྒྱས་སྤྱི་དགོན་སྐོ་རྒྱལ་བརྒྱལ་ཡོད་པ་
རེད། ༢༠༡༠ ལོ་ནས་བཟུང་པོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ནག་རྒྱ་ས་ཁུལ་གྱི་ཤག་རྒྱ་ཤར་

དུ་ཡོད་པའི་དགོན་པ་དེ་རྒྱ་གཞུང་གིས་གནོན་ཤུགས་ལོག་གནས་དགོས་བྱུང་ཡོད་
 ལ། དགོན་པའི་དགོན་པ་དག་སྒྲ་མ་ཤར་རོང་པོ་ཆོས་རྩེ་སྐྱེ་བྱེད་དགུ་པའི་ཡང་སྤྱིད་
 རོས་འཛིན་ཐད་ནས། དགོན་པའི་སྒྲ་མ་སྒྲ་བ་རིན་པོ་ལགས་ཀྱིས་ཡུལ་སྤྱོད་པའི་
 སྒྲ་མར་ངན་འབྲེལ་བྱས་ཡོད་པའི་ཉེས་འཇུགས་ལོག་སྒྲ་མ་སྒྲ་བ་རིན་པོ་ཆེར་ལོ་ གྱི་
 བཅོམ་འཇུག་ཁྲིམས་ཐག་བཅད་ཡོད་པ་རེད། དོན་དངོས་ལོ་རྒྱུས་གཞིར་བཟུང་
 བྱས་ན་དགོན་པ་དེ་ཉིད་ནི། ཡུལ་སྤྱོད་པའི་སྒྲ་མ་སྐྱེ་བྱེད་ལ་བའི་ལམ་སྟོན་ལོག་
 ལོ་རྩེ་ ༣༠༠ སྟོན་ལ་རོང་པོ་ཆོས་རྩེ་སྐྱེ་བྱེད་དང་པོས་བྱུག་བཏབས་པ་ཞིག་ཆགས་
 ཡོད་ལྟ་བུས། ཡུལ་སྤྱོད་པའི་སྒྲ་མ་སྐྱེ་བྱེད་རིམ་བྱོན་དང་རོང་པོ་ཆོས་རྩེ་སྐྱེ་བྱེད་
 རིམ་བྱོན་དབར་སྟུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འབྲེལ་བ་བཟུང་ཡོད་པ་རེད།

ཤར་རོང་པོ་དགོན་པ་དེ་སྒོ་མ་བརྒྱབ་པའི་སྟོན་དེར། རྒྱ་གཞུང་གིས་ས་གནས་
 དང་ལྗན་བོད་མི་ལྔ་བརྒྱ་ལྟ་འཛིན་བཟུང་བྱས་པར་བརྟེན། དགོན་པའི་གཏན་སྡོད་
 ལས་དོན་ཁུ་ཁག་གི་ལས་བྱེད་དང་ས་གནས་མང་ཆོགས་པར་འཇུག་འཛིན་ཤོར་
 ཡོད་ལ། དེ་བཞིན། ལྷ་ལྷ་གཉིས་ཀྱི་ཨ་མ་ཡིན་པའི་རང་ལོ་ ༡༩ ཅན་གྱི་སྒྲོལ་མ་
 དབྱངས་སྒྱིད་ཞེས་པའི་བྱང་མེད་ཅིག་གིས། འཆད་ལུ་ལྷ་གིས་གནས་སུ་སྐྱུང་སྟེ་
 སེམས་ཀྱིས་མ་བཟོད་པར་རང་སྟོག་གཅོད་ཅིས་བྱས་ཡོད་པ་རེད། དེའི་འབྱུང་རྒྱུ་
 ནི་རྒྱ་གཞུང་གིས་ཁོང་གི་ཁྱོད་གའཛིན་བཟུང་བྱས་པ་དང་། དགོན་པའི་ཅ་བའི་སྒྲ་
 མའི་ཡང་སྤྱིད་རྒྱུ་མ་ཞིག་བསྐྱོ་བཞག་བྱས་པའི་རྒྱུ་ཀྱིས་ཡིན་པ་རེད།

སྒྲ་སྐྱུལ་རྣམས་པ་ནི་བོད་ཀྱི་ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་མི་སྤྱིའི་དབུ་ཁྲིད་གཙོ་གས་ཡིན་
 ལ། ཁོང་ཆོའི་ལས་འགན་གཙོ་བོ་གཅིག་ནི་བོད་ཀྱི་སྟུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐྱུལ་
 སྐྱེའི་ལམ་ལུགས་གཞིར་བཟུང་། སྒྲ་སྐྱུལ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་ཡང་སྤྱིད་རོས་འཛིན་
 གནང་དགོས་པ་དེ་ཆགས་ཡོད། རྒྱ་གཞུང་ཁྲིམས་ཡིག་དེའི་དམིགས་ལུལ་གཙོ་བོ་
 ནི། བོད་ཀྱི་སྒྲ་སྐྱུལ་རྣམས་པའི་སྐྱུ་དབང་ཡོངས་རྫོགས་རྒྱ་དམར་གྲུང་ཁན་ཏང་གིས་
 བཅོམ་འཇོག་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་དམར་གྲུང་ཁན་ཏང་གིས་སྐྱུལ་སྐྱེ་རོས་འཛིན་
 བྱེད་རྒྱུར་སྐྱུངས་འཛིན་རིམ་བྱོན་བྱེད་བྱས་ཆེ། དེ་ཙམ་གྱིས་སྒྲ་སྐྱུལ་རྣམས་རྒྱ་གཞུང་

གི་ཆབ་སྲིད་ལག་ཆར་བེད་སྤྱད་བྱ་སྤྱབ་པ་དང་། བོད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་ལམ་
 ལུགས་མཐའ་དག་རྒྱན་འཛིན་ཡོང་བར་འགོག་རྒྱུ་བཟོ་སྤྱབ་ཀྱིན་ཡོད་པ་རེད།
 མདོར་བསྡུས་ན་རྒྱ་གཞུང་གི་ཁྲིམས་ཡིག་དེའི་མཐའ་མའི་དམིགས་ལུལ་ནི། བོད་
 བའི་ཆོས་ཀྱི་ལུངས་རྟོགས་མན་དག་གི་རྒྱན་མཐའ་དག་ཉམས་ཆག་དང་ཅ་གཏོར་
 བཏང་སྟེ། བོད་ཀྱི་བོད་བསྟན་རིག་གནས་ཀྱི་དགེ་སྤྱོད་སྤྲེལ་སྤྱོད་གི་བྱ་གཞག་
 རྣམས་ལུལ་མེད་བཟོས་སྟོན། བོད་བསྟན་རིག་གནས་ནི་རྒྱ་དམར་གྲུང་ཁྲན་ཏང་གི་
 རིམ་བསྐྱགས་ལག་ཆ་ཞིག་ཏུ་གཏོང་རྒྱུ་དེ་རེད།

གསུམ། འགྲོ་བསྐྱོད་བཀག་སྡོམ།

འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཁོད་ལྷ་བཅུན་རྣམས་རང་དབང་སྟོན་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཡོངས་སུ་
 འགྲོ་བསྐྱོད་གནང་བཞིན་པ་དེ་ནི། བོད་ཀྱི་བོད་བའི་ཆོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བསྐྱོབ་གཉེར་
 གཙུག་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་དར་སྤེལ་གྱི་ལས་དོན་དང་འབྲེལ་བ་དམ་ཐབ་ཆགས་
 ཡོད། བོད་ཀྱི་བོད་བའི་ཆོས་ལུགས་གཞིར་བཟུང་སྟར་ན། སྐྱོབ་མ་རྣམས་ཀྱིས་
 མོ་མོའི་ཅ་བའི་སྒྲ་མ་དང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དམ་པའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་
 བཀའ་ལུང་མན་དག་གི་ཁྲིད་རྒྱུ་ཞུ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེར་བརྟེན་སྐྱོབ་
 གཉེས་བར་བསྐྱབ་བསྐྱོབ་གཉེར་ཆེད། ལྷ་བཅུན་རྣམས་དགོན་སྡེ་ཁག་ནང་ཐན་
 རྒྱུ་འགྲོ་བསྐྱོད་ཡང་ཡང་གནང་དགོས་པའི་ཆ་ནས། སྐྱོབ་བར་མཇུག་འབྱུང་
 དང་འགྲོ་བསྐྱོད་རང་དབང་དགོས་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་མ་ཟད། བོད་ཀྱི་བོད་
 བའི་བསྟན་པ་རྒྱན་འཛིན་དར་སྤེལ་ཡོང་སྤྱབ་མིན་ཐད་ལའང་གནད་འགག་ཆེན་པོ་
 ཞིག་ཆགས་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ལོའི་ཞི་བའི་ཡར་ལངས་སྐད་འཛོད་ནས་བཟུང་སྟེ། བོད་ནང་ལྷ་
 བཅུན་རྣམས་ཀྱི་འགྲོ་བསྐྱོད་རང་དབང་ཐད་སྐར་བས་བཀག་སྡོམ་ལུགས་ཆེན་
 རྒྱུད་མགོ་བཅུགས་ཡོད་པ་རེད། ལྷག་པར་དུ་རང་ལུས་མེར་བསྟེགས་ཀྱི་ཞི་བའི་
 རོ་ཁྲོལ་དོན་རྒྱུད་བྱུང་བ་ནས། བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཡོངས་རྫོགས་ནང་ལྷ་བཅུན་ཆོའི་
 འགྲོ་བསྐྱོད་རང་དབང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བཀག་འགོག་བྱས་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟའི་

ཆར་གྱི་བཅུན་རྒྱུ་ས་སོ་སོའི་ས་ཁུལ་གྱི་དགོན་སྡེ་ཁོ་ནའི་ནང་སྤྱོད་དགོས་པ་ལས།
 བོད་པའི་ས་ཁུལ་གཞན་གྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་ནང་འགྲོ་བསྐྱོད་མི་ཆོག་པ་བཞེས་ཡོད།
 དཔེར་ན། ༡༠༡༩ ལྷ་ས་བཟུང་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་ནང་ཡོད་པའི་བོད་པའི་དགོན་སྡེ་
 ཁག་ ༥༠༠ ལྷ་ས་གྱི་བཅུན་རྒྱུ་ས་སོ་སོའི་ཉུ་སློབ་གཉེར་ཆེད་བསྐྱོད་མི་ཆོག་
 པ་བཞེས་ཡོད་པ་མ་ཟད། བོད་པའི་ས་ཁུལ་གཞན་དུ་སྤྱིར་བཏང་གི་འབྲུལ་བཞུད་
 བྱེད་པའི་རང་དབང་ཡོངས་རྫོགས་བཀག་སྡོམ་བྱས་ཏེ། གྲུ་བཅུན་རྒྱུ་ས་ལ་འབྲུལ་
 བཞུད་ལམ་ཡིག་འཛོལ་རྒྱུ་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་འབྱུང་གིན་ཡོད་པ་དང་། ལམ་ཡིག་
 དེ་འཛོལ་བར་རྒྱ་གཞུང་རེ་མ་བ་སོ་སོའི་ལས་ཁུངས་མང་པོ་ཞིག་ནས་ཆོག་མཆན་
 ལྷ་དགོས་ལ། གྲུ་བཅུན་མང་ཆེ་བར་ཆོག་མཆན་དེ་རག་གི་མེད་པ་རེད།

དེས་རྒྱུ་བས་༡༠༡༩ ཡོར་གྱི་བཅུན་གཅིག་ཀྱང་ལྷ་སར་བསྐྱོད་ཐུབ་མི་འདུག
 ༡༠༡༩ ཡོར་གྱི་བ་ ༤ ཁོ་ནར་མ་གཏོགས་ལྷ་སར་བསྐྱོད་རྒྱུའི་ཆོག་མཆན་ལམ་
 ཡིག་རག་མེད་པ་རེད། དེ་བཞིན། ལམ་ཡིག་ཆོག་མཆན་ཐོབ་པ་རྒྱུ་ས་ཀྱང་དུས་
 བཅད་ལྷར་རང་སར་ཕྱིར་ལོག་པ་བྱས་ཆེ། གཞུང་ལ་ངོ་སྤྲོད་བྱས་པའི་ནག་
 ཉེས་ལོག་ཁྲིམས་ཆད་ནན་མོ་ལོག་གི་ཡོད་འདུག དེ་ལྷར་རྒྱ་གཞུང་གིས་གྲུ་བཅུན་
 རྒྱུ་ས་ཀྱི་འགྲོ་འདུག་ལ་དམ་བྲག་བྱས་པར་བརྟེན་ནས། རྒྱ་གཞུང་གི་བཅོར་འཇུག་
 འདུ་བཟུང་དང་མནར་གཅོད་ཀྱི་ཉེན་ཁ་ནས་ཐར་ཐབས་སུ། གྲུ་བཅུན་ཆོས་འབྲུལ་
 བཞུད་སྐབས་སྤྱི་ཆས་ཕྱོད་ནས་འགྲོ་བསྐྱོད་བྱ་དགོས་ཆགས་ཡོད།

རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་དོན་རྒྱུ་དང་ཆབ་སྲིད་སྐད་འཛོད་བྱང་མེད་པའི་བོད་པའི་
 ས་ཁུལ་དག་གི་ནང་དུའང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་དམ་བྲག་བཀག་སྡོམ་བྱེད་ལྷགས་ཆེ་
 དུ་བཏང་ཡོད་པ་རེད།

རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་རང་སྤྱོད་སྤྱོད་སུ་འབོད་པའི་ཕྱི་ལོགས་སུ་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་
 ཁག་ནང་ཡོད་པའི་བོད་རིགས་མང་ཆོགས་རྒྱུ་ས། ལྷ་ས་གཙོས་བོད་རང་སྤྱོད་
 སྤྱོད་ས་ཁུངས་སུ་ཡོད་པའི་དགོན་སྡེ་ཁག་ནང་གནས་མཇལ་དུ་བསྐྱོད་སྐབས།
 ཐོག་མར་སོ་སོའི་ས་གནས་རྫོང་གི་མགོ་ཁྲིད་ནས་ཆོག་མཆན་ལེན་དགོས་པ་

དང་། དེ་རྗེས་སྤྱི་བདེ་ལས་ཁུངས་དང་། མཐའ་མ་ས་གནས་ཉེན་རྟོག་ཁང་བཅས་
ནས་མཆོག་མཆན་རིམ་པར་ཁྱེད་གོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་བཞིན། བོད་མི་ཚོས་
ཆོག་མཆན་ལམ་ཡིག་དེ་ཁྱེད་སྐབས། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ནང་ཆབ་སྲིད་རྒྱ་ཁོ་སྐོས་
ཀྱི་ལས་འགུལ་ནང་ཅ་བ་ཉིད་ནས་མཉམ་ཞུགས་མི་ཤེད་པའི་ཁས་ལེན་དམ་བཅའ་
ཁྱེད་གོས་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། གལ་སྲིད་རྒྱ་གཞུང་གི་ཆོག་མཆན་མེད་པར་བོད་རང་
སྐྱོང་ལྗོངས་ཁོངས་སུ་གནས་མཇལ་དང་འགྲོ་བསྐྱོད་བྱས་ཆེ་ལམ་མེད་འདི་བཅད་
བཀག་ཉར་ཤེད་བཞིན་ཡོད་པ་རེད།

བོད་རིགས་མང་ཆེ་བར་ཆོག་མཆན་ལམ་ཡིག་དེ་རིགས་ཐོབ་ཀྱི་མེད་སྐབས། བྱ་
བཅུན་དང་བོད་མི་དགུས་མ་རྣམས་གནས་སྐོར་མཆོད་མཇལ་དུ་བསྐྱོད་པ་དང་། ཐ་
ན་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུ་ལས་ཆོས་ལུགས་སློབ་གཉེར་དང་ཞིབ་འཇུག་སོགས་ཀྱི་གོ་
སྐབས་ཀྱང་ཐོབ་ཁག་པོ་ཆགས་ཡོད། ལྷག་པར་དུ་རི་བོ་དགེ་ལུགས་པའི་བྲ་བ་
ཆོར་ཆོག་མཆན་ལམ་ཡིག་དེ་ཐོབ་རྒྱ་ཏུ་ཅང་ཁག་པོ་ཡོད་ལ། དེའི་རྒྱ་མཆན་ནི་རི་
བོ་དགེ་ལུགས་པའི་གདན་ས་ཁག་གསུམ་ལྷ་སར་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན། བཟ་
ཆེན་རིན་པོ་ཆའི་གདན་ས་བཟ་ཤིས་ལྷན་པོ་ཡང་དགེ་ལུགས་པའི་དགོན་བ་གསལ་
ཆེན་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཅ་ཆའི་དགོན་པ་དེའང་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་
ཁོངས་ཀྱི་གཞིས་ཀ་ཅེ་དུ་ཡོད་པ་བཅས་ཀྱི་ཁྱེན་ལས་ཡིན་པ་རེད།

དེ་བཞིན། རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་བྱ་བཅུན་རྣམས་ཀྱང་། རང་སྐྱོང་
ལྗོངས་ཀྱི་ལོགས་སུ་ཡོད་པའི་བོད་པའི་དགོན་སྡེ་ཁག་ཏུ་སློབ་གཉེར་འཇུག་ཞུགས་
ཆེད་འགྲོ་བསྐྱོད་ཀྱི་ཆོག་མཆན་ཡང་རག་གི་ཡོད་པ་མ་རེད།

༢༠༠༩ ནས་བཟུང་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ས་ཁུལ་ནང་ཡོད་པའི་དགོན་སྡེ་ཁག་ནས་
བྱ་བཅུན་འཕོར་ཆེན་ཕྱིར་སྐད་བྱས་པར་བརྟེན། ད་ཆ་ཕྱིར་སྐད་བཏང་ཟིན་པའི་བྱ་
བཅུན་མང་པོ་ཞིག་གིས་བོད་ཀྱི་མདོ་སྟོད་སྟངས་སྐུལ་ཁག་ནང་ཆོས་སློབ་གཉེར་
ཀྱི་གོ་སྐབས་འཆོལ་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། ད་དུང་བོད་ནས་གནས་རྒྱལ་ཐོན་གསལ་
ལྟར་ན། རྒྱ་གཞུང་འགོ་ཁྲིད་ཆོས་ཐོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ནག་ཆུ་ས་ཁུལ་དུ། བྱ་

བཅུན་རྒྱལ་ས་རང་སྤྱོད་སྤྱོད་ས་ཕྱི་ལོགས་སུ་ནང་ཆོས་སློབ་གཉེར་ཆེད་འབྲུལ་
 བསྐྱོད་ཐེད་མཁན་རྒྱལ་ས་ལ། སྤྱི་ཆོགས་བཅོན་པའི་ནག་ཉེས་འོག་ལྷ་རྟོགས་
 བཀའ་སློམ་དང་འདྲི་བཅད་མནར་གཅོད་གཏོང་བཞིན་ཡོད་འདུག དེ་བཞིན། རང་
 སྤྱོད་སྤྱོད་ས་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་ཐོད་རིགས་རྒྱལ་ས་ས་མཆོམས་བཞག་ཏེ། ཟླ་
 ཁྲིལ་དང་ཀན་སུའུ། མཆོ་སྤྱན་བཅས་ཀྱི་ཐོད་རིགས་ས་ཁུལ་ཁག་ནང་བྱིན་པ་ཡིན་
 བཤད་། ས་གནས་ཉེན་རྟོག་པས་ཁོང་ཆོར་བཀའ་ཉར་འདྲི་བཅད་དང་ཉེས་རྟུང་
 སོགས་གཏོང་གི་ཡོད་པ་རེད།

༡༠༡༢ ལོར་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་གྱི་རྒྱ་གཞུང་འགོ་ཁྲིད་ཆོས། ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་
 ཕྱི་ལོག་ནས་ཡོང་བའི་གྲ་བ་ཡོངས་རྫོགས་ཕྱིར་འབུད་གཏོང་རྒྱའི་བཀའ་རྒྱ་བཏང་
 ཡོད། གྲ་བ་དེ་རྒྱལ་ས་ནི་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་ནང་ཡོད་པའི་སྤྱ་བྱང་བཟ་ཤིས་འབྲིལ་
 གཙོས་ཐོད་པའི་དགོན་སྡེ་ཁག་ནང་སློབ་གཉེར་ཆེད་མེབས་མཁན་གྱི་སྤྲུལ་ཆགས་
 ཡོད། རོན་ཀྱང་། དགོན་པའི་མཁན་པོས་ས་གནས་རྒྱ་གཞུང་ལ་ཞུ་འབུལ་རེས་
 བར་བྱས་པར་བརྟེན། ད་ལྟའི་བར་དུ་བཀའ་རྒྱ་དེ་ཡོངས་སུ་ལག་བསྟར་བྱུང་མི་
 འདུག གལ་སྲིད་བཀའ་རྒྱ་དེ་ལག་བསྟར་བྱུང་བ་ཡིན་ན། སྤྱ་བྱང་བཟ་ཤིས་འབྲིལ་
 དགོན་པར་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་འཕྲད་ཉེན་ཡོད་པ་རེད། དེའི་རྒྱ་མཆོན་ནི་སྤྱ་བྱང་
 དགོན་པའི་ནང་དཔེ་ཁྲིད་གནང་མཁན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་། དགོན་པའི་
 དགེ་བསྐྱོས་མང་པོ་ཞིག་ནི་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་ཕྱི་ལོགས་ཀྱི་ཐོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཁག་
 རས་མེབས་མཁན་གྱི་བཅུན་རྒྱལ་ས་ཆགས་ཡོད་པ་རེད།

གྲ་བཅུན་རྒྱལ་ས་ཀྱི་འབྲུལ་བཞུད་རང་དབང་བཀའ་སློམ་བྱས་པ་དང་། གྲ་བཅུན་
 རྒྱལ་ས་དགོན་པ་ནས་ཕྱིར་ཕུད་ཐེད་བཞིན་པའི་རྒྱ་གཞུང་གི་ཆབ་སྲིད་ལས་འབྲུལ་
 དེ་དག་གིས། གྲ་བཅུན་རྒྱལ་ས་ལ་ཆོས་སློབ་གཉེར་བྱེད་ཀྱང་གྲུག་ཆད་མེད་སོགས་
 བཞིན་ཡོད་པ་རེད། དཔེར་ན། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ ལོར་བཅོན་པོལ་དུ་བསྐྱེབས་མཁན་གྱི་
 བཅུན་སྤྱི་འཛོར་གྱི་བརྒྱ་ཆ་ ༢༠ ལ་ལོ་བཅུ་ཙམ་གྱི་ཆོས་སློབ་གཉེར་གྱི་གོ་སྐབས་
 མ་གཏོགས་ཐོབ་མེད་པ་དང་། སྤྱི་འཛོར་གྱི་སུམ་ཆ་གཅིག་ཙམ་ལ་ཆོས་ལུགས་

སྒྲོབ་གཉེར་གྱི་གོ་སྐབས་གཏན་ནས་ཐོབ་མེད་པ་རེད།

སྤྱིར་བོད་པའི་ནང་པའི་བྲལ་བཅུན་ཆོར་མཆོན་ན་མི་ཆེ་གང་བོར་སྒྲོམ་ཁྱིམ་སྤང་
དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། ལོ་བཅུ་ལྷག་མང་པོའི་རིང་ལ་ཆོས་སྒྲོབ་གཉེར་དང་ཉམས་
ལེན་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་སྟབས། རྒྱ་གཞུང་གི་བཀའ་སྒྲོམ་སྤིང་རྩལ་དེ་དག་ལ་
བརྟེན་ནས། བོད་ནང་བྲལ་བཅུན་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉམས་ལེན་དང་བསྐྱབ་པ་སྒྲོབ་
གཉེར་ཐད་དོ་སྤོལ་ཆབས་ཆེན་འབྱུང་རྒྱུ་ཡིན་པ་མིག་མཐོང་ལག་ཐེན་དུ་གྱུར་ཡོད།

བཞི། རྒྱ་དབུལ་གྱིས་ཉོས་པའི་འཆམ་མཐུན་དགོན་ཕྱེ།

ནམ་རྒྱུ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་དྲག་འཁྲུག་པོད་སྤྱད་དེ་སྤིང་རྩལ་ལམ་སྤོང་མ་
བྱུང་སྐབས། རྒྱ་ག་དབུལ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་སྤྱད་དེ་བོད་པའི་བྲལ་བཅུན་ཆོར་
ལེམས་པ་བསྐྱེད་ཐབས་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད།

༢༠༡༣ ལྷ་ ༤ ཆེས་ ༡༩ ཉིན། ལྷ་སར་རྒྱ་གཞུང་གིས་མངའ་སྡེ་ཞིག་གོ་སྐྱེག་
བྱས་ཡོད་ལ། རྒྱལ་སྤེལ་དེར་རང་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་དམར་ཤོག་བྱང་ཆེ་ཁྱིམ་ཆོན་ཀའི་
ཡིས་གཅོད་ཁྱེད་ཐོག་རྒྱལ་གཅེས་འཆམ་མཐུན་ཅན་གྱི་བྲལ་བཅུན་དང་དགོན་ཕྱེ་ཆོར་
བྱ་དགའ་གཟེངས་སྤྱོད་སྤྱད་ཡོད།

རྒྱལ་སྤེལ་དེར་ཁོས་གཏམ་བཤད་ཅིག་བྱས་ཡོད་པའི་ནང་། འོད་རེས་འཆམ་མཐུན་
དང་རྒྱལ་གཅེས་ཁྱིམ་སྤང་གི་སྒྲོན་ཐོན་པའི་གས་སུ་དགོན་ཕྱེ་ ༡༩ དང་། དགོན་
པའི་ལས་དོན་དུ་ཁག་ ༡༩ ། དེ་བཞིན་བྲལ་བཅུན་གྲངས་ ༦༢༢༣ དང་། སྒྲོན་
ཐོན་ལས་བྱེད་ ༣༠༠ བཅས་ཀྱིས་རྒྱ་གཞུང་ལ་ཞབས་ཞུ་ཡག་པོ་སྐྱབ་ཡོད་པར་
ཆད་མཐོའི་གདེང་འཇོག་དང་གཟེངས་བསྐྱོད་བྱས་ཡོད། ་ཅེས་བཞོད་ཡོད་པ་རེད།
ད་དུང་། ཁོང་གིས་རྒྱལ་གཅེས་ཁྱིམ་སྤང་སྒྲོན་ཐོན་བྲལ་བཅུན་ཆོར། རྒྱ་གཞུང་
གི་དོས་ནས་རྒྱན་གསོའི་ཐོགས་དང་སྒྲན་བཅོས་འགན་ལེན་དོགས་དབུལ་མོགས་
སྤྱོད་རྒྱ་ཡིན་སྐོར་གསལ་བསྐྱགས་བྱས་ཡོད་པ་རེད།

༡༠༡༩ བྱི་ཆུ་ ༡༥་ནང་། རྒྱ་གཞུང་ལས་དོན་རྒྱ་ཁག་གིས་བོད་རང་སྐྱོང་མྱོང་ས་ལྟ་
 དགོན་སྡེ་ཁག་ ༡༠༠ ཙམ་དང་གྲ་བཅོམ་གྲངས་ ༢༥༠༠ བཅས་རྒྱལ་གཅེས་ཁྲིམས་
 སྤང་སྟོན་ཐོན་པའི་གས་སུ་འདེམས་སྤྱིག་བྱས་ཡོད་པ་རེད། སྐབས་དེར། བཤམ་
 བོ་ཞིག་གིས་རྒྱལ་གཅེས་ཀྱི་ལོ་དོན་ནི། རྣམ་ཐང་གཅིག་ཏུ་རྒྱ་དམར་གཞུང་གི་ལས་
 འགན་ལྷན་ཁག་ཁྲུང་ལེན་བྱས་པའི་ཐོག་མེས་རྒྱལ་ཁྲིམ་ཆང་ཆེན་པོ་གཅིག་གྱུར་སྤང་
 སྟོབ་བྱས་ཏེ་བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་རྗེས་འབྲངས་པ་ཆད་ལྷན་ཞིག་བྱེད་དགོས། །
 ཞེས་བ་ཡིན་སྐོར་འབྲེལ་བཞིན་བྱས་འདུག

ལྷ་ལ། ཆོས་ལུགས་དུས་ཆེན་ཁག་ལ་བཀག་སྡོམ།

བོད་པའི་ཆོས་ལུགས་དུས་ཆེན་ཁག་ནི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཀྱང་ཏ་ཅང་གནད་
 འགག་ཏུ་གྱུར་ཡོད། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་བོད་མིའི་བློན་མིན་རིག་གཞུང་གི་ངོ་བོ་དང་
 འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་ཁྲིས་རེད། དཔེར་ན། བོད་ཀྱི་ལོ་གསར་དང་
 གཞུང་ས་རྒྱ་ལའི་རྒྱ་མིའི་འབྲངས་སྐར་ཉིན་མོ་སོགས་ནི། བོད་ནང་གི་བོད་མི་
 ལྷན་ཁག་འདུ་འཛུགས་མཉམ་རུབ་ཡོང་སྟབ་རྒྱུར་མཐུན་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད་
 པ་དང་། དེ་བཞིན། བོད་ཀྱི་ཅ་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ཁག་ལ་མཉམ་
 རྒྱགས་བྱ་རྒྱུའི་ལོ་སྐབས་ཤིག་ཀྱང་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།

བོད་མི་ལྷན་ཁག་ཀྱིས་གཞི་སྒྲིལ་བའི་རྒྱ་མ་ནི་བློན་རས་གཟིགས་ཀྱི་རྣམ་སྤྱུལ་དུ་
 ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་ལ། ཁོང་གི་འབྲངས་སྐར་ཉིན་མོ་དང་སྐབས་བསྐུན་ནས།
 འདས་པའི་ལོ་མང་རིང་རྒྱ་གཞུང་གིས་དོག་ལོ་ཅ་གཏོར་བྱས་པའི་བོད་མིའི་ཆོས་
 དང་ལོ་རྒྱུས། ཆབ་སྲིད་བཅས་གནད་དོན་གལ་ཆེ་ཁག་མི་མང་གིས་བློན་གསོ་
 གནད་གི་ཡོད་པ་རེད། དེར་བརྟེན། དུས་བབ་དེ་དག་སྤང་བཅི་བྱས་མ་ཐག་ཆབ་
 སྲིད་ཀྱི་ངོ་ཚོལ་རྣམ་པར་གྱུར་ཏེ། བོད་ནང་གི་བོད་མི་ཆོས་གཞི་སྒྲིལ་མཆོག་བོད་
 ལ་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུ་དགོས་པའི་སྐད་འབོད་གནད་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད།

ད་ལོའི་འབྲངས་སྐར་ཉིན་མོ་ཡང་ཁམས་རྩ་ཏུ་མཆོ་དགོན་པའི་གྲ་བ་གཙོས། ས་

གནས་མེད་སྐྱེ་མང་ཚོགས་ཀྱིས་དུས་ངན་སྤྱད་བཅི་ཞུ་ཅིས་མེད་སྐབས་༼ཀྱ་གཞུང་
 གི་དག་ཆས་ཉེན་རྒྱུ་མི་སྤྲུལ་དེ་མ་ཐག་དག་གོན་བྱས་པ་མ་ཟད། ས་གནས་ཀྱི་
 ལུང་མི་བརྒྱུ་ལ་མེ་མདའ་བརྒྱུ་མེ་སྤྲུལ་ཁང་དུ་སྤྱད་སྤྱོད་བྱ་དགོས་བྱུང་བ་དང་
 ། བོད་མི་ ༡༥ ལ་ཉེས་དུང་བཅོན་འཇུག་དག་པོ་བྱས་པ་བཅས་ལ་བརྟེན་ནས།
 ས་གནས་བོད་རིགས་མང་ཚོགས་ཀྱིས་ཁོང་རྣམས་སྤོང་བཤོལ་དགོས་པའི་སྤྱད་
 འབོད་ངོ་རྒོལ་ལུགས་ཆེན་བྱུང་སྐབས། ཀྱ་གཞུང་གིས་མང་ཚོགས་རང་བཞིན་
 ཀྱི་ངོ་རྒོལ་ལུགས་ཆེན་འབྱུང་རྒྱུ་དོགས་ཉེ་མཐའ་མ་ཁོང་ཚོ་སྐབས་འབྲལ་རིང་
 སྤོང་བཤོལ་གཏོང་དགོས་ཆགས་ཡོད་པ་རེད།

མཇུག་སྒྲིམ།

བོད་རིགས་ལྷ་བརྒྱན་གཙོས་དད་ལྡན་མང་ཚོགས་རྣམས་ནི་ཀྱ་གཞུང་ལ་མཆོན་
 བ་རལ་གྱི་སོ་གཉིས་མ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། རྒྱ་གསར་གཅིག་ནས་ཀྱ་གཞུང་
 ཅ་ཁེམས་ནང་མི་མང་གི་ཆོས་ལུགས་དད་མོས་རང་དབང་སྤྱད་སྤྱོད་ཡོད་པར་
 བསྐྱགས་ཡོད་ལ། རྒྱ་གསར་གཞན་ཞིག་ནས་སྤྱིར་ཆོས་ལུགས་རིག་གཞུང་ཁོང་གི་
 འབྲེལ་མཉམ་འདུ་ཤེས་ལྟ་བུ་ཀྱིས་བྱང་ཁྲོན་ཏང་གི་གཅིག་སྤྱད་ལྟ་བུ་དང་སྐྱེར་
 གཙོད་དབང་ཆར་ཉེན་ཁ་བཟོ་བཞིན་ཡོད་པ་རེད།

ལྷག་པར་དུ་བོད་ཀྱི་གནད་དོན་ལ་མཆོན་ན་དེ་བས་ཀྱང་ཇ་དག་ཅན་དུ་སྤྱར་
 ཡོད། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་བོད་ཀྱི་ནང་བསྐྱར་ཆོས་ལུགས་ནི་བོད་མིའི་གཅིག་སྤྱར་
 བསམ་སྒྲོ་དང་རྒྱལ་ཞེན་འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིག་ཅ་ལྟ་བུ་ཆགས་ཡོད། འགོང་ས་རྒྱ་
 ལའི་སྐྱེ་མང་བོད་ཀྱི་ནང་བའི་སྐྱ་ན་མེད་པའི་དབྱ་ཁྲིད་ཉིད་དུ་གྱུས་བཅི་མེད་པ་དེ་
 བློ། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གནད་དོན་རྒྱང་པ་ཞིག་མ་ཡིན་པར། བོད་མིའི་ཆབ་སྤྱད་
 རང་དབང་གི་དགོས་འདུན་ལ་འང་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བ་གཏིང་ཟབ་ཡོད་པ་རེད། དེར་
 བརྟེན། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ཀྱི་ནང་བའི་ཆོས་ལུགས་གཙོས། བོད་ཀྱི་སྐྱ་
 སྤྱལ་ཁག་གི་ཁུས་པ་དང་ལུགས་སྤྱིན་ཅ་གཏོར་གཏོར་རྒྱའི་ལས་འགུལ་ལུགས་
 ཆེ་སྐྱེལ་གྱིན་ཡོད་ལ། རྒྱ་གཞུང་གི་རྒྱལ་གཅོས་ཆོས་གཅོས་དང་འཆམ་མཐུན་

དགོན་སྡེ་འདེམས་སྤྲིག་བྱེད་པའི་ལས་འགུལ་གྱི་དམིགས་ལུལ་གཙོ་བོ་ཡང་། རྒྱ་
 གཞུང་རང་ཉིད་ཀྱི་འུགས་ཆེན་པོས་བརྟུན་བཞིན་བ་ལྟར། རྒྱ་ལའི་རུ་ཆོགས་དང་
 དེའི་འུགས་ཆེན་ཅ་གཏོར་དུ་གཏོར་རྒྱ་དེ་ཡིན་པ་རེད། ད་ལྟའི་ཆར་རྒྱ་གཞུང་གི་
 བསམ་སྒྲུལ་ནང་ཆོས་ལུགས་རང་དབང་གི་གནད་དོན་དང་། ཁ་བྲལ་རིང་ལུགས་
 ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་བར་ཁྱད་པར་གང་ཡང་མེད་པར་ངོ་བོ་གཅིག་དུ་འཛིན་བཞིན་ཡོད། རྒྱ་
 དམར་དབྱུས་གཞུང་དང་བོད་ནང་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་རྒྱ་གཞུང་གི་སྤྲིག་འཇུགས་
 སྡེ་ཁག་དག་གིས། བོད་ཀྱི་ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་ནི་བོད་མིའི་རྒྱལ་ཞེན་གྱི་འབྲུང་
 ཅ་དང་། བོད་མིའི་བསམ་སྒྲུབ་སྤངས་འཛིན་བྱེད་མཁན་གྱི་ཁ་ལོ་བར་ངོས་འཛིན་
 རོག་རྒྱ་གཞུང་གི་དབང་སྤྱད་ལས་སྤྱོད་བྱུང་མ་བཅུག་པར་སྤྱི་ཆོགས་བརྟན་སྡོད་ལ་
 གཏོར་སྤྱོད་བཟོ་བཞིན་པར་བརྟུན་ཡོད་པ་རེད།

འཛམ་གླིང་གི་རང་དབང་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དང་མ་འདྲ་བར། སྤང་གོའི་བོད་
 སྤྱངས་ཟེར་བའི་ནང་དུ་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཆོགས་པ་གང་ཡང་མེད་སྟབས།
 གཞུང་གི་སྤྲིག་འཇུགས་དང་ལྟ་བུའི་བྱུང་དང་མི་མཐུན་པའི་ཆོགས་སྡེ་བར་གྱི་ཅོད་རྟོག་
 ལ་འདུམ་སྤྲིག་བྱེད་བྱུང་གི་མེད་པ་རེད། དེར་བརྟེན། རྒྱ་གཞུང་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་
 དབང་ཆ་མ་བརྟན་དང་སྤྱི་ཆོགས་སྤངས་འཛིན་ཡོང་ཐབས་སུ་བྲག་སྤྱོད་ཁོན་བྱེད་
 ཀྱི་ཡོད། དེ་བས་བོད་ནང་བརྟན་སྡོད་ཞེས་པ་སྤང་སྤྱོད་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ། བོད་
 ཀྱི་ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་དང་དད་ལྷན་མང་ཆོགས་ཡོངས་ལ་བྲག་གཞོན་བྱེད་ཀྱི་
 ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་། སྤྱིད་རྒྱས་དེ་བཞིན་ལས་སྤྱོད་ཡོང་གི་མེད་པ་མ་ཟད།
 བྲག་གཞོན་བྱས་པར་བརྟེན་ནས་བོད་མིའི་སེམས་ནང་དུ་རྒྱ་གཞུང་ལ་ངོ་ཚྏ་ལ་བྱ་
 རྒྱའི་འདུན་པ་འུགས་ཆེ་རུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད། རྒྱ་དམར་གཞུང་གི་ངོས་ནས་ཀྱང་
 དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དེ་ཤེས་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། དབྱུས་དམར་ཤོག་
 ཆོགས་པའི་མཐོ་སྤོབ་ཀྱི་དགེ་ཆེན་མོ་ཅེན་སྡེ་ཡི་རྟོང་གོང་གསར་ལས་གྱི་བཅར་
 འཕྲིར་ལན་འདེབས་ནང་། རྒྱ་ལའི་བླ་མར་འཛིན་པའི་སྤྱིད་རྒྱས་སྤྱོད་ཡངས་བཏང་
 སྟེ། བོད་ནང་གི་བོད་མི་ཆོར་ཁོང་ཉིད་ཆོས་ལུགས་དབྱ་ཁྱིད་ཀྱི་ངོས་ནས་དད་མོས་
 བྱེད་ཆོག་པའི་རང་དབང་ལྷག་གཏོང་དགོས་ཚུལ་བརྟུན་ཡོད་པ་ལས་རྟོགས་བྱུང།

ཡིན་ནའང་། རྒྱ་གཞུང་གི་ངོས་ནས་བོད་ཀྱི་ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་དང་འབྲེལ་ནས་
 བོད་མིའི་རྒྱལ་ཞེན་གྱི་འདུ་ཤེས་ལུགས་ཆེར་འཕེལ་རྒྱུར་ཞེད་སྤང་ཡོང་གི་ཡོད་
 སྟབས། ད་ལྟའི་བར་དུ་ཆོས་ལུགས་སྲིད་རྒྱལ་གྱི་ཡོངས་ཤིག་ལག་བསྟར་བྱས་
 མྱོང་མེད་ལ། རྒྱ་གཞུང་རང་གིས་བརྗོད་པའི་བོད་ནང་གྱི་ཆོགས་འཆམ་མཐུན་དང་
 བརྟན་ཕྱིར་ཞེས་བ་ཡོངས་ཐབས་སུ། བོད་ཀྱི་ནང་པའི་ཆོས་དང་ཆོ་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱི་
 ལུགས་སྲིད་ཅ་གཏོར་གཏོར་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ནི་རང་སྲོད་མྱོངས་
 ཀྱི་དམར་ཤོག་དྲུང་ཆེ་ཁྱིམ་ཆོན་གོ་ཡིས། རྒྱུང་ཁུན་ཏང་གི་བསམ་ཚུལ་དང་སྤང་
 བརྟན་བོད་ས་ཁུལ་ཡོངས་སུ་ཐོས་བ་དང་མཐོང་བུལ་བ་ཡོང་རྒྱུར་འབད་བཅོན་
 བྱ་མོ་བྱེད་དགོས་པ་དང་། རྒྱ་ལའི་དུ་ཆོགས་ཀྱི་བསམ་སློབ་ལུགས་སྲིད་དང་
 དགྲ་བོའི་སྤང་བརྟན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མཐོང་ཐོས་མེད་པ་བཟོ་དགོས། །ཞེས་བཅན་
 བཀའ་བཏང་ཡོད་པ་ལས་གསལ་བོ་རྟོགས་བྱུབ།

མེ་རུ་འབར་བའི་དབྱེལ་ཁམས། རྒྱ་གཞུང་གི་དྲག་གཞོན་ དང་བོད་མིའི་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས།

སྒྲིམ་སྒྲིམ་།

བཅན་ཁྱོལ་གནས་བཞུགས་བོད་མིའི་སྤྱི་མཐུན་འབྲེལ་འཛུགས་མཆོག་
དང་། དེ་བཞིན། འཕྱུལ་བ་ཀྲུ་པ་མཆོག་གི་སྤྱི་མཐུན་སྤྱི་བཟང་མེད་གེ་རྒྱུ་པའི་
ངོས་ནས། ཉིན་ཚུལ་ཅན་གྱི་ཇོ་དྲག་ལས་འགལ་རིགས་མ་སྐྱེལ་རྟོགས་ཤེས་
སྤྱིར་འབོད་སྐུལ་གནང་ཡོད་ཀྱང་། འདི་ལོར་བོད་ནང་སྤྱི་མཐུན་རང་ལུས་མེར་
བསྐྱེགས་གིས་རྒྱ་གཞུང་གི་མི་མེར་སྐྱེལ་བའི་དྲག་གཞོན་དབང་སྤྱི་མཐུན་གྱི་སྤྱི་ཚུལ་
ལ་ཞི་བའི་ངོ་རྒྱུ་རིམ་བར་བྱུང་ཡོད་པ་རེད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༣ ལྷ་ ༡ ལོ་ནས་བཟུང་སྤྱི་དུའི་བར། བོད་ནང་རང་ལུས་མེར་
བསྐྱེགས་གནང་མཁན་བོད་མི་ ༡༡བྱུང་ཡོད་པའི་ཁྲོད་ནས། བོད་མི་ ༩ མ་
གཏོགས་གཞན་ཆང་མ་འདས་ཁྲོངས་སྤྱི་མཐུན་ཡོད་ལ། འདས་ཁྲོངས་སྤྱི་མཐུན་མེད་
པའི་བོད་མི་དྲག་གི་དུའི་གནས་སྤངས་ཀྱང་གསལ་པོ་ཤེས་རྟོགས་མི་ཐུབ་པ་
ཆགས་ཡོད།

བོད་ནང་དུ་འདི་ལྟར་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་གི་གནས་ཚུལ་བསྐྱེད་མར་བྱུང་བའི་
རྒྱ་རྒྱུང་གཞི་ནི། རྒྱ་གཞུང་གིས་ཉེ་ལོའི་བོད་ཀྱི་ཅེས་ཕྱིལ་བསྐྱེགས་ལྱེད་
བཞིན་པའི་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཁག་གི་ནང་། རྒྱ་གཞུང་གི་བཅན་དབང་སྤྱི་ཚུལ་གྱི་
ལངས་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་པའི་མང་ཆོགས་གྱི་བསམ་ཚུལ་དང་དགོས་འདུན་
རིགས་སྤྱི་མཐུན་དང་གསལ་འདོན་བྱ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་སྤྱི་ཅུལ་ཡང་མེད་པའི་རྒྱུ་
ལྱིས་རེད།

སྤྱིར་འཇམ་སྤྱིང་མང་གཞོན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྤྱི་ཆོགས་དང་མི་འབྲེལ་བར། རྒྱ་དམར་

གཞུང་གིས་བཅན་གནོན་ལོག་ཡོད་པའི་རྒྱ་ནག་ནང་དང་ལྷག་པར་བོད་ཁུལ་དུ། ཞི་
 བའི་སྐད་འབོད་དང་ཟས་བཅད་རྡོ་རྒྱུ་སོགས་སྤྱིར་བཏང་གི་ཞི་བའི་འབོད་ཆོག་
 རིགས་ཀྱང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཁྲིམས་འགལ་གྱི་རྡོ་བོར་བསྟད་
 དེ་བཀག་འགོག་གྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པ་དེ། བོད་ནང་མི་སུ་ཞིག་གིས་སོ་སོའི་མངོན་
 འདོད་དང་ལྷག་པར་དུ་རྒྱ་གཞུང་གིས་བསྐྱབས་སྤྱོད་ཀྱིས་དང་མི་མཐུན་པའི་བསམ་
 འདུན་རིགས་བརྗོད་ཆེ། མི་དེ་འཇུ་བཟུང་བཅན་བྱིད་ཀྱིས་ལོ་མང་རིང་བཅོན་
 འཇུག་དང་། ཐ་ན་སོ་སོའི་སྲོག་ལ་འང་ཉེན་ཁ་འཕྲད་བཞིན་པའི་བོད་ནང་གི་ཙམ་
 པ་ལོ་དང་སྐུ་ཅལ་བ་དག་གི་གནས་བབས་ལས་གསལ་བོར་རྟོགས་སྟབ།

དཔེ་མཆོན་ཙམ་བརྗོད་ན། ཙམ་པ་ལོ་དགོན་མཆོག་ཆེ་འཕེལ་གྱིས་རྒྱ་གཞུང་གི་
 ཉེན་རྟོག་པ་དང་བདེ་སྐྱབ་མི་སྟུ། དྲག་ཆས་དམག་མི་བཅས་ཀྱིས། ཞི་བའི་སྐད་
 འབོད་གྱེད་མཁན་བོད་རིགས་མང་ཆོགས་ཐོག་དྲག་གནོན་གྱེད་བཞིན་པའི་དངོས་
 ཡོད་གནས་ཚུལ་རྣམས་བསྟུ་རུབ་བྱས་པའི་རྒྱུ་ཀྱིས། ཁོང་ལ་ལོ་ ༡༥ བཅོན་
 འཇུག་ཁྲིམས་ཐག་བཅད་པའི་གནས་སྐྱདས་ལས་གསལ་བོར་བསྟན་ཡོད། དེ་ལྟའི་
 རྒྱ་གཞུང་གི་ཁྲིམས་མེད་ལུགས་མེད་ཀྱི་ཡང་བའི་དྲག་གནོན་ལོག་ བོད་མི་རྣམས་
 བསྟོད་བརྗོད་ཀྱི་གནས་མེད་པར་གྱུར་ཏེ། སོ་སོའི་ལུས་སྤྱིང་ལ་མེ་སྤར་ཏེ་རང་
 ལུས་མེར་བསྟེགས་ཀྱི་ལམ་ནས། འཇམ་གླིང་མི་དམངས་ལ་བོད་ནང་གི་རྒྱ་དྲག་
 གནས་སྐྱདས་གསལ་འདོན་གྱེད་ཀྱིན་ཡོད། དེ་བཞིན། རྒྱ་གཞུང་གིས་ཁོང་ཆོ་འཇུ་
 བཟུང་བཀག་ཉར་གྱིས་སྤྱི་གཡའ་བའི་མནར་གཅོད་གཞེད་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་མེད་པ་
 བཅོས་པ་དེ་ནི། རང་ལུས་མེར་བསྟེགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་སྟེལ་མཁན་ཆོར་མཆོན་
 ན་སོ་སོའི་རྒྱལ་ཁ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་བཞིན་ཡོད་པ་བསྟན་ཡོད།

བོད་ནང་དུ་རང་དབང་གི་ཐོག་ནས་གསར་འགོད་དང་གནས་ཚུལ་བརྒྱུད་སྟེལ་གྱི་
 ས་ཁོངས་སྤྱི་ཙམ་མེད་པའི་གནས་སྐྱདས་དེ། བོད་གནས་ཉམས་ཞིབ་པ་མའེ་ཁི་
 ཟླ་རེ་ནན་(Carole MacGraham) ལགས་ཀྱིས། ༡༩ ལྟའི་ཆར་བོད་ནང་
 ལས་བྱང་གོ་རི་ཡའི་ནང་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་གསལ་འགོད་པ་མང་པོ་ཡོད། ཤེཅས་འགྲེལ་

བརྗོད་གནང་ཡོད།

མོ་སྒྲོན་མར་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་གཏོང་མཁན་ཁོད་སྒྲ་མ་ཞིག་དང་ཚོམ་པ་
མོ་ཞིག་ཀྱང་ཚུད་ཡོད་པ་རེད། ད་ལོ་དེ་དང་མ་འདྲ་བར་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་
གཏོང་མཁན་རྣམས་ནི་ཁྱིམ་ཆང་དང་གྲལ་རིམ་དུ་ལུས་མ་རྒྱུ་ཡིན་པ་དང་། རང་
ལུས་མེར་བསྐྱེགས་གཏོང་མཁན་ཁོད་དུ་གྲུ་བ་དང་བཅུན་མ། འཕྲོག་པ་དང་ཞིང་
པ། གཞོན་སྤྱེས་དང་ཆན་པ། དེ་བཞིན། རྒྱ་གཞུང་གིས་སྤྱི་གཏུགས་འོག་ལས་ཀ་
བྱེད་མཁན་གྱི་ཤིང་ནགས་ལྟ་སྲུང་བ་ཞིག་ཀྱང་ཚུད་ཡོད་པ་རེད།

དེ་བཞིན། འདི་ལོར་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་གཏོང་མཁན་ཆང་མ་ནི། རྒྱ་གཞུང་
གིས་བོད་རོ་མར་འབོད་པའི་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཀྱི་བྱ་ལོགས་ཀྱི། མཚོ་སྒྲོན་དང་ཟླ་
ཁོན། ཀའ་སུལ། ལུན་ནན་བཅས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་བཅད་བཞོས་བྱས་ཡོད་པའི་བོད་
པའི་ས་ཁུལ་ཁག་ནང་བྱུང་ཡོད།

གོང་གསལ་གནས་ཚུལ་དེ་གའི་ཐོག་ནས་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་ཀྱི་རོ་ཚོལ་དེ་ནི།
སྤྱི་ཚོགས་ཁོད་ཀྱི་གྲལ་རིམ་གྱི་བྲག་པ་གཅིག་མ་ཡིན་པར། བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་
གོང་འོག་བར་གསུམ་ཁོན་ཡོངས་ལ་ཁུབ་ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་གཞུང་གི་བྲག་གཞོན་
དབང་སྒྱུར་ལ་རོ་ཚོལ་བྱེད་མཁན་ཀྱང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་བརྗོད་པའི་བོད་རང་སྤྱོད་
ལྗོངས་གཅིག་སུ་ཅམ་མ་ཡིན་པར། རྒྱ་གཞུང་གི་བཅོན་གཞོན་དབང་སྒྱུར་འོག་ཡོད་
པའི་བོད་ས་སྤྱོད་སྤྱད་བར་གསུམ་ཆང་མ་ཆགས་ཡོད།

ལྷག་པར་དུ། གནས་སྤངས་དེ་དག་གིས་རྒྱ་གཞུང་གིས་དུས་རྒྱུན་དུ། རྒྱ་ལའི་ཁ་
བལ་པའི་རྗེས་འབྲངས་མི་ཁ་ཤས་ཀྱིས་སྤྱི་ཚོགས་བརྟན་བརྩིང་ལ་གཏོར་སྒྲོན་བཙོ་
བཞིན་པ་མ་གཏོགས། བོད་ནང་བོད་མི་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱིས་རྒྱ་གཞུང་གི་སྲིད་ཅུས་
འོག་གཤེས་ཀྱི་དུ་འཚོ་བ་རོལ་བཞིན་ཡོད་པར་བརྗོད་པའི་བསྐྱེད་ཁུར་གཏམ་དེ་
དག་རང་བཞིན་གྱིས་མེར་འདོན་བྱས་ཡོད།

པོད་ནང་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེད་ཀྱི་འབྱུང་ཆུན།

འདི་ལོར་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེད་ཀྱི་གནད་མཁན་ཐོག་མ་ནི། གྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ལྷ་ ༡
ཆེས་ ༡༢ ཉིན། ཀན་སུཅུ་ཞིང་ཆེན་ཀན་ལྷོ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་བསང་ཆུ་
ཛོང་ཨ་མཆོག་གྲོང་བརྒྱལ་གྱི་སྤང་ལམ་དུ་རང་ལུས་བསྐྱེད་ཀྱི་གནད་མཁན་རང་ལོ་
༢༢ ཡིན་པའི་བཀྲ་ཤིས་ཆེ་རིང་ལགས་དང་། མཐའ་མ་ནི། གྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ལྷ་ ༡༢
ཆེས་ ༡༩ ཉིན། ཀན་སུཅུ་ཞིང་ཆེན་བསང་ཆུ་ཛོང་ཨ་མཆོག་གྲོང་བརྒྱལ་དུ། རང་
ལོ་ ༤༣ ཡིན་ཨ་མཆོག་དགོན་པའི་གྲུ་རྩལ་ཁྱིམ་སྐྱ་མཆོ་ལགས་ཀྱིས་རང་ལུས་
མེར་བསྐྱེད་ཀྱི་བཏང་བ་དེ་ཆགས་ཡོད། འདི་ལོ་བོད་ནང་སྤྱི་ཁྱེར་རང་ལུས་མེར་
བསྐྱེད་ཀྱི་གནད་མཁན་ཁྱོན་བསྡུ་མས་བོད་མི་ ༢༧ བྱུང་ཡོད་ལ། ཁོང་ཆོ་ཆང་མས་
སོ་སོའི་ཆ་ཆེ་བའི་ལུས་སྟོན་མེ་རུ་སྒྲོན་ཏེ། རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་ཐོག་འཛིན་པའི་
མི་མེར་སྐྱེལ་བའི་དཀའ་གནས་དབང་སྒྱུར་གྱི་སྤྱི་རྒྱས་ལ་ཞི་བའི་རོ་རྒྱལ་གནད་བ་
ཞིག་ཡིན་པ་རེད།

བོད་མི་ས་ཡ་དུག་གི་མེམས་ནང་དུ་འགོང་ས་དུ་པའི་སྐྱ་མ་མཆོག་ནི་འབགས་པ་
སྒྲུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲུལ་དུ་ངོས་འཛིན་བྱ་གི་ཡོད་པ་ལྟར། རྒྱལ་གཅེས་
དབང་པོ་ཆེ་རིང་བཀྲ་ཤིས་ལགས་ཀྱིས་རང་ལུས་བསྐྱེད་ཀྱིས་སར་འབྱེལ་
བའི་སྐྱབས་མེ་ལྗེ་དམར་པོའི་ཁོད་ལག་རྒྱང་ཐལ་པོ་སྒྱུར་ཏེ། འགོང་ས་མཆོག་གི་
མཆོན་ནས་སྒྲོས་ཏེ་གསོལ་འདེབས་བྱས་ཡོད་པ་རེད།དེ་བཞིན། འདི་ལོའི་གྱི་ལྷ་ ༩
བའི་ནང་རྒྱལ་གཅེས་དབང་པོ་ཞི་རྒྱུད་ལགས་ཀྱིས་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེད་སྐྱབས་
སྤུང་། འགོང་ས་མཆོག་གི་སྐྱ་བར་མདུན་དུ་མར་མེ་སྒྲོན་ཏེ་གསོལ་བ་སྒྲོན་ལམ་
བཏབས་ཤིང་། རང་བྱིས་ཀྱི་སྐྱ་ནས་རང་ལུས་མེ་རུ་སྒྲོན་ཞིང་སྐད་འཛོད་བྱེད་ཞིང་
གཞུང་ལམ་སྟོན་སྐྱ་རྒྱལ་སྤྱི་ཁྱེར་ལ་ཞི་བའི་རོ་རྒྱལ་ཡོད་པ་རེད། དེར་མ་
ཟད། ཁོང་གིས་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེད་ཀྱི་མ་བཏང་སྒྲོན་ལ། “རྒྱ་གར་འདི་དག་གིས་
ང་ཆོ་འདུག་གི་འཇུག་ས་མ་རེད། ངས་ཁོ་ཆོའི་གམ་ནས་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེད་ཀྱི་
གཏོང་དགོས་ས་རེད།” ཅེས་བརྗོད་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༠༡༣ ཕྱི་ཟླ་ ༣ པའི་ཟླ་མཇུག་དང་ཕྱི་ཟླ་ ༤ པའི་ཟླ་མགོ་ཅན་ལ། མཆོ་
 སྟན་ཞིང་ཆེན་ལུལ་ལུལ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ལུལ་དུ། བོད་རིགས་བྱང་མེད་ཅིག་
 གིས་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་བཏང་བའི་གནས་ཚུལ་ཐོན་ཡོད་ལ། ཁོ་མོས་རང་
 ལུས་མེར་བསྐྱེགས་བཏང་བ་དེའི། ཆོས་ལུགས་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནད་དོན་ཁོ་ན་
 ཅན་མ་ཡིན་པར། ས་གནས་ཀྱི་གཞུང་གིས་ཁོང་ཆོའི་བྲིས་ཆང་གི་ཁང་ས་བཅན་
 འཕྲོག་བྱས་པར་བརྟེན་ནས་བྱུང་ཡོད། དེ་བཞིན། རྒྱ་གཞུང་གིས་འཇུགས་བསྐྱོན་
 རྣམ་གྲངས་འདྲ་མིན་ལ་ཁ་གཡལ་རྟེ། བྲིས་གཞིས་ས་ཁང་གཏོར་བ་ལྟིག་དང་བཅན་
 འཕྲོག་བྱས་པའི་རྒྱུ་པས། དེ་སྐབས་ལུལ་ལུལ་ས་གནས་ནས་ཡིན་པའི་རང་ལོ་
 ༤༩མོན་པའི་བོད་རིགས་བྱེད་བ་སངས་ལྟ་མོས་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༡༥ ལོར་རྒྱ་ནག་གི་
 རྒྱལ་ས་པེ་ཅིང་དུ་བྱིན་ནས་ས་གནས་འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་མདུན་དུ་རང་ལུས་
 མེར་བསྐྱེགས་ཀྱི་ངོ་རྒོལ་གནང་བའི་གནས་ཚུལ་ཐོན་ཡོད་པ་རེད།

རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་འདི་དག་གིས་བོད་མིའི་སེམས་ནང་བཟོད་
 ཐབས་བྲལ་བའི་སྐྱག་བསྐུལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་ལྟེར་གསལ་འདོན་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་
 ལ། དེ་ནི་རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་ཐོག་འཛིན་པའི་མི་སེར་སྐྱེལ་བའི་དྲག་གཞོན་དབང་
 རྒྱུར་གྱི་སྲིད་ཁྲུས་འོག་ བོད་མི་རྣམས་སྤྱོད་བཟོད་བྲལ་རྟེ་འཆད་ལུ་བྱུག་གནས་
 ལུ་སྐྱུང་སྐབས། བོད་ནང་གི་ཡ་ང་བའི་གནས་སྐབས་རྣམས་འཛམ་གླིང་ལ་གསལ་
 སྟོན་བྱ་ཆེད། བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོའི་རྩ་ཆེ་བའི་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་ཀྱི་ཞི་
 རྒོལ་བྱེད་པའི་གནས་ཚུལ་འདི་དག་ཐོན་བཞིན་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༠༡༣ ཟླ་ ༥ པའི་ཆེས་ ༡༠ ཉིན་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་གཏོར་མཁན།
 རང་ལོ་ ༡༩ ཡིན་པའི་གྲ་དགོན་མཆོག་བསོད་ནམས་ལགས་ཀྱིས། མེར་བསྐྱེགས་
 མ་བཏང་སྟོན་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་པོ་ཞིག་ལ། “རྒྱ་གཞུང་གི་དྲག་གཞོན་དབང་
 རྒྱུར་འོག་སྤྱོད་དགོས་པ་དེ་ནི། ཏ་ཅང་གི་སྐྱག་བསྐུལ་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད།” ཅེས་
 བརྗོད་ཡོད་པ་དང་། དེ་རྗེས་ཁོང་གིས་རྒྱ་གཞུང་གི་མི་སེར་སྐྱེལ་བའི་དྲག་གཞོན་
 དབང་རྒྱུར་སྲིད་ཁྲུས་ལ་ངོ་རྒོལ་ཆེད་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་གནང་ཡོད་པ་རེད།

རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་གཏོང་མཁན་ཁྱོད་ནས་ལྷ་མོ་སྐྱབས་ལགས་ནི་རྒྱ་གཞུང་
 གི་སྤྱི་གཤམ་ལོག་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་གཅིག་ཀྱི་དེ་ཆགས་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༡༣
 ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༥ ཉིན། མདོ་སྤངས་བླ་བྱ་བས་ཆུ་ཆོད་སྤྱིད་ཆང་དམེ་ལུལ་ཞང་
 མཁར་དམར་ལུལ་སྡེ་བ་ནས་ཡིན་པ། རང་ལོ་ ༧༣ ཡིན་པའི་ལྷ་མོ་སྐྱབས་ལགས་
 གྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱད་གནས་ཉེ་འཁྲིས་སུ་གིང་ཆ་སྤྱད་ས་ཉེ་ས་སྐྱུ་སྐྱུ་གས་རྩེས།
 དེའི་སྤྱང་དུ་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་གྱིས་སྐྱ་བྱོངས་ཡོད་པ་རེད།

ཕྱིས་སུ་སྡེ་མི་ཆོས་ཁོང་གི་སྐྱ་ལུང་མེ་རོར་གྱུར་ཉེ་མགོ་བོ་གཅིག་ཀྱི་མ་གཏོགས་
 གཞན་ཅི་ཡང་ལྷག་མེད་པ་མཐོང་ཡོད་འདུག་ཁོང་གིས་ལོ་དུ་མའི་ཡར་སྤོན་ནས་
 བཟུང་ནགས་སྤང་བའི་ལས་ཀ་བྱས་ཉེ། སྐྱ་བོད་ལུལ་ཆོའི་ནན་བན་སྡེ་བའི་མདུན་
 གྱི་ནགས་ཆལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ཉེ་འདབས་སུ་འཆོ་སྤྱད་བྱས་ཡོད་པ་རེད།
 ཁོང་གིས་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་གཏོང་སྤངས་ལ་བལྟས་པ་ཡིན་ན། རྒྱ་གཞུང་
 གིས་ཐོད་ཁུལ་དུ་གིང་ནགས་གཅོད་འབྲེགས་ཆད་ལས་བཞུལ་བྱས་ཉེ། རང་བྱུང་
 ཁོར་ལུག་ལ་གནོད་སྐྱོན་ཆབས་ཆེན་གཏོང་བཞིན་པ་དེར་མི་འདོད་པར་ངོ་ཚོལ་
 ཡོད་པའི་རྣམ་པ་གསལ་པོ་མངོན་ཡོད་པ་རེད།

དེ་བཞིན། རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་གནང་མཁན་པག་མོ་དོན་གྲུབ་ལགས་ཀྱིས།
 “ཐོད་རང་བཅན་ཡིན། ཐོད་ལ་རང་དབང་དགོས། རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱ་ཆེ་ཁྱི་
 མོར་བཏན་པར་སོག” ཅས་སྐད་འཛིན་གནང་ཡོད་པ་རེད།

རང་ལོ་ ༡༡ ཚམས་ཡིན་པའི་རྒྱལ་གཅེས་དབང་པོ་ཁོང་ནི། རྒྱ་གཞུང་གིས་ཐོད་ས་
 བཅད་བགོས་ཀྱི་དབང་སྤྱར་ས་ཁོངས་ལྟར་བྱས་ན། མཆོ་སྤོན་ཞིང་ཆེན་མཆོ་
 བཀར་ས་ཁུལ་བ་ཡན་ཆོད་ཚུ་ལུག་ཞང་ས་དཀར་གོང་བ་སྡེ་བར་སྐྱེས་གིང་། ཕྱི་ལོ་
 ༡༠༡༣ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༧ ཉིན། དགེ་ལུགས་པའི་བྱང་གི་དགོན་ཆེན་བཞིའི་ཡ་ལུལ་
 བྱ་ཁྱུང་ཐེག་ཆེན་ཡོན་ཏན་དར་རྒྱས་སྤྱིང་དགོན་པའི་ར་སྒོར་ནང་རང་ལུས་མེར་
 བསྐྱེགས་གནང་ཡོད་ལ། སྐབས་དེར་དགོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་ཡོངས་ཀྱིས་འདས་
 པོ་ཁོང་ལ་བསྐྱོ་བ་སྐྱོན་ལམ་རྒྱ་ཆེན་གསུང་ཡོད་པ་རེད།

རྒྱལ་གཅེས་དཔལ་པོ་ཕག་མོ་དོན་གྲུབ་ལགས་ཀྱིས་རང་བསྐྱེད་ལས་མ་གནང་སྟེ་
 དེར་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོགས་པོ་ཞིག་ལ། “ ད་བར་བོད་ཀྱི་ས་ཆ་གསལ་གང་དུ་བོད་མི་
 དེར་ཀྱི་རང་དབང་གི་ཆེད་དུ་མི་བརྒྱ་མ་ཐེན་ཅམ་གྱིས་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེད་བཏང་
 མོང་བཞི། རོ་མ་བོད་མི་དེར་ཀྱི་དཔལ་པོ་རོ་མ་རེད། བོད་ལ་རང་དབང་དང་རང་
 བཅོམ་མ་ཐོབ་ན་བོད་མི་དེར་ཀྱི་རིག་གནས་དང་གོམས་སྟོན་ལ་སོར་བ་རྒྱ་མིས་
 ཅ་མེད་གཏོང་རྒྱ་རེད། ”ཅེས་བརྗོད་དེ། ཁོང་གིས་བོད་ལ་རང་བཅོམ་དང་རང་
 དབང་ཐོབ་མིན་གྱི་གཞི་ཅ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལ་ཐུག་ཡོད་པ་དང་། ད་ལྟོ་རྒྱ་གཞུང་
 གི་སྲིད་རྒྱུས་ལོག་དུ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཉམས་ཆག་དང་ཅ་བརྒྱག་དུ་འགྲོ་རྒྱ་ཉག་
 གཅིག་ཡིན་པའི་རོས་འཛིན་གནང་ཡོད་པ་རེད།

དེ་བཞིན། ཁོང་གི་ཞལ་ཆེམས་ཡི་གེའི་ནང་དུ། “ ད་ལོ་ང་ཆོ་བ་ཡན་ཡོད་ཀྱི་བོད་
 དེར་འདུས་སྡོད་ས་ཁུལ་ལ་བོད་ཡིག་སྤྱངས་མི་ཆོག་ཟེར་ནས་སྲིད་གཞུང་གིས་
 བོད་ཡིག་སྟོབ་ཁྱིད་བྱེད་དུ་མ་བཅུག་དགེ་ཆེན་ཆང་མ་ཡང་བ་ཡན་ཡོད་ནས་པར་
 ཐུར་ཐུད་བཏང་མོང་། ད་རོ་མ་སེམས་སྤྲུག་གི་དེ་རིང་རྒྱ་ལོ་བཅོ་ལྔའི་དགོང་རྫོ་བྱ་
 ཁྱུང་དགོན་པའི་ཆོས་འདི་མདུན་དུ་ངའི་མེར་སྐྱེད་གཏོང་རྒྱ་ཡིན་ལ། དེ་རིང་ནི་བོད་
 རང་བཅོམ་གྱི་ཉིན་མོ་ཡིན། ”ཞེས་འཁོད་ཡོད་པ་རེད།

བྱེ་ལོ་ ༢༠༡༣ ཟླ་ ༩ ཆེས་ ༡༩ ཉིན། རང་ལོ་ ༡༦ ཡིན་པའི་མགར་གདོང་དེན་
 ཆེན་དང་། རང་ལོ་ ༡༩ ཡིན་པའི་བསོད་ནམས་དར་རྒྱས་གཉིས་ཀྱིས། མདོ་སྤང་རྩ་
 པ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་མཛོད་དགེ་རྒྱུ་ཆ་ཡུལ་ཆོའི་ཁྲོམ་ལམ་དུ་རང་
 ལུས་མེར་བསྐྱེད་ལས་གནང་ཡོད་ལ། སྐབས་དེར་ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་སྐད་འབོད་ཅི་
 ཞིག་གནང་ཡོད་མེད་ཤེས་ཉོགས་བྱུང་མེད་པ་རེད།

ཡིན་ནའང་། ལོ་བཅུ་གངས་ལས་སོན་མེད་པའི་གཞོན་སྐྱེས་དེ་གཉིས་ནི་རང་ལུས་
 མེར་བསྐྱེད་ལས་ཁུན་གཞན་ནམས་དང་མ་འདྲ་ས་ཞིག་ལ། ཁོང་གཉིས་དེ་སྟོན་
 དགོན་པར་འཇུག་ཞུགས་ཀྱིས་བྱ་བཅུན་སོགས་གང་ཡང་བྱེད་སྟོང་མེད་པར། རྒྱ་
 གཞུང་རང་ཉིད་ཀྱི་སྟོབ་གསའི་འོག་འཆར་འོངས་བྱུང་མཁན་བོད་མི་གཞོན་སྐྱེས་

གཉིས་ཆགས་ཡོད་པ་རེད། དངོས་ཡོད་གནས་སྤངས་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས།

རྒྱལ་སྤྱིའི་ཉམས་ཞིབ་པ་མང་པོས་ཀྱང་རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་ཐོག་འཛིན་པའི་མི་སེར་
སྤེལ་བའི་དག་གཞོན་དབང་སྐུར་གྱི་སྲིད་ཁྲུལ་ལ་བརྟེན་ནས། བོད་ནང་རང་ལུས་
མེར་བསྐྱེད་ཀྱི་གནས་རྒྱལ་འབྱུང་བཞིན་པར་ངོས་འཛིན་གནང་ཡོད། དེ་བཞིན།
སྐུར་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱན་ལྟར་ན་ལོ་གསར་ནི་དགའ་སྐྱིད་ལ་ངོལ་དགོས་པའི་དུས་
སྟོན་ཞིག་ཡིན་མོད། བོད་ནང་རྒྱན་མ་ཆད་པར་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེད་ཀྱི་རིམ་པར་
བྱུང་བར་བརྟེན། ད་ལྟའི་ཆར་ལོ་གསར་དུས་སྟོན་སྐབས་སུ་བོད་ཁུལ་ཡོངས་སུ་
བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་ལོ་གསར་དགའ་སྐྱིད་གཏོང་རྒྱའི་ཆབ་དྲ། ཡིད་སེམས་གདུང་
བའི་མནར་བཞིན་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེད་ཀྱི་གནང་མཁན་གྱི་འདས་པོ་རྣམས་ལ་
སྲུང་རྒྱ་མཆོད་འབུལ་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་གསལ་པོ་ཐོན་བཞིན་ཡོད་པ་རེད།

རྒྱ་གཞུང་གིས་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེད་ཐད་འཛིན་པའི་བྱ་སྤྱོད།

རྒྱ་གཞུང་གིས་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེད་ཐོན་རྒྱུན་ཐད་འཛིན་པའི་བྱ་སྤྱོད་དེ་མདོར་
བསྟུས་ན་ལ་ང་བའི་དག་གཞོན་རེད། མ་གཞི་བོད་ནང་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེད་ཀྱི་
ཞི་ཚོལ་འབྱུང་རྒྱུན་ནི་རྒྱ་གཞུང་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁོར་འཁྲུལ་ཅན་གྱི་མེར་མེར་སྤེལ་བའི་
དག་གཞོན་དབང་སྐུར་སྲིད་ཁྲུལ་དེ་ཆགས་ཡོད། ཡིན་ནའང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་དོན་
དངོས་ཀྱི་འབྱུང་རྒྱུན་དེ་དག་ངོས་ལེན་བྱེད་ཀྱིན་མེད་པར། དེ་ལས་ལྷོག་སྟེ་རང་
ལུས་མེར་བསྐྱེད་ནི་དུ་ལའི་དུ་ཆོག་ཀྱིས་རྒྱལ་ཁབ་ཁ་བྲལ་གཏོང་བའི་བྱ་སྤྱོད་
ཅིག་ཡིན་པར་ཁུན་སྟོན་གིས་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཐོག་སྐྱོད་སྟོན་པའོས་ཐབས་བྱས་ཏེ།
རྒྱ་གཞུང་རང་ཉིད་ཀྱིས་བོད་ཐོག་འཛིན་པའི་ནོར་འཁྲུལ་ཅན་གྱི་སྲིད་ཁྲུལ་རྣམས་
འགོ་བས་ཐབས་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད།

དེ་བཞིན། ཨ་རི་གཙོས་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆོག་ཀྱིས་འཛིགས་སྐུལ་དག་སྤྱོད་
པར་ཁ་གཏད་གཙོགས་བཞིན་ཡོད་སྟབས། རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་ནང་གི་རང་ལུས་
མེར་བསྐྱེད་ཀྱི་འཛིགས་སྐུལ་དག་སྤྱོད་ཀྱི་ངོ་བོར་སྐུར་ཐབས་བྱས་ཏེ། དང་

བདེན་མ་ཡིན་པའི་ཐོག་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བཅའ་ཁྲིམས་དང་ཉེས་ཁྲིམས་སོགས་
 ལག་ཆར་སྤྱད་ནས། རང་ལུས་མེར་གནང་མཁན་རྣམས་དང་ཁོང་ཚོར་གཏུང་
 སེམས་མཉམ་སྦྱང་གནང་མཁན་པོད་མི་ཡོངས་ལ་བྲག་གཞོན་མནར་གཅོད་བྱེད་
 བཞིན་བ་མ་ཟད། རྒྱ་གཞུང་གིས་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་ཀྱི་དོན་རྒྱུན་ཐད་འཁྲིག་
 བརྫོང་སྤྱོད་ཆོགས་བྱས་ཏེ། རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་ནི་བཟའ་ཆང་ནང་ཁུལ་གྱི་རྣམས་
 བ་ལས་བྱུང་བ་དང་། རང་བསྐྱེགས་གནང་མཁན་རྣམས་ནི་བསམ་སྒྲོ་ཐང་པོ་མེད་
 མཁན་དང་རྒྱན་ཐག་བྱེད་མཁན། མི་གསོད་ལག་དམར་སོགས་ཡིན་པར་རྒྱུ་སྤྲོག་
 ཏམ་བཤད་བྱས་ཐོག། པོད་མི་རིགས་ཀྱི་འཐབ་ཅོད་ཆེད་ལུས་སྤྲོག་ཁོངས་སྤྱོད་
 ཡོངས་རྫོགས་སྒྲོས་གཏོང་གནང་མཁན་རྣམས་ལ་དམའ་འབེབས་བྱས་ཏེ། རྒྱུ་
 ཆོགས་ཐོག་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་གནང་མཁན་ཚོའི་ཕྱགས་རྒྱུན་རྒྱུང་བྱ་གཏོང་
 ཐབས་བྱེད་བཞིན་ཡོད། དེ་བཞིན། རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་གནང་མཁན་རྣམས་
 ཀྱི་སྤྱི་ཕུང་བཅོན་འཕྲོག་དང་། པོད་རང་གི་སྤྱི་ལ་རྒྱུན་ལྟར་ཁོང་ཚོའི་ནང་མིར་
 འདས་པོར་ཆོས་སྤྲོགས་ཀྱི་བསྐྱོད་མཆོད་འབུལ་ཅམ་ཡང་གནང་འཇུག་གི་མེད་
 བ་རེད། ཐ་ན། རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་གནང་མཁན་གྱི་ནང་མི་ཉེ་འབྲེལ་རྣམས་
 ལ་འང་ཉེས་མེད་ཉེས་འཇུགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས། སྤྲོག་ཁྲིམས་དང་ཆེ་བཅོན་གྱིས་མཆོན་
 པའི་བཅོན་འཇུག་ཁྲིམས་ཐག་དང་འཇུ་བཟུང་མནར་གཅོད་སྤྱོད་ཆོགས་གཏོང་བཞིན་
 ཡོད།

དཔེར་ན། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ལྷ་ ༣ ཆོས་ ༡༣ ཉིན། མདོ་སྤྱད་པར་དགོན་མཆོག་
 དབང་མོས་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་ཀྱིས་འདས་སྤོངས་བྱིན་རྗེས། རྒྱ་གཞུང་གིས་
 ཁོ་མོ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁྱོད་གསྐྱེལ་མ་སྤྱུབས་ཀྱིས་བསད་པར་ཁག་ཡང་ཏེ། རང་
 ལུས་མེར་བསྐྱེགས་ཀྱི་དོན་རྒྱུན་དེ་ནི་མི་གསོད་ཉེས་དོན་གྱི་རོ་པོར་སྦྱར་ནས། རང་
 ལོ་ ༣༩ སྤྱི་ལ་མ་སྤྱུབས་ལ་སྤྲོག་ཁྲིམས་བཅད་བ་མ་ཟད།

“དགོན་མཆོག་དབང་མོ་ནི་ཁོ་མོའི་ཁྱོད་གས་སྒྲེ་བཀག་སྒྲེ་དམར་གསོད་བཏང་རྗེས།
 ཕྱི་ལྷ་ ༣ ཆོས་ ༡༣ ཉིན་གྱི་ཞོགས་པར་ཕུང་པོ་མེར་བསྐྱེགས་བཏང་ཡོད”ཚུལ་

རྩོམ་གྱི་ཡོད།

དེ་དང་། ར་པ་ས་གནས་མི་དག་ལྟར་གྱི་གསར་འགོད་མི་སྣ་ནང་ཚུ་ཚོ་ན་ཟེར་བ་
ཞིག་གིས་གང་། “ཕྱི་ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༡ མཚན་མོ་སྤོང་མ་སྤྱད་པ་ར་བཞེན་ས་ཁྱིམ་
ལ་ལོག་སྤྱད་པ་བཟང་ཚད་བར་ཁ་ཚོད་ཤོར་བར་བརྟེན། ཁོས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་
མཉེ་སྤེལ་གྱི་དམར་གསོད་བཏང་ཆེས་ཕྱི་ཉིན་ཞོགས་པ་རྒྱ་ཚོད་ ༩ ལས་མས་
སྤྱི་ཁོ་མོའི་ཕྱང་པོ་ཉེ་འཁྱིམ་གྱི་ཁང་བ་ཞིག་གི་གྲང་ལྗེ་བས་སྤྱི་བཞག་ནས། ཕྱང་
པོའི་སྤེར་ས་སྤྱི་མ་སྤྱད་པ་ཉེ་མེར་བསྟེན་པ་བཏང་ཡོད། དེར་མ་ཟད། ཞེ་ཤ་ལ་རང་
དབང་རྒྱུ་འཕྲིན་ཁང་གིས་གྲང་མེར་བསྟེན་པ་དོན་རྒྱུ་དེ་ནི་པོད་ནང་རྒྱ་གཞུང་གི་
མི་དྲུས་ལ་ངོ་ཚྏ་ལྟེ་གནས་ཚུལ་ཞིག་མིན་པར་བརྟེན་ཡོད།” ཅེས་ཏེ་བཤད་
ཟིལ་བསྟེན་གསུངས་ཡོད་པ་ཡིན།

དོན་དངོས་ཐོག་རྒྱ་གཞུང་གིས་མོ་མོའི་ཚོར་འབྱུང་ཅན་གྱི་མི་དྲུས་ལ་མས་ཉེས་
འབྱུང་བཞིན་པ་སྤྱི་མ་གསར་བྱས་ཐོག་ པོད་ནང་གི་མེར་བསྟེན་པ་གནད་དོན་གྱི་
ཕྱགས་རྒྱུ་རྒྱུ་དུ་གཏོང་ཐབས་སྤྱི་ རང་ལུས་མེར་བསྟེན་པ་གྱི་ངོ་ཚྏ་རྣམས་
ཆབ་སྤྱིད་གནད་དོན་དང་འབྲེལ་བ་མེད་སྟེར་བརྟེན་ནས། རང་ལུས་མེར་བསྟེན་པ་
གྱི་དོན་རྒྱུ་རྣམས་ནི་ནང་མཉེ་དཀའ་རྒྱུ་དང་གཞན་གྱི་མགོ་སྟོར་འོག་རྒྱུ་པ།
ཨ་རག་གིས་བཞེས། ལུས་སེམས་ཐང་པོ་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་ཕྱང་པོའི་
“མི་གསོད་གྲོད་དོན” གྱི་ངོ་བོར་རྩོད་པོར་ཟིལ་བསྟེན་གསུངས་ཀྱི་ཉིན་ཡོད།

ཡིན་ནའང་། དཀོན་མཆོག་དབང་མཉེ་པ་མ་གཉིས་ཀྱིས་ “དཀོན་མཆོག་དབང་མོ་
བཟང་ཆེན་གཉིས་དུས་རྒྱུན་པན་ཚུན་ཏ་ཅང་འཆམ་པོ་ཡོད།” ཅེས་བརྟེན་དེ། ཁོང་
ཆང་གི་བྱ་མོ་སོ་སོའི་ཁྱོ་གས་གསོད་མི་སྤྱིད་པ་གསལ་འདོན་བྱས་ཡོད་པ་དེའི་
ཐོག་ནས། རྒྱ་གཞུང་གིས་རང་བསྟེན་པ་དོན་རྒྱུ་རྣམས་མི་གསོད་གྲོད་དོན་གྱི་
ངོ་བོར་སྤྱིར་ཐབས་ཀྱི་དཔེ་ཞིག་གཏོང་བས་སྤྱིར་དཔེ་བཤད་ཆེན་
དུ་བརྟེན་ཡོད།

བོད་མི་ཞི་ཆུང་ལགས་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་ཀྱིས་འདས་གོངས་ཕྱིན་ཤིང། རྒྱ་
 གཞུང་ཉེན་རྟོག་པས་ཁོང་གི་རང་ཁྱིམ་ནས་སྐུ་ཕྱང་བཅན་འཕྲོག་ཀྱིས་རྒྱ་རྒྱུ་
 འཁོར་ནང་བཞག་སྟེ་རྩ་བ་ཆོང་མཁར་གྱི་ཕྱོགས་སུ་ཁྱེད་ཡོད་པ་རེད། དེ་
 བཞིན། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡༩ ཉིན། རྩ་བ་ཁྱེད་ཁྱེད་མཆོད་སྐྱེ་ཆེན་ལུས་
 ཆོའི་དུ་ཁག་གཉིས་པའི་རང་ལོ་ ༢༩ ལོའི་བའི་བྱ་བ་མཆོག་ལགས་ཀྱིས་རང་ལུས་
 མེར་བསྐྱེགས་སྐབས་སུ་འདྲ། རྒྱ་གཞུང་གིས་ཁོང་གི་སྐུ་ཕྱང་བཅན་འཕྲོག་བྱས་པ་
 མ་ཟད། ཉེན་རྟོག་པ་དང་དམག་མི་མང་པོ་འགྲམས་འཛོག་གིས་དམ་དྲག་བཀག་
 སྐྱོམ་བྱགས་ཆེན་བྱས་ཡོད།

དེ་ལྟར་རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་ནང་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་གནང་མཁན་རྣམས་ཀྱི་
 སྐུ་ཕྱང་ནང་མེར་ཅིས་སྟོད་མ་བྱས་པར་བཅན་འཕྲོག་དང་། ཡང་ན། རང་མིར་
 འཛིགས་སྐུལ་གཞོན་བྱགས་སྟེ་དེ་འདས་པའི་སྐུ་ཕྱང་འབྲལ་དུ་ཞུགས་འབྲལ་
 གྱེད་བཅུག་ནས། བོད་མིའི་སྟོལ་རྒྱུན་ལྟར་ནང་མི་ཉེ་འབྲལ་གཙོས་ལུས་མི་རྣམས་
 འདྲ་འཛོམས་ཐོག་འདས་པོར་བསྟོ་སྟོན་མཆོད་འབྲལ་བྱ་རྒྱ་བཀག་འགོག་གྱེད་
 གྱིན་ཡོད།

རང་ལོ་ ༢༢ ལོའི་བའི་བྱ་བ་མིས་ཆེ་རིང་ལགས་ཀྱིས་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་
 གནང་ཤིང། ས་གནས་བོད་རིགས་མང་ཆོགས་ཀྱིས་སྐུ་ཕྱང་རྒྱ་གཞུང་ལ་བཅན་
 འཕྲོག་གྱེད་མ་བཅུག་པར་རང་ཁྱིམ་དུ་གདན་འདྲན་ཞུས་བྱུང་ཡོད་པོད། ཤིས་
 སུ་དྲག་ཆས་ཉེན་རྟོག་པ་དང་སྤྱི་བདེ་མི་སྣའི་རྒྱུ་འཁོར་མང་པོས་སྟེ་འདབས་
 ཡོངས་སུ་སྐོར་ཏེ།

བསྟོ་སྟོན་མཆོད་འབྲལ་གནང་བར་ཐེབས་མཁན་གྱི་ཨ་མཆོག་དགོན་པའི་དགེ་
 འདུན་པ་དང་། གདུང་སེམས་མཉམ་སྦྱེད་དུ་ཡོང་མཁན་ལུས་མི་མང་ཆོགས་རྣམས་
 བཀག་འགོག་བྱས་ཡོད་ལ། ཁོང་གི་སྐུ་ཕྱང་མཁོགས་སྐྱུར་ཞུགས་འབྲལ་བྱ་དགོས་
 པའི་བཅན་བཀའ་བཏང་བ་མ་ཟད། ས་གནས་རྒྱ་གཞུང་གི་སྤྱི་བདེ་དཔོན་ཀྱིས་
 མདུན་ཅོག་སྐྱང་ལ་ཁྱེད་ཀྱིས་གཞུས་ཏེ། མ་གཞི་ནས་ཁྱིམ་ཆང་དེ་ནི་དུ་ལའི་ཁ་

བྲལ་བ་དང་འབྲེལ་བ་དམ་པོ་ཡོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་པས་རང་དགར་མི་འཛོག་ཚུལ་
བརྟུན་ནས་ཁ་རྩེད་འཛིགས་སྐྱུལ་དཔག་པོ་བྱས་ཡོད་པ་རེད།

གཞན་ཡང་། དཀོན་མཆོག་སྐྱབས་ལགས་ཀྱིས་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེད་ཀྱིས་རྒྱ་
གཞུང་གི་མི་མེར་སྐྱེལ་བའི་དཔག་གཞོན་དབང་སྦྱར་ལ་དོ་རྟོག་གིས་སྐྱ་ཁྲོངས་དུས་
ཀྱང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་ཁོང་གི་སྐྱ་ཕུང་བཅན་ཁྱེད་བྱས་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཁོང་གི་ནང་
མི་ཉེ་འབྲེལ་ཚོར་འདས་པོར་མཆོད་འབུལ་བྱེད་བཅུག་མེད་པ་དང་། ས་གནས་
མང་ཆོགས་རྣམས་འདས་པོའི་བྱིས་དུ་གཏུང་སེམས་མཉམ་སྦྱེད་དུ་འབྲུ་བར་
བཀག་སྡོམ་བྱས་ཡོད་ལྟ་བུ། ས་གནས་མང་ཆོགས་མང་པོ་འདུ་འཛོམས་ཐོག་
ས་གནས་སྤྱིད་གཞུང་གི་སྒོ་ཁར་སོང་སྟེ། ཁོང་གི་སྐྱ་ཕུང་ཕྱིར་ནང་མིར་ཅིས་སྦྱོད་
དགོས་པའི་འཛོད་སྐྱུལ་ཞུས་ཡོད་པ་དང་། སྐབས་དེར་རྒྱ་གཞུང་གིས་སྐྱ་ཕུང་ཕྱིར་
སྦྱོད་མེད་པ་མ་ཟད་འདས་པོ་ཁོང་གི་དཀར་ཅི་ཆེན་བྱ་དུ་འཁྱེད་ཕྱིན་པར་མ་ཟད།
འདས་པོའི་བྱིས་དུ་མཆོད་འབུལ་བསྐྱོད་གནང་ཆེད་ཨ་མཆོད་གཅིག་ཀྱང་སོང་
མི་ཆོག་པའི་བཅན་བཀའ་བཏང་ཡོད་པ་རེད།

༡༠༡༣ལོའི་ཕྱི་ཟླ་༤ཆེས་༡༩ཉིན་མདོ་སྐད་འཛམ་བུ་རྩ་ནང་དགོན་པའི་ཉེ་འབྲེལ་
ནས་རང་ལོ་༡༠ཡིན་པའི་པོད་རིགས་ཕུད་མེད་སྐྱུག་མཆོ་ལགས་ཀྱིས་རང་ལུས་
མེར་བསྐྱེད་ཀྱིས་སྐྱ་ཁྲོངས་རྗེས། ས་གནས་ལུལ་མི་སྦྱོང་སྐྱག་བཀལ་བ་འདུ་
འཛོམས་ཐོག་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེད་ཀྱིས་རྒྱ་གཞུང་གི་མི་མེར་སྐྱེལ་བའི་དཔག་
གཞོན་དབང་སྦྱར་གྱི་མེད་རྩས་ལ་དོ་རྟོག་གནང་མཁན་ཁོ་མོར་གཏུང་སེམས་
མཉམ་སྦྱེད་ཀྱིས་མཆོད་འབུལ་བསྐྱོད་སྐྱོན་རྒྱ་ཆེ་གནང་ཡོད་ལྟ་བུ། རྒྱ་གཞུང་གིས་
རང་ལུས་མེར་བསྐྱེད་གནང་མཁན་ཚོར་མཆོད་འབུལ་དང་གཏུང་སེམས་མཉམ་
སྦྱེད་ཐོག་ནས། མང་ཆོགས་རང་བཞིན་གྱི་འདུ་འཛོམས་དང་དོ་རྟོག་ལས་འགུལ་
གཞི་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་རྒྱུར་འཛིགས་སྐྱེད་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད།

དེར་བརྟེན། རྒྱ་གཞུང་གིས་པོད་ནང་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེད་གནང་མཁན་རྣམས་
གྱི་སྐྱ་ཕུང་བཅན་འཛོམས་བྱས་ཏེ། འདས་པོ་དེ་དག་ལ་བསྐྱོད་སྐྱོན་འདས་མཆོད་སྐྱུལ་

མ་བཅུག་པར་བཀག་སྒྲིམ་དང་། ཁོང་ཚོའི་ནང་མི་ཉེ་འབྲེལ་དང་གྲོགས་པོ་རྣམས་གང་བྱུང་འཇུ་བཟུང་བཅོན་འཇུག་སོགས་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༠༡༣ ལྷ་ ༡ སྔོན་ནང་ར་པ་རང་སྤྱོད་ཁུལ་འཕྲིང་རིམ་མི་དམངས་ཁྲིམས་ཟེར་བས། འབར་ཁམས་རྒྱལ་རིང་ཚོ་བདུན་ཀྱི་དཔོན་གྱི་དགེ་འདུན་པ་བཞི་ལ་དུས་བཀག་བཅོན་འཇུག་གི་ཁྲིམས་ཐག་བཅད་ཡོད་དེ། རང་ལོ་ ༡༩ ཡིན་པའི་གྲ་རྒྱུ་སྤྲུལ་ལགས་ལ་ལོ་ ༡༠བཅོན་འཇུག་ཁྲིམས་ཐག་དང་། རང་ལོ་ ༡༩ ཡིན་པའི་གྲ་ཡར་འཕེལ་ལགས་ལ་ལོ་ ༤གི་བཅོན་འཇུག་ཁྲིམས་ཐག དེ་མིན་རང་ལོ་ ༡༩ ཡིན་པའི་གྲ་སྤྱོད་བཟང་མེད་གེ་ལགས་ལ་ལོ་ ༩ གྱི་བཅོན་འཇུག་ཁྲིམས་ཐག་དང་། རང་ལོ་ ༡༩ ཡིན་པའི་གྲ་ཨ་སྤྱང་ལགས་ལ་ལོ་ ༡༥དང་ལྷ་ ༤ བཅོན་འཇུག་ཁྲིམས་ཐག་བཅས་བཅད་ཡོད།

ཡིན་ནའང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་ཁོང་ཚོར་བཅོན་འཇུག་ཁྲིམས་ཐག་གཅོད་དགོས་པའི་ནག་ཉེས་གང་ཡིན་གསལ་ཁ་བཏོན་མེད་པ་རེད། ས་གནས་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཚོད་དབག་བྱེད་བཞིན་པ་ནི། ཚོ་བདུན་ཀྱི་དཔོན་པ་རྣམས་ཡིན་པའི་གྲ་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་དང་འཆི་མེད་དཔལ་ལྷན་སྤྱོད་བཟང་སྤྱོད་འཛིན་བཅས་ཀྱིས་རང་ལུས་མེར་སྲེག་བཏང་བའི་གནས་ཚུལ་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ཉེས་འཇུགས་འོག་ཁྲིམས་ཐག་བཅད་པ་ཞིག་ཡིན་པར་དོགས་སྤོང་ངོས་འཛིན་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་རེད།

དེ་བཞིན། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༡༣ ལྷ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༣ ཉིན། རང་ལོ་ ༡༩ ཡིན་པའི་པོད་མི་རྩེ་རིན་ཆེན་གྱིས་བསང་རྒྱ་རྒྱུང་དག་ཆས་ཉིན་རྟོག་ཁང་གི་སྤོ་འབྲུལ་ནས་རང་ལུས་མེར་བསྲེགས་ཀྱིས་རྒྱ་གཞུང་ལ་ངོ་རྒྱལ་གནང་སྟེ་སྤྱོད་ཁུལ་སྤྲུལ་བས། རྒྱ་གཞུང་ཉིན་རྟོག་པར་སྤྱོད་ཁུལ་འབྲེང་མ་བཅུག་པར་འགོག་རྒྱུན་བཅོས་པའི་ཉེས་མིང་འོག ཕྱི་ལོ་ ༡༠༡༣ ལྷ་ ༡ ཚེས་ ༡༧ ཉིན། ཀན་སུཅུ་ཞིང་ཆེན་ཀན་ལྷོ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་བསང་རྒྱ་རྒྱུང་མི་དམངས་ཁྲིམས་ཁང་ཟེར་བས། བད་མ་དོན་གྲུབ་ལ་དུས་བཀག་བཅོན་འཇུག་ལོ་ ༡༩ དང་ཆབ་སྲིད་ཁེད་བར་ལོ་ ༩ ལ་བཅོན་འཇུག་སྤྱོད་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ལ་དུས་བཀག་བཅོན་འཇུག་ལོ་ ༡༡ དང་ཆབ་སྲིད་

ཁེ་དབང་ལོ་ ༡་ལ་བཅན་འཕྲུག་ བད་མ་མཆོ་ལ་ལོ་ ༡ དང་ལྷ་མོ་དོན་གྲུབ་ལ་ལོ་
 ༨ བཅས་ཀྱི་བཅོན་འཕྲུག་ཁྲིམས་ཐག་བཅད་ཡོད་པ་མ་ཟད། སྐབས་དེར་སྐད་
 འཛིན་ཟིང་སྤོང་བྱས་པའི་ཉེས་མིང་འོག གཏུགས་དཀར་སྐབས་ལ་ལོ་ ༩ དང་
 ༡ གཡང་མོ་སྤྱིད་ལ་ལོ་ ༣ བཅས་ཀྱི་བཅོན་འཕྲུག་ཁྲིམས་ཐག་བཅད་ཡོད་པ་རེད།

གཞན་ཡང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༡༣ ལྷ་ ༣ ཆེས་ ༡ ཉིན། རེབ་གོང་གཡེར་གཤོང་དགོན་
 པའི་རང་ལོ་ ༩༥ ཡིན་པའི་གྲུ་ཡར་འཕེལ་ལགས་ལ་ལོ་ ༡ དང་ལྷ་ ༣ ཀྱི་དུས་
 བཀག་བཅོན་འཕྲུག་ཁྲིམས་ཐག་བཅད་ཡོད་ལ། རྒྱ་གཞུང་གིས་ཁོང་ལ་བཅོན་
 འགྲུལ་བྱས་པའི་ནག་ཉེས་ནི། རྒྱ་གཞུང་ཆོག་མཆོག་ཆེན་པོ་འཕྲུག་པའི་སྐབས་དང་
 བསྐྱུན་ནས་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེད་ཀྱིས་རྒྱ་ལ་གནད་མཁན་སྟེ། ཁོང་གི་ཆ་མོ་
 རྩོམ་རིན་ཆེན་གྱི་གཏུང་ཐལ་རོང་པོ་དགོན་པའི་རྒྱལ་དོན་ནས་རང་ཁྲིམ་དུ་གདན་
 འདེན་ཞུས་པ་དེ་ཁྲིམས་འགལ་ནག་ཉེས་སུ་བགྲང་ནས་ཁྲིམས་ཐག་ཡོད་པ་རེད།

འདི་ལོར་རྒྱ་གཞུང་གིས་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེད་དང་འཕེལ་ཉེ་བོད་མི་འཕྲུ་བཟུང་
 བཀག་ཉར་བྱས་པ་མོན་ཆེ་ཤོས་དེ་ནི། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༡༣ ལྷ་ ༣ རང་གོང་མདོ་སྐད་
 རེབ་གོང་ཁལ་དུ། རྒྱ་གཞུང་གིས་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེད་མཁན་ལ་མཆོད་འབུལ་
 དང་འདས་པའི་ནང་མིར་གདུང་སེམས་མཉམ་སྦྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས། རང་ལུས་མེར་
 བསྐྱེད་ཀྱི་ཞི་ཆོལ་ལས་འགལ་ལ་བརྒྱད་སྟུང་བྱས་པའི་ཉེས་མིང་འོག ཡོད་མི་
 ༨༠ ལྷག་འཕྲུ་བཟུང་བཅོན་འཕྲུག་དང་བཀག་ཉར་འདི་གཙོད་བྱས་པ་དེ་ཆགས་
 ཡོད་ལ། དེ་བཞིན། རང་ལོ་ ༡༥ ཡིན་པའི་གྲུ་ལྷུ་ཁྲིམས་སྐལ་བཟང་ལ་བཅོན་
 འཕྲུག་ཁྲིམས་ཐག་ལྷུ་མོ་བཅད་ཡོད་དེ། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༡༣ ལྷ་ ༨ ཆེས་ ༡༣ ཉིན་གྱི་
 སྤོང་རྩོམ་ཆོད་ ༡ པའི་སྟེང་། ཟེ་ཡིང་འབྲིང་རིམ་མི་དཔངས་ཁྲིམས་ཁང་ཟེར་བས།
 ཉེས་དོན་གྱི་དགེ་གཞིར་བཟུང་ཁོང་ལ་ “བསམ་བཞིན་མི་བསད་པའི་” ཉེས་
 འཕྲུགས་འོག་ལོ་ ༡༠ བཅོན་འཕྲུག་ཁྲིམས་ཐག་བཅད་ཡོད། རྒྱ་གཞུང་གིས་ལྷུ་
 ཁྲིམས་སྐལ་བཟང་ལ་ཉེས་བཅུགས་ཀྱིས་ཁྲིམས་ཐག་ལྷུ་མོ་བཅད་ཡོད་པ་དེའི་རྒྱལ་
 ལྷུངས་ལས། རྒྱ་གཞུང་གིས་ཡོད་ནང་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་དེ་

ཏ་ཅང་ཇ་དག་ཏུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་བཞིན་པ་གསལ་བོར་བསྟན་ཡོད། ས་གནས་མི་
 མང་ཆོས་བརྗོད་བཞིན་པ་ལྟར་དངོས་ཡོད་བདེན་པའི་གནས་ཚུལ་ནི། ༡༠༡༣ ཕྱི་
 ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༣༠ ཉིན། རྩམས་པའི་ཆོ་རུ་རང་ལོ་ ༡༥ ཡིན་པའི་དག་དབང་ནོར་
 འཕེལ་དང་། རང་ལོ་ ༡༩ ཡིན་པའི་བསྟན་འཛིན་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ཀྱིས་རང་
 ལུས་མེར་བསྐྱབས་ཀྱིས་རྒྱ་གཞུང་གི་མི་མེར་སྐྱེལ་བའི་དག་གཞོན་དབང་སྐུར་གྱི་
 སྤྱིད་རྩལ་ལ་ངོ་རྒྱུ་བྱས་ཡོད་པ་ལྟར། རྒྱ་གཞུང་གིས་ཁ་བྲལ་ལས་འགུལ་དུ་
 སྒྲོག་བཞིན་པའི་ཆབ་སྲིད་གནད་དོན་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པར་བསྟན་འཛུགས་བྱས་
 བ་ཞིག་ཆགས་ཡོད།

རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཁོང་ལ་ཉེས་འཛུགས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་ནི། ༡༠༡༣ ཕྱི་ཟླ་ ༡ ཚེས་
 ༡ ཉིན། ཁྱིན་ཏུ་ལུས་གནས་བོད་རིགས་རྣམས་དང་མཉམ་དུ་ཞི་བའི་སྐད་འབོད་
 ཁྱོད་མཉམ་ཞུགས་བྱས་ཡོད་པ་དེ་ཆགས་ཡོད། སྐད་འབོད་ཁྱོད་སྐོར་གྱི་ལས་
 འགུལ་དེ་ནི། རང་གི་རང་ལུས་མེར་བསྐྱབས་ལ་གཏུང་སེམས་མཉམ་སྦྱེད་མཆོན་
 ཆེད་བཅན་བྱེལ་སྤྱི་ཆོགས་ནང་མཆོད་འབུལ་སྒོན་ལམ་གནང་བ་དེར། བོད་ནང་
 གི་ས་གནས་བོད་རིགས་མང་ཆོགས་ཀྱི་ངོས་ནས་རྒྱ་བ་སྐོར་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་
 མཆོན་ཆེད་དུ་སྐྱེལ་བའི་ཞི་བའི་སྐད་འབོད་ལས་འགུལ་ཞིག་ཆགས་ཡོད།

གལ་སྲིད་རྒྱ་ནག་གཞུང་ནས་བོད་མི་དེ་དག་ལ་ཁྲིམས་ཐག་ལྷི་མོ་བཅད་པའི་
 དམིགས་ལུལ་གཙོ་བོ་ནི། ར་བསད་ནས་ལུག་འདར་བཅུག་པའི་དཔེ་ལྟར། རང་
 ལུས་མེར་བསྐྱབས་ལ་གཏུང་སེམས་མཉམ་སྦྱེད་བྱེད་མཁན་ཆོར་སྤྱིགས་ར་
 འཛིགས་སྐུལ་བཏང་བའི་ཐོག་ནས་བོད་མི་རྣམས་བག་འཁུམ་པར་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་
 སྤྱིད་རྩལ་ཞིག་ཡིན་ཆེ། རྒྱ་གཞུང་གི་སྤྱིད་རྩལ་དེ་ལམ་སྟོང་ར་བ་ནས་བྱུང་ཡོད་པ་
 མ་དེ། ད་ལྟའི་དུས་ཟུང་བོད་ནང་ས་གནས་བོད་རིགས་མང་ཆོགས་ཀྱིས་ལུ་
 མཐུད་དུ། རྒྱ་གཞུང་བཀག་སྡོམ་དེར་ཁ་གཏད་འཐབ་ཆོད་ཀྱི་ལམ་ནས་འདས་པ་
 རྣམས་ལ་མཆོད་འབུལ་སྒོན་ལམ་སྐྱབ་བཞིན་པར་མ་ཟད། རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་
 རིགས་མང་ཆོགས་དཔུས་མའི་ཁང་ཁྲིམ་སྟེང་དར་དམར་བསྐྱེད་པའི་འཛུགས་བྱེད་

དགོས་པའི་བཅན་དབང་མིན་ཅུས་ལ་ངོ་ཚོལ་ཤུགས་ཆེན་བྱས་ཏེ། རྒྱ་གཞུང་གིས་
 བོད་ཐོག་མི་མེར་སྤེལ་བའི་དྲག་གཞོན་དབང་སྐུར་གྱི་ངོ་བོ་མཆོན་པའི་དར་དཔར་
 གཙབ་རལ་བཏང་ནས་རྒྱ་གས་ཚུའི་ནང་དུ་གཡུགས་པ་དང་། དར་དཔར་བསྐྱེགས་
 འཇུགས་བྱེད་ཆེད་ཀྱི་མང་རྒྱུ་ཆ་གཏོར་གཏོར་བྱེད་བཞིན་པ་སོགས། སྐར་ལས་
 ལྷག་པར་རྒྱ་གཞུང་ལ་འཁོན་སེམས་དང་འཐབ་ཚྱོད་ཀྱི་དཔལ་ངར་ཆེ་དུ་འགྲོ་བཞིན་
 ཡོད་པ་རེད།

སྐུར་བཏང་བོད་རྒྱ་གཉིས་ནི་མཐའ་འབྲེལ་དུ་གནས་ཡོད་ལྟ་བུས། མོ་ངོ་བརྒྱ་ལྷག་
 མང་པོའི་རིང་མན་ཚུན་བར་འབྲེལ་འདྲིས་ཡོད་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་བྱི་མོ་ ༡༩༩༩
 ལོར་རྒྱ་ནག་གྲང་ཁུན་ཏར་གིས་བོད་བཅན་བཟུང་བྱས་ཏེ། བོད་མིའི་ཐོག་ཐང་
 ཀར་དྲག་གཞོན་དབང་སྐུར་བྱས་པའི་ཉམས་སྤྱོད་གི་ཁྱེད་པས། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་
 བདེན་པའི་འཐབ་ཚྱོད་དང་ཞི་བའི་ངོ་ཚོལ་དེ་ནི། བོད་མིའི་ལུས་པོར་མནར་གཅོད་
 བྱས་པ་ཙམ་གྱིས་རྩ་མེད་བཟོ་བྱུང་གི་མེད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་དེ་རྒྱ་གཞུང་ལ་རག་ཡོད་
 པ་རེད། དེར་བརྟེན། རྒྱ་གཞུང་གི་ད་ལྟའི་དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་ནི། ཐབས་བརྒྱ་
 ཅུས་སྤྱོད་གི་སྒོ་ནས་བོད་མིའི་བསམ་སྒོ་བསྐུར་བཀོད་བྱས་ཐོག་ གྲང་ཁུན་ཏར་གི་
 སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་དང་དཔལ་འབྱོར་ཁེ་ཕན་བོད་མི་ཚོས་མཐོང་བྱུང་པ་བྱ་རྒྱུའི་
 རེ་རན་འཆང་བཞིན་ཡོད་པ་རེད།

རྒྱ་གཞུང་གི་ནོར་འཁྲལ་ཅན་གྱི་བསམ་སྒྲུལ་ནི་བོད་ནང་གི་བོད་མི་ཚོའི་མི་རིགས་
 འཐབ་ཚྱོད་ཀྱི་བསམ་སྒྲུའི་འབྱུང་ཅན་དེ། ཁོ་ཚོའི་ཁ་རྒྱུང་ཆིག་བརྗོད་ལྟར། རྒྱ་ལའི་
 གླ་མ་དང་རྒྱ་ལའི་དུ་ཚོགས་ཀྱི་རྗེས་འབྲངས་གླ་སྒྲུལ་དང་གྲ་བཅུན་ཚོས་བརྒྱད་
 སྐུལ་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་སྒོ་རུལ་སྤངས་ཆགས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་
 བྱེད་བཞིན་ཡོད་ལྟ་བུས། རྒྱ་གཞུང་གིས་རྒྱ་ལའི་གླ་མ་དང་བཅན་གྱིས་བོད་མིའི་
 སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་བསམ་སྒྲུའི་ཤུགས་ཁུན་ལ་འཐབ་ཚྱོད་བྱ་རྒྱུ་དེ་ནི། བོད་མིའི་བྱིའི་
 ལུས་པོར་དྲག་གཞོན་རྒྱུང་དེག་བྱ་རྒྱུ་དེ་ལས་གྲང་གལ་ཆེ་བར་བཅི་བཞིན་ཡོད་པ་
 རེད། དེར་བརྟེན། རྒྱ་ལའི་གླ་མའི་ལུས་ཤིང་གཏོར་ཐབས་སུ་རྒྱ་གཞུང་

གིས་དེའི་བསྐྱགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་སྒྲ་ཚོགས་སྒྲེལ་ཏེ། བོད་ནང་གི་རང་ལུས་མེར་
 བསྐྱགས་ལ་ཁ་གཏད་གཅོག་བཞིན་ཡོད། ཁོ་ཚོའི་དེའི་བསྐྱགས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་
 རིགས་གཙོ་བོ་ནི། བཅ་རྒྱུན་གྱི་རྒྱལ་གཅེས་ཚས་གཅེས་སློབ་གསོ་དང་། ལྷག་
 བར་དུ་བཅན་ཁྱོལ་དུ་གནས་བཞུགས་ཏུ་ལའི་སྒྲ་མ་དང་གཉི་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་
 གྱིས། རང་ལུས་མེར་བསྐྱགས་ལ་བརྒྱུད་སྐྱལ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ཚུལ་དང་། རྒྱ་སྐྱལ་
 དེ་རིགས་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་ནི་ནང་ཚོས་ཀྱི་འཆེ་བ་མེད་པའི་གཞི་ཅའི་ལྷ་བྱུལ་དང་འགལ་
 ཀྱི་ཡོད་སྟོང་འགལ་ཆེན་པོས་དེའི་བསྐྱགས་བྱེད་བཞིན་ཡོད། ཡིན་ནའང་། རྒྱ་
 གཞུང་གི་དེའི་བསྐྱགས་འཐབ་ཚུང་དེ་དག་ལམ་སྟོང་བྱུང་ཡོད་པ་མ་རེད། དཔེར་
 མཆོད་ཅིང་དངས་ན། རྒྱ་གཞུང་གིས་ལོ་ ༥ ཏུས་བཀག་བཅོན་འཇུག་ཁྲིམས་ཐག་
 བཅད་ཡོད་པའི་བོད་ནང་གི་ཚུལ་པ་པོ་མགར་ཅེ་འཛིགས་མེད་ཀྱི་བརྒྱམས་དེབ།
 <<བཅན་པོའི་སྤྱོད་སྤྱོད་པས>>ཞེས་པའི་ནང་ “ང་ཚོ་བོད་རིགས་མི་དམངས་ལ་
 མཆོད་ན། བརྒྱ་ཆའི་གོ་དགུ་ཡིན་ཀྱི་སེམས་ཁོང་ན་འཁྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཉི་འོད་
 བཞིན་བཞུགས་ཡོད་པས་ཁོང་ལ་རྒྱུན་དུ་དམོན་མོ་དང་དམའ་འབེབ་བྱས་ན་བོད་
 འབངས་སུ་ཞིག་གིས་དགའ་བསུ་མི་བྱེད་པ་མ་ཟད། ལུས་ཀྱང་སེམས་ཀྱིས་བཟོད་
 ཐབས་བྱས་བཞིག་ཡིན་པས་རང་ལུས་ཅི་ཡོད་ཀྱིས་ཕྱིར་མི་དགའ་བའི་རྣམ་འཁྱར་
 སྟོན་པེས་རེད། ” ཞེས་གསལ་འདོན་བྱས་ཡོད་པ་རེད།

དེ་བཞིན། བོད་ནང་དུ་བྱ་བཅུན་དང་ཚོལ་པ་པོ་ཅིང་དུ་མ་ཟད། གཞན་པ་དང་
 རྒྱ་ཅལ་བ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་འཁྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཉེས་
 མེད་བསྟོན་འཇུགས་བྱེད་བཞིན་པ་དེར་ངོ་མོས་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། དཔེར་
 བ། རང་ལོ་ ༩༩ ཡིན་པའི་ལུགས་རྟོན་དང་རང་ལོ་ ༩༩ ཡིན་པའི་བད་མ་འཕྲིན་
 ལས་གཉིས་ཀྱི་ཆེད་བསྐྱིགས་སྐུ་གཞས་འོད་སྟེར་<<སོས་མེད་མ་ཁའི་རྒྱག་
 གཟེར>>ཞེས་པའི་ནང་དུའང་། འཁོང་ས་ཏུ་ལའི་སྒྲ་མ་དང་བཅན་ཁྱོལ་བོད་མའི་
 སྤྱི་གཞུགས་ཀྱི་སྤྱི་སྤྱོད་སྟོང་མེད་པེ་རྣམ་གཉིས་གསེར་ཁྲི་དང་དུལ་ཁྲིར་
 གདན་འདྲེན་ཞུ་དགོས་པའི་སྐུ་གཞས་སྤངས་ཏེ། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སེམས་ཁོང་
 གི་པེས་པ་དོན་གྱི་བོད་མའི་དབུ་ཁྲིད་ནི་ཁོང་རྣམ་གཉིས་ཡིན་པ་ལས། བོད་མའི་

ཐོག་མི་མེར་སྐྱེལ་བའི་བྲག་གཞོན་དབང་སྦྱར་བྱེད་བཞིན་པའི་རྒྱ་དམར་མགོ་ཁྲིད་
ཚོ་མིན་པ་གསལ་འདོན་བྱས་ཡོད།

མཁུག་བསྐྱ་བའི་གཏམ།

རྒྱལ་སྤྱིའི་བོད་གྱི་སྲིད་དོན་དཔྱེ་ཞིབ་པ་ཚང་མས་རྒྱ་གཞུང་གིས་རང་ལུས་མེར་
བསྐྱེལ་གཏོང་མཁན་དང་ཁོང་ཚོར་གདུང་སེམས་མཉམ་སྦྱེད་བྱེད་མཁན་བོད་མི་
ལྷན་པ་ལ་ཚོལ་རྒྱུ་དྲག་པོ་གཏོང་བཞིན་པ་དེས། རྒྱ་གཞུང་རང་ཉིད་ལ་དགོས་པའི་
སྤྱི་ཚོགས་བརྟན་ལྗིད་གི་དམིགས་ལུལ་དེ་འབྲུབ་སྐབ་ཀྱིན་མེད་པ་བརྗོད་ཡོད།

རྒྱ་གཞུང་གིས་ཡང་སྤྱིང་རྩེ་བའི་བཙོན་འཁུག་དང་མཁར་གཙོད། ཐ་ན་མི་
གསོད་ཁག་སྦྱོར་གྱི་བྲག་གཞོན་བཅས་ལ་བརྟེན་ནས། སྤྱི་ཚོགས་བརྟན་ལྗིད་དང་
འཆམ་མཐུན་ཟེར་བའི་ཁོ་ཚོའི་དམིགས་ལུལ་དེ་སྦྱབ་སྐབ་ཀྱིན་མེད་པ་མ་ཟད།
བོད་མིའི་སེམས་ཁོང་དུ་སྤར་ལས་ལྷག་པར་རིགས་ཞེན་དང་སྤང་བྲག་ཆེ་དུ་གཏོང་
བཞིན་ཡོད། ཡིན་ནའང་། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་གནད་དོན་དེ་མ་ཤེས་པ་ཞིག་རེད་
མི་འདུག དཔེར་ན། རྒྱ་གཞུང་དམར་ཤོག་ཚོགས་པ་དང་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བ་ཡོད་
པའི་རྒྱ་གཞུང་དབུས་དམར་ཤོག་སྒོའི་བྱའི་དགོ་ཆུན་དང་། མི་རིགས་ཚོས་དོན་
གཞུང་ལུགས་ཁང་གི་འགན་འཛིན་དང་ཉམས་ཞིབ་པ་ཅིན་མེ་(靳微)ཡིས་ཤོང་
ཀོང་གི་<<ཨ་ག་ཡའི་གཟུང་དེབ>>ཀྱིས་བཅར་འདྲིའི་ནང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་རྒྱ་ལའི་
ཁྲ་མར་འཛིན་པའི་སྲིད་ཁྲིམ་ལ་འགྱུར་བ་གཏོང་ཐབས་སུ། རྒྱ་ལའི་ཁྲ་མར་མཚན་
སྦྱང་བྱེད་རྒྱའི་ལས་འགུལ་དེ་ཉུང་དུ་གཏོང་དགོས་པ་དང་། བོད་རིགས་ས་གནས་
འགའ་རེར་ཁོང་གི་སྐྱ་པར་སྤྱིག་བསོམས་བྱེད་འཁུག་དགོས་པའི་བསམ་འཆར་
བཏོན་པའི་ཐད་ནས་ར་སྤྱོད་གསལ་པོ་བྱས་ཡོད།

དམར་ཤོག་པའི་ཉམས་ཞིབ་མི་སྣ་དེའི་བརྗོད་པའི་བཅར་འདྲི་ཚོམ་ཡིག་དེར།
འཁོང་ས་རྒྱ་ལའི་ཁྲ་མ་མཚོག་གི་དོས་ནས་ཀྱང་སྤྱགས་སྦྱང་གནང་ཡོད་པ་མ་ཟད།
༢༠༡༣ རྩ་ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༢༡ ཉིན། རྒྱ་གར་གྱི་ཉིན་རེའི་གསར་འགྱུར་དབྱང་ཞིབ་

(Daily News and Analysis) ཞེས་པ་དང་ལྷན་བཀའ་ཚོལ་གནང་སྐབས།
 འགོང་ས་རྒྱ་ལའི་སླ་མ་མཆོག་གིས་ “ཞེས་ཅིན་མིན་གྱིས་དབྱ་ཁྱིད་པའི་རྒྱ་ནག་
 མགོ་ཁྱིད་གསར་པ་ཚོའི་ངོས་ནས། མཐུན་སྦྲིལ་དང་འཆམ་མཐུན་ལ་གཞི་བཞག་
 པའི་ཐོག་ནས། འབྲུང་འབྲུར་བོད་ཐོག་འཛིན་པའི་སྲིད་ཅུས་ལ་བཟང་ཕྱོགས་ཀྱི་
 འབྲུར་པ་འཁྲོ་སྲིད་པའི་རེ་བ་གནང་བཞིན་ཡོད།” ཅེས་གསུངས་ཡོད་པ་རེད།

ཡིན་ནའང་། རྒྱ་མམ་པ་ཞིག་ལ་རྒྱ་གཞུང་གི་འགོ་ཁྱིད་གསར་པ་ཚོར་དེ་ལྟའི་གདེང་
 འཛིག་དང་རེ་བ་བཅིངས་པ་དེར། འོན་འབྲས་ལྷན་པའི་བཟང་ཕྱོགས་ཀྱི་འབྲུར་པ་
 གང་ཡང་བྱུང་མེད་པ་རེད། དེ་མ་ཐག་རྒྱ་གཞུང་མཁྱིལ་ཆབ་པ་ཚོས། རྒྱ་གཞུང་
 གིས་རྒྱ་ལའི་མར་འཛིན་པའི་སྲིད་ཅུས་ལ་འབྲུར་པ་གཏན་ནས་བཏང་མེད་སྟེ་
 གསལ་བསྐྱགས་བྱས་པ་མ་ཟད། “རྒྱ་ལའི་སླ་མ་དང་རྒྱ་ལའི་རུ་ཆོགས་ཅ་གཏོར་
 གཏོར་དགོས” ཞེས་པའི་རྒྱ་གཞུང་དམར་ཤོག་གི་བྲིལ་སྟོན་སྲིད་ཅུས་དེ་ལྷགས་ཆེ་
 རུ་བཏང་ཡོད་པ་རེད། ༢༠༡༣ ཕྱི་ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༡ ཉིན། བོད་རང་སྲོུང་སྲོུངས་
 ཀྱི་དམར་ཤོག་བྱུང་ཆེ་ཁྱིལ་ཆོན་གོ་ཡིས། ཚུམ་ཡིག་ཅིག་སྟེལ་པའི་ནང་། “མཐའ་
 གཅིག་ཏུ་ཁ་བྲལ་རིང་ལུགས་ལ་འཐབ་ཚོད་བྱེད་དགོས། སྲིད་ཅུས་དང་གཞུང་
 ལུགས། སློང་ཕྱོགས་སོགས་ནམ་པ་འདྲ་མིན་གྱི་ཐོག་ནས། རྒྱ་ལའི་སླ་མའི་བཅུ་
 བཞི་པའི་རུ་ཆོགས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཐད་ཀྱི་ངོ་མོག་རང་བཞིན་དང་། ཚེས་ལུགས་ཐད་
 ཀྱི་གཡོ་ཐོལ། ཐབས་ཅུས་ཐད་ཀྱི་བསྐྱ་བྱིད་བཅས་ལ་དགག་རྒྱག་གཏོར་ཐབ་དང་།
 རྒྱ་ལའི་སླ་མའི་བཅུ་བཞི་པའི་རུ་ཆོགས་ཀྱིས་བརྗོད་བཞིན་པའི་དབྱ་མའི་ལམ་དང་།
 བོད་ཆེན་པོ། ཆད་མཐོའི་རང་སྲོུང་སོགས་ངོ་མོག་སྟོན་གཡོ་ལ་དགག་རྒྱག་གཏོར་
 ཐབ་བཅས་བྱས་ཏེ། རིགས་སོ་སོའི་ལས་བྱེད་དང་མང་ཆོགས་ལ་སྟོབ་གསོ་ཁྱིད་
 སྟོན་བྱས་ནས། མ་འོངས་པར་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་དང་རྒྱ་ལའི་སླ་མའི་བཅུ་བཞི་
 པ་གཉིས་སོ་སོར་ཁ་བཀར་རྒྱ་དང་། རྒྱ་ལའི་སླ་མའི་བཅུ་བཞི་པ་དང་རྒྱ་ལའི་རིམ་
 རྒྱུ་ཀྱི་མཆན་གནས་གཉིས་སོ་སོར་ཁ་བཀར་སྟེ། རང་འགྲལ་གྱི་ཐོག་ནས་རྒྱ་ལའི་
 སླ་མའི་བཅུ་བཞི་པའི་རུ་ཆོགས་དང་འབྲེལ་བ་གཏོད་བཅུག་པའི་སྟོན་ནས། དམར་

ཤོག་གཞུང་དང་རྒྱག་གཅིག་མཆོངས་གཅིག་གི་སྒོ་ནས་མཐའ་གཅིག་དུ་ཁ་བྲལ་
བར་འཐབ་ཅོད་བྱ་དགོས།” ཞེས་བཀོད་ཡོད་པ་རེད།

བོད་ནང་གི་དཔལ་འབྱོར་དང་རིག་གཞུང་། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ ཐོབ་ཐང་།

དེ་སྔོན་ནི་རྗེ་དཔལ་འབྱོར་རིག་པའི་གཞེངས་རྟགས་རེག་མཁན་མཁས་དབང་ཨ་
སྐར་ལྷེ་སྤྱན་གྱིས་འཕྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱས་ནི་མིའི་རིགས་ཀྱི་གཞི་ཅའི་
ལྷ་ལྷུབ་དང་འབྲེལ་བའི་མི་ཆེ་ཡི་རིན་ཐང་དེ་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་བ་ལས་། དཔལ་
འབྱོར་གྱི་གནས་བབས་ཡང་རྒྱས་བཏང་བ་ཁོ་ནས་འབྱུང་མི་ཐུབ་པ་རེད། ། ཅེས་
བརྗོད་ཡོད་པ་རེད།

སྐྱེད་གཞི།

དཔལ་འབྱོར་དང་སྤྱི་ཚོགས་འཛུགས་སྐྱུན་སོགས་ནི་མིའི་རིགས་ཀྱི་ནུས་རྒྱུན་གྱི་
འཚོ་གནས་དང་འབྲེལ་ཐབས་མེད་པ་དང་། དེ་ཡང་གཞི་ཅའི་ཐོབ་ཐང་དེའི་ནང་
དུ་མི་རྣམས་ཀྱི་ཉིན་ཞག་གི་འཚོ་བའི་ཁོང་གི་ཟས་གོས་དང་བྱིས་ཆོང་གི་བདེ་
འཇགས་སོགས་གང་མང་ཞིག་ཚུད་བཅུད་ཡོད་པས། ཆབ་སྲིད་དང་སྤྱི་དམངས་
ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ནང་བཞིན་དཔལ་འབྱོར་དང་རིག་གཞུང་། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་གྲང་
རྒྱལ་སྤྱིའི་འཕྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་དམ་ཡིག་གི་ནང་གལ་ཆེན་དུ་བཅི་ནས་བཀོད་
ཡོད་པ་རེད། དེ་ནང་བཞིན་འཛམ་གླིང་གི་རྒྱལ་ཁབ་གང་མང་ཞིག་གི་བྲིམ་ས་
ལུགས་ཀྱི་ནང་དུ་ཡང་འདིའི་སྐོར་བཀོད་ཡོད་པ་རེད། སྤྱིར་བཏང་རྒྱལ་སྤྱིའི་འཕྲོ་
བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་ཡོངས་ཁྲུབ་གསལ་བསྐྱགས་ཀྱི་ནང་དུ་ཆབ་སྲིད་དང་སྤྱི་མང་
གི་ཐོབ་ཐང་དང་དཔལ་འབྱོར་དང་རིག་གཞུང་། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་སོགས་ཆ་
སྒྲིམས་ངང་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་ལས་དེ་ལ་དབྱེ་འབྲེད་སོགས་གང་ཡང་མེད་ན་
ཡང་། ༡༩༤༤ལོར་འཛམ་གླིང་འར་རུབ་གཉིས་གྲང་དམག་གི་དབང་གིས་རུབ་
ཕྱོགས་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ཅིག་གིས་ཆབ་སྲིད་དང་སྤྱི་མང་གི་ཐོབ་ཐང་དེ་གཙུག་ཆེན་
དུ་བརྒྱུད་པ་དང་འར་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་སྟེ་སྤར་གྱི་ཨ་རུ་སུ་དབུས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་

གང་མང་ཞིག་གིས་དཔལ་འབྱོར་དང་རིག་གཞུང་། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་དེ་གཙུག་
རུ་བཟུང་བས་ཐོབ་ཐང་འདི་དག་སྤྱང་བཅི་ཡི་ཐང་ལ་ཡང་ཚུགས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་
ཆགས་པས། སྤྱིས་སྤྱ་ཆབ་སྲིད་དང་སྤྱི་མང་གི་ཐོབ་ཐང་དང་དཔལ་འབྱོར་དང་རིག་
གཞུང་། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཞེས་དམ་ཡིག་ཁག་གཉིས་སུ་བཅོས་པ་རེད།

ཡིན་ནའང་། བོད་རྒྱ་བརྗོད་པ་ལྟར་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་དམ་ཡིག་ནང་དུ་ཐོབ་
ཐང་ཆ་ཆང་ཆ་སྟོམས་ངང་གས་ཆེན་ཡིན་པར་མ་ཟད། བཞུག་གཅིག་ལ་གཅིག་
བཅེན་ངང་བསྐད་ཡོད་པ་རེད།

དཔེར་ན། སྤྱི་བརྗོད་རང་དབང་དང་འོས་འཕེན་སོགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཐེ་བའི་ཆབ་སྲིད་
དང་སྤྱི་མང་གི་ཐོབ་ཐང་རྟོག་རྟོག་རྒྱ་བརྗོད་ནས་དཔལ་འབྱོར་དང་རིག་གཞུང་། སྤྱི་
ཚོགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཉག་ཅིག་ཉར་ཐབས་མེད་པ་དང་། དཔལ་འབྱོར་དང་རིག་གཞུང་
། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་དེ་ཅིས་མེད་རྒྱ་བརྗོད་ནས་ཆབ་སྲིད་དང་སྤྱི་མང་གི་ཐོབ་
ཐང་ཁོ་ན་དོན་དུ་གཉེར་ན་ཡང་མི་འགྲིག་པ་ལྟ་བུ་རེད། མདོར་ན། ཐོབ་ཐང་དེ་དག་
གཅིག་ཆང་ན་ཅིག་གོས་དེ་རེས་པར་དུ་ཆ་སྟོམས་ངང་ཆང་དགོས་པ་རེད།

ཡིན་ནང་རྒྱལ་ཁབ་གང་མང་ཞིག་གིས་དཔལ་འབྱོར་དང་རིག་གཞུང་། སྤྱི་ཚོགས་
ཀྱི་ཐོབ་ཐང་དེ་ལ་གོ་ནོར་ཐེབས་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡང་གོ་ནོར་ཐེབས་དོན་
ཚུགས་གཅིག་ནི་དཔལ་འབྱོར་ཡར་རྒྱས་སུ་བཏང་བ་ཡིན་ན་ཐོབ་ཐང་འདི་དག་
ལག་ལེན་བྱས་པར་འདོད་པ་དང་། གོ་ནོར་ཐེབས་དོན་གཞན་ཞིག་ནི་རྒྱལ་སྤྱིའི་
འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་ཚོགས་ཚུང་གིས་༢༠༠༠་ལོར་གྲོས་བཞི་ཁག་བརྒྱད་ཙམ་
གཏན་འཁེབས་གནང་ཡོད་པ་དེ་ཁོ་ན་ལག་ལེན་འཁེབས་པར་བྱས་པ་ཡིན་ན་དཔལ་
འབྱོར་དང་རིག་གཞུང་། དེ་མིན་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཡོངས་སུ་ལག་བསྟར་བྱས་
པ་ཡིན་པར་འདོད་བཞིན་ཡོད་པ་དེ་གཉིས་རེད།

དེ་ཡང་MDG་ནི་༢༠༠༠་ལོར་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱིས་སྡེ་ཁོངས་འདི་ཚོགས་
མི་རྒྱལ་ཁབ་ཚོ་དང་གཞན་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྡེ་ཁོངས་ཀྱི་ཡར་རྒྱས་ཐད་ལ་ཤུགས་སྡོན་རྒྱག་

བཞིན་པའི་ཚོགས་པ་ཁག་གིས་མཉམ་གཅིག་དུ་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚབ་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་
ནང་མི་དམངས་ཀྱི་འཕྲོད་སྤྱོད་དང་། ཤེས་ཡོན་འཕེལ་རྒྱས་སོགས་དམིགས་འབེན་
མི་འདྲ་བ་གནས་བརྒྱད་ཙམ་ལ་ཤུགས་སྒྲོན་བྱས་པ་བརྒྱད་༢༠༡༥ ལོའི་བར་དུ་
རྒྱལ་ཁབ་ཆང་མས་གཏན་འཁེབས་དེ་དག་ལག་ལེན་ཡོངས་སུ་འཁེལ་བ་ཡོང་བར་
བྱེད་པའི་ལས་གཞི་ཞིག་ཡིན་པ་རེད།

མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མི་ཐོབ་ཐང་གི་ཆེས་མཐོའི་སྡེ་ཁྲིད་པས་
༼དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་རྒྱས་ཁོ་ན་ཙམ་གྱིས་ནམ་རྒྱུན་འཚོ་བ་དབུལ་སྤངས་ཡིན་
པའི་མི་དམངས་རྣམས་ཀྱི་འཚོ་བའི་གནས་སྟངས་ལ་འགྱུར་ལྡོག་འགྲོ་ཐུབ་པའི་
ཁྲབ་པ་མེད་དེ། དབུལ་སྤང་དང་དབུལ་སྤང་གི་གས་སུ་ཚུད་པའི་མི་རྣམས་ཀྱི་འཚོ་
བའི་གནས་སྟངས་ལ་འགྲོ་འགྱུར་འགྲོ་དགོས་ན་རེས་པར་དེ་དང་འཆམ་པའི་སྲིད་
ཁྲིམས་ལག་བསྟར་བྱས་ནས་འཕེལ་རྒྱས་སུ་གཏོང་དགོས་པ། ༽འབྲེལ་བ་རྫོང་བྱས་
ཡོད་པ་རེད། གཞན་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་གི་དཔལ་འབྱོར་ལྷན་མིན་གྱི་ཆད་དེ་ཡིས་རྒྱལ་
ཁབ་དེའི་ནང་གི་མི་དམངས་རྣམས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཆ་
ཆང་བསྐྱར་སྒྱུ་ཅས་བཞུགས་ཀྱི་མེད་པས། འཛམ་གླིང་སྤྱི་ཚབ་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་དང་
གཞུང་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནའང་སོ་སོའི་རྒྱལ་ཁབ་ནང་གི་མི་དམངས་ཀྱི་འཚོ་བ་
ཡར་རྒྱས་སུ་འགྲོ་བར་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་རོགས་འདེགས་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་
རེད།

གོ་ཚུགས་ཐེབས་དོན་གཉིས་པ་དེ་གོང་དུ་བརྗོད་པ་ལྟར་ MDG ཡི་ནང་གི་གཏན་
འཁེབས་ཁག་ཁོ་ན་ལག་ལེན་འཁེལ་བར་བྱས་པ་ཡིན་ན་དཔལ་འབྱོར་དང་རིག་
གཞུང་། དེ་མིན་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཡོངས་སུ་ལག་ལེན་འཁེལ་བར་ཡིན་པར་
འདོད་པ་དེ་ཡིན་མོད། ཤེས་དགོས་པ་ཞིག་ལ་ MDG བེ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནས་
སྟངས་མང་པོ་ཞིག་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་ཆེད་ཚོགས་མི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ཀྱིས་
ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ངོ་མོའི་སྤྱི་ཚབ་ལེན་བྱས་པའི་སྲིད་ཁྲིམས་ཀྱི་གཞི་ཡིན་པ་ལས་
དེ་ལ་ཁྲིམས་ལྟགས་ཀྱི་ངོས་ནས་འགན་འཁུལ་ཡོད་དགོས་པའི་རེས་པ་མ་མཆིས་

མོད། ཡིན་པ་དཔལ་འབྱོར་དང་རིག་གཞུང་། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་དེ་ MDG
 དང་མི་འདྲ་བར། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་ཡོངས་ཀྱིས་མོས་མཐུན་
 ཡོད་པའི་སློ་ནས་མཚན་རྟགས་བཀོད་ཡོད་པས། ཁྲིམས་ཀྱི་སྤྲེང་ནས་འགན་ཁུར་
 དང་ལག་ལེན་བསྟར་དགོས་ཡོད་པ་རེད། མ་ཟད། དཔལ་འབྱོར་དང་རིག་གཞུང་། སྤྱི་
 ཚོགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་དེ་ MDG ནང་དུ་བརྟེན་ཡོད་པའི་གཏན་འབེབས་ཁག་ལས་རྒྱ་
 ཚུན་པོ་ཡོད་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་དཔལ་འབྱོར་དང་རིག་གཞུང་། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཐོབ་
 ཐང་དེ་ MDG ལྟར་དུས་བཀག་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པར་རྩིས་ཀྱི་མེད་རིགས་འཆོ་
 བའི་བར་དུ་དེ་སྤྲེང་དུ་ཡོངས་སྤྱོད་བྱེད་དགོས་པ་ཆགས་བསྟན་ཡོད་པ་རེད།

རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་བོད་དུ་ལག་བསྟར་བྱེད་བཞིན་པའི་
 སྤྱིད་རྒྱས་ཁག་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་ལ་འབྲེལ་བརྟེན་བྱེད་དུས་གོང་གི་བརྟེན་
 བའི་ཚེར་འབྲལ་དེ་གཉིས་ཤོར་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། དཔེར་ན། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་
 ༡༠༡ མེད་ཆུ་ ༡༠ པའི་ཆེས་ ༡༡ བཏོན་པའི་བོད་ནང་གི་ཡར་རྒྱས་དང་གོང་འཕེལ་
 སྐོར་གྱི་རྒྱབ་ཤ་དཀར་པོའི་ནང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་ཁུལ་གྱི་དཔལ་འབྱོར་ཡར་
 རྒྱས་དང་གོང་འཕེལ་བཏང་བ་དེ་འགྲོ་བ་མེད་ཐོབ་ཐང་ཁག་ཡར་རྒྱས་སུ་བཏང་
 བར་ངོས་འཛིན་བྱེད་བཞིན་ཡོད་མོད།

ཡིན་ནའང་ང་ཚོ་བོད་ཀྱི་འགྲོ་བ་མི་ཐོབ་ཐང་དང་མང་གཙོ་འཕེལ་རྒྱས་ལྟེ་གནས་
 ཁང་གིས་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱབ་ཤ་དཀར་པོའི་ནང་དུ་བཤད་པ་ཁག་ལ་ལན་འདེབས་འདི་
 ལྟར་བྱེད་བཞིན་ཡོད་དེ།

སྤྱི་མོ་དུ་མའི་རིང་རྒྱ་གཞུང་གིས་སྤྱི་ཐོབ་ཤ་དཀར་པོའི་ནང་། ཁོར་ཆོས་བོད་
 ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་རྒྱས་ག་ཚོད་བཏང་ཡོད་ཚུལ་དང་གཞན་བོད་སྤྱི་ཚོགས་
 ཉིད་པ་དེ་ཆེས་གདུག་རྒྱབ་ཆེ་བའི་ཁིང་བཟན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་ཡིན་
 ཚུལ་བརྟེན་པ་ལས། དེར་སང་འབྱུང་བཞིན་པའི་རང་ལུས་མེད་བསྐྱེད་པ་སོགས་
 ཁོང་ཚོའི་བོད་ནང་གི་ལག་རྩེས་ཁག་སྤྱོད་བཞིན་མེད་པ་རེད། ལྷག་པར་དུ་རྒྱ་ནག་
 གཞུང་གིས་བོད་ནང་དུ་དཔལ་འབྱོར་ཡར་རྒྱས་ཅམ་ལས་གཞི་རྩའི་འགྲོ་བ་མེད་

ཐབ་ཐང་ཅིས་མེད་དུ་གཏོང་བཞིན་ཡོད་པ་རེད།

ལེ་ཆོན་གོང་མའི་ནང་དུ་བརྗོད་པ་ལྟར་དེ་ནང་བཞིན་རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་ཀྱི་ཡར་
རྒྱས་དང་གོང་འཕེལ་སྐྱོར་རྒྱུ་རྒྱུ་སྤེལ་ནས་དཔལ་འབྱོར་དང་རིག་གཞུང་། སྤྱི་
ཚོགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཙམ་མ་ཟད། ཆབ་སྲིད་དང་སྤྱི་དམངས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཡང་ཅིས་
མེད་དུ་གཏོང་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། དཔེར་ན་རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་ནང་གི་ཡུལ་སྐོར་སྤྱི་
འཆས་ལས་རིགས་ལས་རིག་པའི་ཁེ་དབང་མང་ཆེ་བ་གཞུང་དང་གཞུང་གི་དཔོན་
རིགས་ཁག་དེ་མིན་ནང་ལོག་ནས་ཡོང་བའི་རྒྱ་མི་རིགས་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་སྤྱོད་
བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་ལས་ས་གནས་བོད་མི་རྣམས་ལ་རིག་པ་ཏ་ཅང་ཉུང་ཉུང་ཡིན་
ལ། གཞན་བོད་མི་རྣམས་ལ་རིག་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན་ཡང་རྒྱ་གཞུང་གིས་ཁོང་ཚོ་
ལ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཉེས་མིང་སྒྲ་ཚོགས་བཏགས་ནས་དབྱེ་འབྱེད་རབ་དང་རིམ་བུ་བྱེད་
བཞིན་ཡོད་པ་རེད།

དེ་སྔོན་བཤད་པ་ལྟར་རྒྱ་གཞུང་གིས་ MDG ནང་གི་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་
དམིགས་ཡུལ་བརྒྱད་པོ་དེ་གྲུབ་ན་གཞི་རྩའི་འགྲོ་བ་མའི་ཐོབ་ཐང་ཆ་ཆང་སྤྱབ་ཡོད་
པར་གཞི་འཛིན་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། ཁོང་ཚོས་ད་དུང་ཕྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ལ་
རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་དེ་སྔོན་ནས་ MGD ནང་གི་གཏན་
འབེབས་དམིགས་ཡུལ་ཁག་ཡོངས་སུ་བསྐྱབ་ཆར་ཡོད་ཚུལ་དང་། དེ་མིན་རྒྱལ་
ཁབ་གཞན་རྣམས་ལ་རྒྱ་གཞུང་ལ་མིག་དཔེར་བལྟ་དགོས་ཚུལ་སོགས་བརྗོད་
བཞིན་ཡོད་པ་རེད། གཞན་རྒྱ་གཞུང་གིས་ MDG ཡི་ནང་གི་གཏན་འབེབས་ཁག་
ཡོངས་སུ་སྐྱབ་ཆར་ཟེར་བ་ཡང་ཁོང་ཚོས་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱི་འཛོར་གྲངས་ཆ་དང་
དེར་གཞིར་བཞག་ནས་བཤད་བཞིན་ཡོད་མོད། དེའི་ནང་དུ་བོད་ནང་གི་ཡར་རྒྱས་
ཀྱི་ཆད་དེ་བརྒྱ་ཆ་ག་ཆོད་ཡོད་མེད་དེ་དོགས་གནད་ཤིག་ཡིན་པ་རེད།

རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་ཡོངས་སྤྱི་འཛོར་གྲངས་ཆ་དེ་ཅིས་ཞིབ་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ལོ་རྟག་
པར་རྒྱལ་ཁབ་ཡོངས་ཀྱི་མིའི་ཆེ་ཆད་དང་ཤེས་ཡོན་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཆ། དེ་མིན་
འཚོ་བའི་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་ཆ་སོགས་ཅིས་ཞིབ་བྱས་པའི་ནང་། བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་དེ་ནས་

ཡིན་ཡང་གངས་ཆད་ཆེས་དམའ་ཤོས་དེ་ཆགས་བསྟན་ཡོད་པ་རེད། དེའི་ནང་ནས་
 གང་ཐོད་རང་སྤྱོད་སྤྱོད་ས་ལྟ་བུར་ཆ་མཆོན་ན། མིའི་ཆེ་ཆད་དེ་ ༠. ༡. ༡. ༡ ཡིན་པ་དང་
 ། རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་མིའི་ཆེ་ཆད་དེ་ ༡. ༡. ༡. ༡ ཡིན་པ་རེད། དེ་ནང་བཞིན་ཐོད་
 བར་དུ་དམའ་རིམ་སྟོབ་གྲུའི་ནང་ཡོད་པའི་སྟོབ་མའི་གངས་ཆད་དེ་མི་འབྲུམ་གཅིག་
 ལས་ ༡. ༡. ༡. ༡ ལས་མེད་པ་དང་། རྒྱ་ནག་ནང་དུ་མི་འབྲུམ་གཅིག་ལས་ ༣. ༡. ༡. ༡
 ཡོད་པ་རེད། གཞན་ཐོད་རང་སྤྱོད་ནང་དུ་འབྲིང་རིམ་སྟོབ་གྲུ་འགྲིམས་མཁན་
 དང་འབྲིང་རིམ་ཆེད་སྤྱོད་སྟོབ་གྲུར་འགྲིམས་མཁན་དེ་མི་འབྲུམ་གཅིག་ལས་མི་
 གངས་ ༢. ༣. ༢. ༢ ལས་མེད་པ་དང་། རྒྱ་ནག་ནང་གི་འབྲིང་རིམ་སྟོབ་གྲུ་དང་འབྲིང་
 རིམ་ཆེད་སྤྱོད་སྟོབ་གྲུར་འགྲིམས་པའི་སྟོབ་མ་དེ་མི་འབྲུམ་གཅིག་ལས་གངས་
 ཆད་ ༡. ༢. ༠. ༣. ༣ ཡིན་པ་རེད། རྒྱ་ནག་གི་མིའི་རིགས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཆད་གཞི་ལ་
 གཞིགས་པ་ཡིན་ན་རྒྱ་ནག་ནང་གི་མིའི་རིགས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཆད་དེ་ ༠. ༠. ༠. ༣.
 ཡིན་པ་དང་། ཐོད་རང་སྤྱོད་སྤྱོད་ས་ནང་གི་མིའི་རིགས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཆད་དེ་
 ༠. ༠. ༠. ༠ ཡིན་པ་རེད། ཐོད་ནང་གི་གནས་སྡངས་གང་འདྲ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་མེད་
 ཞེས་བསྟར་འདི་དག་ལས་གང་གསལ་པོ་ཤེས་ཐུབ་པ་རེད།

རྒྱ་གཞུང་གིས་ཐོད་ནང་དུ་ཡར་རྒྱས་དང་གོང་འཕེལ་གྱི་མིན་རྒྱས་ཟེར་བ་སྟེལ་བ་
 དེས་ཐོད་མི་ནམས་ལ་ག་ཆོད་པན་ཐོགས་བྱུང་ཡོད་མེད་གོང་གི་ཞེས་བསྟར་དང་
 དེ་མིན་ཁོང་ཆོའི་སྙན་ཐོའི་ནང་དུ་ཡང་གསལ་པོ་ཤེས་ཐུབ་པ་དང་། ཁོང་ཆོས་ཐོད་
 བར་དུ་ཡར་རྒྱས་གོང་འཕེལ་གཏོང་བའི་ལས་གཞི་སྟེལ་བའི་སྐབས་སུ་ཡང་། སོ་
 སོའི་ཁོ་དབང་དང་སྟོབས་ཀྱགས་ངོམས་སོ་བྱེད་པ་ལས་གོང་དུ་བཤད་བཞིན་པ་
 མིའི་རིགས་ཡར་རྒྱས་སུ་འགྲོ་བ་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་དཔལ་འབྱོར་དང་རིག་
 གཞུང་། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་སོགས་དོག་རལ་དུ་གཏོང་བཞིན་ཡོད་པ་རེད།

རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱོད་སྟོབ་ཐང་འདི་ནམས་ནི་རང་བཞིན་ཉིད་ནས་ཡོད་པའི་འགྲོ་བ་མི་ཡི་
 ཆེ་མཐོང་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། འགྲོ་བ་མིའི་
 ཐོབ་ཐང་གི་ཡོངས་ཁྲུབ་གསལ་བསྐྱགས་དང་མཐུན་པར། འགྲོ་བ་མིའི་རང་དབང་

གི་བསམ་ཚུལ་ལ་ཡོངས་སུ་སྒྲིབ་པར་འདིགས་སྒྲག་དང་མངོན་འདོད་ལས་ཐར་བ་
ཞིག་དགོས་པ་དེ་སྲིད་དུ་སྐྱེ་བོ་རེ་རེ་ནས་དབལ་འབྱོར་དང་སྤྱི་ཚོགས། རིག་གཞུང་
བཅས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་དང་། སྤྱི་མང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ལ་ཡོངས་སུ་སྒྲིབ་སྐྱབ་པར་
ངོས་འཛིན་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་རེད།

རྒྱ་ནག་ལྷ་པུར་མཆོན་ན་རྒྱལ་སྤྱིའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་
ཅིག་ཡིན་པ་དང་། དང་ཐོག་དམ་ཡིག་འདི་དག་གཏན་འཁེབས་བྱེད་པའི་སྐབས་
སུ་ཡང་གོང་དུ་བརྗོད་ཡོད་པའི་ཐོབ་ཐང་འདི་དག་ལ་འགན་ལེན་ཡོད་པའི་མཚན་
རྟགས་ཀྱང་བཞོད་ཡོད་པ་རེད།

དེའི་ཕྱིར། རྒྱ་ནག་གིས་དེ་ཕྱོན་ཁས་ལེན་བྱས་པ་ཇི་བཞིན་ཆབ་སྲིད་དང་སྤྱི་མང་གི་
ཐོབ་ཐང་དང་དེ་མིན་དབལ་འབྱོར་དང་རིག་གཞུང་། སྤྱི་ཚོགས་བཅས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་
ལག་ལེན་འཁེལ་བར་འགན་འཁུར་དགོས་པ་རེད།

ལས་ཞུགས་ཐོབ་ཐང་།

རྒྱལ་སྤྱིའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་ཡོངས་ཁྲབ་གསལ་བསྐྱགས་དོན་ཚན་ཉིད་
གསུམ་པའི་ནང་དུ། སྐྱེ་བོ་རེ་རེར་ལས་ཀ་བྱེད་པ་དང་། རང་དབང་གི་སློན་ནས་
ལས་རིགས་འདེམས་པ། ཟུང་ལྡན་དང་འོས་ཤིང་འཆམས་པའི་ལས་ཀའི་ཆ་རྒྱུན་
དགོས་པ་དང་། ལས་ཤོར་ལས་སྒྲོབ་པ་བཅས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་དང་། སྐྱེ་བོ་རེ་
རེར་དབྱེ་འབྱེད་གང་ཡང་མེད་པར་ལས་རིགས་འབྲ་མཚུངས་ལ་སྒྲ་སྟགས་འབྲ་
མཉམ་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ། དེ་མིན་ལས་ཀར་ཞུགས་པའི་སྐྱེ་བོ་རེ་རེར་འགྲོ་བ་མིའི་
ཆེ་མཐོང་གི་རིན་ཐང་དང་འཆམས་པའི་འཆོ་གནས་ཆེད་རང་ཉིད་དང་རང་གི་ཁྱིམ་
ཚང་གི་ཆེད་དུ་ཟུང་བཤེན་དང་། འོས་བབས་ཀྱི་སྒྲ་སྟགས་འགན་ལེན་དགོས་པའི་
ཐོབ་ཐང་ཡོད་ལ། དགོས་གལ་མཆིས་ཆེ་སྤྱི་ཚོགས་འགན་སྲུང་གི་ཐབས་ལས་
གཞན་དག་ཐོག་ནས་འཆོ་སློན་སྒྲིབ་དགོས་པ། གཞན་སྐྱེ་བོ་རེ་རེར་རང་གི་ཁེ་ཕན་
སྲུང་སྐྱོབ་ཆེད་ལས་མིའི་ཚོགས་པ་འཇུགས་བཤམ་འཇུལ་ཞུགས་བྱེད་པའི་ཐོབ་

ཐང་ཡོད། །ཅེས་བཀོད་ཡོད་པ་དང་།

དེ་བཞིན་དུ་འཕྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་དཔལ་འབྱོར་དང་རིག་གཞུང་སྤྱི་ཚོགས་ཐོབ་
ཐང་གི་དོན་ཚན་དུག་པའི་ནང་དུ་ ངས་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་ནམས་
ནས་ལས་ཀའི་ཐོབ་ཐང་ལ་ངོས་ལེན་བྱེད་པ་ཡིན། འདིའི་ནང་ལས་ཀ་བྱེད་པ་
བརྒྱད་ནས་རང་གི་འཚོ་བ་ཐོབ་པའི་གོ་སྐབས་དེ་ཚང་མར་ཡོད་པ་དང་། ལས་ཀ་
དེ་ཡང་རང་དབང་ཐོག་ནས་འདེམས་པ་དང་ཁས་ལེན་བྱེད་པ་ཞིག་དགོས། ཚོགས་
མིའི་རྒྱལ་ཁབ་ནས་ངོས་ཤིང་འཚམས་པའི་ཐབས་ལས་བརྒྱད་ནས་ཐོབ་ཐང་འདི་
སྤང་སྡོམ་བྱེད་པ་ཡིན། །ཅེས་བཀོད་ཡོད་པ་ལྟར།

རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཁག་གིས་རྒྱ་གཞུང་གི་བོད་ནང་དུ་ལག་བསྟར་བྱེད་བཞིན་
པའི་མིང་རྩས་ལ་སྒྲིན་བརྗོད་བྱེད་དུས། རྒྱ་གཞུང་གིས་རྟག་དུ་བོད་དེ་སྒྲིན་ཆད་
རྗེས་ལུས་དང་གདུག་རྒྱུ་ཅན་གྱི་ཁིང་བཙན་ལམ་ལུགས་འོག་གནས་ཡོད་པ་དང་
།རྒྱ་གཞུང་གི་བཀའ་བློན་ལ་བརྟེན་ནས་དེར་རབས་ཅན་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་སུ་འཕེལ་
རྒྱས་པོར་ཡོད་པ་སོགས་བརྗོད་ནས་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་དང་ཉིད་དཀར་པོ་ཡིན་པ་
ཁྱེད་སྤྱི་ལ་རྒྱུད་གང་ལུང་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། རྒྱ་ནག་གིས་བོད་དེ་དེར་
རབས་ཅན་དུ་ཡང་རྒྱས་སུ་བཏང་ཡོད་ཟེར་བ་ཡང་དོན་དུ་བོད་མི་རྣམས་ཀྱི་འདོད་
མོས་ལ་བལྟ་བཞིན་མེད་པར་མ་ཟད། ཐ་ན་བོད་མི་རྣམས་ལས་ཞུགས་སོགས་ཀྱི་
སྐབས་སུ་ཡང་དབྱེ་འབྱེད་བྱས་ནས་ལས་ཞུགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་སྤོང་གི་མེད་པ་རེད།

China liber watch །ཟེར་བའི་རྒྱ་ནག་གི་ལས་ཞུགས་སྒྲོར་གྱི་ལྷ་རྟོགས་
ཚོགས་ཚུང་ཞིག་གིས་༢༠༡༣ ལོའི་ཟླ་༧ པའི་ནང་དུ་སྤྲན་ཐོ་ཞིག་བཏོན་པ་ལྟར་
ན། རྒྱ་ནག་ནང་དུ་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་ཀྱ་ཡུ་རྟགས་ཅན་གྱི་བཟོ་བྲུར་མ་ལག་མཁོ་
སྤྱོད་བྱེད་མཁན་བད་ཀ་ཤོན་Pegatron །ཅེས་པའི་བཟོ་བྲུ་ཞིག་གིས་ལས་
ཞུགས་མི་སྣ་འཚོལ་བསྟར་བྱེད་སྐབས། བྲངས་ཅུང་མི་རིགས་ཏེ་བོད་རིགས་དང་ཡུ་
ལུར་རིགས། དེ་མིན་རྩའི་རིགས་སོགས་བྲངས་ཅུང་མི་རིགས་ལ་དབྱེ་འབྱེད་བྱས་
ནས་ལས་ཞུགས་ཀྱི་གོ་སྐབས་སྤོང་གི་མེད་པའི་གནས་ཚུལ་སྤྲན་ཐོའི་ནང་བཏོན་

ཡོད་པ་རེད། གནས་ཚུལ་འདི་ལས་ང་ཚོས་ཤེས་ཐུབ་པ་ཞིག་ནི་རྒྱ་གཞུང་གིས་
 ཁ་ཡིས་གང་བཤད་པ་དང་ལག་ལེན་གང་བསྟར་བ་གཉིས་པན་ཚུན་མི་གཅིག་པ་
 བསྟན་ཡོད་པ་རེད། སྤྱིར་ཀྱང་འཛམ་གླིང་ཅན་ལྟ་བུར་མཚོན་ན་འཛམ་གླིང་སྤྱི་
 བཟུངས་ཡོད་པའི་ཁེ་ལས་ཤིག་ཡིན་ལ། ལྷག་པར་དུ་ཁོང་ཚོའི་ལས་ཁུགས་མི་སྣ་
 འདེམས་སྐོབ་བྱེད་པའི་སྤྱིག་གཞི་ཡི་ནང་དུ་ཡང་འདི་ལྟ་བུའི་གངས་རུང་མི་རིགས་
 དཔྱེ་འབྱེད་ཀྱི་ལུགས་སྒོལ་མེད་པ་རེད།

རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ལས་ཁུགས་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་ཁྲིད་དུ་མི་
 རིགས་དཔྱེ་འབྱེད་བྱེད་པ་ནི་ཁྲབ་བརྒྱུད་ཆེ་བའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ཆགས་བསྟན་
 ཡོད་པ། དཔེར་ན་༢༠༡༡-ལོར་རྒྱལ་སྤྱིའི་རང་དབང་ཅན་གྱི་ཚོགས་སྡེ་ཤིག་གིས་
 རྒྱ་ནག་ནང་གི་དབུ་ལྷོ་ལས་ཁུགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཐད་ལ་ཉམས་ཞིབ་བྱས་ཡོད་
 པའི་ནང་། རྒྱ་ནག་གི་ནང་དུ་ལས་ཁུངས་དང་ཁེ་ལས་པ་ཁག་གིས་བོད་པ་གཙོས་
 པའི་གངས་རུང་མི་རིགས་ཡིན་ན་ལས་ཁུགས་ཀྱི་གོ་སྐབས་སྤོང་གི་མེད་པ་བཟུལ་
 བརྗོད་བྱས་ཡོད་པ་རེད།

གཞན་བོད་ནང་གི་ཡང་རྒྱས་འཛུགས་བསྐྱར་ལ་ཁ་གཡར་ནས་རྒྱ་མི་མང་པོ་ཞིག་
 བོད་ཁུལ་དུ་གནས་སྡོར་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་༢༠༠༩-ལོ་ནས་
 གནས་སྡོར་གྱི་གནས་སྡངས་དེ་ལྷགས་ཆེ་དུ་སོང་བས། རིམ་བཞིན་བོད་ཁུལ་དུ་
 ལས་ཁུགས་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་བོད་མི་ལས་རྒྱ་མི་རིགས་གངས་མང་བ་མ་
 ཟད། ལས་ཁུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་ཆའི་ཐད་ནས་ཀྱང་བོད་པ་ལས་ཁུགས་པའི་སྤྱི་ཆ་
 དེ་རྒྱ་མི་ལས་ཁུགས་པ་དང་བསྟུར་ན་རྒྱང་བའི་གནས་ཚུལ་ཐོན་བཞིན་ཡོད་པ་རེད།

དཔེར་ན། ༢༠༡༣-ལོའི་ཟླ་༩-པའི་ནང་བོད་དོན་རྒྱལ་སྤྱི་ཚོགས་པ་། Tibetan
 an Justice Center གྲོ་ཞིག་གིས་བོད་ནང་གི་དབལ་འབྱོར་དང་རིག་གཞུང་
 །སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་གི་སྤོང་ལ་སྟུན་ཐོ་ཞིག་བཏོན་པའི་ནང་། བོད་ནང་དུ་
 ལས་ཁུགས་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱ་མི་རིགས་ཡིན་ན་ལས་ཁུགས་ཀྱི་གོ་སྐབས་
 དམིགས་བསལ་ཡོད་པར་མ་ཟད། ལས་ཀའི་ཁྲིད་ལས་ཀའི་རོ་བོ་གཅིག་དུང་རྒྱ་

པོད་གཉིས་ལ་སྒྲ་ཆ་དོ་མི་མཉམ་པའི་གནས་ཚུལ་ཐོན་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། གཞན་
པོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཆོང་ལས་གཉེར་བའི་སྐབས་སུ་ཡང་གཞུང་གི་ཆོག་མཆན་
མི་སྤྱོད་པ་དང་། ཡང་ན་གཞུང་ནས་མ་དདུལ་མི་བསྐྱེས་པའི་གནས་ཚུལ་ཡང་ཐོན་
བཞིན་ཡོད་ཚུལ་༽འབྲེལ་བཟྃ་དག་པོ་དང་པོ་དང་།

སྤྱད་ཁང་སོགས་འདར་ངེས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་།

འཕྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་ཡོངས་ཁྲབ་གསལ་བསྐྱགས་ཀྱི་དོན་ཆན་ཨ་ཨ་ཡི་དུམ་ཆན་
དང་པོའི་ནང་དུ་སྤྱོད་པོ་དེ་དེར་རང་ཉིད་དང་རང་གི་བྱིས་ཆང་གི་འཕྲོད་བསྟེན་དང་
། བདེ་ཐབས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཟས་གོས་གནས་མལ། སྤྱན་བཅོས། དགོས་ངེས་ཀྱི་སྤྱི་
ཆོགས་ཞབས་ཞུ་བཅས་ཚུད་པའི་འཆོ་བའི་གནས་ཆད་འབྲེལ་ངེས་ཤིག་དགོས་
པའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་ཅིང་ལས་མེད་དང་། བྱད་མཁར། དབང་པོ་ཡན་ལག་སྤྱོད་ཅན།
བཟའ་རྒྱ་འདས་སྤོངས། རྒྱས་གཅོང་བཅས་ཀྱི་སྐབས་སམ་དེ་མིན་རང་བྱས་ལས་
རྒྱལ་བའི་འཆོ་ཐབས་དཀའ་ངལ་འཕྲད་སྐབས་འཆོ་ཐབས་འགན་སྲུང་དགོས་པའི་
ཐོབ་ཐང་ཡོད། ༽ཅེས་བཞོད་ཡོད་པ་དང་།

དེ་བཞིན་འཕྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་དཔལ་འབྱོར་དང་རིག་གཞུང་། སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་
ཐོབ་ཐང་གི་དོན་ཆན་༡༡པའི་དུམ་མཆན་དང་པོའི་ནང་དུ་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་
ཆོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ནས་སྤྱོད་པོ་ཆང་མར་རང་གི་བྱིས་ཆང་རྣམས་ལ་འཆོ་
བ་འབྲེལ་ངེས་དགོས་པའི་ཐོག་ངེས་ལེན་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན། དེའི་ནང་ཟས་གོས་
ལྡང་ངེས་དགོས་པ་མ་ཟད། སྤྱད་ཁང་དང་བྱིས་ཆང་གནས་སྤངས་སུ་མཐུད་ནས་
ཡང་རྒྱས་འཕྲོ་བ་བཅས་ཚུད་ཡོད། ཐོབ་ཐང་འདི་ཉིད་དོན་སྤྲོད་པོར་བའི་སྤྱད་དུ་
ཆོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ནས་འོས་ཤིང་འཆན་པའི་ཐབས་ལས་ངེས་གཏན་
བཟོ་དགོས་པ་དང་། འདི་ཉིད་ཆེད་དུ་རང་དབང་ཐོག་ནས་རྒྱལ་སྤྱིའི་འབྲེལ་ལས་
གལ་གནད་ཇི་ཅུམ་ཡིན་པ་དོས་འཛིན་ཞུ་དགོས། ༽ཞེས་བཞོད་ཡོད་པ་བཞིན།

མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཆོགས་ཀྱི་འཕྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཁོད། དཔལ་འབྱོར་དང་རིག་

གཞུང་། སྤྱི་ཚོགས་ཐོབ་ཐང་སྒྲོར་གྱི་བལྟ་རྟོགས་ཚོགས་ཚུང་གིས་སྔོན་ཁང་སོགས་
 འདར་ངེས་གྱི་ཐོབ་ཐང་དེ་གྲུད་ཁེབས་པ་ཅམ་དང་ཡང་ན་ཁང་པ་དེ་དངོས་ཚོགས་ནང་
 བཞིན་མཁོ་སྤྱོད་བྱས་པ་ཅམ་མིན་པར། སྔོན་ཁང་སོགས་འདར་ངེས་གྱི་ཐོབ་ཐང་
 དེ་ནི་དེ་ལས་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་ཁྲབ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་གསུངས་ཡོད་པ་རེད། སྔོན་ཁང་
 འདར་ངེས་གྱི་ཐོབ་ཐང་དེ་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་དགོས་པ་རེད་ཟེར་ན་
 སོ་སོ་འཆོ་སྔོན་བྱེད་སའི་ཁང་པ་དེ་བདེ་འཇགས་དང་ཞི་བདེ་བག་ཐེབས་ཡིན་
 དགོས་པའི་ཁང་ད་དུང་སོ་སོའི་ཆེ་མཐོང་མཆོན་པའི་འཆོ་སྔོན་བྱེད་ས་ཞིག་གྲང་
 ཡིན་དགོས་པ་རེད། འདི་ལྟ་བུའི་ཐོབ་ཐང་དེ་མིའི་དབུལ་སྐྱུག་དང་དཔལ་འཕྱོར་གྱི་
 ཡོང་ཁུངས་སོགས་ལ་མི་བལྟ་བར་སྤྱེ་བོ་ཆང་མས་ཆ་སྦྲུམས་གྱི་ཡོངས་སྤྱོད་བྱེད་
 ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན་དགོས་པ་རེད། དེ་བས། སྔོན་ཁང་འདར་ངེས་གྱི་ཐོབ་ཐང་དེ་ནི་རང་
 དབང་ངང་སོ་སོའི་བདེ་འཇགས་དང་ཞི་བདེ་སོགས་ལ་ཁག་ཐེག་ཡོད་པའི་སྒོ་ནས་
 མོངས་སུ་སྤྱོད་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན་དགོས་པ་རེད།

ཐོབ་ཐང་དེ་ཡི་ནང་དུ། བཅན་དབང་ངང་ཁང་པའི་བདག་དབང་གཞུང་སྒྲེར་སུ་ཡིས་
 གྲང་འཕྲོག་མི་ཚོགས་པ་དང་། བཅན་དབང་ངང་སོ་སོའི་སྔོན་གནས་སུ་འབྲེལ་མེད་གྱི་
 མི་སྣ་གནས་སྡོར་བྱེད་མི་འཇུག་པ་སོགས་ལ་སྤྱད་སྤྱོད་བྱེད་དགོས་པ་རྒྱུད་ཡོད་པ་
 རེད། བལྟ་རྟོགས་ཚོགས་ཚུང་གིས་ད་དུང་སྔོན་ཁང་འདར་ངེས་གྱི་ཐོབ་ཐང་ཟེར་བ་
 དེ་མི་བྱ་སྒྲར་དང་ཡང་ན་བྲིས་ཆང་། དེ་མིན་ཚོགས་སྡེ་ལ་དབང་བའི་ས་ཆ་གཞན་
 གྱིས་བཅན་འཕྲོག་བྱས་པ་སོགས་དང་འབྲུད་དུས་ཁྲིམས་ལྟར་ཁྱུ་གཉེད་གསུམ་བྱེད་
 ཚོགས་པ་ཡང་རྒྱུད་དགོས་པ་བརྗོད་ཡོད་པ་རེད།

བཅན་དབང་གི་ངོས་ནས་སྔོན་ཁང་ནས་གནས་སྡོར་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དང་བཅན་
 འཕྲོག་བྱེད་པ་དེ་སྤྱོད་ཁ་ཁ་གསུམ་ནས་མངོན་འབྱུར་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། དེ་
 ཡང་སྤྱོད་ཁ་གཅིག་ནི་ཡར་རྒྱས་འཇུགས་སྒྲན་ལ་ཁ་གཡུར་ནས་ལག་བསྟར་བྱེད་
 བཞིན་ཡོད་པ་དང་། སྤྱོད་ཁ་གཞན་ཞིག་ནི་ཁང་པ་དང་ས་ཆའི་བདག་དབང་ལ་རྟོག་
 ཏུ་ཡོད་པར་ཁ་གཡུར་ནས་ལག་བསྟར་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ། དེ་མིན་གཞན་མང་

གཞིའི་འཇུག་ས་བསྐྱེད་སྟོན་ལ་ཁ་གཡར་ནས་ལག་བསྐྱར་བྱེད་ཚུལ་ཡང་ཡོད་པ་
རེད།

སྔོན་ཁང་ནས་གནས་སྔོན་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དང་སྔོན་ཁང་བཅོན་འཕྲོག་བྱེད་པ་ནི་
འགྲོ་བ་མིའི་ཚོལ་ཐང་གི་དཔལ་འབྱོར་དང་རིག་གཞུང་། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཚོལ་ཐང་གི་
དགོངས་དོན་དང་ཡོངས་སུ་འགལ་ཡོད་པ་བ་དང་། ལྷག་པར་དུ་འགྲོ་བ་མིའི་ཚོལ་
ཐོབ་ནང་གི་དམ་ཡིག་གསལ་ཚོལ་ཐང་ཆང་མ་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་དང་བསྐྱར་
ཡོད་པས། ཁོང་གི་བྱ་སྤྱོད་འདི་དག་ནི་འགྲོ་བ་མིའི་ཚོལ་ཐང་ནང་གི་ཆབ་སྲིད་དང་
སྤྱི་མང་གི་ཚོལ་ཐང་རྟོག་རལ་དུ་གཏོང་བའི་བྱ་སྤྱོད་ཅིག་ཀྱང་ཆགས་བསྐྱར་ཡོད་
པ་རེད། དེ་ལ་ཆབ་སྲིད་དང་སྤྱི་དམངས་ཚོལ་ཐང་གི་དོན་ཚན་དུག་པའི་ལེའུ་དང་
པོ་ནང་དུ་འགྲོ་བ་མི་ཆང་མར་སྟོག་འཛོའི་ཚོལ་ཐང་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། ཚོལ་ཐང་འདི་
ཉིད་ཁྲིམས་ཀྱིས་སྤྱང་སྤྱོད་བྱེད་དགོས་པ་རེད། མི་བྱ་སྤྱོད་གང་གིས་ཀྱང་གཞན་གྱི་
ཆེ་སྟོག་དང་འཆོ་གནས་ཀྱི་ཚོལ་ཐང་དེ་ཁྲིམས་འགལ་དང་བཅོན་འཕྲོག་བྱེད་མི་
ཚོ་གཤེས་བཤད་ཡོད་པ་དང་། འགྲོ་བ་མིའི་ཚོལ་ཐང་གི་ཆབ་སྲིད་དང་སྤྱི་དམངས་
ཚོལ་ཐང་གི་དོན་ཚན་དུག་པའི་ལེའུ་དང་པོ་ནང་དུ་ཡང་། སྤྱི་པོ་ཆང་མར་རང་དབང་
དང་བདེ་འཇགས་ཀྱི་ཚོལ་ཐང་ཡོད་པ། སྤྱི་པོ་སུ་ཡང་གང་ལྟར་དང་འཛིན་བཟུང་དང་
བཅོན་འཇུག་བྱེད་མི་ཚོ་གཤེས་པ། དེ་མིན་ཁྲིམས་ལྟགས་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཤེབས་ཐེན་
པའི་འགྲོ་ལྟགས་དང་བསྐྱེད་པ་མ་གཏོགས་སུ་ཡི་རང་དབང་འཕྲོག་མི་ཚོ་གཤེས་པ། །
ཅས་བཞེད་ཡོད་པས། ཁོང་གི་དོན་ཚན་དེ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་དོན་དང་ཡང་འགལ་
ཡོད་པ་ལ། དེ་མིན་ཆབ་སྲིད་དང་སྤྱི་མང་གི་ཚོལ་ཐང་ལས་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་པ་
སྟེ་སྤྱི་པོ་གང་ཞིག་ཡིན་ཅུང་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲེར་གྱི་འཆོ་བ་དང་། ཁྲིམ་ཆང་། སྔོན་
ཁང་རལ་དེ་མིན་འཁྲིམ་འགྲལ་སྟགས་ལ་གང་ལྟར་དང་ཁྲིམས་འགལ་གྱི་ཐེ་བླུས་
བྱེད་མི་ཚོ་གཤེས་པ་ཟེད། སྤྱི་པོ་དེའི་ཆེ་མཐོང་དང་སྐྱེད་གསལ་སྟགས་ལ་ཡང་ཁྲིམས་
འགལ་དང་གཞོད་སྟོན་བཅོ་མི་ཚོ་གཤེས་པ། སྤྱི་པོ་ཆང་མར་ཐེ་བླུས་དང་གཞོད་སྟོན་
སྟགས་མི་ཡོང་བར་ཁྲིམས་ལྟགས་ཀྱིས་སྤྱང་སྤྱོད་ཚོལ་ཐང་འདི་ཡོད་པ། །
ཞེས་པའི་བསྐྱེད་དོན་ལ་ཡང་རྟོག་རྟོག་དུ་བཏང་བ་ཆགས་བསྐྱར་ཡོད་པ་རེད།

སྤྱིར་བཏང་འཁྲོ་བ་མིའི་ཚོལ་ཐང་གི་སྤྱོད་ཁང་འདྲང་ངེས་ཀྱི་ཚོལ་ཐང་ནང་དུ་རྒྱལ་
 ཁབ་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ལ་གཞིགས་ནས་སྤྱི་དམངས་སྤྱོད་ཁང་ནས་གནས་སྤོར་བྱེད་
 པར་དགག་བྱ་མེད་ན་ཡང་། གནས་སྤོར་ཡོང་བར་བྱ་ཐབས་དང་ཐབས་ལམ་གྱི་ཆ་
 རས་དང་ཐོག་མི་དམངས་དང་དངོས་སུ་འབྲེལ་བ་བྱས་ནས་སྤོར་བ་སྤྱར་སོགས་
 བརྒྱུད་དེ་ཐབས་ལམ་གཞན་ཡོད་མེད་བརྟག་དབྱེད་བྱེད་དགོས་ལ། གལ་ཏེ་གནས་
 སྤོར་བྱེད་པ་ལས་ཐབས་ལམ་གཞན་མེད་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན་ཡང་མི་དམངས་
 དང་མཉམ་དུ་སྤོར་བ་སྤྱར་བྱས་ནས་མི་དམངས་ཀྱི་འདོད་མོས་བཞིན་བསྐྱུ་བ་
 དགོས་པ་གསལ་བོ་བསྟན་ཡོད་པ་རེད།

སྤྱོད་ཁང་གནས་སྤོར་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་འཁྲོ་བ་མིའི་ཚོལ་ཐང་གི་ནང་དུ་
 བསྟན་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ཁ་གསལ་གྱི་གཞི་འོག་དུ་ལག་ལེན་བསྟར་དགོས་པ་ཡིན་
 ལ། དེ་ཡང་།

དང་པོ། གནས་སྤོར་ཁྱོད་ངེས་པར་དུ་མི་དམངས་དང་དངོས་འབྲེལ་ཐོག་གྲོས་
 བསྟར་བྱེད་དགོས་པ་དང་།

གཉིས་པ། གནས་སྤོར་བྱེད་པར་གསལ་བསྐྱབས་བྱེད་དུས་ཀྱང་གསལ་བསྐྱབས་
 ཀྱི་ནང་དོན་དེ་དོན་དངོས་དང་མཐུན་པའི་ཁར་མི་དམངས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་རན་
 པ་ཞིག་ངེས་པར་དུ་དགོས་པ་རེད།

གསུམ་པ། གནས་སྤོར་བྱེད་དུས་གནས་སྤོར་གྱི་གསལ་བརྟན་སོགས་དུས་ཐོག་དུ་
 གཏོང་དགོས་པར་ཟད། མི་དམངས་རྣམས་ལ་གནས་སྤོར་བྱས་ཆེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཁང་
 དང་ས་ཆ་སོགས་ཚུགས་གང་ལ་མེད་སྤྱོད་གཏོང་མིན་སོགས་འབྲེལ་བཟོད་གསལ་
 བོ་བྱེད་དགོས་པ་རེད།

བཞེ་པ། གནས་སྤོར་ལས་གཞིའི་ཁྱོད་གཞུང་ཚུགས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་མི་ལྷ་སུ་
 ཞིག་ཡིན་ཅུང་རང་གི་རོ་བོ་མཚོན་པའི་ལག་ཁྱེར་སོགས་མི་དམངས་ལ་གསལ་བོ་
 མོན་དགོས་པ།

ལྷ་པ། གནས་སྤྱོད་ལས་གཞི་དེ་དུས་མ་ཡིན་པ་མཚན་མོ་དང་ཡང་ན་ཆར་
དུས་སོགས་སུ་འགོ་འཇུགས་བྱེད་མི་ཆོག་པ་རེད།

དུག་པ། མི་དམངས་རྣམས་གནས་སྤྱོད་ལས་གཞི་དེ་ལ་འདོད་པ་མ་ཁེངས་པ་དང་
འདོད་མོས་མེད་པ་ཡིན་ཆེ་གཞུང་ཚུགས་ནས་ཁོང་ཆོ་ལ་ཁྲིམས་གཏུག་བྱེད་པའི་
མཐུན་ཆེན་སྤྱོད་དགོས་པ་སོགས་རེད།

འདས་པའི་ལོ་ཤས་ཀྱི་རིང་ལ་རྒྱ་གཞུང་གིས་ཁྱོད་ཆོ་གསར་བ་དང་འགྲོག་པ་
གནས་སྤྱོད་དང་འབྲེལ་ནས་ཐོད་མི་ས་ཡ་མང་པོ་བཅན་གྱིས་སོ་སའི་སྤྱོད་གནས་
ནས་གནས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བཅུག་ཡོད་པས།ཁོང་ཆོའི་བྱ་སྤྱོད་དེ་ནི་དོན་དུ་འགྲོ་བ་
མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་སྤྱོད་ཁང་འདར་རེས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་དེ་དོག་རས་དུ་བཏང་བ་ཆགས་
ཡོད་པ་རེད།

རྒྱལ་སྤྱིའི་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་བལྟ་ཞིབ་ཆོགས་པ་ཞིག་
གིས་༢༠༡༣་ནང་སྟུན་ཐོ་ཞིག་བཏོན་ཡོད་པ་དང་།སྟུན་ཐོ་དེའི་ནང་དུ་རྒྱ་གཞུང་
གིས་༢༠༠༤་ནས་བཟུང་ཐོད་ཀྱི་ས་ཆ་ག་ས་གང་དུ་སྤྱི་ཆོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་
ཁྱོད་སྤྱེ་གསར་བ་ཞེས་པའི་ལས་གཞི་འགོ་འཇུགས་བྱས་ཡོད་པ་དང་།ལས་གཞི་
དེའི་ཁྲོད་དུ་ཐོད་མི་མང་པོ་ཞིག་རང་གི་ས་ཐོག་ནས་ས་གནས་གཞན་དུ་གནས་
སྤྱོད་བྱེད་དུ་བཅུག་ཡོད་པ་རེད།སྟུན་ཐོའི་ནང་རྒྱ་གཞུང་གིས་ཐོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་
གཅིག་ཤུའི་ནང་དུ་ཐོད་མི་ས་ཡ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས་ཁྲོན་མི་གངས་ས་ཡ་གཉིས་
ལྷག་གནས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བཅུག་ཡོད་པ་བཀོད་ཡོད་པ་རེད།

རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་གནས་སྤྱོད་ལས་གཞི་དེ་དག་ལག་བསྟར་བྱེད་དུས་ས་གནས་
མི་དམངས་དང་གྲོས་བསྟར་བྱས་ཡོད་ཚུལ་དང་།ཐོད་མི་རྣམས་ཀྱི་འདོད་མོས་
རི་བཞིན་བསྐྱེད་ཡོད་ཚུལ་བརྗོད་ནའང་།གོང་གི་སྟུན་ཐོའི་ནང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་
ན།སྐབས་དེ་དུས་རྒྱ་གཞུང་གིས་ས་གནས་ཐོད་མི་རྣམས་དང་གོ་བསྟར་བྱས་མེད་
པར་མ་ཟད།ཐོད་མི་རྣམས་ཀྱི་འདོད་མོས་དང་ཡང་བསྟུན་མེད་པ།གཞན་གནས་

སྲོར་མ་ཡིན་པའི་ཐབས་ལས་གཞན་ཡང་འཆོལ་བསྐྱབ་བྱས་མེད་པ་བཤོད་ཡོད་པ་
རེད།

དེ་ནང་བཞེན་པོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་གནས་སྲོར་ཁྱོད་རྒྱ་གཞུང་གིས་ཁོང་ཆོ་ལ་
གསལ་བད་སོགས་གང་ཡང་བཏང་མེད་པ་དང་། གནས་སྲོར་བྱས་རྗེས་རང་གི་དེ་
སྲོན་གྱི་ས་ཆ་རྣམས་སྤྱོད་གས་གང་ལ་བེད་སྲོད་བྱེད་མིན་གྱི་གནས་ཚུལ་ཡང་བརྗོད་
མེད་པ་རེད། མ་ཟད། རྒྱ་གཞུང་གིས་འཇུགས་བསྐྱབ་བྱས་པའི་སྲོད་ཁང་གསལ་པའི་
ནང་དུ་གནས་སྲོར་བྱས་དང་ཚོགས་མ་དཔུལ་འཛོར་ཆེན་ཞིག་རྒྱ་གཞུང་ལ་སྲོད་
དགོས་པས། བོད་མི་མང་པོ་ཞིག་ལ་མ་དཔུལ་མེད་པས་བྱ་ལོན་གཡར་ནས་འདུག་
དགོས་ཚུལ་ཡང་བརྗོད་ཡོད་པ་རེད།

གོང་གི་གནས་ཚུལ་དེ་དག་ལས་གསལ་པོ་ཤེས་བྱལ་བ་ཞིག་ནི་རྒྱ་གཞུང་གིས་
སྲོད་ཁང་གནས་སྲོར་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱལ་སྤྱིའི་འཛོལ་བ་མེད་ཐོབ་ཐང་གི་སྤྱིག་
གཞི་ཁག་ཅིས་མེད་དུ་གཏོང་བཞེན་ཡོད་པ་དེ་རེད།

རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཁོང་སྤེལ་གསལ་བ་འཇུགས་སྐྱབ་དང་འཕྲོག་པ་གནས་སྲོར་
སོགས་ཀྱི་ལས་གཞི་ནི་བོད་ཁུལ་འཕེལ་རྒྱས་དང་ཁྱེད་འཕྲོག་མང་ཆོགས་ཀྱི་འཆོ་
བའི་རྒྱ་ཆད་ཡར་རྒྱས་སུ་གཏོང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཚུལ་འགྲེལ་བརྗོད་བྱེད་བཞེན་
ཡོད་ནའང་། དོན་དུ་ལས་གཞི་དེ་དག་གི་ཁྱོད་དུ་ཁྱེད་འཕྲོག་མང་ཆོགས་ཀྱིས་རང་
གི་པ་མེས་ཡང་མེས་ནས་བརྒྱུད་ཡོང་བའི་ས་ཆ་ཆང་མ་རྒྱ་གཞུང་ལ་ཅིས་སྲོད་
བྱེད་དགོས་པ་ཆགས་ཡོད་པར་མ་ཟད། འཆོ་བའི་ཆ་ནས་ཀྱང་རང་ཉིད་དེ་སྲོན་ནས་
གོམས་འདིས་སུ་གྱུར་བའི་འཆོ་བ་རོལ་སྤངས་དེ་ཟད་དེ་འགྱུར་བ་ཐེབས་ནས་སྤོ་
ཕྱག་སེམས་ཅན་སོགས་རིན་གོང་དམའ་པོའི་སྤང་བསྐྱབ་བཅོང་བྱེད་དགོས་པ་དང་
། འཆོ་བའི་ཡོང་སྤོ་ཡང་རྒྱ་གཞུང་གི་གཏན་འཇགས་མ་ཡིན་པའི་རོགས་དཔུལ་
ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་འཆོ་བ་རོལ་དགོས་པ་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་པ་དེ་རེད།

གཞན་རྒྱ་གཞུང་གི་ལས་གཞི་དེ་དག་གིས་རྒྱུན་པས། དེ་སྲོན་འཕྲོག་པ་ཡིན་མཁན་

ནམས་ད་ལྟའི་ཆར་འཆོ་བའི་རྟེན་གཞི་མེད་པ་དང་སྐྱག་པར་དུ་ལས་ཞུགས་ཀྱི་གོ་
སྐབས་མ་རེག་པར་འཆོ་བའི་དཀའ་སྐྱག་གི་ནང་ལྷང་ཡོད་པ་རེད།

རྒྱ་གཞུང་གི་བོད་མི་གནས་སྤོང་བའི་ལས་གཞི་ཁག་ནི་འཆར་གཞི་ལྡན་པའི་
ངང་རྩས་འགོད་བྱས་པས། ཁོང་ཆོས་དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་ནི། གཅིག་ནས་བོད་
མི་ནམས་བཏང་འཛིན་བྱེད་སྐབས་ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། རྒྱ་གས་གཞན་ཞིག་ནི་བོད་མི་
གནས་སྤོང་བྱས་རྗེས། བོད་ཀྱི་ས་ཐོག་དུ་ཡོད་པའི་རང་བྱུང་གི་ཐོན་ཁུངས་ནམས་
རང་དབང་ངང་ཁོང་ཆོས་ལོངས་སུ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་པ་རེད།

གནས་སྤོང་ལས་གཞི་འདི་དག་གིས་འགྲོག་མི་མང་ཆོགས་ནམས་ལ་གོང་དུ་
བཞུད་ཡོད་པའི་དཀའ་ངལ་དེ་དག་སྤོང་བཞིན་པའི་ཁར། ད་དུང་ཁོང་ཆོའི་པ་མེས་
ཡང་མེས་ནས་ཡོང་བའི་འཆོ་བའི་ཁྱིམ་གྱི་རིག་གཞུང་མང་པོ་ཞིག་ཀྱང་མཉམ་དུ་ཅ་
མེད་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། དེའི་ཐད་ལ་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆོགས་སྟེང་དུ་མི་མང་པོ་
ཞིག་གིས་དངངས་འཆབ་སྐྱེས་བཞིན་ཡོད་པ། དཔེར་ན།

༢༠༡༢ལོར་རྒྱལ་སྤྱིའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་བཞེས་སྒྲུབ་ཀྱི་སྐྱག་བསྐྱེད་ལས་
འབྲལ་བའི་ཐོབ་ཐང་གི་དམིགས་བསལ་བལྟ་རྟོགས་པ་སྐྱབས་ལས་ཨ་ལེ་བར་ཏེ་ཡུ་
ཏར་ (Dr.Oliver Deschutter) རེ་ལགས་དེ་སྤྱོད་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་མང་པོ་ཞིག་ལ་
ཐེབས་རྗེས་འབྲེལ་ཡོད་སྤྱོད་ཐོན་ཁུལ་གྱི་སྤྱོད་པ་དང་། སྤྱོད་ཐོན་དེའི་ནང་དུ་རྒྱ་
གཞུང་གི་སྤྱི་ཆོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཁྱོད་སྤྱོད་གསར་པ་འཛུགས་བསྐྱར་ཁྱོད་བོད་མི་
མང་པོ་ཞིག་སྤྱོད་ཆད་ཀྱི་རང་དབང་གི་འཆོ་བ་དེ་འགྱུར་ལྡོག་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པར་
འབྲེལ་བཞུགས་བྱས་ཡོད་པ་དང་། ཁོང་གིས་ད་དུང་རྒྱ་གཞུང་ལ་ད་ལྟའི་ཆར་འགྲོག་
པ་གནས་སྤོང་བྱས་པ་དག་ས་གནས་འགྲོག་མི་ནམས་ལ་གྲོས་བསྐྱར་བྱས་ནས་
ཁོང་ཆོ་ཡི་འདོད་མོས་དང་བསྐྱུན་མེད་པས། ལས་གཞི་དེ་དག་སྤྱོད་དུ་མཇུགས་
འཛོག་དགོས་བྱེད་དགོས་པ་དང་། མ་ཟད། རྒྱ་གཞུང་ལ་འགྲོག་མི་གནས་སྤོང་བྱེད་
པའི་སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་སྤྱི་གཞི་དང་མཐུན་པར་བྱས་ནས་གནས་
སྤོང་བྱེད་དགོས་ཏེ། གནས་སྤོང་མ་བྱས་པའི་སྤྱོད་ལ་གནས་སྤོང་ལས་གཞན་

པའི་ཐབས་ཤེས་བཅའ་ཉེ་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་ལྟར་ཡར་རྒྱས་འཛུགས་བསྐྱོན་དང་མི་
དམངས་ཀྱི་བདེ་སྤྱད་གཉེས་དོ་མཉམ་བརྒྱད་འཛིན་ཡོང་བར་ཤུགས་སྤོན་རྒྱག་
དགོས་པར་ལམ་སྤོན་ནན་མོ་བྱས་ཡོད་པ་རེད།

དེ་ནང་བཞིན། ༢༠༡༣ ལོའི་ཟླ་ ༡༩ པའི་ཆེས་ ༡༡ ཉིན་ཡོ་རོབ་གྲོས་ཆོགས་ཀྱིས་
བོད་དོན་ཆེད་བཞག་པའི་གྲོས་ཆོད་ནང་དུ་ཡང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་ནང་དུ་ས་
གནས་མི་དམངས་ཀྱི་འདོད་མོས་དང་མི་བསྐྱོན་བར་འབྲོག་མི་བཅན་གྱིས་གནས་
སྤོར་བྱེད་བཅུག་པའི་གནས་ཚུལ་ཐད་སྤྱོད་བརྒྱུད་ནན་མོ་བྱས་ཡོད་པ་དང་། དེ་མིན་
གོང་སྡེ་གསར་བར་གནས་སྤོར་བྱས་པ་དེ་ཡིས་འབྲོག་པའི་འཆོ་བ་རོལ་སྤངས་ལ་
འགྱུར་བ་ཐེབས་པ་ཅུང་མ་ཡིན་པར་འབྲོག་པའི་རིག་གཞུང་དེ་གནས་སུ་བཞིན་གཤི-
འཆོ་གནས་ལ་ཉེན་ཁ་ཐེབས་ཡོད་ཚུལ་བརྒྱུད་ཡོད་པ་རེད།

མདོར་ན་རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་མི་བཅན་གྱིས་གནས་སྤོར་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་དེས་སྤྲོད་
ཁང་འདྲང་རེས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཅུང་མ་ཟེད་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་དང་སྤྱི་
དམངས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་སོགས་ལ་ཡང་དོག་རལ་བཏང་བ་ཆགས་ཡོད་པ་རེད། དཔེར་
ན།

༢༠༡༣ ལོའི་སྤྱི་ཟླ་ ༣ པའི་ནང་། མཆོ་སྤོན་ཞིང་ཆེན་ཡུལ་ཤུལ་བོད་རིགས་རང་
སྤོར་ཁུལ་སྤྱི་རྒྱ་མདོ་རུ་བོད་ཀྱི་བྱུང་མེད་ཞིག་གིས་རྒྱ་གཞུང་གིས་རང་གི་སྤྲོད་
ཁང་སོགས་བཅན་འབྲོག་བྱས་པ་ལ་བཟོད་མ་སྐྱབ་བར་རང་ལུས་མེར་བསྐྱོགས་
བཏང་ནས་རྒྱ་གཞུང་ལ་རོ་རྒྱལ་བྱས་ཡོད་པ་དང་། དེ་ནང་བཞིན། ༢༠༡༣ ལོའི་ཟླ་
༤ པའི་ནང་དུ་ས་ཁུལ་དེ་རང་ནས་ཡང་བསྐྱར་རྒྱ་གཞུང་གིས་ས་ཆ་བཅན་འབྲོག་
བྱས་པའི་དབང་གིས་ས་གནས་བྱུང་མེད་མང་པོ་ཞིག་གིས་དེ་ལ་རོ་རྒྱལ་བྱས་ཡོད་
པ་རེད། དེ་མིན་༢༠༡༠ ལོའི་ཟླ་ ༤ པའི་ནང་། ཡུལ་ཤུལ་ཁུལ་དུ་ས་ཡོམ་བརྒྱབ་ཆེས་
རྒྱ་གཞུང་གིས་སྤྲོད་ཁང་ཞིག་གསོ་སྤྲོད་ཁང་མང་པོ་ཞིག་ཞིག་གསོ་བྱས་ཡོད་པ་
དང་། སྤྲོད་ཁང་ཞིག་གསོ་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་བོད་མི་མང་པོ་ཞིག་སྤོན་གྱི་སྤྲོད་ཁང་
ཁག་གཞུང་ལ་ཐོ་འགོད་བྱས་མེད་པར་ཁ་བཏགས་ནས་ཞིག་གསོ་བྱས་པའི་ཁང་པ་

དེ་དག་དེ་སྒྲིན་གྱི་ས་ཐོག་ཏུ་མ་བརྒྱབ་པར་ས་གནས་གཞན་ཏུ་བཅན་གྱིས་གནས་སྒྲིན་གྱི་དུ་བཅུག་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་རེད།

འཕྲང་ཆུ་གཙང་མ་མེད་སྟེན་པའི་ཐོབ་ཐང་།

འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་ནང་ཏུ་ཆུ་ཡི་ཐོབ་ཐང་ཞེས་དམ་ཡིག་དམིགས་བསལ་ཞིག་གཏན་འཁེབས་བྱས་མེད་ན་ཡང་། ༡༩༠༤་ལོའི་ཟླ་༤་པའི་ཆེས་ ༣༠ཉིན། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལྷན་ཚོགས་ནས་ཕྱི་སྐོར་ཆོད་གཤམ་ཆེན་པོ་ཞིག་བཞག་ཡོད་པར། འཕྲང་ཆུ་གཙང་མ་མེད་སྟེན་པ་དང་གཙང་སྐྱ་འཕྲོད་སྟེན་གྱི་ཐོབ་ཐང་དེ་དཔལ་འབྱོར་དང་རིག་གཞུང་དེ་མིན་སྟེ་ཚོགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ནང་གི་དོན་ཆེན་བཅུ་གཅིག་པ་སྟེ་སྟོད་ཁང་འདར་ངེས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ནང་ཏུ་ཆུ་ཡོད་པ་བརྟེན་ཡོད་པ་རེད། དེ་ནང་བཞིན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་འཕྲང་ཆུ་གཙང་མ་མེད་སྟེན་པ་དང་གཙང་སྐྱ་འཕྲོད་སྟེན་གྱི་ཐོབ་ཐང་དེ་དཔལ་འབྱོར་དང་རིག་གཞུང་དེ་མིན་སྟེ་ཚོགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ནང་གི་དོན་ཆེན་བཅུ་གཅིག་པ་སྟེ་སྟེས་བྱ་ཆང་མར་རང་གི་གཞུགས་པའི་འཕྲོད་བསྟེན་དང་སེམས་ཁམས་ཀྱི་འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་གནས་སྟངས་ཡང་ཅེར་སོན་པ་དང་། དེ་ལོངས་སྟེན་པའི་ཐོབ་ཐང་དེ་དང་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བ་ཆགས་ཡོད་པ་བརྟེན་ཡོད་པ་རེད།

རྒྱལ་སྤྱིའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་དཔལ་འབྱོར་དང་རིག་གཞུང་དེ་མིན་སྟེ་ཚོགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་བཏང་འདྲིན་ཚོགས་རྒྱུད་གིས་འཕྲང་ཆུ་གཙང་མ་མེད་སྟེན་པ་དང་གཙང་སྐྱ་འཕྲོད་སྟེན་གྱི་ཐོབ་ཐང་དེ་ཡི་བསྟན་དོན་དང་བྱུང་ཆད་ཀྱི་ཆ་ལ་གསལ་བྱེད་བྱས་པའི་ནང་དུ།

དང་པོ། མི་རྒྱལ་ལ་ཉིན་ཞག་གི་འཆོ་བའི་ནང་ཏུ་ཆུ་འདར་ངེས་ཤིག་དགོས་པ་དང་། དེ་ཡང་ཆུ་འདར་ངེས་ཀྱི་ཆད་དེ་ཆུ་ཡི་མང་ཉུང་དང་འབྲེལ་ཆས་གཞིན་མེད་སྟེན་བྱས་མིན་གྱི་ཐད་ནས་འཛིག་པ་མ་ཡིན་པར། ཆུ་དེ་མིའི་རིགས་ཀྱི་སྟེ་ཚོགས་དང་རིག་གཞུང་གི་མ་ལག་ཅིག་ཏུ་བྱུང་བར་ངོས་འདྲིན་བྱེད་དགོས་པ་དེ་ཡིན།

གཉིས་པ། དེ་ཡང་ཆུ་དེ་དུས་ནས་ཡིན་ཡང་རེག་ལས་སྒྲ་པོ་ཞིག་དང་། རང་གི་བྲིས་
ཆང་གི་གནས་སྐངས་དང་བསྐྱེད་ནས་ཆུ་ཡི་མཁོ་སྤྲོད་ཀྱི་ཆད་དེ་ཡང་དེ་དང་མཉམ་
པ་ཞིག་ངེས་པར་དུ་ཡིན་དགོས་པ་རེད།

གསུམ་པ། དེ་ལྟ་བུའི་ཆུ་དེ་བཙོག་ཆུ་སོགས་མ་ཡིན་པར་མིའི་རིགས་ཀྱི་འཕྲོད་
བསྐྱེད་དང་མཐུན་པ་གང་ཞིག་ནད་འབྱ་དང་ཐུས་འགྱུར་གྱི་རིགས། དེ་མིན་འཕྲོ་
གཞོད་ལྡན་པའི་ཐུས་རིགས་དང་མ་འདྲེས་པ་ཞིག་ངེས་པར་དུ་ཡིན་དགོས་པ། ཆུ་
ཡི་ཁ་དོག་དང་བྲི་མ་དེ་བཞིན་དུ་ཕྱོ་བ་སོགས་ཀྱང་ཆད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་
དགོས་པ་རེད།

བཞི་པ། ཆུ་དང་ཆུ་ཡི་ཐོན་ཁུངས་དང་འབྲེལ་བའི་དངོས་པོ་གང་ཞིག་ཡིན་ཏེ་
མི་རྣམས་ལ་ཆ་སྤྲོམས་ངང་ཐོབ་དགོས་པ་དང་། དེ་ལ་ཡང་ནང་གསེས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་
བཞི་འདུས་དེ།

༡ ཆུ་ཡི་ཐོན་ཁུངས་དེ་མིའི་རིགས་འཆོ་སྤྲོད་བྱེད་པའི་ཉེ་འགམ་དུ་ཡོད་
དགོས་པ།

༢ ཆུ་ཡི་རིན་པོང་དང་ཆུ་ཡི་བེད་སྤྱོད་ཐད་བཞོལ་དགོས་པའི་རིན་
འབབ་དེ་ཡང་སྤྲོས་པོ་ཀྱན་གྱིས་ཆ་རྒྱུན་གྱི་ཆད་དང་ཡོངས་སུ་མཐུན་པ་ཞིག་ཡིན་
དགོས།

༣ དེ་ལྟ་བུའི་ཆུ་དེ་སྤྱོད་པོ་ཀྱན་ལ་དབྱེ་འབྲེད་སོགས་མེད་པར། ཀྱན་གྱིས་
ཐུན་མོང་དུ་ཡོངས་སྤྱོད་ཐོབ་པ་ཞིག་ཡིན་དགོས།

དེ་ནང་བཞིན་མི་རྣམས་ལ་ཆུ་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་ཚུལ་སྒྲོར་ཤེས་
རྟགས་ཡོང་བའི་ཐོབ་ཐང་ཡང་སྤྱོད་དགོས་པ་རེད།

ཐོད་ནང་ལྟ་བུར་མཆོན་ན་འདས་པའི་ལོ་འགའི་སྤྱི་ལ་ཆུ་དང་འབྲེལ་བའི་དཀའ་
ངལ་ཡང་མང་པོ་ཞིག་འཕྲད་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཡང་གཙོ་པོ་རྒྱ་གཞུང་གིས་ཐོད་ཁུལ་

ཏུགཏེར་ཁ་བསྟོགས་འདོན་བྱས་པ་མང་པོས་བོད་ནང་གི་རྒྱགས་རྒྱ་མང་པོ་
 ཞིག་འབག་བཅོག་ཏུ་གྱུར་ཡོད་པར་མ་ཟད། གཏེར་ཁ་བསྟོགས་འདོན་གི་ལས་
 གཞི་དེ་དག་གིས་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ལམ་ཁམས་ཁོར་ལུག་ཅ་མེད་ཏུ་འགྲོ་བར་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་
 བཅོས་ཡོད་པས། རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་ཁུལ་གྱི་འཕུང་རྒྱ་གཙང་མ་མེད་སྟོན་པ་དང་
 གཙང་སྤྱོད་འགྲོད་སྟེན་གྱི་ཐོབ་ཐང་དེ་ལ་ཡང་རྟོག་རྟོག་ཆབས་ཆེན་བཏང་ཡོད་པ་
 རེད།

དེའི་སྐོར་ལ་དཔེ་མཆོད་འགའ་བཀོད་པ་ཡིན་ན། ༡༠༡༣ ལོའི་རྒྱ་ཧོའི་ནང་བོད་
 རྒྱངས་ལྷ་ས་མོང་ཁེར་ལྷན་གྲུབ་རྫོང་མཁར་ཅེ་ཞང་དུ། རྒྱ་གཞུང་གིས་གཏེར་ཁ་
 བསྟོགས་འདོན་བྱས་པའི་དབང་གིས་ཉེ་འགམ་གྱི་རྒྱགས་རྒྱ་འབག་བཅོག་ཏུ་གྱུར་
 པ་དང་། རྒྱ་མཆོན་དེ་ལ་བཞེན་ནས་ས་གནས་འགྲོག་མི་རྣམས་ཀྱི་ལུག་ཐོག་མང་པོ་
 ཞིག་གི་བའི་ཆགས་སྟོ་བྱང་ཡོད་པར་མ་ཟད། ཉེ་འགམ་གྱི་ས་ཁོང་གང་མང་ཞིག་
 གྲང་མཉམ་ཏུ་འགྲོ་བཞག་ཏུ་བཏང་བས། ཞིང་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་པ་མེས་ཡང་
 མེས་ནས་བརྒྱད་ཡོང་བའི་ས་ཁོང་རྣམས་བསྐྱར་ནས་འགྲོ་དགོས་པ་ཆགས་ཡོད་
 རེད། དེའི་ཐད་ལ་ས་གནས་བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་གཏེར་ཁ་བསྟོགས་འདོན་བྱས་པ་
 དེ་ཡིས་ས་གནས་ཀྱི་ཁོར་ལུག་འབག་བཅོག་བཅོ་བཞིན་ཡོད་པའི་སྐོར་རྒྱ་གཞུང་
 ལ་སྤྲོད་ཞུ་ཡི་ལམ་ནས་ཞུ་གཏུག་བྱས་ཡོད་ན་ཡང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་ས་གནས་མང་
 ཆོགས་རྣམས་ཀྱིས་དཀའ་ངལ་སེལ་བར་རོགས་རམ་བྱེད་རྒྱ་མང་ཞོག ༥ ཏུང་
 ཞུ་གཏུག་བྱེད་མཁན་གྱི་ས་གནས་མང་ཆོགས་རྣམས་ལ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནད་དོན་
 ཡོད་ཚུལ་དང་། ཞུ་གཏུག་མཆོམས་འདོག་མ་བྱས་ཆེ་མཐུག་འབྲས་དེ་བས་གྲང་
 འན་པ་འབྱུང་སྲིད་པའི་འདིགས་སྤང་བསྐྱལ་ཡོད་པ་རེད།

དེ་བཞིན་དུ། བོད་རྒྱངས་མལ་གྱི་གྲང་དཀར་རྫོང་རྒྱ་མ་ས་ཁུལ་དུ་རྒྱ་གཞུང་གིས་
 གཏེར་ཁ་བསྟོགས་འདོན་བྱས་པ་མང་པོས་ས་གནས་ཀྱི་ཁོར་ལུག་འབག་
 བཅོག་ཏུ་གྱུར་བས། མི་མང་པོ་ཞིག་ལ་ན་ཆ་བྱང་བ་དང་། སེམས་ཅན་མང་པོ་ཞིག་
 གི་སྤྱི་ལམ་སྤྱུར་བའི་གནས་རྒྱལ་ཡང་བྱང་ཡོད་པ་རེད།

ཡར་བསྐྱར། ༢༠༡༣ ལོའི་ཟླ་༡ པའི་ནང་། ཁམས་ཡུལ་ཤུལ་ཁུལ་རྫོང་རྫོང་དུ་རྒྱ་
ནག་རྒྱལ་ཆས་ཉེན་རྟོགས་བས་གཏེར་ཁ་བསྡོགས་འདོན་ལ་རྩོམ་ཁྱེད་མཁན་
ཀྱི་ས་གནས་བོད་མི་རྣམས་ལ་རྒྱ་གཞིན་བྱས་ཡོད་པ་དང་། གནས་ཚུལ་དེ་ལྟ་
བུར་མཆོད་ན། ས་གནས་བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་གཞིན་གིས་བོད་ཀྱི་གཙང་གསུམ་
འབྱུང་ཡུལ་དེ། མ་རྒྱ་དང་རྩ་རྒྱ། དེ་མིན་འབྱུ་རྒྱ་གསུམ་གྱི་རྒྱ་འགོ་ས་ཚུགས་སུ་
གཏེར་ཁ་བསྡོགས་འདོན་བྱས་པ་དེ་ལ་རྩོམ་ཁྱེད་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དོན་སྤྲོད་
ཞིག་ཡིན་པ་རེད།

རྒྱ་གཞིན་གིས་བོད་ནང་གི་འབྱུང་རྒྱ་གཙང་མ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པ་དང་གཙང་སྤྱོད་
སྤོན་གྱི་ཐོབ་ཐང་རྩོག་རྩལ་དུ་གཏོང་བ་དེ་གཏེར་ཁ་བསྡོགས་འདོན་ལས་གཞན་ད་
དུང་བོད་ཁུལ་དུ་བཞགས་ར་སོགས་བཙུགས་ཡོད་པ་ལས་ཀྱང་འབྱུང་བཞིན་ཡོད་པ་
རེད།

དཔེར་ན། ༢༠༡༣ ལོའི་ཟླ་༡ པའི་ནང་། རྒྱ་གཞིན་གིས་བོད་རང་སྤྱོད་སྤྱོད་ས་སྤྱར་
ཁམས་རྫོང་དུ་བཞགས་རྒྱ་ཞིག་བཙུགས་ཡོད་པ་དང་། བཞགས་རྒྱ་དེ་ཡིས་ཉེ་འགམ་གྱི་
འབྱུང་རྒྱ་ཆ་ཆང་འབག་བཙོག་བཏང་ཡོད་པར། ས་གནས་མི་དམངས་ཀྱིས་བཞགས་
རྒྱ་སྤྱོད་རྒྱག་དགོས་པའི་རེ་འདུན་བཏོན་ཡོད་ན་ཡང་། བཞགས་རྒྱའི་བདག་པོས་ཁོང་
ལ་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་ཡིག་ཆ་ཡོད་ཚུལ་བཞད་ནས་བོད་མི་རྣམས་ཀྱི་རྩོམ་ཁྱེད་ཁ་
ལ་མ་བྱས་པ་ལྟ་བུ་རེད། འདི་ནི་བཞགས་རྒྱས་བོད་ཁུལ་གྱི་སྤྱེས་ཁམས་ཁོང་ཡུག་
འབག་བཙོག་གཏོང་བཞིན་པའི་དཔེ་མཆོད་མང་པོའི་ནང་གི་དཔེ་མཆོད་རྒྱུང་གོས་
ཤིག་ཡིན་ལ།

གཞན་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་བལྟ་ཞིབ་ཆོགས་པ་ཞིག་གིས་ ༢༠༠༩ ལོར་བཏོན་པའི་
བོད་ནང་གི་འབྲོག་པ་གནས་སྤོར་ཐད་ཀྱི་སྤྲན་ཐོ་ཞིག་གི་ནང་དུ། ཁྱེད་ཞིབ་ཆེན་
བོད་མི་འདུག་སྤོང་ས་ཁུལ་ཁ་བས་སུ། རྒྱ་གཞིན་གིས་བཞགས་རྒྱ་མང་པོ་བཙུགས་
པའི་རྒྱུན་གྱིས་ས་གནས་ཀྱི་ས་རྒྱ་འབག་བཙོག་དུ་གྱུར་ཡོད་པ་དང་། དེའི་ཐད་ལ་
ས་གནས་མི་དམངས་ཀྱི་རྩོམ་ཁྱེད་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་བཞོད་ཡོད་པ་རེད།

གང་ལྟར། རྟོན་ཆེན་འདི་ཚང་མས་གསལ་སྟོན་བྱས་ཡོད་པ་ཞིག་ནི་རྒྱ་གཞུང་གིས་
མོད་ནང་གི་འཕྱང་རྒྱ་གཙང་མ་མེད་སྟོང་པ་དང་གཙང་སྤྱོད་སྟེན་གྱི་ཐོབ་ཐང་ལ་
སྤང་སྟོབ་བྱེད་བཞིན་མེད་པ་དེ་རེད།

གཙང་སྤྱོད་བསྟེན་གྱི་ཐོབ་ཐང་།

རྒྱལ་སྤྱིའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་ཡོངས་ཁྲབ་གསལ་བསྐྱབས་རྟོན་ཆེན་ཉེར་ལྔ་
པའི་ནང་དུ། སྤྱི་མོ་རེ་རེར་རང་ཉིད་དང་རང་གི་བྲིས་ཚང་གི་འཕྲོད་བསྟེན་དང་
། བདེ་ཐབས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཟས་གོས་གནས་མལ། སྤྲོ་བཅོས། དགོས་ངེས་ཀྱི་སྤྱི་
ཚོགས་ཞབས་ཁུ་བཅས་རྒྱུད་པའི་འཆོ་བའི་གནས་ཚད་འགྲིག་ངེས་ཤིག་དགོས་
པའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་ཅིང་ལས་མེད་དང་། བད་མཉམ་དུ། དབང་པོ་ཡན་ལག་སྟོན་ཅན།
བཟང་རྒྱ་འདས་གྲོངས། སྐུ་གཙང་བཅས་ཀྱི་སྐབས་སམ་དེ་མིན་རང་བྱས་ལས་
སྐུ་བའི་འཆོ་ཐབས་དཀའ་ངལ་འཕྲད་སྐབས་འཆོ་ཐབས་འགན་སྲུང་དགོས་པའི་
ཐོབ་ཐང་ཡོད། །ཅེས་བཞེད་ཡོད་པ་དང་།

དེ་བཞིན་དུ་དཔལ་འབྱོར་དང་རིག་གཞུང་། དེ་མིན་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་གི་རྟོན་
ཆེན་བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་དུ། དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་ནམས་
ནས་སྤྱི་མོ་ཚང་མའི་རང་གི་གཞུགས་པོའི་འཕྲོད་བསྟེན་དང་སེམས་ཁམས་ཀྱི་
འཕྲོད་བསྟེན་གནས་སྤངས་ཡང་ཅེར་སོན་པ་དང་། ཡོངས་སྤྱོད་པའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་
པར་ངོས་ལེན་བྱེད་པ་ཡིན། །ཅེས་བཞེད་ཡོད་པ་ནང་བཞིན།

སྤྱིར་འཕྲོད་བསྟེན་ཟེར་བ་འདི་ནི་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་གི་ནང་དུ་མེད་དུ་
མི་རུང་པའི་གྲུབ་ཆ་ཞིག་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་པར་མ་ཟད། འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་
གཞི་རྩའི་ཐོབ་ཐང་གཞན་ནམས་ལག་བསྟར་ཡོང་བར་ཡང་སྟོན་འགྲོ་འམ་གཞི་མ་
ལྟ་བུ་ཆགས་ཡོད་པ་རེད། འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་ཐོབ་ཐང་འདིའི་ནང་དུ། སྤྱི་མོ་སྤྱི་ཡོན་
རུང་རང་གི་སྤྱི་ནང་གི་འཕྲོད་བསྟེན་ཡོད་དོ་ཅོག་ལ་རང་གིས་བཏང་འཛིན་བྱེད་
པའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་དང་། དེ་ནང་བཞིན་མི་སྤྱི་ཞིག་ཡིན་རུང་བྱིས་པ་སྤྱེས་པའི་

ཐོབ་ཐང་དང་བྱིས་པ་སྐྱམ་པའི་སྐྱེ་བྱ་དཔེགས་བསལ་གྱི་ལྟ་སྤྱོད་རེག་དགོས་
 པའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་དགོས་པ། གཞན་མི་བྱ་སོ་སོ་འདྲིན་པ་མེད་པའི་ཐོག་ནས་སྤྲོན་
 བཅོས་སོགས་བྱེད་མི་ཆོག་པ་དང་ལྷག་པར་དུ་སོ་སོའང་འཕྲོད་བསྟེན་སྤང་མེད་དུ་
 བཞག་ནས་སྤྲོན་བཅོས་གྱི་ཆོད་ལྟ་སོགས་བྱེད་མི་ཆོག་པ་རེད།

རྒྱལ་སྤྱིའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་ནང་དུ་འཕྱར་ཆུ་གཙང་མ་མེད་སྤྱོད་པ་དང་གཙང་
 གྲུ་འཕྲོད་སྟེན་གྱི་ཐོབ་ཐང་ལས་དོན་ཆེན་བཅུ་གཉིས་ནང་དུ་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་
 གི་ཆོགས་མི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ནས་སྤྱོད་ཆོད་མའི་གཞུགས་པའི་འཕྲོད་བསྟེན་དང་
 སེམས་ཁམས་ཀྱི་འཕྲོད་བསྟེན་གནས་སྤངས་ཡང་རྩེར་སོན་པ་དང་། ཁོངས་སྤྱོད་
 པའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པར་ངོས་ལེན་བྱེད་པ་ཡིན། ཟེར་བའི་ནང་གི་གཞུགས་པའི་འཕྲོད་
 བསྟེན་དང་སེམས་ཁམས་ཀྱི་འཕྲོད་བསྟེན་གནས་སྤངས་ཡང་རྩེར་སོན་པ་ཟེར་བ་
 ཉི་སྤྱོད་སོ་སོ་པའི་བྱི་ནང་གི་འཕྲོད་བསྟེན་ཅན་མ་ཡིན་པར། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱི་
 ཆོགས་དང་དབལ་འཕྲོར་གྱི་ཁེ་དབང་ཡང་ཆུད་ཡོད་པར་རེད། མ་ཟད། ཆོགས་མི་
 རྒྱལ་ཁབ་ཁག་དང་གཞུང་ངོས་ནས་སོ་སོའི་མི་དམངས་རྣམས་ལ་གཞུགས་པའི་
 འཕྲོད་བསྟེན་དང་སེམས་ཁམས་ཀྱི་འཕྲོད་བསྟེན་ལ་མཁོ་བའི་དགོས་ངེས་ཀྱི་ཆ་
 རྒྱུ་ཁག་མཁོ་སྤྱོད་བྱེད་དགོས་པ་ཡང་གསལ་ཡོད་པ་རེད།

གོང་དུ་བཞིན་པ་ལྟར་གཞུགས་པའི་འཕྲོད་བསྟེན་དང་སེམས་ཁམས་ཀྱི་འཕྲོད་
 བསྟེན་ལས་ཆུ་ཡི་ཐོབ་ཐང་ལ་ཆ་རྒྱུ་ཁ་གས་ཆང་དགོས་པ་ནང་བཞིན་འཕྲོད་
 བསྟེན་གྱི་ཐོབ་ཐང་ལ་ཡང་ཆ་རྒྱུ་གང་མང་ཞིག་ཆང་དགོས་པ་རེད། དེ་ཡང་།

དང་པོ། གཞུང་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་རུང་མི་དམངས་རྣམས་ལ་འཕྲོད་
 བསྟེན་གྱི་ཐོབ་ཐང་རེག་ཆོག་ཆོག་དང་མེད་སྤྱོད་བཏང་ཆོག་ཆོག་ཞིག་མཁོ་སྤྱོད་
 བྱེད་དགོས་པའི་ཁར། འཕྲོད་བསྟེན་དང་འབྲེལ་བའི་ཐབས་སྤྱོད་སོགས་ཀྱང་རབ་དང་
 རིམ་པ་སྤྱོད་དགོས་པ་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་ཐབས་སྤྱོད་དེ་ཡང་སྤྲོན་པ་ཆད་ལྡན་གང་ན་
 དངས་ནས་ནས་རྒྱུན་མི་རྣམས་ལ་འཕྱར་ཆུ་གཙང་མ་ཉར་སྤངས་དང་སྤྲོན་ཁང་གི་
 མཐུན་རྒྱུ་ཁག་མེད་སྤྱོད་གཏོང་སྤངས། དེ་མིན་ན་ཆ་སོགས་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་

སྒྲིབ་རིགས་བསྐྱེན་ཚུལ་སོགས་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་འདུས་ཡོད་པ་རེད།

གཉིས་པ། སྐྱེ་པོ་སྤྱི་ཡིན་ཏུང་འཕྲོད་བསྐྱེན་གྱི་ཐོབ་ཐང་དང་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་
ཞབས་ཞུའི་རིགས་དབུལ་སྤྱུག་དང་མཐོ་དམན་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་འབྱེད་མེད་པར་
ཆ་སྒྲུབས་ངང་རྒྱུ་དགོས་པར་མ་ཐད། ཐོབ་ཐང་དེ་ཡང་ཐག་རིང་པོ་ནས་འཆོལ་
སྤྱོད་བྱེད་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་སོ་སོའི་གནས་བཅས་ས་དང་ཐག་ཉེ་བ་ཞིག་ནས་
ཡོད་དགོས་པ་རེད།དེ་མིན་འཕྲོད་བསྐྱེན་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱི་གཙུག་ཁག་གི་རིན་
གོང་ཡང་མི་ཆང་མས་གཏོང་བྱུང་བྱུང་བ་ཞིག་དགོས་པ།སོ་སོའི་འཕྲོད་བསྐྱེན་གྱི་
གནས་སྒྲངས་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་ཚུལ་སོ་སོ་ལ་རྒྱུ་དགོས་པ།གཞན་སོ་སོའི་
འཕྲོད་བསྐྱེན་གྱི་གནས་སྒྲངས་སོགས་མི་གཞན་ལ་གང་བྱུང་དུ་མི་བྱུང་བར་གསང་
བ་བྱེད་དགོས་སོགས་རེད།

གསུམ་པ། གཞུང་ཕྱོགས་ནས་འཕྲོད་བསྐྱེན་དང་འབྲེལ་བའི་མཐུན་ཆེན་མཁོ་སྤྱོད་
བྱེད་པའི་སྐབས།ཕ་རོལ་སོས་དང་ལེན་བྱེད་བྱུང་བ་ཞིག་མཁོ་སྤྱོད་བྱེད་དགོས་
པ་དང་།དེ་ཡང་གཙོ་བོ་གཞུང་གི་འཕྲོད་བསྐྱེན་ལས་མི་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཡ་རབས་
བཟང་སྤྱོད་དང་མཐུན་པའི་རོལ་ནས་ཕ་རོལ་པོ་མི་སྒྲེར་དང་ཡང་ན་འཆོ་བ།ཆོགས་
སྤེ།དེ་མིན་གངས་ཉུང་མི་རིགས་རྣམས་ཀྱི་གཤིས་ཀ་དང་རིག་གཞུང་།ཡུལ་སྲོལ་
གོམས་གཤིས་སོགས་ལ་བསྐྱེན་ནས་ཐོབ་ཐང་མཁོ་སྤྱོད་བྱེད་དགོས་པ་རེད།

བཞི་པ། དེ་ལྟ་བུའི་འཕྲོད་བསྐྱེན་གྱི་ཐོབ་ཐང་དང་མཐུན་ཆེན་དེ་ཡང་རྒྱུད་སྤྱོད་
ཀྱི་སྤྱུག་པ་ཞིག་ཡིན་དགོས་ལ། རྒྱ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱུག་པ་ཐེང་བ་དེ་ཡང་གཙོ་བོ་གཅིག་
ནས་འཕྲོད་བསྐྱེན་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་མི་བ་རྣམས་སྤོབ་སྤོང་ཆད་དང་ལྷན་པ་
ཡིན་དགོས་པ་དང་།འཕྲོད་བསྐྱེན་སྤེ་ཁག་ལས་སྤོན་ཁང་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་གཙུག་
སོགས་ཡང་རྒྱ་སྤྱོད་དང་ལྷན་པ་ཡིན་དགོས་པ།དེ་མིན་འཕྲོད་བསྐྱེན་ཐད་བཀོལ་
སྤྱོད་བྱེད་དགོས་པའི་སྤོན་དང་བཏུང་ཆུ་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་སྤྱོད་ཀྱི་ཆད་གཞི་དང་
མཐུན་དགོས་པ།གཞན་འཕྲོད་བསྐྱེན་ལས་མི་རྣམས་ལ་འཕྲོད་བསྐྱེན་སྒོར་གྱི་ཤེས་
བྱ་དང་ལག་རྩལ་ཡོད་པ་ཅན་མ་ཡིན་པར་།ཀྱན་སྤྱོད་ཀྱི་ཆ་ནས་ཀྱང་ཡ་རབས་

གཤིས་བཟང་ཡིན་པའི་ཁར་རང་གི་ལས་ཀར་འགན་འཁུར་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན་
དགོས་པ་རེད།

འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་ཐོབ་ཐང་དེ་ཡང་།གཅིག་ནས་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་དབུ་
འཕྲོར་དང་རིག་གཞུང་།སྤྱི་ཚོགས་གྱི་ཐོབ་ཐང་གི་དོན་ཚན་བཅུ་བའི་ནང་དུ་སྤྲུ་
སྤྱུས་པའི་སྤྱི་བྱེད་སྤྱུས་ཚོད་རན་པ་ཞིག་གི་ནང་དུ་སྤྱུས་མ་རྣམས་ལ་དམིགས་བསལ་
གྱི་ལྟ་སྟོང་གེད་དགོས་པ་དང་།དུས་ཚོད་དེའི་ནང་དུ་བྱེས་པའི་ཨ་མ་རྣམས་ལ་
ཐོགས་ཡོད་གུང་གསེང་ཐོབ་དགོས་པ།༽བཀོད་ཡོད་པ་དང་།དེ་མིན་ཐོབ་ཐང་དེའི་
དོན་ཚན་བཅུ་གཉིས་ནང་དུ་སྤྲུང་ལ་ནང་དུ་འཆི་བ་དང་སྤྲུ་གུ་སྤྱེས་རྗེས་འཆི་བའི་
ཚད་གཞི་དམའ་དུ་གཏོང་རྒྱའི་ཆ་རྒྱུན་དང་།སྤྲུ་གུའི་འཆར་ཁོངས་འཕྲོད་བསྟེན་
དང་མཐུན་པར་ཁོང་པ།༽ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆ་རྒྱུན་ཁག་ཚང་དགོས་པ་དང་།གཞན་
འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལས་དབུ་འཕྲོར་དང་རིག་གཞུང་།སྤྱི་ཚོགས་གྱི་ཐོབ་ཐང་
ལྟ་ཞིབ་ཚོགས་ཚུང་གིས་བརྗོད་པ་ལྟར།ཚོགས་མི་རྒྱལ་ཁབ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་
དུང་སོ་སོ་རྒྱལ་ཁབ་ནང་སྤྱུས་མ་རྣམས་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་ལྟ་སྟོང་གསེད་
དགོས་པ་དང་།ལྟ་བར་དུ་བྱེས་པ་སྤྱེས་པར་དགོས་པའི་གྲུ་རྒྱུན་རྒྱུན་ཆ་ཚང་
སྟོང་དགོས་པ།མ་ཟངས་སྤྲུ་གུ་སྤྱེས་པའི་ཚད་དེ་ཡང་མི་སྟེར་སོ་སོ་ཡི་ཁྱིམ་ཚང་གི་
གནས་སྡངས་དང་བསྟུན་ནས་འཆར་གཞི་ལྟན་པའི་རང་ནས་ཁྱིམ་ཚང་རང་གིས་
ཐག་གཅོད་བྱེད་པ་ལས།གཞུང་དང་ཚོགས་པ་ཁག་གིས་དེ་ལ་ཐེ་བྱས་བྱེད་མི་ཚོག་
པ།༽གཞན་བྱེས་པ་སྤྱེས་དུས་རྩི་དག་གི་གནས་སྡངས་དང་འཕྲོད་དུས་འཕྲོད་བསྟེན་
སྤྱི་ཁག་ནས་དེ་ལ་དགོས་པའི་གྲུ་རྒྱུན་རྒྱུན་སྟོང་དགོས་པ་བཅས་རེད།

གོང་གི་སྟེང་གཞི་ནང་དུ་བརྗོད་ཡོད་པ་ལྟར།ཁོད་ཁུལ་གྱི་ཡར་རྒྱས་གོང་འཕེལ་དང་
དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་ཐད་ལ་རྒྱ་གཞུང་གིས་མཐུན་རྒྱུན་ག་ཚོད་སྤྱར་
ཡོད་མེད་ཀྱི་ཚད་རྒྱ་གཞུང་གིས་བཏོན་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྤྱིའི་གངས་འབོར་
ལས་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་མི་ཐུབ་ལ།གལ་ཏེ་རྩི་ཚོང་ཁོང་ཚོས་བཏོན་ཡོད་པའི་སྤྱིའི་
གངས་འབོར་དེ་ལས་མི་རིགས་དང་སོ་སོའི་དབྱེ་བ།༽དེ་མིན་ས་གནས་སོགས་

ཕྱི་ཐག་རྒྱ་མཚད་ཁ་བཟམས་པ་ཡིན་ན། ང་ཚོས་རྒྱ་གཞུང་གིས་ཤོད་ཁུལ་གྱི་དཔལ་
འབྱོར་དང་རིག་གཞུང་། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་སོགས་ག་ཚོད་ཡར་རྒྱས་བཏང་
ཡོད་མེད་དེ་གསལ་ལོ་ཤེས་སྟབས་པ་རེད།

གཞན་འཕྲོད་བརྟེན་ཐང་གི་སྐྱམ་མ་དང་གསར་དུ་བཅས་པའི་བྱིས་པ་ལྟ་རྟོགས་ཀྱི་
ཆད་དེ་ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་སྐང་ནས་བལྟ་དགོས་པ་དང་། གཅིག་ བྱིས་པ་བཅའ་དུས་
སྐྱམ་མ་ཆེ་ལས་འདས་པའི་ཆད་ལས་བལྟ་དགོས་པ་དང་། ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནི་
བྱིས་པ་བཅའ་དུས་བྱིས་པ་གི་འདས་ཀྱི་ཆད་དེ་སྐང་ནས་བལྟ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།

རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྤྱི་འཛུགས་ཁངས་ཆད་ལས་གོང་གི་ཕྱོགས་གཉིས་
ལས་བྱིས་པ་བཅའ་དུས་སྐྱམ་མ་ཆེ་ལས་འདས་པའི་ཆད་དེ་སྐྱམ་མ་འབྲུམ་གཅིག་
ལས་མི་ ༣༠ ལས་མེད་པ་དང་། བྱིས་པ་གི་འདས་སུ་གྱུར་པའི་ཆད་དེ་བྱིས་པ་
ཆིག་སྟོང་ལས་ ༡༣.༡ ལས་མེད་ཚུལ་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། ལྷག་པར་དུ་ཁོང་ཚོས་
「MDG」 ནང་གི་དོན་ཆན་བཞི་བ་ལྟེ་བྱིས་པར་དགོས་ཤིང་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་དང་
། དོན་ཆན་ལྔ་བ་ལྟེ་སྐྱམ་མའི་ཐོབ་ཐང་དེ་ཡག་ལོ་སྟབས་ཡོད་པའི་སྟོར་འབྲེལ་བཞིན་
བྱས་ཡོད་ན་ཡང་། ང་ཚོས་ཤོད་ཁུལ་གྱི་སྐྱམ་མ་གི་པའི་ཆད་དེ་དང་བྱིས་པ་གི་
པའི་ཆད་དེ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྤྱི་འཛུགས་ཀྱི་ཁངས་ཆད་དེ་ལས་གསལ་ལོ་ཤེས་སྟབས་
བཞིན་མེད་པ་རེད།

ཡིན་ནའང་། འདིའི་ཐང་ལ་རང་དབང་ཅན་གྱི་ཉམས་ཞིབ་པ་དང་ཆེད་ལས་མཁས་
པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྤྱི་འཛུགས་ཁངས་ཆད་དེ་ཁ་
བཟམས་ནས་དེ་ཞིབ་བྱེད་དུས། ཤོད་ཁུལ་གྱི་སྐྱམ་མ་གི་འདས་ཀྱི་ཆད་དེ་རྒྱ་
གཞུང་གིས་འབྲེལ་བཞིན་བྱས་པ་དང་བསྐྱར་ན་གོ་ཕྱོག་ཡོད་པ་དང་། མཁས་
དབང་ཟུང་པའི་ཇེ་ལཱ་ལྷེ་ཉི་ཡིས་「Gabriel Lafitte」 རྒྱ་གཞུང་གིས་དེ་སྟོན་རྒྱལ་
ཁབ་ཀྱི་སྐྱམ་མའི་གི་ཆད་དེ་སྐྱམ་མ་འབྲུམ་གཅིག་ལས་གངས་ ༣༠ ཡིན་པ་དང་
། བྱིས་པ་གི་ཆད་དེ་བྱིས་པ་ཆིག་སྟོང་ལས་གངས་ ༡༣.༡ ཡིན་ཞེས་བཞིན་ཡོད་ན་
ཡང་། ཤོད་ཀྱི་ཁོང་འཕྲོག་ཁུལ་དུ་ལོ་རེར་བྱི་པ་བཅའ་དུས་སྐྱམ་མ་གི་པའི་ཆད་དེ་

མི་འབྲུམ་གཅིག་ལས་༢༠༠ནས་༥༠༠བར་ཡིན་པ་དང་།དེ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་
བཏོན་པའི་གྲངས་ཚད་དེ་དང་བསྟུར་ན་ལྔ་བ་༡༣ གྱི་མང་བ་ཡོད་པ་རེད།དེ་བཞིན་
དུ་བྱིས་པ་གི་བའི་ཚད་དེ་བྱིས་པ་ཆིག་སྟོང་ནས་བརྒྱ་ཆ་༣༠ནས་༣༠ཡིན་པ་རེད་
ཅེས་གྲངས་ཚད་གསལ་ཐོ་བཏོན་ཡོད་པ་རེད།

དེ་ནང་བཞིན།༢༠༡༣ལོར་ཆེད་ལས་པ་ཁག་ཅིག་གིས་ཉམས་ཞིབ་བྱས་པ་ལྟར་
ན།རྒྱ་གཞུང་གིས་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ས་ཁུལ་ལ་འཛོད་བསྟེན་གྱི་མཐུན་ཁྲེན་
འཛུགས་བསྐྱོན་ཡག་པོ་མ་བྱས་པའི་དབང་གིས།ས་ཁུལ་དེ་དག་དུ་བྱིས་པ་བཅའ་
དུས་ཨ་མ་དང་བྱིས་པ་གཉིས་གི་འདུས་སུ་སྦྱར་བའི་གྲངས་འཛོར་དེ་ཉ་ཅང་མང་
བ་འགྲེལ་བཞེད་བྱས་ཡོད་པ་རེད།

༢༠༡༣ལོར་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་བྱིས་པའི་ཐེབས་ཅ་ཚོགས་པ་ཡིས་
རྒྱ་ནག་ས་ཁུལ་དུ་བྱིས་པ་བཅའ་དུས་བྱིས་པ་ཆེ་ལས་འདས་པའི་ཆད་གཞི་དེ་ས་
ཁུལ་མི་འབྲ་བ་དང་།དེ་མིན་མི་རིགས་མི་འབྲ་བའི་བར་ལ་གྲངས་ཚད་ཀྱང་མི་འབྲ་
བ་ཡོད་པ་བཞེད་ཡོད་པ་དང་།མ་ཟད། ཞིང་འོློག་ཁུལ་དང་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་
ས་ཁུལ་དུ་འཛོད་བསྟེན་གྱི་མཐུན་ཁྲེན་ཞན་པ་དང་བྱིས་པ་འཆར་ཁོངས་ཡོང་བར་
དགོས་ངེས་ཀྱི་མཐུན་ཁྲེན་སོགས་ཀྱང་ཉ་ཅང་ཞན་པས།ལོ་རེར་བྱིས་པ་གི་འདས་
སུ་སྦྱར་བའི་ཆད་དེ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བཏོན་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྤྱི་འཛོར་གྲངས་
ཚད་ལས་ལྔ་བ་འགྱུར་གྱིས་མང་བ་ཡོད་པ་འགྲེལ་བཞེད་བྱས་ཡོད་པ་རེད།སྤྱན་ཐོ་
དེའི་ནང་དུ་ད་དུང་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ས་ཁུལ་གྱི་བྱིས་པ་གི་བའི་ཚད་དེ་རྒྱ་མི་
རིགས་ལས་མང་བ་ཡོད་པ་དང་།བྱིས་པ་སྤྱིས་མ་ཐག་ནས་ལོ་བཅུ་འེ་བར་གྲངས་
ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་བྱིས་པ་གི་བའི་ཚད་དེ་རྒྱ་མི་རིགས་ལས་བརྒྱ་ཆ་༥༠ལྷག་མང་
བ་ཡོད་པ་དང་།ལོ་༡༡ནས་༡༥བར་གྱི་བྱིས་པའི་གི་ཆད་དེ་རྒྱ་མི་རིགས་ལས་
བརྒྱ་ཆ་༤༠ཡིས་མང་བ་ཡོད་པ་བཞེད་ཡོད་པ་རེད།དེ་ནང་བཞིན་གཞུང་འགྲེལ་མ་
ཡིན་པའི་ཚོགས་པ་གཞན་དག་གིས་ཀྱང་ཐོད་ཁུལ་གྱི་བྱིས་པ་ནམས་རྒྱ་མི་རིགས་
ཀྱི་བྱིས་པ་དང་བསྟུར་ན་ཟས་བཅུད་མ་འདང་བ་དང་འཆར་ཁོངས་ཀྱི་མཐུན་ཁྲེན་

མ་འདད་བའི་དབང་གིས་འདས་ཐོངས་སུ་འཁོ་བའི་ཉེན་ཁ་མང་བ་ཡོད་པ་འགྲེལ་
བརྗོད་བྱས་ཡོད་པ་རེད།

དེ་བས། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་མྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཡར་རྒྱས་སུ་
བཏང་ནས་རྒྱལ་མ་འདས་ཐོངས་སུ་གྱུར་བ་དང་གྲིས་བ་འདས་ཐོངས་སུ་གྱུར་
བའི་ཆད་དེ་ག་ཆོད་དམའ་མོ་ཡོད་ཟེར་ན་ཡང་། དོན་དུ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡར་རྒྱས་དེ་
གངས་ཉུང་མི་རིགས་ས་ཁུལ་དང་ལྷག་པར་དུ་བོད་རིགས་ས་ཁུལ་དུ་བཏང་མེད་
པས། བོད་རིགས་གཙོས་བའི་གངས་ཉུང་མི་རིགས་ས་ཁུལ་གྱི་རྒྱལ་མ་དང་གྲིས་བ་
འདས་ཐོངས་སུ་གྱུར་བའི་ཆད་དེ་གོང་དུ་བརྗོད་པ་ལྟར་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད།

སྐད་ཡིག་གི་ཐོབ་ཐང་།

རྒྱལ་མྱིའི་འཁོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་ཡོངས་ཁྲབ་གསལ་བསྒྲགས་ཀྱི་དོན་ཆུན་
ཉེར་བདུན་ནང་དུ། སྤྱི་བོ་རེ་རང་རང་མོས་ལྟར་སྡེ་ཆོགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་འཆོ་
བའི་ནང་རང་དབང་གིས་མཉམ་བཞུགས་བྱེད་བ་དང་། རྒྱ་རྒྱལ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་
པ། ཆུན་རིག་ཡར་ཐོན། དེའི་ཁེ་ཕན་མཉམ་སྤྱོད་བྱེད་པ་བཅས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཡོད།
སྤྱི་བོ་རེ་རང་རང་ཉིད་ཅོམ་བ་པོ་ཡིན་པའི་ཆུན་རིག་དང་། ཅོམ་རིག་མངོས་རྒྱལ་
བཅུམས་བྱ་བཅས་ཅི་རིགས་ཀྱི་ཐོན་སྐྱེད་ལས་བྱུང་བའི་བསམ་དབལ་དང་། དངོས་
པོའི་ཁེ་ཕན་དེ་དག་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་དང་སྤྱང་སྤྱོབ་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཡོད། །ཅེས་བཞོད་
ཡོད་པ་དང་།

དེ་ནང་བཞིན། འཁོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་ཆབ་སྲིད་དང་སྤྱི་མང་གི་ཐོབ་ཐང་གི་དོན་
ཆུན་ཉེར་བདུན་ནང་དུ། རྒྱལ་ཁབ་གང་དུ་མི་རིགས་དང་། ཆོས་ལུགས། སྐད་
ཡིག་སོགས་ཀྱི་གངས་ཉུང་མི་རིགས་ཡོད་པ་ན། གངས་ཉུང་མི་རིགས་དེ་དག་
ཆོགས་སྡེ་གཞན་དང་མཉམ་སྡེ་བ་དུ་གནས་པའི་ཐོག་ནས་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་
རིག་གཞུང་དང་། ཆོས་བཤད་བ་དང་ཉམས་ལེན། སྐད་ཡིག་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པའི་
ཐོབ་ཐང་ལ་བཀག་འཁོག་མི་ཆོག་པ་ཡིན། །ཅེས་བཞོད་པ་རེད།

གཞན་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་དཔལ་འབྱོར་དང་རིག་གཞུང་། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཐོབ་
 ཐང་གི་དོན་ཚན་བཅོ་ལྔའི་དུས་མཚམས་དང་བའི་ནང་དུ་ཉེ་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་
 ཚོགས་མིའི་ཀྱལ་ཁབ་ནམས་ནས་སྐྱེས་བུ་ཚང་མར་རིག་གནས་ཀྱི་འཆོ་བའི་ནང་
 གི་འཛུལ་ཞུགས་ཀྱི་དཔལ་ ཚན་རིག་ཡར་རྒྱས་དང་དེའི་ཐད་སྤྱོད་ལས་བྱུང་བའི་ཁེ་
 བན་ལོངས་སྤྱོད། རང་གིས་བྱས་པའི་ཚན་རིག་དང་། ཆེད་ཚིམ་ཡང་ན་རི་མོའི་སྤྱི་
 ཅུལ་གཟེངས་སུ་ཐོན་པ་ནམས་ལས་བཟང་སྤྱོད་དང་རྒྱ་ལོར་ཀྱི་ཁེ་བན་ནམས་རང་
 ལ་ཐོབ་པ་དང་སྤྱད་སྤྱོད་དགོས་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ལ་ངོས་ལེན་གྱི་དགོས་
 པ། དེ་བཞིན་ཡོད་པ་དང་།

དེ་ལས་གཞན་རྒྱལ་སྤྱིའི་གངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་ཡོངས་ཁྲབ་གསལ་བསྐྱགས་ཀྱི་
 དོན་ཚན་གཉིས་པའི་ནང་དུ་ཡང་ཉེ་གངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་
 པའི་སྐྱེས་བུ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཅུང་ཁོང་གིས་རང་གི་སྤྱད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་
 ཚོས་ལུགས་སོགས་སྐྱར་དང་མི་དམངས་འདུས་སྡོད་ཀྱི་ས་གནས་གང་འདྲ་ཞིག་
 ཉུ་ཡང་རང་དབང་རང་ཐོབ་སྤྱོད་ཀྱི་ཐད་ཚོགས་པ་དང་། དེ་ལ་མི་གཞན་ཀྱི་དབྱེ་འབྱེད་
 སོགས་ཀྱི་དེ་མི་ཚོགས་པར་མ་ཟད། དེ་ལ་ཐེ་གཏོགས་དང་བཀག་འཁོག་སོགས་
 གྱུར་གྱི་མི་ཚོགས་པ་རེད། དེ་དང་གཅིག་པར་གངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་
 གཏོགས་པའི་མི་བུ་སྤྱི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཅུང་སྤྱི་ཚོགས་སྐྱར་གི་རིག་གཞུང་དང་
 དཔལ་འབྱོར་དེ་མིན་མེད་ལུགས་དང་འབྲེལ་བའི་འཆོ་བ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་
 བའང་གཞན་དང་ཐོབ་ཐང་གཅིག་པའི་ངང་མཉམ་ཞུགས་ཀྱི་ཐད་ཚོགས་པ་ཡིན་ནོ། དེ་
 མིན་གཞུང་འབྲེལ་དང་ཚོགས་སྡེ་ཁག་གི་ཐག་གཅོད་ཆེ་ཆུང་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་
 ཅུང་གངས་ཉུང་མི་རིགས་ནམས་གཅིག་མཚུངས་རང་འཛུལ་ཞུགས་ཀྱི་ཐད་ཚོགས་
 པའི་ཁར། སོ་སོ་ནས་ཚོགས་སྡེ་གསར་འཛུགས་ཞུགས་ཀྱི་ཐད་ཚོགས་ལ། དེ་བཞིན་
 དུ་ཚོགས་སྡེ་གང་ཅུང་ཞིག་གི་ནང་དུ་འཛུལ་ཞུགས་ཀྱུང་ཐོབ་ཐང་ཚོགས་པ་ཡིན་ནོ། དེ་
 བཞིན་དུ་གངས་ཉུང་མི་རིགས་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཅུང་རང་དང་རིགས་གཅིག་པ་
 དང་ཡང་ན་མི་རིགས་གཞན་དང་མཉམ་དུ་ཞི་བདེ་ངང་འབྲེལ་འདྲིས་ཀྱི་ཐད་ཚོགས་པར་
 མ་ཟད། འབྲེལ་འདྲིས་དེ་ལ་སྤྱི་གང་གིས་ཀྱུང་ཐེ་གཏོགས་དང་དབྱེ་འབྱེད་ཀྱི་མི་

ཆོག་པ་རེད།

སྒྲིབ་སྐད་ཡིག་ཟེར་བ་དེ་མི་རིགས་ཅིག་གི་ངོ་བོ་མཆོན་པའི་ཆ་རྒྱུན་གཙོ་བོ་ཞིག་
ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་པ་དང་། མི་རིགས་དེའི་རིག་གཞུང་སྐབས་རྒྱུན་གནས་བྱེད་པའི་
ཆ་རྒྱུན་གཙོ་བོ་ཞིག་གྲང་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་པ་རེད། དེའི་ཐད་ལ་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་
ཆོགས་ཀྱི་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ལས་དོན་ཐད་ཀྱི་སྐྱེ་ཆབ་རྩེད་ཨེ་སྤྲོ་ཁྱི། Rita Iz-
sak གེ་ཡིས་སྐད་ཡིག་ནི་མི་རིགས་ཤིག་གི་རིག་གཞུང་གི་ངོ་བོ་ཉར་ཆགས་བྱེད་
པར་གནད་འགགས་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་པ་དང་། དམིགས་བསལ་གྱིས་གྲངས་
ཉུང་མི་རིགས་ཤིག་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གཞུང་དེ་དབྱེ་འབྱེད་ལས་སྐོལ་
བ་དང་དེ་མིན་མི་རིགས་གཞན་ལས་ཕྱིར་འབྲུད་མི་ཡོང་བ་སྐབས་ལ་གལ་ཆེན་
ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་པར་བརྟེན་ཡོད་ལ། ཁོ་མོས་ད་དུང་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་
སྐད་ཡིག་སྤྱད་སྟོབ་བྱེད་པ་ནི་རྒྱལ་སྤྱིའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་ལས་འགན་གཙོ་
བོ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལ་སྤྱད་སྟོབ་བྱེད་མཁན་
ཀྱི་འཛིན་སྟོང་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནའང་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱིང་འཛིན་སྟོང་དེ་འཛིན་སྟོང་
ཡག་སོ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། དེ་མིན་སྤྱི་ཆོགས་ཁོང་གི་རྩྭ་
འཛིང་དང་དོ་མ་མཉམ་པ་སྐབས་བཀག་འགོ་བྱེད་པར་ཡང་ཐན་པ་ཡོད་པ་བརྟེན་
ཡོད་པ་རེད།

ད་ལྟའི་ཆར། བོད་ནང་དུ་རྒྱ་གཞུང་གི་དབང་བསྐྱར་གྱི་རྒྱུན་བས་བོད་མི་ནམས་གྱིས་
རང་གི་སྐད་ཡིག་མེད་སྟོང་པ་དང་རང་གི་རིག་གཞུང་ཉར་ཆགས་བྱེད་པར་དཀའ་
ངལ་ཆེན་བོ་ཞིག་འབྲུད་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། དེ་མིན་རྒྱ་གཞུང་གིས་ལོ་གང་མང་
ཞིག་ལ་འཆར་འགོད་བྱས་པའི་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་ཐོག་ཏུ་བརྒྱུང་
བའི་སྤྱིད་རྩས་དེ་ད་ལྟའི་ཆར་ཡང་སྤྱི་མཐུད་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། དེའི་ཐད་ལ་
དཔེ་མཆོན་འགའ་འགོད་པ་ཡིན་ན།

༡༠༡ མོའི་རྒྱ་མོའི་ནང་། ཟླ་ཁོན་ང་བ་ཁུལ་རུང་རྒྱ་རྩྭ་དམུ་དགེ་ས་ཁུལ་དང་
དཀར་མཛེས་ཁུལ་སྡེ་དགེ་རྩྭ་གི་མེ་རི་དགོན་སྐབས་སུ་བོད་མི་ཁ་གསུམ་གྱི་དང་

མངས་ངང་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་མི་ཉམས་གོང་སླེབ་བྱེད་ཆེད་བོད་སྐད་ཡིག་གི་ཆེད་
སྦྱོར་འཛིན་བྱ་བ་ཚུགས་ཡོད་པོད། ཡིན་ནའང་རྒྱ་གཞུང་གིས་འཛིན་བྱ་དེ་དག་བཅོན་
ཀྱིས་སྒོ་རྒྱལ་དུ་བཅུག་ཡོད་པ་རེད།

དེ་བཞིན་དུ། ༢༠༡༣ ལོའི་ཆེ་མའི་ཆེས་༢༡ ཉིན། རྒྱལ་སྤྱིའི་པ་སྐད་ཉིན་མོ་དང་
སྐབས་བསྐྱེད་ནས་ཀན་སུཅུ་ཞིང་ཆེན་ཀན་ཕྱོ་བོད་རིགས་རང་སྦྱོར་ཁལ་སྤྱི་ཚུ་
ཆོར་དང་མ་ཚུ་ས་ཁལ་གཉིས་སུ་བོད་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་སྐད་ཡིག་གི་ཆགས་
འཛིགས་ལ་གཞིགས་ནས་རྒྱལ་སྤྱིའི་པ་སྐད་ཀྱི་ཉིན་མོ་སྤྱང་བཅི་བྱས་ཡོད་པ་དང་
།དེའི་སྐབས་སུ་བོད་མི་ཁ་ཤས་ཀྱི་བོད་སྐད་ཡིག་རྒྱུད་འཛིན་བྱེད་དགོས་ཚུལ་དང་
།སྙག་པར་དུ་པ་སྐད་གཙང་མ་བསྐྱེད་དགོས་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཡང་མང་པོ་
འབྲེམས་སླེབ་བྱས་ཡོད་པ་རེད།

གཞན་༢༠༡༣ ལོའི་ཆེ་མའི་ནང་མཆོ་སྤྱོད་ཞིང་ཆེན་མཆོ་སྤོ་ཁལ་ཆ་མྱོང་
བཅུ་དུ་རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་པའི་སློབ་སྤྱལ་བརྒྱུད་ལ་ཁྲིམས་འགལ་གྱིས་ངོས་
ནས་རྩམ་སྤོབ་སྤོམ་སྒོར་བྱས་པར་ཁ་གཡར་ནས་ཁྲིམས་ཐག་བཅད་ཡོད་པ་དང་
།ཡིན་ནའང་གནས་ཚུལ་ངོ་མ་ནི་དེ་སྤོབ་༢༠༡༣ ལོའི་ཆེ་མའི་ནང་མཆོ་སྤོ་ཁལ་
ཆ་མྱོང་བཅུ་དུ་བོད་ཀྱི་སློབ་སྤྱལ་མང་པོ་ཞིག་གིས་མི་རིགས་རང་གི་སྐད་
ཡིག་ལེད་སྦྱོད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཚད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཞི་བའི་རྩམ་སྤོབ་སྤོམ་སྒོར་བྱས་པར་
རྒྱ་གཞུང་གིས་དྲག་གཞོན་ཀྱི་ལམ་ནས་སློབ་སྤྱལ་མང་པོ་ཞིག་འཛིན་བརྒྱུད་བྱས་པ་
དང་། ཕྱིས་སུ་གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་སློབ་སྤྱལ་བརྒྱུད་ལ་ཁྲིམས་ཐག་བཅད་པ་དེ་
རེད།

ད་དུང་༢༠༡༣ ལོའི་ཆེ་མའི་ཆེས་༢༤ ཉིན་བོད་ཨ་མདོ་ར་བ་ཁལ་དུ་བོད་ཀྱི་
མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་སྤྱ་འབྱུངས་ནས་ལོ་ངོ་བརྒྱ་འཁོར་བའི་དུས་
དན་སྤྱང་བཅི་བྱེད་སྐབས་ཀྱང་རྒྱ་གཞུང་གིས་བཅོན་བཀའ་བཏང་ནས་འཛོགས་
བཅུག་མེད་པ་ལྟ་བུ་རེད།

བོད་ཁུལ་ལྷ་བུར་ཆ་མཚོན་ན་བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གཞུང་འདི་ཉམས་
 ཆགས་དང་རྟོག་རུལ་དུ་འགྲོ་བར་ཉེན་ཁ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། བོད་དུ་བརྒྱུད་
 པའི་རྒྱ་རྒྱུན་དེ་དག་ལས་གཞན་ཡུལ་སྐོར་སྐོར་འཆས་ལས་རིགས་ལ་སོགས་པས་
 གྲང་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་རྟོག་རུལ་དུ་འགྲོ་བར་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཡོད་པ་
 རེད། དཔེར་ན།

༡༠༡༣ ལོའི་རྒྱ་བ་༡ པོ་ནས་རྒྱ་བ་༡༠ པའི་བར་སྟེ་སྤྱི་གཞུག་རྒྱ་བ་བརྒྱ་ཡི་ནང་དུ་
 བོད་རང་སྲོང་སྤྱངས་ཁོ་ནའི་ནང་དུ་ཡུལ་སྐོར་བ་སྐོར་འཆས་པ་མི་གངས་ས་ཡ་བརྒྱ་
 གཉིས་སྟེ་བས་ཡོད་པ་དང་། དེའི་ནང་ནས་གྲང་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ས་དང་རིག་གཞུང་
 །ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སྟེ་གནས་གཅིག་ལྟོགས་ཡིན་པ་ལྷ་ས་ས་ཁུལ་ལྷ་བུར་མཚོན་ན་
 དེ་ལས་གྲང་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་ཆགས་བཞུད་ཡོད་པ་རེད། དཔེར་ན་དེ་སྟོན་གྱི་ཕོ་ངོ་
 སྟོང་ཐལ་དུ་མའི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་པའི་མཁར་རྩིང་དང་གྲོང་རྩིང་མང་པོ་ཞིག་རྒྱ་གཞུང་
 གིས་སྐྱར་གསོ་ལ་ཁ་གཡུར་ནས་རྩ་མེད་དུ་བཏང་ཡོད་པ་དང་། གཞན་ས་ཆ་གས་
 གང་དུ་མཚོན་ཁང་ཆེན་མོ་དང་རྒྱངས་འཁོར་རྩ་བ་ཆེན་པོ་མང་པོ་འཛུགས་བསྐྱར་
 བྱས་ཡོད་པ་ལྷ་བུར་རེད། གནས་རྩལ་འདིའི་ཐད་ལ་དེ་སྟོན་བོད་ཀྱི་རྩོམ་པ་པོ་ཆེ་
 རིང་འོད་ཟེར་ལགས་ཀྱིས་ཁོ་མོའི་རྩོམ་ཡིག་ཅིག་གི་ནང་དུ་རྒྱ་གཞུང་གི་ལྷ་སའི་
 མཁར་རྩིང་གཏོར་བཅོམ་གྱི་ཐད་ལ་སྟོན་བརྒྱུད་ནན་མོ་བྱས་ཡོད་པ་རེད།

མཇུག་སྒྲིམ།

རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ཁུལ་དུ་དབལ་འབྱོར་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཐད་ལ་འཇུགས་
 བསྐྱར་ཆེན་པོ་རབ་དང་རིམ་བ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ན་ཡང་། དོན་དུ་འཕེལ་རྒྱས་དེ་
 དག་གིས་བོད་ཀྱི་དབལ་འབྱོར་དང་རིག་གཞུང་། སྤྱི་ཚོགས་ཐོབ་ཐང་གི་ཐད་ལ་
 བན་ཐོགས་རྩུང་ཟད་གྲང་ཡོང་གི་མེད་ལ། དེ་ནང་བཞིན་བོད་མི་མང་པོ་ཞིག་ལ་མི་
 རིགས་དབྱེ་བཅུད་ཀྱི་དབང་གིས་ལས་ལྷགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཡང་རིག་བཞིན་མེད་
 པས། བོད་མི་མང་པོ་ཞིག་གི་འཆོ་བར་རང་བཞིན་གྱིས་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་ཞིག་འབྱུང་
 དང་འབྱུང་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། མ་ཟད། རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་མི་མང་པོ་ཞིག་རང་

གི་ས་ཐོག་ནས་བཅན་གྱིས་གནས་སྤོང་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་དང་། བོད་གདོད་མ་ནས་
ཡོད་བསྟན་པའི་འཆོ་བ་རྒྱུ་ལྟར་ཐད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ཁག་ལ་རྟོག་རྒྱུ་བཏང་
བ། ལྷག་པར་དུ་༡༠༡༣ ལོ་ནས་རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་ཀྱི་ས་ཆ་གསུམ་གང་དུ་ཏང་གི་
མང་ཆོག་གསུམ་སྤྱི་ཚུས་ལག་བསྟར་བྱས་པས། བོད་ཀྱི་གནས་སྤོང་དེ་སྤར་བས་
ཀྱང་རེ་སྟག་དང་རེ་ཞན་དུ་འབྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་རེད།

དེ་ནང་བཞིན་མའི་རིགས་ཀྱི་གཞི་རྒྱའི་འཆོ་གནས་དང་རན་པའི་ཐོབ་ཐང་དེ་ཡང་
བོད་ལྷ་བྱར་མཆོན་ན་རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་ཁུལ་དུ་གཏེར་ཁ་བསྟོན་པ་འདོན་བྱས་
པས་ཐོབ་ཐང་དེ་དག་རིག་རྒྱུ་ཏ་ཅང་དགོན་པོ་ཆགས་བསྟན་ཡོད་པར་མ་ཟད། དེ་
ལས་གཞན་པའི་བྱིས་པ་བཅའ་དུས་སྤྱུམ་མར་ལྷ་སྤོང་དང་བྱིས་པའི་འཆར་ལོངས་
ལ་མཁོ་པའི་ཐོབ་ཐང་སྤོང་སྤངས་ཀྱང་ཏ་ཅང་སྤོང་པོ་ཡོད་པ་རེད། དེ་བཞིན་དུ་བོད་
ཁུལ་གྱི་མི་སྤྱི་ཡི་འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་མཐུན་རྐྱེན་སོགས་ཀྱང་ཏ་ཅང་ཞན་པོ་ཆགས་
བསྟན་ཡོད་པས། མདོར་ན། རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་ཁུལ་དུ་གོང་དུ་བབས་པ་ཡོད་པའི་
ཐོབ་ཐང་དེ་དག་སྤོང་གི་མེད་པ་རེད།

དེ་བཞིན་དུ་བོད་ཀྱི་སྤྱད་ཡིག་དང་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ཡང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་
ཁུལ་དུ་སྟེལ་བཞིན་པའི་སྤྱི་ཚུས་དང་དེ་མིན་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ལུལ་བཞག་རིག་གནས་
ཅ་གཏོར་དུ་བཏང་བ་སོགས་ཀྱིས་ཉེན་ཁའི་གནས་སུ་གནས་ཡོད་པ་རེད།

དེ་བས། བོད་ནང་གི་བོད་མི་ཆོར་དཔལ་འབྱོར་དང་རིག་གཞུང་། སྤྱི་ཆོག་གི་ཐོབ་
ཐང་སོགས་དོན་དམ་པར་ལག་ལེན་འཁེལ་བར་ང་ཆོས་རྒྱ་ནག་གཞུང་དང་རྒྱལ་
སྤྱིའི་སྤྱི་ཆོག་ཁག་ཁག་ལ་རེ་སྟེལ་ཁ་ཤས་ཤིག་འདོན་རྒྱུ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྒྱ་ནག་
གཞུང་ལ།

དང་པོ། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྤྱི་འཛུགས་མངའ་ཆེད་དེ་བཞིན་དེ་སྟོན་
ལྟར་མིན་པར་མི་རིགས་སོ་སོ་དང་སོ་མོའི་དབྱེ་བ། དེ་མིན་ས་གནས་ཀྱི་ཁྱད་པར་
ཁག་གྲེ་བྲག་དུ་སྟེ་ནས་འདོན་དགོས་པ།

གཉིས་པ། བོད་མི་རྒྱལ་ལ་མི་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་འབྱེད་མེད་པར་ཆ་སྒྲིམས་ངང་
 ལས་ཞུགས་ཀྱི་གོ་སྐབས་སྔོན་དགོས་པར་མ་ཟད། ལས་ཞུགས་ཀྱི་རྒྱ་དེམ་ཁོང་
 མི་རིགས་དབྱེ་འབྱེད་བྱེད་མཁན་གྱི་ལས་ཁུངས་དེ་དག་ལ་ཁྲིམས་ལྟར་ཐག་གཅོད་
 བྱེད་དགོས་པ། བོད་མི་ཁེ་ལས་བ་རྒྱལ་ཀྱིས་ཆོང་ལས་སོགས་གཉིར་བའི་སྐབས་
 ལུ་ཡང་གཞུང་གིས་དེ་ལ་དུས་ལྟར་ཁྲིམས་འདྲིན་ཆོག་མཆན་སྔོན་དགོས་པ་དང་
 །དེ་བཞིན་དུ་བོད་མི་ཆོང་ལས་བ་རྒྱལ་ལ་མཁོ་གཤམ་བྱུང་ཆེ། དབྱེ་འབྱེད་མེད་པར་
 གཞུང་ནས་བྱ་ཁོན་གཤོར་བ། ད་དུང་གནས་སྡངས་ག་འདྲ་ཞིག་གི་འོག་དུ་ཡང་རྒྱ་
 མི་རིགས་ལ་དམིགས་བསལ་མི་བྱེད་པར་མི་རིགས་འདྲ་མཉམ་གྱི་འདུ་ཤེས་རྒྱུན་
 འཁྲུངས་བྱེད་པ།

གསུམ་པ། བོད་ནང་གི་འགྲོག་པ་གནས་སྔོན་བྱེད་པ་དང་བོད་མི་རྒྱལ་ལ་ཅན་
 ཀྱིས་སྔོན་ཁྲལ་གཞན་དུ་གནས་སྔོན་བྱེད་དུ་འཛོག་པའི་ ལས་གཞི་ཁག་སྤྱར་བ་
 སྤྱར་དུ་མཆམས་འཛོག་བྱེད་དགོས་པ། གཤམ་ཏེ་གནས་སྔོན་ལས་གཞི་དེས་བར་དུ་
 ལག་ལེན་བྱེད་དགོས་པ་བྱུང་ན། དེ་སྔོན་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་ལྟར་གནས་སྔོན་མ་བྱས་
 བའི་སྔོན་ལ་ས་གནས་མི་དམངས་དང་གྲོས་མོལ་བྱས་ནས་ཁོང་ཆོའི་འདོད་མོས་
 ལྟར་བསྐྱབ་དགོས་པ་དང་། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་མཐུན་སྦྲེན་དང་ཁྱེད་གསལ་གྱི་ཆ་
 ཆང་སྔོན་དགོས་པ།

བཞེ་པ། བོད་ཀྱི་གནའ་སྤྱོད་མེད་འཆོ་བ་རོལ་སྤངས་དང་ལྷག་པར་དུ་འགྲོག་པའི་
 རིག་གཞུང་དོག་རོལ་དུ་བཏང་ནས་གནས་སྔོན་བྱེད་པའི་ལས་རིགས་མཆམས་
 འཛོག་བྱེད་དགོས་པ།

ལྔ་པ། བོད་ཁྲལ་དུ་གཏེར་ཁ་བསྡོགས་འདོན་དང་བཟོ་བྲུ་འཛུགས་བསྐྱུན་བྱས་
 བ་ནས་བོད་ཀྱི་རྒྱ་མེད་འབག་བཅོག་བཟོ་བ་དང་། རྒྱ་གཙང་མ་མེད་སྔོན་པ་དང་འགྲོད་
 བསྐྱེན་གྱི་ཐོབ་ཐང་དོག་རལ་དུ་གཏོང་བ། དེ་མིན་བོད་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་ལ་གནོད་པའི་
 ལས་གཞི་ཁག་གྱང་མཉམ་དུ་མཆམས་འཛོག་བྱེད་དགོས་པ།

བྱུག་པ། བོད་ཁྱལ་དུ་བྱུང་མེད་སྐྱུམ་མ་དང་གསར་དུ་བཅས་པའི་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་
 འཆོ་བའི་མཐུན་ཆེན་འདད་དེས་སྒྲིབ་དགོས་པ་དང་། མཐུན་ཆེན་དེ་ཡང་ཆ་མ་ཆང་
 པ་མེད་པར་འགན་ལེན་བྱེད་དགོས་པ། དེ་བཞིན་དུ་བོད་ཁྱལ་གྱི་བྱུང་མེད་སྐྱུམ་མ་
 རྣམས་ཀྱིས་བྱིས་པ་བཅའ་དུས་སྐྱུམ་མ་འདས་གྲངས་སུ་གྱུར་པའི་གྲངས་ཆད་དང་
 བྱིས་པ་འདས་གྲངས་སུ་གྱུར་པའི་གྲངས་ཆད་སོགས་བྱང་མོ་བྱང་རྒྱུད་འཕྲོད་
 བྱེད་དགོས་པ། དེ་བཞིན་དུ་ཆོགས་པ་ཁག་གིས་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་དང་མཐུན་
 པའི་དང་བྱུང་མེད་སྐྱུམ་མ་དང་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་སྐྱོན་པའི་ལས་གཞི་ལག་བསྟར་
 བྱེད་དུ་འཇུག་དགོས་པ།

བརྟན་པ། བོད་མི་རྣམས་ལ་རང་གི་སྐད་ཡིག་རང་དབང་རང་བཤད་སྒྲིབ་ཡོང་བའི་
 རོབ་ཐང་དེར་གཞུང་སྲོགས་ནས་འགན་ལེན་དགོས་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་བོད་མིའི་
 སློབ་ཕྲུག་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་བ་སྐད་ཀྱི་ལམ་ནས་སློབ་གསོ་སྤྱོད་བར་འགན་
 འཁུར་བྱེད་སདགོས་པ། དེ་བཞིན་བོད་ཁྱལ་དུ་བོད་ཡིག་སྐད་སྒྲིབ་ཆེད་ཁྲིམ་སྒྲོར་
 བྱས་པར་འཛིན་བཟུང་བྱས་པའི་སློབ་མ་དག་གྱུར་བ་གྱུར་དུ་སྒྲིབ་བཟུལ་གཏོང་
 དགོས་པ།

རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆོགས་ཁག་ལ་བརྟོན་པའི་རེ་འདུན།

དང་པོ། བོད་ནང་གི་དབལ་འབྱོར་དང་རིག་གཞུང་། སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་རོབ་ཐང་གཙོས་
 པའི་རོབ་ཐང་གཞན་གསལ་རྟོགས་ཡོང་བའི་བྱིར་དུ་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་
 སྤྱིའི་གྲངས་འཕོར་ནང་དུ་བཞོད་ཡོད་པའི་གྲངས་ཆད་དེ་ཉེ་བཅག་དུ་དཔྱེ་ནས་རྒྱལ་
 སྤྱིའི་སྤྱི་ཆོགས་ཁག་ལ་ཡོངས་ཁབ་ཡོང་བར་རེ་འདུན་འདོན་དགོས་པ།

གཉིས་པ། རྒྱ་གཞུང་ལ་བོད་ཁྱལ་གྱི་ལས་ཞུགས་ལོ་སྐབས་ཁོད་མི་རིགས་དཔྱེ་
 འབྲེད་མེད་པར་བོད་པ་ཆང་མར་རྒྱ་མི་རིགས་དང་འབྲེད་པར་ཆ་སྒྲིམས་དང་ལས་
 ཞུགས་ཀྱི་རོབ་ཐང་རིག་པར་འགན་འཁུར་དང་ལེན་བྱེད་པར་ནན་སྒྲུལ་བྱེད་དགོས་
 པ། ལས་ཞུགས་ཁོད་དོ་མ་མཉམ་པ་སོགས་བྱུང་ཆེ་ཁྲིམས་ལྟར་ཞུ་གཏུག་བྱེད་པ་

དང་སོ་སོའི་བསམ་འདུན་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་སྤྱི་དུ་བཤད་ཆོག་པའི་ཐོབ་ཐང་
སྤྱོད་པར་ནན་སྒྲུབ་ཤེད་པ། དེ་བཞིན་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁེ་ལས་པ་ཁག་གིས་བོད་ཁུལ་དུ་
ཆོང་ལས་གཉེར་དུས་རྒྱལ་སྤྱིའི་འགྲོ་བ་མའི་ཐོབ་ཐང་གི་ཁྲིམས་ལྟར་ཆོང་ལས་
གཉེར་པར་ནན་སྒྲུབ་ཤེད་པ།

གསུམ་པ། རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་བོད་ཁུལ་ཁག་དུ་འཕྲོག་བ་གནས་སྤྱོད་ཀྱི་ལས་གཞི་
མཆམས་འཛིན་ཡོང་བར་ཤུགས་སྤོང་སྤྱོད་དགོས་པ།

བཞི་པ། རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་བོད་ཁུལ་དུ་གཉེར་ཁ་བསྡོགས་འདོན་བྱས་ནས་ཁོར་
ཡུག་འབག་བཅོག་བཟོ་བ་དང་། དེ་མིན་བོད་ཁུལ་གྱི་འབྲུང་ཆུ་གཙང་མ་བེད་སྤྱོད་པ་
དང་གཙང་སྤྱོད་འཕྲོད་བསྐྱེན་གྱི་ཐོབ་ཐང་རྩོག་རལ་དུ་གཏོང་བའི་ལས་གཞི་མཆམས་
འཛིན་ཡོང་བར་ནན་སྒྲུབ་ཤེད་པ།

ལྔ་པ། རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཁག་གི་ཁེ་ལས་པ་གང་འདུལ་ཞིག་ཡིན་ཏེ་རྒྱ་ནག་
མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་དང་མཉམ་དུ་ཆོང་ལས་གཉེར་དུས། བོད་ཀྱི་སྤྱི་
ཁམས་ཁོར་ཡུག་ལ་གཞོན་བ་དང་བོད་ཁུལ་གྱི་སྲོགས་ཆགས་ཀྱི་འབྲུང་ཁམས་ལ་
གཞོན་པའི་ཆོང་ལས་ཡིན་ན་ཕན་ཚུན་བར་གྱི་གན་རྒྱ་ལ་ས་ཡིག་མི་རྒྱག་པ།

དྲུག་པ། བོད་ཁུལ་གྱི་བྱད་མེད་སྤྱུམ་མ་འདས་གྲོངས་སུ་སྐྱར་བ་དང་བྱིས་བ་འདས་
གྲོངས་སུ་འགྲོ་བའི་གངས་ཆད་དངོས་དེ་འབྲེམས་སྤེལ་ཤེད་པ་ལ་ནན་སྒྲུབ་ཤེད་
དགོས་པར་མ་ཟད། བོད་ནང་གི་བྱད་མེད་སྤྱུམ་མ་དང་བྱིས་བ་འཆར་མོངས་ཀྱི་
ཐོབ་ཐང་ལ་རོགས་སྤྱོད་དང་རྒྱལ་སྤྱོད་ཤེད་པར་མཉམ་ཞུགས་ཤེད་དགོས་པ།

བདུན་པ། རྒྱ་གཞུང་ལ་རྒྱལ་སྤྱིའི་འཕྲོད་བསྐྱེན་སྤེལ་གྲང་དེ་མིན་ཚོགས་སྤེ་
གཞན་བོད་ནང་དུ་རོགས་རམ་དུ་འགྲོ་བར་ཆོག་མཆན་སྤྱོད་དགོས་པའི་སྒྲུབ་མ་
གཏོང་བ།

བརྒྱད་པ། རྒྱ་གཞུང་ལ་བོད་མི་རྣམས་སོ་སོའི་སྤྱོད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་། དེ་མིན་

ཡུལ་སྐྱོལ་གོམས་གཤིས་སོགས་ལ་རང་དབང་རང་སྒྲོབ་སྒྲོང་ཡོང་བར་འགན་
ལུང་བྱེད་པར་སྒྲུལ་མ་གཏོང་དགོས་པ།

དགྲ་པ། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་སྡེ་ཁོར་དང་རིག་གཞུང་། ཚན་རིག་བརྟ་
ཞིབ་ཚོགས་རྒྱུད་གིས་གནང་ཇས་ཤུལ་བཞག་རིག་གནས་ཀྱི་ཁོངས་གཏོགས་
བརྟག་ཡོད་པའི་བོད་ཁུལ་གྱི་ཤུལ་བཞག་རིག་གནས་དེ་དག་ལ་སྤྱང་སྒྲོབ་བྱེད་པ་
དང་། དེ་བཞིན་བོད་ཁུལ་གྱི་གནང་ཇས་ཤུལ་བཞག་རིག་གནས་ལ་སྤྱང་སྒྲོབ་བྱེད་
པར་རྒྱ་ནག་གཞུང་དང་གོ་མོ་ལ་བྱེད་དགོས་པ་བཅས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ལུ་བྱ་འཕྲོད་ཆེན་མོ་དང་བོད་ཀྱི་གནས་བབས།

ཕྱོད་ཆེན་།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ལོ་ནས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་དཔལ་འབྱོར་དེ་ཆོང་རའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་
ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་འགོ་བཙམས་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཡང་གཙོ་བོ་ཉིང་ཞོ་མེན་གྱིས་སྒྲི་
ཁིད་བྱས་པའི་བཅོས་བསྐྱར་སྣོ་འབྲེད་ཆེན་མོའི་ཁྱིད་ལུ་བྱ་ཕྱོགས་སྣོ་འབྲེད་བྱས་
པ་དང་རིམ་བཞིན་ལུ་བྱ་ཕྱོགས་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་མ་དདུལ་དེ་ནང་འཕྲོད་བྱེད་པའི་
འགོ་བཙུགས་པ་ལས་བྱུང་བ་རེད།

བཅོས་བསྐྱར་སྣོ་འབྲེད་དེ་ཡིས་དང་ཐོག་རྒྱ་ནག་གི་མཆོ་རྒྱད་ཁུལ་གྱི་དཔལ་
འབྱོར་ལ་ལྷང་དང་མ་འདྲ་བའི་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་དུ་བཙུག་ཡོད་ལ། རིམ་བཞིན་མ་
དདུལ་གཉིད་འཛོག་གི་ཁ་ཕྱོགས་དེ་ཡང་བཙོ་ལས་དང་སྤང་གཞིའི་སྤྱི་གཙམ་
འཐུས་ཆང་མེད་པའི་ལུ་བྱ་ཕྱོགས་ཁུལ་དུ་འཕེལ་འགོ་བཙམས་ཡོད་པ་རེད།

དེའི་ཐད་ལ་ཉིང་ཞོ་མེན་གྱིས་༡༩༥༦ལོར་རྒྱ་ཆོས་དང་ཐོག་མཆོ་རྒྱད་ས་ཁུལ་གྱི་
ཕྱོགས་སུ་སྣོ་ཕྱེས་ནས་འཕེལ་རྒྱས་སུ་འགྲོ་བར་རོགས་རམ་བྱས་པ་ཡིན་ན། རིམ་
བཞིན་མཆོ་རྒྱད་ས་ཁུལ་གྱི་མི་དམངས་ས་ཡ་གཉིས་ལྷག་གིས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ནང་
ལོག་ས་ཁུལ་གྱི་ཡར་རྒྱས་ལ་སྐྱལ་འདེད་བྱེད་བྱེད་པའི་ལོན་ལྷོད་ལོད་པ་
རེད།

རྒྱ་ནག་གི་དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་གོམ་ཁ་དང་བོ་དེ་ཤར་ཕྱོགས་དང་སྣོ་
ཕྱོགས་ས་ཁུལ་ནས་མགོ་བཙམས་ཡོད་པ་དང་། དུས་མཚུངས་སུ་ལུ་བྱ་ཕྱོགས་རྒྱལ་
ཁབ་མང་བོ་ཞིག་ཀྱང་རྒྱ་ནག་གི་དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་འཆར་གཞི་དེའི་ནང་
དུ་མི་ཚུད་རང་ཚུད་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་པ་རེད།

དོ་སྤང་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ལ་ད་སྡེ་ཆ་ཉིང་ཞོ་མེན་གྱི་བཅོས་བསྐྱར་སྣོ་འབྲེད་དང་

དབལ་འཁྱར་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱི་དུས་དེ་ཡིས་གཙོ་བོ་རྒྱ་མི་རིགས་གནས་སྡོད་
 བྱེད་སའི་ཞིང་ཆེན་ཁག་ལ་ཐན་བཏགས་ཏེ་ས་ཁུལ་དེ་དག་ཡར་རྒྱས་སུ་བཏང་
 ཡོད་པ་ལས། གངས་ཉུང་མི་རིགས་འདུས་སྡོད་བྱས་ཡོད་སའི་ཞིང་ཆེན་ཁག་ནི་ད་
 ཏུ་རྗེས་ལུས་དང་ཡར་རྒྱས་གང་ཡང་སོང་ཡོད་པ་མ་རེད། མ་ཟད། ཉང་ལོག་གི་
 རྫོང་ས་ཤུགས་ཀྱིས་ལུབ་རྒྱུད་འཛོལ་འབྱེད་བྱེད་དགོས་པ་ཟེར་བའི་ནང་དུ་ཡང་དོན་
 རོ་མར་ནང་ལོག་གི་རྒྱ་མི་མང་པོ་ཞིག་གངས་ཉུང་མི་རིགས་ས་ཁུལ་དེ་ཐོད་སྡོངས་
 དང་མཆོ་སྤྲོད་ཀྱི་སྤྱོད་ཐུག་ཞིན་ཅང་། ཀོས་ཀྱི་གྲུ་ ཀོང་ཞི་སོགས་
 སུ་ཡོང་ཡོད་པ་དང་མཉམ་དུ་ཁོང་ཆོས་གངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་དབང་ཆ་ཆ་ཆར་
 སྐར་གཙོད་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་རེད།

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ལོའི་ལོ་མཇུག་སྟེ། སྤྱི་ལོ་༢༠༠༠ལོ་ལ་ཤར་ཕྱོགས་མཆོ་རྒྱུད་ས་ཁུལ་
 དུ་སྤྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་མ་དབུལ་འབོར་ཆེན་ནང་འབྲེན་བྱས་བས་བཟོ་ལས་འཕེལ་རྒྱས་
 ཕུགས་ཆེན་བྱང་བ་དང་། དེ་རྒྱ་རྒྱུ་དུ་བྱས་ནས་ཤར་ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་དབལ་
 འཁྱར་ཀྱི་གནས་སྡོངས་ལ་ཏེ་བག་ཆེན་པོ་བྱང་བ་རེད། དེ་བས། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༦ལོར་
 རྒྱ་ནག་གི་དབལ་འཁྱར་རྟོགས་ཞིབ་ཁྱོད་དུ་དབུལ་ཕོངས་མང་ཆེ་ཤོས་དེ་ལུབ་རྒྱུད་
 ས་ཁུལ་དུ་འདུས་སྡོད་བྱས་ཡོད་པར་བརྟེན་ཡོད་པ། གཤམ་གྱི་༡༩༩༦ལོར་བཏོན་
 བའི་རྒྱ་ནག་ཤར་ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་མི་དམངས་ཀྱི་དབུལ་སྤྱུག་ཞིབ་བཟུར་རེའུ་
 མིག་ལས་ཀྱང་གསལ་པོ་ཤིས་སྟབ་པ་རེད།

རྒྱ་ནག་གི་ས་ གནས་ཁག་	དབུལ་ཕོངས་མི་གངས།	དབུལ་ཕོངས་དང་ཆ་ འདྲ་བའི་མི་གངས།
རྒྱ་ནག་ཤར་ ཕྱོགས་ས་ཁུལ།	ས་ཡ་༡༣.༡༥།བརྒྱ་ཆ་༡༩།	ས་ཡ་༣.༣༤།བརྒྱ་ ཆ་༡༣།
རྒྱ་ནག་ལུལ་ དབུས།	ས་ཡ་༣༠.༣༠།བརྒྱ་ཆ་༣༠།	ས་ཡ་༤༩.༤༦།བརྒྱ་ ཆ་༡༢.༡༣།

ཆུ་ནག་གི་རུབ་ རྒྱུད་ས་ཁུལ།	ས་ཡ་ ༣༥.༩༡ རྟེན་ཆ་ ༥༩༽	ས་ཡ་ ༣༩༧.༡༩ རྟེན་ཆ་ ཆ་ ༡༡.༩༩༽
---------------------------------------	-------------------------------	--

དེ་ཡང་རུབ་རྒྱུད་འཛོན་འབྱེད་ཆེན་མོ་དེ་དང་ཐོག་ ༡༩༩༩ ལོར་ཅང་ཅེ་མིན་ཆུ་ནག་གི་སྤྱིད་འཛིན་གྱི་འགན་འཁུར་བའི་སྐབས་སུ་འགོ་བཙུགས་ཡོད་པ་དང་། དུས་དེ་ནས་བཟུང་ཆུ་ནག་དབུས་གཞུང་གིས་རུབ་རྒྱུད་ས་ཁུལ་ཁག་ལ་དོ་སྤངས་ཡང་བྱེད་འགོ་བཙུགས་ཡོད་པ་རེད། སྤྱིར་ས་ཁྱོན་གྱི་ཆ་ནས་བཞད་ན་རུབ་རྒྱུད་ས་ཁུལ་དེ་ཆུ་ནག་གི་སྤྱིའི་ས་ཁྱོན་ལས་བརྒྱ་ཆ་ ༧༡་ཟིན་ཡོད་ནའང་། མི་གངས་ཀྱི་ཆ་ནས་བརྒྱ་ཆ་ ༩༩་ཙམ་ལས་ཟིན་ཡོད་པ་མ་རེད། ཆུ་ནག་གཞུང་གིས་རུབ་རྒྱུད་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ལས་གཞི་དེ་ལོ་ལྷ་ལྷ་དུས་བཅད་བཅོས་ནས་བཏིང་ཡོད་ལ། ལྷ་ཕྱེ་ལོ་ལྷ་བཙུ་ཡི་ནང་དུ་ཤར་རུབ་གཉིས་ཀྱི་དབལ་འཕྲོར་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཆད་དེ་འབྲེལ་མཉམ་བཅོ་རྒྱུར་གཏན་འཕེབས་བཅོས་ཡོད་ལ། ལས་གཞི་དེའི་ཁྲོད་དུ་རུབ་རྒྱུད་ཁུལ་གྱི་ས་གནས་སྤྱིད་གཞུང་གི་ལས་འགན་ནི་དབུས་གཞུང་གི་འཆར་གཞི་ཁག་ལག་བསྟར་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཡིན་པ་རེད།

འདིའི་སྐོར་ལ་ཉམས་ཞིབ་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཆུ་གཞུང་གིས་བཏང་བའི་རུབ་རྒྱུད་འཛོན་འབྱེད་ཆེན་མོ་ཡི་དཔྱད་གསུང་ཡུལ་གཙོ་བོ་ནི་རུབ་རྒྱུད་ཁུལ་གྱི་དབལ་འཕྲོར་འཕེལ་རྒྱས་དང་། དེ་གར་གནས་སྤྱོད་བྱས་ཡོད་པའི་གངས་ཉུང་མི་རིགས་ཁག་གི་འཆོ་བའི་མཐུན་རྐྱེན་ཡར་རྒྱས་ལ་ཁ་གཡར་ནས་དོན་དུ་གངས་ཉུང་མི་རིགས་རྣམས་ཀྱི་རོ་བོ་དེ་རྒྱ་མི་རིགས་ལ་བསྐྱར་བར་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་ལ། དཔྱད་གསུང་ཡུལ་དེ་འབྲུག་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་གཙོ་བོ་ཡང་། གཏེར་ཁ་བསྡོགས་འདོན་དང་། ཡུལ་སྐོར་སྐོར་འཆམ་ལས་རིགས་འཕེལ་རྒྱས་བཏང་ནས་བོད་མི་གཙོ་བའི་གངས་ཉུང་མི་རིགས་ཁག་གི་རིག་གཞུང་མངོན་བཅོང་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་ཚུལ་བརྗོད་ཡོད་པ་རེད། བོད་ནང་ལྷ་བྱར་མཆོན་ན། ཡར་རྒྱས་དང་འཛུགས་བསྐྱར་གྱི་ལས་གཞི་ཆ་ཆད་ཆུ་ནག་དབུས་གཞུང་གིས་བཏང་འཛིན་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པས། ས་གནས་བོད་

མི་རྒྱལ་ལ་དེའི་སྐོར་ལ་བསམ་ཚུལ་འདོན་པའི་དབང་ཆ་གང་ཡང་མེད་པ་རེད།

རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཀླུང་ལོན་འཛོལ་འབྲེད་ཆེན་མོ་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གཞན་ཞིག་ནི། གཅིག་ནས་རྒྱ་གཞུང་གིས་ཀླུང་ས་ཁུལ་གྱི་རང་བྱུང་གི་གཏོར་ཁ་དང་ཐོན་ཁུངས་ཁག་པེད་སྤྱད་ནས་ཤར་ཕྱོགས་ས་ཁུལ་གྱི་བཟོ་ལས་འཕེལ་རྒྱས་ལ་ཁུས་ཤུགས་འདོན་རྒྱ་དེ་ཡིན་ལ། གཅིས་ནས་ཐོད་ཁུལ་གྱི་མི་གངས་ཉུང་ཉུང་ཡིན་པ་དང་ས་ཁྱོན་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དེ་དམིགས་འབེན་དུ་བསྐྱར་ནས་བཟོ་གྲ་སོགས་འཛུགས་བསྐྱར་ཐད་ལ་དགོ་མན་ཡོད་པར་མཐོང་བ་དེ་རེད། གསུམ་ནས་ཤར་ཕྱོགས་ས་ཁུལ་གྱི་བཟོ་ལས་གོང་འཕེལ་དུ་སོང་བས་ལས་ཀའི་ཐད་བཀོལ་དགོས་པའི་མ་རྩ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ཆད་མཐོང་དུ་སོང་བ་དང་། དེ་ལས་ལྷག་ཆེ་བྱུང་ས་ཁུལ་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་དཀའ་ངལ་མེད་པ་ཤེས་བས། ཀླུང་ལོན་འཛོལ་འབྲེད་ཆེན་མོ་བརྒྱུད་ནས་ཀླུང་ས་ཁུལ་དུ་བཟོ་གྲ་སོགས་འཛུགས་བསྐྱར་གྱི་ཐད་ལ་ཤུགས་སྤོམ་ཆེན་པོ་རྒྱབ་ཡོད་པ་རེད།

དེ་དང་འབྲེད་པར་ཀླུང་ལོན་འཛོལ་འབྲེད་ཆེན་མོ་ཡི་དམིགས་འབེན་གཞན་ཞིག་ནི་རྒྱལ་ཁབ་གྱི་བདེ་འཇགས་ཐད་གྱི་དགོས་དམིགས་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་ཀླུང་ས་ཁུལ་དུ་གནས་སྡོད་བྱས་ཡོད་པའི་མི་རིགས་མང་ཆེ་བ་གངས་ཉུང་མི་རིགས་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་གངས་ཉུང་མི་རིགས་རྒྱལ་ཁབ་ལ་ཤར་ཕྱོགས་ཆེན་པོ་སླེབས་པར་ཀླུང་ལོན་འཛོལ་འབྲེད་ཆེན་མོ་ཡི་ལས་གཞི་འགོ་འཛུགས་བྱས་ཡོད་པ་རེད། དེ་བས་རྒྱ་ནག་གི་དཔོན་རིགས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་གཏན་བཞག་སོགས་སྐབས་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནའང་། ཀླུང་ལོན་འཛོལ་འབྲེད་ཆེན་མོ་དང་རྒྱལ་ཁབ་གྱི་བདེ་འཇགས་སྤྱད་སྦྱོར་གཅིས་མཉམ་དུ་སྐྱོང་སྦྱོང་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པར་མ་ཟད། ཡར་རྒྱས་འཛུགས་བསྐྱར་བྱེད་དགོས་ན་སྤྱི་ཚོགས་བདེ་འཇགས་ཡོང་དགོས་པ་དང་། འདི་གཅིས་མན་ཚུན་ཁ་བྲལ་ཐབས་མེད་པ་ཡང་བརྟོག་བཞིན་ཡོད་པ་རེད།

སྤྱིར་དཔལ་འཕྲོར་འཕེལ་རྒྱས་ཐེར་བ་དང་སྤྱི་ཚོགས་བདེ་འཇགས་ཐེར་བ་གཅིས་དོན་མི་འདྲ་བ་གཅིས་ཡིན་པ་རྒྱ་ནག་དབུས་གཞུང་གི་ཀླུང་ལོན་འཛོལ་རྒྱས་ཁྱོད་

གྱི་དབུལ་ལྷག་གི་དོ་མི་མཉམ་བ་དེ་ལས་ཀྱང་གསལ་པོ་མེས་སྐབ་བ་རེད། ཁོང་
 ཚོས་བདེ་འཇགས་སྤར་སྐྱོབ་ཐེར་བའི་སྐབས་སུ་ཡང་བདེ་འཇགས་སྤར་སྐྱོབ་
 གྱི་ཐབས་ལམ་དེ་དག་གཞིན་གྱི་ལམ་ནས་ལག་བསྟར་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ལ། དག་
 གཞིན་གྱི་སྲིད་རྒྱལ་ལག་བསྟར་གང་བྱས་བ་དེ་དག་ཀྱང་གཞན་ལ་གསར་བ་བྱེད་
 གང་སྐབ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་བ་རེད། མདོར་ན། རྒྱབ་རྒྱུད་འཛོལ་འབྱེད་ཆེན་མོ་ཡི་
 དམིགས་ལུལ་གཙོ་བོ་ནི་ཡར་རྒྱས་འཇུགས་བསྐྱེད་ལ་ཁ་གཡར་ནས་ཤོད་བའི་
 རོ་བོ་ཅུ་མེད་དུ་བཟོ་བ་དང་དུས་མཚའས་སུ་རྒྱ་ནག་གཅིག་ཐེར་བའི་སྤྱིངས་ཆ་དེ་
 མངོན་འགྱུར་ཡོང་བར་འབད་བཙོན་བྱེད་བ་དེ་ཡིན་བ་རེད།

རྒྱབ་རྒྱུད་འཛོལ་འབྱེད་ཆེན་མོ་ཡིས་ཤོད་ཁུལ་དུ་ཁྱེར་ཡོང་བའི་ཕྱགས་རྒྱུན་ནི། རྒྱབ་
 རྒྱུད་འཛོལ་འབྱེད་ཆེན་མོ་བྱུང་བ་ནས་ཤོད་ནང་དུ་འགྱུར་བ་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་
 བ་དང་། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་གཙོ་བོ་རྒྱ་གཞུང་གིས་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་སྤེང་ཤོད་
 ཁུལ་འཕེལ་རྒྱས་སུ་བཏང་ཡོད་བར་ཁ་གཡར་ས་གནས་མང་དང་རྩྭགས་ལམ་མང་
 པོ་ཞིག་འཇུགས་བསྐྱེད་བྱས་ཡོད་བ་དེ་རེད། འགྱུར་བ་དེ་དག་གིས་ཤོད་ཁུལ་གྱི་
 ལུལ་སྐྱོར་ལས་རིགས་འཕེལ་རྒྱས་ལ་ཕྱགས་རྒྱུན་ཆེན་པོ་བཟོས་ཡོད་པས། རྒྱ་མི་
 མང་པོ་ཤོད་ལ་གནས་སྡོད་བྱེད་འགོ་བཙུགས་ཡོད་བ་དང་། དུས་མཚའས་སུ་ཤོད་
 ཁུལ་གྱི་རང་བྱུང་གི་གཏེར་ཁ་མང་པོ་ཞིག་རྒྱ་ནག་ནང་ཁུལ་དུ་དཔོར་འཕྲེན་བྱེད་
 འགོ་བཙུགས་ཡོད་བ་དེ་རེད།

རྒྱ་གཞུང་གིས་ཤོད་ཁུལ་གྱི་གཏེར་ཁ་བསྐྱོགས་འདོན་དང་རྒྱ་མི་མང་པོ་ཤོད་ཁུལ་
 དུ་གནས་སྡོད་བའི་དམིགས་འདུན་མངོན་འགྱུར་ཡོང་བར། ཁོང་ཚོས་དང་ཚོག་
 ཁོར་ལུག་སྤར་སྐྱོབ་དང་ཡར་རྒྱས་འཇུགས་བསྐྱེད་ལ་ཁ་གཡར་ནས་ཞིང་འཕྲོག་
 མང་ཚོགས་རྣམས་བཅན་གྱིས་རང་གི་ས་ཆ་ནས་གནས་སྡོད་བྱེད་དུ་འཇུག་བཞིན་
 ཡོད་བ་དང་། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་ཞིང་འཕྲོག་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཅ་ས་དང་ཞིང་ས་
 སོགས་བཅན་བརྒྱུད་བྱེད་གྱི་ཡོད་བ་དེ་རེད། དེ་ལ་དཔེར་མཆོད་ཅུམ་བཞོད་ན། དེ་
 སྤྱོད་མཆོ་སྤྱོད་ཞིང་ཆེན་ལུལ་ཕྱགས་ཤོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་དུ་རྒྱ་གཞུང་གིས་

གཙང་གསུམ་འབྱུང་ཡུལ་གྱི་ཁོར་ཡུག་སྤྱང་སྟོབ་དང་ཆུའི་འབྱུང་ཁུངས་ལ་སྤྱང་
 སྟོབ་ཟེད་བར་ཁ་གཡར་ནས་ས་གནས་མི་དམངས་བཙན་གྱིས་གནས་སྤོང་ཟེད་དུ་
 བརྒྱག་ཡོད་པ་དང་། གནས་སྤོང་རྗེས་ཀྱི་འབྲོག་ས་མང་པོ་ཞིག་རྒྱ་གཞུང་གིས་སྤོང་
 གྱི་གཏེར་འདོན་ཁེ་ལས་བ་ཆོར་སྒོག་བཙན་བྱས་པ་དང་། ད་ལྟའི་ཆར་ཁོར་ཆོས་
 ལས་གཞི་ཡོད་ཆད་དཔལ་འབྱོར་མཁོ་སྤྱོད་ཅམ་ལ་དམིགས་ནས་ས་གནས་ཐོད་
 མི་རྣམས་ཀྱི་འཆོ་བ་དང་འཕྲོད་སྟེན་གྱི་བདེ་སྤྱུག་ལ་དོ་ཁུར་ཟེད་ཀྱི་མེད་པ་རེད། དེ་
 བར་བཞིན་གཏེར་ཁ་བཟོ་གས་འདོན་ལས་བྱུང་བའི་ཁེ་སྤོང་གས་ཀྱང་ནང་ལོག་ས་
 ཁུལ་གྱི་རྒྱ་མི་རིགས་ལས་ས་གནས་ཐོད་མི་རྣམས་ལ་རེག་བཞིན་མེད་བར་མ་ཐད་
 །ཐོད་པ་རྣམས་ལ་ཐ་ན་ལས་ཞུགས་ཀྱི་གོ་སྐབས་ཀྱང་རེག་གི་མེད་པ་རེད། ཐོད་
 བར་ལྷ་ཡུར་མཆོན་ན་རྒྱ་གཞུང་གིས་དོན་དམ་བར་ཡར་རྒྱས་འཇུགས་བསྐྱོན་བྱས་
 ཡོད་མེད་དེ་ཐོད་ཁུལ་གྱི་སྟོབ་བྲུ་ཁག་དང་སྟོབ་གསེའི་སྤྱིག་ཆས་སོགས་ལས་ཀྱང་
 འེས་བྱུབ་པ་ལ། སྤྱིག་ཆས་ཁག་ཡར་རྒྱས་ཅུང་ཅམ་བཏང་ཡོད་པ་དེ་ཡང་མི་གཞན་
 གྱི་མཐོང་ཐུབ་པའི་ཤོང་ཁྱེར་དང་ཤོང་བརྟལ་ལས་གཞི་རིམ་གྱི་སྟོབ་བྲུ་ཁག་ནི་
 ཕལ་ཆེ་བ་སྤྱང་མེད་དུ་བཏང་ཡོད་པ་རེད།

སྤྱིར་རྒྱ་གཞུང་གིས་ཁུབ་རྒྱུད་འཛོན་འབྲེད་ཆེན་མོ་ཡི་དགོས་དམིགས་གཙོ་པོ་ནི་
 བར་ཁུབ་གཉེས་ཀྱི་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་ཆ་དོ་མཉམ་པ་བཙོ་དགོས་པ་ཡིན་མོད་ཀྱང་། དོན་
 དམ་བར་ཁུབ་རྒྱུད་འཛོན་འབྲེད་ཆེན་མོའི་སྐབས་སུ་ཁུབ་རྒྱུད་ས་ཁུལ་གྱི་གངས་
 ཅུང་མི་རིགས་རྣམས་ཀྱི་སྟོབ་སྟོང་དང་འཆོ་བ། དེ་མིན་འཕྲོད་སྟེན་སོགས་ཀྱི་
 འབྱུར་བ་ནི་དེ་ཅམ་ཆེན་པོ་བྱུང་མེད་པ་རེད། གལ་ཏེ་གནས་སྤངས་འདི་འདྲ་ཞིག་
 གི་འོག་ནས་སོང་བ་ཡིན་ན། ཁུབ་རྒྱུད་ས་ཁུལ་གྱི་གངས་ཅུང་མི་རིགས་རྣམས་ལ་
 མཆོན་ན་ཁུབ་རྒྱུད་འཛོན་འབྲེད་ཆེན་མོ་ཡི་སྤྱིད་རྒྱས་དེ་ལ་དགོས་པ་ཆེན་པོ་མེད་
 བར་ཆགས་འབྲོ་བ་རེད། འདིའི་ཐད་ལ་ང་ཆོས་ཁུབ་རྒྱུད་འཛོན་འབྲེད་ཆེན་མོ་ལག་
 བསྐྱར་ཟེད་ཚུགས་ཀྱི་སྤོང་དང་། ཁུབ་རྒྱུད་འཛོན་འབྲེད་ཆེན་མོ་ཡིས་ཐོད་རིགས་
 མི་དམངས་རྣམས་ལ་ཕན་ཐོགས་གཆོད་ཅམ་བྱུང་ཡོད་མེད་སྤོང་དཔྱེ་ཞིབ་མཐོང་
 ཅམ་ཞིག་བྱས་པ་ཡིན་ན།

དང་པོ། ལུ་བ་རྒྱུད་འཛོམ་འབྲེད་ཆེན་མོའི་ཁྱི་འཕྲོག་པ་གནས་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་
ལས་གཞི།

རྒྱ་གཞུང་གིས་འཕྲོག་པ་ནི་ཆེས་རྩེས་ལུས་ཡིན་པ་དང་། དུས་དང་
བསྐྱེད་ནས་ཡར་རྒྱས་སུ་འཕྲོ་མི་སྤྱོད་པའི་མི་རིགས་ཤིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་
བཞིན་ཡོད་པས། འདས་པའི་ལོ་རྒྱུ་གངས་ཤིག་གི་རིང་ལ་ཁོང་ཆོས་ལུ་བ་རྒྱུད་
འཛོམ་འབྲེད་ཆེན་མོ་ཡི་སྲིད་རྒྱས་ནང་འཕྲོག་པ་གནས་སྤྱོད་ཀྱི་ལས་གཞི་དེ་ལག་
ལེན་བྱས་ཡོད་པ་རེད།

སྤྱིར་བོད་རིགས་འཕྲོག་མི་རྣམས་ཀྱི་འཆོ་བ་རོལ་སྤངས་འདི་ལ་ལོ་རྒྱུད་ཐུག་
དུ་མའི་ལོ་རྒྱུས་ལྡན་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཆོན་རིག་པ་དང་མཁས་པ་གང་མང་
ཞིག་གིས་འཕྲོག་པའི་འཆོ་བ་རོལ་སྤངས་འདི་སྤྱི་ཁམས་དོ་མཉམ་བྱེད་པར་
མན་ཞོགས་པོ་ཡོད་པར་ངོས་འཛིན་ཡང་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ནའང་། ད་ལྟའི་ཆ་ལ་རྒྱ་
གཞུང་གིས་གནས་སྤངས་དེ་དག་མང་ཆེ་བ་ཅ་མེད་དུ་བཏང་ཡོད་ལ། དུས་ཀྱི་ཆ་
ནས་འཕྲོག་པ་གནས་སྤྱོད་ཀྱི་ལས་གཞི་འདི་དང་རྒྱ་གཞུང་གི་ལུ་བ་རྒྱུད་འཛོམ་
འབྲེད་ཆེན་མོའི་སྲིད་རྒྱས་སྤྱོད་ལ་དབྱེ་ཞིབ་ཅུང་ཙམ་བྱས་པ་ཡིན་ན་ཡང་། ང་
ཆོས་གསལ་པོ་ཤེས་སྤྱོད་པ་ཞིག་ནི། ༡༠༠༠ལོ་ནས་རྒྱ་གཞུང་གི་འཕྲོག་པའི་འཆོ་
བའི་ཐད་ལ་འགྱུར་ལྡོག་མང་པོ་ཞིག་བཏང་བ་དང་། རྒྱ་གཞུང་གི་ལུ་བ་རྒྱུད་འཛོམ་
འབྲེད་ཆེན་མོའི་སྲིད་རྒྱས་ལག་བསྟར་བྱས་པའི་དུས་ཆེགས་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་
ཆགས་བསྟན་ཡོད་པ་རེད།

ལུ་བ་རྒྱུད་འཛོམ་འབྲེད་ཆེན་མོའི་སྲིད་རྒྱས་ཁོད་རྒྱ་གཞུང་གིས་ཁོར་ཡུག་སྤང་
སྤྱོད་ཀྱི་གལ་འགངས་རང་བཞིན་དང་མཉམ་དུ་ཁོར་ཡུག་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་
གཞི་ཡང་མང་པོ་སྤེལ་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། རྒྱ་ཕྱོགས་ནས་འཕྲོག་པ་སྤྱོད་བཅུ་ལ་
ཅན་དུ་བསྟར་བའི་ལས་གཞི་འདི་ཁོར་ཡུག་སྤང་སྤྱོད་ཀྱི་ལས་གཞི་ཁོད་ལས་གཞི་
གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་ཅུ་ལ་བརྟུན་བཞིན་ཡོད་ནའང་། དེས་ཕྱོགས་ནས་ལས་གཞི་དེ་
ནི་ཁོང་ཆོས་འཕྲོག་མའི་ཅ་ས་བཅན་བརྒྱུད་དང་འཕྲོག་མི་རྣམས་རང་གི་ས་ཐོག་

ནས་གནས་དབྱུང་གཏོང་བར་བྱེད་པ་དེ་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་པ་རེད། ཁོང་ཚོས་ཅ
ས་ཉམས་སྐྱད་དུ་ཆགས་པའི་སྒྲིལ་གཙོ་བོ་ཞིག་ནི་འཕྲོག་པའི་སྤྱལ་ཐོག་གི་གྲངས་
འཁོར་མང་དྲག་པར་ཆ་འཛིག་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་མཚན་དེ་ལ་ཁ་གཡར་
ནས་རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་ཁུལ་གསུམ་གང་དུ་འཕྲོག་པའི་སྤྱལ་ཐོག་གི་གྲངས་འཁོར་
ཅུང་དུ་གཏོང་དུ་བཅུག་ཡོད་པ་དང་། འཕྲོག་པའི་ཅ་སར་སྤྱལ་ས་ར་བསྐྱོར་ཏེ་དུས་
བཀག་བཅད་ནས་སྤྱལ་ཐོག་ལ་ཅ་བ་དུ་མི་འཇུག་པ་མོགས་སྤྱིག་གཞི་ཡང་མང་པོ་
ཞིག་བཅོས་ཡོད་པ་རེད། དེའི་སྐོར་ལ།

དེ་སྔོན་མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་ཡུལ་ཁུལ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་སྤྱི་ཤུ་མདོའི་
ནང་དུ། རྒྱ་གཞུང་གིས་ཁོར་ཡུག་སྤུང་སྐྱོབ་ལ་ཁ་གཡར་ནས་ས་རྒྱ་ཆེན་མོ་ཞིག་
བཅན་བཟུང་བྱས་པ་རེད། སྤྱིར་སྤྱི་ཤུ་མདོ་ལྷ་བུ་མཚོ་ན་འང་མ་སྤྱིང་སྤྱིང་གི་
རྒྱ་བོ་ཆེ་པོས་རྒྱ་རྒྱ་དང་འགྲི་རྒྱ་དེ་མིན་རྒྱ་གསུམ་གྱི་རྒྱའི་འབྱུང་ཁུངས་ཆགས་
ཡོད་པར་མ་ཟད། ཡ་སྤྱིང་གི་རྒྱ་ཡི་མཚོ་དེ་ཆེན་མོ་ཞེས་རྒྱ་ནག་ཅམ་མ་ཟད་
ཡ་སྤྱིང་གི་རྒྱ་ལ་ཁབ་མང་ཆེ་བའི་རྒྱ་ཡི་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱང་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་པ་
རེད། ཡུལ་ཁུལ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ལྷ་བུར་ཆ་མཚོ་ན་ན། མི་གྲངས་ཀྱི་ཆ་
ནས་བོད་མིས་བརྒྱ་ཆ་ ༩༠ ཅེན་ཡོད་པས་གྲོང་གུན་ཐེབས་སའང་གཙོ་བོ་དེ་བོད་པ་
ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་པ་རེད།

གཞན་རྒྱ་གཞུང་གིས་ཡིག་ཆ་ཁག་གི་ནང་དུ་མཚོ་སྔོན་ཁུལ་གྱི་འཕྲོག་པ་གནས་
སྐྱོར་གྱི་ལས་གཞི་དེ་ ༡༩༧༩ ལོར་དུ་མཇུག་བསྐྱེད་པར་བཤད་ཡོད་ན་ཡང་། སྤྱི་ལོ་
༡༩༨༠ ལོར་ ༡༩༨༡ ལོ་སྟེ། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༨༢ ལོར་དུ་ཁོང་ཚོས་བོད་ཁུལ་གྱི་འཕྲོག་པ་ས་
ཡ་ ༡༩༨༡ གནས་སྐོར་བྱེད་དུ་བཅུག་ཡོད་པས། འབྱུང་འབྱུར་གྱི་ ༡༩༨༢ ལོ་ནང་དུ་
གནས་སྐོར་མཇུག་བསྐྱེད་ཐེར་བ་དེ་ཡང་དོན་དུ་ཐེ་ཚོམ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཆགས་བསྐྱད་
ཡོད་པ་རེད། གང་ལྟར་ན་རྒྱ་བརྒྱུད་འཛོན་འབྱེད་ཆེན་མོའི་སྤྱིང་རྒྱས་ལག་བསྐྱར་བྱས་
པ་ནས་བཟུང་བོད་ཁུལ་གྱི་འཕྲོག་པ་གནས་སྐོར་གྱི་གྲངས་ཆད་དེ་མང་དུ་སོང་ཡོད་
པ་དེ་རེད།

༡༥༥ འཕྲོག་པ་གནས་སྤྱོད་ལྟུང་པ་དེ་ཡིས་མོད་མི་རྣམས་ལ་ཁྱེད་ཡོང་བའི་
ཆག་འཛིགས།

ཀྱུ་ནག་གཞུང་གིས་གསར་ལས་ཁག་དང་ཕྱི་ལ་བསྐྱབས་ཡིག་ཆ་ཁག་གི་
ནང་དུ་འཕྲོག་པ་གནས་སྤྱོད་ཀྱི་ལས་གཞི་དེ་ཡིས་འཕྲོག་མི་རྣམས་ལ་ཕན་ཐོགས་
ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད་ཚུལ་འགྲེལ་བརྗོད་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པར་མ་ཟད། གནས་སྤྱོད་ལས་
གཞི་ལག་བསྟར་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་འཕྲོག་མིའི་འདོད་མོས་དང་བསྟན་ཡོད་
ཚུལ་འགྲེལ་བརྗོད་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡང་ཚུགས་གཉིས་ཀྱི་གནས་སྤྱོད་
གན་ཀྱི་ཡི་ནང་དུ། ཀྱུ་ནག་གཞུང་གིས་འཕྲོག་མི་རྣམས་ལ་ཀྱུ་སྟོག་དང་མགིམས་
འབྲུལ། འཕྲོད་སྟེན་སོགས་མཐུན་ཆུན་ཆ་ཆར་འཛོམས་བའི་ཁང་བ་སྤྱོད་ཀྱི་ཡིན་པ་
གསལ་བརྗོད་བྱས་ཡོད་ལ། ལྷག་པར་དུ་འཕྲོག་པ་གནས་སྤྱོད་བྱེད་མཁན་ཆང་མར་
ལས་ཞུགས་ཀྱི་གོ་སྐབས་སྤྱོད་པའི་ཆེད་དུ་ལས་ཞུགས་ཟབ་སྤྱོད་སོགས་ཀྱང་སྤྱོད་
ཀྱི་ཡིན་པ་འགན་ལེན་བྱས་ཡོད་ནའང་། ཆེད་ལས་ཉམས་ཞིབ་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཀྱུ་
ནག་གིས་དེ་སྟོན་གྱི་འགན་ལེན་གང་བྱས་པ་དོན་དུ་ལག་བསྟར་བྱེད་བཞིན་མེད་
པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཀྱུ་གཞུང་གིས་རྩ་ས་ཙམ་གནས་སྤྱོད་བྱས་པའི་འཕྲོག་པ་ཁག་
ཅིག་ལ་རྩ་ས་གསར་བ་སྤྱད་པ་དེ་སྤྱོད་དང་བསྟར་ནས་བརྒྱུད་མི་འཛོམས་བའི་
གནས་ཚུལ་ཡང་ཐོན་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡང་འཕྲོག་པ་གནས་སྤྱོད་བྱེད་པའི་ལས་གཞི་
འདི་ས་ཁུལ་མི་འབྲུག་ལ་ལག་ལེན་བྱེད་ཚུགས་ཀྱང་མི་འབྲུག་པ་ཡོད་པས། ང་ཆོས་
འདི་དུ་དཔེ་མཆོད་བཞུགས་པ་འདི་མོད་ས་ཁུལ་ཡོངས་ཀྱི་འཕྲོག་པ་གནས་སྤྱོད་ཡོད་
དོ་ཅིག་མཆོད་དགོས་ཟེར་བ་མ་ཡིན་མོད། ཡིན་ནའང་དོན་མཆུང་ས་བཞིག་ལ་ཀྱུ་
ནག་གཞུང་གིས་དེ་སྟོན་བཤད་བཞིན་པའི་ཁོར་ལུག་སྤྱང་སྤྱོད་དོན་དམ་པ་དེ་སྤྱོད་
སྤྱབ་བཞིན་མེད་པ་དེ་རེད། དཔེར་ན། གོང་དུ་བརྗོད་པ་ལྷན་ཅན་ཚུན་བར་གྱི་གན་
ཀྱི་འཕྲོག་མིན་དང་གནས་སྤྱོད་བྱེད་མིན་དེ་འཕྲོག་པ་རང་གི་འདོད་མོས་བཞིན་
བྱེད་དགོས་པ་མིན་མོད་ཀྱང་། དོན་དུ་ཀྱུ་ནག་གཞུང་གིས་ལོ་རེར་འཕྲོག་པ་གནས་
སྤྱོད་བྱེད་པའི་གངས་ཆད་དེ་གཏན་འབེབས་ཤིག་བཟོས་ཡོད་པས། གནས་སྤྱོད་
གཞུང་གིས་དབྱུས་གཞུང་གི་གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད་པའི་གངས་ཆད་དེ་བསྐྱང་།

ཕྱིར་འདོད་མོས་མེད་མཁན་གྱི་འཕྲོག་པ་ཁག་ཅིག་ལ་མངོན་སྟོན་རྒྱུ་གསུམ་
གྱིས་ངོས་ནས་བཅན་གཞོན་རབ་དང་རིམ་བུ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་རེད།

དེ་ཡང་༢༠༡༣ ལོར་བོད་ནས་གསར་དུ་འབྱོར་མཁན་ཁག་ཅིག་ལ་བོད་ཀྱི་འཕྲོ་བ་
མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་མང་གཙོ་འབེལ་རྒྱས་ལྟེ་གནས་ཁང་གིས་འཕྲོག་པ་གནས་སྡོར་
གྱི་ལས་གཞི་ཐད་ལ་བཅར་འདྲི་བྱས་པར། བོད་ནང་གི་འཕྲོག་པ་གནས་སྡོར་གྱི་
ལས་གཞི་དེ་དང་ཐོག་རྒྱ་ནག་གི་ཁེ་ཕན་ག་ཚོད་ཡོད་མེད་དང་ས་གནས་གསར་བ་
རུ་མཐུན་རྒྱུན་ག་ཚོད་འཛུམས་མེན་སོགས་ཀྱི་དྲིལ་བསྐྱབས་དང་བསྟུ་བྱེད་མང་
པོའི་འོག འཕྲོག་མི་གང་མང་ཞིག་ས་གནས་ནས་གནས་སྡོར་བྱས་ཡོད་ལ། ཡིན་
ནའང་གནས་སྡོར་རྗེས་སུ། དེ་སྡོན་རྒྱ་གཞུང་གིས་དྲིལ་བསྐྱབས་སོགས་སུ་བཀོད་
བའི་མཐུན་རྒྱུན་ཁག་ཆ་ཆང་བ་མེད་པ་ཤེས་རྗེས་ཅི་བྱ་སྟོས་མེད་དུ་གྱུར་ནས་
དཀའ་ངལ་གང་མང་ཞིག་འབྲུད་བཞིན་ཡོད་པ་རེད།

གཞན་ཉམས་ཞིབ་པ་ཁག་ཅིག་གིས་གནས་སྡོར་ལས་གཞིའི་ཁོད་འཕྲོག་མི་མང་
པོ་ཞིག་གིས་གལ་ཏེ་རྒྱ་གཞུང་གི་བཀོད་སྟོན་ཁག་ལ་མ་ཉན་ཆེ་ཕྱིས་སུ་སོ་སོ་
དང་ནང་མིར་དཀའ་ངལ་མང་པོ་ཞིག་འབྲུད་རེས་རེད་བསམ་ནས་གནས་སྡོར་
བྱས་པ་ཡང་མང་པོ་ཡོད་ཚུལ་བཤད་ཡོད་པ་རེད། གཞན་གནས་སྡོར་བྱེད་མཁན་
ནམས་ཀྱིས་གནས་སྡོར་གན་རྒྱར་མཚན་རྟགས་དང་མཉམ་དུ་རང་གི་དེ་སྡོན་གྱི་
རྩ་སའི་བདག་དབང་གི་ཡིག་ཆ་ཁག་ཀྱང་རྒྱ་གཞུང་ལ་ཅེས་སྟོན་བྱེད་དགོས་ཡོད་
ལ། ཐུག་ཚོག་སོགས་པའི་གྲངས་ཆད་དེ་ཡང་སྐར་ལས་རྗེ་ཉུང་དུ་གཏོང་དགོས་
ཡོད་པ་རེད། སྤྱིར་འཕྲོག་མི་མང་ཚོགས་ལ་ཆ་མཚོན་ན་རྩ་ཐང་དང་ཐུག་ཚོག་ནི་
ཁོང་ཚོའི་འཚོ་བའི་རྟེན་གཞི་གཙོ་བོར་གྱུར་ཡོད་པ་དང་། དེ་སྡོན་ཟས་སོང་གི་
རིགས་ཡིན་ནའང་གཞན་ནས་ཉི་མེ་དགོས་པར་སོ་སོ་རང་གིས་མཁོ་སྐྱབ་བྱེད་
རྒྱུ་པས་འཚོ་བའི་ཐད་ལ་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་མེད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་ད་ལྟའི་ཆར་
གནས་སྡོར་བྱས་རྗེས། གཞུང་གིས་གནས་སྐབས་རིང་འཚོ་བའི་རྟེན་དུལ་
ཅུང་ཅམ་སྟོན་བཞིན་ཡོད་ནའང་། འཕྲོག་པ་མང་ཆེ་བར་ནང་མི་གཞི་རྒྱ་ཆེན་པོ་

ཡོད་པས་རྒྱ་གཞུང་ནས་སྤྱད་པའི་འཆོ་བའི་རོགས་དངུལ་དེ་ཡིས་མ་འདང་བ་དང་
 །ཡང་ན་རོགས་དངུལ་དུས་ལྟར་མ་སྤྱད་པ་ལ་སོགས་ཀྱིས་འཆོ་བའི་ཐད་ལ་དཀའ་
 འཕེལ་མང་དག་ཞིག་འབྲུད་བཞིན་ཡོད་ལ། རྒྱ་གཞུང་གིས་ཁྱོང་བཟའ་གསར་བ་དང་
 ཁྱོང་ཆོ་གསར་བ་ཟེར་བཞིན་པའི་སྤྱད་ཁང་དེ་དག་ཀྱང་དོན་དངོས་སུ་དེ་སྤོན་གྱི་
 དེལ་བསྐྱགས་བྱས་པ་དང་མི་འདྲ་བར་ཁང་བའི་རྒྱ་སྤྱས་ཞན་པར་མ་ཟད། རྒྱ་སྤོན་གྱི་
 གི་མཐུན་ཆེན་སོགས་ཀྱང་བཟུན་པོ་མེད་པ། ལྷག་པར་དུ་ཁང་པ་ཁ་ཤས་ཐང་སྤོང་
 དུ་འཇུགས་བསྐྱུན་བྱས་ཡོད་པས་འགྲིམས་འབྲུལ་སོགས་ཀྱང་སྤྲབས་བདེ་མེད་
 པ་རེད། གཞན་རྒྱ་གཞུང་གིས་ཁང་པ་གསར་བར་གནས་སྤོང་བྱས་ཁང་པའི་
 གཏུའ་མ་ཟེར་བ་དངུལ་འཁོར་ཆེན་ཞིག་རྒྱ་གཞུང་ལ་སྤྱོད་དགོས་པ་བཟོས་ཡོད་
 པས། འཕྲོག་མི་མང་པོ་ཞིག་གཏུའ་མ་སྤྱོད་རྒྱ་མེད་པར་བྱ་ལོན་སོགས་ཀྱི་དཀའ་
 འཕེལ་ནང་སྤྱད་ཡོད་པ་ཡང་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད།

འཕྲོག་པ་གནས་སྤོང་བྱེད་མཁན་གྱི་ནང་དུ་ཡང་གནས་སྤངས་མི་འདྲ་བ་ཁ་ཤས་
 ཤིག་ཡོད་དེ། ཁྱོང་གསལ་ཁག་ཉེ་ས་ཁྱོན་ཅུང་ཆེ་བའི་སར་གནས་སྤོང་བྱེད་མཁན་
 རྣམས་ལ་ཁང་པ་དང་མཉམ་དུ་རྒྱ་གཞུང་གིས་སྤོ་སྤྱུག་སེམས་ཅན་འཇུག་པའི་ཁང་
 པ་རེ་ཡང་སྤྱོད་བཞིན་ཡོད་ནའང་། ཁྱོང་བཟའ་སོགས་སུ་གནས་སྤོང་བྱེད་མཁན་
 གྱི་འཕྲོག་པ་མང་ཆེ་བས་གནས་སྤོང་བྱས་སོ་སོར་དེ་སྤོན་ཡོད་པའི་སྤོ་སྤྱུག་
 སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་མཉམ་དུ་མེད་པར་བཟོ་དགོས་པ་གཏན་འབེབས་བཟོས་
 ཡོད་པ་རེད།

གཞན་དེ་སྤོན་གྱི་མཐུན་ཆེན་ཁག་གི་ནང་དུ་བཟོད་ཡོད་པའི་འཕྲོག་པ་ལས་ཞུགས་
 བྱ་བར་ལས་ཞུགས་ཟབ་སྤྱོད་སྤྱོད་པའི་ཆ་ཆེན་དེ་ཡང་དོན་ཤོག་ཏུ་འཁྲུལ་བཞིན་
 མེད་པ་རེད། ལས་ཞུགས་ཟབ་སྤྱོད་སྤྱོད་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན་ཡང་ཟབ་སྤྱོད་ཁྱོད་
 བེད་སྤྱོད་བྱེད་བཞིན་པའི་སྤྱད་ཡིག་དེ་རྒྱའི་སྤྱད་ཡིག་ལས་ཐོད་སྤྱད་མིན་པས། རྒྱ་
 ཡིག་རྒྱ་སྤྱད་མི་ཤེས་པའི་འཕྲོག་མི་མང་ཆོགས་རྣམས་ལ་ཟབ་སྤྱོད་དེ་ལྟ་བུ་ཡིས་
 ཕན་ཤོགས་ཆེན་པོ་ཡོང་གི་མེད་པ་རེད། གནས་སྤངས་གཞན་ཞིག་ནི་འཕྲོག་མི་

ཁ་ཤས་ཤིག་ལ་རྒྱ་གཞུང་གིས་ཞིང་ཁ་འདེབས་བར་ས་ཞིང་སྤྱད་ནས་ས་ཞིང་
 འདེབས་འཇུགས་སྒྲོར་གྱི་ལ་ཟབ་སྤྱོད་སྤྱོད་བཞིན་ཡོད་ནའང། ས་ཞིང་འདེབས་
 འཇུགས་ཆེད་དུ་སྤྱད་པའི་ཞིང་ཁ་མང་ཆེ་བ་ལོ་དྲི་ལ་སྟེན་བར་ཆ་རྒྱུན་མི་ཆང་བའི་
 ས་ཆ་རྒྱང་རྒྱང་ཡིན་པས་དགེ་མན་གང་ཡང་ཡོད་གི་མེད་པ་རེད། གང་ལྟར་རྒྱ་
 གཞུང་གིས་འབྲོག་པ་གནས་སྒྲོར་ཆེད་དུ་བསྐྱུན་བ་ཡིན་ཟེར་བའི་མཐུན་རྒྱུན་མང་
 ཆེ་བ་འབྲོག་མི་མང་ཆོགས་རྣམས་ལ་ཕན་ཐོགས་ཡོད་གི་མེད་པས། གནས་སྒྲོར་
 བྱས་ཆར་བའི་འབྲོག་མི་མང་ཆེ་བ་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོའི་ནང་དུ་ལྷུང་བསྐྱད་ཡོད་པ་
 རེད། འདིའི་ཐད་དཔེ་མཆོན་འགའ་བཞག་ན།

ཉེ་ཆར་ཉམས་ཞིབ་པ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་ཟེ་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་
 རང་སྤྱོད་ཁུལ་དུ་འབྲོག་པ་གནས་སྒྲོར་ཐད་ལ་ཉམས་ཞིབ་བྱས་པ་ལྟར་ན། དེ་སྟེན་
 འབྲོག་མི་མང་ཆེ་བར་སོ་སོའི་རྩ་སའི་སྤྱི་དུ་སྤྱུགས་ཐོག་འཆོ་བ་དང་ཁོར་ལུག་ལ་
 བལྟ་སྤྱོད་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་ལས་ཀ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་ནའང། ད་ལྟའི་ཆར་ས་ཁུལ་
 དེ་དག་དུ་འབྲོག་པ་གནས་སྒྲོར་བྱས་པའི་དབང་གིས་འབྲོག་མི་རང་ལོ་ ༡༩ནས་
 རང་ལོ་ ༦༠བར་གྱི་མི་གངས་ཁོད་བརྒྱ་ཆ་ ༡༥ ལྷག་ལས་མེད་པ་ཆགས་ཡོད་པ་
 རེད། གོང་གི་ཟབ་སྤྱོད་གི་མཐུན་རྒྱུན་དེ་ཡང་དཀར་མཛེས་ཁུལ་ལྷ་ཤར་མཆོན་ན་
 ད་བར་དུ་སྤྱི་ཕྱི་ཟབ་སྤྱོད་ཐེངས་གཅིག་ལས་སྤྱད་མེད་པས། བོད་མི་ཆོར་དེ་སྟེན་
 མཐུན་རྒྱུན་མ་ཆང་བའི་དཀའ་ངལ་སྤྱི་དཀའ་ངལ་འཕར་མ་གཞན་ཞིག་ཆགས་
 བསྐྱད་ཡོད་པ་དང་། ལས་ཁུགས་ཀྱི་ཁོད་དུ་ཡང་རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་མི་ཆོས་རྒྱ་
 ཡིག་རྒྱ་སྤྱད་མི་གོ་བ་དང་བོད་མི་ལེ་ལོ་ཡིན་པ་སོགས་ཁ་གསལ་ས་མང་པོ་ཞིག་
 བཅའ་ནས་བོད་མི་རྣམས་ལ་ལས་ཀ་སྤྱོད་གི་མེད་པ་དང་། ལས་ཀ་རེག་པའི་དབང་
 དུ་བཏང་ན་ཡང་འབྲེལ་བ་མང་པོ་བརྒྱད་དགོས་པའི་དཀའ་ངལ་སྤྱོད་བཞིན་ཡོད་པ་
 རེད།

བོད་མི་ཆོའི་འཆོ་བའི་ཡོང་ཁུངས་ཉག་ཅིག་ནི་ལོ་རེའི་དབྱར་ཙ་དལུན་འབྲུ་འཆོལ་
 བསྐྱ་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་ལ། སྤྱིར་དབྱར་ཙ་དལུན་འབྲུ་ཡི་རིན་གོང་ ༢༠༡༣ ལོ་ལྷ་ཤར་

མཚོན་ན་རྒྱ་མ་གང་ལ་རྒྱ་སྒྲིབ་ཁྱི་དེ་ཡིན་པ་དང་། ཡིན་ནའང་དབྱར་ཅ་དགུན་འབྱ་
ཡི་ཚོང་ལས་དེ་ནི་བརྟན་པོ་མེད་པའི་ཁར་ལོ་གཅིག་གི་ནང་དུ་དབྱར་ཅ་བཞོ་བསྟུ་
བྱེད་ཆོག་པའི་དུས་ལུན་ནི་ཉ་ཅང་ཐུང་ཐུང་ཡིན་པས། ཡོང་སྒྲོ་དེ་ཡིས་འབྲོག་མི་
མང་ཆོག་ས་རྣམས་ལ་པན་ཐོག་ས་ཆེན་པོ་ཡོང་གི་མེད་པ་རེད།

འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་མང་གཙོ་འཕེལ་རྒྱས་ལྟེ་གནས་ཁང་གིས་བོད་ནས་
གསར་དུ་འབྱོར་བ་ཁ་ཤས་ལ་དབྱར་ཅ་དགུན་འབྱ་བཞོ་བསྟུ་ཡི་སྒྲིབ་ལ་བཅང་འཕྲི་
བྱས་པ་ལྟར་ན། ད་ལྟའི་ཆར་བོད་ནང་གི་འབྲོག་མི་རྣམས་ལ་འཚོ་བའི་ཡོང་སྒྲོ་མེད་
པའི་དབང་གིས་ནས་རྒྱན་གྱི་འཚོ་བའི་འགྲོ་སོང་ཡང་གཞན་ལ་བྱ་ལོན་གཡའ་ནས་
འདུག་དགོས་པ་དང་། དབྱར་ཅ་རྒྱ་གཉིས་ལྷག་ལ་བཞོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡོང་སྒྲོ་
དེ་དག་གྲང་མཐའ་མར་བྱ་ལོན་ལ་སྒྲོད་དགོས་པའི་གནས་ཚུལ་འབྱུང་བཞིན་པ་
འགྲེལ་བརྗོད་བྱས་ཡོད་པ་རེད།

བོད་མི་རྣམས་ལ་ཆ་མཚོན་ན་འཚོ་བ་རོལ་སྤངས་འདི་ལྟ་བུ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་
ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཡོད་པར་མ་ཟད། དུགས་རྒྱང་ཡང་བརྟན་པོ་མེད་པ་ཆགས་
བསྟན་ཡོད་པ་རེད། སྤྱི་དབྱར་ཅ་དགུན་འབྱ་ཡི་སྒྲིབ་ལ་ཉེ་འཆར་ཉམས་ཞིབ་པ་ཁག་
ཅིག་གིས་ཉམས་ཞིབ་བྱས་པ་ལྟར་ན། བོད་ཁུལ་གྱི་དབྱར་ཅ་དགུན་འབྱ་ཡི་གྲངས་
ཆད་གྲང་པོ་དེ་བཞིན་རྗེ་ཉུང་དུ་འགྲོ་བཞིན་པ་གསལ་བརྗོད་བྱས་ཡོད་པ་རེད།

༢༠༡༣ ལོར་རྒྱ་གཞུང་གི་ད་རྒྱ་ཁག་ཅིག་གི་ནང་དུ་ཡང་ཡོང་འགྱུར་གྱི་ལོ་ཉི་ཤུའི་
ནང་བོད་ཁུལ་གྱི་དབྱར་ཅ་དགུན་འབྱ་ཅ་སྒྲོང་དུ་འགྲོ་རྒྱ་ཡིན་པར་ཉེན་བརྟ་བཏང་
ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བོད་འབྲོར་བ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་བརྗོད་པར་ཡང་བོད་ཀྱི་ས་ཆ་
ཁ་ཤས་སུ་ད་ལྟའི་ཆར་དབྱར་ཅ་དགུན་འབྱ་བཞོ་བསྟུ་བྱེད་པར་ས་གནས་སྤིང་
གཞུང་ལ་ཆོག་མཆན་ཞུ་དགོས་པ་དང་། དབྱར་ཅ་བསྒྲོ་བསྟུ་བྱེད་པའི་དུས་ལུན་དེ་
ཡང་རྗེ་ཐུང་དུ་བཏང་ཡོད་པའི་སྒྲིབ་འགྲེལ་བརྗོད་བྱས་ཡོད་པ་རེད། འདི་ལྟར་བྱས་
པ་ཡིན་ན་རིམ་བཞིན་རྒྱ་གཞུང་གིས་དེ་སྔོན་རྒྱ་ས་བཅོན་བཟུང་བྱས་པ་ནང་
བཞིན་རིམ་བཞིན་ཡོད་ཁུལ་ཡོངས་ཀྱི་བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་དབྱར་ཅ་བཞོ་བསྟུ་བྱེད་

པའི་ལས་ཀར་ཡང་ཡོངས་སུ་བཀག་བསྐྱོམས་བྱེད་དེས་བས། བོད་མི་རྣམས་ལ་
དཀའ་ངལ་མང་པོ་ཞིག་འབྱུང་སྲིད་པ་སྒྲོས་མ་དགོས་པ་རེད།

ཁ། འབྲོག་པ་གནས་སྤོར་བརྒྱུད་བོད་ཁུལ་གྱི་ས་ཆ་བཅན་འཕྲོག་བྱེད་
བཞིན་པའི་སྒྲོར།

བོད་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་མང་གཙོ་འཕེལ་རྒྱས་ལྟེ་གནས་ཁང་
གིས་བཅར་འདྲི་བྱས་པ་ཁག་ལ་ཕྱིར་གཞིགས་ཤིག་བྱས་པ་ཡིན་ན། རྒྱ་གཞུང་
གིས་ཁ་གཡང་ས་ཁོར་ཡུག་སྤུང་སྒྲོབ་ལ་གཡང་ནས་དོན་དུ་བཅན་བརྒྱུད་བྱས་
པའི་ས་ཁུལ་དེ་དག་རྒྱ་མི་ཁེ་ལས་བ་རྣམས་ལ་ཕྱི་བཙོང་བྱེད་པ་དང་། ཡང་ན་རྒྱ་
སའི་སྤྱི་དུ་གཞུང་གི་བཙོ་བྱ་འཛུགས་སྐྱུན་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་དེ་རེད། གཞན་
བཅན་བརྒྱུད་བྱས་ཐེན་པའི་འབྲོག་སའི་སྤྱི་དུ་རྒྱ་གཞུང་གིས་གཏེར་ཁ་བསྐྲོགས་
འདོན་བྱེད་བཞིན་པའི་གནས་ཚུལ་ཡང་ཐོན་ཡོད་པ་རེད། དཔེར་ན། ༢༠༡༣ ལོའི་ཆུ་
པའི་ནང་མཚོ་སྔོན་ཁོང་ཆེན་ཡུལ་གྱི་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་རྩ་སྤྱོད་རྫོང་གི་
གཙང་གསུམ་འབྲུང་ཡུལ་དུ་རྒྱ་གཞུང་གིས་གཏེར་ཁ་བསྐྲོགས་འདོན་བྱས་པས། ས་
གནས་བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་ངོ་རྒོལ་འཁྱགས་ཆེན་བྱས་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་རེད།

དེ་ཡང་གནས་ཚུལ་དངོས་ནི་གཙང་གསུམ་འབྲུང་ཡུལ་དུ་རྒྱ་གཞུང་གིས་ཁོར་
ཡུག་སྤུང་སྒྲོབ་ལ་ཁ་གཡང་ནས་ས་གནས་བོད་མི་ཁྱི་བྱག་ལས་བརྒྱལ་བ་གནས་
སྤོར་བྱེད་དུ་བཅུག་ཡོད་པ་དང་། གནས་སྤོར་བྱུང་རྗེས་རྒྱ་གཞུང་གིས་ས་གནས་
དེ་དུ་གཏེར་ཁ་བསྐྲོགས་འདོན་བྱས་ཡོད་པ་དེ་རེད། སྐབས་དེ་དུས་བོད་མིས་ངོ་
རྒོལ་བྱས་པར། རྒྱ་གཞུང་གིས་དམག་མི་འཁོར་ཆེན་བཏང་ནས་ངོ་རྒོལ་བྱེད་མཁན་
རྣམས་བྲག་གཞོན་བྱས་ཡོད་པ་དང་། ཐ་ན་བོད་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ལ་མེ་མདའ་གཞུས་
པ་དང་གང་བྱུང་དུ་འཛིན་བརྒྱུད་ཡང་བྱས་ཡོད་པ་རེད།

དེ་བཞིན་༢༠༡༣ ལོའི་ཆུ་༡༠ པའི་ནང་། ཐེ་ཁོན་ཁོང་ཆེན་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་
རང་སྤྱོད་ཁུལ་དར་ཅེ་མདོ་དུ་གྲོང་གསེབ་གནས་སྤོར་བྱས་པའི་ས་ཁུལ་ཞིག་དུ་

རྒྱ་གཞུང་གིས་གཏེར་ཁ་བསྐྱོལ་བའི་ན་བྱས་པས། ཉེ་ལོར་གྱི་རྒྱ་གསུ་རྒྱ་ལབག་
 བཅོག་དུ་གྱུར་ཡོད་པ་དང་། སློ་བྱུག་སེམས་ཅན་མང་པོ་ཞིག་དུག་སྟོག་ནས་ཤི་
 དམས་སུ་གྱུར་བས། ས་གནས་འབྲོག་མི་རྣམས་ཀྱིས་ངོ་རྒྱུ་བྱས་བའི་གནས་ཚུལ་
 མོན་ཡོད་པ་རེད།

ཡང་སྤྱི་ལོ་༢༠༡༠་ཡི་ནང་། མཆོ་སྤོན་ཞིང་ཆེན་ཡུལ་ཤུལ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་
 ཁུལ་ཡུལ་ཤུལ་རྫོང་བྱར་མང་ཞང་རྒྱུང་བའི་ནང་དུ་རྒྱ་གཞུང་གིས་གཏེར་ཁ་
 བསྐྱོལ་བྱས་པས་ས་གནས་ཀྱི་འབྲུང་རྒྱ་ལབག་བཅོག་དུ་བཏང་ཡོད་པ་དང་
 །འབྲུང་རྒྱ་དེ་བེད་སྤྱོད་བཞིན་བའི་བོད་མི་མང་པོ་ཞིག་ན་ཆ་འདྲ་གྲུས་མནར་བ་དང་
 །དེ་བཞིན་སློ་བྱུག་སེམས་ཅན་མང་པོ་ཞིག་འཆི་འདས་སུ་གྱུར་བའི་གནས་ཚུལ་
 བྱུང་ཡོད་ལ། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་སློ་བྱུག་དུ་ཤོང་དགའ་བ་ཞིག་ནི་ས་གནས་བོད་མི་
 མང་པོ་ཞིག་ལ་སྤྲན་ནད་ཀྱི་ན་ཆ་ན་བ་དང་སྤྲུམ་མ་ཁ་ཤ་ཤས་ཀྱི་ཁྱིས་བ་ཆེ་མ་ཐེན་
 བ་སོགས་བྱུང་ཡོད་པ་དེ་རེད། དེའི་ཐད་ས་གནས་མང་ཆོགས་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་
 དཔུས་གཞུང་གི་འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁང་ཁ་ཤས་ལ་སྤྲན་ཞུ་བ་བརྒྱབ་ཡོད་པར་མ་ཟད།
 རོ་རྒྱལ་ཡང་བྱས་ཡོད་པ་རེད། གང་ལྟར་གནས་ཚུལ་འདི་དག་ལ་བལྟས་ན་ང་ཚོས་
 གསལ་པོ་ཤིས་རྒྱབ་པ་ཞིག་ནི་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་ཁོར་ཡུག་སྤངས་སྤོབ་ཐེར་བ་དེ་དོན་
 དུ་ཁོར་ཡུག་སྤངས་སྤོབ་པ་ཡིན་པ་དེ་རེད།

གལ་ཏེ་ང་ཚོས་ད་བར་དུ་རྒྱ་ནག་དཔུས་གཞུང་གི་འབྲོག་པ་གནས་སྤོར་བྱེད་པའི་
 ས་ཁུལ་མང་ཆེ་བར་ཞིབ་བལྟ་ཞིག་བྱས་པ་ཡིན་ན། གནས་སྤོར་ལས་གཞི་ལག་
 བསྟར་བྱས་ཡོད་པའི་ས་ཁུལ་མང་ཆེ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་རང་བྱུང་གི་གཏེར་ཁ་དང་
 མོན་ཁུངས་གང་ལེགས་ཡོད་པའི་ས་ཆ་རྒྱུང་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་པ་དང་། དེ་ནང་
 བཞིན་ཤོང་དུ་བརྗོད་པའི་གཙང་གསུམ་འབྱུང་ཡུལ་ཁུལ་ལྟ་བུར་མཆོན་ན་ཡང་རྒྱ་
 ཡི་འབྱུང་ཁུངས་ལུན་སུམ་ཆོགས་པའི་ས་ཆ་ཞིག་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་པ་རེད། དེ་ལ་
 རྒྱ་གཞུང་གིས་རྒྱ་བོད་འཛུགས་བསྐྱུན་བྱས་ནས་བོད་ཁུལ་གྱི་རྒྱ་ཡི་འབྱུང་ཁུངས་
 རྒྱ་ནག་ནང་ཐོགས་སུ་དཔོར་འབྲེན་བྱེད་པར་འཆར་གཞི་འདིར་བཞིན་མཁས་པ་

མང་པོ་ཞིག་གིས་ཆོད་དཔག་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་རེད།

གཉིས་པ། ལུ་བ་རྒྱུད་འཛོམ་འབྱེད་ཆེན་མོ་ལས་ཡུལ་སྐོར་སྐོར་འཆམ་ལས་རིགས།

ལུ་བ་རྒྱུད་དར་སྤེལ་ཆེན་མོའི་ཡུལ་སྐོར་སྐོར་འཆམ་ལས་རིགས་ཀྱིས་
རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱས་ལ་ལུས་པ་གཤམ་ཆེན་ཞིག་འདོན་བཞིན་པ་བརྟེན་ཡོད་པ་
དང་། བོད་ལུ་བ་རྒྱུད་ས་ཁུལ་གྱི་གཞུང་འབྲེལ་ལས་ཁུངས་ཁག་གིས་གནས་སྐོར་
ལས་རིགས་ཀྱི་ཐོན་ཁུངས་གང་མང་བསྡུགས་འདོན་བྱེད་པར་འབད་བཅོན་བྱེད་
བཞིན་ཡོད་ལ། ཁོང་ཆོས་དེའི་སྐོར་གྱི་ཐོན་ཁུངས་ལེགས་པོ་ཞིག་ལག་སོན་བྱུང་
བ་དང་ས་ཁུལ་དེ་ལ་ཆོང་ཐོག་ཉོ་འཛོང་གི་ལྟེ་གནས་སོགས་འཛུགས་བསྐྱར་རབ་
དང་རིམ་བུ་བརྒྱུད་ནས་ལོ་རེར་དད་ལྡན་གནས་སྐོར་བ་བརྒྱ་སྟོང་མང་པོ་འགྲུགས་
ཐབས་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། འདི་ནི་མིག་སྔར་བོད་ཁུལ་དང་ལྷག་པར་དུ་བོད་ཀྱི་
རྒྱལ་ས་ལྷ་སའི་ཕྱོགས་ནས་བྱུང་དང་འབྱུང་བཞིན་པའི་གནས་ཚུལ་ཡིན་ལ། སྤྱིར་
ལྷ་ས་ལྷ་བུ་བོད་ཀྱི་གནས་གང་མང་ཞིག་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་རོ་བོ་མཆོན་
པའི་གནས་འགངས་ཆེན་དུ་ཆགས་ཡོད་ནའང་། ད་ལྷ་ས་ཆ་འདི་དག་རྒྱ་གཞུང་
གིས་དཔལ་འཕྱོར་འཛོལ་བསྐྱར་བྱེད་པའི་དམིགས་འབེན་དུ་གྱུར་ཡོད་པ་རེད།
དེ་ཡང་ཁོང་ཆོས་དེ་ཕྱོན་བཞད་བཞིན་པའི་མཁར་གྲོང་ཞིག་གསོ་ཡི་བརྒྱུད་རིམ་
ཁོད་དུ་ཡང་། ལྷ་ས་ཁུལ་གྱི་གནའ་བོའི་ཁང་རྒྱུང་གང་མང་ཞིག་གཏོར་བཞིག་བཏང་
རྒྱུ་ཆ་བ་དུ་ཆོང་ཁང་དང་ཁོམ་ར། དེ་མིན་རྒྱལ་སྤྱིའི་རང་བཞིན་གྱི་མཐོན་ཁང་གང་
མང་འཛུགས་བསྐྱར་བྱས་ཡོད་པ་རེད། བོད་ཀྱི་ཕུལ་བཞག་རིག་གནས་ལ་བཅོ་
བཅོས་དང་མདོན་བཅོང་བྱེད་བཞིན་པའི་གནས་ཚུལ་འདི་དག་གནས་མཇལ་ལ་
ཐེབས་མཁན་གྱི་མི་གངས་དང་ཡུལ་སྐོར་སྐོར་འཆམ་ལ་ཡོང་མཁན་གྱི་ལྗོངས་རྒྱ་
བའི་མི་གངས་གཉིས་ཞིབ་བསྐྱར་ཞིག་བྱས་ན་གསལ་པོ་ཤིས་སྟབས་དཔེར་ན། ལྷ་
ས་ཁུལ་དང་བོད་ནང་གི་དགོན་སྡེ་གང་མང་ཞིག་དུ་རྒྱ་ནང་ནས་ལྗོངས་རྒྱ་ལ་ཡོང་
མཁན་གྱི་མི་གངས་དེ་གནས་མཇལ་བ་ལས་ལྷ་བ་འགྱུར་གྱིས་གངས་མང་བ་ཡོད་
པ་རེད། བརྒྱུད་རིམ་འདིའི་ཁོད་དུ་རྒྱ་གཞུང་གིས་ས་གནས་བོད་རིགས་མི་དམངས་

ནམས་རིམ་གྱིས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱབ་ཏུ་དེད་ནས་ཁོང་ཚོ་ལ་ཡུལ་སྐོར་སྐོར་འཆམ་པ་
 དང་མཉམ་དུ་འབྲེལ་བར་རེ་བསྐྱོན་པ་ལས་རང་གི་ས་ཐོག་ཏུ་རྒྱ་ནང་གི་གནས་སྐོར་
 པ་ནམས་ཀྱིས་བཅན་འཇུག་དང་གཏོར་བཅོམ་བྱེད་བཞིན་པའི་ཐད་ལ་སྐད་ཆ་ཚིག་
 གཅིག་བཤད་པའི་དབང་ཐང་ཡང་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད།

ལྷ་ས་ནི་འདིའི་སྐོར་གྱི་དཔེ་མཚན་ཡག་ཤོས་གཅིག་ཡིན། ལྷ་ས་ལྷ་བྱར་མཚན་
 ར། གནའ་བོའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་ཁང་རྩིང་ཁག་མེད་པར་བཅོས་ཆེས་
 ཚབ་ཏུ་དེར་རབས་ཀྱི་གཞུགས་མཐོང་བརྟན་པར་གས་གང་དུ་བཏགས་ཡོད་པའི་
 ཐོག་བཅེགས་ཁང་པ་མང་པོ་བརྒྱབ་པ་མ་ཟད། ལྷ་ས་ཁུལ་གྱི་ས་གནས་ཐོད་མི་
 རྣམས་བཅན་གྱིས་ས་གནས་གཞན་དུ་གནས་སྐོར་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་དང་འདས་
 པའི་ལོ་གཅིག་གི་ནང་བོད་ཀྱི་སྐོལ་རྒྱུན་ས་ཁུལ་གལ་འགངས་ཆེ་ཤོས་མང་པོ་
 ཞིག་ལ་གཏོར་བཞིག་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བཏང་ཡོད་པ་རེད། གཞན་ཐོད་རང་དབང་
 སྐོབ་སྤྲུག་ཚོགས་ཚུང་གིས་སྤྱི་ཁྱེད་བྱས་པའི་ས་ཡིག་བསྐྱུ་རུབ་ཀྱི་ལས་འགུལ་
 ཁོད་དུ་རྒྱལ་ཁབ་མི་འབྲེལ་བའི་ཐོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་བ་འབྲུམ་སྤྲུག་གཅིག་ལྷག་གིས་
 མཚན་རྟགས་བཀོད་ནས་ལྷ་སའི་བར་སྐོར་ཁུལ་གྱི་ཐོད་ཀྱི་གནས་མངའ་པའི་ས་
 གནས་གལ་ཆེན་ཁག་གི་ཁང་རྩིང་གཏོར་བཞིག་གི་གནས་རྒྱལ་ལ་རོ་རྒྱལ་བྱས་
 ཡོད་ན་ཡང་། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཐོད་མིའི་རོ་རྒྱལ་ལ་སྤྱད་མེད་དུ་བཏང་ནས་
 གནས་ཅ་ཆེན་དེ་དག་ཡོངས་སུ་བཅོ་བཅོས་བརྒྱབ་ཡོད་པ་རེད། གཞན་ལྷ་ས་ཁུལ་
 ཀྱི་རྒྱ་མིའི་གྲངས་འཛོར་དེ་རྗེ་མང་ནས་རྗེ་མང་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། ཞིབ་
 འཇུག་བྱས་པ་ལྟར་ན་༡༩༠༩ ན་ལོའི་ལོ་འཁོར་ལོ་གཅིག་གི་ནང་དུ་ཡང་ལྷ་ས་ཁུལ་དུ་
 རྒྱ་མི་གནས་སྐོར་བ་མི་གྲངས་ཁྱི་བཅོ་ལྷག་ཡོད་ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་མི་གནས་སྐོར་
 པ་དེ་དག་གིས་ས་གནས་ཐོད་མི་རྣམས་ཀྱི་ཉིན་ཞག་གི་འཚོ་བ་ལ་གཞོན་ཕྱགས་
 རབ་དང་རིམ་བུ་སྤྱོད་ནའང་། ས་གནས་མིད་གཞུང་གིས་གནས་རྒྱལ་དེ་དག་
 ཐག་གཅོད་བྱེད་རྒྱུ་པར་ཞོག་དུང་ཐོད་ཁུལ་གྱི་རྒྱ་མིའི་མི་གྲངས་མང་དུ་གཏོར་
 པར་ཕྱགས་སྐོན་རྒྱག་བཞིན་ཡོད་པ་རེད།

རྒྱ་ནག་གི་གནས་སྐོར་བ་བོད་ཁུལ་དུ་ཡོང་བ་དང་བོད་ཁུལ་གྱི་གཏེར་ཁ་བསྟོགས་
 འདོན་བྱེད་བ་དེས་བོད་ཁུལ་གྱི་དབལ་འབྱུང་འཕེལ་རྒྱས་སྤར་བས་གོང་འཕེལ་དུ་
 བཏང་ཡོད་ནའང་། བརྒྱད་ཇེས་དེའི་ཁྲོད་དུ་བོད་མི་རང་ལ་རེག་བའི་ཁེ་ཕན་དེ་ཉ་
 ཅང་ཉུང་ཉུང་ཡིན་པར་མ་ཟད། ཐ་ན་བོད་མི་རྣམས་ཀྱི་དགོས་དམིགས་སོགས་ལ་
 བསམ་སྒྲོ་གང་ཡང་བཏང་ཡོད་པ་མ་རེད།

འདིའི་སྐོར་ལ་༢༠༡༡ལོར། བོད་ཀྱི་རང་དབང་རྩོམ་པ་མོ་འོད་ཟེར་ལགས་ཀྱིས་རྒྱ་
 གཞུང་གིས་ཁོ་མོའི་ཟེན་བྲིས་བཀག་སྟོམ་མ་བྱས་སྟོན་ཉལ་ས་ནི་ཡུལ་སྐོར་སྐོ་
 འཆམ་བ་གཅིག་པོ་འཆོ་གནས་བྱེད་ས་མ་ཡིན་པར། དེ་ན་གདོད་མ་ནས་གནས་
 བཅས་ཡོད་པའི་བོད་མི་ཡོད་པར་མ་ཟད། ས་དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཁིང་ཁམས་ཤིག་ཀྱང་
 ཡིན་པ་རེད། ཡིན་ནའང་ད་ལྟའི་ལྷ་ས་དབལ་འབྱུང་འབྱུང་འགོད་ཀྱིས་ཁྲོན་ཡོངས་
 རྣམ་གཏོར་བཤིག་བཏང་ཡོད་པ་རེད། །ཞེས་བཀོད་ཡོད།

འདི་ལྟ་བུའི་གནས་ཚུལ་ནི་ལྷ་ས་ཙམ་མ་ཡིན་པར། བོད་མངོན་དབུས་མཐོ་སྐང་ན་
 ཡོད་པའི་དགོན་སྡེ་དང་། ཁྲོང་སྡེ་གང་མང་ཞིག་ལ་བྱུང་དང་འབྱུང་བཞིན་ཡོད་པ་
 རེད། དཔེར་ན། བོད་ཡུན་ནན་ཁུལ་གྱི་ཤམ་རྩ་ལ་དང་། ཟླ་ཁོན་གྱི་གཟི་ཆ་སྡེ་དགུ་
 ཀན་སུཅུ་ཡི་རྩ་བ་དགོན་པ་སོགས་ནི་འདིའི་སྐོར་གྱི་དཔེ་མཆོན་ལག་ཤོས་དེ་
 ཡིན་པ་རེད། ས་ཁུལ་འདི་དག་ལྷ་བྱུང་མཆོན་ན། སྟོན་ཆད་འབག་བཅོག་ཆེ་དགས་
 བ་དང་ས་ཁུལ་ལ་འབྲུད་བཞུད་སྟབས་མི་བདེ་བ་ཞིག་ཡིན་ཡང་། བར་སྐབས་ནས་
 རྒྱ་ནག་གིས་ཡུལ་སྐོར་སྐོ་འཆམ་གྱི་ས་ཆོགས་སུ་བྱ་ཆེད་བཙོ་བཙོས་འདྲ་མཉམ་
 བས་པས་ད་ལྟ་ས་ཁུལ་འདི་དག་ནི་མི་མང་པོ་འདུས་འཛོམས་ཀྱི་ཡུལ་སྐོར་སྐོ་
 འཆམ་གྱི་ས་ཁུལ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་ཆགས་ཡོད།

༡ བོད་ཁུལ་དུ་ཡུལ་སྐོར་སྐོ་འཆམ་ལས་རིགས་ཀྱི་འཇུགས་བསྐྱུན།

བོད་ཁུལ་གྱི་ཡུལ་སྐོར་སྐོ་འཆམ་ལས་རིགས་འཕེལ་རྒྱས་སུ་བཏང་བ་དེ་རྒྱ་ནག་
 དབུས་གཞུང་གི་མ་དདུལ་ཕོན་ཆེན་གཏོང་འདོག་བྱས་ནས་ཆོང་ར་འཕེལ་རྒྱས་

སུ་བཏང་བ་དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་ལ་
 གཞིགས་ན་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ནུས་ཕྱགས་ཡོད་ཀྱི་བཏོན་ནས་བོད་ཁུལ་གྱི་
 ཡུལ་རྫོང་རྫོོ་འཆམ་ལས་རིགས་ཀྱི་ཁབ་བསྐྱགས་དེ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལས་གཞི་གལ་
 ཆེན་ཞིག་ལ་བཞག་ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་ནག་དབུས་གཞུང་གིས་བོད་ཁུལ་དུ་འཛུགས་
 བསྐྱོན་བྱས་ཡོད་པའི་མགྲོན་ཁང་དག་གི་མགྲོན་བོའི་ས་མིག་བསྐྱངས་པའི་ཕྱིར་
 འོ་གསར་སོགས་བྱང་གསེང་དམིགས་བསལ་བ་ཁག་དམ་འཛིན་བྱས་ནས་གོམ་
 གང་མདུན་རྫོས་ངར་ཡུལ་རྫོང་རྫོོ་འཆམ་གྱི་རིག་གཞུང་དང་ཡུལ་རྫོང་རྫོོ་འཆམ་
 པའི་བྱ་སྡུག་སོགས་ལ་ཁབ་བསྐྱགས་ཕྱགས་ཆེན་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། མདོར་
 བརྒྱུ་ཁབ་དབུས་གཞུང་དང་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ཁག་གི་མ་དདུལ་རྒྱབ་སྐྱོར་
 ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་ནག་ཁྲོན་ཡོངས་ཀྱི་ཡུལ་རྫོང་རྫོོ་འཆམ་ལས་རིགས་དེ་ཕྱགས་
 ཡོངས་ནས་འཕེལ་རྒྱས་སུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་རེད།

དེ་ཡང་བོད་འདི་ཉེ་བའི་ལོ་འགའི་རིང་ལ་ཡུལ་རྫོང་རྫོོ་འཆམ་གྱི་ལྷོ་གནས་གཙོ་བོ་
 ཆགས་པ་དང་། དེའི་རྫོན་ལ་བོད་ཁུལ་གྱི་སྤྱིའི་མཐུན་རྒྱུན་དམན་པ་དང་ས་མཐོ་བ།
 འཆོ་རྒྱུད་གི་མི་འདར་བ། ད་དུང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ནམ་རྒྱན་ཁབ་བསྐྱགས་བྱེད་བཞིན་
 པར་བོད་རྗེས་ལུས་ཡིན་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཀྱིས་བོད་ནང་དུ་ཡུལ་རྫོང་རྫོོ་འཆམ་
 དང་འབྲུལ་བཞུད་བྱེད་པའི་རྒྱ་མི་ཏ་ལམ་མེད་པ་ཡིན། ཡིན་ནའང་ད་ལྟ་གནས་
 སྐབས་གནས་ས་གོ་འབྲེད་པ་བཞིན་མད་དེ་འགྱུར་ལྷོག་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། ཕྱིའི་ཆ་
 རས་མཐུན་རྒྱུན་འཛུགས་བསྐྱོན་རབ་དང་རིམ་བ་བྱས་ཡོད་བ། དཔེར་ན་རྒྱ་ནག་
 ནང་ལོག་གི་ས་ཆ་གང་མང་ཞིག་ནས་ལྷ་ས་བར་དུ་ཐད་ཀར་སྤར་བསྐྱོད་ལྷགས་
 ལམ་བཅུགས་ཡོད་པས། ལྷ་ས་དང་བོད་མདོ་དབུས་མཐོ་སྐང་འདི་རྒྱ་ནག་མི་སེར་
 ད་ལྟས་མ་རྣམས་ཀྱི་འབྲུལ་བཞུད་བྱེད་སའི་ས་ཆོགས་གལ་ཆེན་ཞིག་དུ་ཆགས་
 ཡོད་པ་དང་། མིག་སྤར་རྒྱ་གཞུང་གི་དེལ་བསྐྱགས་ནང་དུ་བོད་འདི་གྱུར་གྱི་
 བོད་རྫོངས་ཞེས་རྒྱ་གཞུང་གི་ཞིང་ཆེན་ཆེས་གསར་ཤོས་དང་ས་ཆ་ཆེས་གཙང་
 ཤོས། དེ་མིན་ལྷ་དྲུག་གིས་མ་གོས་པའི་ས་ཆ་ཡིན་ཚུལ་ཁབ་བསྐྱགས་བྱེད་བཞིན་
 ཡོད་པས། ད་ལོའི་ལོ་འདི་ལ་རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་ཁུལ་དུ་ཡུལ་རྫོང་རྫོོ་འཆམ་པ་མི་

གངས་འདི་འབྲུ་ཞིག་སྟེ་ལེན་བྱས་ཡོད་ན། ལོ་ཁ་གསུམ་གྱི་ཆེས་སུ་གངས་ཀ་དེ་ལྷ་བ་
གང་མང་གི་རྒྱུ་མང་དུ་འཕྲོ་རེས་བ་བརྗོད་མ་དགོས་བ་རེད།

རྒྱ་གཞུང་གིས་མ་དདུལ་འཁོར་ཆེན་བཏང་ནས་ཡུལ་སྐོར་སྐོར་འཆམ་ལས་རིགས་
འཕེལ་རྒྱས་སུ་བཏང་བ་འདིའི་དགོས་དམིགས་ནི་སྐྱེས་ཁམས་སྡོངས་རྒྱ་དང་
རིགས་རུས་འཆོ་བའི་སྐོར་གྱི་སྡོངས་རྒྱ་དེ་མིན་པར་ཆོང་ལས་ཡུལ་སྐོར་སྐོངས་རྒྱ་
བཅས་དགོས་དམིགས་ཁག་གསུམ་དང་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བ་སྤྲད་ཡོད་པ་དང་། དེ་
ཡང་སྐྱེས་ཁམས་ཡུལ་སྐོར་སྐོར་འཆམ་དང་སྐྱེས་ཁམས་སྡོངས་རྒྱ་དེ་གཙོ་བོ་རང་
བྱུང་གི་སྐྱེས་ཁམས་ཁོར་ཡུག་ཁག་ལ་བཟོ་བཅོས་བྱས་ཆེས་མཛེས་སྡོངས་དེ་དག་
གནས་སྐོར་བ་རྣམས་ལ་རིན་གོང་མཐོན་པོ་བྱས་ནས་མངོན་བཅོང་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་
ལ། བརྒྱད་རིམ་དེའི་ཁྲོད་དེ་སྟོན་རང་བྱུང་གི་བྱུང་ཆར་ཆགས་ཡོད་པ་དང་ལྷག་
པར་དུ་ས་གནས་མི་དམངས་རྣམས་ཀྱི་འཆོ་བའི་འབྱུང་རྩ་ཆགས་ཡོད་པའི་རི་རྩ་
ནགས་གསུམ་དང་མཆོ་དང་མཆོའུ་དེ་བཞིན་རྩ་ས་ལ་སོགས་པར་ར་བ་བསྐོར་བ་
དང་ཅིག་པ་སོགས་བཅིགས་བསམ་དེ་སྟོན་གྱི་རང་བྱུང་གི་ངོ་བོ་དེ་དག་ཆ་ཆར་བ་
གཏོར་བརྒྱག་དུ་བཏང་ཡོད་པ་རེད།

སྔོན་རྒྱན་དང་ཡུལ་སྔོན་སྡོངས་རྒྱ་ནི་གཙོ་བོ་རྒྱ་གཞུང་གིས་ས་གནས་བོད་མི་
རྣམས་ཀྱི་ཁོང་སྟེ་དང་བོད་མིའི་བྱུང་ཆོས་ལྡན་པའི་ས་གནས་ཁ་གསུམ་ལ་མཛེས་
བཟོ་བྱས་ཆེས་ས་དེ་གའི་རིག་གཞུང་དང་ཡུལ་སྔོན་གོམས་གཤིས་སོགས་གནས་
སྐོར་བར་འབྲེམས་འཆོང་བྱེད་པ་དེ་ཡིན། བརྒྱད་རིམ་དེའི་ཁྲོད་བོད་མི་རྣམས་ལ་
མི་འདོད་བཞིན་དུ་སྔོན་རྒྱན་གྱི་ཁྱོད་ཆས་སྤྲས་སུ་བཅུག་སྟེ། གནས་སྐོར་བའི་པར་
ཆས་ཀྱི་མདུན་དུ་འཇུག་དང་བཅས་ལངས་དགོས་པའི་གནས་སྤངས་དེ་འབྲུ་ཞིག་
གི་འོག་ནས་བོད་མི་དང་བོད་ཀྱི་སྔོན་རྒྱན་རིག་གཞུང་ཁག་དོན་དུ་རྒྱ་གཞུང་གིས་
རི་དྲགས་ཁང་ནང་གི་སེམས་ཅན་འབྲེམས་སྟོན་བྱེད་པ་བཞིན་ཡུལ་སྐོར་སྐོང་འཆམ་
བ་རྣམས་ལ་འབྲེམས་སྟོན་དང་འབྲེམས་འཆོང་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་
དགོད་བྱོ་བ་ཞིག་ལ་དེ་སྟོན་རྒྱ་མི་ཡིས་སྐྱོ་དང་ཆེས་ལུས་ཁའང་སྐྱོ་འཕྲོད་བསྟེན་

གྱི་འཆམ་བའི་མི་རིགས།དེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་གཞུང་ལ་སློ་མི་དཀར་བའི་མི་རིགས་
ཞེས་འབོད་བའི་བོད་མི་ད་ལྟ་ནི་ཁྲབ་བསྐྱགས་བྱེད་བའི་དམིགས་འབེན་གཙོ་བོ་
ཞིག་ཆགས་ཡོད་པ་དེ་རེད།

ཡུལ་སྐོར་སློ་འཆམ་ལས་རིགས་དེ་ལྟ་ས་ས་ཁུལ་དུ་འཕེལ་རྒྱས་སོང་བ་དང་མཉམ་
དུ་ནང་ལོག་ས་ཁུལ་གྱི་ཆོང་བ་མང་བོ་ཞིག་ལྟ་ས་སོགས་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་མང་བོ་
དུ་ཡོང་ནས་དམངས་ཉེར་ཁེ་ལས་རང་བཞིན་གྱི་གསོལ་མགོན་ཁང་མང་བོ་གསར་
འཛུགས་བྱེད་པར་གྲོས་བསྐྱར་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་རེད།དེ་ཡང་དང་ཐོག་རྒྱ་ནག་
ནང་གི་ཁེ་ལས་མི་ཉུང་བ་ཞིག་བོད་ཁམས་ཕྱོགས་ཉེ་དྲེང་གི་ཐེ་མོན་དང་ཡུན་ནན་
ས་ཁུལ་དུ་འཛུགས་བསྐྱར་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་དང་།རིམ་བཞིན་བོད་ལྟ་ས་ས་ཁུལ་
དུ་ཡང་རྒྱ་ནག་དབུས་གཞུང་གི་སྤྱི་དབུས་གྲོས་མོལ་བྱེད་སའི་ལྷེ་གནས་སོགས་སུ་
རྒྱ་བསྐྱེད་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་རེད།རྒྱ་མཆོན་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་མང་ཆེ་བ་རང་བཞིན་
གྱིས་ས་བབས་གཙང་ཞིང་ཉ་ཅང་ལྷིང་འཇགས་ཀྱི་གནས་ཡིན་པས་གྲོས་མོལ་
བྱེད་སའི་གནས་ཡག་ཤོས་ཤིག་ཡིན་པའི་དགེ་ལུ་མཛོང་བཞིན་ཡོད་པ་རེད།

ཡུལ་སྐོར་སློ་འཆམ་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་ཁོད་གནས་སྐོར་བ་རྣམས་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་
ཨ་མ་དེ་དང་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བ་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་མེད་པ་དང་།ཁོང་ཆོ་ལྗོངས་རྒྱ་ལྷེ་
གནས་གཅིག་ནས་ལྷེ་གནས་གཞན་གང་ཞིག་ལ་འགྲོ་དགོས་ན་ཡང་རྒྱ་གཞུང་
གིས་གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད་པའི་སྡེ་ཁུན་པའི་འབྲེལ་བ་མཛོད་ཁོད་ཀྱི་ཀྲུང་གོའི་
བོད་ལྗོངས་དེ་མ་གཏོགས་རྒྱས་ཡོན་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་མེད་པ་རེད། སྤྱིར་སྡེ་ཁུན་པ་
ཞིག་ཡིན་ན་ལྗོངས་རྒྱ་ལྷེ་གནས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་གང་ཡིན་པ་བྱང་པོར་འབྲེལ་བ་མཛོད་
བྱེད་པ་ལས་དེ་ལ་འཁྲིག་བཛོད་དང་རྒྱ་བཟོ་སོགས་བྱེད་མི་ཆོག་ནའང་། བོད་ནང་
གི་སྡེ་ཁུན་པ་དག་གིས་གནས་བཤད་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ལོ་རྒྱུས་སོགས་གནས་
རྒྱུལ་གང་འབྲེལ་གྱིན་ནའང་རྒྱ་གཞུང་གིས་གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད་པ་དེ་ལས་
བརྒལ་མི་ཆོག་པར་མ་ཟད།ལྷག་པར་རྒྱ་གཞུང་གི་སྡེ་ཁུན་པའི་སྤྱི་གཞུང་གཞིའི་ནང་དུ་
འཁོད་ཡོད་པ་ལྟར་རྒྱ་གཞུང་ལ་སློན་བཛོད་བྱེད་པའི་སྐད་ཆ་དེ་ལས་ཀྱང་བཤད་མི་

ཚོག་པ་རེད། གལ་ཏེ་གཏན་འཁེབས་དེ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ན་ཆད་པ་གཙོད་བཞིན་
ཡོད་པ་རེད།

དེ་ཡང་གོང་དུ་བཅོད་པ་ལྟར་རྒྱ་ནག་གི་སྡེ་འན་པའི་སྤྲིག་གཞི་དོན་ཚན་བཅུ་
གཅིག་པའི་ནང་དུ་སྤྲི་འན་པས་སྡོངས་རྒྱ་གནས་བཤད་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱལ་
ཁབ་ཀྱི་ཁེ་མན་དང་མི་རིགས་ཀྱི་ལ་རྒྱ་ལ་སྤང་སྡོབ་བྱེད་དགོས་པའི་ཁར་རྒྱལ་
ཁབ་ལ་མཆན་སྤྲད་བྱེད་པ་དང་མི་རིགས་ཀྱི་ལ་རྒྱ་ལ་གཙོད་པའི་སྤྲད་ཆའི་རིགས་
བཤད་མི་ཚོག་ཤེ་ཅས་བཀོད་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྤྲིག་གཞི་དོན་ཚན་ཉི་ལུ་
པའི་ནང་དུ་ཡང་སྤྲི་འན་པ་སུ་ཞིག་གིས་ཀྱང་རྒྱལ་ཁབ་ལ་གཙོད་པ་དང་མི་
རིགས་ལ་གཙོད་པའི་བྱ་སྤྲོད་རིགས་སྡེ་ལ་ཆེ། ས་གནས་སྡོངས་རྒྱ་ལྟོགས་སྡེ་
ཚན་གྱི་སྡེ་འན་པ་ག་གོ་མོ་དེ་ལ་བཀའ་རྒྱ་བཏང་ནས་ཁོང་གི་བྱ་སྤྲོད་ལ་དག་ཐེར་
བྱེད་དུ་འཇུག་དགོས་པ་དང་། གལ་ཏེ་གཏན་ཚུལ་རྩ་བའི་ཡིན་ཆེ་རྒྱ་ནག་དབུས་
གཞུང་ཡུལ་སྐོར་སྐོར་འཆམ་སྲིད་འཛིན་དོ་དམ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ས་གནས་ཐད་
གཏོགས་ལས་ཁུངས་བརྒྱད་ནས་སྡེ་འན་པ་ག་གོ་མོ་དེ་ལི་སྡེ་འན་ཚོག་མཆན་
འཛིན་ཡིག་ཕྱིར་བསྐྱེད་བྱེད་དགོས་པ་དང་མཉམ་དུ་འབྲེལ་ཡོད་ཡུལ་སྐོར་སྐོར་འཆམ་
ཁེ་ལས་ལ་ཡང་ཉེན་བརྟེན་གཏོང་དགོས། ཤེ་ཞེས་བཀོད་ཡོད་པ་རེད།

སྤྲིག་གཞི་འདིའི་ནང་དུ་སྤྲི་འན་པ་སུ་ཞིག་ཡིན་ཅུང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གཏན་འཁེབས་
དང་མི་མཐུན་པའི་གནས་ཚུལ་འབྲེལ་བཅོད་བྱེད་མི་ཚོག་པ་དང་ལྷག་པ་དུ་བོད་
མིའི་སྡེ་འན་པ་ཞིག་ཡིན་ཆེ་དེ་ལས་ཀྱང་དམ་འཛིན་ནན་མོ་བྱེད་བཞིན་ཡོད། སྤྲི་
ལོ་ ༢༠༡༣ ལོར་བོད་ནས་སྤོས་ཕྱོད་དུ་ཡོང་མཁན་གཅིག་གིས་བཅོད་པ་ལྟར་ན།
དེ་སྤོན་བོད་ནས་སྡེ་འན་པའི་ལས་ཀ་གཉེར་མཁན་གྱི་བོད་མི་ཞིག་གིས་གོང་དུ་
བཅོད་པའི་རྒྱ་ནག་གི་སྤྲིག་གཞི་ཁག་དེ་དང་འགལ་ནས་བོད་ཀྱི་དངོས་བྱུང་གནས་
ཚུལ་ཁ་གསུང་སྤྲི་འན་སྐོར་འཆམ་བར་འབྲེལ་བཅོད་བྱས་པས་རྒྱ་གཞུང་གིས་ཆེ་
བཙོན་གྱི་ཁྲིམས་ཐག་བཅད་པ་རེད། དེ་དང་ཆ་འདྲ་བར་བོད་མི་སྡེ་འན་པ་གཞན་
ཞིག་ལ་ཡང་ཁོང་གིས་སྤྲི་བྱས་པའི་ཨ་རིའི་ཡུལ་སྐོར་བ་ཞིག་གིས་རྩོམ་སྒྲུང་

མའི་འགྲིས་སུ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་དར་ལག་ཏུ་བཟུང་ནས་བར་བསྐྱོན་བར་རྒྱ་གཞུང་གིས་
ཤེས་རྟོགས་བྱུང་ཏེ་སྡེ་ཤུན་པ་རང་ལ་གོང་དང་འདྲ་བར་ཆེ་བཙོན་གྱི་ཁྲིམས་ཐག་
བཅད་པ་རེད།

རྒྱ་ནག་དབྱུས་གཞུང་གིས་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཁག་གི་གནས་ཆེན་ཁག་ཡིན་ནའང་
འདྲ།དེ་མིན་འགྲེམས་སྟོན་ཁང་དང་ལྗོངས་རྒྱུ་ལམ་སྟོན་ལས་གཞི།དེ་བཞིན་ལྷ་
མོ་རྫོས་གར་སོགས་བོད་ཀྱི་སྐྱལ་རྒྱུན་རིག་གཞུང་གང་ཞིག་ཡིན་ནའང་དབྱུས་
གཞུང་དང་ཁ་བྱལ་ཐབས་མེད་པ་དང་ནམ་ཡིན་ཡང་གནས་སྐྱོར་བ་ཆང་མར་བོད་
དེ་རྒྱ་ནག་གི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཡིན་པ་ཁ་བཏོན་བཞིན་འདོན་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། དེ་
ཡང་དཔེར་མཆོད་ཅུང་མོད་ན།འགྲེམས་སྟོན་ཁང་ཆང་མར་བོད་བཅེངས་འབྲེལ་
མ་བཏང་སྟོན་ཏུ་བོད་དེ་མེར་མོ་བས་བཙན་བཟུང་བྱས་ཡོད་པའི་ཆེས་སྤྱུག་རྩལ་
ཆེ་བའི་ཞིང་བྲན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་ཡིན་ཚུལ་དང་།བོད་བཅེངས་
འབྲེལ་བཏང་རྗེས་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ལ་འཕེལ་རྒྱས་དང་བོད་མའི་འཆོ་བ་ལ་འགྱུར་
ལྡོག་ག་ཆོད་བྱུང་ཡོད་མེན་སོགས་བྱུང་བསྐྱགས་ཁོ་ན་བྱས་ནས་བསྐྱད་ཡོད་པ་
རེད།དུས་མཚུངས་སུ་རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་བཙན་པོའི་སྐབས་སུ་རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཇོ་
བོད་ཏུ་གདན་འདྲན་བྱས་པ་སོགས་བོད་ཀྱི་སྟོན་བྱུང་གི་ལོ་རྒྱུས་གང་མང་ཞིག་ལ་
བཟོ་བཙོས་བརྒྱབ་ནས་རྫོས་གར་གར་སྟེགས་ཀྱི་སྤྲོད་ཏུ་འབྱུང་སྟོན་བྱེད་བཞིན་
ཡོད་པ་དང་།ད་དུང་མོ་བྲང་བོ་ཏ་ལ་འཇུགས་བསྐྱུན་གྱི་ཐད་ལ་ཡང་འཁྲིག་བརྒྱད་
རབ་དང་རིམ་བུས་ནས་དེ་ནི་རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཇོ་བོད་ཏུ་ཐེབས་པའི་མན་འབྲས་
ཡིན་ཚུལ་དང་། ད་དུང་རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཇོ་ནི་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་དཔལ་ཡོན་གྱི་ཡར་
རྒྱས་ལ་བྱས་རྗེས་ག་ཆོད་ཆེ་མིན་སོགས་འགྲེལ་བརྒྱད་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་རེད།དེ་
བཞིན་སྤྱི་སྡེ་ཤུན་པ་ཆོ་ཡིན་ནའང་མང་ཆེ་བ་རྒྱ་གཞུང་གིས་ཐབ་སྦྱང་ནན་མོ་སྤྱད་
ཡོད་པའི་རྒྱ་ནག་གཙུག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྒྱ་རིགས་ཁོ་ན་ཡིན་པ་རེད།

གང་ལྟར་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་དང་རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་ལ་རྒྱ་གཞུང་གིས་བཟོ་
བཙོས་འདྲ་མིན་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་བརྒྱབ་རྗེས་ལུལ་སྐྱོར་སྐྱོ་འཆས་པ་ཆོ་ལ་པར་བསྐྱུ་

བཅོད་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་རེད།

ཐོད་དུ་བསྐྱོད་སྤྱོད་མཁན་སུ་ཞིག་ཡིན་ནའང་། ཐོད་ས་ག་ས་གང་དུ་ཡང་མཐོང་རྒྱ་
ཡོད་པ་ཞིག་ནི་རྒྱ་གཞུང་གི་མི་མེར་དགུས་མ་དེ་དག་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་
ཚུགས་གཅིག་ནས་སྤྱོད་ཐོན་དུད་འབྲེལ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ལས་གཞི་སྤེལ་ནས་རྒྱལ་
ཡོངས་སུ་དབུལ་སྐོངས་རོགས་སྐྱོར་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། ཚུགས་གཅིག་ནས་
མ་དབུལ་འཁོར་ཆེན་བཏང་ནས་རྒྱ་མི་མི་མེར་དགུས་མ་རྣམས་ལ་ཐོད་ཁུལ་དུ་
འགྲུལ་བཞུད་བྱེད་པར་སྒྲུལ་འདེད་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་བརྒྱུད་རིམ་
དེའི་ཁྲོད་དུ་རྒྱ་གཞུང་གིས་རྒྱ་མི་གནས་སྐྱོར་བ་མི་མེར་དགུས་མ་རྣམས་ཤུར་གྲོའི་
རང་བཞིན་ལྡན་པའི་ཐོད་གྱི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱ་མ་དེ་དག་འབྲེལ་བརྗོད་གང་ཐུབ་གིས་
ཐོད་ཁུལ་གྱི་རྒྱ་གཞུང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་གང་ཐུབ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། དེ་
ལས་ལྟོག་སྟེ། ཐོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་ངོ་པོ་མཆོན་པའི་སྒོལ་རྒྱུན་གྱི་གྲོན་ཆས་
ཅམ་སྤྲས་ནས་ཡུལ་སྐྱོར་སྐྱོ་འཆམ་པ་དག་གི་པར་ཆས་ཀྱི་མདུན་དུ་ཕྱ་ཚུགས་
ཀྱིས་འཇུག་ཅམ་བྱེད་པའི་ལས་དབང་ནི་ཚུགས་གཉིས་ཀྱི་གཅིག་མཆུངས་
ཆགས་ཡོད་པ་རེད།

ཁ། ཡུལ་སྐྱོར་སྐྱོ་འཆམ་ལས་རིགས་ཁྲོད་ཀྱི་ཐོད་མིའི་གནས་སྤངས།

དོན་ངོ་མར་བཤད་ན་ཡུལ་སྐྱོར་སྐྱོ་འཆམ་ལས་རིགས་ཀྱིས་ཐོད་ཁུལ་
དུ་ཁྲིར་ཡོང་བའི་འཕེལ་རྒྱས་དེ་ཉ་ཅང་ལྷ་དོག་པོ་དང་། རྒྱ་མཆོན་ནི་ཡུལ་སྐྱོར་སྐྱོ་
འཆམ་ལས་རིགས་དེའི་ཁྲོད་དུ་སུ་ཞིག་ལ་ཁེ་ཕན་རེག་མིན་གྱི་དབང་ཐང་ཆ་ཆང་
རྒྱ་ནག་དབུས་གཞུང་དང་ས་གནས་སྤྱིད་གཞུང་གི་སྤངས་འཛིན་བྱེད་བཞིན་ཡོད་
པ་རེད། དོན་དམ་པར་ཁེ་དབང་རེག་མཁན་དེ་ཐོད་ཀྱི་ཆོང་རའི་ནང་དུ་མ་དབུལ་
འཁོར་ཆེན་གཏོང་ཐུབ་མཁན་དང་སྤྱིད་གཞུང་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་མཁན་ཁོ་ན་ཡིན་
ཟེར། ས་གནས་ཐོད་མི་ཆོར་མཆོན་ན། གཅིག་ནས་མ་དབུལ་མེད་པ་དང་གཉིས་
ནས་སྤྱིད་གཞུང་དང་འབྲེལ་བ་མེད་རྒྱུན་དེ་དང་དེ་ལྟ་བུའི་ཁེ་ཕན་རྒྱུང་ཅམ་ཡང་
རེག་གི་མེད་པ་རེད། ཐོད་མི་ཆོས་ཐ་ན་རང་ཉིད་སྤྱིར་གྱི་རྒྱུངས་འཁོར་ནས་རྒྱུན་

གསེག་དཔལ་ཅག་ཅིག་མཐོ་སྒྲུབ་བྱེད་སྤྱད་ཀྱི་སྒྲ་འཁོར་ཞིག་ཏུ་བསྒྱུར་བསམ་ན་
 ཡང་དེ་ལ་སྒྲིང་དགོས་པའི་མ་དཔལ་མེད་པ་སོགས་དཀའ་ངལ་རབ་དང་རིམ་པ་
 འབྲུང་བཞིན་ཡོད་པས། དེ་ལས་ཆེ་བ་ཟ་ཁང་དང་མགོན་ཁང་སོགས་གཉེར་རྒྱུ་ནི་དེ་
 བས་ཀྱང་བཤད་མ་དགོས་པ་ཞིག་རེད། རྒྱ་མཚན་དེའི་དབང་གིས། རྒྱ་གཞུང་གིས་
 དུལ་སྒྲོར་སྒྲོ་འཆམ་ལས་རིགས་ཀྱིས་བོད་མི་རྣམས་ཀྱི་འཆོ་བར་ཁེ་བན་ཉིལ་འབྱུ་
 ཅམ་ལས་རེག་གི་ཡོད་པ་མ་རེད།

གནས་སྤངས་འདི་ལྟ་བུ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ལྷ་ས་ཅམ་མ་ཡིན་པར། བོད་མདོ་དབུས་
 ཁམས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བའི་མཆོ་སྒྲོན་དང་ཐེ་མོན། དུན་ནན་དང་ཀན་སུཅུ་བཅས་
 ཀྱི་ཞིང་ཆེན་ཁག་ཏུ་ཡང་བྱུང་དང་འབྱུང་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། མ་ཟད་དུལ་སྒྲོར་སྒྲོ་
 འཆམ་ལས་རིགས་ཁོང་དུ་ལས་ཞུགས་གོ་སྐབས་ཀྱི་ཆད་དེ་ཡང་བོད་མིར་མཆོན་
 ན་ཏེ་ཅང་དགོན་པོ་ཡིན་པ་དང་། ལས་ཞུགས་ཀྱི་གོ་སྐབས་རེག་པའི་དབང་དུ་བཏང་
 ན་ཡང་བོད་མིས་ལས་ཀ་བྱེད་ས་དེར་ལས་ཀ་ཏེ་ཅང་དཀའ་ཆེགས་ཆེ་ས་ཟ་ཁང་
 དང་མགོན་ཁང་རིགས་ཀྱི་གཅང་སྒྲུབ་བྱེད་མཁན་དང་ཀང་ཐང་ལྗོངས་རྒྱ་བ་རྣམས་
 ཀྱི་རྟ་བ་དང་བྲེལ་བའི་ལས་ཀ་མ་གཏོགས་རེག་གི་མེད་པ་རེད། མ་ཟད་ལས་ཀའི་
 ཁོང་ཀྱི་སྒྲ་ཆ་དང་དེ་ལས་གཞན་པའི་མཐུན་རྐྱེན་སོགས་ཀྱང་རྒྱ་མི་ལས་བྱེད་པ་
 དང་བསྐྱར་ན་ཏེ་ཅང་ཉུང་ཉུང་ཡིན་པས། ཡོང་སྒྲོ་དེ་ཡིས་ནམ་རྒྱུན་གྱི་འཆོ་བའི་འགྲོ་
 གོན་འཁྲོལ་ཅམ་ལས་ཕན་གང་ཡང་ཐོགས་ཀྱི་མེད་པ་རེད།

དེར་གི་དུས་འདིར་དུལ་སྒྲོར་སྒྲོ་འཆམ་ལས་རིགས་ཀྱི་ཆོང་ར་དེ་དཔལ་འབྱོར་
 འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་མཐོང་བས། ས་གནས་སྤྱིད་གཞུང་དང་
 འབྲེལ་ཡོད་དཔོན་རིགས་རྣམས་ཀྱིས་ལྗོངས་རྒྱ་འབྱུང་ཁུངས་སུན་སུམ་ཆོགས་
 པོ་ཡོད་པའི་ས་གནས་ཁག་མང་པོ་དཔེགས་འབེན་དུ་བསྐྱུང་ནས་མདོན་སྒྲོག་
 བརྒྱུད་གསུམ་གྱིས་བཅན་བསྐྱུང་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། བཅན་བསྐྱུང་བྱས་ཇེས་
 དེ་ལ་མཛེས་བཅོ་སོགས་བཅོ་བཅོས་འབྲེམ་མེད་གནས་སྒྲོར་བ་འགྲུགས་གང་
 ལུབ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། དེ་སྒོན་རྒྱ་གཞུང་གིས་བཅོ་བཅོས་བྱས་ཆར་བའི་ལྷ་

ས་བར་སྒྲོར་ལྟ་བུར་མཆོཅ་ན། སྒྲིར་བར་སྒྲོར་ནང་ཁུལ་འཇུགས་བསྐྱུན་དང་བཅོ་
 བཅོས་གང་འཆས་བྱས་ཡོད་ན་ཡང་། ཉེ་འགྲམ་གྱི་ས་ཆ་མང་པོ་བཞིག་ནས་ས་
 ཆག་རྩོད་ལ་དུ་བཏང་རྗེས་བསྐྱུར་འཇུགས་སོགས་གང་ཡང་བྱས་མེད་པ་རེད། ལྷག་
 བར་དུ་ལྷ་ས་ས་ཁུལ་གྱི་ཡུལ་སྒྲོར་ལས་རིགས་འབེལ་རྒྱས་སུ་སོང་བ་དང་མཉམ་
 དུ་ཁུལ་དེ་ཡི་ཆོང་ཚོག་གི་རིན་པོང་སོགས་ཀྱང་རྗེ་མཐོ་ནས་རྗེ་མཐོར་འགྲོ་བཞིན་
 ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་ཡུལ་སྒྲོར་ལས་རིགས་ལས་བསགས་པའི་ཡོང་སྒོ་དེ་
 དག་རྒྱ་མི་དཔོན་རིགས་ཆོ་དང་སྒྲེར་གྱི་ཁེ་ལས་བ་དེ་དག་གི་ཉར་འདུག་པ་ལས་
 སྒྲིར་སྒྱེ་ཆོགས་སྤེར་དུ་སྒྲིར་གཏོང་བྱེད་པའི་ལུགས་སྒྲོལ་སྤྲོན་མ་ནས་མེད་ཀྱིན། ལྷ་
 ས་གཙུག་བྱས་པའི་པོད་ས་ཁུལ་གཞན་གྱི་ནམ་རྒྱུན་ཡོང་འབབ་མེད་པའི་པོད་རིགས་
 མི་དམངས་ཆོ་ལ་མཆོཅ་ན་དཀའ་ངལ་འཕར་མ་ཞིག་ཆགས་བཞིན་ཡོད་པ་རེད།

ཡུལ་སྒྲོར་ལས་རིགས་ཀྱིས་པོད་པ་རྣམས་ལ་སྒྲེར་ཡོང་པའི་ལུགས་རྒྱུན་གཙུག་
 པོ་གཞན་ཞིག་ནི་རྒྱ་མིའི་མི་གངས་རྗེ་མང་དུ་འགྲོ་བཞིན་པ་དེ་ཡིན་པ་དང་། དེ་
 ཡང་༢༠༡༣ལོའི་ཀུའུ་ཡོག་གྲོང་སྒྲེར་དུས་དེབ་སྤེར་བཀོད་པ་ལྟར་པོད་ས་ཁུལ་
 གྱི་དགོན་སྡེ་གང་མང་ཞིག་རྒྱ་གཞུང་གི་དམིགས་འབེན་དུ་ཆགས་ཡོད་པ་དང་
 །དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་ཨ་མདོ་ཀན་སུའུ་ཚུགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱེད་དགོན་པ་མཆོཅ་ན་དུས་
 རས་ཡིན་ཡང་རྒྱ་གཞུང་གི་ལྷ་རྩོགས་བྱེད་ས་གཙུག་པོ་ཞིག་དུ་ཆགས་ཡོད་པ་དང་
 །དགོན་པའི་འདུ་ཁང་དང་གྲུ་ཤག་སོགས་ག་ས་གང་དུ་རྒྱ་མིའི་ཉེན་རྩོགས་ལས་
 ཁུངས་ཀྱི་གཞུགས་མཐོང་བརྒྱན་པར་ཁེངས་བསྐྱད་ཡོད་པར་མ་ཟད། རས་རྒྱུན་
 དགོན་པའི་ཉེ་འཁོར་སོགས་སུ་ཡང་རྒྱུན་གོས་གྲོན་པའི་ཉེན་རྩོགས་པས་ཁངས་
 བསྐྱད་ཡོད་པ་དང་། དེ་མིན་དུས་རྒྱུན་དུ་ཡགོང་ས་མཆོག་ལ་མཆོཅ་དམོད་བྱེད་པའི་
 ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐབ་སྲིད་རབ་དང་རིམ་པ་སྲིད་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། དེའི་སྒྲོར་ལ་དགོན་
 པའི་དགེ་འདུན་པ་ཞིག་གིས་ཉེ་རྒྱུང་ཆོས་རྒྱ་གཞུང་གི་བཀོད་འདོམས་ཁག་
 ལ་མ་ཉན་པ་ཡིན་ན་དཀའ་ངལ་མང་པོ་འཕྲད་པེས་པ་རེད། ་། ཅེས་འབྲེལ་བཟོད་
 བྱས་ཡོད་ལ། གཞན་ས་གནས་པོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཉི་མོན་རྒྱ་གཞུང་གིས་སྤྱི་ཁྱེད་
 དགོན་པའི་གྲུ་ཤག་དང་འདུ་ཁང་། དེ་མིན་གཞུང་ལམ་སོགས་སྐྱུར་འཇུགས་དང་རྒྱ་

བསྐྱེད་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་མ་དདུལ་ཨ་སྐྱོར་ས་ཡ་༥༩སྐྱེད་ཡོད་ན་ཡང་། འོན་ཏེ་འགྲོ་
སོང་དེ་ཆང་མ་གྲུབ་ཀྱི་ཆུ་མི་ནམས་ལ་བཏང་ཡོད་པ་ལས་དགོན་པ་རང་ལ་
བེད་སྤྱོད་བྱས་པ་ཏ་ཅང་ཉུང་ཉུང་ཡིན་ཚུལ་༽བསམ་འཆར་བཤད་ཡོད་པ་རེད།

ཡུལ་སྐྱོར་སྐོ་འཆམ་ལས་རིགས་ཀྱིས་ཐོད་ཁུལ་དུ་ཁྱེར་ཡོང་བའི་ཕྱགས་རྒྱུན་
ཁག་ལ་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཁག་གིས་དོ་སྣང་ཆེན་པོ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་དང་
། ༡༩༠༡ ན་ལོར་འཇམ་གླིང་གི་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོ་ཞིག་གིས་རྒྱ་ནག་གཞུང་དང་ཕྱི་རྒྱལ་
ཀྱི་ཁེ་ལས་ཁག་གིས་མཉམ་འབྲེལ་བྱས་ནས་ཐོད་ཁུལ་དུ་མཚོན་ཁང་མང་པོ་རྒྱག་
བཞིན་པའི་སྐྱོར་ལ་དོ་ཚོལ་ཕྱགས་ཆེན་བརྒྱབ་པ་རེད། རྒྱ་མཆོན་འགྱུར་བ་འདི་
དག་གིས་ཐོད་ཁུལ་དུ་རྒྱ་ནག་གི་སྟོབས་ཕྱགས་རེ་ཆེ་ནས་རེ་ཆེར་འགོ་དུ་འཇུག་
བཞིན་ཡོད་པའི་རྒྱུན་ཀྱིས་རེད།

འདིའི་སྐྱོར་ལ་དབྱིན་ཡུལ་དུ་རྟེན་གཞི་བྱས་ཡོད་པའི་རང་དབང་མ་ཡིན་པའི་ཐོད་
དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོགས་པའི་ཚོགས་མི་ཞིག་གིས་དེ་སྔོན་ཀླ་རེ་ཨེ་ཤེ་ཡ་རང་དབང་
རྒྱང་འཕྲིན་ལས་ཁུངས་སུ་གསར་འགོད་གསར་བསྐྱགས་ཤིག་སྒྲིལ་བའི་ནང་དུ།

། རྒྱུར་ཡུལ་སྐྱོར་ལས་རིགས་ཀྱི་ཁོད་དུ་ཐོད་པ་ལས་ཞུགས་པ་མང་པོ་བསྐྱས་ནས་
ཐོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་སྤྱང་སྐྱོབ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོང་ལས་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ན་དགེ་མན་
མང་པོ་ཞིག་ཡོད་ནའང་། ད་ལྟའི་ཐོད་ལྷ་བྱར་མཆོན་ན་རྒྱ་གཞུང་གི་སྲིད་ཁྲིམས་ཀྱིས་
གནས་སྐྱོར་ལས་རིགས་ཀྱི་ཁོད་དུ་རྒྱ་མི་ལས་ཐོད་བར་ལས་ཀ་རིག་རྒྱ་དེ་ཏ་ཅང་
དཀའ་མོ་ཆགས་ཡོད་པ་རེད། ༽ཅེས་འབྲེལ་བཟོན་གནང་ཡོད་པ་རེད།

འཕྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་ཡོངས་ཁྲབ་གསལ་བསྒྲགས།

ཐོན་བཟོད།

དངོས་དོན་ཐོག་འཕྲོ་བ་མིའི་བྱིས་ཚང་གི་ནང་མི་ཡོངས་ཚོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྒྲན་
སྒྲེས་སུ་ཡོད་པའི་ཆེ་མཐོང་དང་། འདམ་མཉམ་སྤྱད་ཀྱི་འཕྲོ་བ་མི་རུང་བའི་ཐོབ་
ཐང་རྣམས་ཁས་ལེན་བྱེད་པ་ནི་འཛམ་གླིང་འདིའི་རང་དབང་དང་། དྲང་བདེན་ཞི་
བདེ་བཅས་ཀྱི་མཛད་གཞི་ཡིན།

དངོས་དོན་ཐོག་འཕྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་ཕྱེ་མེད་བྱེད་གསོད་དང་། དམའ་འབབས་
བྱས་པ་དེས་སྒྲུ་སྒྲིའི་བྱ་ཐབས་ཤིག་བྱུང་ཡོད་པ་སྟེ། དེ་ནི་མིའི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་དཔྱད་
དང་མི་མཐུན་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་རེད། འཕྲོ་བ་མིའི་སྤྱོད་དང་འདོད་མོས་ཀྱི་
རང་དབང་དང་། འཛིག་སྒྲགས་དང་བྲལ་བའི་དགོས་མཁོ་འཛམས་པའི་རང་དབང་
ལ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་ཆོག་པའི་འཛམ་གླིང་ཞིག་འབྱུང་ཐབས་དེ་ནི་སྤྱིར་བཏང་མི་
དམངས་ཀྱི་རེ་འདོད་ཆེ་ཤོས་དེ་ཡིན་པ་རྒྱ་ཁྲབ་ཡོངས་གྲགས་ཡིན།

དངོས་དོན་ཐོག་སྤྱི་མོ་དག་ཏུ་སྤྱད་ཐབས་ཟད་ཀྱིས་སྒྱུར་བས་བཅན་དབང་དང་
གཉའ་གཞོན་ལ་ངོ་ཚྭ་སྤེར་ལངས་བྱེད་པའི་མཐའ་མའི་བྱ་ཐབས་ལག་བསྟར་མི་
བྱེད་པ་ཞིག་དགོས་ན། བྱིས་སྤྱད་ཀྱི་ཐོག་ནས་འཕྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་
སྤེར་ཐབས་བྱེད་དགོས་པ་དེ་གལ་གནད་ཆེན་པོ་ཡིན།

དངོས་དོན་ཐོག་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་པན་ཚུན་དབར་ལ་མཐོང་མཐུན་ཀྱི་འབྲེལ་བ་གོང་
འཕེལ་གཏོང་དགོས་པ་དེ་གལ་གནད་ཆེན་པོ་ཡིན།

དངོས་དོན་ཐོག་དམ་ཡིག་འདིར་མཉམ་སྤྱད་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་མི་མང་རྣམས་ཀྱིས་
གཞི་རྒྱའི་འཕྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་། མིའི་ཆེ་མཐོང་། ཤོ་མོ་འདྲ་མཉམ་གྱི་ཐོབ་ཐང་
བཅས་ལ་ཡིད་ཆེས་དང་འབྲེལ་ཁོས་རང་དབང་རྒྱ་ཆེ་དང་བཅས་སྤྱི་ཆོགས་གོང་

འཕེལ་གཏོང་བ་དང་། འཆོ་བའི་གནས་སྤངས་ལེགས་བཅས་གཏོང་རྒྱུ་མེས་ས་
 ལུགས་ཡོད་སྐོར་རྒྱལ་ཆོག་གི་སྤྲིག་ཡིག་ནང་བསྐྱར་བརྗོད་བྱས་ཡོད། དེས་
 རོན་ཐོག་ཆོག་འཕུས་རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོས་མཉམ་སྦྲེལ་རྒྱལ་ཆོག་དང་འཁུར་
 མཉམ་ལེན་གྱི་ཐོག་ནས་འཕྲོ་བ་མེད་ཐོབ་ཐང་དང་གཞི་རྩའི་རང་དབང་ལ་ཡོངས་
 ཁུབ་ལུས་བཀུར་དང་སྤྱད་བཅི་བྱེད་རྒྱའི་འགན་ལེན་དམ་བཅའ་བྱས་ཡོད། དེས་
 རོན་ཐོག་འགན་ལེན་དམ་བཅའ་འདི་ཉིད་ཆ་ཆང་ལག་ལེན་རོན་འཁྲུལ་ཡོང་བར་
 ཐོབ་ཐང་དང་རང་དབང་འདི་དག་གི་ཐུན་མོང་གི་ལོ་རོན་ལེགས་ཤོགས་ཡོང་རྒྱུ་དེ་
 གནད་འགག་ཆེ་མོས་ཡིན།

རོན་ཆན་དང་པོ།

འཕྲོ་བ་མེད་རིགས་ཐམས་ཅད་སྤྱི་ཙམ་ཉིད་ནས་རང་དབང་ལྡན་པ། ཆེ་མཐོང་
 དང་ཐོབ་ཐང་ཡང་འདྲ་མཉམ་ཡིན། དེ་དག་ནི་རྒྱ་མཆན་རྟོགས་བའི་སྒོ་རྒྱལ་དང་རྣམ་
 དཔྱད་ལྡན་བ་ཡིན་པས། མན་ཚུན་གཅིག་གི་གཅིག་ལ་བྱ་སྤྱོད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བརྒྱུད་
 བའི་བྱ་བ་སྤེལ་དགོས་བ་ཡིན།

རོན་ཆན་གཉིས་པ།

སྤྱི་ལོ་༢༠༠༩་ལོ་རིགས་དང་། འགྲམ་དོག་མོ་སྐད་ཡིག་ཆོས་ལུགས། སྤྱི་དོན་
 བསམ་བློལ་གཞན་དག་རྒྱལ་ཁབ་བསམ་སྤྱི་ཆོག་གི་འཕྱར་ཁུངས་མཁར་
 དབང་། སྤྱི་མ་ཁུངས་སམ་གནས་བབས་གཞན་ལྟ་བུ་རྣམ་པ་འདྲ་མེན་གང་ལ་འང་
 དབྱེ་འབྱེད་མེད་པར་གསལ་བསྐྱབས་འདིའི་ནང་བཞུགས་པའི་ཐོབ་ཐང་དང་། རང་
 དབང་ཡོངས་རྒྱུགས་ལ་སྤྱོད་པའི་ཁེ་དབང་ཡོད། དེར་མ་ཐད་སྤྱི་ལོ་གང་ཞིག་གི་
 ལུལ་ལུང་ངམ་ས་ཁུལ་དེ། རང་བཅོན་ཡིན་པའམ། མངགས་བཅོལ་འོག་ཏུ་གནས་
 པའམ། རང་སྤྱི་རང་སྤྱོད་མ་ཡིན་པའམ། ཡང་ན་རང་དབང་གཅོང་མའི་བདག་
 དབང་ལ་ཆད་དགག་གཞན་དག་ཅི་རིགས་ཡོད་པའི་གནས་བབས་གང་འདྲ་
 ཞིག་གི་ཁོངས་གཏོགས་ཡིན་ཡང་། དེ་ལ་སྤྱི་དོན་དང་ཁྱིམ་ས་ལུགས་ཀྱི་དབང་

ཚད་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་གནས་བབས་བཅས་གཞི་ཅར་བརྒྱུད་བའི་དབྱེ་འབྱེད་མི་རུང་བ་
ཡིན།

དོན་ཚན་གསུམ་པ།

སྤྱི་ལོ་ལོ་ལོ་ཆོ་སྤྱོད་དང་། རང་དབང་ལ་སྤྱོད་པ། རང་ཉིད་སྤྱོད་བཅས་ཀྱི་ཐོབ་
ཐང་ཡོད།

དོན་ཚན་བཞི་པ།

སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་ལོ་ཆོ་གཞི་གཞི་གཞི་གཞི་གཞི་གཞི་གཞི་གཞི་གཞི་གཞི་གཞི་
སྤྱི་ཆོ་གཞི་གཞི་གཞི་གཞི་གཞི་གཞི་གཞི་གཞི་གཞི་གཞི་གཞི་གཞི་གཞི་
འདོམས་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་ལྔ་པ།

སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་ལོ་ཆོ་གཞི་གཞི་གཞི་གཞི་གཞི་གཞི་གཞི་གཞི་གཞི་གཞི་
ལས་འདས་པའི་མཐོང་ཆུང་དཔལ་འབེབ་བྱེད་པའམ། ཁྱིམ་སྤྱི་ལོ་ལོ་ཆོ་
རིགས་མི་ཆོག

དོན་ཚན་དྲུག་པ།

སྤྱི་ལོ་ལོ་ཆོ་ཁྱིམ་སྤྱི་ལོ་ལོ་ཆོ་གཞི་གཞི་གཞི་གཞི་གཞི་གཞི་གཞི་གཞི་
ཐོབ་ཐང་ཡོད།

དོན་ཚན་བདུན་པ།

སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་ལོ་ཆོ་གཞི་གཞི་གཞི་གཞི་གཞི་གཞི་གཞི་གཞི་གཞི་གཞི་
འབྱེད་གང་ཡང་མེད་པར་སྤྱོད་བཅས་ཁྱིམ་སྤྱི་ལོ་ལོ་ཆོ་གཞི་གཞི་གཞི་
གསལ་བསྐྱབས་འདེད་དང་འགལ་བའི་དབྱེ་འབྱེད་ཅི་རིགས་དང་། དེ་ལྟར་དབྱེ་
བྱེད་པའི་རྒྱལ་རིགས་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་བཅས་པར་སྤྱོད་བཅས་ཁྱིམ་སྤྱི་ལོ་ལོ་ཆོ་

ཁེ་དབང་ཡང་ཡོད།

དོན་ཚན་བརྒྱད་པ།

ཕྱི་པོ་རེ་རེར་ཅ་ཁྱིམ་ས་མ་ཁྱིམ་ས་ཐོག་ནས་སྐྱོད་པའི་རང་ཉིད་ཀྱི་གཞི་ཅའི་ཐོབ་
ཐང་རྟོག་རོལ་གཏོང་བའི་བྱ་སྐྱོད་བྱུང་རིགས་ལ་བྱུབ་ཁབ་ཀྱི་ཁྱིམ་ས་ཁང་ཚད་ལྡན་
ཞིག་ནས་པན་བྱས་ལྷན་པའི་རོགས་སྐྱོར་དང་། བྱུན་གསལ་བྱ་དགོས་པའི་ཐོབ་ཐང་
ཡོད།

དོན་ཆན་དགུ་པ།

སྐྱེ་ལོ་སུ་ཡང་གང་ལུང་གིས་པརྩོན་པ་བྱུང་དང་། བཀག་ཉར་སྡེད་པ་ལས། རྒྱུར་བ་བྱུང་
གཏོང་བ་པཅས་ཀྱི་རིགས་མི་ཆོག།

དོན་ཆན་བརྒྱ་པ།

ཕྱི་ལོ་རེ་རེར་རང་གི་ཐོབ་ཐང་ཐོས་ལགན་སྒྲོར་དང་། རང་ལ་ཁྱིམ་ས་ལགས་ཉེས་
འཇུགས་ལྟར་རིགས་ཐག་གཅོད་ཆེད་ཕྱོགས་སྤྱང་གས་པའི་རང་དབང་ཅན་གྱི་
ཁྱིམ་ས་ཁང་ཞིག་ནས་ཁྱང་བདེན་དང་། སང་ཚོགས་ཀྱིས་ཉན་ཞིབ་ཚོགས་པའི་བྱ་
གཞུགས་ཐག་གཅོད་ཀྱི་ཆ་ཁང་པའི་ཁེ་དབང་འབྲུ་མཉམ་ཡོད།

དོན་ཆོད་བརྩུ་གཅིག་པ།

༡ ། ཁྲིམས་འགལ་ཉེས་འཇུགས་བྱས་པའི་སྐྱེ་བོ་མཐའ་དག་ལ་རང་གི་བདེན་པ་
དག་སྐྱེལ་ཆེད། དགོས་ངེས་ཀྱི་འགན་ལེན་མཐའ་དག་ཡོད་པའི་ཡོངས་སྒྲགས་
ཁྲིམས་ཞིབ་ཀྱི་ཐོག་ནས། ཁྲིམས་ཐོག་ནས་ནག་ཉེས་ཡོད་པར་ར་འཛོལ་མ་བྱུང་
བར་དོ་བདག་ལ་ཉེས་མེད་དུ་ཆ་འདོན་དགོས་པའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད།

ཤོ་སྒྲིལ་གྱི་ཕན་ཐུང་པུ་སྒྲིལ་བཅས་མོར་འཛོལ་གང་ཞིག་ཡེད་པའི་སྐབས་
དར་སྐབས་ཁམ་པམ་ཡང་ན་སྐབས་སྒྲིལ་ཆིམས་ཀྱང་གས་ཀྱི་འཕྲོ་ལྷར་ནག་ཉེས་སྟ

མི་འགྲོ་བའི་བྱས་ཉེས་གཞི་རྩར་བཟུང་སྟེ་སྟེ་པོ་སྟེ་ཡང་ནག་ཆེན་དུ་ངོས་འཛིན་
བྱེད་མི་ཆོག་པ་མ་ཟད། བྱས་ཉེས་གང་ཞིག་ལ་སྐབས་དེ་རང་དུ་ལག་བཟླར་ཉེས་
འགེལ་ངོས་པ་ལས་སྟེ་བའི་ཉེས་ཆད་ཀྱང་འགེལ་མི་ཆོག།

དོན་ཆོན་བཅུ་གཉིས་པ།

སྟེ་པོ་སྟེ་ཡིན་ཏུང་རང་གི་སྟེར་དོན་ནས། ཁྲིམ་ཆང་། རྟོན་ཁང་། བར་ལན་ཡིག་
འབྲུལ་བཅས་བར་གང་བྱུང་གི་ཐེ་བྱས་བྱས་མི་ཆོག་པ་མ་ཟད། རང་གི་ཆེ་མཐོང་
དང་། མིང་གཤམ་ལའང་སྟས་ཀྱང་བཅོན་ཤིང་གིས་གཞོད་སྟོན་གཏོང་མི་ཆོག་དེ་
འདྲའི་ཐེ་བྱས་སམ་གཞོད་སྟོན་བྱུང་རིགས་འགོག་ཐབས་བྱེད་པར་སྟེ་པོ་དེ་རེར་
ཁྲིམས་ཐོག་ནས་སྟངས་སྟོབ་གི་ཐོབ་ཐང་ཡོད།

དོན་ཆོན་བཅུ་གསུམ་པ།

༡༽ སྟེ་པོ་དེ་རེར་པོ་པོའི་རྒྱལ་ཁོངས་ནང་རང་དབང་ཐོག་ནས་འགྲོ་འོང་དང་
།གནས་སྟོན་བྱེད་པའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད།

༢༽ སྟེ་པོ་དེ་རེར་རང་ཡུལ་ཐེ་བས་ཡུལ་ཡུང་གང་འདྲ་ཞིག་ནས་ཀྱང་ཕྱིར་ཐོན་བྱེད་
པ་དང་། རང་ཡུལ་དུ་ཕྱིར་ལོག་བྱེད་པའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད།

དོན་ཆོན་བཅུ་བཞི་པ།

༡༽ སྟེ་པོ་དེ་རེར་རང་ཉིད་སྟེ་པོ་གཞོད་འཆེ་ལས་གཡོལ་ཆེད་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་
དུ་སྟེ་པོ་བཅོལ་ཞུ་བའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད།

༢༽ འོན་ཀྱང་ཐོབ་ཐང་དེ་ཉིད་ཆབ་སྟེད་གི་གནད་དོན་མ་ཡིན་པའི་དངོས་འབྲེལ་
ནག་ཉེས་སམ། མཉམ་སྟེལ་རྒྱལ་ཆོགས་གི་ཅ་དོན་དང་དམིགས་ཡུལ་ལས་འགལ་
པའི་བྱ་སྟོན་ལས་བྱུང་བའི་བྱོད་དོན་རིགས་ལ་ཐོབ་ཐང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་སྟེ་པོ་
ཐབས་ཆེད་ཞུ་འཛོད་བྱས་མི་ཆོག།

དོན་ཚན་བཅོ་ལྔ་པ།

༡༽སྐྱེ་བོ་རེ་རེར་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆབ་འབངས་གིག་བྱེད་པའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད།

༢༽སྐྱེ་བོ་གང་ཞིག་གི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆབ་འབངས་གནས་བབས་གང་བྱུང་བཅུན་འཕྲོག་བྱེད་མི་ཚོག་པ་མ་ཐད།དེའི་ཆབ་འབངས་ཀྱི་གནས་བབས་བཟེ་བསྐྱར་བྱེད་པའི་ཐོབ་ཐང་ལ་ཁས་ལེན་མི་བྱེད་པའི་རིགས་ཀྱང་མི་ཚོག།

དོན་ཚན་བཅུ་དྲུག་པ།

༡༽སྐྱེ་བོ་ཐོ་མོ་ན་ཚོད་ཡོན་པ་རྣམས་ལ་མི་རིགས་སམ།རྒྱལ་ཁོངས།ཆོས་ལུགས་བཅས་ཀྱི་འགོག་སྒྲུན་གང་ཡང་མེད་པར་ཆང་ས་རྒྱག་པ་དང་།ཁྲིམ་གསར་འཛུགས་པའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད།ཁོང་ཚོར་གཉེན་སྲིག་བྱེད་པ་དང་།བཟའ་ཆང་བྱེད་རིང་།ཁ་བྲལ་དུ་འགྲོ་བའི་སྐབས་ཐོབ་ཐང་འདྲ་མཉམ་དུ་སྦྱོད་པའི་ཁེ་དབང་ཡོད།

༢༽བཟའ་མི་གཉིས་ཀའི་འདོད་མོས་གཙང་མ་དང་།རང་དབང་ཁོ་ནའི་སྒོ་ནས་ཁྲིམ་ཐབ་བྱ་བར་ཞུགས་དགོས་པ་ཡིན།

༣༽ཁྲིམ་ཆང་ནི་སྐྱེ་ཆོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་།གཞི་ཅའི་སྒྲིབ་བྱའི་ཆན་པ་ཡིན་ཞིང་།འདི་ལ་སྐྱེ་ཆོགས་དང་།རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་སྤྱད་སྒྲོབ་དགོས་པའི་ཁེ་དབང་ཡོད།

དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་པ།

༡༽སྐྱེ་བོ་རེ་རེར་རང་གི་རྒྱ་ཁྱོར་རང་ཉིད་ཁེར་རྒྱུ་གིས་བདག་འཛིན་བྱེད་པའམ།ཡང་ན་གཞན་དང་མཉམ་རུབ་ཐོག་བདག་འཛིན་བྱེད་པའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད།

༢༽སྐྱེ་བོ་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ཁྱོར་སྤུས་ཀྱང་གང་བྱུང་གིས་བཅན་འཕྲོག་བྱེད་མི་ཚོག།

དོན་ཚན་བཅོ་བརྒྱད་པ།

སྐྱེ་བོ་རེ་རེར་བསམ་སྒྲོ་དང་།རྟོག་དཔྱད།ཆོས་དད་ཀྱི་རང་དབང་ལ་སྦྱོད་པའི་ཐོབ་

ཐང་ཡོད། རྩོམ་ཐང་འདིའི་ཁོངས་སུ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་ལུགས་སམ་ཡིད་ཆེས་བརྗེ་
བསྐྱར་ཀྱི་རང་དབང་དང་། རང་ཉིད་ཁེར་རྒྱུ་དམ། གཞན་དང་མཉམ་སྡེ་བས་ཀྱིས་
ཡོངས་གྲགས་སམ་ཡོང་གྲགས་མ་ཡིན་པའི་སློན་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་དད་ཡིད་
ཆེས་མངོན་པར་བྱེད་པའི་སློབ་ཁྲིད་དང་། ཉམས་ལེན། གསོལ་མཆོད་བསྐྱབ་སྒྲོམ་
སྤང་རྒྱ་བཅས་ཀྱི་རང་དབང་གི་རྩོམ་ཐང་ཡང་འདུས་ཡོད།

དོན་ཚན་བཙོ་དགུ་པ།

སྤྱི་པོ་རེ་རེར་རང་དབང་ཐོག་ནས་བསམ་རྒྱུ་འཆང་བ་དང་འདོན་པའི་རྩོམ་ཐང་
ཡོད་ཅིང་། རྩོམ་ཐང་འདིའི་ཁོངས་སུ་ཐེ་བླས་བྲལ་བའི་བསམ་རྒྱུ་འཆང་བ་དང་
། བར་མཚམས་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པར་བརྒྱད་ལམ་ཅི་རེགས་བརྒྱད་དེ་རང་དབང་
ཐོག་ནས་བསམ་རྒྱུ་དང་། གནས་རྒྱུ་འཆོལ་བསྐྱབ་བྱེད་པ་དང་། ལེན་པ། མཁོ་སློད་
བྱེད་པ་བཅས་ཀྱི་རང་དབང་ཡང་རྒྱད་ཡོད།

དོན་ཚན་ཉི་ལུ་པ།

༡ ་ སྤྱི་པོ་རེ་རེར་ཞི་འཇམ་ཀྱི་སློན་ནས་འདུ་འཛུམས་བྱེད་པ་དང་། ཚོགས་པ་
འཇུགས་པའི་རང་དབང་ལ་སློད་པའི་རྩོམ་ཐང་ཡོད།

༡ ་ སྤྱི་པོ་སུ་ཡིན་ཡང་ཚོགས་པ་གང་རུང་གི་ཁོངས་སུ་བཅན་གཤེད་ཀྱིས་འཇུག་
ཐབས་བྱེད་མི་ཚོག

དོན་ཚན་ཉེར་གཅིག་པ།

༡ ་ སྤྱི་པོ་རེ་རེར་ཐད་ཀར་རམ་ཡང་ན་རང་དབང་སློན་ནས་འདེམས་བསྐྱོས་འབྱས་
མི་བརྒྱད་དེ་རང་ལུལ་ཀྱི་གཞུང་གི་ལས་དོན་ནང་ཆ་གས་ལེན་པའི་རྩོམ་ཐང་ཡོད།

༡ ་ སྤྱི་པོ་རེ་རེར་རང་གི་ལུལ་ལུང་ནང་སྤྱི་པའི་ཞབས་ཞུར་འདྲ་མཉམ་ཀྱིས་ཞུགས་
རྒྱའི་རྩོམ་ཐང་ཡོད།

༣༥ མཆོམས་ཀྱི་འདུན་པ་དེ་གཞུང་གི་དབང་ཆའི་གཞི་ཅེར་འཛིན་དགོས་པ་སྟེ། དུས་
མཆོམས་རྒྱས་བཅད་དང་དངོས་འབྲེལ་གྱི་འོས་བསྟུའི་ལམ་ནས་འདུན་པ་དེ་ཉིད་
མངོན་དུ་གྱུར་དགོས་པ་དང་། དེ་ཡང་ཡོངས་ཁྲབ་དང་འདྲ་མཉམ་གྱི་འོས་བསྟུ་བྱེད་
པ་དང་། གསང་བའི་འོས་ཤོག་འཕེན་བའམ། ཡང་ན་དེ་དང་མཚུངས་པའི་རང་དབང་
གི་སྒོ་ནས་འོས་ཤོག་འཕེན་པའི་འགྲོ་ལུགས་ལ་བརྟེན་ནས་འོས་བསྟུ་བྱེད་དགོས།

དོན་ཆན་ཉིད་གཉིས་པ།

སྟེ་ཐོ་རེ་རེར་རང་ཉིད་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་སྤྱི་ཚོགས་
བདེ་སྤྱང་གི་ཐོབ་ཐང་ཡོད། རང་ཉིད་ཀྱི་ཆེ་མཐོང་དང་། རང་ཉིད་ཀྱི་ཆེ་མཐོང་དང་
། རང་དབང་གི་གཤིས་སྟོན་ཡང་རྒྱས་ཆེད་མི་དུ་མི་རུང་བའི་དཔལ་འབྱོར་དང་། སྤྱི་
ཚོགས་། རིག་གཞུང་བཅས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཁག་རྒྱལ་ཁབ་རང་རང་གི་བཀོད་སྟིགས་དང་
མཐུན་སྟེན་ལ་གཞི་བཙུག་ཏེ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འབད་ཚོན་དང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་མཐུན་རྐྱེན་
ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་ཚོགས་བདེ་སྤྱང་གི་ཐོབ་ཐང་དེ་ཉིད་ལག་ལེན་དོན་འབྱུང་དགོས་
པའི་ཁེ་དབང་ཡོད།

དོན་ཆན་ཉིད་གསུམ་པ།

༡༥ སྟེ་ཐོ་རེ་རེར་ལས་ཀ་བྱེད་པ་དང་། རང་དབང་གི་སྒོ་ནས་ལས་རིགས་འདེམས་
པ། དང་ལྟན་དང་འོས་ཤིང་འཆོམས་པའི་ལས་ཀའི་ཆ་སྟེན་དགོས་པ་དང་། ལས་
ཤོར་ལས་སྟོབ་པ་བཅས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཡོད།

༢༥ སྟེ་ཐོ་རེ་རེར་དབྱེ་འབྱེད་གང་ཡང་མེད་པར་ལས་རིགས་འདྲ་མཚུངས་ལ་སྤྱི་
ཐོགས་འདྲ་མཉམ་གྱི་ཐོབ་ཐང་ཡོད།

༣༥ ལས་ཀར་ཞུགས་པའི་སྟེ་ཐོ་རེ་རེར་འགྲོ་བ་མའི་ཆེ་མཐོང་གི་རིན་ཐང་དང་
འཆོམས་པའི་འཚོ་གནས་ཆེད་རང་ཉིད་དང་རང་གི་བྱིམ་ཆང་གི་ཆེད་དུ་དང་བདེན་
དང་། འོས་བབས་ཀྱི་སྤྱི་ཐོགས་འགན་ལེན་དགོས་པའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་ལ། དགོས་

གལ་མཆིས་ཆེ་སྤྱི་ཆོགས་འགན་སྲུང་གི་ཐབས་ལས་གཞན་དག་ཐོག་ནས་འཆོ་
སྤྱོད་སྤྱོད་དགོས། ༢༽སྤྱི་ཐོ་རེ་རེར་རང་གི་ཁེ་ཕན་སྲུང་སྤྱོད་ཆེད་ལས་མེད་ཆོགས་
བ་འཇུགས་བའས་འཇུག་ཞུགས་བྱེད་པའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད།

དོན་ཆན་ཉེར་བཞི་པ།

སྤྱི་ཐོ་རེ་རེར་འོས་འཆ་མས་ཀྱི་ཆད་གཞི་ལྡན་པའི་ལས་ཀའི་དུས་ཆེད་དང་།དུས་
བསྐྱེད་ཐོགས་ཡོད་དགྲུང་གསེང་ཁག་ཐེ་བའི་ངལ་གསོ་དང་།སོས་དལ་གྱི་ཐོབ་ཐང་
ཡོད།

དོན་ཆན་ཉེར་ལྔ་པ།

༡༽སྤྱི་ཐོ་རེ་རེར་རང་ཉིད་དང་རང་གི་བྱིས་ཆང་གི་འཕྲོད་བསྟེན་དང་།བདེ་ཐབས་
ཀྱི་ཆེད་དུ་ཐས་ཐོས་གནས་མལ།སྤྱོད་བཅོས།དགོས་དེས་ཀྱི་སྤྱི་ཆོགས་ཞབས་
ཞུ་བཅས་ཚུད་པའི་འཆོ་བའི་གནས་ཆད་འགྲིག་དེས་ཤིག་དགོས་པའི་ཐོབ་ཐང་
ཡོད་ཅིང་ལས་མེད་དང་།ནད་མནར།དབང་པོ་ཡན་ལག་སྤྱོད་ཅན།བཟའ་རྒྱ་འདས་
གོངས།ཞུས་གཅོང་བཅས་ཀྱི་སྐབས་སམ་དེ་མེན་རང་རྒྱས་ལས་ཞུལ་བའི་འཆོ་
ཐབས་དཀའ་ངལ་འབྲུད་སྐབས་འཆོ་ཐབས་འགན་སྲུང་དགོས་པའི་ཐོབ་ཐང་
ཡོད།༢༽སྤྱི་ཐོ་མ་དང་།བྱིས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་དམིགས་བསལ་གྱི་ལྷ་རྟོག་དང་
རོགས་སྤྱོད་ཐོབ་དགོས་པའི་ཁེ་དབང་ཡོད་ཅིང་།ཕ་མ་བཟའ་ཆང་ཡིན་བའམ།མ་
ཡིན་བ་གང་ཡང་རུང་བ་ལས་སྤྱི་ཐོ་བའི་བྱིས་པ་ཆང་མར་སྤྱི་ཆོགས་འགན་སྲུང་
གཅིག་མཚུངས་ཐོབ་དགོས།

དོན་ཆན་ཉེར་ལྔ་པ་པ།

༡༽སྤྱི་ཐོ་རེ་རེར་ཤེས་ཡོན་སྤྱོད་སྤྱོད་གི་ཐོབ་ཐང་ཡོད།མ་མཐར་ཡང་སྤྱོད་འགོ་དང་
།གཞི་རིམ་ཤེས་ཡོན་སྤྱོད་སྤྱོད་རིན་མེད་དུ་ཐོབ་དགོས་ལ།སྤྱོད་འགོ་དེ་ཤེས་ཡོན་
སྤྱོད་སྤྱོད་ནི་དེས་བར་དུ་དགོས་བ་ཡིན།སྤྱིར་འབྲུལ་ལས་དང་།ཆེད་ལས་སྤྱོད་སྤྱོད་

གི་གོ་སྐབས་ཡོད་པ་བཟོ་རྒྱུ་དང་། མཐོ་རིམ་སློབ་སྦྱང་གི་གོ་སྐབས་སྦྱང་འབྲས་
གཞིར་བཟུང་ཆང་མར་འདྲ་མཉམ་ཐོབ་དགོས་པ་ཡིན།

༡༥༥ གཤམ་ཡོན་སློབ་སྦྱང་གི་ཁ་ཕྱོགས་ནི། འགྲོ་བ་མིའི་རང་གཤིས་ཡར་རྒྱས་ཆ་
ཆང་བ་དང་། འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་། གཞི་རྒྱུ་རང་དབང་ལ་བརྟེ་བཀུར་གྱི་རྒྱས་
ལུགས་ཆེ་སྦྱང་བྱེད་བར་དམིགས་དགོས་པ་ཡིན། དེས་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་དང་། མི་
རིགས་ཁ་སྤྲོད་ཆོགས་སྤྲེ་ཁག་བཅས་ཆང་མིའི་དབང་ལ་ཕན་ཚུན་གོ་དོན་ལེགས་
ཉོགས་དང་། བཟོད་འཁུར་མཛའ་གྲོགས་མཐུན་འབྲེལ་གོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་བ་མ་
ཟད། མཉམ་སྦྲེལ་རྒྱལ་ཆོགས་ཀྱི་ཞི་བདེ་ཡུན་གནས་ཀྱི་ལས་དོན་ཁག་ལ་རམ་
འདགས་བྱེད་དེས་ཡིན།

༡༥༦ དུ་སྤྱུག་རྣམས་ལ་གཤམ་ཡོན་སློབ་སྦྱང་རྒྱ་ལྡན་ཞིག་སྦྱོང་དགོས་མིན་གདམ་ག་
བྱེད་པའི་ཐོབ་ཐང་གཙོ་བོ་མ་པ་ཆོར་ཡོད།

དོན་ཆན་ཉེར་བདུན་པ།

༡༥༧ སྤྱི་བོ་རེ་རེར་རང་མོས་ལྟར་སྤྲེ་ཆོགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་འཆོ་བའི་ནང་རང་
དབང་གིས་མཉམ་བཞུགས་བྱེད་པ་དང་། སྤྱི་རྒྱལ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ། ཆན་རིག་ཡར་
ཐོན། དེའི་ཁེ་ཕན་མཉམ་སྦྱོང་བྱེད་པ་བཅས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཡོད།

༡༥༨ སྤྱི་བོ་རེ་རེར་རང་ཉིད་རྩོམ་པ་པོ་ཡིན་པའི་ཆན་རིག་དང་། རྩོམ་རིག་མཛུམ་རྩལ་
བརྒྱུམས་བྱ་བཅས་ཅི་རིགས་ཀྱི་ཐོན་སྐྱེད་ལས་བྱུང་བའི་བསམ་དཔལ་དང་། དངོས་
པོའི་ཁེ་ཕན་དེ་དག་ལ་ཡོངས་སྦྱོང་དང་སྦྱང་སྦྱོབ་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཡོད།

དོན་ཆན་ཉེར་བརྒྱད་པ།

སྤྱི་བོ་རེ་རེར་སྤྱི་ཆོགས་དང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱིག་སྒྲོལ་ཞིག་དགོས་པའི་ཁེ་དབང་ཡོད་
ལ། སྤྱིག་སྒྲོལ་དེའི་འག་གསལ་བསྐྱུགས་དེའི་ནང་བཞོད་པའི་ཐོབ་ཐང་ཁག་དང་
། རང་དབང་རྣམས་མདོན་སྤྱར་དགོས་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་ཉེར་དགུ་པ།

༡༽ སྤྱི་ཚོགས་ཁོ་ནའི་ནང་གང་ཟག་ཞིག་གི་གཤིས་སྤྱོད་རང་དབང་གི་སྒོ་ནས་ཆ་
ཆང་པའི་ཡར་རྒྱས་འཕྲོ་ཐུབ་པར་བརྟེན་ཅེ་ཅེར་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལས་འགན་ཡོད། ༢༽
སྤྱི་པོ་ཅེ་ཅེར་རང་གི་ཐོབ་ཐང་དང་རང་དབང་ལ་ཁོངས་སུ་སྤྱོད་སྐབས་མང་གཙའི་
སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་ནང་དགོས་ཅེས་ཀྱི་ཡ་རབས་སྤྱོད་བཟང་དང་། མང་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ག་
སྟོལ། སྤྱིར་བཏང་གི་བདེ་དོན་བཅས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་བྱུང་བ་དང་། སྤྱི་པོ་གཞན་གྱི་
ཐོབ་ཐང་དང་རང་དབང་ལ་ཁོས་ཤིང་འཆམས་པའི་ཅོས་འཛིན་དང་། བཅི་བཀྱར་
འབྱུང་ཐབས་འབའ་ཞིག་བཅས་ཁྲིམས་ཐོག་ནས་ཇི་ལྟར་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་རྒྱས་
བཅད་ཁོ་ནར་བསྐྱུན་དགོས་པ་ཡིན། ༣༽ ཐོབ་ཐང་དང་། རང་དབང་འདི་དག་སྐྱབས་
གང་དུའང་མཉམ་སྡེལ་བྱལ་ཚོགས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དང་ཅ་འཛིན་ནམས་དང་
ཚོགས་འགལ་གྱིས་ཁོངས་སུ་སྤྱོད་པའི་རིགས་མི་ཆོག

དོན་ཚན་སྟུང་ཅུ་པ།

གསལ་བསྐྱབས་འདིའི་ནང་གི་གནད་དོན་གང་ལ་ཡང་བྱལ་ཁབ་བཟ། མི་སྡེ། གང་

ཐག་སྐྱུ་ཡང་འདིར་གསལ་བའི་ཐོབ་ཐང་དང་རང་དབང་ཁག་གང་ཡང་རུང་བ་
གཏོར་བཤེག་གཏོར་བར་དམིགས་པའི་བྱ་གཞག་གང་ཡང་སྟེལ་བའམ་སྟེལ་འཇུག་
པའི་ཐོབ་ཐང་གང་ཡང་ཡོད་ཚུལ་གྱི་གོ་དོན་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་ཏུ་བཀའ་མི་ཆོག

སྤྱི་མང་དང་། ཆབ་སྲིད་ཐོབ་ཐང་ཐོག་རྒྱལ་སྤྱིའི་དམ་ཡིག

སྤྱི་ལོ་༡༩༤༦ལོ་༡༢ཆེས་༡༩ཉིན་སྤྱི་ཁབ་ལྷན་ཆོག་གས་ཤོས་ཆོད་ཨང་༢༢༠༠

ཀཾ་༡༡༩འདི་གཏན་ལ་ཕབ་ཅིང་། ས་རྒྱལ་དགོད་རྒྱ་དང་། མོས་མཐུན་ལྷ་རྒྱ་དེ་
བཞིན་འཇུག་ལྷགས་བྱ་རྒྱའི་ཐད་རྒྱལ་ཁབ་ཆང་མར་སྟོ་བྱེ་ཡོད་དོན་ཆན་༩༩དང་
མཐུན་པར་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༦ལོ་༢ཆེས་༢༢ཉིན་ལག་ལེན་ཏུ་ལྷགས་སོ།

ཐུང་བརྗོད།

༡༢༡། བོད་གྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་མང་གཙོ་འཕེལ་རྒྱས་ལྟེ་གནས་ཁང་
ནས་སྤྱི་མང་དང་ཆབ་སྲིད་ཐོབ་ཐང་གི་ཐད་རྒྱལ་སྤྱིའི་དམ་ཡིག་དང་ལྷན་ཐབས་
གྱི་ཡིག་ཆ་གཉིས་བོད་སྐད་ཏུ་ཕབས་བསྐྱར་ལུས་ཡོད་ཅིང་། དམ་ཡིག་འདི་དང་
ལྷན་ཐབས་གྱི་ཡིག་ཆ་འདི་མཉམ་སྟེལ་རྒྱལ་ཆོག་གས་གྱི་ཡིག་ཆ་ཏུ་མའི་ནང་ནས་
གལ་ཆེ་བ་དང་འགྲོ་བ་མི་ཆང་མར་རང་བཞིན་ཉིད་ནས་ཡོད་པའི་ཆེ་མཐོང་དང་
རང་དབང་རྣམས་ལ་སྤར་བཅི་ལག་བསྟར་བྱེད་དགོས་པ་གསལ་ཡོད། རང་འཕེལ་སྤྱི་
ཆོག་སྐུལ་ཐོང་ཐང་དེ་དག་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་རང་གི་ཐོབ་ཐང་ཆོད་ལེན་དང་མི་
གཞན་གྱི་ཆེ་མཐོང་ལ་གུས་བཅི་ཐུབ་རྒྱུར་འབད་དགོས་པར་དམིགས་པ་ཡིན།

རང་བཞིན་ཉིད་ནས་ཡོད་པའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཆེ་མཐོང་ས་དང་འདྲ་མཉམ་ལ་གཞུང་
དང་མི་མང་གཉིས་ཀས་སྤར་བཅི་ལྷ་དགོས་པ་དང་། དམ་ཡིག་འདི་གཉིས་རྩ་ཆེར་
འཛིན་པའི་ཐོག་ནས་གཞུང་གི་ལས་བྱེད་པ་དང་། ག་བཅུན་གྱི་སྤེལ་སྤྱོད་དེ་
བཞིན་མང་ཆོག་གས་ནས་དམ་ཡིག་གི་དོན་ཆན་རྣམས་ཤེས་པའི་ཐོག་ནས་རྒྱ་སྤྱིའི་

རོས་ལེན་ཡོད་པའི་རང་དབང་དང་ཐོབ་ཐང་རྣམས་ཚུད་ལེན་དང་རོས་འཛིན་ཐུབ་
 པ་བྱ་རྒྱུ་དེ་གསུམ་ཆེན་པོ་ཡིན། ལྷོ་གནས་ཁང་ནས་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཐོག་རྒྱལ་
 སྤྱིའི་དམ་ཡིག་འདི་ལྟ་བུ་བོད་སྐད་དུ་པམས་བསྐྱར་ཞུས་པའི་དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་
 བོ་རང་རེའི་སྤྱི་ཚོགས་སུ་རྒྱལ་སྤྱིའི་རོས་ལེན་ཡོད་པའི་ཁྱིམ་སྡེ་གཤམ་འོ་སྤྱོད་
 དང་མི་མང་ལ་གསུམ་ཡོན་གོ་རྟོགས་སྤེལ་རྒྱུ་དེ་ཡིན། ཁྱིམ་སྡེ་གཤམ་འོ་སྤྱོད་
 དུ་བསྐྱར་སྐབས་ཁྱིམ་སྡེ་གཤམ་འོ་སྤྱོད་ཆོག་མ་བདེ་བ་དང་ལོར་བ་སོགས་མཆིས་པས་
 རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྱིམ་སྡེ་ལ་སློབ་སྦྱོར་གནང་མཁན་དང་། ཉམས་ཞིབ་པ། གཞན་ཡང་རྒྱ་
 ཆའི་རྟོག་བ་པོ་རྣམས་ནས་དེའི་དགེ་སྤྱོད་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་གནང་རོགས། ཐུགས་རྗེ་
 ཆེ།

རྟོན་སྤྱོད།

ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ནས་རྗེ་ལྷར་མཉམ་སྦྲེལ་
 རྒྱལ་གྱི་བཅའ་ཁྲིམས་ནང་གསལ་པའི་ཆེད་བསྐྱགས་ཐུགས་ལ་བཞག་པའི་བརྒྱད་
 ལྷན་འགོ་བ་མིའི་ཁྱིམ་ཆང་གི་ནང་མི་ཆང་མར་ཁ་བཤལ་དུ་མི་རུང་པའི་ཐོབ་ཐང་དང་
 །རང་བཞིན་ཉིད་ནས་ཡོད་པའི་འགོ་བ་མི་ཡི་ཆེ་མཐོངས་དང་འབྲུ་མཉམ་བཅས་
 ལ་རོས་ལེན་གནང་དགོས་པ་ནི་འཛམ་གླིང་གི་རང་དབང་དང་། བདེན་པ། ཞི་བདེ་
 བཅས་ཀྱི་གཞི་རྩ་ཡིན། ཐོབ་ཐང་འདི་རྣམས་རང་བཞིན་ཉིད་ནས་ཡོད་པའི་འགོ་བ་
 མི་ཡི་མཐོངས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པར་རོས་འཛིན་བྱེད་པའི་ཐོག་ནས་འགོ་བ་མིའི་
 ཐོབ་ཐང་ཡོངས་ཁྲུབ་གསལ་བསྐྱགས་དང་མཐུན་པར་འགོ་བ་མིའི་རང་དབང་གི་
 བསམ་ཚུལ་དང་། སྤྱི་མང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རང་དབང་བཅས་ཡོངས་སྤྱོད་པར་འཛིགས་
 སྐྱལ་དང་མངོན་འདོད་ལས་ཐར་བ་ཞིག་དགོས་པ་དེ་ནི་སྤྱི་སྤྱེས་བྱ་རེ་ལེ་ནས་སྤྱི་
 མང་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཡོངས་སྤྱོད་པ་དང་ཆབས་ཅིག་དཔལ་འབྱུར་དང་
 །སྤྱི་ཚོགས་རིག་གཞུང་བཅས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཡོངས་སྤྱོད་ཐུབ་པར་ངོ་འཛིན་བྱེད་པ་
 ཡིན།

མཉམ་སྦྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་བཅའ་ཁྲིམས་དགོངས་དོན་ལྷར་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ཀྱི་

ལས་འགན་ནི་འགྲོ་བ་མིའི་ཚོལ་ཐང་དང་རང་དབང་བཅས་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་མོས་
གུས་དང་སྦྲང་བཅི་ཞུ་རྒྱུ་རྩིས་འདིན་བྱེད་པའི་ཐོག་ནས་རང་ཉིད་མི་སྡེ་གང་གི་
ནང་དུ་གཏོགས་པའི་སྤྱི་ལུ་དེ་ཡི་སྤྱི་སྡེ་རོགས་གཞན་ལ་སྟོས་པའི་ལས་འགན་ནི་
ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ནང་རྩིས་ལེན་བྱས་པའི་ཚོལ་ཐང་རྣམས་གོང་འཕེལ་དང་སྦྲང་
བཅི་ཞུ་རྒྱུ་འབད་བཅོལ་བྱེད་པའི་ཏོག་ནས་གཤམ་གསལ་དོན་ཚན་རྣམས་ཁས་
ལེན་ཞུ་གི་ཡོད།

ལེའུ་དང་པོ།

དོན་ཚན་བ། ༡

༡ ་ཧེ་མི་མང་ཆང་མར་རང་ཐག་རང་གཅོད་ཀྱི་ཚོལ་ཐང་ཡོད། ཚོལ་ཐང་འདི་དག་ལ་
བརྟེན་ནས་མི་མང་ཆང་མས་རང་དབང་གི་ཐོག་ནས་དེ་དག་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནས་
བབ་དང་། དཔལ་འབྱོར་སྤྱི་ཚོགས་རིག་གཞུང་ཡར་རྒྱས་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

༢ ་ཧེ་མི་མང་ཆང་མས་རང་གི་དམིགས་ཡུལ་སྦྱོབ་པའི་ཆེད་དུ་རང་བྱུང་གི་རྒྱ་ནོར་
དང་ཐོན་སྐྱེད་སྤྱོད་ལ་རང་དབང་གི་ཐོག་ནས་འདོན་ཆོག་པ་དང་། རྒྱལ་སྤྱིའ་
ཁྲིམས་དང་གཉིས་མོས་ཀྱི་ཁེ་བན་གྱི་ལྟ་བུ་ལ་གཞི་བཅོལ་ནས་རྒྱལ་སྤྱིའི་དཔལ་
འབྱོར་མཉམ་སྦྲེལ་ལ་མི་གཞོད་པ་བྱེད་དགོས། གནས་སྤངས་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཏུ་སྐྱར་
ཡང་མི་མང་རང་ཉིད་ཀྱི་འཚོ་གནས་ཀྱི་བརྟེན་གཞི་སྤོགས་མི་ཆོག།

༣ ་ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ནས་མཉམ་སྦྲེལ་རྒྱལ་
ཚོགས་ཀྱི་བཅའ་ཁྲིམས་དང་མཐུན་པར་བྱས་ཏེ་རང་ཐག་རང་གཅོད་ཀྱི་ཐོག་ཐང་
ལ་སྦྲང་བཅི་དང་དོན་ཏོགས་གོང་འཕེལ་ཡོང་བ་བྱེད་དགོས། འདིའི་ནང་རང་སྤྱོད་
མིན་པའི་ས་ཁུལ་རྣམས་ཀྱང་གཏོགས་པ་ཡིན།

ལེའུ་གཉིས་པ།

དོན་ཚན་༢

༡༽ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་རེ་རེ་ནས་རང་ཉིད་རྒྱལ་ཁབ་
 དེའི་ས་མཆམས་ཀྱི་ཁྲབ་ཁྲིངས་སུ་ཡོད་པ་དང་།རང་ཉིད་འཛིན་སྐྱོང་གང་གི་
 ཁྲབ་ཁྲིངས་སུ་ཡོད་པའི་སྐྱེས་བུ་ཚང་མར་དམ་ཡིག་འདི་ནང་ཁས་ལེན་བྱེད་པའི་
 རྩོམ་ཐང་རྣམས་སྤང་བཅེ་ཞུ་བའི་སྐབས་རིགས་རུས་དང་།ཤ་མདོག་ཐོ་མོ།སྐད་
 ཡིག་ཚས་ལུགས།སྤྱི་དོན་དང་བསམ་ཚུལ་གཞན།རྒྱལ་ཁབ་ཚོགས་ཀྱི་འབྲུང་
 ཁུངས།རྒྱ་ལོ་རྒྱུས་ཁུངས།གོ་མིང་སོགས་ཀྱི་ཐད་དབྱེ་འབྱེད་མེད་པའི་ཐོག་ནས་
 ལག་ལེན་འགུལ་རྒྱ་ཡིན།

༢༽ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ནས་དམ་ཡིག་ནང་
 རོས་ལེན་བྱས་པའི་ཐོབ་ཐང་རྣམས་ཁྲིམས་ལུགས་ནང་གཏན་འབེབས་བྱས་མེད་
 པའམ་ཡང་ན་ཐོབ་ཐང་རྣམས་དོན་སྤྲོད་འོང་བའི་ཐབས་ལམ་བཟོས་མེད་ན།ཚོགས་
 མིའི་རྒྱལ་ཁབ་ནས་ཐོབ་ཐང་དེ་དག་དོན་སྤྲོད་འོང་བའི་ཐབས་ལམ་བཟོ་དགོས་པ་
 ཡིན།ཐབས་ལམ་དེ་དག་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཆ་རྒྱུན་དང་བསྟུན་ཏེ་ཁྲིམས་དང་ཐབས་
 ལམ་གཞན་གཏན་འབེབས་བྱ་དགོས་པ་ཡིན།

༣༽ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་རེ་རེ་ནས་ལག་ལེན་བསྟར་
 དགོས།

གཤམ་དེ་ནང་རོས་ལེབ་བྱས་ཟིན་པའི་ཐོབ་ཐང་ངམ་རང་དབང་གང་རུང་ཞིག་དབང་
 ཚད་ལྡན་པའི་མི་སྣ་ཞིག་གིས་སྐྱེས་བུ་སྐེར་སུ་རུང་གི་ཐོབ་ཐང་དང་རང་དབང་
 བཅུལ་བཞིག་བཏང་ཡོད་ཆེ་སྐྱེས་བུ་དེར་ཁྲིམས་ཀྱིས་མན་རུས་ལྡན་པའི་གུན་
 གསལ་ཚུལ་བཞིན་ཐོབ་དགོས་པ་ཡིན།

ཁ།སྐྱེས་བུ་གང་རུང་ཞིག་ནས་རང་གི་ཐོབ་ཐང་ངམ་རང་དབང་ཁྲིམས་ཀྱིས་མན་
 རུས་ལྡན་པའི་གུན་གསལ་ཚད་ལེན་བྱེད་སྐབས་དབང་ཚད་ལྡན་པའི་ཁྲིམས་
 ལུགས་དབང་འཛིན་དང་།འཛིན་སྐྱོང་ངམ་ཁྲིམས་ཀྱི་དབང་ཆ་ཡོད་པ་ཡང་ན་རྒྱལ་
 ཁབ་ཀྱི་ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱིས་སྤྱད་པའི་དབང་ཚད་ལྡན་པ་ཞིག་ནས་ཁྲིམས་སྒྲོལ་

ལྷར་ལག་ལེན་དོན་སྤྲོད་ལོང་བ་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན།

གདམས་ལྷན་ལས་ཁུངས་ཀྱི་གནས་ཐོབ་ཐང་ངས་རང་དབང་གིས་ཀྱིས་ཕན་ལུས་
ལྷན་པའི་གྲུས་གསལ་གྱི་ཚོགས་མཆན་ཐོབ་པ་ན་དེ་དག་དོན་སྤྲོད་ལོང་བ་བྱེད་དགོས་
པ་ཡིན།

དོན་ཚན། ༣

ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་ནམས་ནས་དམ་ཡིག་ནང་བཞོད་
པའི་སྤྱི་མང་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཆང་མ་ལོངས་སྤྱོད་པར་སྤྱེས་པ་དང་བྱེད་
མེད་ནམས་ལ་འདྲ་མཉམ་དོན་སྤྲོད་ལོང་བ་བྱེད་དགོས།

དོན་ཚན། ༤

༡༽ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་ནམས་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྩ་
བྱུག་ཆགས་འཛིག་གི་གནས་སྐབས་སུ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དབུ་འཛིན་ནས་ད་ལྟའི་དམ་
ཡིག་འདི་ཡི་ལས་འགན་ལས་ཅུང་དུ་གཏོང་སྲིད་པ་དང་། རྩ་བྱུག་གི་དགོས་མཁོ་ལ་
གཞིགས་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་རྒྱལ་སྤྱིའི་གླིང་ལོག་ཏུ་གནས་པའི་ལས་འགན་ནམས་
ལ་མི་མཐུན་པའི་ཐབས་ལམ་བཟོ་རྒྱུ་མིན། དེ་ལྷན་ལག་ལེན་བསྟར་པའི་སྐབས་མི་
རིགས་དང་། ཞུམ་ཤོག་མོ། སྐད་ཡིག་ཆོས་ལུགས། ཡང་ན་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཕྲུང་
ཁུངས་ཁོ་ནའི་ཐོག་ནས་དབྱེ་འབྱེད་མི་བྱེད་པ་དགོས།

༢༽ད་ལྟའི་གླིང་ལོག་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་འདི་དོན་ཚན་དུག་པ་དང་། བདུན་པ། བརྒྱད་པ་
༼འཕེབས་དང་མོ་དང་། གཉིས་པ་༽བཅུ་གཅིག་བཅོམ་ལྷན་བཅུ་དྲུག་བཅོམ་བརྒྱད་བཅས་
ལས་ཅུང་དུ་གཏོང་རྒྱུ་ཡིན།

༣༽ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་གང་དུང་ཞིག་ནས་དམ་ཡིག་
འདི་ཡི་ཐོབ་ཐང་ཅུང་དུ་གཏོང་ཆེ་མཉམ་སྤྱེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་དུང་ཆེ་བརྒྱད་
འབྲལ་དུ་བཅུ་ལན་སྤུལ་དགོས་པ་མ་ཟད། ཆ་རྒྱུན་གང་གི་ཐོག་དང་ཀྱན་སྒོང་གང་

གི་རྒྱུ་ལས་ཡིན་སྟེ་ཡང་བཞིན་དགོས། རྣམ་ཞིག་ཉུང་དུ་བཏང་བའི་ཐོབ་ཐང་དེ་
 ཉིད་སོར་གནས་བྱུང་ན་རྒྱ་ཆེས་དང་བཅས་པ་གསལ་བར་བཀོད་དེ་གོང་གསལ་
 བརྒྱད་ལམ་བརྒྱད་ནས་བཞུགས་སྟོན་དགོས་པ་ཡིན།

དོན་ཚན། ༥

༡ རྟེན་ལྗེ་དམ་ཡིག་འདི་ནང་བཀོད་པ་གང་གིས་ཀྱང་རྒྱལ་ཁབ་དང་། སྤེ་ཚན། མི་
 སྐུར་བཅས་ནས་འདི་ནང་ངོས་ལེན་བྱས་པའི་ཐོབ་ཐང་དང་རང་དབང་གང་རུང་
 བཅས་ལ་གཞོན་པའི་དམིགས་ལུལ་བཞག་པའི་འགྲེལ་བཞིན་བྱ་རྒྱུ་མིན། ཡང་ན་ད་
 ལྟོ་དམ་ཡིག་འདི་ནང་བཀོད་པ་ལས་བཞག་ཏེ་ཆད་འཛིན་བྱ་རྒྱུ་མིན།

༢ རྟེན་ལྗེ་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚུགས་མའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ཀྱི་ངོས་ལེན་བྱས་པའི་
 གཞི་རྩའི་འགྲོ་བ་མའི་ཐོབ་ཐང་གང་ཡང་ཉུང་དུ་བཏང་བ་དང་བཀག་འགོག་བྱ་རྒྱུ་
 མིན། དེ་བཞིན་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་དང་། ཁྲིམས་ཡིག་སྤྱིག་ཁྲིམས། ལུགས་སྲོལ་གང་
 ལའང་རྩིས་མེད་བྱས་ཏེ་ཐོབ་ཐང་དེ་དག་མེད་པའམ་ཉུང་དུ་བཏང་བར་ངོས་ལེན་བྱ་
 རྒྱུ་མིན།

ལེའུ་གསུམ་པ།

དོན་ཚན། ༦

༡ རྟེན་ལྗེ་བ་མི་ཆང་མར་སྟོག་འཛོའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་ཡིན། ཐོབ་ཐང་འདི་ཉིད་
 ཁྲིམས་ཀྱིས་སྤང་སྟོབ་བྱེད་དགོས། སུ་གང་གིས་ཀྱང་ཆེ་སྟོག་ཁྲིམས་འགལ་བཅན་
 འཕྲོགས་བྱེད་མི་ཆོག

༢ ཆེ་སྟོག་གི་ཉེས་པ་ཕྱིར་བསྐྱུ་མ་བྱེད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་གང་དུ་ཆེ་སྟོག་གི་ཉེས་པ་
 གཏོར་བཞི་ཁྲིམས་ལུགས་ལྟར་ཆབས་ཆེ་བའི་ནག་ཉེས་ལ་ཆད་པ་གཅོད་པ་ཞིག་
 དང་། ཁྲིམས་གཅོད་སྐབས་ཉེས་གསལ་གི་དུས་ཚོད་གཞི་བཟུང་རམ་དེ་ལྟོ་དམ་
 ཡིག་འདི་ཡི་ཆ་རྒྱུན་དང་། མི་རིགས་སྤེལ་གསོད་ཀྱི་ཉེས་པ་སྟོན་འགོག་གི་རྒྱལ་

ཕྱི་ལོ་ཁྱིམ་ས་ལུགས་དང་ཡང་མ་འགས་བ་དཔེས་བ་ཡིན།དེའི་མེད་དབང་ཚད་ལྡན་
བའི་ཁྱིམ་ས་ཁང་ཞིག་ནས་ཁྱིམ་ས་ཀྱི་འཕྲོ་ལུགས་ཡོངས་རྒྱལ་ས་བརྒྱད་དེ་མཐའ་
མའི་ཐག་གཅོད་ཁོ་ན་ཕྱེད་བ་ཡིན།

༣ ། རྣམ་ཞིག་ཆེ་སྟེག་དང་བྲལ་བའི་ཉེས་པ་དེ་མི་རིགས་སྡེ་བ་གསོད་ཀྱི་ཉེས་པར་
གྱུར་བ་ན་ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་སུ་ལ་ཡང་མི་རིགས་
སྡེ་བ་གསོད་ཀྱི་ཉེས་པ་དང་སྡོན་འགོག་ཁྲིམས་ལུགས་གང་གི་ཆ་རྒྱུན་འོག་ནས་
རང་ལ་འཁྲི་བའི་ལས་འགན་གང་ཡང་དོན་ཚན་འདི་འོག་ཆག་ཡང་གཏོང་རྒྱུའི་
དབང་ཚད་མེད་པ་ཤེས་དགོས།

༧ ། ཁྱིམ་ས་མཐུན་ཆེ་སྟག་གི་ཆད་པ་གང་ཡ་ཐོགས་པའི་མི་དེས་སྟོད་སྟོལ་དང་
ཡང་ན་ཉེས་ཆད་ཆག་ཡང་གཏོང་བའི་གསེབ་བདེབས་ཁྱུ་རྒྱའི་སྟོབ་ཐང་ཡོད། ཆེ་
སྟག་གི་ཉེས་པ་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་བཙོན་སྟོལ་དང་། དངོས་མིན་སྟོད་སྟོལ་ཉེས་
ཆད་ཆག་ཡང་གཏོང་ཆོག་པ་ཡིན།

༥། ཉེས་པ་གང་ཞིག་གིས་པ་རང་ལོ་བཙོ་བརྒྱད་མན་ཆད་དང་རྒྱལ་ཆགས་ཤེད་
ནས་ཤེད་ཆེ་དེ་དག་ལ་ཆེ་སྟོག་དང་ཡལ་པའི་ཆད་པ་ལག་ལ་མི་ཆོག།

༡༩ རྒྱལ་སྤྲོད་པ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚུགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་གང་ཅུང་ནས་ཉེས་པ་ལྷི་མོ་དེ
དག་མེད་པ་དང་ནར་འགྱངས་ལྟ་བུ་རྒྱུར་དོན་ཆེན་འདི་ཉིད་ལ་ཁག་དཀྱི་བླ་རྒྱ
མིན།

དོན་ཆོད།

ཕྱིས་ཕྱ་ལྷ་ཞིག་ལ་འད་བཅོན་ཤིང་ཁྱི་ཚོ་ནས་མཉམ་གཅོད་དང་ལྷག་ཕྱོད་བཟང་
བ་དང་མི་ཕྱོད་ལས་འདས་པའི་ཕྱ་ཕྱོད་སྟེལ་བ། མཐོངས་རྒྱུད་དམའ་བའི་ལ་ཕྱོད་
པའམ། ཁྲིམས་ཉེས་འགྲེལ་པའི་རིགས་ཕྱོད་མི་ཚོ་གདམ་གསལ་བའི་ཕྱ་ལྷ་ཕྱ་
ལ་འད་འདོད་ལྟོ་མེད་པར་སྒྲུབ་བཅོས་དང་ཚུག་རིག་བརྟག་དཔྱད་ཕྱོད་མི་ཚོ་ག

དོན་ཚན། ༡

༡ ་སྤྲེལ་བུ་ཞིག་ཡིན་ཡང་བཅན་གཡོག་ཏུ་ཉར་མི་ཚོགས་བཅན་གཡོག་ལས་ལུགས་དང་
བཅན་གཡོག་ཉི་ཚང་གི་རིགས་ཐམས་པཅད་ལ་བཀག་འགོག་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན།

༢ ་སྤྲེལ་ཡིན་ཡང་བཅན་ཐབས་ཀྱི་གཡོག་ཏུ་ཉར་མི་ཚོགས་

༣ ་ཀླུ་ཞིག་ཡིན་ཡང་བཅན་དབང་གིས་ངལ་རྩལ་བྱེད་མི་དགོས།

༤ ་འབེབས་ཀ་པར་བཀོད་པ་དེ་ཉིད་རྒྱལ་ཁབ་གང་དུ་ཉེས་པ་གང་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་
བཅོན་འཇུག་དང་མཉམ་དུ་ངལ་རྩལ་བཀོད་པ་དང་། དབང་ཆ་དང་ལྡན་པའི་ཁྲིམས་
ཁང་ཞིག་ནས་ཉེས་པ་གང་ཞིག་འགེལ་བའི་ཆེད་དུ་ངལ་རྩལ་བཀོད་པ་རྣམས་
ཁྲིམས་འགལ་དུ་སྒྱར་བའི་ངལ་རྩལ་དུ་མི་བཅི་བ་ཡིན།

༥ ་གདོན་གནད་འདི་ཉིད་གསལ་པོ་བཟོ་བའི་ཆེད་དུ་བཅན་ཐབས་ངལ་རྩལ་ཞེས་པར་
གཤམ་གསལ་རྣམས་མི་རྟོག་པ་ཡིན།

༦ ་འབེབས་ཁ་པའི་ནང་མ་བཤད་པའི་ལས་ཀ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གལ་ཏེ་
ཁྲིམས་ཀྱི་བཀའ་དང་བསྟུན་ཏེ་བཅོན་འཇུག་ནང་ཡོད་པའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་བྱེད་
དགོས་པ་དང་། ཡང་ན་བཅོན་འཇུག་ལས་ཐར་ཏེ་སྤྱོད་གྲོལ་བྱུང་བའི་གནས་སྐབས་
ཀྱང་ལས་ཀ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་བྱེད་པ་བཅས་བཅན་ཐབས་ཀྱི་ངལ་རྩལ་མིན།

༧ ་དམག་གི་གནད་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་ཀ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གལ་ཏེ་
རང་གི་ཡིད་ཆེས་དང་འགལ་བར་ངོས་ལེན་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ནང་དུ་ཁྲིམས་
མཐུན་གྱིས་རང་གི་ཡིད་ཆེས་དང་བསྟུན་ཏེ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་ལས་ཀ་བྱེད་
དགོས་པ་དེ་བཅན་ཐབས་ཀྱི་ངལ་རྩལ་མིན།

༨ ་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་དང་ཡང་ན་ངོ་འཇགས་གི་སྐབས་སུ་ལས་ཀ་གང་ཞིག་སྤེལ་

བ་ཡིན་ཡང་དེ་དག་བཅན་ཐབས་ཀྱི་ངལ་ཚུལ་མིན།

༡༽སྤྱིར་བཏང་སྤྱི་མང་ལས་འགན་གྱི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་བའི་ལས་ཀ་གང་ཡང་བྱུང་
བ་ནམས་བཅན་ཐབས་ཀྱི་ངལ་ཚུལ་མིན།

དོན་ཆན། ༤

༡༽སྤྱིས་བྱ་ཆང་མར་རང་དབང་དང་བདེ་འཇགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཡོད།སྤྱིས་བྱ་སྤར་
ཡང་གང་བྱུང་གི་འཛིན་བཟུང་དང་བཅོན་འཇུག་བྱེད་མི་ཆོག་ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱིས་
གཏན་བཟབ་ཟིན་བའི་འཁྲོ་ལུགས་དང་བསྟུན་བཟུང་གཏོགས་དེ་མིན་སྤར་ཡང་
རང་དབང་འཁྲོགས་མི་ཆོག་

༡༽སྤྱིས་བྱ་གང་ཞིག་འཛིན་བཟུང་བྱེད་སྐབས་རྒྱ་མཚན་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འཛིན་
བཟུང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་།གཞན་ཡང་ནག་ཉེས་གང་ཡིན་པ་ཐབས་ཆད་དེ་དག་ལ་
འཕྲལ་དུ་བདེ་ལན་སློང་དགོས་པ་ཡིན།

༢༽སྤྱིས་བྱ་གང་ཞིག་ནག་ཉེས་ལ་བརྟེན་ནས་འཛིན་བཟུང་ངམ་བཅོན་འཇུག་བྱེད་
སྐབས་འཕྲལ་དུ་ཁྲིམས་དཔོན་ནམ་ཡང་ན་ཁྲིམས་ཀྱིས་དབང་ཆད་སྤྱིར་བཏང་དཔོན་
རིགས་ཀྱི་བདུན་དུ་འབྲིང་དགོས་པ་མ་ཟད།དུས་ཚོད་ལོས་མཆོམས་ནང་གཏུགས་
བཤེར་བྱེད་དགོས་པ་དང་ཡང་ན་སློང་གྲོལ་གཏོང་དགོས་པ་ཡིན།གཏུགས་
བཤེར་གྱི་དུས་ཚོད་སྐྱག་བའི་སྤྱིས་བྱ་ལ་སྤྱིར་བཏང་བཅོན་འཇུག་བྱ་རྒྱ་མེད་པ་
དགོས།འོན་ཀྱང་སློང་གྲོལ་བཏང་སྐབས་ཁྲིམས་ཀྱི་བདུན་དུ་གཏུགས་བཤེར་ཚུལ་
བཞིན་འོང་བའི་སླད་དུ་དེ་དག་ལས་འགན་སྤར་ལེན་དགོས་ཤིང་།དགོས་ལེས་
སྐབས་ཁྲིམས་ཀྱི་འཁྲོ་ལུགས་སྤར་ཁྲིམས་ཁང་དུ་ཁྲིམས་གཅོད་ཉན་ཞིབ་བྱེད་པར་
སློང་དགོས།

༣༽སྤྱིས་བྱ་གང་ཞིག་འཛིན་བཟུང་ངམ་བཅོན་འཇུག་གིས་རྒྱུན་པས་རང་གི་རང་
དབང་བལ་བར་གྱུར་སྐབས་སྤྱིས་བྱ་དེ་ཁྲིམས་ཁང་གི་མདུན་དུ་ཁྲིམས་གཏུགས་

བྱེད་ཆོག་པའི་ལམ་ལུགས་དགོས་པ་དང་། ཁྱིམ་ཁང་ནས་འགོར་ཡུན་མེད་པའི་
ཐོག་འཛིན་བཟུང་ངམ་བཅོན་འཇུག་དེ་རིམ་ལོས་མིན་ཐག་གཅོད་དང་གལ་ཏེ་
ཁྱིམ་མཐུན་མིན་ན་སྟོང་སྟོལ་གཏོང་དགོས།

༥༽ སྐྱེས་བུ་གང་ཞིག་ཁྱིམ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཐོག་ནས་འཛིན་བཟུང་ངམ་བཅོན་
འཇུག་བྱས་སྐབས་སྐྱེས་བུ་དེར་ཀུན་གསལ་གྱི་ཐོབ་ཐང་ཡོད།

དོན་ཆོད། ༡༠

༡༽ རང་དབང་བྲལ་པའི་སྐྱེས་བུ་ཆང་མར་འགྲོ་མ་མའི་ཀུན་སྟོང་དང་མཐུན་པའི་
རང་བཞིན་ཉིད་ནས་ཡོད་པའི་འགྲོ་བ་མའི་ཐོབ་ཐང་མཐོངས་རྣམས་ལ་བརྩི་བཀུར་
ཞུ་དགོས།

༢༽ ཀྱུ་དམིགས་བསལ་གནས་བབ་ལོག་མ་གཏོགས་དེ་མིན་ནག་ཉེས་ཁག་དགྱི་
བྱེད་པའི་མི་དེ་ནག་ཉེས་ཡོད་པའི་མི་རྣམས་ལས་ལོག་ཏུ་བཞག་པ་དང་། ནག་ཉེས་
གསལ་མེད་པའི་སྐྱེས་བུ་ལྟ་སྟོང་དགོས་པ་མིན།

ཁ། ནག་ཉེས་ཁག་དགྱི་བྱ་ཡུལ་དེ་ཉིད་བྱིས་པ་ཡིན་ན་ཀན་གས་རྣམས་ལས་ལོག་
ཏུ་བཞག་དགོས་པ་མ་ཟད། དེའི་ཐོག་ཁྱིམ་མཐག་གང་མཆོགས་སྲིད་པ་དེ་བྱེད་
དགོས་པ་ཡིན།

༣༽ བཅོན་ཁང་གི་ལམ་ལུགས་དེའི་དམིགས་ཡུལ་བཅོན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་
ལ་འགྱུར་བ་གཏོང་རྒྱ་དང་། སྐྱི་ཆོགས་ནང་རྩལ་བཞིན་ཆགས་རྒྱ་ཡིན་དགོས། ནག་
ཉེས་བྱེད་མཁན་དེ་བྱིས་པ་ཡིན་ན་ཀན་པ་ལས་ལོག་ཏུ་འཛིན་རྒྱ་མ་ཟད། ཉེས་པ་
ཡང་ཁྱིམ་དང་མཐུན་པ་གང་ཞིག་ལ་རང་གི་ན་ཆོད་དང་རན་པ་ཞིག་ངེས་པར་ཏུ་
དགོས་པ་ཡིན།

དོན་ཆོད། ༡༡

སྐྱེས་བུ་སུ་ལ་འང་གན་གྱའི་ལས་འགན་སྒྲུབ་མ་སྒྲུབ་པར་བཅོན་འཇུག་བྱེད་མི་ཆོག

དོན་ཚན། ༡༡

༡༽སྐྱེས་བུ་སྲུ་ཡིན་ཡང་སྤྲིམས་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་གི་ས་མཆོམས་ནང་ཁྱལ་
དུ་རྒྱལ་ཁབ་དེའི་མི་རྒྱུས་ལ་རང་དབང་གི་ཐོག་ནས་འབྱུང་བ་སྐྱོད་བྱ་རྒྱ་དང་།རང་
ཉིད་གང་དུ་སྤྱད་པའི་ས་གནས་འདེམས་པའི་རང་དབང་ཡོད་པ་ཡིན།

༢༽སྐྱེས་བུ་སྲུ་ཡིན་ཡང་རང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ཅེས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་གང་ཞིག་ནས་རང་
དབང་ཐོག་ཁ་བྱལ་ཆོག།

༣༽གོང་གསལ་གྱི་ཐོག་ཐང་རྒྱུས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྲུང་སྐྱོབ་དང་།མང་ཆོགས་ཀྱི་
བདེ་འཇགས་དང་འཕྲོད་བསྟེན་དང་ཀུན་སྐྱོད།ཡང་ན་སྐྱེས་བུ་གཞན་གྱི་ཐོབ་ཐང་
དང་རང་དབང་བཅས་ལ་དགོས་ན་ལས་དེ་མིན་བཀག་འགོག་བྱ་རྒྱ་མིན།ད་ལྟའི་
དམ་ཡིག་ནང་དོས་ལེན་བྱས་པའི་ཐོབ་ཐང་གཞན་རྒྱུས་དང་མཐུན་པ་དགོས།

༤༽སྐྱེས་བུ་སྲུར་ཡང་རང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་འཇུག་ཞུགས་བྱ་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་ཅིང་
།ཐོབ་ཐང་དེ་གང་བྱུང་བཅོན་འཕྲོགས་བྱེད་མི་ཆོག།

དོན་ཚན། ༡༢

ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཆོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཞིག་གི་མངའ་ཁོངས་སུ་སྤྲིམས་
མཐུན་གྱིས་བྱི་སྤྱད་མི་སྣ་ཞིག་སྤྲིམས་དང་མཐུན་པའི་ཐོག་ནས་བྱིར་འབྱུང་བྱ་རྒྱུའི་
ཐག་གཅོད་བྱེད་ལོས་པ་དང་།ཡང་ན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདེ་ལ་གཞོན་སྐྱོན་ཡོད་པའི་རྒྱ་
མཆོན་ལོག་བྱིར་འབྱུང་བྱེད་པའི་གནས་ཚུལ་རྒྱུས་བསྐྱར་ཞིབ་ཡོང་ཆེད་དབང་
ཆད་ལྡན་པའི་ལས་ཁུངས་སུ་ཐད་ཀར་ཕུལ་ཆོག་པ་དང་ཡང་ན་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་
ཆབ་སྤྲིམས་ཅོད་པ་བརྒྱད་ནས་ཞུ་གཏུགས་ཆོག་པ་ཡིན།གནས་ཚུལ་དེར་དབང་
ཆད་ལྡན་པའི་ལས་ཁུངས་ནས་ཆེད་བཅུགས་མི་སྣ་གཅིག་གམ་འགའ་ཤས་ནས་
བསྐྱར་ཞིབ་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན།

དོན་ཚན། ༡༣

ང་། རྟོ་བདག་རང་གི་མདུན་དུ་ཞིབ་གཙུག་གཅིད་བྱེད་དགོས་ཤིང་། རྟོ་བདག་རང་ཉིད་དམ་
ཡང་ན་རང་གིས་བདམས་པའི་ཁྱིམ་སྡེ་རྒྱུ་ལྟར་རང་ཉིད་སྤྱད་སྤྱོད་
བྱེད་དགོས། གལ་ཏེ་ཁྱིམ་སྡེ་རྒྱུ་ལྟར་མེད་ཆེ་ཁོ་བར་ཁྱིམ་སྡེ་རྒྱུ་ལྟར་མེད་
ཐང་སྤྱོད་བཅུ་ལྟར་སྤྱོད་དགོས། གལ་ཏེ་ཁྱིམ་སྡེ་བདེན་པོར་བར་དགོས་མཁོ་
མཆིས་པ་དང་། རྟོ་བདག་དེ་ལ་དདུལ་གྱི་མཐུན་སྦྲེན་འདྲེན་པའི་མེད་ཆེ་རིན་པ་སྤྱོད་
མི་དགོས་པའི་ཐོག་ནས་ཁོང་ལ་ཁྱིམ་སྡེ་རྒྱུ་ལྟར་བྱེད་དགོས།

ཅ། རྟོ་བདག་གི་ཁ་གཏད་དུ་དབང་པོ་ལ་བརྟུག་དབྱེད་བྱས་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྟོ་བདག་
ལ་ཡང་ཁ་གཏད་གྱི་དབང་པོའི་ཁ་གཏད་དུ་ཁྱིམ་སྡེ་ལྟར་མདུན་དུ་བཅར་བ་དང་བརྟུག་
དབྱེད་གྱི་ཆ་སྦྲེན་གཅིག་མཚུངས་དགོས་པ་ཡིན།

ཆ། གལ་ཏེ་རྟོ་བདག་དེས་ཁྱིམ་སྡེ་ཁང་དུ་སྐྱད་ཡིག་གང་ཞིག་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པ་དེ་
ཉིད་གོ་བཅུ་འཕྲོད་གྱི་མེད་ཆེ་ཁོང་ལ་རིན་མེད་ཐོག་སྐྱད་སྤྱོད་གྱི་རྒྱུ་རམ་བྱེད་
དགོས།

ཇ། ཁྱིམ་སྡེ་ཁང་ནང་མི་སྤྱད་ཡང་བཅན་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་ནས་ཁོ་བར་གཞོད་པའི་དབང་
རྟུག་སྤྱོད་པ་དང་ནག་ཉེས་ངོས་ལེན་བྱེད་མི་བརྟུག་པ་ཡིན།

༨། ལོ་རྒྱུད་བྱིས་པའི་བྱོད་གཞི་ནང་ཁོང་ཚོའི་ལོ་ཆད་དང་བསྐྱར་དུ་མི་གསར་བྱེད་
སྤྱོད་དགོས་མཁོར་བཅས་ལ་བསམ་གཞིགས་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན།

༩། རྟེན་གཞི་གང་ཞིག་ལ་ནག་ཉེས་ཐོགས་ཆེས་ཁྱིམ་སྡེ་དང་མཐུན་པའི་སྤྱོད་ནས་མཐོ་
རིམ་ཁྱིམ་སྡེ་ཁང་ཞིག་ནས་ཉེས་པ་དང་ཉེས་ཆད་གཉིས་ལ་བསྐྱར་ཞིབ་པོར་བར་ཞུ་
པའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་ཡིན།

༡༠། མི་གང་ཞིག་ལ་ནག་ཉེས་གསལ་པའི་ཐ་མའི་ཁྱིམ་སྡེ་ཐག་གཙུག་ཟེན་པའི་རྒྱུ་
སྤྱོད་གནས་ཚུལ་གསར་པ་མེས་ཉོགས་བྱུང་བ་བརྟུག་དེ་སྤྱོད་གྱི་ཁྱིམ་སྡེ་གཙུག་དེ་
མི་འཚམས་དང་། རྟོར་འཛོལ་ཡོད་པ་མེས་ཉོག་ཁོ་བར་ནག་ཉེས་དེ་བསྐྱར་ལོག་

བྱས་པའམ་ཆག་ཡང་གཏོང་བའི་གནས་ཚུལ་ལོག་ཉེས་དུས་འཕོག་པའི་མི་དེར་
 ཁྲིམས་མཐུན་གུན་གསལ་སྟོང་དགོས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་དབང་རྟགས་དོན་དངོས་
 མི་གསལ་བ་དང་སྐབས་འབྲལ་དུ་གནས་སྐྱད་ས་ཡོངས་ཇོགས་སམ་ཆ་གས་ཕྱིར་
 འདོན་མ་ཐུབ་པའི་སྐྱེས་བུ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་ཡིན་པས་གུན་གསལ་མི་བྱེད་པ་ཡིན།

༡༽ སྐྱེས་བུ་སྲུང་ཡང་རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་གི་ཁྲིམས་ཀྱི་འགྲོ་ལུགས་དང་མཐུན་པར་
 གནད་དོན་གང་ཞིག་ཐོག་ར་མའི་ཁྲིམས་གཙོད་བྱེད་པའམ་ཡང་ན་ནག་ཉེས་མེད་
 པའི་ཐག་གཙོད་བྱུང་རྗེས་ནག་ཉེས་གཅིག་གི་མིང་ཐོག་ནས་སྲུང་ཡང་ཁྲིམས་
 གཞུགས་དང་ཆད་པ་འགའ་མི་ཆོག།

དོན་ཚན། ༡༥

༡༽ སྐྱེས་བུ་གང་ཞིག་གིས་བྱ་སྟོང་དམ་ཡང་ན་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་འོས་འགན་མ་
 ཐུབ་པའི་གནས་སྐབས་དེར་རྒྱལ་ཁབ་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་ལུགས་ལྟར་ཉེས་
 གསལ་གི་ཆད་གཞི་ལོན་མེད་ན་ཉེས་ཅན་པར་དོས་འདོན་མི་བྱེད་པ་ཡིན། རྟག་
 ཉེས་གང་དེའི་ཆད་པ་དེ་ཡང་ནག་ཉེས་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་དེ་ལས་ལྷི་བའི་ཆད་
 པ་བཅུན་འགའ་བྱ་རྒྱུ་མེད། གལ་ཏེ་ནག་ཉེས་གང་དེ་བཅུམས་པའི་རྗེས་སུ་ཁྲིམས་
 ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་དེ་ཆད་པ་དེ་ལས་ཡངས་བ་ཡོད་ན་དེ་ལས་ཁེ་བན་ཐོབ་པ་ཡིན།

༡༽ སྐྱེས་བུ་གང་ཞིག་གིས་བྱ་སྟོང་དམ་ཡང་ན་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་འོས་འགན་མ་
 ཐུབ་པའི་གནས་སྐབས་དེར་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་སྤྱིར་བཏང་ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་
 པ་དང་མི་མཐུན་པའི་ནག་ཉེས་རྣམས་དོན་ཚན་འདི་ནང་འཁོད་པའི་བྱ་སྟོང་དང་
 ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་འོས་འགན་མ་ཐུབ་པའི་རིགས་ལ་ཁྲིམས་བཞེར་དང་ཆད་པ་
 གཙོད་པ་རྣམས་མི་གཞོད་པ་ཡིན།

དོན་ཚན། ༡༦

སྐྱེས་བུ་སུ་ཞིག་ཡིན་རུང་ཁྲིམས་ཀྱི་མདུན་སར་རང་ཉིད་མི་ཞིག་ཡིན་པའི་དོས་

འཛིན་གྱི་ཐོབ་ཐང་ཡོད

དོན་ཚན། ༡༧

༡༽སྤྲེས་བྱ་གང་ཞིག་ཡིན་ཅུང་རང་ཉིད་སྤེར་གྱི་འཆོ་བ་དང་། ཁྱིམ་ཆང་། སྡོད་ཁང་
ངས་ཡིག་འགྲུལ་སོགས་ལ་གང་སྤྱད་དང་ཁྱིམ་ས་འགལ་གྱི་ཐེ་བྱས་བྱེད་མི་ཆོག་པ་
མ་ཟད།

༢༽སྤྲེས་བྱ་ཆང་མར་ཐེ་བྱས་དང་གཞོད་སྟོན་སོགས་མི་ཡོང་བར་ཁྱིམ་ས་ལྷགས་
སྤྱད་སྟོབ་གྱི་ཐོབ་ཐང་ཡོད།

དོན་ཚན། ༡༨

༡༽སྤྲེས་བྱ་ཆང་མར་རང་དབང་ཐོག་བསམ་སྒོ་དང་། འདུ་ཤེས་ཆོས་ལྷགས་
བཅས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཡོད། ཐོབ་ཐང་འདི་ཡི་ནང་ཚུད་དུ་རང་གི་འདོད་མོས་བྱེད་པའི་
ཆོས་ལྷགས་སམ་དད་པ་བརྒྱད་འཛིན་ནམ་འགྱུར་བ་གཏོང་བའི་རང་དབང་ཡོད། དེ་
བཞིན་མི་སྤེར་དང་མཉམ་སྒྲིབ། མངོན་གསལ་ལམ་གསང་བའི་ཐོག་ནས་བྱག་
མཆོད་དང་། དད་པ་བྱེད་པ། སྤྲོམ་པ་སྤྱད་པ་དང་ཉམས་ལེན། ཆོས་བཤད་པ་བཅས་
ཀྱི་རང་དབང་ཡོད།

༢༽སྤྲེས་བྱ་སྤར་ཡང་བཅན་ཤིང་གྱི་ཐོག་ནས་ཆོགས་ལྷགས་དང་ཡིད་ཆེས་གདམ་
པའི་རང་དབང་བཅས་བཞིག་བཏང་མི་ཆོག

༣༽སྤྲེས་བྱ་གང་ཞིག་གི་ཆོས་ལྷགས་དང་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རང་དབང་ཡོད་ཅིང་། འོན་
ཀྱང་ཁྱིམ་ས་ལྷགས་ནང་གཏན་འབེབས་བྱས་པ་དང་། སྤྱི་པའི་བདེ་འཇགས་དང་
སྤྲིག་སྟོལ། འཕྲོད་བཞེན་དང་ཀུན་སྟོད། མི་གཞན་གྱི་གཞི་རྩའི་འགྲོ་བ་མའི་ཐོབ་ཐང་
དང་རང་དབང་བཅས་ལ་འགན་སྤྱད་ཡོང་ཆེད་ཀྱི་དགོས་མཁོ་མ་གཏོགས་རང་
དབང་རྣམས་ཆད་འཛིན་བྱེད་མི་ཆོག

༧༥ རྟེན་ལྷའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ནས་སྤྱ་གྱའི་ཚོས་དང་
བཟང་སྤྱད་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ཐང་པ་མ་དང་ཁྲིམས་མཐུན་ལྷ་སྤྱོད་བྱེད་མཁན་རྣམས་ཀྱི་
རང་དབང་ལ་སྤང་བཅི་འགན་ལེན་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན།

དོན་ཚན། ༡༤

༡༥ མི་ཚང་མར་རང་གི་བསམ་ཚུལ་འཛིན་པའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་དང་དེར་འགོག་
ཏེན་བྱེད་མི་ཚོགས་

༡༦ མི་ཚང་མར་སྤྱོད་རང་དབང་གི་ཐོབ་ཐང་ཡོད། ཐོབ་ཐང་འདི་ནང་གནས་
ཚུལ་མཁོ་སྤྱབ་དང་། ཉན་བཤད། ས་མཚམས་ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱིས་བསམ་ཚུལ་སྤྱོད་
ཚོགས་དག་ཐོག་གས་ཡང་ན་ཡི་གེ་ཡང་ན་དབར་བསྐྱོས་རིས་མོའི་ལམ་ནས་སམ་
ཡང་ན་རང་གི་འདོད་པ་ཡོད་པའི་བརྒྱུད་ལམ་གཞན་རྣམས་རྟོད་པ་ཡིན།

༡༧ དོན་ཚན་འདི་ཡི་འབེབས་གཉིས་བར་བཤད་པའི་ཐོབ་ཐང་རྣམས་ལག་ལེན་
བསྟར་སྐབས་དེ་དང་ཆབས་ཅིག་དམིགས་བསལ་ལས་འགན་མང་པོ་ཡང་ཡོད་པ་
ཡིན། འདི་རྣམས་ལ་བཀག་སྒྲ་ཡོད་ཀྱང་དེ་རྣམས་ཁྲིམས་དང་བསྟན་ནས་ལག་ལེན་
བསྟར་དགོས་པ་ཡིན་དེ་ཡང་།

༡༨ མི་གཞན་གྱི་སྤྱོད་གཤམ་དང་ཐོབ་ཐང་ལ་སྤང་བཅི་བྱེད་གོས།

༡༩ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདེ་འཇགས་དང་། སྤྱི་པའི་སྤྱིག་སྤྱོད། མང་ཚོགས་ཀྱི་འཚོད་བསྟེན་
དང་ཀུན་སྤྱོད་བཅས་སྤང་སྤྱོད་དགོས་པ་ཡིན།

དོན་ཚན། ༢༠

༢༠ དམག་གི་རིལ་བསྐྱགས་གང་རུང་ཁྲིམས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཀག་འགོག་བྱེད་
དགོས།

༡༽ རྒྱལ་ཁབ་ནང་ཁུལ་དང་། རིགས་རྩལ་ཚོས་ལུགས་བཅས་ཀྱི་དབང་མ་དགའ་
བའི་རྒྱ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་དབྱེ་འབྱེད་ཀྱིས་དྲག་པོའི་ལས་རིགས་ཐམས་ཅད་
ཁྲིམས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཀག་འགོག་བྱེད་དགོས།

དོན་ཚན་༡༡

ཞི་བའི་འདུ་འཛོམས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ལ་ངོས་ལེན་ཞུ་དགོས། ཐོབ་ཐང་འདི་ཉིད་ལོངས་
སྤྱད་པ་ལ་ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱི་གཏན་འབེབས་དང་མང་གཙོའི་སྤྱི་ཚོགས་སུ་རྒྱལ་
ཁབ་ཀྱི་བདེ་འཇགས་དང་། སྤྱི་པའི་སྤྱིག་སྟོལ། མང་ཚོགས་ཀྱི་འཕྲོད་བསྟེན་དང་
སྤྱོད་ལམ། དེ་བཞིན་སྤྱི་པ་ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་དང་རང་དབང་སྤྱད་སྤྱོད་ཆེད་མ་
གཏོགས་བཀག་འགོག་བྱེད་མི་ཚོག་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་༡༢

༡༽ སྤྱི་པ་ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ལ་མཉམ་དུ་ཚོགས་པའི་རང་དབང་གི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་
པ་ཡིན། འདི་ནང་རང་ཉིད་ཀྱི་འདོད་པ་སྤྱད་སྤྱོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཚོང་གི་མཐུན་སྤྱི་པ་
ཚོགས་སྡེ་གསར་འཛུགས་དང་དེར་འཇུག་ཞུགས་བྱེད་པའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་ཡིན།

༢༽ ཐོབ་ཐང་འདི་ཉིད་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལ་ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱི་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་
ཆད་གཞི་དང་མང་གཙོའི་སྤྱི་ཚོགས་སུ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདེ་འཇགས་དང་། སྤྱི་པའི་
བདེ་སྤང་། སྤྱི་པའི་སྤྱིག་སྟོལ། མང་ཚོགས་ཀྱི་འཕྲོད་བསྟེན་དང་སྤྱོད་ལམ། སྤྱི་པ་
ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱི་རང་དབང་དང་ཐོབ་ཐང་སོགས་སྤྱད་སྤྱོད་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ཆེད་མ་
གཏོགས་བཀག་འགོག་བྱེད་མི་ཚོག་པ་ཡིན། དཔག་མི་དང་སྒྲོར་སྤང་བས་ཐོབ་ཐང་
འདི་ཉིད་ལོངས་སྤྱོད་ལ་ཁྲིམས་མཐུན་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཀག་འགོག་ཆད་གཞི་དེར་
དོན་ཚན་འདི་ཡི་དགག་བྱ་མེད།

༣༽ ༡༩༩༩ལོར་རྒྱལ་སྤྱིའི་རལ་ཙུལ་ཚོགས་པའི་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་འདུ་
འཛོམས་ཀྱི་རང་དབང་དང་ཚོགས་པ་གསར་འཛུགས་ཀྱི་རང་དབང་སྤྱད་སྤྱོད་

བཅས་ལ་ཅེས་མེད་གཏོང་མི་ཚོག་པ་ཡིན།

དོན་ཚན། ༡༣

༡ ་ཁྱིམ་ཆང་ནི་གཞི་ཅེའི་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྡེ་ཚན་ཞིག་ཡིན་ཞིང་།
།དེ་ཉིད་ལ་སྤྱི་ཚོགས་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་སྤྱང་སྟོབ་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན།

༡ ་སྤྱི་ས་པ་དང་བྱད་མེད་ཆང་སའི་ལོ་ན་སོན་པ་རྣམས་གཉེན་སྲིག་དང་ཁྱིམ་ཆང་
ཆགས་པར་ངོས་ལེན་ཞུ་དགོས།

༣ ་ཆང་ས་བརྒྱབ་མཁན་སྤྱི་ས་པ་དང་བྱད་མེད་གཉིས་ཀྱི་རང་དབང་ཐོག་འདོད་
མོས་ཆ་ཆང་བྱང་རྩེས་གཞི་ནས་ཆང་ས་བརྒྱབ་ཚོག་པ་ཡིན།

༤ ་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ནས་བཟའ་ཆང་གང་ཞིག་གི་
ཆང་ས་དང་། ཆང་སའི་བརྒྱབ་པ་དང་ཁ་བྲལ་བ་བཅས་ཀྱི་སྐབས་ལོ་མོ་གཉིས་ཀར་
ཐོབ་ཐང་དང་ལས་འགན་འདྲ་མཉམ་དོན་སྤྲོད་འོང་བ་བྱེད་དགོས། གལ་ཏེ་བཟའ་
ཆང་ཁ་བྲལ་པའི་གནས་ཚུལ་འོག་སྤྱ་གྲུང་དགོས་པེས་ཀྱི་སྤྱང་སྟོབ་བྱེད་ཐབས་
དགོས་པ་ཡིན།

དོན་ཚན། ༡༤

༡ ་རང་ལོ་བཙོ་བརྒྱད་མན་ཆད་ཀྱི་སྤྱ་གྲུ་རྣམས་ལ་ཁྱིམ་ཆང་དང་། སྤྱི་ཚོགས། དེ་
བཞིན་རྒྱལ་ཁབ་ནས་གཞིགས་སྟོང་དང་སྤྱང་སྟོབ་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཡོངས་རྒྱུགས་
སྟོད་དགོས་པ་ཡིན། ཐོབ་ཐང་དེ་དག་སྟོད་སྐབས་རིགས་རུས་དང་། ཁ་མདོག་ལོ་
མོ། སྤྱད་ཡིག་ཚོས་ལུགས་རྒྱལ་ཁབ་བཅས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འབྲུང་ཁུངས་རྒྱ་ཚོར་དང་
སྤྱི་ས་ཁུངས་བཅས་ཀྱི་ཐད་དུ་འབྱེད་མེད་པ་དགོས།

༡ ་སྤྱ་གྲུ་སྤྱི་ས་མ་ཐག་དེབ་སྟེལ་བྱེད་དགོས་ཤིང་། སྤྱ་གྲུ་རེ་རེར་མིང་རེ་དགོས་པ་
ཡིན།

༣༥ སྤྲུལ་རེ་རེར་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མི་སེར་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་ཡིན།

དོན་ཚན། ༡༥

མི་སེར་ཆང་མར་དོན་ཚན་ཤུང་བཤད་པའི་དབྱེ་འབྱེད་མེད་པ་དང་རྒྱ་མཚན་ཡང་
དག་མེད་པའི་བཀག་འགོག་མི་བྱེད་པའི་ཐོག་ནས་གཤམ་འོག་ཐོབ་ཐང་དང་གོ་
སྐབས་ཡོད་པ་ཡིན།

ཀའེ་ཐང་ཀར་རམ་འདོད་མོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་འདེམས་པའི་སྤྱི་ཚབ་བརྒྱད་ནས་སྤྱི་
པའི་ལས་དོན་ནང་ཆ་གས་ལེན་རྒྱ།

ཁ༧ ཡང་དག་པའི་གཏན་འཁེལ་གྱི་དུས་ཚོད་ནང་འདེམས་བསྐྱེད་འོས་ཤོག་འཕེན་
བ་དང་འདེམས་ཐོན་བྱུང་བའི་སྐབས་འོས་ཤོག་དེ་ཡང་སྤྱི་ཡོངས་དང་འབྲེལ་མཉམ་
གྱི་ཐོག་ནས་འོས་ཤོག་འཕེན་པའི་ལོ་ཆད་ལོན་བ་དང་། གསང་བའི་ཐོག་འོས་
ཤོག་ཐོག་ནས་འོས་ཤོག་འཕེན་མཁན་གྱི་འདོད་མོས་རང་དབང་ལ་སྤྱང་སྤྱོད་བྱེད་
དགོས་པ།

ག༧ སོ་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ནང་དུ་སྤྱིར་བཏང་འབྲེལ་མཉམ་གྱི་ཐོག་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལས་
དོན་ནང་ཆང་མར་མཉམ་ཞུགས་བྱེད་ཆོག་པ།

དོན་ཚན། ༡༦

མི་ཆང་མར་ཁྲིམས་ཀྱི་མདུན་སར་འབྲེལ་མཉམ་ཡིན། ཁྲིམས་ཀྱིས་མི་ཆང་མར་དབྱེ་
འབྱེད་མེད་པའི་ཐོག་ནས་འབྲེལ་མཉམ་གྱི་སྤྱང་སྤྱོད་བྱེད་དགོས། འདི་ཐད་ཁྲིམས་
ཐོག་ནས་མི་རིགས་དབྱེ་འབྱེད་ལ་བཀག་འགོག་བྱེད་པ་དང་། སྤྱིས་བྱ་ཆང་མར་
འབྲེལ་མཉམ་དང་། རིགས་རྩས་ཁ་མདོག་མོ་སྒྲིག་ཡིག་ཚོས་ལུགས། སྤྱི་དོན་ཡང་
ན་བསམ་རྩིས་གཞན། ལུང་བ་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འབྲུང་ཁུངས། རྒྱ་ཁོར་སྤྱིས་ས། ཆ་
རྒྱུན་གཞན་ཐད་པན་ལུས་ལྡན་པའི་དབྱེ་འབྱེད་མི་ཡོང་བར་འགན་སྤྱང་བྱེད་དགོས།

དོན་ཚན། ༡༧

ཀྱལ་ཁབ་གང་དུ་མི་རིགས་དང་། ཚོས་ལུགས། སྐད་ཡིག་སོགས་ཀྱི་གངས་ཉུང་མི་
 རིགས་ཡོད་པ་ན། གངས་ཉུང་མི་རིགས་དེ་དག་ཚོགས་སྡེ་གཞན་དང་མཉམ་སྡེ་བ་
 དུ་གནས་པའི་ཐོག་ནས་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་རིག་གཞུང་དང་། ཚོས་བཤད་པ་
 དང་ཉམས་ལེན། སྐད་ཡིག་བཟུང་སྟེད་བྱེད་པའི་ཐོབ་ཐང་ལ་བཀག་འགོག་མི་ཚོགས་པ་
 ཡིན།

ལེའུ་བཞི་བ།

དོན་ཚན། ༡༩

༡༽ འཁྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཚོགས་ཆུང་གསར་འཛུགས་དགོས་པ་ཡིན། འདི་ནས་
 བཟུང་ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདིར་ཚོགས་ཆུང་ཞེས་འགོད་རྒྱ་ཀློག་ཚོགས་ཆུང་དེར་
 ཚོགས་མི་བཙུག་དགོས་ཤིང་འདི་ནང་འཁོད་པའི་ལས་འགན་རྣམས་བྱེད་
 དགོས་པ་ཡིན།

༢༽ ཚོགས་ཆུང་འདི་ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་གི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ལས་བསྐབ་
 ཞིང་། ཚོགས་མི་རྣམས་བཟང་སྟོང་གི་གནས་ཚད་མཐོན་པོར་སོན་པ་དང་། མི་
 གཞན་གྱིས་ངོས་ལེན་བྱས་པའི་འཁྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནད་དོན་ལ་མཁས་པ་
 དང་། གཞན་ཡང་མི་དེར་ཁྲིམས་ཀྱི་ཉམས་སྟོང་ལྟར་པ་ཞིག་དགོས།

༣༽ ཚོགས་ཆུང་འདི་ཡི་ཚོགས་མི་རྣམས་ངོས་སོག་གིས་གདམ་དགོས་པ་དང་
 ། འདེམས་ཐོན་བྱུང་བའི་ཚོགས་མི་རྣམས་ནས་རང་གི་དབང་ཚད་དང་བསྟུན་ཏེ་
 ལས་དོན་བསྐབ་དགོས།

དོན་ཚན། ༢༠

༡༽ ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་མི་རྣམས་དོན་ཚན་༡༩ནང་འཁོད་པའི་ཆ་རྒྱུན་ཁང་བའི་
 གྲུས་བྱའི་མིང་གཞུང་ནས་གསར་བའི་ངོས་སོག་གི་ལམ་ནས་འདམ་རྒྱ། འོས་མི་
 རྣམས་ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ནས་བསྐྱོ་བཞག་བྱ་

ལྷོ།

༡༽ད་ལྷའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་རེ་རེ་ནས་མི་གཉིས་ལས་མང་
བ་བསྐོ་བཞག་བྱ་རྒྱ་མིན།སྤྱི་ལོ་བཅུ་དེ་ནས་མི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མི་སེར་ཡིན་
དགོས།

༢༽སྤྱི་ལོ་བཅུ་གཅིག་སྐར་ཡང་བསྐོ་བཞག་བྱེད་ཆོག་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་ ༣༠

༡༽ད་ལྷའི་དམ་ཡིག་འདི་ནི་ད་ལག་ལེན་བསྐར་འགོ་འཁུགས་པའི་ཆེས་གངས་ནས་
ཆེ་བྱང་གི་ནང་ཚུད་དུ་ཐོག་མའི་འོས་ཤོག་འཕེན་དགོས་པ་ཡིན།

༡༽དོན་ཚན་ ༣༡ དང་མཐུན་པར་ས་དམིགས་སྤྱོད་པ་བཀའ་རྒྱའི་གསལ་བསྐྱབས་
ཡིན་པ་མ་གཏོགས།དེ་མིན་ཚོགས་རྒྱུད་གི་ཚོགས་མི་གསར་འདེམས་མ་བྱེད་སྡོན་
ཀྱི་ཆེ་བ་བཞིའི་ནང་ཚུད་དུ་མཉམ་སྦྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་བྱང་མཆོག་ནས་ད་
ལྷའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་ནམས་ལ་ཡིག་ཐོག་ནས་བརྗེ་ལན་
སྤྱོད་དགོས་པ་ཡིན།བརྗེ་ལན་དེའི་ནང་ཚོགས་མི་རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོའི་ལྷན་ཁང་གི་
ཆེད་དུ་ཚོགས་མི་བསྐོ་བཞག་ཡོང་ཆེད་ཆེ་བ་གསུམ་ཀྱི་ནང་ཚུད་དུ་འབྲལ་དགོས་
པ་གསལ་དགོས།

༢༽མཉམ་སྦྲེལ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་བྱང་ཆེ་ནས་བསྐོ་བཞག་བྱང་པའི་ཚོགས་མི་
ནམས་ཀྱི་མིང་ཐོ་ག་བསྐར་བསྐྱབས་དགོས།དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་
ཁབ་གང་ཡིན་གསལ་སྡོན་བྱས་ཏེ་ད་ལྷའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་
ནམས་ལ་འོས་ཤོག་གི་ཆེས་གངས་ཀྱི་ཆེ་བ་གཅིག་ལས་མི་ཅུང་པའི་སྡོན་དུ་སྤྱོད་
དགོས་པ་ཡིན།

༣༽ཚོགས་རྒྱུད་གི་ཚོགས་མི་ནམས་ཀྱི་འོས་ཤོག་དེ་མཉམ་སྦྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་
བསྐྱེ་གནས་སུ་མཉམ་སྦྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་བྱང་ཆེ་གཙོ་འདོན་ཐོག་ད་ལྷའི་

དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ཚོགས་འདྲེས་སར་བྱེད་དགོས་
 བ་ཡིན། ཚོགས་འདྲེས་དེར་ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་
 རྣམས་ལས་གསུམ་ཆ་གཉིས་དེས་འདྲེས་དགོས། ཚོགས་རྒྱུང་འདིར་འདེམས་
 ཐོན་བྱུང་བའི་ཚོགས་མི་རྣམས་འོས་སོག་མང་སོས་ཐོབ་བ་རྣམས་ཡིན་ཞིང་དེ་
 བཞིན་ངོ་ཡོད་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་ཆབ་གང་ཞིག་འོས་སོག་མང་
 མཐའ་ཐོབ་བ་རྣམས་ཡིན།

དོན་ཚན། ༣༡

༡༽ ཚོགས་རྒྱུང་ནང་རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་ལ་ཚོགས་མི་གཅིག་ལས་མང་བ་བྱེད་མི་
 ཚོག

༢༽ ཚོགས་རྒྱུང་གི་ཚོགས་མི་གསར་འདེམས་བྱེད་སྐབས་འཛམ་གླིང་གི་ས་
 རྒྱལ་ས་གནས་ལ་བ་གཞིར་བཟུང་བལྟ་བུའི་འབྲེལ་འདྲེས་མཉམ་སྦྲེལ་ནས་བརྒྱབ་བ་དང་
 །མི་རིགས་ཀྱི་གོལ་གཤིས་དང་རིག་གནས་གཞན་ཡང་ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱི་གཞི་རྩ་
 བཅས་ལ་དགོངས་བ་བཞིས་ཏེ་འདེམས་དགོས།

དོན་ཚན། ༣༢

༡༽ ཚོགས་རྒྱུང་གི་ཚོགས་མི་རྣམས་འོས་སོག་གི་ལམ་ནས་དུས་ཡུན་ལོ་བཞི་
 རིང་བདམས་བ་ཡིན། གལ་ཏེ་བསྐྱར་དུ་བསྐོས་བཞག་བྱུང་ན་སྤྱིར་ཡང་འོས་སོག་
 འཁེན་ཚོག་བ་ཡིན། ཡིན་ན་ཡང་འོས་ཐོབ་ཟེན་བའི་ཚོགས་མི་དགུ་ལོ་གཉིས་
 རེའི་མཆའ་ནས་དུས་ཚོད་རྒྱུས་ཏེ་གསར་བ་འོས་སོག་གི་ལམ་ན་གདམ་
 བ་ཡིན། འོས་སོག་དང་པོ་བྱུང་མ་ཐག་དོན་ཚན་ ༣༠ མས་པའི་འཕེབས་བཞི་པར་
 བཀོད་བ་བཞིན་ཚོགས་འདུའི་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་ནས་ཚོགས་མི་དགུ་པོ་དེའི་
 མཆའ་མང་པོའི་དཀྱིལ་ནས་བསྐྱབ་བ་ཡིན།

དོན་ཚན། ༣༣

༡ ་ལལ་ཉེ་ཚོགས་རྒྱུ་གི་ཚོགས་མི་གཞན་རྣམས་ནས་སྤྱི་མོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་
 ཚོགས་མི་ཞིག་གནས་སྐབས་ས་དམིགས་སྟོང་པ་ལུས་པ་མ་གཏོགས། དེ་མིན་
 རྒྱུ་མཚན་གང་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་མཆོས་ས་བཞག་པ་བྱུང་ཆེ། ལྟན་ཁང་གི་
 ཚོགས་གཙུག་མཆོག་ནས་མཉམ་སྦྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྲབ་བྱུང་ཆེར་བརྟེན་
 དགོས་པ་དང་། ཁོང་གི་ཚོགས་མི་དེ་ཡི་ས་དམིགས་སྟོང་པ་ཡིན་པའི་གསལ་
 བསྐྱགས་གནང་དགོས་པ་ཡིན།

༢ ་ཚོགས་རྒྱུ་གི་ཚོགས་མི་གང་ཞིག་དགོངས་པ་ཞུ་བའམ་འདས་ཁྲོངས་སུ་
 བྱུང་སྐབས་ལམ་སང་ཚོགས་གཙུག་ནས་མཉམ་སྦྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྲབ་བྱུང་ཆེར་
 བརྟེན་ལན་འབུལ་དགོས་པ་དང་། ཁོང་གི་དགོངས་ཞུས་ཀྱི་ཆེས་གངས་སམ་ཡང་ན་
 ཁྲོངས་དུས་ཀྱི་ཆེས་གངས་ནས་ས་དམིགས་སྟོང་པའི་ཁྲབ་བསྐྱགས་གནང་དགོས་
 པ་ཡིན།

དོན་ཚན། ༣༥

༡ ་དོན་ཚན་ ༣ ན་དང་མཐུན་པར་ནས་ཞིག་ས་དམིགས་སྟོང་པའི་ཁྲབ་བསྐྱགས་
 བྱས་ཤེས་སུ་གལ་ཉེ་འཆོབ་གསར་དེའི་དུས་ཡུན་ས་དམིགས་སྟོང་པའི་ཁྲབ་
 བསྐྱགས་བྱས་ཉེ་རྒྱ་བ་བྱལ་གི་ནང་ཚུད་དུ་དུས་ཚོད་ཚོགས་ཀྱི་མེད་ན་མཉམ་སྦྲེལ་
 རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྲབ་བྱུང་ཆེ་ནས་ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་
 ཁབ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ལན་སྤྲད་དེ་རྒྱ་གཉིས་ནང་ཚུད་དུ་བསྐྱོད་བཞག་གི་མིང་ཐོ་ཕུལ་ཉེ་
 དོན་ཚན་ ༣༥ནང་གསལ་ས་དམིགས་སྟོང་པ་བསྐྱང་དགོས་པ་ཡིན།

༢ ་མཉམ་སྦྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་བྱུང་ཆེ་ནས་བསྐྱོད་བཞག་ཟིན་པའི་མིང་ཐོ་ཀ་ལྟར་
 བསྐྱིགས་ནས་ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ལ་འབུལ་
 དགོས་པ་ཡིན། དམ་ཡིག་གི་ཆ་རྒྱུན་དང་མཐུན་པར་ས་དམིགས་སྟོང་པ་རྣམས་
 འོས་ཤོག་གི་ལམ་ནས་བསྐྱངས་དགོས་པ་ཡིན།

༣ ་དོན་ཚན་ ༣ ན་དང་མཐུན་པར་ས་དམིགས་སྟོང་པ་ཁྲབ་བསྐྱགས་བྱས་པའི་

ཚོགས་ཚུང་གི་ཚོགས་མི་འོས་ཤོག་གི་ལས་ནས་བདམས་ཐོན་བྱུང་བ་དེ་ཡིས་
ཚོགས་ཚུང་གི་ས་དམིགས་སྟོང་བ་བྱུང་བ་དེར་དུས་ཚོད་ལྷག་མ་ཆ་ཆང་མར་བྱག་
ལས་གནང་དགོས་པ་ཡིན།

དོན་ཚན། ༣༥

ཚོགས་ཚུང་གི་ཚོགས་མི་ནམས་ལ་མཉམ་སྡེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་ལྷན་
ཚོགས་ནས་ཚོག་མཆན་ཐོབ་པ་བརྒྱད། སྤྱི་ཁྱབ་ལྷན་ཚོགས་ནས་གཏན་འབེབས་
བྱས་པའི་ཚོགས་ཚུང་གི་གལ་ཆེའི་ལས་འགན་དང་ཆ་སྟེན་གཞིར་བཟུང་མཉམ་
སྡེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཁོར་འཛིད་ནས་གསལ་ཐོགས་ཐོབ་པ་ཡིན།

དོན་ཚན། ༣༦

ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་འོག་མཉམ་སྡེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་བྱང་ཆེ་ནས་
ཚོགས་ཚུང་གི་ལས་དོན་ཚགས་ཚུད་བཅོ་བའི་ཆེད་དུ་དགོས་འདས་ཀྱི་ལས་བྱེད་
དང་མཐུན་སྟེན་གཞན་སྟོང་དགོས་པ་ཡིན།

དོན་ཚན། ༣༧

༡༽ མཉམ་སྡེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་བྱང་ཆེ་མཆོག་ནས་ཚོགས་ཚུང་གི་ཚོགས་
འདུ་ཐོག་མ་དེ་མཉམ་སྡེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་ལས་ཁུངས་ལུ་འཇུགས་དགོས་
པ་ཡིན།

༢༽ ཚོགས་འདུ་ཐོག་མ་དེ་ཚུགས་པའི་རྗེས་ལུ་ཚོགས་ཚུང་གི་སྤྱིག་གཞིའི་ལས་
ལུགས་ཇི་གསལ་དུས་ཚོད་ལ་འཇོགས་དགོས་པ་ཡིན།

༣༽ སྤྱིར་བཏང་ཚོགས་ཚུང་གི་ཚོགས་འདུ་ནམས་མཉམ་སྡེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་
ཁྱབ་ལས་ཁུངས་སམ་ཡང་ན་རྗེ་ན་མ་མཉམ་སྡེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་ལུ་
འཛུམས་དགོས་པ་ཡིན།

དོན་ཆེན། ༣༩

མོགས་རྒྱུད་གི་མོགས་ཟི་རེ་རེ་ནས་རང་གི་ལས་བཟན་མ་གྲངས་གོང་མོགས་
རྒྱུད་གི་མཉུན་ཏུ་རང་གི་ལས་དོན་རྒྱུད་ཐོང་དང་བཀའ་ཡོད་ཤིང་། རྩོད་ནས་བརྒྱུད་པ་པེ་བྱུང་
བརྒྱུགས་ཁྱེད་དཔོན་པ་ཡིན།

དོན་ཚན། ༣༩

༡༥ ཆོག་ས་ཆུང་གི་རང་ཉིད་ཀྱི་ལས་བྱེད་འདེམས་དགོས་མིང་། ཁོང་ཆོའི་ལས་
ཡུན་ལོ་གཉིས་ཡིན། ཁོང་རྒྱམས་སྤར་ཡང་གདམ་ཆོག་པ་ཡིན།

༡༽ཚེགས་རྩུང་ནས་རང་གི་ཁྱིམ་ས་ལུགས་གཏན་འཁེབས་ཁྱེད་ལོས་བ་ཡིན་འོན་
གུང་གཏན་འཁེབས་འདི་དག་ནང་དམིགས་བསལ་སྟེན་ལོས་དལོས་བ་ཞིག་ལ།

གཤམ་མཁོ་གསལ་མེ་བཅུ་གཉིས་ངེས་པར་དུ་ལྷན་དགོས་པ་ཡིན།

ཁ།ཚེགས་མུང་གི་ཐག་གཅོད་རྣམས་རྩོམ་ཚེགས་མི་མང་བའི་འོས་འཁེན་གྱིད་
དགོས་པ་ཡིན།

དོན་ཆན། ༧༠

༡༥ དེ་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་ནམས་ནས་འདི་ག་ངོས་ལེན་
བྱས་པའི་ཐོབ་ཐང་ནམས་དོན་སྡིན་ལག་བསྟར་ཁོང་པའི་ཐབས་ཤེས་ཇི་གཞན་དང་
ཐོབ་ཐང་འདི་དག་ཁོངས་སྡུང་པར་ཡར་རྒྱས་ཇི་བྱུང་གི་སྟུན་ཐོ་འབྲུལ་དགོས་པ་
ཡིན་དེ་ཡང་། ཀལ་འབྲེལ་ཡོད་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་ནམས་ནས་ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་
འདི་ནང་ཞུགས་ཏེ་ལོ་གཅིག་གི་ནང་སྟུང་སྟུན་ཐོ་འབྲུལ་དགོས་ཀྱི་ཁ་དེ་རྗེས་ཚོགས་
སྟངས་ག་དུས་དེ་བསྐྱུལ་ཞུས་པར་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་ནས་སྟུན་ཐོ་འབྲུལ་
དགོས།

༡༥ ལྷན་པོ་ཆང་མ་མཉམ་སྒྲེལ་བྱལ་ཆོག་པ་གི་སྒྲིབ་པ་ཏུ་ཆེ་བ་ལྷན་པོ་གས་ཆུང་།

ལ་ཐོས་ཞིབ་བྱེད་རྒྱུ་གཏོང་བ་ཡིན།

སྟན་ཐོའི་ནང་ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཉིད་ལག་བསྟར་བྱེད་པར་དཀའ་ངལ་དང་རྒྱ་
རྒྱུ་གང་ཡིན་གསལ་སྟོན་དགོས་པ་ཡིན།

༣༽མཉམ་སྦྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་སྤྱི་ཁབ་བྱང་ཆེན་མཚོགས་རྒྱུང་དང་གོ་བསྟར་བྱས་
རྗེས་སྟན་ཐོའི་ནང་གི་འབྲེལ་ཡོད་ལེ་ཆོན་རྣམས་མཉམ་སྦྲེལ་གྱི་ཆེད་བཅུགས་ལས་
ཁུངས་ཁག་ལ་ངོ་བསྟན་གཏོང་བ་ཡིན།

༤༽ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ནས་བཏང་བའི་སྟན་
ཐོའི་རྣམས་ཚོགས་རྒྱུང་ནས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་འཇུག་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན།ཚོགས་
རྒྱུང་ནས་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ཚོགས་རྒྱུང་གི་བསམ་ཚུལ་འབྲེལ་བ་མཛོད་
བྱེད་པ་དང་།ཚོགས་རྒྱུང་ནས་འབྲེལ་བ་མཛོད་འདི་དག་དཔལ་འབྱོར་དང་སྤྱི་ཚོགས་
ལྟན་ཁང་བྱེད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་ནས་བྱང་བའི་སྟན་ཐོའི་
ངོ་བསྟན་དང་བཅས་འབྲེལ་བ་ཡིན།

༥༽ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ནས་དོན་ཆོན་འདི་ཡི་
འབེབས་༤དང་མཐུན་པར་བྱས་ཏེ་མཐོང་ཚུལ་རྣམས་ཚོགས་རྒྱུང་ལ་འབྲེལ་ཆོག་
པ་ཡིན།

དོན་ཆོན། ༤༡

༡༽ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ནས་དོན་ཆོན་འདི་ཡི་འོག་
ཏུ་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་ཞིག་ནས་ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་འོག་ཏུ་ཡོད་
པའི་ལས་འགན་རྣམས་ཚུལ་བཞིན་སྦྱབ་གྱི་མེད་པའི་ཐག་གཅོད་བྱེད་པའི་དཔང་ཆ་
རྣམས་ཚོགས་རྒྱུང་ལ་ཡོད་པར་ངོས་ལེན་བྱེད་པ་ཡིན།དེ་ལྟར་ངོས་ལེན་མེད་པའི་
ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ནས་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་ཞིག་ལ་སྟོན་བཛོད་
བྱེད་མི་ཆོག་པ་མ་མ་ཟད།སྟོན་བཛོད་བྱེད་ཡུལ་རྒྱལ་ཁབ་དེས་ཀྱང་ཚོགས་རྒྱུང་གི་

ཐག་གཅོད་བྱེད་པའི་དབང་ཚད་ལ་ངོས་ལེན་ཟུ་ཞུ་དགོས། དོན་ཚན་འདི་ཡི་འོག་ཏུ་
སྒྲིན་སེང་གང་བྱུང་བ་ནམས་གཤམ་གསལ་འགྲོ་ལུགས་ལྟར་བྱེད་དགོས།

༡༡། གལ་ཏེ་ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ནས་ཚོགས་མིའི་
རྒྱལ་ཁབ་གཞན་ཞིག་ལ་ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཆ་རྒྱུན་རྒྱལ་བཞིན་ལག་ལེན་
བསྟར་གྱི་མེད་པ་ནམས་ཡིག་ཐོག་ནས་བདུ་བྱེད་ལྟར་བྱེད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་དེས་དོན་
གནས་འདྲིར་དོ་སྒྲུང་བྱེད་དགོས་པ་བཟོ་དགོས། བདུ་བྱེད་འཁྱོར་བའི་རྒྱལ་ཁབ་
དེས་དེས་པར་དུ་བདུ་བྱེད་འཁྱོར་ནས་རྒྱ་བ་གསུམ་གྱི་ནང་ཚུད་དུ་བདུ་བྱེད་གཏོང་
མཁན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་དེར་དོན་གནས་དེའི་སྒྲོར་གྱི་འགྲེལ་བཤད་ཡིག་ཐོག་ནས་བྱེད་
དགོས་པ་དང་། དོན་གནས་དེའི་ནང་ཚུད་འོས་འཚམས་གྱི་བྱ་སྤྱོད་དམ་བུ་ཐབས་
སྤེལ་བའམ་ཡང་ན་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ཁུལ་གྱི་འགྲོ་ལུགས་དང་། ལག་ལེན་བསྟར་རྒྱུར་
ལྷག་པ་བཅས་གསལ་འཁོད་དགོས་པ་ཡིན།

༡༢། གལ་ཏེ་རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་བ་དུག་གི་ནང་ཚུད་དུ་ཐོག་མའི་ཡིག་འབྲེལ་ལས་
འདོད་པ་ཁེངས་པའི་ཐག་གཅོད་བྱུང་མེད་ཆེ་རྒྱལ་ཁབ་གང་རུང་ཞིག་ནས་ཚོགས་
ཚུང་ལ་སྒྲིན་སེང་ཞུ་བའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཁ་གཏད་རྒྱལ་ཁབ་དེར་སྒྲིན་སེང་
ཞུ་དགོས་པ་ཡིན།

གཞུལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་གྱི་ངོས་ལེན་བྱས་པའི་ལྷ་བ་གཞི་བཅོལ་བའི་སྒྲོ་ནས་རྒྱལ་ཁབ་
ནང་ཁུལ་གྱི་ཐབས་ལམ་ཡོངས་རྫོགས་ལེད་སྤྱོད་བྱས་རྗེས་མ་གཏོགས་ཚོགས་
ཚུང་ནས་གནད་དོན་དེར་རྟོག་ཞིབ་མི་བྱེད་པ་ཡིན། རྒྱལ་ཁབ་ནང་ཁུལ་གྱི་ཐབས་
ལམ་དེ་རྒྱ་མཚན་མེད་པར་དུས་ལུན་རིང་པོ་འགོར་བཅུག་རྒྱ་མེད།

ང་། དོན་ཚན་འདི་འོག་ཡིག་འབྲེལ་རྟོག་ཞིབ་བྱེད་སྐབས་ཚོགས་ཚུང་ནས་གསང་
ཚོགས་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན།

༡༣། འབེབས་ག་པར་འཁོད་པའི་ཆ་རྒྱུན་ནམས་ལ་ཆ་བཞག་ནས་ཚོགས་ཚུང་གི་
ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་ལ་གནས་རྒྱལ་མཁོ་འདོན་བྱེད་དགོས་པ་དང་། ད་ལྟའི་

དམ་ཡིག་འདི་ནང་ངོས་ལེན་བྱས་པའི་གཞི་རྩའི་རང་དབང་དང་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་
ཐང་བཅས་གྲུས་བཅི་གཞི་རྩེན་དུ་བྱས་ཏེ་མཛའ་མཐུན་དང་རྟོགས་རམ་བྱེད་བྱེད་
དགོས་པ་ཡིན།

ཆ། ཆོགས་རྒྱུད་དུ་སྟོན་མེད་ཞུས་པའི་གནད་དོན་གང་རུང་ཐད་ཆོགས་རྒྱུད་ནས་
འབེབས་ཁ་པར་གཏན་འབེབས་བྱས་པ་ལྟར་ཆོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་ལ་འབྲེལ་ཡོད་
དོན་གནད་ཀྱི་སྐོར་གནས་རྒྱལ་གང་རུང་མཁོ་སྦྱབ་བྱེད་ཆོག་པ་ཡིན།

ཇ། ཆོགས་རྒྱུད་ནས་དོན་གནད་དེར་གྲོས་ཞིབ་བྱེད་སྐབས་འབེབས་ཁ་པར་གཏན་
འབེབས་བྱས་པ་གཞིར་བཟུང་འབྲེལ་ཡོད་ཆོགས་མི་རྒྱལ་ཁབ་ལ་འབྲུས་མི་
ཆོགས་བཅར་བྱེད་པའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཡིག་རག་གཉིས་ནས་ཞུ་ཆོག་པ་
ཡིན།

ག། ཆོགས་རྒྱུད་ནས་འབེབས་ཁ་པར་གཏན་འབེབས་གཞིར་བཟུང་བད་ཁྲབ་འཕྲོར་
ནས་ཟླ་བ་ ༡༩ནང་རྒྱུད་དུ་སྟོན་ཐོ་ཞིག་བཏོན་དགོས།

༡༽ གལ་ཏེ་འབེབས་ཅ་པའི་གཏན་འབེབས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་འོག་དོན་གནད་དེར་ཐག་
གཅོད་བྱུང་ན་ཆོགས་རྒྱུད་ནས་སྟོན་ཐོ་མདོར་བསྡུས་ཤིག་དང་བྱུབ་འབྲས་ཐོན་
པའི་སྐོར་བརྗོད་དགོས།

༢༽ གལ་ཏེ་འབེབས་ཅ་པའི་འོག་ཏུ་གྲོས་མོལ་བྱུབ་འབྲས་མ་ཐོན་པར་ཡིན་ན་
ཆོགས་རྒྱུད་ནས་འདི་སྐོར་སྟོན་ཐོ་མདོར་བསྡུས་ཤིག་སྟོན་དགོས་པ་དང་། སྟོན་ཐོའི་
ནང་ཕྱོགས་ཁག་གཉིས་ནས་མཁོ་འདོན་བྱས་པའི་ཡིག་ཐོག་རག་ཐོག་ཞུས་པའི་
དོན་གནད་རྣམས་འཁོད་དགོས་པ་ཡིན། གནད་དོན་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་ངེས་པར་དུ་
འབྲེལ་ཡོད་ཆོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ལ་བཏང་དགོས།

༣༽ དོན་ཚན་འདི་ཡི་འབེབས་དང་པོའི་འོག་ཏུ་ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཆོགས་མིའི་
རྒྱལ་ཁབ་བཅུ་ནས་ལག་བསྟར་ཀྱི་བྱུབ་བསྐྱགས་བྱས་པ་ཡིན་ན་དོན་ཚན་འདི་

ཡི་ཆ་རྒྱུན་རྣམས་པན་ལུས་ཐོན་པ་ཡིན། དེ་འདྲའི་ཁྱབ་བསྐྱགས་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་
 ཁབ་རྣམས་ནས་མཉམ་སྦྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་བྱུང་ཆེར་ཕུལ་དགོས་པ་དང་
 །ཁོང་གི་ཁྱབ་བསྐྱགས་དེ་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་རྣམས་ལ་འདྲ་བ་ཤུས་སྟོན་གཏོང་
 པ་ཡིན། སྤྱི་ཁྱབ་བྱུང་ཆེར་བརྟེན་ལན་ཞིག་ཕུལ་བའི་སྐོར་ནས་ནམ་ཡིན་ཡང་
 ཚོགས་མི་རྒྱལ་ཁབ་ནས་རང་གི་ཁྱབ་བསྐྱགས་ཕྱིར་འཐེན་ཚོགས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་
 ཁྱབ་བསྐྱགས་ཕྱིར་འཐེན་བྱས་པ་དེ་དོན་ཅན་འདི་ཡི་འོག་ཏུ་སྦྲེལ་བའི་བརྟེན་ཁྱེད་ཀྱི་
 དགོངས་དོན་ལྟར་ཐག་གཅོད་བྱས་པའི་དོན་གནད་ཁག་ལ་མི་གཞོན་པ་ཞིག་ངེས་
 བར་དུ་དགོས་པ་ཡིན། སྤྱི་ཁྱབ་བྱུང་ཆེར་ཁྱབ་བསྐྱགས་ཕྱིར་འཐེན་བྱས་པའི་བརྟེན་
 ལན་འཕྲོར་བའི་རྗེས་གཤམ་ཏེ་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ནས་ཡིག་འབྲེལ་བྱེད་
 གྲུབ་སྲོལ་ངོས་ལེན་མི་བྱེད་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ནས་ཁྱབ་
 བསྐྱགས་གསར་པ་ཞིག་བྱས་ཆེ་ཡིག་འབྲེལ་རྣམས་ངོས་ལེན་བྱེད་པ་ཡིན།

དོན་ཚན། ༤༡

༡༽ ཀློན་ཚན་ཞེ་ཅིག་དང་མཐུན་པའི་གནད་དོན་ཚོགས་ཚུང་དུ་འབྲེལ་བ་ཞུས་
 པ་གང་ཞིག་འབྲེལ་ཡོད་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པ་ཁེངས་པའི་
 ཐག་གཅོད་མ་བྱུང་བ་ཡིན་ན་ཚོགས་ཚུང་ནས་འབྲེལ་ཡོད་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་
 རྣམས་ཀྱི་ཚོགས་མཆན་ཐོབ་པ་བརྒྱུད་འཕུལ་སེལ་བར་འདུམ་ལྟན་ཚོགས་སྟོན་བསྐྱོ་
 བཞག་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན། རྟེན་ནས་བཟུང་ལྟན་ཚོགས་ཞེས་གྲིས་རྒྱ། རྟེན་ལྟེ་
 དམ་ཡིག་འདིར་བཅེ་བཀུར་གཞི་ཏེན་བྱས་ཏེ་འབྲེལ་ཡོད་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་
 བར་པན་རྒྱུན་མཐོང་འབྲེལ་གྱི་ཐོག་ལྟན་ཚོགས་ནས་ཐག་གཅོད་བྱེད་པ་ཡིན།

ཁ། འབྲེལ་ཡོད་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ཀྱི་ཁས་ལེན་དང་བཅས་པའི་ལྟན་
 ཚོགས་དེ་མི་ལྷ་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་དགོས། གཤམ་ཏེ་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ལྷ་
 བ་གསུམ་གྱི་ནང་རྒྱུད་དུ་ཆ་གས་སམ་ཡང་ན་ཆ་ཆང་བའི་ལྟན་ཚོགས་ཀྱི་འཕྲས་མི་
 འདེམས་སྐྱབ་གི་ཁྲིས་མཐུན་མ་བྱུང་བ་ཡིན་ན། ལྟན་ཚོགས་ཀྱི་འཕྲས་མི་གང་ཞིག་
 མོས་མཐུན་མ་བྱུང་བ་དེ་ཉིད་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དབུས་ནས་ལྟན་ཚོགས་ཀྱི་

འོས་ཤོག་གསུམ་ཆ་གཉིས་གསང་བའི་འོས་ཤོག་གི་ལམ་ནས་གདམ་དགོས་པ་
ཡིན།

༡༽ ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་རྣམས་ནས་རང་གི་དབང་ཆ་དང་མཐུན་པའི་ལས་
ཀུན་ཀྱི་དགོས་པ་ཡིན། ཚོགས་མི་རྣམས་ཙུང་གཞི་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་གང་རུང་གི་
མི་སེར་མ་ཡིན་ཞིང་། ཚོགས་མི་རྣམས་ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མི་རྒྱལ་
ཁབ་ཡིན་དགོས། གཞན་ཡང་ཚོགས་མི་རྣམས་དོན་ཚན་ ༧ ནང་འཁོད་གསལ་
བསྡུགས་ལ་མོས་མཐུན་དགོས་པ་ཡིན།

༢༽ ལྷན་ཚོགས་རང་ཉིད་ཚོགས་གཙོ་འོས་ཤོག་གི་ལམ་ནས་གདམ་དགོས་ཤིང་
།དེ་ནས་སྤྱི་གཞིར་གཏན་འཁེབས་བྱེད་དགོས།

༣༽ སྤྱིར་བཏང་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུ་མཉམ་སྡེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་བསྟེ་
གནས་སུ་འཇམ་ཡང་ན་རྗེ་ན་ལྟའི་མཉམ་སྡེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་སུ་
འཚོགས་དགོས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་འབྲེལ་ཡོད་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་
དང་མཉམ་སྡེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་བྱང་ཆེ་དང་གོ་བསྐྱར་ཁུས་ཉེ་འོས་ཤིང་
འཆམས་པའི་ས་ཆ་སྟབས་བདེ་གཞན་ཞིག་ཏུ་འཚོགས་རྒྱུའི་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཆོག་
པ་ཡིན།

༤༽ དོན་ཚན་ ༣ ཏུ་མཐུན་པར་མཉམ་སྡེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་བྱང་ལས་
ཁུངས་ནས་དོན་ཚན་འདི་ཡི་འོག་ཏུ་བསྐྱོད་བཞག་བྱས་པའི་ལྷན་ཚོགས་འདིར་སྤྱི་
བསྡུབ་དགོས་པ་ཡིན།

༥༽ ཚོགས་ཐུང་གི་རྟོག་ཞིབ་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་རྣམས་ལྷན་ཚོགས་ལ་སྤྱོད་
དགོས་ཤིང་། ལྷན་ཚོགས་ནས་འབྲེལ་ཡོད་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ལ་འབྲེལ་
ཡོད་གནས་ཚུལ་གཞན་དག་གཏོང་དགོས་པའི་བཀའ་མངགས་གནས་ཆོག

༦༽ ལྷན་ཚོགས་ནས་གདན་དོན་ཆ་ཆར་རྟོག་ཞིབ་བྱས་ཐེས་གནས་ཚུལ་འཕྲོར་

ནས་ཐུ་བཅུ་གཉིས་ལས་མི་ཉུང་བ་ཞིག་གི་ནང་ཚུད་དུ་འབྲེལ་ཡོད་ཚོགས་མིའི་
རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ལ་ཡིག་འབྲེལ་ཞུ་བའི་སྤྲད་དུ་ཚོགས་ཚུང་གི་ཚོགས་གཙོར་
འབུལ་དགོས་བ་ཡིན།

༡༽དོན་ཚན་འདི་ཡི་ཆ་རྒྱུན་རྣམས་དོན་ཚན་༤༡གི་འོག་དུ་བཀོད་བའི་ཚོགས་
ཚུང་གིས་ལས་འགན་རྣམས་ལ་མི་གཞོད་བ་ཡིན།

༤༽མཉམ་སྦྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་དྲུང་ཆེ་མཆོག་ནས་ཚོད་དཔག་བྱས་བའི་
ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་འཇུག་མིའི་འགྲོ་སྐྱོན་རྣམས་འབྲེལ་ཡོད་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་
རྣམས་ནས་ཆ་མཉམ་བཞོ་བཤའ་རྒྱབ་དགོས་བ་ཡིན།

༡༠༽མཉམ་སྦྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་དྲུང་ཆེའི་དབང་ཚད་ཐོག་ནས་དགོས་
ངེས་སྐབས་འབྲེལ་ཡོད་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ལ་དོན་ཚན་འདི་ཡི་འབེབས་
ལའི་འགྲོ་སྐྱོན་གྱི་གཏན་འབེབས་གཞིར་བཟུང་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་འཇུག་མིའི་འགྲོ་
སྐྱོན་སྤོང་དགོས་བ་ཡིན།

དོན་ཚན། ༤༣

ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཉིད་ལག་ལེན་བསྟར་བའི་ཆ་རྒྱུན་འདི་ཡིས་མཉམ་སྦྲེལ་རྒྱལ་
ཚོགས་ཀྱི་ཅ་བའི་ཡིག་ཆ་དང་། ཁྲིམས་ཡིག་དེ་བཞིན་ཆེད་བཅུགས་ལས་ཁུངས་
ཀྱི་ཁྲིམས་ཡིག་དང་འབྲེལ་བའི་འགྲོ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་འགྲོ་ལུགས་གཏན་འབེབས་
ཟེན་བ་རྣམས་ལ་མི་གཞོད་བ་ཡིན། ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་
རྣམས་ནས་ཚོད་རྩིས་ཐག་གཅོད་བྱེད་སྐབས་གོང་གསལ་ལས་གཞན་བའི་ཐབས་
ལམ་གང་ཞིག་སྤྱི་བྱེད་བྱས་རྒྱུ་ལྟེན་མཐུན་དང་བསྟུན་ཏེ་གནང་བ་ལ་བཀག་
འཁོག་མི་བྱེད་བ་ཡིན།

དོན་ཚན། ༤༤

ཚོགས་རྒྱུ་ནས་མཉམ་སྒྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་དབལ་འབྱོར་དང་། སྤྱི་ཚོགས་ལྷན་
ཁང་བརྒྱུད་མཉམ་སྒྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཆེན་དུ་ལས་དོན་སྒྲོར་གྱི་ལོ་འཁོར་
ལས་བསྐྱེམས་འབྲུལ་དགོས་པ་ཡིན།

མེད་ལྷ་བ།

དོན་ཆན། ༢༥

ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ནང་བཤད་པ་གང་གིས་ཀྱང་མཉམ་སྒྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་
བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་དང་། ཆེད་བཅུགས་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཅ་ཁྲིམས་སོགས་ཀྱི་
ནང་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་མཉམ་སྒྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཡན་ལག་སྤྱི་ཚོགས་པའི་
ལས་འགན་རིམ་བུ་དང་། ཆེད་བཅུགས་ལས་ཁུངས་རྣམས་ཀྱི་ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་
འདི་ནང་འབྲེལ་བ་རྣམས་ལ་གཞོད་པའི་གོ་བ་འབྲེལ་བཟོད་བྱ་རྒྱ་མིན།

དོན་ཆན། ༢༦

ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ནང་བཤད་པ་གང་གིས་ཀྱང་རང་དབང་དང་རྒྱ་གསུམ་པའི་སྒོ་
ནས་རང་བྱུང་རྒྱ་ལོར་ལ་མེད་སྤྱོད་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱུར་རང་བཞིན་ཉིད་ནས་ཡོད་པའི་
འགྲོ་བ་མི་ཡི་ཐོབ་ཐང་རྣམས་ལ་གཞོད་པའི་འབྲེལ་བཟོད་བྱ་རྒྱ་མིན།

མེད་ལྷ་བ།

དོན་ཆན། ༢༧

༡༽ མཉམ་སྒྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་འཕུས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་གང་རུང་དང་། མཉམ་སྒྲེལ་
རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཆེད་བཅུགས་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ། རྒྱལ་སྤྱིའི་
ཁྲིམས་ཁྲིམ་ཁང་གི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཡང་ན་མཉམ་སྒྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་
ཁབ་ལྷན་ཚོགས་ནས་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིར་གདན་འདྲེན་ཞུས་པའི་རྒྱལ་
ཁབ་གཞན་གང་རུང་བཅས་ནས་དམ་ཡིག་འདིར་ས་རྟགས་རྒྱབ་རྒྱུར་སྒོ་བྱེ་ཡོད།

༡༽ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདིར་ས་རྟགས་བཀོད་ཤིང་སྐུལ་ཁབ་ཀྱི་ཁྲིམས་ལུགས་ནང་
ངོས་ལེན་བྱེད་ཆོག་པ་ཡིན། མོས་མཐུན་གྱི་ཡིག་ཆ་མཉམ་སྦྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་
ཁབ་བྱང་ཆའི་མདུན་གསེག་འཛིག་ལྷ་དགོས་པ་ཡིན།

༢༽དོན་ཚན་འདི་ཡི་འབེབས་ཀྱི་ཐོར་བཤད་པ་ནི་བཞིན་རྒྱལ་ཁབ་གང་རུང་ད་ལྟའི་
དམ་ཡིག་འདི་ཡི་དངོས་གཞིའི་ས་རྟགས་བཀོད་མཁན་ཁོངས་སུ་མེད་ཀྱང་དམ་
ཡིག་འདིར་འཛུལ་བཞུགས་བྱ་རྒྱུ་སྡོ་བྱེ་བ་ཡིན།

༣༽མཉམ་སྦྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁབ་བྱང་ཆའི་མདུན་དུ་འཛུལ་ཞུགས་ཀྱི་ཡིག་
ཆ་བཞག་ནས་འཛུལ་ཞུགས་དོན་སྤྱོད་བྱང་བ་ཡིན།

༤༽མཉམ་སྦྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁབ་བྱང་ཆེ་མཆོག་ནས་དམ་ཡིག་འདིར་ས་
རྟགས་བཀོད་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཆང་མ་དང་། འཛུལ་ཞུགས་གནང་བའི་རྒྱལ་ཁབ་
ནམས་ལ་འཛུལ་ཞུགས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་གསེག་འཛིག་བྱེད་བའི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་
ཆང་མར་བརྟེན་སྤྱོད་དགོས་པ་ཡིན།

དོན་ཚན། ༣༤

༡༽མཉམ་སྦྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁབ་བྱང་ཆའི་མདུན་དུ་མོས་མཐུན་ནས་འཛུལ་
ཞུགས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ ༣༥ བ་དེ་འབྱོར་བའི་ཆེས་གངས་ནས་རྒྱ་གསུམ་གྱི་རྗེས་སུ་ད་
ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཉིད་འགོ་འཛུགས་བྱ་རྒྱུ་ཡིན།

༢༽ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདིར་མོས་མཐུན་ནས་འཛུལ་ཞུགས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ ༣༥ དེ་
གསེག་འཛིག་བྱང་བའི་རྗེས་སུ་ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདིར་རྒྱལ་ཁབ་སུ་རུང་ཞིག་
འཛུལ་ཞུགས་བྱེད་ན། རང་གི་མོས་མཐུན་ནས་འཛུལ་ཞུགས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་གསེག་
འཛིག་བྱས་བའི་ཆེས་གངས་ནས་རྒྱ་གསུམ་གྱི་རྗེས་སུ་ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་
ཉིད་ལག་བསྟར་འགོ་འཛུགས་བྱ་རྒྱུ་ཡིན།

དོན་ཚན། ༣༥

ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཆ་རྒྱུན་རྣམས་ཚད་བཀག་དང་དམིགས་བསལ་མེད་པའི་
ཐོག་ནས་འཕྲས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མངའ་སྡེ་ཚང་མར་ལག་ལེན་བསྟར་བ་ཡིན།

དོན་ཚན། ༡༠

༡༽ ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཆོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་གང་རུང་ནས་བསྐྱར་བཅོས་
དགོངས་འཆར་མཉམ་སྦྲེལ་རྒྱལ་ཆོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་རྒྱ་རྒྱུ་ཆེར་འབྲུལ་ཆོག་པ་
ཡིན། དེ་རྗེས་སྤྱི་ཁྱབ་རྒྱ་རྒྱུ་ཆེན་པོ་བསྐྱར་བཅོས་བཏོན་པ་དེ་ཉིད་ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་
འདི་ཆོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་དང་ཕྱོད་བསྐྱར་ཞུ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་ཆོགས་
མིའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ལ་དགོངས་འཆར་འདི་ཉིད་བསམ་གཞིགས་དང་འོས་སྟོན་
གི་སྒྲུབ་དུ་ཆོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་འདྲ་འཛོམས་དགོས་མིན་སྟོར་བཀའ་
དེ་ཞུ་བ་ཡིན། གལ་ཏེ་ཉུང་མཐར་ཆོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་གསུམ་ཆ་གཅིག་ནས་
འདྲ་འཛོམས་དགོས་པའི་རྒྱལ་སྟོར་བྱུང་ཆེ་སྤྱི་ཁྱབ་རྒྱ་རྒྱུ་ཆེན་པོ་མཉམ་སྦྲེལ་རྒྱལ་
ཆོགས་ཀྱི་སྤངས་འཛིན་འོག་སྟོར་ཆོགས་གནད་དགོས་པ་ཡིན། ཆོགས་འདྲ་རྒྱ་
ཡོད་ཆོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་མང་ཆེ་བ་ནས་འོས་སྟོན་གིས་བསྐྱར་བཅོས་གཏན་
འཁེབས་བྱུང་བ་རྣམས་ཆོག་མཆན་ཞུ་བའི་དོན་དུ་མཉམ་སྦྲེལ་རྒྱལ་ཆོགས་ཀྱི་སྤྱི་
ཁྱབ་སྒྲུབ་ཆོགས་སུ་འབྲུལ་དགོས་པ་ཡིན།

༢༽ མཉམ་སྦྲེལ་རྒྱལ་ཆོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་སྒྲུབ་ཆོགས་ནས་ཁས་ལེན་ཐོབ་པ་དང་། ད་
ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཆོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་གསུམ་ཆ་གཅིས་ནས་རང་རང་གི་ཅ་
ཁྲིམས་དང་འགོ་ཁྲིགས་སྟོ་བསྟན་ནས་ཁས་ལེན་བྱུང་ན་བསྐྱར་བཅོས་རྣམས་ལག་
ལེན་དུ་འགོ་འཇགས་ཞུ་རྒྱ།

༣༽ ཆོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་གང་ཞིག་ནས་བསྐྱར་བཅོས་གང་ཞིག་ལ་རོས་ལེན་
བྱས་པ་རྣམས་ལག་བསྟར་འོས་པ་ལས་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཆོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་
རྣམས་ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཆ་རྒྱུན་རྣམས་དང་སྟོན་ཀྱི་བསྐྱར་བཅོས་གང་ཞིག་
དུ་ཁས་ལེན་བྱས་ཟིན་པ་ཁོ་ན་ལག་བསྟར་དུ་འོས་པ་ཡིན།

དོན་ཚན། ༡༡

མཉམ་སྒྲིལ་རྒྱལ་ཚོགས་སྤྱི་ཁྱབ་བྱང་ཆེ་མཆོག་ནས་དོན་ཚན་༤༡འབེབས་༥པར་
འཁོད་པའི་གསལ་བསྒྲགས་ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱིས་དོན་ཚན་དེ་ཉིད་ཀྱི་འབེབས་༡པོར་
བཤད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཚང་མར་གཤམ་གསལ་གནད་དོན་རྣམས་བདེ་སྤྱོད་དགོས་
པ་ཡིན།

༡༡། དོན་ཚན་༤༡འོག་ཏུ་གནས་པའི་ས་རྒྱལ་དང་། མོས་མཐུན། འཛུལ་ཞུགས།

ཁ༡། དོན་ཚན་༤༡འོག་ཏུ་ད་ལྟོ་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ལག་བསྟར་འགོ་འཁྱགས་པའི་
ཆེས་གངས། དོན་ཚན་༤༡འོག་ཏུ་བསྐྱར་བཅས་རང་བྱུང་ལག་བསྟར་འགོ་ཁྱགས་
པའི་ཆེས་གངས།

དོན་ཚན། ༡༢

༡༢། ད་ལྟོ་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ལག་ཆ་རྒྱ་ནག་དང་། དབྱིན་ཇི། བ་རན་སི། རྩ་
སུ། སི་པན་བཅས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཐོག་ཡོད་པ་རྣམས་གཅིག་མཚུངས་ཁྱེད་སྤྱོད་
ཡིན། དོད་གམ་མཉམ་སྒྲིལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཡིག་མཛོད་ཏུ་གསལ་འཛོག་ཞུ་དགོས་པ་
ཡིན།

༡༢། མཉམ་སྒྲིལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་བྱང་ཆེ་མཆོག་ནས་ཞུས་དག་ཐེན་པའི་
ད་ལྟོ་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་འབྲུག་རྣམས་དོན་ཚན་༤༡འོག་བདེ་སྤྱོད་བྱས་པའི་
ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཚང་མར་གཏོང་དགོས་པ་ཡིན།

སྤྱི་མང་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཐད་རྒྱལ་སྤྱིའི་དམ་ཡིག་སྤེད་ཏུ་ལྷན་ཐབས་ཀྱི་
ཡིག་ཆ།

ཕྱི་ལོ་༡༩༩༩ཕྱི་ཟླ་༡༢ཆེས་ཉིན་སྤྱི་ཁྱབ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ཆོད་ཨང་

༡༣༠༠༧༩༩༩ འདི་ཉིད་གཏན་ལ་བབ་ཅིང་།

ས་རྟགས་དགོས་སྒྲུ་མོས་མཐུན་བྱ་སྒྲུ་དེ་བཞིན་འཇུག་ཞུགས་བྱ་སྒྲུའི་ཐད་
རྒྱལ་ཁབ་ཆང་མར་སྒོ་བྱེ་ཡོད། རྟོན་ཆོན་དགུ་བ་དང་མཐུན་པར་བྱས་ཏེ་བྱེ་མོ་
༡༩༥༤ལོའི་རྒྱ་རྩེས་༡༣ཉིན་ལག་ལེན་དུ་ཞུགས་སོ།

ད་ལྟའི་ལྷན་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ནས་སྤྱི་མང་དང་ཆབ་སྲིད་
ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཐད་རྒྱལ་སྤྱིའི་དམ་ཡིག་ཀྱི་འདི་མན་དམ་ཡིག་གིས་རྒྱ་དོན་སྤྱོད་གོང་
འཕེལ་ཡོང་བའི་སྒྲུབ་དང་། དེ་ཡི་ཆ་རྒྱུན་རྣམས་ལག་བསྟར་ཡོང་བའི་དགོངས་པ་
བཞེས་པ་ཡིན་ན། དམ་ཡིག་དེ་ཡི་ལེའུ་བཞི་པར་བཅུགས་པའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་
གི་ཚོགས་རྒྱུད་ཀྱི་འདི་མན་ཚོགས་རྒྱུད་གིས་རྒྱ་དོན་སྤྱོད་བྱ་གང་ཞིག་དམ་ཡིག་
དེ་ནང་བཀོད་པའི་ཐོབ་ཐང་གང་ཞིག་དང་འགལ་བ་རྣམས་ལ་ད་ལྟའི་ལྷན་ཡིག་
འདི་ནང་བཀོད་པའི་འབྲེལ་བ་བྱེད་རྒྱུ་ངོས་ལེན་དང་དགོངས་པ་བཞེས་པའི་ཐོག་
གཤམ་གསལ་རྣམས་ཁས་ལེན་ཞུས་པ་ཡིན།

དོན་ཆོན། ༡

དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་ནས་ད་ལྟའི་ལྷན་ཡིག་འདི་ཡི་
ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་བྱེད་ཚོགས་པ་ཡིན། ལྷན་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་
རྣམས་ནས་ཚོགས་རྒྱུད་ནས་དམ་ཡིག་འདི་ནང་བཀོད་པའི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་
ཀྱི་ཐོབ་ཐང་གང་རུང་ཞིག་རང་གི་ཁོངས་གཏོགས་སུ་ཡོད་པའི་སྤྱོད་བྱ་སྤྱོད་པ་
ཞིག་ལ་བཞུགས་པར་སྒྱུར་པའི་གནད་དོན་ཡོད་ན། སྤྱོད་བྱ་སྤྱོད་པ་དེ་དང་འབྲེལ་
ལས་བྱ་སྒྲུའི་རུས་པར་ངོས་ལེན་བྱེད་པ་ཡིན། དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་
ཁབ་ཡིན་ན་ཡང་གསལ་ཏེ་ད་ལྟའི་ལྷན་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མི་མིན་ན་ཚོགས་རྒྱུད་
ནས་འབྲེལ་ལས་ངོས་ལེན་བྱེད་པ་ཡིན།

དོན་ཆོན། ༢

དོན་ཚན་༡ཆ་རྒྱུན་འགལ་མེད་ཐོག་སྐྱེས་ཕྱ་སྐྱེར་ཞིག་ནས་དམ་ཡིག་འདི་ནང་
བཀོད་བ་དེ་དག་གི་ཐོབ་ཐང་དང་འགལ་བའི་སྟུན་སེང་བྱང་བྱང་བ་དང་།དེ་དག་གི་
ངོས་ནས་ནང་ཁྲལ་གྱི་ཐབས་ལམ་ཡོད་ཆད་བྱས་ཟིན་ན་དགོངས་བཞེས་ཀྱི་ཆེད་དུ་
ཚོགས་སྐྱེད་ལ་ཡིག་ཐོག་ནས་འབྲེལ་བ་བྱེད་ཆོག།

དོན་ཚན། ༣

དམ་ཡིག་འདི་ཡི་འོག་ཚོགས་སྐྱེད་ནས་མིང་མེད་བའི་འབྲེལ་ལམ་གྱི་ཡི་གེ་དང་
།སྟུན་ཞུ་ཕུལ་བའི་ཐོབ་ཐང་བེད་སྤྱོད་ལོག་བར་བྱེད་པ་དང་།དམ་ཡིག་གི་ཆ་རྒྱུན་
དང་འབྲེལ་བ་མེད་བའི་གནད་དོན་རྣམས་ངོས་ལེན་མི་བྱེད་བ་ཡིན།

དོན་ཚན། ༤

༡༽དོན་ཚན་ ༣ཆ་རྒྱུན་དང་འགལ་མེད་ཐོག་ཚོགས་སྐྱེད་ནས་ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་
འདི་འོག་འབྲེལ་ཡོད་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་དེར་ད་ལྟའི་སྟུན་ཡིག་འདི་དང་འགལ་
བའི་གནད་དོན་ཐད་འབྲེལ་བ་བྱས་ཏེ་བརྟེན་ལན་སྤྱད་བ་ཡིན།

༢༽བརྟེན་ཁུབ་འཕྲོར་བའི་རྒྱལ་ཁབ་ནས་རྒྱ་བ་བྱུག་གི་ནང་ཚུད་དུ་ཡིག་ཐོག་ནས་
གནད་དོན་གསལ་བཤད་བྱེད་དགོས་པ་མ་ཟད།གནད་དོན་འདིར་རྒྱལ་ཁབ་ནང་
ཁྲལ་དུ་ཐབས་ལམ་ཇི་ཡོད་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཚུལ་རྣམས་གསལ་བཤད་
བྱེད་དགོས།

དོན་ཚན། ༥

༡༽ཚོགས་སྐྱེད་ནས་སྐྱེས་ཕྱ་སྐྱེར་དང་ཡང་ན་འབྲེལ་ཡོད་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་
ཁག་ཅིག་ནས་ད་ལྟའི་སྟུན་ཡིག་འོག་ཡིག་ཐོག་ནས་གནད་དོན་ཆ་ཚང་འཕྲོར་བ་
རྣམས་ལ་འབྲེལ་ལམ་དགོངས་བཞེས་གནང་བ་ཡིན།

༢༽ཚོགས་སྐྱེད་ནས་གཤམ་གསལ་གཏན་འཁེལ་བྱས་བའི་ཡིག་རིགས་ཕྱད་སྐྱེས་
ཕྱ་སྐྱེར་ཞིག་གི་བཏང་བའི་ཡི་གེ་ལ་དགོངས་བཞེས་མི་གནང་བ་ཡིན།

༡༡།གནད་དོན་འདི་དག་རྒྱལ་སྤྱིའི་རྟོག་ཞིབ་པམ་ཐག་གཅོད་འོག་རྟོག་ཞིབ་བྱེད་
བཞིན་པ་མིན་པ།

༡༢།སྤྱི་ལོ་བཅུ་གཉིད་པ་དེས་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ཁྱལ་གྱི་ཐབས་ལམ་ཡོད་ཚད་བཀོལ་བེན་
པ་དང་།ཐབས་ལམ་མེད་སྟེན་གཏོང་བ་ལ་རྒྱ་མཚན་མི་ལྡན་པའི་དུས་ཚོད་ནང་
འགྲངས་ཆོག་པའི་ཁྲིམས་གཞི་མེད་པ།

༡༣།རྟོག་པས་རྒྱུ་ལྡན་ད་ལྟའི་ལྡན་ཡིག་འདི་འོག་འབྲེལ་ལམ་རྟོག་ཞིབ་སྐབས་མང་
ཆོག་ལོང་མི་ཆོག།

༡༤།རྟོག་པས་རྒྱུ་ལྡན་འབྲེལ་ཡོད་ཆོག་པའི་རྒྱལ་ཁབ་དང་སྤྱི་ལོ་བཅུ་གཉིད་པ་དེས་
ཆོག་པས་རྒྱུ་ལྡན་གྱི་འབྲེལ་ལམ་གཏོན་དགོས་པ་ཡིན།

དོན་ཚན། ༦

དམ་ཡིག་འདི་ཡི་དོན་ཚན་ ༤༥ འོག་ཆོག་པས་རྒྱུ་ལྡན་རང་གི་ལོ་འཁོར་ལས་
བསྐྱེམས་ཕྱལ་བའི་ནང་ད་ལྟའི་ལྡན་ཡིག་འདི་འོག་ལས་འགྲུལ་གྱི་སྤྱི་དོན་ཞིག་
མཐུད་དགོས་པ་ཡིན།

དོན་ཚན། ༧

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ལྷ་ ༡༩ ཆེས་ ༡༤ ཉིན་མཉམ་སྦྲེལ་རྒྱལ་ཆོག་པས་སྤྱི་ཁབ་ལྡན་ཆོག་པས་
ནས་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་ཕྱང་བ་གཞན་གྱི་མངའ་འོག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱང་བ་དང་
དེའི་མི་མང་གི་རང་བཅོན་སྟེན་རྟོག་པས་དང་འབྲེལ་བའི་ཁྱབ་བསྐྱགས་ཁྲོས་ཆོད་
ཡང་། ༡༩༩༤ རྟོག་པས་ཕྱལ་དང་བཅས་པ་དོན་སྤྱོད་མ་བྱུང་བར་ད་ལྟའི་ལྡན་
ཡིག་འདི་ཡི་ཆ་རྒྱུན་གང་གིས་ཀྱང་མཉམ་སྦྲེལ་རྒྱལ་ཆོག་པས་ཀྱི་བཅའ་ཁྲིམས་དང་
།གཞན་ཡང་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་ཡིག་ཁག་མཉམ་སྦྲེལ་རྒྱལ་ཆོག་པས་དང་མཉམ་སྦྲེལ་
རྒྱལ་ཆོག་པས་ཀྱི་ཆེད་བཙུགས་ལས་ཁུངས་བཅས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ནང་གསལ་མི་མང་དེ་
དག་ལ་སྤྲོད་ཞུ་ཕྱུག་ཆོག་པའི་ཆོད་བཀག་བྱེད་མི་ཆོག་པ་ཡིན།

དོན་ཆེན། ༡

༡༽ རྒྱལ་ཁྲིའི་ཁྲི་མང་དང་ཆལ་མིང་ཐོབ་ཐང་གི་དཔལ་ཡིག་ཏུ་ས་རྟགས་བཀོད་བའི་
རྒྱལ་ཁབ་ལྷན་ཡང་ད་ལྟོད་རྒྱལ་ཡིག་འདིར་ས་རྟགས་བཀོད་ཀྱང་མེ་ཕྱོད།

པ། རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་མང་དང་ཆབ་སྲིད་ཚོལ་ཐང་གི་དམ་ཡིག་ལ་མོས་མཐུན་ནམ་
འཇུག་ཞུགས་བྱས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ནམས་ནས་ད་ལྟའི་ལྷན་ཡིག་འདིར་མོས་མཐུན་
ཞུ་ཆོག་པ་ཡིན། མོས་མཐུན་གྱི་ཡིག་ཆ་དེ་མཉམ་སྡེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁབ་དུང་
ཆེན་འབྲུག་དགོས་པ་ཡིན།

འདི་ཀྱལ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་མང་དང་ཆབ་སྲིད་ཐོག་ཐང་གི་དམ་ཡིག་འདིར་མོས་མ་ཐུན་ནས་
འཇུག་ཞུགས་བྱས་པའི་ཀྱལ་ཁབ་ནམས་ནས་ད་ལྟའི་ལྷན་ཡིག་འདིར་འདིར་འཇུག་
ཞུགས་བྱ་རྒྱུར་སྒོ་སྤྱོད་ཡོད།

༧ །མཉམ་སྒྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཁབ་བྱང་ཆེན་མཁུ་འཛུལ་ཞུགས་ཡིག་ཆ་
གསལ་འདོག་ལྟར་བཞི་ཏུ་སྒྲེལ་འཛུལ་ཞུགས་དོན་སློན་བྱུང་བ་ཡིག།

ཕ་ཁམས་སྐྱེས་སྐྱུང་ཆོག་ལ་སྤྱི་ཁྱབ་བྱུང་ཆེན་ལ་ད་སྟིའི་དམ་ཡིག་འདིར་ས་རྒྱལ་ས་
བཀོད་བའི་རྒྱལ་ཁབ་ཆར་མཐུན་མོས་མཐུན་ནས་འཇུག་ཞུགས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་གསལ་
བཏོག་བྱས་ཏེ་འཇུག་ཞུགས་ལྷན་པ་རྒྱུ་ལ་འདྲ་མཉན་སྤྱོད་དགོས་པ་ཡིན།

དོན་ཚན། ༤

༡༩ དམ་ཡིག་ལག་བསྟར་དོན་སྤྲོད་འོང་བའི་སྟེང་དུ་རྒྱལ་ཁབ་བཅུ་ཡི་མོས་མཐུན་
དང་འཇུས་ཞུགས་ཀྱི་ཡི་གེ་དེ་མཉམ་སྟེལ་རྒྱལ་ཚོགས་སྤྱི་ཁབ་དྲུང་ཆའི་མདུན་དུ་
གསོག་འདོག་བྱུང་བའི་དུས་ཆེས་ནས་རྒྱ་བ་གསུམ་གྱི་རིམ་སུ་ད་ལྟའི་སྟེན་ཡིག་
འདི་ཉིད་ལག་བསྟར་དོན་སྤྲོད་འོང་བ་ཡིན།

༡༩༩༩ ལོའི་མཉམ་སྐྱེད་ལྷན་ཁྲིའི་ཡིག་ཆ་༡༠༥ གསལ་བཟོ་བྱས་པའི་རྗེས་
སྤྱད་ལྷན་ཁྲིའི་ཡིག་ཆ་འདིར་རྒྱལ་ཁབ་སྤྱད་ཞིག་བཟོས་ཞུགས་མེད་ཅེས་པའི་

མོས་མཐུན་ནས་འཇུག་ཞུགས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་གསལ་འཛིག་བྱེད་པའི་དུས་ཚེས་ནས་
ཟླ་བ་གསུམ་ཀྱི་རྗེས་སུ་ད་ལྟའི་ལྷན་ཡིག་ལག་བསྟར་དོན་སྤྲོད་འོང་བ་ཡིན།

དོན་ཆན། ༡༠

ད་ལྟའི་ལྷན་ཡིག་འདི་ཡི་ཆ་རྒྱུན་ནམས་མངའ་སྡེའི་ཡན་ལག་ཆོང་མར་དམིགས་
བསལ་དང་ཆོད་བཀག་མེད་པའི་ཐོག་ནས་ཆོང་མར་བྱུང་བར་ཡིན།

དོན་ཆན། ༡༡

༡༥ ད་ལྟའི་ལྷན་ཡིག་འདི་ཡི་ཆོགས་མེད་རྒྱལ་ཁབ་གང་རྒྱུར་ནས་བསྐྱར་བཅོས་
དགོངས་འཆར་མཉམ་སྦྲེལ་རྒྱལ་ཆོགས་ཀྱིས་སྤྱི་ཁྱབ་རྒྱུར་ཆེར་འབྲུལ་ཆོག་པ་
ཡིན། ད་རྗེས་སྤྱི་ཁྱབ་རྒྱུར་ཆེན་མོ་བསྐྱར་བཅོས་བཞོན་པ་དེ་ཉིད་ད་ལྟའི་ལྷན་ཡིག་
འདི་ཡི་ཆོགས་མེད་རྒྱལ་ཁབ་ནམས་དང་གྲོས་བསྟར་ཞུ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་
ཆོགས་མེད་རྒྱལ་ཁབ་ནམས་ལ་དགོངས་འཆར་འདི་ཉིད་བསམ་གཞིག་དང་འོས་
ཤོག་གི་སྤྲད་དུ་ཆོགས་མེད་རྒྱལ་ཁབ་ནམས་འདུ་འཛོམས་དགོས་མིན་སྒྲོར་བཀའ་
འི་ཞུ་བ་ཡིན། གལ་ཏེ་ཉུང་མཐར་ཆོགས་མེད་རྒྱལ་ཁབ་གསུམ་ཆ་གཅིག་ནས་
འདུ་འཛོམས་དགོས་པའི་རྒྱལ་སྤྱིར་བྱུང་ཆེ་སྤྱི་ཁྱབ་རྒྱུར་ཆེན་མོ་མཉམ་སྦྲེལ་རྒྱལ་
ཆོགས་ཀྱི་སྤྲངས་འཛིན་འོག་སྤྱིར་ཆོགས་གནད་དགོས་པ་ཡིན། ཆོགས་འདུར་འོ་
ཡོད་ཆོགས་མེད་རྒྱལ་ཁབ་མང་ཆེ་བ་ནས་འོས་ཤོག་གིས་བསྐྱར་བཅོས་གཏན་
འཁེབས་བྱུང་བ་ནམས་ཆོག་མཆན་ཞུ་བའི་དོན་དུ་མཉམ་སྦྲེལ་རྒྱལ་ཆོགས་ཀྱི་སྤྱི་
ཁྱབ་ལྷན་ཆོགས་སུ་འབྲུལ་དགོས་པ་ཡིན།

༡༦ མཉམ་སྦྲེལ་རྒྱལ་ཆོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་ལྷན་ཆོགས་ནས་ཁས་ལེན་ཐོབ་པ་དང་། ད་
ལྟའི་ལྷན་ཡིག་འདི་ཡི་ཆོགས་མེད་རྒྱལ་ཁབ་གསུམ་ཆ་གཉིས་ནས་རང་རང་གི་རྩ་
ཁྲིམས་དང་འགྲོ་ལུགས་སྒྲོ་བསྐྱར་ནས་ཁས་ལེན་བྱུང་ན་བསྐྱར་བཅོས་ནམས་ལག་
ལེན་དུ་འགོ་འཇུག་ཞུ་གྱ།

༢ ་ རྟོགས་མེད་ཀྱི་ལ་ཁབ་གང་ཞིག་ནས་བསྐྱར་བཅས་གང་ཞིག་ལ་ངོས་ལེན་
བྱས་པ་ནམས་ལག་བསྟར་ལོས་པ་ལས་དེ་ལས་གཞན་པའི་རྟོགས་མེད་ཀྱི་ལ་ཁབ་
ནམས་ད་ལྟའི་ལྟ་ཡིག་འདི་ཡི་ཆ་རྟེན་ནམས་དང་སྟོན་གྱི་བསྐྱར་བཅས་གང་ཞིག་
ཏུ་ཁས་ལེན་བྱས་ནི་པ་ཁོ་ན་ལག་བསྟར་དུ་ལོས་པ་ཡིན།

དོན་ཚན། ༡༡

༡ ་ མཉམ་སྒྲེལ་ཀྱི་ལ་རྟོགས་གྱི་སྤྱི་བྱང་ཆེ་ལ་ག་དུས་ཡིན་ཡང་ཡིག་ཐོག་ནས་
ཀྱི་ལ་ཁབ་གང་དུང་གི་ལྟ་ཡིག་འདི་ནས་ཕྱིར་འཐེན་བྱེད་རྟོག་པ་ཡིན། སྤྱི་བྱང་
དུང་ཆེར་ཕྱིར་འཐེན་ཡི་གེ་འཕྲོར་པའི་དུས་ཆེས་ནས་རྒྱ་བ་གསུམ་གྱི་རྗེས་སུ་ཕྱིར་
འཐེན་དོན་སྤྱི་བྱང་པ་ཡིན།

༢ ་ དོན་ཚན་གཉིས་པའི་ནང་གསལ་ལྟར་སྤྱི་བྱ་སྤེར་གྱི་ལྷ་འཕོད་དེ་རྟོགས་
མི་ཀྱི་ལ་ཁབ་གཅིག་གིས་མོས་མཐུན་ཕྱིར་འཐེན་བྱས་པའི་དུས་ཆེས་ནས་རྒྱ་བ་
གསུམ་གྱི་རྗེས་སུ་མི་གཞོད་པ་ཡིན།

དོན་ཚན། ༡༢

མཉམ་སྒྲེལ་ཀྱི་ལ་རྟོགས་གྱི་སྤྱི་བྱང་ཆེ་ནས་དོན་ཚན་༡ འབེབས་༥ འཕོད་པའི་
གསལ་བསྒྲགས་ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱིས་དམ་ཡིག་གི་དོན་ཚན་༤ ཀྱི་དམ་འབེབས་
དང་ཐོར་བཤད་པའི་ཀྱི་ལ་ཁབ་ཆང་མར་གནད་དོན་ནམས་བརྟེན་ལྟོད་དགོས་པ་
ཡིན།

༣ ་ དོན་ཚན་༡ པའི་འོག་ཏུ་གནས་པའི་ས་རྟགས་དང་། མོས་མཐུན། འཇུག་ལྷགས།

ལ། དོན་ཚན་༡༡ པའི་འོག་ཏུ་བསྐྱར་བཅས་གང་དུང་ལག་བསྟར་འགོ་འཇུགས་རྒྱ་
ཆས།

ག། དོན་ཚན་༡༢ པ་ཕྱིར་འཐེན།

དོན་ཚན། ༡༧

༡༽ དུལ་ལྷན་ཡིག་འདིའི་ཡིག་ཆ་རྒྱ་ནག་དང་། དབྱིན་ཇི། བ་རན་སི། རྒྱ་ཁྱུ་ལྷན་སི་
བན་བཅས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཐོག་ཡོད་པ་རྣམས་གཅིག་མཚུངས་ཁྱེད་ལྷན་ཡིག་དེ་
དག་མཉམ་སྒྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཡིག་མཛོད་དུ་གསོལ་འཛོག་ཞུ་དགོས་པ་ཡིན།

༢༽ མཉམ་སྒྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་བྱང་ཆེ་མཆོག་ནས་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་དོན་
ཚན་ ༧ འདྲ་བཤད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཚང་མར་ཞུ་དག་ཟེན་པའི་དུལ་ལྷན་ཡིག་གི་
འདྲ་བཤུས་རྣམས་གཏོང་དགོས་པ་ཡིན།

སྤྱི་མང་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཐད་རྒྱལ་སྤྱིའི་དམ་ཡིག་གི་སྤྱི་དུ་ལྷན་ཐབས་ཀྱི་
ཡིག་ཆ་གཉིས་པ། འགྲོག་ཆད་ཀྱི་ཉེས་པ་འགོག་པའི་སྤྱད་དུ་དམིགས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༡༩ ལྷ་ ༡༢ ཚེས་ ༡༥ ཉིན་སྤྱི་ཁྱབ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཐོས་ཚད་ཨང་ ༧༧ དང་
༡༩༡༩ འདི་ཉིད་ཀྱི་གཏན་ཐབ་ཅིང་། ས་གནས་དགོས་རྒྱ་དང་། མོས་མཐུན་ཁས་ལེན་
ཞུ་རྒྱུར་སྒོ་ཕྱེ་ཡོད། དུལ་ལྷན་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ནས་
སྤྱི་གཤིས་ཉེས་ཆད་འགོག་རྒྱ་དེ་ཡིས་འགྲོ་བ་མི་ཡི་ཆེ་མཐོངས་གོང་མཐོར་དང་
། འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་སྤྱོད་ཐོན་ཡར་རྒྱས་བྱུང་བར་ཡིད་ཆེས་ཞུ་བའི་ཐོག་ནས་ཕྱི་
ལོ་ ༡༩༧༩ ལྷ་ ༡༢ ཚེས་ ༡༠ ཉིན་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཡོངས་ཁྱབ་
གསལ་བསྐྱགས་དོན་ཚན་ ༣ དང་ ༡༩༧༩ ལྷ་ ༡༢ ཚེས་ ༡༩ ཉིན་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་སྤྱི་
མང་དང་ཆབ་སྲིད་ཐོབ་ཐང་ཐད་རྒྱལ་སྤྱིའི་དམ་ཡིག་གི་དོན་ཚན་ ༥ ནས་གསོ་བྱེད་
ཐོག་ནས།

སྤྱི་མང་དང་ཆབ་སྲིད་ཐོབ་ཐང་སྤྱི་ཁྱབ་སྤྱིའི་དམ་ཡིག་གི་དོན་ཚན་ ༧ བཤད་པའི་
ཆེ་སྤྱི་གཤིས་པ་འགོག་པ་དེར་དགག་བྱ་དེ་ཉིད་ཤིན་ཏུ་འཐད་བར་གསུངས་པ་
དོ་སྤྱད་བྱུང་བའི་ཐོག་ནས།

ཆེ་སྤྱི་གཤིས་ཐོབ་ཐང་ཡོངས་སྤྱོད་པ་ལ་ཆེ་སྤྱི་གཤིས་ཆད་ཐབས་ལམ་ཡོད་ཆད་

ཀྱི་སྒོ་ནས་འགོག་རྒྱུ་དེ་ཡང་རྒྱས་ཡིན་པའི་ངེས་པ་བརྟེན་པའི་ཐོག་ནས་ཆེ་སྟོག་གི་ཉེས་ཆད་འགོག་རྒྱུར་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁས་ལེན་དམ་བཅའ་ལ་འདོད་པ་དང་མོས་མཐུན་ཞུ་བའི་ཐོག་ནས་གཤམ་གསལ་ཁས་ལེན་ཞུས་པ་ཡིན།

དོན་ཆན། ༡

༡༥ ལྷ་ལྷན་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རང་གི་ཁོངས་གཏོགས་སུ་ཡང་ཆེ་སྟོག་གི་ཉེས་པ་གཏོང་མི་ཚོག་

༡༦ ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཆང་མས་རང་གི་བྱུང་ཁོངས་སུ་ཆེ་སྟོག་གི་ཉེས་ཆད་འགོག་པའི་སྤང་དུ་དགོས་ངེས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཆང་མ་ལག་བསྟར་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན།

དོན་ཆན། ༢

༡༧ མོས་མཐུན་ནམ་འཛུལ་ཞུགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་དམག་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་ཆབས་ཆའི་རིགས་ལ་དམག་གི་དུས་སྐབས་སུ་ཆེ་སྟོག་གི་ཉེས་ཆད་གཏོང་རྒྱུར་དམིགས་བསལ་བཟོས་ཡོད་ན་ལས་དེ་མིན་དུ་ལྟའི་ལྷན་ཡིག་འདིར་ཆེ་སྟོག་གི་ཉེས་ཆད་ངོས་བཞེས་མི་གནང་བ་ཡིན།

༡༨ ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་གང་ཞིག་གིས་མོས་མཐུན་ནམ་འཛུལ་ཞུགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཆེ་སྟོག་གི་ཉེས་ཆད་གཏོང་རྒྱུར་དམིགས་བསལ་ཞུས་ཡོད་རིགས་ནས་མཉམ་སྦྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་བྱུང་དུང་ཆེ་ལ་དམག་གི་སྐབས་སུ་རང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་ཁྱིམ་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་ནམས་ཞུ་དགོས་པ་ཡིན།

༡༩ དེ་འདྲིའི་དམིགས་བསལ་ཞུ་མཁན་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་ནས་མཉམ་སྦྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་བྱུང་དུང་ཆེར་རང་གི་ས་མཆམས་སུ་དམག་གི་འགོ་འཛུགས་དང་མཐུག་བསྟུ་བ་ནམ་ཡིན་གསལ་བཤད་བྱེད་དགོས།

དོན་ཆན། ༣

དམ་ཡིག་འདི་ཡི་དོན་ཚན་༧༠དང་མཐུན་པར་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཚོགས་ཚུང་
ལ་ད་ལྟའི་ལྟན་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ནས་རང་གི་སྣེ་ཐོའི་
ནང་ད་ལྟའི་ལྟན་ཡིག་གཏན་ལ་ཐབ་བ་འདི་ཉིད་དོན་སྤྲོད་འོང་བའི་ཐབས་ལམ་ཇི་
བུས་གནས་ཚུལ་མཁོ་འདོན་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན།

དོན་ཚན། ༧

ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ནས་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་མང་དང་ཆབ་སྲིད་ཐོབ་ཐང་གི་དམ་
ཡིག་དོན་ཚན་༧༡ནང་གསལ་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཚོགས་ཚུང་ནས་ཚོགས་མིའི་
རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་གིས་ལས་འགན་མ་སྒྲུབ་པའི་གནས་སྐབས་སུ་རྟོག་ཞིབ་བྱེད་
པར་ཁས་ལེན་བྱས་ཡོད་ན་ཚོགས་ཚུང་ནས་ད་ལྟའི་ལྟན་ཡིག་གི་ཆ་རྒྱུན་རྣམས་
ལག་བསྟར་མ་བྱེད་པའི་སྐབས་རྟོག་ཞིབ་བྱེད་ཚོགས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་འབྲེལ་ཡོད་
ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ནས་དམ་ཡིག་ལ་མོས་མཐུན་ནས་འཛུལ་ཞུགས་ཀྱི་
གནས་སྐབས་སུ་དགག་བྱ་བྱས་ཡོད་ན་ཚོགས་ཚུང་ནས་ལྟན་ཡིག་གི་ཆ་རྒྱུན་མ་
སྒྲུབ་པའི་རྟོག་ཞིབ་བྱེད་མི་ཚོགས་པ་ཡིན།

དོན་ཚན། ༨

སྤྱི་མང་དང་ཆབ་སྲིད་ཐོབ་ཐང་རྒྱལ་སྤྱིའི་དམ་ཡིག་གི་ལྟན་ཡིག་༡པའི་ཚོགས་མིའི་
རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ཀྱི་གནད་དོན་ལ་ཚོགས་ཚུང་ནས་འབྲེལ་ལམ་བྱེད་པའི་དབང་
ཆ་དང་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཚོགས་ཚུང་ནས་དམ་ཡིག་གི་ལྟན་ཡིག་གཉིས་པའི་གནད་
དོན་ལ་འདྲ་རྟོག་ཞིབ་བྱེད་ཚོགས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་འབྲེལ་ཡོད་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་
ཅིག་ནས་མོས་མཐུན་ནས་འཛུལ་ཞུགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་དགག་བྱ་བྱས་ཡོད་
ན་ཚོགས་ཚུང་ནས་རྟོག་ཞིབ་བྱེད་མི་ཚོགས་པ་ཡིན།

དོན་ཚན། ༩

༡༽ད་ལྟའི་ལྟན་ཡིག་འདི་ཡི་ཆ་རྒྱུན་རྣམས་དམ་ཡིག་གི་སྤྱིང་དུ་ཆ་རྒྱུན་འཕར་མའི་

ཚུལ་དུ་བཅོས་པ་ཡིན།

༡༽ད་ལྟའི་ལྷན་ཡིག་གི་དོན་ཚན་༡པའི་ཡིག་འབེབས་༡པོར་འཁོད་པའི་ཐོབ་ཐང་
དེ་ཉིད་ལ་དམ་ཡིག་གི་དོན་ཚན་༧པའི་ཉུང་འཕྲི་བྱེད་པའི་ཐོབ་ཐང་མེད། དོན་གྱི་དང་
ལྷན་ཡིག་གི་དོན་ཚན་༢པའི་འོག་གི་འགྲོ་ལུགས་ལྟར་ཉུང་འཕྲི་བྱེད་ཆོག།

དོན་ཚན། ༢

༡༽དམ་ཡིག་དེར་ས་རྟགས་བཞོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་གང་རུང་ནས་ད་ལྟའི་ལྷན་ཡིག་
འདིར་ས་རྟགས་དཔོན་རྒྱུ་སྒོ་བྱེ་ཡོད།

༡༽དམ་ཡིག་དེར་མོས་མཐུན་ནམ་འཇུག་ཞུགས་བྱས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་གང་རུང་
ནས་ད་ལྟའི་ལྷན་ཡིག་འདིར་མོས་མཐུན་ཞུ་དགོས་པ་དང་། མོས་མཐུན་གྱི་ཡི་གེ་དེ་
མཉམ་སྦྲེལ་རྒྱལ་ཆོག་གས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་ཆེར་འབུལ་དགོས་པ་ཡིན།

༢༽དམ་ཡིག་དེར་མོས་མཐུན་ནམ་འཇུག་ཞུགས་བྱས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་གང་རུང་
ནས་ད་ལྟའི་ལྷན་ཡིག་འདིར་འཇུག་ཞུ་རྒྱུ་སྒོ་བྱེ་ཡོད།

༣༽མཉམ་སྦྲེལ་རྒྱལ་ཆོག་གས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་བྱང་ཆེའི་མདུན་དུ་འཇུག་ཞུགས་ཀྱི་ཡིག་
ཆ་གསལ་འཛིག་བྱེད་པ་ནས་འཇུག་ཞུགས་དོན་སྤོང་བ་ཡིན།

༤༽མཉམ་སྦྲེལ་རྒྱལ་ཆོག་གས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་བྱང་ཆེ་ནས་ད་ལྟའི་ལྷན་ཡིག་ལྷན་འདིར་ས་
རྟགས་འཁོད་པ་དང་། འཇུག་ཞུགས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་གསལ་འཛིག་བྱེད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་
ཆང་མར་བཞུགས་སྤོང་དགོས་པ་ཡིན།

དོན་ཚན། ༣

༡༽མཉམ་སྦྲེལ་རྒྱལ་ཆོག་གས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་བྱང་ཆེའི་མདུན་དུ་མོས་མཐུན་ནམ་འཇུག་
ཞུགས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་བཅུ་པ་དེ་གསལ་འཛིག་བྱེད་པའི་དུས་ཆེས་ནས་ཟླ་བ་གསུམ་
ཀྱི་རྗེས་སུ་ད་ལྟའི་ལྷན་ཡིག་འདི་ཉིད་ལག་ལེན་དོན་སྤོང་བ་ཡིན།

པ། མོས་མཐུན་ནས་འཇུག་ཞུགས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་བཅུ་བ་དེ་གསལ་འཛིག་བྱས་པའི་
རྗེས་སུ་ཀླུ་ལ་ཁབ་གང་རུང་ནས་ད་ལྟའི་ལྷན་ཡིག་འདིར་མོས་མཐུན་ནས་འཇུག་
ཞུགས་བྱེད་བ་ན་རང་གི་མོས་མཐུན་ནས་ཡིག་ཆ་གསལ་འཛིག་བྱེད་པའི་དུས་
ཆེས་ནས་ད་ལྟའི་ལྷན་ཡིག་འདིར་ལག་བསྟར་དོན་སྤྲོད་འོང་བ་ཡིན།

དོན་ཆན། ༤

ལྷན་ཡིག་འདི་ཡི་ཆ་རྒྱུན་རྒྱུས་ཀྱི་ཁབ་རྒྱུས་ཀྱི་མངའ་སྡེ་ཆང་མར་ཆང་
བཀག་དང་དམིགས་བསལ་མེད་པར་བྱས་ཡིན།

དོན་ཆན། ༥

མཉམ་སྡེལ་ཀྱི་ཆོག་སྤྱི་བྱས་དུང་ཆེན་པོས་ཡིག་གི་དོན་ཆན་༤ ཡིག་
འབེབས་ཀྱི་ཐོར་བཤད་པའི་ཀྱི་ཁབ་ཆང་མར་གནད་དོན་རྒྱུས་བརྒྱུད་
དགོས་པ་ཡིན།

ཀ། ད་ལྟའི་ལྷན་ཡིག་གི་དོན་ཆན་༥ པའི་ཐོག་གི་དམིགས་བསལ་ཅན་དང་། མོས་
མཐུན་མེད་པ་དང་། འབྲེལ་ལམ། གསལ་བསྐྱགས་བཅས།

ཁ། ད་ལྟའི་ལྷན་ཡིག་གི་དོན་ཆན་༤ དང་། ༥ པའི་ཐོག་བཟོས་པའི་བྱས་བསྐྱགས།

ག། ད་ལྟའི་ལྷན་ཡིག་གི་དོན་ཆན་༦ པའི་ཐོག་ས་རྒྱལ་དང་། མོས་མཐུན། དེ་བཞིན་
འཇུག་ཞུགས་བཅས།

ང་། དོན་ཆན་༧ པའི་ཐོག་ད་ལྟའི་ལྷན་ཡིག་གི་ལག་བསྟར་དོན་སྤྲོད་འོང་པའི་ཆེས་
གངས་བཅས།

དོན་ཆན། ༦

༡། ད་ལྟའི་ལྷན་ཡིག་འདི་ཡི་ཡིག་ཆ་ཨ་རབ་དང་། བཀག་བྱིན་རི། རྩ་རན་སི། ལྷ་རྩ་
སྤྱ་སི་བན་བཅས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཐོག་ཡོད་པ་རྒྱུས་གཅིག་མཚུངས་ཁུངས་ལྷན་

ཡིན།དེ་དག་མཉམ་སྒྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཡིག་མཛོད་དུ་གསོག་འཛོག་ཞུ་དགོས་པ་
ཡིན།

༡༥༥འོན་ཀྱང་། རྒྱ་ནང་གི་མཉམ་སྒྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་མཉམ་སྒྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་དྲུང་ཆེ་མཆོག་ནས་ཞུས་དག་ཟིན་པའི་ད་ལྟའི་ལྟན་
ཡིག་འདིའི་འདྲ་བསྐྱུས་དགོས་པ་ཡིན།

ལུ་བ་བྱ་རྒྱ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། རྟེན་གནས་ཁང་ནས་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཐོག་
 རྒྱལ་སྤྱིའི་དམ་ཡིག་འདི་ལྟ་བུ་པོད་སྐད་དུ་ཐབས་བསྐྱར་ཞུས་པའི་དམིགས་ལུ་
 གཙོ་པོ་ནི་རང་དེའི་སྤྱི་ཚོགས་སུ་རྒྱལ་སྤྱིའི་ངོས་ལེན་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་ཡིག་ཁག་
 རྩ་སྤྲད་དང་མི་མང་ལ་ཤེས་ཡོན་གོ་རྟོག་སྟེལ་རྒྱ་དེ་ཡིན། ཁྲིམས་ཡིག་རྣམས་
 པོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་སྐབས་ཁྲིམས་ཀྱི་བརྟེན་ཆེག་མི་བདེ་བ་དང་ཚོར་བ་སོགས་
 ཡོད་མཆིས་པས་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་ལ་སློབ་སྦྱང་གནང་མཁན་དང་། ཉམས་ཞིབ་
 བ། གཞན་ཡང་རྒྱ་ཆེའི་སློག་བ་པོ་རྣམས་ནས་དེ་ཐོག་དགེ་སྤྱོད་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་
 འབྲུལ་རོགས། རྒྱགས་རྩེ་ཆེ།

སྟོན་སྟངས།

ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ནས་རྩི་ལྷང་མཉམ་སྦྲེལ་
 རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་བཅའ་ཁྲིམས་ནང་གསལ་ལྟ་བུའི་ཆེད་བསྐྱགས་སྤྲུགས་ལ་བཞག་
 པའི་བརྒྱུད་ནས་འགྲོ་བ་མིའི་ཁྲིམ་ཆང་གི་ནང་མི་ཆང་མང་ཁ་བྲལ་དུ་མི་རུང་བའི་
 ཐོབ་ཐང་དང་། རང་བཞིན་ཉིད་ནས་ཡོད་པའི་འགྲོ་བ་མི་ཡི་ཆེ་མཐོངས་དང་འབྲ་
 མཉམ་བཅས་ལ་ངོས་ལེན་གནང་དགོས་པ་ནི་འཛིན་སྤྱིའི་གི་རང་དབང་དང་། བདེན་
 བ། ཞི་བདེ་བཅས་ཀྱི་གཞི་རྩ་ཡིན། དེ་ཡང་ཐོབ་ཐང་འདི་རྣམས་རང་བཞིན་ཉིད་ནས་
 ཡོད་པའི་འགྲོ་བ་མི་ཡི་ཆེ་མཐོངས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་པའི་ཐོག་
 རྣམས་འགྲོ་བ་མི་ཡི་ཐོབ་ཐང་ཡོངས་ཁྲབ་གསལ་བསྐྱགས་དང་མཐུན་པར་འགྲོ་བ་
 མིའི་རང་དབང་གི་བསམ་ཚུལ་ལ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པར་འཛིགས་སྐྱག་དང་མཛོན་
 འདོད་ལས་ཐར་བ་ཞིག་དགོས་པ་དེ་རྩིད་སྤྱེས་བྱ་རེ་ནས་དཔལ་འབྱོར་དང་
 སྤྱི་ཚོགས་རིག་གཞུང་བཅས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་དང་། སྤྱི་མང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ལ་
 ཡོངས་སྤྱོད་ཐུབ་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་པ་ཡིན།

མཉམ་སྦྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་བཅའ་ཁྲིམས་དགོངས་དོན་ལྟར་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ཀྱི་
 ལས་འགན་ནི་འགྲོ་བ་མི་ཡི་ཐོབ་ཐང་དང་རང་དབང་བཅས་ལ་ཡོངས་ཁྲབ་ཐོས་
 གུས་དང་སྦྱར་གཅི་ཞུ་རྒྱུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་པའི་ཐོག་ནས་། རང་ཉིད་མི་སྡེ་གང་གི་

ནང་དུ་གཏོགས་པའི་སྤྲེལ་བྱ་དེ་ཡི་སྤྲེལ་རོགས་གཞན་ལ་སྤོས་པའི་ལས་འགན་ནི་
 ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ནང་ངོས་ལེན་བྱས་ཐོབ་ཐང་རྣམས་གོང་འཕེལ་དང་སྤྱང་གཙོ་
 ལྷ་རྒྱུར་འབད་བཅོམ་བྱེད་པའི་ཐོག་གཤམ་གསལ་དོན་ཚན་རྣམས་ཁས་ལེན་ལྷ་གི་
 ཡོད།

ལེའུ་དང་པོ།

དོན་ཚན། ༡

༡༽མི་མང་ཆང་མར་རང་ཐག་རང་གཙོད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཡོད།ཐོབ་ཐང་འདི་དག་བརྟེན་
 རས་མི་མང་ཆང་མས་རང་དབང་གི་ཐོག་ནས་དེ་དག་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནས་བབ་དང་
 །དཔལ་འབྱོར།སྤྱི་ཚོགས།རིག་གཞུང་ཡར་རྒྱས་ཐག་གཙོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

༢༽མི་མང་ཆང་མས་རང་གི་དམིགས་ཡུལ་སྦྱབ་པའི་ཆེད་དུ་རང་བྱུང་གི་རྒྱ་ཁོར་
 དང་ཐོན་ཁུངས་བཅས་ལ་རང་དབང་གི་ཐོག་ནས་འདོན་ཚུགས་དང་།རྒྱལ་སྤྱིའི་
 ཁྲིམས་དང་གཉིས་མོས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལ་གཞི་བཅོལ་ནས་རྒྱལ་སྤྱིའི་དཔལ་
 འབྱོར་མཉམ་སྦྲེལ་ལ་མི་གཞོད་པ་བྱེད་དགོས།གནས་སྤངས་རྗེ་འདྲ་ཞིག་དུ་གྱུར་
 །ཀྱང་མི་མང་རང་ཉིད་ཀྱི་འཆོ་གནས་ཀྱི་བརྟེན་གཞི་འཕྲོག་མི་ཆོག

༣༽ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ནས་མཉམ་སྦྲེལ་རྒྱལ་
 ཚོགས་ཀྱི་བཅའ་ཁྲིམས་དང་མཐུན་པར་བྱས་ཏེ་རང་ཐག་རང་གཙོད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ལ་
 སྤྱང་གཙོ་དང་དོན་རྟོགས་གོང་འཕེལ་ཡོང་བ་བྱེད་དགོས།འདིའི་ནང་རང་སྤྱོད་མིན་
 པའི་ས་ཁུལ་རྣམས་ཀྱང་གཏོགས་པ་ཡིན།

ལེའུ་གཉིས་པ།

དོན་ཚན། ༢

༡༽ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་རྗེ་རེ་ནས་རང་ཉིད་སྤྲེར་རམ་
 ཡང་ན་རྒྱལ་སྤྱིའི་རོགས་རམ་དང་མཉམ་སྦྲེལ་བརྒྱུད་དམ་ཡིག་འདི་ནང་ངོས་ལེན་

བྱས་པའི་ཐོབ་ཐང་རྣམས་རིམ་བཞིན་དོན་འཁྱོལ་ཡོང་བར་ཁས་ལེན་བྱས་ཡོད་པ་
 དང་། རྒྱལ་ཁབ་པན་ཚུན་ནས་དཔལ་འབྱོར་དང་། མཐུན་ཆེན་ཐབས་ལམ་གང་ཡོད་
 བེད་སྤྱོད་བྱེད་དགོས། དེའི་ནང་ཁྲིམས་གཞི་གཏན་འབེབས་བྱེད་རྒྱ་དེ་གཤམ་ཆེན་པོ་
 ཡིན།

༡༽ ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ནས་དམ་ཡིག་འདི་
 རན་བཀོད་པའི་ཐོབ་ཐང་རྣམས་སྤང་གཅི་ཞུ་སྐབས་རིགས་ཀྱས་དང་། འགྲོ་མདོག་པོ་
 མོ། སྤྱད་ཡིག་ཚས། སྤྱི་དོན་དང་བསམ་ཚུལ་གཞན། རྒྱལ་ཁབ་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་
 འབྱུང་ཁུངས། རྒྱ་ཁོར་སྤྱེས་ས། ལོ་མིང་སོགས་ཀྱི་ཐད་དབྱེ་འབྱེད་མེད་པའི་ཐོག་
 རས་ལག་ལེན་དུ་བསྐྱར་དགོས་པ་ཡིན།

༢༽ ཡར་རྒྱས་འགྲོ་བཞིན་པའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ནས་རང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ནང་སྤྱོད་
 མཁན་ཕྱི་མི་རྣམས་ལ་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཐོབ་ཐང་གང་སྤྱོད་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཆོག་པ་
 ཡིན། འོན་ཀྱང་ཐག་གཅོད་དེ་དག་བྱེད་སྐབས་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་རྩལ་བཞིན་
 སྤང་གཅི་ཞུ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་རྒྱལ་ཁབ་དེ་དག་གི་དཔལ་འབྱོར་གནས་སྤངས་ལ་
 གཞི་བཞག་དགོས།

དོན་ཆན། ༣

ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ནས་དམ་ཡིག་འདི་ནང་
 བཀོད་པའི་དཔལ་འབྱོར་དང་། སྤྱི་ཚོགས་རིག་གཞུང་བཅས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཁོངས་སུ་
 སྤྱོད་པར་ཕོ་མོ་གཉིས་ཀར་ཐོབ་ཐང་འདྲ་མཉམ་དོན་སྤྲོད་འོང་བ་བྱེད་དགོས།

དོན་ཆན། ༤

ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ནས་དམ་ཡིག་འདི་དང་
 མཐུན་བར་བྱས་ཏེ་རྒྱལ་ཁབ་ནས་གནང་བའི་ཐོབ་ཐང་རྣམས་ཁོངས་སྤྱོད་པར་རོས་
 ལེན་བྱེད་པ་ཡིན། རྒྱལ་ཁབ་ཞིག་ནས་ཐོབ་ཐང་དེ་དག་ཉུང་དུ་གཏོང་སྤྱི་ཀྱང་ཆད་

གཞི་དེ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཐག་གཅོད་བྱས་པ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱི་ཐོབ་ཐང་དང་མཐུན་པ་
 ཞིག་དགོས་པ་ཡིན། དེ་ཡི་དམིགས་ལུལ་གཅིག་བྱ་ནི་མང་གཙོའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་
 མང་ཚོགས་ཀྱི་བདེ་དོན་གོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་རྒྱ་དེ་ཡིན།

དོན་ཚན། ༥

༡༽ ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ནང་བཀོད་པ་གང་གིས་ཀྱང་རྒྱལ་ཁབ་དང་། སྤྱི་ཚན། མི་
 སྡེར་བཅས་ནས་འདི་ནང་ངོས་ལེན་བྱས་པའི་ཐོབ་ཐང་དང་རང་དབང་གང་ཅུང་
 བཅས་ལ་གཞོད་པའི་དམིགས་ལུལ་བཞག་པའི་འབྲེལ་བཞིན་བྱ་རྒྱ་མིན། ཡང་ན་ད་
 ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ནང་བཀོད་པ་ལས་བཟུལ་ཏེ་ཆད་འཛིན་བྱ་རྒྱ་མིན།

༢༽ ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་ནུས་ཀྱིས་ངོས་ལེན་བྱས་
 པའི་གཞི་ཅའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གང་ཡང་ཉུང་དུ་བཏང་བ་དང་བཀག་འགོག་
 བྱ་རྒྱ་མིན། དེ་བཞིན་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་དང་། ཁྲིམས་ཡིག་སྤྱིག་ཁྲིམས། ལུགས་སྒྲོལ་
 གང་ལའང་ཉིས་མེད་བྱས་ཏེ་ཐོབ་ཐང་དེ་དག་མེད་པའམ་ཉུང་དུ་བཏང་བར་ངོས་
 ལེན་བྱ་རྒྱ་མིན།

ལེའུ་གསུམ་པ།

དོན་ཚན། ༦

༡༽ ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་ནུས་ནས་ལས་ཀའི་ཐོབ་
 ཐང་ལ་ངོས་ལེན་བྱེད་པ་ཡིན། དེ་ནང་ལས་ཀ་བྱེད་པ་བརྒྱུད་ནས་རང་གི་འཚོ་བ་
 ཐོབ་པའི་གོ་སྐབས་དེ་ཆང་མར་ཡོད་པ་དང་། ལས་ཀ་དེ་ཡང་རང་དབང་ཐོག་ནས་
 འདེམས་པ་དང་ཁས་ལེན་བྱེད་པ་ཞིག་དགོས། ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་ནས་འོས་
 བྱང་འཚམས་པའི་ཐབས་ལམ་བརྒྱུད་ནས་ཐོབ་ཐང་འདི་སྤྱང་སྟོབ་བྱེད་པ་ཡིན།

༢༽ ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་ནུས་ནས་དཔལ་འབྱོར་
 དང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་འདི་ཉིད་ཡོངས་ཇོགས་དོན་སྤྲིན་འོང་བའི་ཆེད་དུ་

ཐབས་ལམ་འབྲ་མིན་ཡོངས་སྤྱོད་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན། དེའི་ཁོངས་སུ་དམིགས་
བསལ་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་གྱི་སྟོབ་སྤྱོད་དང་ལག་ཤེས་སྟོབ་སྤྱོད་གི་སྤྱོད་
བཅས་དབལ་འབྱོར་དང་སྤྱི་ཚོགས་རིག་གཞུང་གི་ཡར་རྒྱས་བརྟན་པོར་བཟོ་བའི་
སྲིད་ཇུས་གཞན་ཡང་སྟེས་བྲ་སྟེར་ཞིག་གི་གཞི་ཅིའི་ཆབ་སྲིད་དང་དབལ་འབྱོར་
གྱི་རང་དབང་སྤྱོད་སྟོབ་བྱེད་པའི་ཆ་རྒྱུན་ལོག་ལས་ཀའི་གོ་སྐབས་རྣམས་ཚུད་ཡོད།

དོན་ཚན། ༧

ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ནས་སྟེས་བྲ་ཆང་མར་རང་
གི་ཐོབ་ཐང་ཡོངས་སྤྱོད་པར་བྱང་པོ་དང་ཆ་རྒྱུན་བཟང་བའི་འོག་ལས་ཀ་བྱེད་རྒྱར་
ངོས་ལེན་བྱེད་པ་དང་བྱེ་བྲག་གཤམ་འཁོད་རྣམས་དོན་སྤྲོད་འོང་བར་བྱེད་པ་ཡིན།

ཀ། ལས་མི་ཆང་མར་ཉུང་མཐའི་ཁེ་སྒན་ཐོབ་དགོས་པ་དེ་ཡིད།

༡ ་ དེས་ཤིང་འཚམས་པའི་སྤྱ་ཐོགས། དེའི་འབྲེད་མེད་པའི་ཐོག་ནས་ལས་ཀ་
གཅིག་པར་སྤྱ་ཐོགས་ཆ་སྟོམས་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་བྱུང་མེད་རྣམས་ལ་སྟེས་བཟོའི་
ཡོངས་སྤྱོད་རྒྱའི་ལས་ཀ་ལས་གཞན་པ་མིན་པའི་ཆ་རྒྱུན་སྤྱོད་དགོས་པ་དང་ལས་
ཀ་གཅིག་པར་སྤྱ་ཆ་གཅིག་པ་སྤྱོད་རྒྱ།

༢ ་ ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་གི་ཆ་རྒྱུན་དང་མཐུན་པར་ལས་མི་རྣམས་ལ་དོ་དག་དང་ནང་
མིའི་འཆོ་རྟེན་འགྲིག་ངེས་ཤིང་གནང་རྒྱ།

ཁ། ལས་ཀ་དེའི་ནང་འཕྲོད་བསྟེན་བཟང་བ་དང་། ཉེན་ཁ་མེད་པ་ཞིག་གནང་རྒྱ།

གམི་ཆང་མར་རང་གི་ལས་ཀའི་ནང་འོས་འཚམས་གྱི་གནས་རིམ་འབར་རྒྱའི་གོ་
སྐབས་འབྲ་མཉམ་གྱི་ཐོབ་དགོས་པ་དང་། དེའི་ཆ་རྒྱུན་དུ་བསྐབ་པ་བཟེས་གཞོན་
དང་རང་གི་འཛིན་ཐང་ལས་གཞན་པའི་ཐོག་དགོངས་བཞེས་མི་གནང་རྒྱ།

ང་། ལས་ཀའི་དུས་ཡུན་ཆད་ཅན་དང་། རྒྱ་མཚན་ལྡན་པའི་ངལ་གསོ་དང་བར་སྟོང་
དགོས་པ་ཡིན། དེ་བཞིན་གྲུང་སེང་ཁག་དང་སྤྱི་པའི་དུས་ཆེན་དང་འབྲེལ་བའི་གྲང་

མེད་རྣམས་ལ་སྤྲ་ཆ་ཡང་སྤྱོད་དགོས་པ་ཡིན།

དོན་ཆེན།

༡༥ ལྷའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ནས་འགན་ལེན་བཞུར་
དགོས་པ།

གྲ་རང་གི་དཔལ་འཕྲོར་དང་སྤྱི་ཚོགས་ལས་ལུགས་ལའི་ཁེ་བན་ནམས་ཤོད་འཕེལ་
དང་སྤང་སྤོབ་ལོང་འཕེ་སྤྱད་དུ་འཕེལ་ཡོད་ཚོགས་སེམས་ལང་ཞིག་ནས་སྤྱི་གཞི་སྤྱི་སྤྱོད་
དང་མཐུན་པར་བྱས་ཏེ་ཚོང་གི་མཐུན་སྤྱི་ལ་ཚོགས་སེམས་འཕུགས་པ་དང་དེར་འཛུལ་
ཞུགས་པུ་རྒྱུ་འོས་ཐང་ཡོད་པ་ཡིན། ཞིམས་ཀྱི་ནང་དུ་གཏན་འཕེལ་སྤྱོད་པ་གང་
ཞིག་མང་གཙོ་འཕྱི་ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འདེམ་འཇགས་དང་། སྤྱི་འཕེ་སྤྱི་ག་
སྤོལ། གཞན་ཡང་སྤྱོད་པུ་གཞན་ཀྱི་འོས་ཐང་དང་རང་དཔལ་སྤྱང་སྤོལ་པུ་རྒྱ་ལས་
གཞན་པའི་འོས་ཐང་དེ་དག་ལོངས་སྤོད་པར་དགག་པུ་འཁྱུ་མིན་པ།

ཁ་ཚེད་གི་མཐུན་སྒྲིལ་ཚོགས་ཀྱི་ནམ་ཐུབ་ཡོངས་སྒྲིམ་ཐུན་ཚོགས་པ་འདྲེན་ས་
ཚོགས་པ་དང་། ཚོགས་པ་དེ་ཐུབ་སྒྲིལ་ཚེད་གི་མཐུན་སྒྲིལ་ཚོགས་པའི་ཁོངས་སུ་
ཞུགས་པ་དང་ཚོགས་པ་གསར་འདྲེན་གྱི་ཐོབ་ཐང་ཡོད།

ཤེས་པ་ཀྱི་གཏན་པའི་བས་ཟེན་པ་གང་ཞིག་མང་གཙོའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དུ་རྒྱལ་
ཁབ་བདེ་འཇགས།སྤྱི་པའི་སྤྱི་གཞི་སྤྱེས་ཀྱི་གཞན་གྱི་ཚོལ་ཐང་དང་རང་དབང་
སྤངས་ཀྱི་ཀྱང་ལས་གཞན་ཞིག་ནས་ཚོང་གི་མཚན་སྤྱི་ལ་ཚོགས་སྡེའི་ཚོལ་ཐང་
ནང་རང་དབང་གི་ཚོགས་ནས་རང་གི་ལས་ཀ་ལྷེད་རྒྱུར་དགག་ཀྱི་ལྷེད་རྒྱ་མིན།

ང་། རྒྱལ་ཁབ་ཕྱེ་ཐག་པ་གང་ཞིག་གི་ཁྲིམས་དང་མཐུན་པར་བྱས་ཏེ་ལས་འཕྲུལ་སྤྱོད་བྱས་པ་དེ་མཆོག་ལ་
བཞག་ནས་ངོ་ཚྭ་ཕྱེད་པའི་ཚོལ་རང་ཡོད།

མཉེན་མག་མི་དང་སྒྲིར་སྤང་བས་ཐོབ་ཐང་འདི་ཉིད་མོངས་སྤྱོད་ལ་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་
ཐོག་ནས་བཀའ་ལ་འོག་ཆད་གཞི་དེར་དོན་ཆེན་འདི་ཡི་དཀའ་བ་ལྟ་མེད།

༣༽ ༡༩༤༡ ལོར་རྒྱལ་སྤྱིའི་ངལ་རྩོད་ཚོགས་པའི་གཏན་འཁེབས་བྱས་པའི་འདུ་
འཛུགས་ཀྱི་རང་དབང་དང་ཚོགས་པ་གསར་འཛུགས་ཀྱི་རང་དབང་སྤངས་སྡོམ་
བཅས་ལ་ཅེས་མེད་གཏོང་མི་ཚོག་པ་ཡིན།

དོན་ཚན། ༤

ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ནས་ངོས་ལེན་ཞུ་རྒྱ།

༡༽ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚན་གང་ཞིག་རང་སྤྱང་ཀྱན་གྱི་གཞི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་དེ་ནི་ཁྱིམ་
ཆང་ཡིན། དེས་ན་ཁྱིམ་ཆང་སྤངས་སྡོམ་དང་རྒྱལ་རམ་རྒྱ་གང་ཆེ་དང་ཅི་ཐུབ་ཐུང་
དགོས། རྩེ་ཐག་དུ་ཁྱིམ་ཆང་འཛུགས་སྐབས་དང་། སྤྱ་གུའི་ཤེས་ཡོན་ལ་ལྟ་སྦྱོར་
ཐུང་སྐབས་ངེས་པར་དུ་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཐུང་དགོས་པ་ཡིན། གཉེན་སྲིག་གྲང་ངེས་པར་
དུ་ཐུང་ཐུང་འདོད་པ་དང་སྐབས་བསྐབས་གནང་དགོས་པ་ཡིན།

༢༽ སྤྱ་གུ་སྤྱེས་པའི་སྤྱ་ཐུང་དུས་ཚོད་རན་པ་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཨ་མ་རྣམས་ལ་
དམིགས་གསལ་ཀྱི་ལྟ་སྦྱོར་དགོས་པ་ཡིན། དུས་ཚོད་དེའི་ནང་ཨ་མ་རྣམས་ལ་
ཐོགས་ཡོད་གྲང་མེད་ཐོབ་དགོས་པ་དང་། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཉེན་སྲུང་འགན་ལེན་དང་
ཁེ་ཕན་ལྡན་པའི་གྲང་མེད་ཐོབ་དགོས་པ་ཡིན།

༣༽ བཞུགས་དང་སྤྱ་གུ་ཆང་མའི་ཆེད་དུ་པ་མ་དང་ཆ་སྤྱིན་གཞན་གང་གིས་གྲང་
དེ་འབྱེད་མེད་པར་དམིགས་གསལ་རོགས་རམ་དང་སྤྱ་སྡོམ་གྱི་ཐབས་ལམ་
སྦྱོང་དགོས་པ་ཡིན། བཞུགས་དང་སྤྱ་གུ་རྣམས་དཔལ་འཕྱོར་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་བསུ་
གཞིག་ལས་སྤངས་སྡོམ་ཐུ་དགོས་པ་ཡིན། དེ་དག་ལས་ཀ་གང་ཞིག་སྦྱོང་ལམ་དང་
འཕྲོད་བརྟེན་དེ་བཞིན་འཚོ་བ་ལ་གཞོད་ཆབས་ཅན་ཡིན་པ་དང་ཡང་ན་དེ་དག་
གི་འཆར་ཁོངས་ལ་བར་ཆད་ཐུང་གྱི་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་ཁྱིམ་ཐོག་ནས་ཉེས་
ཆད་གཏོང་དགོས་པ་ཡིན། རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ནས་སྤྱ་གུའི་ལས་ཀར་ལོ་ཆད་གཏན་
འཁེབས་དགོས་ཤིང་དེའི་འགྲེས་པ་རྣམས་ལ་ལས་ཀ་བསྐྱལ་ན་དགག་བྱ་ཡོད་
པ་དང་ཁྱིམ་ཐོག་ནས་ཉེས་པ་གཏོང་དགོས་པ་ཡིན།

དོན་ཚན། ༡༡

༡༽ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ནས་སྐྱེས་བྱ་ཚང་མར་
རང་གི་བྲིས་ཚང་རྣམས་ལ་འཆོ་བ་འབྲིག་དེས་དགོས་པའི་ཐོག་དེས་ལེན་བྱེད་
དགོས་པ་ཡིན།དེའི་ནང་ཟས་གོས་ལྡང་དེས་དགོས་པ་མ་ཟད།སྤྲོད་ཁང་དང་བྲིས་
ཚང་གནས་སྤངས་སྲུ་མཐུད་ནས་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་བ་བཅས་ཚུད་ཡོད།ཐོབ་ཐང་
འདི་ཉིད་དོན་སྤྲོད་འོང་བའི་སྤྲད་དུ་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ནས་འོས་ཤིང་
འཆམས་པའི་ཐབས་ལམ་དེས་གཏན་བཟོ་དགོས་འདི་ཉིད་ཆེད་དུ་རང་དབང་ཐོག་
ནས་རྒྱལ་སྤྱིའི་འབྲེལ་ལམ་གཤམ་གནད་རིམ་ལྗོངས་འཛིན་ཞུ་དགོས།

༢༽ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ནས་བཞེས་སྐྱོམ་གྱི་
སྒྲུག་བསྐལ་ལས་བྲལ་བའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དོས་འཛིན་དང་ཆབས་ཅིག་རྒྱལ་
ཁབ་སྐྱེར་རམ་ཡང་ན་རྒྱལ་སྤྱིའི་མཉམ་ལས་བརྒྱད་ལམ་ནས་འཆར་འགོད་བྱེ་བྲག་
པའི་ཐབས་ལམ་བཅའ་དགོས།དེ་དག་ལ་དགོས་པ་ནི།

༡༽ཆེན་རིག་གི་ཤེས་ཡོན་དང་འབྲུལ་འཁོར་གྱི་ཁྱད་གནད་ལེད་སྤྱོད་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་
གཏོང་བའི་བརྒྱུད་ལམ་ནས་ཟས་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་དང་།སྤྲད་སྐྱོབ།བགོ་འབྲེམས།ཡར་
རྒྱས་གཏོང་རྒྱའི་ཐབས་ལམ་སྟོན་རྒྱ།རང་བྱུང་གི་ཐོན་སྐྱེས་རྣམས་ལེད་སྤྱོད་ཅེ་མོར་
སོན་པའི་སྤྲད་དུ་ཟས་བཟུང་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་བྱས་རྣམས་ཁྲབ་སྤེལ་དང་ཞིང་
ལས་ལམ་ལུགས་སྟོན་ཐོན་དང་བསྐྱར་བཅོས་བྱེད་རྒྱ།

༢༽རང་གི་དགོས་མཁོ་ལ་གཞིགས་ནས་རྒྱལ་ཁབ་པན་ཚུན་དབར་ཟ་འབྲུ་ཤིགས་
གྱི་ཉོ་ཆོང་གི་དཀའ་ངལ་སེམས་ལ་བཞག་པའི་ཐོག་ནས་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ལ་
བགོ་འབྲེམས་མཚུངས་པ་ཞིག་འོང་བ་བྱ་རྒྱ་བཅས།

དོན་ཚན། ༡༢

༡༽ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ནས་སྐྱེས་བྱ་ཚང་མའི་

རང་གི་གཞུགས་པོའི་འཕྲོས་བསྟེན་དང་སེམས་ཁམས་ཀྱི་འཕྲོས་བསྟེན་གནས་
སྤངས་ཡང་ཅེར་སོན་པ་དང་། ཡོངས་སྟོང་པའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པར་ངོས་ལེན་བྱེད་པ་
ཡིན།

༡༽ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ནས་ཐོབ་ཐང་འདི་ཉིད་
རྒྱལ་བཞིན་དོན་སྤྲོད་འོང་བར་ཐབས་ལམ་མཛད་པའི་ནང་དུ་དགོས་ངེས་འདི་
རྣམས་ཡོད།

ཀམངལ་ནང་འཆི་བ་དང་སྤུ་གྲུ་སྟེས་རྗེས་འཆི་བའི་ཆད་གཞི་དམའ་དུ་གཏོང་རྒྱུའི་
ཆ་རྒྱུན་དང་སྤུ་གྲུའི་འཆར་ཡོངས་འཕྲོས་བསྟེན་དང་མཐུན་པར་འོང་བ།

ཁ། ཁོར་ཡུག་གི་རྣམ་པ་ཡོངས་ལ་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བ་དང་། བཅོ་བྱའི་ནང་གི་ཁོར་
ཡུག་ཡག་པོ་དགོས་པ་ཡིན།

གཞུབ་གདལ་ཆེ་བའི་ན་ཆ་དང་། ལྷང་བའི་ནང་གི་ན་ཆ། ལས་ཀྱི་རྒྱུན་ལས་
བྱུང་བའི་ན་ཆ། དེ་ལས་གཞན་པའི་ནད་གཞི་རྣམས་སྟོན་འགོག་དང་། སྟོན་
བཅོས། བཀག་འགོག་བྱ་རྒྱ།

ང་། རས་གཞི་བྱུང་བའི་སྐབས་སྟོན་གྱི་མཐུན་རྒྱུར་བ་དང་སྟོན་དང་འབྲེལ་བའི་
དོ་སྟངས་དོན་སྤྲོད་འོང་བའི་ཆ་རྒྱུན་བཅོ་རྒྱ།

དོན་ཆན། ༡༣

༡༽ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་སྟེས་བྱ་རེ་རེའི་
ཤེས་ཡོན་གྱི་ཐོབ་ཐང་ངོས་ལེན་བྱེད་པ་ཡིན། ཤེས་ཡོན་དེ་ཉིད་སྟེས་བྱ་དེ་ཡི་
ཚོགས་ཐམས་ཅད་སྟོ་ཀུན་གྱི་ཡར་རྒྱས་ཚོགས་ལ་ཁ་གཏད་པ་ཞིག་དགོས། དེ་ཡང་
འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་གཞི་རྒྱའི་རང་དབང་ཆེ་མཐོངས་བཅས་ལ་སྤྱད་བཅི་དང་
གོང་འཕེལ་གཏོང་བ་ལ་ཁས་ལེན་བྱེད་པ་ཡིན། ལྷག་པར་ཤེས་ཡོན་དེ་ཡིས་མི་
ཆང་མ་རང་དབང་གི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ཆ་ཤས་སྤངས་ཏེ་བསམ་རྒྱལ་སྟེལ་རེས་དང་

།བཅོད་བསྐྱོད་དང་།རིགས་རྩས་ཆོས་ལུགས་ཀྱིས་ཁབ་གཞན་ཀྱི་དང་ཕྱོགས་
འཕྲིས་བཅོ་བ་མ་ཟད།ཞི་བདེ་ལ་སྤྲོད་པའི་མཉམ་སྦྲེལ་རྒྱལ་ཆོགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་
རྒྱ་ཆེ་གཏོང་རྒྱ།

༣༥༥ ལྷའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཆོགས་མའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ནས་ཐོབ་ཐང་དེ་ཉིད་
དོན་སྤྲོད་ཐོང་བའི་སྤྲད་དུ་ངོས་ལེན་བྱེད་བ་འདི་ལྟ།

༣༥༦ གཞི་རིམ་ཤེས་ཡོན་ངེས་ཅན་དང་རིན་མེད་ཐོག་སྤྲོད་རྒྱ།

ཁ།འབྲིང་རིམ་ཤེས་ཡོན་སྤྲོད་ཐོང་བའི་ལས་ལས་དང་།འབྲིང་རིམ་ལས་ཀའི་
ཤེས་ཡོན་བཅས་ཐབས་ལས་སྤྲོད་ཆོགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་སྤྲོད་བཏང་ཆང་མར་མཁོ་
སྤྲོད་ཐུབ་བ་བྱེད་རྒྱ།དེ་ཡང་རིམ་གྱིས་རིན་མེད་ཤེས་ཡོན་རྒྱ་སྤྲོད་ལྟ།

གམཐོ་རིམ་ཤེས་ཡོན་དེ་ཡང་རང་གི་འཛོན་ཐང་དང་རྩས་བ་ལ་གཞི་བཞག་ནས་
འོས་ཤིང་འཆམས་པའི་ལམ་ནས་ཆང་མར་གཅིག་མཚུངས་བཅོ་རྒྱ་དང་རིམ་གྱིས་
རིན་མེད་ཤེས་ཡོན་རྒྱ་སྤྲོད་བྱེད་རྒྱ།

ང་།གཞི་རིམ་ཤེས་ཡོན་མ་ཐོབ་པའམ་མ་ཚོགས་པའི་སྤྲོད་པ་རྣམས་ལ་ཇི་ཅམ་
སྤྲོད་བ་དེ་ཅམ་དུ་གཞི་ཅའི་ཤེས་ཡོན་སྤྲོད་རྒྱ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་གཏོང་རྒྱ།

ཅ།རིམ་བ་ཆང་མར་སྤོབ་གའི་ལས་ལུགས་མོང་འཕེལ་དུ་བཏང་ནས་ཇེས་སུ་འབྲང་
རྒྱ་དང་།སྤོབ་ཡོན་ལྡང་ངེས་ཞིག་མཁོ་སྤྲོད་བྱེད་རྒྱ་དང་སྤོབ་ཞིད་གནང་མཁན་གྱི་
དགོ་ཀན་རྣམས་ཀྱི་འཆོ་རྟེན་སུ་མཐུད་ནས་ཡར་རྒྱས་གཏོང་རྒྱ།

༣༥༧ ལྷའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཆོགས་མའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ནས་གཞུང་བཅུགས་
ལས་གཞན་པའི་སྤོབ་ག་ཁག་ལ་གཏང་རྒྱར་སུ་གྱའི་བ་མའམ་ཡང་ན་ལྟ་རྟོག་བྱེད་
མཁན་ལ་རང་དབང་ཡོད་པར་བཞེད་བ་ཡིན།སྤོབ་ག་དེ་དག་གི་ཕྱང་མཐའི་ཤེས་
ཡོན་གནས་ཆད་རྣམས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་གཏན་འཕེབས་བྱེད་བ་དང་།པ་མར་རང་གི་
སུ་ག་རྣམས་རང་རང་གི་བསམ་རྩལ་དང་།ཡིད་ཆེས་ཆོས་ལུགས་བཟང་སྤྲོད་དང་

མཐུན་པའི་སྒོ་ནས་གསོ་སྦྱང་བྱེད་པའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད།

༤༽དོན་ཚན་འདི་ཡི་འབེབས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་གི་བཞེད་པ་བཞིན་དོན་ཚན་དེ་ཡི་ཆ་གསལ་གང་གིས་ཀྱང་སྒྲུབ་བྱ་སྒྲེར་རམ་སྒྲེ་བ་ཞིག་ནས་སྒྲོབ་བྱ་བཅུགས་པ་དང་།སྒྲོབ་སྦྱང་སྦྱང་པའི་རང་དབང་ལ་བར་ཆད་མི་བྱེད་པ་ཡིན།སྒྲོབ་བྱ་དེ་དག་གི་མ་མཐའི་ཤེས་ཡོན་གནས་ཆད་རྒྱལ་ཁབ་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་རྣམས་དང་མཐུན་པར་དགོས་པ་ཡིན།

དོན་ཚན། ༡༤

དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཆང་མས་གཞི་རིམ་གྱི་ཤེས་ཡོན་རིམ་ཅན་དང་རིན་མེད་བཅོ་དགོས།གལ་ཏེ་རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་ནས་ཚོགས་མིར་འཇུག་ཞུགས་སྐབས་རང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མངའ་ཁོག་ཏུ་ཡོད་པའི་བྱུང་ཁོངས་སུ་གཞི་རིམ་ཤེས་ཡོན་རིམ་ཅན་དང་རིན་མེད་བཅོས་མེད་ན་ལོ་གཉིས་དུས་ཡུན་ནང་འཆར་གཞི་ཞིབ་སྒྲ་བཀོད་ནས་རིམ་གྱིས་དོན་སྨིན་འོང་བ་བྱེད་རྒྱ་དང་།འཆར་གཞི་དེའི་ནང་རིན་མེད་ཀྱི་གཞི་རིམ་ཤེས་ཡོན་རིམ་ཅན་དེ་དུས་ཚོད་རིམ་ཅན་ནང་ལག་བསྟར་བྱེད་པ་གསལ་དགོས།

དོན་ཚན། ༡༥

༡༽ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ནས་སྒྲུབ་བྱ་ཆང་མར་གཤམ་གསལ་གྱི་ཐོབ་ཐང་རྣམས་ངོས་ལེན་བྱེད་དགོས།

ཀ་རིག་གནས་ཀྱི་འཚོ་བའི་ནང་གི་འཇུག་ཞུགས་བྱེད་བ།

ཁ།ཆན་རིག་ཡར་རྒྱས་དང་དེའི་ཐེད་སྦྱང་ལས་བྱུང་པའི་ཁེ་ཕན་ལོངས་སྦྱོང་།

གར་གིས་བྱས་པའི་ཆན་རིག་དང་།ཆེད་ཚུལ་ཡང་ན་རི་མོའི་སྒྱུ་རྩལ་གཞེངས་སུ་ཐོན་པ་རྣམས་ལས་བཟང་སྦྱོང་དང་རྒྱ་ལོར་གྱི་ཁེ་ཕན་རྣམས་རང་ལ་ཐོབ་པ་དང་སྤང་སྦྱོབ་དགོས་རྒྱ།

༡༽ ལྷའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ནས་ཐོབ་ཐང་འདི་ཉིད་
 ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་དོན་སྤྲོད་འོང་བའི་ཆེད་དུ་ཐབས་ལམ་མཛད་པའི་ནང་ཚུད་དུ་
 ཚན་རིག་དང་རིག་གཞུང་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་དང་ཉམས་པ་སོར་ཚུད་བྱས་སྤེལ་
 བཅས་ཡོད་པ་ཡིན།

༢༽ ལྷའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ནས་ཚན་རིག་ཉམས་
 ཞིབ་དང་། རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་ཆལ་ལས་བྱུང་བའི་ལས་དོན་ལ་མེད་ཐབས་མེད་པའི་རང་
 དབང་རྣམས་ལ་སྤྱད་བཅི་ཞུ་བ་ཁས་ལེན་བྱེད་པ་ཡིན།

༣༽ ལྷའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ནས་ཚན་རིག་དང་
 རིག་གཞུང་ཐོག་རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་འབྲེལ་མཐུད་ཡར་རྒྱས་ཡོང་བར་རོགས་སྐྱོར་བྱས་
 པའི་ཁེ་ཕན་ལ་ངོལ་ལེན་བྱེད་པ་ཡིན།

ལེན་བཞི་བ།

དོན་ཚན། ༡༤

༡༽ ལྷའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ནས་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་
 སྟུན་ཐོའི་ཆ་གས་དང་མཐུན་པར་གཏན་འབེབས་བཅིན་པ་དང་། འདི་ནང་ངོས་ལེན་
 བཅིན་པའི་ཐོབ་ཐང་རྣམས་ཡར་རྒྱས་ཇི་ཙམ་དོན་སྤྲོད་འོང་བར་ཐབས་ལམ་ལག་
 བསྟར་བྱེད་པའི་སྟུན་ཐོ་འབྲུལ་དགོས་པ་ཡིན།

༢༽ ལྷའི་སྟུན་ཐོ་ཆང་མ་མཉམ་སྤེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་བྱུང་བྱུང་ཆེར་འབྲུལ་དགོས་
 པ་ཡིན། ཁོང་ནས་ད་ལྷའི་དམ་ཡིག་གི་ཆ་རྒྱུན་དང་མཐུན་པར་དགོངས་བཞེས་ཀྱི་
 ཆེད་དུ་དཔལ་འཕྱོར་དང་སྤྱི་ཚོགས་ལས་ཁུངས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན།

༣༽ ལྷའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ནས་ཕྱལ་བའི་སྟུན་
 ཐོ་རྣམས་མཉམ་སྤེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་བྱུང་བྱུང་ཆེས་རྒྱལ་ཁབ་དེ་དག་ཆེད་
 བཅུགས་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཚོགས་མི་ཡིན་པ་དང་གནས་དོན་འབྲེལ་བ་ཆགས་ན་

འབྲེལ་ཡོད་སྟེན་ཐོའམ་ཡང་ན་སྟེན་ཐོའེ་ཆ་གས་གཅིག་ཆེད་བཅུགས་ལས་ཁུངས་
དེར་གཏོང་བ་ཡིན། སྟེན་ཐོ་དེ་དག་ཆེད་བཅུགས་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཅ་ཁྲིམས་དང་
མཐུན་པའི་ལས་འགན་དང་འབྲེལ་ཅན་ཡིན་དགོས།

དོན་ཚན། ༡༢

༡༽དམ་ཡིག་ལག་བསྟར་འགོ་འཇུགས་བྱས་ཏེ་ལོ་གཅིག་གི་ནང་ཚུད་དུ་དབལ་
འབྱོར་དང་སྤྱི་ཚོགས་ལྷན་ཁང་ནས་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་དང་ཆེད་བཅུགས་ལས་
ཁུངས་མཉམ་དུ་གོ་བསྟར་བྱས་ཏེ་སྟེན་ཐོ་འབྲེལ་སྤྱོད་ཀྱི་འཆར་གཞི་གཏན་
འབེབས་བྱེད་དགོས། འཆར་གཞི་འདིའི་ནང་དོན་ལྡར་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་
ཀྱི་སྟེན་ཐོ་དེ་གོ་རིམ་བཞིན་འབྲེལ་དགོས།

༢༽ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ནང་བཤད་པའི་ལས་འགན་རྣམས་ལག་ལེན་བསྟར་
སྤྱོད་སྟེན་ཐོ་ཀྱི་དཀའ་ངལ་དང་རྒྱ་རྒྱུན་རྣམས་སྟེན་ཐོའི་ནང་སྟོན་ཚོག་པ་ཡིན།

༣༽ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ནས་མཉམ་སྦྲེལ་རྒྱལ་
ཚོགས་པམ་ཆེད་བཅུགས་ལས་ཁུངས་ལུ་སྟེན་ཐོའི་ནང་དོན་དེ་སྟོན་བྱལ་བེན་པ་
ཡིན་ནང་ཡང་བསྟར་བཤད་མི་དགོས་པར་སྟོན་མ་ལུང་འདྲན་བྱེད་ཚོག་པ་ཡིན།

དོན་ཚན། ༡༤

མཉམ་སྦྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་བཅའ་ཁྲིམས་འོག་འཛོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་། གཞི་རྒྱུ་
རང་དབང་རྣམས་རྒྱལ་བཞིན་བྱལ་བ་ལ་དབལ་འབྱོར་དང་སྤྱི་ཚོགས་ལྷན་ཁང་གི་
ལས་འགན་བཤད་ཡོད། དབལ་འབྱོར་དང་སྤྱི་ཚོགས་ལྷན་ཁང་ཆེད་བཅུགས་
ལས་ཁུངས་རྣམས་ལ་རྒྱལ་ཁབ་གང་གི་སྟེན་ཐོར་ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཆ་རྒྱུན་
རྣམས་ཇི་ཅམ་ཡང་རྒྱལ་དོན་སྤྱོད་འོང་བར་གང་ཞིག་རང་གི་ལས་འགན་ཀྱི་ནང་
ཚུད་ཡོད་པ་རྣམས་གོ་བསྟར་བྱས་ཏེ་སྟེན་ཐོ་འབྲེལ་དགོས་ཡིན། སྟེན་ཐོ་དེ་དག་གི་
ནང་དུ་མཉམ་སྦྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ལྷན་ཁང་གི་བྱ་གཞི་ལག་བསྟར་བྱེད་རྒྱུའི་ཆེད་

གཞི་དང་། ཐག་གཅིད་རྣམས་ཚུད་པ་ཡིན།

དོན་ཚན། ༡༩

དཔལ་འབྱོར་དང་སྤྱི་ཚོགས་ལྷན་ཁང་གིས་སྤྲོད་ཐོ་རྣམས་དམ་ཡིག་གི་དོན་ཚན་
༡༩དང་༡༩༡གཞིར་བཞག་མཉམ་སྦྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལྷན་
ཚོགས་སུ་ཉམས་ཞིབ་དང་། སྤྱིར་བཏང་གི་བསམ་ཚུལ། གནས་ཚུལ་མཁོ་འདོན་
བཅས་ཀྱི་ཆེད་དུ་འབྲལ་ཆོག་པ་ཡིན། དེ་བཞིན་དོན་ཚན་༡༩དང་མཐུན་པར་མཉམ་
སྦྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཆེད་བཅུགས་ལས་ཁུངས་ཀྱི་སྤྲོད་ཐོ་རྣམས་ཀྱང་འགྲོ་བ་མིའི་
ཐོབ་ཐང་ལྷན་ཚོགས་སུ་འབྲལ་ཆོག་པ་ཡིན།

དོན་ཚན། ༢༠

གལ་ཏེ་མཉམ་སྦྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལྷན་ཚོགས་ནས་དོན་
ཚན་༡༩ནང་དོན་ལྟར་སྤྲོད་ཐོ་འཕྲིན་ཡིག་ཆ་ཕུལ་བ་རྣམས་ལ་སྤྱིར་བཏང་གི་བསམ་
ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་ཕུལ་ཡོད་ན། ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་བས་ཡང་ན་འབྲེལ་ཡོད་
ཆེད་བཅུགས་ལས་ཁུངས་ནས་གནད་དོན་དེའི་སྒྲོར་དཔལ་འབྱོར་དང་སྤྱི་ཚོགས་
ལྷན་ཁང་དུ་རང་གི་འབྲེལ་བཟོད་དམ་ལན་འདེབས་འབྲལ་ཆོག་པ་ཡིན།

དོན་ཚན། ༢༡

ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་དང་ཆེད་བཅུགས་ལས་
ཁུངས་རྣམས་ནས་ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ནང་ངོས་ལེན་བྱས་པའི་ཐོབ་ཐང་ཁག་
ལ་རྟོག་ཞིབ་དང་ཐབས་ལམ་ཇི་ལྟར་ཡར་རྒྱས་ཇི་སོན་བཅས་འཁོད་འབྱོར་བའི་
གནས་ཚུལ་སྤྱིར་བཏུས་དང་། སྤྱིར་བཏང་གི་བསམ་ཚུལ་དང་བཅས་པ་དཔལ་
འབྱོར་དང་སྤྱི་ཚོགས་ལས་ཁུངས་ནས་སྤྱི་ཁྱབ་སྤྲོད་ཆོགས་སུ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་
འབྲལ་ཆོག་པ་ཡིན།

དོན་ཚན། ༡༢

ཀླུ་སྤྱི་དཔལ་འཕྱོར་དང་སྤྱི་ཚོགས་ལྷན་ཁང་ནས་མཉམ་སྦྲེལ་ཀླུ་ཚོགས་ཀྱི་
ལྷན་ཁང་གཞན་དང་། ལྷན་ཁང་སོ་སོའི་ཡན་ལག་ཁག་དེ་བཞིན་རིགས་གཅིག་ཀྱང་
འཛིན་གྱི་སྤྱོད་བརྟེན་རོགས་རམ་བྱེད་མཁན་དམིགས་བསལ་ལས་ཁུངས་བཅས་
སུ་ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་གི་ལེའུ་འདི་ནང་བཤད་པའི་གནས་ཚུལ་རྣམས་ཕྱལ་ཚོག་པ་
ཡིན། གནས་ཚུལ་སྤྱད་པ་དེ་དག་གི་ལས་ཁུངས་ཁག་སོ་སོའི་ཁྲབ་ཁྲིངས་སུ་ད་
ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ལག་བསྟར་དོན་འཁྲོལ་ཡོང་བར་ཀླུ་སྤྱི་རོགས་སྤྱོད་ཚད་
གཞི་ལ་ཕན་ཐོག་སྤྱད་པ་ཡིན།

དོན་ཚན། ༡༣

ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་ཀླུ་ཁབ་རྣམས་ནས་ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་
ནང་ངོས་ལེན་བྱས་པའི་ཐོབ་ཐང་དོན་སྤྲོན་ཐོང་བའི་སྤྱད་དུ་ཀླུ་སྤྱི་ལས་འབྲལ་
སྦྲེལ་དགོས་པར་ངོས་ལེན་བྱེད་པ་ཡིན། འདི་ཡི་ནང་དུ་ཁྲིམས་ཡིག་བཟོ་རྒྱུའི་
ཐབས་འཕྲུས་དང་། ལག་རྩལ་ཐོག་རོགས་རམ་འབྲལ་བ། འབྲེལ་ཡོད་གཞུང་དང་གོ་
སྤྱི་གྲུས་ཏེ་ལག་རྩལ་དང་ས་གནས་ཀྱི་ཚོགས་འདུ་འཚོགས་བ་བཅས་ཚུད་ཡོད།

དོན་ཚན། ༡༤

ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ནང་བཤད་པ་གང་གིས་ཀྱང་མཉམ་སྦྲེལ་ཀླུ་ཚོགས་ཀྱི་
བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་དང་། ཆེད་བཅུགས་ལས་ཁུངས་རྣམས་ཀྱི་ད་ལྟའི་དམ་
ཡིག་འདི་ནང་འབྲེལ་བ་རྣམས་ལ་གཞི་དཔེ་གོ་བ་འབྲེལ་བཟོད་བྱ་རྒྱ་མིན།

དོན་ཚན། ༡༥

ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ནང་བཤད་པ་གང་གིས་ཀྱང་རང་དབང་དང་རྫོགས་པའི་སྤྱོ་
ནས་རང་བྱུང་རྒྱ་ཁོར་ལ་བེད་སྤྱོད་ལོངས་སུ་སྤྱོད་རྒྱ་རང་བཞིན་ཉིད་ནས་ཡོད་པའི་
མི་ཡི་ཐོབ་ཐང་རྣམས་ལ་གཞི་དཔེ་འབྲེལ་བཟོད་བྱ་རྒྱ་མིན།

དོན་ཚན། ༡༤

༡༽མཉམ་སྒྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་འཕུས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་གང་རུང་དང་། མཉམ་སྒྲེལ་
རྒྱལ་ཁབ་ཚོགས་ཀྱི་ཆེད་བཅུགས་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་དང་
།རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཡང་ན་མཉམ་སྒྲེལ་རྒྱལ་
ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་ལྷན་ཚོགས་ནས་ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིར་གདན་
འདྲེན་ཞུས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གང་རུང་བཅས་ནས་དམ་ཡིག་འདིར་ས་རྟགས་
རྒྱབ་རྒྱུར་སྐྱོ་བྱེ་ཡོད།

༢༽དམ་ཡིག་འདིར་ས་རྟགས་བཏོད་ཆེས་མོས་མཐུན་ཞུ་ཚོག་པ་ཡིན། མོས་མཐུན་
ཀྱི་ཡིག་ཆ་མཉམ་སྒྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་རྩྱུང་ཆེ་མཐུན་གསལ་གྲོ་འཛིན་ཞུ་
དགོས་པ་ཡིན།

༣༽དོན་ཚན་འདི་ཡི་འབེབས་ཀྱི་ཐོར་བཤད་པ་ཇི་བཞིན་རྒྱལ་ཁབ་གང་རུང་ད་ལྟའི་
དམ་ཡིག་འདི་ཡི་དངོས་གཞིའི་ས་རྟགས་བཏོད་མཁན་ཁོངས་སུ་མེད་ཀྱང་དམ་
ཡིག་འདིར་འཇུག་ཞུགས་ཅུ་རྒྱུར་སྐྱོ་བྱེ་པ་ཡིན།

༤༽མཉམ་སྒྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་རྩྱུང་ཆེའི་མདུན་དུ་འཇུག་ཞུགས་ཀྱི་ཡིག་
ཆ་བཞག་ནས་འཇུག་ཞུགས་དོན་སྤྲོད་བྱུང་བ་ཡིན།

༥༽མཉམ་སྒྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་རྩྱུང་ཆེ་མཚོག་ནས་དམ་ཡིག་འདིར་ས་
རྟགས་བཏོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཚང་མ་དང་། འཇུགས་ཞུགས་གནང་བའི་རྒྱལ་ཁབ་
ནམས་ལ་འཇུག་ཞུགས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་གསལ་གྲོ་འཛིན་བྱེད་པའི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་
ཚང་མར་བརྟེན་ལྷན་སྐྱོད་དགོས་པ་ཡིན།

དོན་ཚན། ༡༥

༡༽མཉམ་སྒྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་རྩྱུང་ཆེའི་མདུན་དུ་མོས་མཐུན་ནས་འཇུག་

ཞུགས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་༣༥བ་དེ་འཁྱར་བའི་ཆེས་གངས་ནས་རྒྱ་བ་གསུམ་གྱི་རྗེས་སུ་
ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཉིད་འགོ་འཇུགས་བྱ་རྒྱུ་ཡིན།

༡༥༥ ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདིར་མོས་མཐུན་ནས་འཇུག་ཞུགས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་༣༥བ་དེ་
གསོག་འཛིན་བྱུང་བའི་རྗེས་སུ་དམ་ཡིག་འདིར་རྒྱལ་ཁབ་སུ་རུང་ཞིག་འཇུག་
ཞུགས་བྱེད་ན། རང་གི་མོས་མཐུན་ནས་འཇུག་ཞུགས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་གསོག་བྱས་པའི་
ཆེས་གངས་ནས་རྒྱ་བ་གསུམ་གྱི་རྗེས་སུ་དམ་ཡིག་འདི་ཉིད་འགོ་འཇུགས་ཞུ་
ཡིན།

དོན་ཆུན། ༡༦

ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཆ་རྒྱུན་རྒྱལ་སྤྱོད་བཀའ་དང་དམིགས་བསམ་མེད་པའི་
ཐོག་ནས་འཇུག་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མངའ་སྡེ་ཆོང་མར་ལག་ལེན་བསྟར་བ་ཡིན།

དོན་ཆུན། ༡༧

༡༥༦ ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཆོགས་མའི་རྒྱལ་ཁབ་གང་རུང་ནས་བསྐྱར་བཅོས་
དགོངས་འཆར་མཉམ་སྦྲེལ་རྒྱལ་ཆོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་རྒྱུང་ཆེར་འབྲལ་ཆོག་པ་
ཡིན། དེ་རྗེས་སྤྱི་ཁྱབ་རྒྱུང་ཆེ་ནས་བསྐྱར་བཅོས་བཏོན་པ་དེ་ཉིད་ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་
འདི་ཡི་ཆོས་མའི་རྒྱལ་ཁབ་རྒྱལ་སྤྱོད་དང་ཕྱོས་བསྟར་ཞུ་བ་དང་ཆགས་ཅིག་ཆོགས་
མའི་རྒྱལ་ཁབ་རྒྱལ་སྤྱོད་དང་ཕྱོས་བསྟར་འདི་ཉིད་བསམ་གཞིགས་དང་འོས་སྟོན་
གི་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོགས་མའི་རྒྱལ་ཁབ་རྒྱལ་སྤྱོད་འཛིན་དགོས་མིན་སྟོར་བཀའ་
འདི་ཞུ་བ་ཡིན། གལ་ཏེ་ཉུང་མཐར་ཆོགས་མའི་རྒྱལ་ཁབ་གསུམ་ཆ་གཅིག་ནས་
འདྲ་འཛིན་དགོས་པའི་རྒྱལ་སྤྱོད་རྒྱུང་ཆེ་སྤྱི་ཁྱབ་རྒྱུང་ཆེ་ནས་མཉམ་སྦྲེལ་རྒྱལ་
ཆོགས་ཀྱི་སྤྱངས་འཛིན་འོག་སྟོང་ཆོགས་གནང་དགོས་པ་ཡིན། ཆོགས་འདྲར་ངོ་
ཡོད་ཆོགས་མའི་རྒྱལ་ཁབ་མང་ཆེ་བ་ནས་འོས་སྟོན་གིས་བསྐྱར་བཅོས་གཏན་
འཁེབས་བྱུང་བ་རྒྱལ་སྤྱོད་ཆོག་མཆན་ཞུ་བའི་དོན་དུ་མཉམ་སྦྲེལ་རྒྱལ་ཆོགས་ཀྱི་སྤྱི་
ཁྱབ་སྒྲན་ཆོགས་སུ་འབྲལ་དགོས་པ་ཡིན།

༡༽མཉམ་སྒྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་བླན་ཚོགས་ནས་ཁས་ལེན་ཐོབ་པ་དང་། ད་
ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་གསུམ་ཆ་གཉིས་ནས་རང་རང་གི་ཅ་
ཁྲིམས་དང་འགོ་ལུགས་སྒོ་བསྟན་ནས་ཁས་ལེན་བྱེད་བསྐྱར་བཅོས་ནམས་ལག་
ལེན་དུ་འགོ་འཇུགས་ཞུ་རྒྱ།

༢༽ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་གང་ཞིག་ནས་བསྐྱར་བཅོས་གང་ཞིག་ལ་ངོས་ལེན་
བྱས་པ་ནམས་ལག་བསྐྱར་ངོས་པ་ལས་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་
ནམས་ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཆ་རྒྱུན་ནམས་དང་ཕྱོད་ཀྱི་བསྐྱར་བཅོས་གང་ཞིག་
ཏུ་ཁས་ལེན་བྱས་ཟིན་པ་ནམས་ཁོ་ན་ལག་བསྐྱར་དུ་ངོས་པ་ཡིན།

དོན་ཆན། ༣༠

མཉམ་སྒྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་དུང་ཆེ་མཆོག་ནས་དོན་ཆན་༢༤འབེབས་
༥པར་འཁོད་པའི་གསལ་བསྐྱགས་ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱིས་དོན་ཆན་འདི་འབེབས་༡པོར་
བཤད་པ་བཞིན་རྒྱལ་ཁབ་ཆང་མར་གཤམ་གསལ་གནད་དོན་ནམས་ལས་བརྒྱ་
ལན་སྟོད་དགོས་པ་ཡིན།

༡༧༽དོན་ཆན་༢༤འོག་ཏུ་གནས་པའི་ས་རྒྱལ་དང་། མོས་མཐུན། འཇུག་ཞུགས་
བཅས།

ཁ༧༽དོན་ཆན་༢༥འོག་ཏུ་ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ལག་བསྐྱར་འགོ་འཇུགས་ཆེས་
གངས་། དོན་ཆན་༢༤འོག་བསྐྱར་བཅོས་གང་བྱེད་ལག་བསྐྱར་འགོ་འཇུགས་པའི་
ཆེས་གངས་།

དོན་ཆན། ༣༡

༡༽ད་ལྟའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་ཡིག་ཆ་རྒྱ་ནག་དང་། དབྱིན་ཇི། བ་རན་སི། རྩ་
སུ། སི་པན་བཅས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཐོག་ཡོད་པ་ནམས་གཅིག་མཚུངས་ཁྱད་སྤངས་
ཡིན། དེ་དག་མཉམ་སྒྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཡིག་མཛད་དུ་གསོག་འཛོག་ཞུ་དགོས།

ཕྱེམ་ཉམ་སྒྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་བྱང་ཆེ་མཆོག་ནས་ཁྱེད་གཞིན་གྱི་པའི་དུ་
ལྷའི་དམ་ཡིག་འདི་ཡི་འབྲུག་རྒྱལ་ས་དོན་ཚན་ཕྱེད་ལྔ་ལྟོན་གྱིས་པའི་
ཚོས་མེད་རྒྱལ་ཁབ་ཚང་མར་གཏོང་དགོས་པ་ཡིན།

GLOSSARY

Accession	འཛུལ་ཞུགས།
Adhoc Conciliation Commission	འབྲལ་སེལ་ཚད་ལྡན་ལྷན་ཚོགས།
Agreement	ཁྲིམ་མཐུན།
Article	དོན་ཚན།
Archives	ཡིག་མཛོད།
Charter	བཅའ་ཁྲིམས།
Commission	ལྷན་ཚོགས།
Committee	ཚོགས་ཅུང་།
Constitution	ཅུ་ཁྲིམས།
Convention	ཁྲིམས་ཡིག
Covenant	དམ་ཡིག
Declaration	གསལ་བསྐྱགས།
Ensure	དོན་མྱོན་འོང་བ།
General Assembly	སྤྱི་ཁྲབ་ལྷན་ཚོགས།
General Secretary	སྤྱི་ཁྲབ་བློ་ཆེ།
Inherent Dignity	རང་བཞིན་ཉིད་ནས་ཡོད་པའི་འགྲོ་བ་མེད་ཆེ་མཐོངས།

Instrument of Accession	འཇུག་ཞུགས་ཀྱི་ཡིག་ཆ།
Instrument of Ratification	མིས་མཐུན་ཡིག་ཆ།
Optional Protocol	ལྷན་ཐབས་ཡིག་ཆ།
Paragraph	འབེབས།
Principle	གཞི་ཅ།
Proclamation	ཆེད་བསྐྱགས།
Provision	ཆ་སྟེན།
Ratify	མིས་མཐུན།
Resolution	ཁྲིམ་ཆེད།
Signature	ས་ཏྲགས།
Specialised Agency	ཆེད་བཅུགས་ལས་ཁུངས།
Sub-Commission	ལྷན་ཆོགས་ཆུང་བ།
Trade Union	ཆོང་གི་མཐུན་སྡེ་གཞིགས་སྡེ།
Treaty	ཆེངས་ཡིག་

For copies of any reports and/or for more information, please contact

TIBETAN CENTRE FOR HUMAN RIGHTS AND DEMOCRACY

Top Floor, Narthang Building,

Gangchen Kyishong

Dharamsala, HP, India

Email: director@tchrd.org

Tel: +91 1892 223363/225874

Web: www.tchrd.org